Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuen

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Hallituksen esitys liittyy eduskunnalle 8.12.2020 annettuun hallituksen esitykseen hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020). Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöä sekä eräitä muita lakeja edellä mainitusta esityksestä johtuen ja sen mukaisesti.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....12
1 Asian tausta ja valmistelu....12
1.1 Tausta....12
1.2 Valmistelu....13
2 Nykytila ja sen arviointi....13
2.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto....13
2.2 Pelastustoimi....17
2.3 Oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntö....18
2.4 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan lainsäädäntö....20
2.5 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lainsäädäntö....20
2.6 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntö....21
2.7 Valtiovarainministeriön hallinnonalan lainsäädäntö....21
2.8 Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus....22
3 Tavoitteet....24
3.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto....24
3.2 Pelastustoimi....25
3.3 Muu lainsäädäntö....25
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....25
4.1 Keskeiset ehdotukset....25
4.1.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto....25
4.1.2 Sisäministeriön hallinnonalan lainsäädäntö....27
4.1.3 Muu lainsäädäntö....27
4.2 Pääasialliset vaikutukset....28
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset....28
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan....29
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot....33
6 Lausuntopalaute....33
7 Säännöskohtaiset perustelut....38
7.1 Laki ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b ja 20 n §:n muuttamisesta....38
7.2 Laki veripalvelulain 4 ja 18 §:n muuttamisesta....38
7.3 Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta..39
7.4 Laki terveydensuojelulain 58 §:n muuttamisesta....40
7.5 Laki äitiysavustuslain muuttamisesta....40
7.6 Laki tupakkalain 8 §:n muuttamisesta....41
7.7 Laki huumausainelain 38 §:n muuttamisesta....41
7.8 Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta....41
7.9 Laki lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta....42
7.10 Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain 12 §:n muuttamisesta....42
7.11 Laki elatustukilain muuttamisesta....42
7.12 Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta....43
7.13 Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta....43
7.14 Laki työttömyysturvalain muuttamisesta....43

7.15 Laki sotilasavustuslain 17 ja 22 a §:n muuttamisesta 44
7.16 Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 9 ja 42 §:n muuttamisesta....44
7.17 Laki maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta 44
7.18 Laki lapsilisälain muuttamisesta 44
7.19 Laki vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta 44
7.20 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta....45
7.21 Laki vuorotteluvapaalain 2 §:n muuttamisesta....45
7.22 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta 45
7.23 Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta....45
7.24 Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta 46
7.25 Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta 46
7.26 Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta 47
7.27 Laki potilasvakuutuslain 1 §:n muuttamisesta 47
7.28 Laki sotilasvammalain muuttamisesta 48
7.29 Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta....48
7.30 Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta 49
7.31 Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta....50
7.32 Laki yrittäjän eläkelainmuuttamisesta....51
7.33 Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta 51
7.34 Laki merimieseläkelain muuttamisesta 51
7.35 Laki julkisten alojen eläkelaista annetun lain muuttamisesta 53
7.36 Laki kansaneläkelain muuttamisesta....54
7.37 Laki takuueläkkeestä annetun lain muuttamisesta 54
7.38 Laki rintamasotilaseläkelaista annetun lain 1 ja 19 §:n muuttamisesta....55
7.39 Laki eläketukilaista annetun lain muuttamisesta....55
7.40 Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 55
7.41 Laki erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n muuttamisesta 68
7.42 Laki mielenterveyslain muuttamisesta....69
7.43 Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta....70
7.44 Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla....72
7.45 Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta 72
7.46 Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 9 §:n muuttamisesta....72
7.47 Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 72
7.48 Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 74
7.49 Laki sosiaalisesta luotoituksesta annetun lain muuttamisesta....76
7.50 Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta....77
7.51 Laki terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta....77
7.52 Laki sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta....77
7.53 Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta....77
7.54 Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain muuttamisesta....78
7.55 Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta 78
7.56 Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta....78

7.57 Laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta 78
7.58 Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta 78
7.59 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta .. 79
7.60 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta 80
7.61 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun 2 ja 3 §:n muuttamisesta 80
7.62 Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta 80
7.63 Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta 81
7.64 Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta 82
7.65 Laki perhehoitolain muuttamisesta 83
7.66 Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta 84
7.67 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta 84
7.68 Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta 86
7.69 Laki lastensuojelulain muuttamisesta 88
7.70 Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta 92
7.71 Laki työterveyshuoltolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta 92
7.72 Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta 92
7.73 Laki työturvallisuuslain 40 a §:n muuttamisesta 92
7.74 Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta 92
7.75 Laki pelastuslain muuttamisesta 93
7.76 Laki palosuojelurahastolain 14 §:n muuttamisesta 101
7.77 Laki meripelastuslain 4 §:n muuttamisesta 101
7.78 Laki rahankeräyslain 5 §:n muuttamisesta 101
7.79 Laki isyyslain muuttamisesta 101
7.80 Laki äitiyslain muuttamisesta 101
7.81 Laki adoptiolain muuttamisesta 102
7.82 Laki avioliittolain muuttamisesta 102
7.83 Laki hedelmöityshoidoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta 103
7.84 Laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta 103
7.85 Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta 103
7.86 Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta 104
7.87 Laki ulosottokaaren 7 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta 104
7.88 Laki toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta 104
7.89 Laki etu- ja sukunimilain muuttamisesta 105
7.90 Laki valmiuslain muuttamisesta 105
7.91 Laki tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta 106

7.92 Laki aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta....107
7.93 Laki vankeuslain 4 luvun 7 §:n muuttamisesta....107
7.94 Laki yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta....107
7.95 Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 12 ja 71 §:n muuttamisesta....107
7.96 Laki oikeusapulain 10 §:n muuttamisesta....108
7.97 Laki holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta....108
7.98 Laki Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta....108
7.99 Laki liikuntalain 5 §:n muuttamisesta....108
7.100 Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta....109
7.101 Laki kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta....109
7.102 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta....109
7.103 Laki eläintautilain 22 §:n muuttamisesta....110
7.104 Laki valtionavustuslain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta....110
7.105 Laki Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta....110
7.106 Laki eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain kumoamisesta....111
7.107 Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain kumoamisesta....111
7.108 Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 78 §:n muuttamisesta....111
7.109 Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista....111
8 Lakia alemman asteinen sääntely....111
9 Voimaantulo....112
10 Suhde muihin esityksiin....112
10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä....112
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys....114
LAKIEHDOTUKSET....118
1. Laki ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b ja 20 n §:n muuttamisesta....118
2. Laki veripalvelulain 4 ja 18 §:n muuttamisesta....119
3. Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta..120
4. Laki terveydensuojelulain 58 §:n muuttamisesta....121
5. Laki äitiysavustuslain muuttamisesta....122
6. Laki tupakkalain 8 §:n muuttamisesta....123
7. Laki huumausainelain 38 §:n muuttamisesta....124
8. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta....125
9. Laki lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta....126
10. Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain 12 §:n muuttamisesta....128
11. Laki elatustukilain muuttamisesta....129

12. Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta 131
13. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta..... 133
14. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 134
15. Laki sotilasavustuslain 17 ja 22 a §:n muuttamisesta 136
16. Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 9 ja 42 §:n muuttamisesta..... 137
17. Laki maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta 138
18. Laki lapsilisälain muuttamisesta 139
19. Laki vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta 141
20. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta..... 143
21. Laki vuorotteluvapaalain 2 §:n muuttamisesta..... 146
22. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta 147
23. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta..... 148
24. Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta 153
25. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta 154
26. Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta 156
27. Laki potilasvakuutuslain 1 §:n muuttamisesta 157
28. Laki sotilasvammalain muuttamisesta 158
29. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta..... 160
30. Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta 164
31. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta..... 167
32. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta..... 169
33. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta 170
34. Laki merimieseläkelain muuttamisesta 171
35. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta 173
36. Laki kansaneläkelain muuttamisesta..... 175
37. Laki takuueläkkeestä annetun lain muuttamisesta 177
38. Laki rintamasotilaseläkelain 1 ja 19 §:n muuttamisesta..... 178
39. Laki eläketukilain muuttamisesta..... 179
40. Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 180
41. Laki erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n muuttamisesta 196
42. Laki mielenterveyslain muuttamisesta..... 197
43. Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta..... 202
44. Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain muuttamisesta..... 205
45. Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta 206
46. Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 9 §:n muuttamisesta..... 207
47. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 208
48. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 209
49. Laki sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta 217
50. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta..... 219
51. Laki terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta..... 223

52. Laki sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta....224
53. Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta....225
54. Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain muuttamisesta....226
55. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta....227
56. Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta....228
57. Laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta....229
58. Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta....232
59. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta....234
60. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta....241
61. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta....244
62. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta....245
63. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta....249
64. Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta....255
65. Laki perhehoitolain muuttamisesta....257
66. Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta....260
67. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta....263
68. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta....266
69. Laki lastensuojelulain muuttamisesta....271
70. Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta....282
71. Laki työterveyshuoltolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta....283
72. Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta....284
73. Laki työturvallisuuslain 40 a §:n muuttamisesta....285
74. Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta....286
75. Laki pelastuslain muuttamisesta....287
76. Laki palosuojelurahastolain 14 §:n muuttamisesta....297
77. Laki meripelastuslain 4 §:n muuttamisesta....298
78. Laki rahankeräyslain 5 §:n muuttamisesta....299
79. Laki isyyslain muuttamisesta....300
80. Laki äitiyslain muuttamisesta....302
81. Laki adoptiolain muuttamisesta....304
82. Laki avioliittolain muuttamisesta....307
83. Laki hedelmöityshoidoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta....309
84. Laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta....310
85. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta....312
86. Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta....316
87. Laki ulosottokaaren 7 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta....318
88. Laki toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta....319
89. Laki etu- ja sukunimilain muuttamisesta....321

90. Laki valmiuslain muuttamisesta....323
91. Laki tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta....326
92. Laki aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta....327
93. Laki vankeuslain 4 luvun 7 §:n muuttamisesta....329
94. Laki yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta....330
95. Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 12 ja 71 §:n muuttamisesta....331
96. Laki oikeusapulain 10 §:n muuttamisesta....332
97. Laki holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta....333
98. Laki Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta....334
99. Laki liikuntalain 5 §:n muuttamisesta....335
100. Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta336
101. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta....337
102. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta....338
103. Laki eläintautilain 22 §:n muuttamisesta....339
104. Laki valtionavustuslain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta....340
105. Laki Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta....341
106. Laki eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain kumoamisesta....342
107. Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain kumoamisesta....343
108. Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 78 §:n muuttamisesta....344
109. Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §:n muuttamisesta....345
LIITTEET....346
RINNAKKAISTEKSTIT....346
1. Laki ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b ja 20 n §:n muuttamisesta....346
2. Laki veripalvelulain 4 ja 18 §:n muuttamisesta....347
3. Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta..348
4. Laki terveydensuojelulain 58 §:n muuttamisesta....350
5. Laki äitiysavustuslain muuttamisesta....351
6. Laki tupakkalain 8 §:n muuttamisesta....353
7. Laki huumausainelain 38 §:n muuttamisesta....354
8. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta....355
9. Laki lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta....357
10. Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain 12 §:n muuttamisesta....359

11. Laki elatustukilain muuttamisesta 360
12. Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta 362
13. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta 365
14. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 366
15. Laki sotilasavustuslain 17 ja 22 a §:n muuttamisesta 369
16. Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 9 ja 42 §:n muuttamisesta 370
17. Laki maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta 371
18. Laki lapsilisälain muuttamisesta 372
19. Laki vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta 375
20. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta 378
21. Laki vuorotteluvapaalain 2 §:n muuttamisesta 382
22. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta 383
23. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta 384
24. Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta 391
25. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta 392
26. Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta 395
27. Laki potilasvakuutuslain 1 §:n muuttamisesta 397
28. Laki sotilasvammalain muuttamisesta 398
29. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta 401
30. Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta 407
31. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta 411
32. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta 414
33. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta 416
34. Laki merimieseläkelain muuttamisesta 418
35. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta 421
36. Laki kansaneläkelain muuttamisesta 425
37. Laki takuueläkkeestä annetun lain muuttamisesta 427
38. Laki rintamasotilaseläkelain muuttamisesta 428
39. Laki eläketukilain muuttamisesta 429
40. Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 430
41. Laki erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n muuttamisesta 466
42. Laki mielenterveyslain muuttamisesta 468
43. Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta 475
44. Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain muuttamisesta 480
45. Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta 482
46. Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 9 §:n muuttamisesta 483
47. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 484
48. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 492
49. Laki sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta 506
50. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta 508
51. Laki terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta 515

52. Laki sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta....516
53. Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta....518
54. Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain muuttamisesta....519
55. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta....521
56. Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta....523
57. Laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta....524
58. Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta....528
59. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta....530
60. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta....541
61. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta....545
62. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta....547
63. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta....553
64. Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta....563
65. Laki perhehoitolain muuttamisesta....567
66. Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta....572
67. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta....576
68. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta....582
69. Laki lastensuojelulain muuttamisesta....600
70. Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta....619
71. Laki työterveyshuoltolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta....620
72. Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta....622
73. Laki työturvallisuuslain 40 a §:n muuttamisesta....623
74. Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta....624
75. Laki pelastuslain muuttamisesta....625
76. Laki palosuojelurahastolain 14 §:n muuttamisesta....644
77. Laki meripelastuslain 4 §:n muuttamisesta....645
78. Laki rahankeräyslain 5 §:n muuttamisesta....646
79. Laki isyyslain muuttamisesta....647
80. Laki äitiyslain muuttamisesta....650
81. Laki adoptiolain muuttamisesta....653
82. Laki avioliittolain muuttamisesta....657
83. Laki hedelmöityshoidoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta....659
84. Laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta....660
85. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta....663
86. Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta....669
87. Laki ulosottokaaren 7 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta....672
88. Laki toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (435/2009)....674

89. Laki etu- ja sukunimilain muuttamisesta 676
90. Laki valmiuslain muuttamisesta 678
91. Laki tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta 683
92. Laki aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta 685
93. Laki vankeuslain 4 luvun 7 §:n muuttamisesta 687
94. Laki yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta 688
95. Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 12 ja 71 §:n muuttamisesta 689
96. Laki oikeusapulain 10 §:n muuttamisesta 690
97. Laki holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta 691
98. Laki Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta 693
99. Laki liikuntalain 5 §:n muuttamisesta 694
100. Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta 695
101. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta 696
102. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta 697
103. Laki eläintautilain 22 §:n muuttamisesta 699
105. Laki Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta 700
108. Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 78 §:n muuttamisesta 701
109. Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §:n muuttamisesta 702

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman 10.12.2019 mukaan hallitus käynnistää sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen (sote-uudistus) valmistelun osana oikeudenmukaisen, yhdenvertaisen ja mukaan ottavan Suomen strategista kokonaisuutta. Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistus tehdään hallitusti ja vaiheistaen.

Pääministeri Marinin hallitus antoi 8.12.2020 esityksen eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali-ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020 vp).

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uuden hallintotason, hyvinvointialueiden, perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita ovat laki hyvinvointialueesta, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä, laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenjärjestämisestä Uudellamaalla sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki, hyvinvointialueiden rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien valtionosuutta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, hyvinvointialueen henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi.

Esityksen mukaan Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, joille siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Uudenmaalla sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu poikkeaisi muun maan ratkaisusta siten, että Helsingin kaupungille jäisi kuitenkin edelleen niiden järjestämisvastuu. Lisäksi palvelujen järjestämisestä vastaisi Uudellamaalla neljä hyvinvointialuetta ja terveydenhuollossa lisäksi HUS-yhtymä. Terveydenhuollon järjestämisvastuu jakautuisi laissa ja järjestämissopimuksessa määriteltävällä tavalla alueen hyvinvointialueiden, Helsingin sekä HUS-yhtymän välillä. Ympäristönterveydensuojelu sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jäisivät kuntien tehtäviksi, mutta edistämistehtävä olisi myös hyvinvointialueiden tehtävä. Opiskeluhuollon koulukuraattori- ja psykologitehtävät siirtyisivät kuitenkin hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueesta annettavassa laissa säädettäisiin hyvinvointialueen toimintaa, taloutta ja hallintoa sekä talouden tarkastusta koskevat säännökset. Sosiaali-ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavalla lailla siirrettäisiin kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu perustettaville hyvinvointialueilla. Ehdotuksessa säädettäisiin täsmällisemmin hyvinvointialueen järjestämisvastuusta sekä tarkkarajaisemmin palvelujen hankkimisesta yksityisiltä palvelutuottajilta sekä vuokratyövoiman käytöstä.

Esitykseen liittyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan porrastetusti siten, että osa tulisi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 ja osa laista tulisi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa ja viimeiset 1 päivänä tammikuuta 2023. Esitykseen liittyisi myös siirtymäaikoja. Uudistuksen voimaanpanolain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021. Lisäksi hyvinvointialueista annettavaa lakia sovellettaisiin osittain jo heti hyvinvointialueiden toimintaan.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä, sisäministeriössä, oikeusministeriössä, opetus- ja kulttuuriministeriössä, työ- ja elinkeinoministeriössä, maa- ja metsätalousministeriössä sekä valtiovarainministeriössä virkatyönä.

Sosiaali- ja terveysministeriö lähetti luonnoksen hallituksen esitykseksi lausuntokierrokselle 4 viikoksi helmikuun alussa ja lausuntoaika päättyi 26.2.2021. Lausuntoaika on normaalia lausuntoaikaa lyhyempi sen vuoksi, että esityksessä tehdään pääosin teknisiä muutoksia sekä sen vuoksi, että muutokset noudattavat hallituksen esityksessä 241/2020 esitettyä. Lausuntoa pyydettiin muun muassa kunnilta, kuntayhtymiltä, alueiden pelastustoimilta, aluehallintovirastoilta ja eräiltä järjestöiltä. Lisäksi muillakin tahoilla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa esityksen johdosta. Määräaikaan mennessä annettiin 162 lausuntoa.

Varsinaisen esitysluonnosta koskevan lausuntopyynnön lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö pyysi Ahvenanmaan valtuuskunnalta lausunnon koskien eräiden lakien soveltamista Ahvenanmaan maakunnan kuntiin. Lausuntoaika oli 22.-26.2. Valtuuskunta antoi lausuntonsa 25.2. Sosiaali- ja terveysministeriö järjesti lisäksi kaksi keskustelutilaisuutta Ahvenanmaan maakunnan hallituksen edustajien kanssa (16.2.2021 ja 4.3.2021).

Valtiovarainministeriö on lausunnossaan hallituksen esityksen luonnoksesta tuonut esiin, että ehdotuksesta puuttuvat hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalvelusta annettua lakia koskevat muutosehdotukset, joilla säädettäisiin laissa tarkoitettujen tukipalvelujen käytöstä perustettavilla hyvinvointialueilla. Valtiovarainministeriö on lausunnossaan pitänyt välttämättömänä sisällyttää nämä muutosehdotukset annettavaan esitykseen. Ehdotus kyseessä olevan lain 5 §:n muuttamiseksi on lisätty jatkovalmistelussa osaksi hallituksen esitystä. Tästä lisäyksestä ei ole erikseen pyydetty lausuntoja. Lausuntojen pyytämistä ei katsottu välttämättömäksi sen vuoksi, että hallinnon yhteiset sähköisen asioinnin tukipalvelut on tarkoitettu käytettäväksi laajasti julkisen hallinnon viranomaisten toiminnassa ja näiden palvelujen käyttöön ovat julkisen hallinnon viranomaiset, mukaan lukien kunnalliset viranomaiset, lähtökohtaisesti velvoitettuja. Hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymän viranomaiset olisivat jatkossa yksiselitteisesti säännöksessä tarkoitettuja julkisen hallinnon viranomaisia, jotka hoitaisivat nykyään kunnallisille viranomaisille kuuluvia tehtäviä. Esitettävä muutos olisi siinä määrin selkeä ja välttämätön tekninen muutos, ettei siihen valtiovarainministeriön arvion mukaan liity sellaisia kysymyksiä, jotka olisivat välttämättömästi edellyttäneet lainvalmisteluun normaalisti kuuluvan lausuntomenettelyn toteuttamista.

Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Kunnan vastuusta järjestää sosiaali- ja terveydenhuoltoa säädetään tarkemmin erityislaeissa. Kunnan järjestämisvastuun sisältö määritellään kuitenkin kuntalaissa (410/2015). Kunta voi järjestää sille laissa säädetyt tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Sosiaalihuollon järjestämisvastuusta säädetään vuoden 1982 sosiaalihuoltolaissa. Uudella, pääosin 1 päivänä huhtikuuta 2015 voimaan tulleella sosiaalihuoltolailla (1301/2014) kumottiin suurin osa vuoden 1982 sosiaalihuoltolaista. Sosiaalihuollon hallintoa ja järjestämistä koskevat vuoden 1982 sosiaalihuoltolain 2 luvun säännökset jäivät kuitenkin muutamien muiden säännösten lisäksi voimaan uuden sosiaalihuoltolain rinnalla. Sosiaalihuoltolakia ja sosiaalihuollon

järjestämisvastuuta täydentävät laaja joukko erityislainsäädäntöä mm: vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettu laki (380/1987), kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki (519/1977), toimeentulotuesta annettu laki (1412/1997), laki sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002), laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001), päihdehuoltolaki (41/1986), mielenterveyslaki (1116/1990), omaishoidon tuesta annettu laki (937/2005), lastensuojelulaki (417/2007), adoptiolaki (22/2012), avioliittolaki (234/1929), laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983), isyyslaki (11/2015), lapsen elatuksesta annettu laki (704/1975), lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki (619/1996), oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) ja perhehoitolaki (263/2015).

Kehitysvammaisten erityishuollon järjestäminen eroaa jossain määrin muusta sosiaalihuollon järjestämisestä. Sosiaalihuollon yleislakina sosiaalihuoltolaki velvoittaa kunnan huolehtimaan myös kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisestä sen mukaan kuin siitä lisäksi erikseen säädetään. Erityishuollon järjestämisestä ja erityishuoltopiireistä säädetään tarkemmin kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa, jäljempänä kehitysvammalaki.

Kunnallisesta terveydenhuollon järjestämisvastuusta säädetään kansanterveyslaissa (66/1975) ja erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989). Vastuu terveydenhuollon järjestämisestä kuuluu kunnalle. Terveydenhuoltolaissa ja terveydenhuollon erityislaeissa säädetään terveydenhuollon tarkemmasta toteuttamisesta ja sisällöstä. Terveydenhuoltolain 1 §:n 1 momentin mukaan terveydenhuoltoon sisältyvät terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Erikoissairaanhoito on kunnalle kuuluva tehtävä, mutta sen toteuttamiseksi kunnan on kuuluttava johonkin sairaanhoitopiirin kuntayhtymään. Erikoissairaanhoidon järjestämistä varten maa on jaettu 20 sairaanhoitopiiriin. Kunta voi sopia sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa, mihin sairaanhoitopiiriin se kuuluu. Erikoissairaanhoitolain mukaan erityistason sairaanhoidon järjestämistä varten maa jaetaan sairaanhoitopiirien lisäksi erityisvastuualueisiin (erva-alue). Kuhunkin erityisvastuualueeseen tulee kuulua sellainen sairaanhoitopiiri, jonka alueella on lääkärikoulutusta antava yliopisto. Erityisvastuualueista annetulla valtioneuvoston asetuksella (156/2017) on säädetty viidestä erityisvastuualueesta ja niihin kuuluvista sairaanhoitopiireistä. Erityisvastuualue ei ole oikeushenkilö, vaan sen hallinto tukeutuu yliopistollisen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallintoon. Terveydenhuoltoa koskevaa lainsäädäntöä ovat lisäksi mm. lääkkeisiin liittyvä lainsäädäntö (mm. lääkelaki 395/1987, laki lääkkeiden velvoitevarastoinnista 979/2008 ja laki sähköisestä lääkemääräyksestä 61/2007), tutkimukseen liittyvä lainsäädäntö (mm. laki ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä 101/2001 ja laki lääketieteellisestä tutkimuksesta 488/1999) sekä tartuntatautilaki 1227/2016.

Suomessa asuvilla henkilöillä on oikeus hakeutua käyttämään terveyspalveluja toiseen Euroopan unionin (*EU*) jäsenvaltioon. Sama oikeus koskee myös Euroopan talousalueeseen (*ETA*) kuuluvia valtioita ja Sveitsiä. Henkilöllä, jonka sairaanhoitokustannuksista Suomi EU-lainsäädännön perusteella vastaa, on oikeus saada toisessa valtiossa aiheutuneisiin sairaanhoidon kustannuksiin korvauksia Suomesta rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013, jäljempänä rajalaki) mukaisesti. Rajalaissa säädetään myös edellytyksistä, joiden täyttyessä henkilölle on hakemuksesta myönnettävä toisessa EU- tai ETA-valtiossa tai Sveitsissä annettavaa hoitoa varten sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 (jäljempänä sosiaaliturvan koordinaatioasetus) tarkoitettu ennakkolupa hakeutua hoitoon. Vuodesta 2014 lukien sovellettavana olleella rajalailla on Suomessa pantu täytäntöön potilaan oikeuksien soveltamisesta rajatylittävässä terveydenhuollossa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/24/EU (niin kutsuttu *potilasdirektiivi*). Lisäksi henkilön oikeudesta käyttää terveydenhuollon palveluja ja niistä aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta on voimassa, mitä sosiaaliturvan koordinaatioasetuksessa ja sen täytäntöönpanomenettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 987/2009 säädetään. Pohjoismainen sosiaaliturvasopimus ja pohjoismainen sosiaalipalvelusopimus täydentävät EU-lainsäädäntöä sairaanhoitokustannusten korvaamiseen liittyvien hallinnollisten menettelyjen osalta.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen ovat osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen kuuluvia tehtäviä on määritelty eri tavoin. Kuntalain mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestettävä palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Tämä tehtävä on otettava huomioon myös laadittaessa kuntalain 37 §:ssä tarkoitettua kuntastrategiaa. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä on lisäksi erityissääntelyä mm. terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa.

Vuoden 2020 alusta Manner-Suomessa on 294 kuntaa, jotka ovat vastuussa julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja rahoittamisesta väestölleen. Kunnat ovat voineet siirtää sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon järjestämisvastuun yhteistoiminta-alueelle, joka voi olla kuntayhtymä tai perustua niin sanottuun vastuukuntamalliin. Suomen Kuntaliiton keräämien tietojen mukaan maakunnan (tai lähes maakunnan) kattavia vapaaehtoisia ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon integroivia sote-kuntayhtymiä on 8 kappaletta. Niissä on mukana 65 kuntaa ja 897 651 asukasta. Yhteistoiminta-alueita on yhteensä 59 ja niissä on 220 kuntaa. Väestöstä noin 52 prosenttia asuu yhteistoiminta-alueilla. Perusterveydenhuollosta ja sosiaalipalveluista vastaa 33 kuntayhtymää, joissa on yhteensä 158 jäsenkuntaa. Osa kuntayhtymistä vastaa vain perusterveydenhuollosta. Vastuukuntamallin mukaisia yhteistoiminta-alueita on 26, ja niissä on mukana 62 kuntaa. Yhteensä 61 kuntaa ovat siirtäneet vain terveydenhuollon tai osia sosiaalihuollosta yhteistoiminta-alueelle. (Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen 2020, Kuntaliitto.) Kunnista 74 järjestää sosiaali- ja terveyspalvelunsa itsenäisesti. Yli 20 000 asukkaan kuntia näistä on 23, ja Paras-puitelain väestöpohjavaatimuksen alle jää 51 kuntaa. Väestöstä merkittävä osa asuu suurissa kaupungeissa, jotka järjestävät ja tuottavat suuren osan palveluista itse. (Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen 2020, Kuntaliitto.) Lisäksi 20 sairaanhoitopiiriä vastaa osaltaan erikoissairaanhoidon järjestämisestä. Kehitysvammaisten erityishuollosta vastaa 16 erityishuoltopiiriä, joista 9 on sulautunut sairaanhoitopiiriin. Ahvenanmaalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen kuuluu maakunnan lainsäädäntövaltaan. Sen perusteella niin erikoissairaanhoidon kuin perusterveydenhuollonkin järjestämisestä vastaa Ahvenanmaan maakunnan hallituksen alainen Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomainen (Ålands hälso- och sjukvård, jäljempänä ÅHS).

Kuntalain mukaan kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Palvelusetelin käytöstä säädetään erikseen laissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009, jäljempänä palvelusetelilaki). Julkisen hallintotehtävän kunta voi kuitenkin antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos siitä erikseen lailla säädetään. Kunnan tai kuntayhtymän hankkiessa laissa säädettyjä palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy kuntalain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu järjestämisvastuu. Tämän lisäksi palvelujen tuottajan vastuu palveluista määräytyy sen mukaan, mitä kuntalaissa tai muualla säädetään, sekä mitä kunta tai kuntayhtymä ja palvelujen tuottaja sopivat. Yksityisiä palveluntuottajia koskevaa lainsäädäntöä on lisäksi mm. laissa yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011 ja laissa yksityisestä terveydenhuollosta 152/1990.

Kunnat ja kuntayhtymät toimivat potilastietojen ja sosiaalihuollon asiakastietojen rekisterinpitäjinä järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon osalta. Henkilötietojen yleisestä käsittelystä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EU:n tietosuoja-asetus) sekä tietosuojalaissa (1050/2018). Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilötiedoista säädetään hallinnonalaa koskevassa erityislainsäädännössä. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, potilaslaki) sisältää potilaan hoitoon ja kohteluun liittyvät keskeiset periaatteet ja se koskee sekä julkista että yksityistä terveyden- ja sairaanhoitoa. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) sisältää sosiaalihuollon asiakkaan osallistumiseen, kohteluun ja oikeusturvaan liittyvät keskeiset oikeudelliset periaatteet. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetussa laissa (254/2015) sääde-

tään sosiaalihuollon työntekijän velvollisuudesta kirjata ja tallentaa sosiaalihuollon asiakastiedot määrämuotoisiin asiakasasiakirjoihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007, jäljempänä asiakastietolaki) säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) tehtävänä on huolehtia sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä sille säädetystä lupahallinnosta, ohjauksesta ja valvonnasta. Lisäksi sen tehtävänä on huolehtia raskauden keskeyttämistä, steriloimista, hedelmöityshoitoja ja adoptiota koskevassa lainsäädännössä sille säädetyistä tehtävistä sekä muussa laissa tai asetuksessa sille säädetyistä tehtävistä. Valvira ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa. Valviran ja aluehallintovirastojen työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa säädetään useissa julkista ja yksityistä sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevissa laeissa. Aluehallintovirastot ohjaavat ja valvovat sosiaalihuoltoa, kansanterveystyötä ja erikoissairaanhoitoa sekä yksityistä terveydenhuoltoa ja yksityisiä sosiaalipalveluja sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitoimintaa toimialueillaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöön sisältyy yli sata aluehallintovirastojen tehtäviä määrittävää säännöstä.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä esiintyviä terveyshaittoja. Ympäristöterveydenhuolto koskee useita hallinnonaloja. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöä ovat mm. terveydensuojelulaki 763/1994 ja tupakkalaki 549/2016.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämiseen linkittyy vahvasti Suomen sosiaalivakuutusjärjestelmä. Muun muassa työttömyysetuudet, äitiys- ja isyys- ja vanhempainpäiväraha, sairauspäiväraha, sairausvakuutuskorvaukset ja lääkekorvausjärjestelmä ovat osaltaan kaikki täydentämässä väestön sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuutta ja niillä on yhtymäkohtia varsinaiseen palvelujen järjestämisvastuuseen. Edellä mainittuja etuuksia ja tukia säännellään muun muassa sairausvakuutuslaissa (1224/2004) ja työttömyysturvalaissa (1290/2002). Lisäksi muun muassa yleisestä asumistuesta annetussa laissa (938/2014), elatustukilaissa (580/2008), vammaisetuuksista annetussa laissa (570/2007) ja laissa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996) säädetään sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvistä etuuksista. Kuntoutukseen liittyvistä etuuksista säädetään muun muassa laissa Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista (566/2005).

Lisäksi Suomen eläketurvajärjestelmästä säädetään muun muassa kansaneläkelaissa (568/2007), laissa takuueläkkeestä (703/2010) ja julkisten alojen eläkelaissa (81/2016). Lakisääteisiä vahinkovakuutuksia ovat puolestaan liikenne-, potilas- ja työtapaturmavakuutus, joista säädetään liikenne-vakuutuslaissa (460/2016), potilasvakuutuslaissa (948/2019) ja työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015).

Eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetulla lailla (490/2014) on jatkettu Paras-puitelain mukaisten perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoimintavelvoitteiden voimassaoloa vuoden 2023 loppuun siltä osin, kuin kunnat olivat lain perusteella ilmoittaneet täyttävänsä lain velvoitteet yhteistoimintajärjestelyillä. Kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetulla lailla (169/2007, jäljempänä Paras-puitelaki) kunnat velvoitettiin järjestämään perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvät sosiaalihuollon palvelut joko perustamalla yhteistoiminta-alue tai järjestämällä palvelut kunnassa, joiden väestöpohja on vähintään noin 20 000 asukasta. Yhteistoimintavelvoitteen ne ovat voineet täyttää joko perustamalla kuntayhtymän tai järjestämällä palvelut niin sanotulla vastuukuntamallilla. Myöhemmin velvoite laajennettiin koskemaan kaikkia sosiaalihuollon tehtäviä. Samassa yhteydessä valtioneuvostolle annettiin toimivalta velvoittaa kunta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen Paras-puitelaissa tarkoitetun väestöpohjavaatimuksen täyttämiseksi.

Kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (548/2016, jäljempänä rajoituslaki) annettu laki asettaa rajoituksia kuntien ja kuntayhtymien mahdollisuudelle tehdä ulkoistamissopimuksia sekä investointeja. Lain tarkoituksena on, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kokonaisuuden kannalta epätarkoituksenmukaisia kuntien ja kuntayhtymien oikeustoimia rajoitetaan ja turvataan tulevien uusien hyvinvointialueiden mahdollisuudet päättää palvelutuotannosta yhdenvertaisella tavalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä niille. Lain 3 §:n mukaan kunnan ja kuntayhtymän tulee sisällyttää tämän lain voimaantulon jälkeen tehtäviin ja vuoden 2023 jälkeen voimassa oleviin sopimuksiin yksityisen palvelun tuottajan kanssa ja rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskeviin sopimuksiin sopimusehto, jonka mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisessä järjestämisvastuussa olevalla on oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2024 tai 2025 aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomisesta ilman, että irtisanomisesta syntyy korvausvelvollisuutta. Lain mukaan kunnan tai kuntayhtymän yksityisen yrityksen tai yhteisön kanssa tekemään sopimukseen sisällytettävä irtisanomislauseke, jos sopimuksen arvo on yli viisitoista prosenttia kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon vuotuisista käyttömenoista. Lisäksi lain 4 §:n mukaan kunta tai kuntayhtymä tai niiden yksin tai yhdessä omistama yhtiö ei saa tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuksiin kohdistuvia investointeja koskevia sitoumuksia, joiden arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset ylittävät viisi miljoonaa euroa. Rajoituslaki on voimassa vuoden 2025 loppuun saakka.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuusta, sen tarkemmasta toteuttamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöstä säädetään useissa eri laeissa, jotka ovat usealta eri vuosikymmeneltä. Osittaisuudistuksin toteutetun hajanaisen lainsäädännön ja monikanavaisen rahoitusjärjestelmän seurauksena sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun kokonaisuus on osin vaikea hahmottaa ja epäselvä. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu, erityisesti vastuu palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta, viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä ja palveluiden rahoituksesta, edellyttää järjestäjältä huomattavaa osaamista, ja valmiutta sekä riittävää henkilöstöä ja muita resursseja. Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjien määrä on viime vuosina vähentynyt, järjestämisvastuu jakautuu edelleen 294 kunnalle, 20 sairaanhoitopiirille ja 16 erityishuoltopiirille. Suuri osa järjestäjistä on edelleen kansainvälisesti arvioiden varsin pieniä eikä niillä ole riittävää osaamista väestön palvelutarpeen arviointiin ja ennakointiin eikä tähän perustuvaan palveluiden määrän ja laadun määrittelyyn. Tuottamisen valvonnassa (oma tuotanto ja ostopalvelut) on puutteita.

Tilanne sosiaali- ja terveyspalvelujen alueellisen järjestämisrakenteen osalta on ollut pitkään sekava ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta huolestuttava. 1990-luvun alun sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusuusuudistuksessa luovuttiin korvamerkitystä valtion rahoituksesta ja samalla vähennettiin keskushallinnon ohjausta (desentralisaatio). Uudistus sopeutti kuntien valtionavustusta palvelujärjestelmän paikallisiin oloihin ja kunnan kokonaisuuteen sekä selkeytti taloudellisen vastuun kantamista. Samalla se kuitenkin aiheutti vakavia ongelmia järjestelmän ohjattavuudelle, palvelujen yhdenvertaisuudelle ja tasalaatuisuudelle sekä kustannusten hallittavuudelle. Sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten että vapaaehtoisten kuntayhtymien ja muiden kuntien lakisääteisten ja vapaaehtoisten yhteistyömuotojen seurauksena sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä vastaava taho vaihtelee alueittain.

2.2 Pelastustoimi

Pelastuslaki

Pelastuslaki (379/2011) on pelastustoimintaa, onnettomuuksien ehkäisyä ja väestönsuojelua sääntelevä yleislaki. Pelastuslaissa määritellään eri tahojen vastuut pelastustoimen tehtävien

hoitamisessa. Pelastuslaki sisältää myös säännökset pelastustoimen palvelutasosta ja pelastustoimen alueiden yhteistoiminnasta. Sisäministeriön tehtävänä on johtaa ja valvoa pelastustointa ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa sekä huolehtia pelastustoimen valtakunnallisista järjestelyistä. Aluehallintovirastojen tehtävänä on huolehtia pelastustoimen laillisuusvalvonnasta ja valvoa pelastustoimen palvelutason toteutumista. Pelastustoimen viranomaisten ohella myös muut viranomaiset ovat velvollisia osallistumaan pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun siten, kuin niiden tehtävistä kunkin toimialan säädöksissä tai muussa lainsäädännössä säädetään.

Pelastuslain mukaisesti kunnat vastaavat pelastustoimen tehtävistä lakisääteisessä yhteistyössä (*alueen pelastustoimi*). Valtioneuvosto päättää maan jakamisesta pelastustoimen alueisiin ja vahvistetun aluejaon muuttamisesta. Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä.

Palosuojelurahastolaki

Palosuojelurahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, jonka toiminta perustuu palosuojelurahastolakiin (306/2003) ja valtioneuvoston asetukseen palosuojelurahastosta (625/2003).

Tulipalojen ehkäisyn ja pelastustoiminnan edistämiseksi on Suomessa olevasta palovakuutetusta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta vuosittain suoritettava palosuojelumaksu, joka tuloutetaan Palosuojelurahastoon. Palosuojelumaksun suuruus on 3 % vakuutuksen paloriskiä vastaavasta osuudesta. Palosuojelumaksun vuotuinen kertymä on noin 11 miljoonaa euroa. Palosuojelurahasto on sisäministeriön hoidossa ja valvonnassa. Rahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii sisäministeriön asettama hallitus.

Rahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen edistämiseksi yleisavustuksia ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille ja pelastustoimen alueille, sopimuspalokunnille (*vapaaehtoisille palokunnille*) sekä apurahoja ja stipendejä. Rahastosta voidaan myöntää myös muille erityisavustuksia muun muassa oppimateriaalin tuotantoon ja hankintaan, tutkimus- ja kehittämishankkeisiin sekä valistukseen ja neuvontaan.

Keskeisimpiä avustuskohteita ovat olleet pelastusalan järjestöjen koulutus- ja valistustoiminta, alaa tukevat tutkimushankkeet sekä kaluston hankinta ja paloasemien rakentaminen.

Meripelastuslaki

Meripelastuslain (1145/2001) 4 §:n mukaan Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu alueen pelastusviranomainen, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, poliisi, Puolustusvoimat, sosiaali- ja terveysviranomaiset, Tulli ja ympäristöviranomaiset (*muu meripelastusviranomainen*) ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.

2.3 Oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntö

Oikeusministeriön hallinnonalan perhe- ja henkilöoikeudellinen lainsäädäntö kytkeytyy merkittävällä tavalla sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä säädettyyn sosiaalihuollon toimeenpanoon kunnissa. Lainsäädännössä viitataan useissa yhteyksissä kuntien sosiaalihuollon viranomaisiin ja erityisesti sosiaalilautakuntaan. Tällaisia lakeja ovat muun muassa adoptiolaki (22/2012), avioliittolaki (234/1929), laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983), laki lapsen

elatuksesta (704/1975), etu- ja sukunimilaki (946/2017) ja laki holhoustoimesta (442/1999). Sosiaalilautakunnalle tai muulle sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle on näissä laeissa annettu useita tärkeitä tehtäviä, kuten lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan sopimuksen tai elatusta koskevan sopimuksen vahvistaminen, lapsen olosuhteita koskevan selvityksen toimittaminen tuomioistuimelle lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevassa asiassa, lapsen huoltoa ja tapaamista tai elatusta koskevan tuomioistuinasian vireillepano, adoptioneuvonnan antaminen tai viimekätinen huolehtiminen lapsen nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä. Lisäksi sosiaalihuollon viranomaiset ovat keskeisessä asemassa pantaessa täytäntöön eräitä Suomen kansainvälisiä velvoitteita, jolloin heillä on velvollisuus antaa esimerkiksi virka-apua henkilön olinpaikan ja olosuhteiden sekä edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi. Näistä lasten ja aikuisten suojeluun liittyvistä velvoitteista säädetään muun muassa laissa 435/2009, laissa 779/2010 ja laissa 1153/2004.

Rikosseuraamuslainsäädäntöön sisältyy useita, rikosseuraamusasiakkaan yhteiskuntaan sopeutumisen kannalta merkittäviä säännöksiä Rikosseuraamuslaitoksen ja kuntien viranomaisten sekä muiden tahojen yhteistyöstä. Vankeuslain (767/2005), yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) ja yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) mukaan Rikosseuraamuslaitoksen on rangaistusajan suunnitelmaa ja siihen sisältyvää vapauttamissuunnitelmaa laadittaessa tai ehdonalaista vapauttamista suunniteltaessa tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, jotka tuomitun koti- tai asuinkunnan perusteella vastaavat hänen sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimapalveluistaan samoin kuin muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa. Kustannusten jaosta säädetään, että tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa kunta vastaa kunnallisten peruspalveluiden kustannuksista. Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdyskuntaseuraamuksen ja yhdistelmärangaistukseen kuuluvan valvonta-ajan täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.

Oikeusapulaissa säädetään niistä perusteista, joiden mukaisesti annetaan valtion varoin oikeusapupalveluja niitä tarvitseville kansalaisille. Lain 2 luvun 10.2 § sisältää säännökset, joiden nojalla oikeusaputoimistolle on pyydettäessä luovutettava salassapidettäviä tietoja. Tarkoituksena on mahdollistaa asiakkaan taloudellisista olosuhteistaan esittämään selvitykseen sisältyvien tuloihin ja varallisuuteen liittyvien tietojen tarkistaminen sekä oikeusturvavakuutuksen olemassaolon tai kattavuuden selvittäminen oikeusapupäätösten oikeellisuuden varmistamiseksi. Tietojen luovutukseen velvoitettujen piiriin kuuluvat sellaiset tahot, joilla on arvioitu olevan hallussaan asiakkaan käyttövaran arviointiin tarvittavaa tietoa. Näitä ovat valtion ja kunnan viranomaiset, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiöt, muut eläkelaitokset sekä vakuutuslaitokset.

Valmiuslainsäädännöllä pyritään varmistamaan väestön turvallisuus ja elinmahdollisuudet sekä yhteiskunnan toimivuus poikkeusoloissa. Tämän tarkoituksen saavuttamiseksi poikkeusoloissa saatetaan tarvita viranomaisten poikkeuksellisia toimivaltuuksia. Toimivaltuuksien tarve voi olla kiireellinen. Koska normaalioloja koskevat toimivaltuudet saattavat tällöin olla riittämättömiä, tulee oikeusjärjestykseen sisältyä säännökset poikkeusoloissa käyttöön otettavista poikkeuksellisista toimivaltuuksista. Valmiuslain I osan 3 luvussa säädetään varautumisesta, johon kuuluu myös julkista hallintoa koskeva varautumisvelvollisuus. Varautumisella pyritään takaamaan tehtävien mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta kyseinen velvoite on olennaisilta osin koskenut kuntia. Valmiuslain II osassa säädetään poikkeusolojen toimivaltuuksista. Useat kyseisistä toimivaltuuksista koskevat kuntia ja niiden toimintaa.

Ulosottokaaren 7 luvussa säädetään muun kuin maksuvelvoitteen täytäntöönpanosta. Mainitun luvun 3 §:ssä sekä 5 §:ssä häätöasioiden toimeenpanon yhteydessä viitataan kunnan asunto- ja sosiaaliviranomaisiin. Jos häätöasiaa valmisteltaessa ilmenee, että asunnossa asuu lapsia tai välittömän huolenpidon tarpeessa olevia henkilöitä, on kunnan sosiaaliviranomaiselle ilmoitettava

tilanteesta. Häätöä ei myöskään saa panna täytäntöön ennen kuin kunnan asunto- ja sosiaaliviranomaisille on varattu tilaisuus järjestää edellä mainittujen henkilöiden asuminen tai selvittää heidän sosiaalihuollon palvelujen tarpeensa.

2.4 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan lainsäädäntö

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunta (lautakunta) toimii lautakunnasta annetun lain (956/2011) 1 §:n 1 momentin mukaan ensimmäisenä muutoksenhakuasteena ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukaisissa opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevissa asioissa. Lautakunnasta annetun lain 8 §:n 2 momentin mukaan asian käsittelyyn lautakunnassa sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia, jollei erikseen toisin säädetä. Edelleen mainitun lain 12 §:n 1 momentin perusteella valtion ja kunnan viranomaiset ja julkista tehtävää hoitavat yksityiset yhteisöt ja säätiöt ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua lautakunnalle. Vastaava velvollisuus on myös laillistetulla lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä.

Liikuntalaissa (390/2015) säädetään liikunnan ja huippu-urheilun edistämisestä. Liikuntalain 2 § 1 momentin mukaan lain tavoitteena on edistää muun muassa eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, kuten myös väestön hyvinvointia, terveyttä ja fyysistä toimintakykyä. Lain 5 § määrittelee kunnan vastuun liikunnan edistämistehtävässä. Pykälän 3 momentissa säädetään kunnan velvollisuudesta kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Momentin toisen virkkeen mukaan kunnan tulee arvioida asukkaittensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (166/2019) säädetään kunnan kulttuuritoiminnan järjestämisestä sekä siihen liittyvistä tavoitteista, tehtävistä, yhteistyöstä, asukkaiden osallistumisesta, tiedon tuottamisesta ja toiminnan arvioinnista, valtionrahoituksesta sekä kehittämistehtävästä. Yksi lain tavoitteista on vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin. Tämän tavoitteen toteuttamisessa yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäjien kanssa on keskeisessä asemassa.

2.5 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lainsäädäntö

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät

Kysymys on pelastusviranomaisille vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005, jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*) säädetyistä tehtävistä. Lain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta.

Pelastusviranomaisten valvontatehtävästä säädetään kemikaaliturvallisuuslain 115 §:ssä. Pelastusviranomaiset valvovat kemikaaliturvallisuuslain noudattamista, kun on kysymys 1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei toiminta ole osa lain 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnallista kokonaisuutta, jolloin sen valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes), 2) yksityiseen kulutukseen hyväksyttyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai niiden luovutuksesta yksityiseen kulutukseen sekä 3) räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena 81 §:ssä mainituissa tilaisuuksissa.

Pelastusviranomainen (pelastuslaissa tarkoitettu alueen pelastustoimen pelastusviranomainen) valvoo kemikaalien käsittelyä, varastointia ja säilyttämistä, niihin liittyviä ilmoitus- ja hallintomenettelyjä sekä valvontaa silloin, kun kemikaalien määrät ovat vähäisiä. Tukesin valvontakohderekisterin mukaan ilmoituksenvaraisia kohteita on tällä hetkellä noin 6300 kpl. Sen lisäksi valvontaan kuuluu myös ns. ei-ilmoituksenvaraiset kemikaalikohteet. Lisäksi pelastusviranomainen hoitaa kemikaaliturvallisuuslain nojalla räjähteisiin liittyviä tehtäviä, valmistelee päätökset ilotulitteiden käytöstä, valmistelee päätökset ilmoituksista räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena, käsittelee ilmoitukset yksityiseen kulutukseen hyväksyttyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä.

Kemikaaliturvallisuuslain valvonnassa pelastusviranomaisen toimintaa ohjeistaa ja yhtenäistää Tukes kemikaaliturvallisuuslain 116 §:n mukaisesti.

Kemikaaliturvallisuuslain 126 §:ssä säädetään muutoksenhausta ministeriön ja valvontaviranomaisen päätöksistä ja lain 131§:ssä säädetään kemikaaliturvallisuuslain mukaisista maksuista.

2.6 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntö

Eläintautilaissa (76/2021) säädetään sellaisten tautien ehkäisystä, jotka voivat siirtyä eläimestä toiseen eläimeen tai ihmiseen, sekä mainittujen tautien esiintymisen seurannasta ja tautien hävittämiseksi ja leviämisen estämiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Laissa edellytetään siinä tarkoitettujen eläinterveysviranomaisten ilmoittavan kunnan tartuntataudeista vastaavalle viranhaltijalle eläintaudista, josta voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle.

2.7 Valtiovarainministeriön hallinnonalan lainsäädäntö

Valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä valtionavustuksia. Valtionavustuksella tarkoitetaan tässä tuenluonteista rahoitusta tietyn toiminnan tai hankkeen avustamiseksi. Valtionavustuslain 3 §:n nojalla muussa laissa olevia poikkeavia valtionavustuksia koskevia säännöksiä noudatetaan valtionavustuslain sijasta. Valtionavustuslaki on siten luonteeltaan valtionavustuksia koskeva yleislaki, jonka säännöksistä voidaan poiketa valtionavustuksia koskevissa erityislaeissa.

Valtionavustuslain 3 pykälän 2 momentissa säädetään erikseen valtionavustuslain suhteesta eräisiin kuntien peruspalveluja koskeviin valtionosuussäädöksiin. Valtionavustuslakia sovelletaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009), vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) ja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetussa laissa (733/1992) säädettyyn valtionosuuteen ja valtionavustukseen, jos siitä mainituissa laeissa erikseen säädetään. Tällä viittaussäännöksellä on lähinnä informatiivinen luonne, koska erityislaeissa voidaan joka tapauksessa säätää valtionavustuksista yleislaista poikkeavalla tavalla ja toisaalta erityislaeissa voidaan myös tarvittaessa viitata yleislain säännöksiin.

Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa (1096/2008) säädetään muun ohella yhtiön asemasta, tehtävistä ja asiakkaista. Valtiovarainministeriön hallinnonalalla oleva Hansel Oy toimi lain tarkoittamalla tavalla valtion yhteishankintayksikkönä ja kilpailuttaa asiakkailleen sellaisia tavara- ja palveluhankintoja, joita valtionhallinnossa käytetään laajasti. Vuoden 2019 syyskuusta lähtien yhtiön asiakkaina ovat voineet olla valtion hankintayksiköiden lisäksi myös kunnat, kuntayhtymät, evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkko ja Keva. Hansel Oy:n osakkeenomistajina ovat tällä hetkellä valtio (65 % osakkeista) ja Suomen kuntaliitto (35 % osakkeista).

Hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) tarkoituksena on parantaa julkisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, yhteentoimivuutta ja ohjausta sekä edistää julkisen hallinnon toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta. Laissa säädetään julkisen hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista, niitä koskevista vaatimuksista, niiden tuottamiseen liittyvistä tehtävistä sekä tuottamiseen liittyvästä henkilötietojen ja muiden tietojen käsittelystä. Lisäksi laissa säädetään oikeudesta ja velvollisuudesta käyttää yhteisiä sähköisen asioinnin tukipalveluja sekä palvelujen käytön edellytyksistä. Lain 5 §:n mukaan julkishallinnon toimijoilla on lähtökohtaisesti oikeus käyttää kaikkia tukipalveluja. Lisäksi tiettyihin tukipalveluihin on säädetty käyttövelvollisuus muun muassa valtion hallintoviranomaisille, virastoille ja laitoksille sekä kunnallisille viranomaisille niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä. Käyttövelvollisuudesta on mahdollista poiketa, jos viranomaisen on teknisistä tai toiminnallisista tai kustannustehokkuuteen taikka tietoturvallisuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua.

2.8 Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus

Pääministeri Marinin hallitus antoi 8.12.2020 esityksen eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali-ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 241/2020 vp). Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uuden hallintotason, hyvinvointialueiden, perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita ovat laki hyvinvointialueesta, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä, laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki, laki hyvinvointialueiden rahoituksesta sekä ehdotukset kuntien valtionosuutta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, hyvinvointialueiden henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi.

Sosiaali- ja terveyspalveluja sekä pelastustointa koskevan uudistuksen tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelut, paran-taa turvallisuutta, palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Esityksen mukaan Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, joille siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Uudenmaalla sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu poikkeaisi muun maan ratkaisusta siten, että Helsingin kaupungille jäisi kuitenkin edelleen niiden järjestämisvastuu. Lisäksi palvelujen järjestämisestä vastaisi Uudellamaalla neljä hyvinvointialuetta ja terveydenhuollossa lisäksi HUS-yhtymä. Terveydenhuollon järjestämisvastuu jakautuisi laissa ja järjestämissopimuksessa määriteltävällä tavalla alueen hyvinvointialueiden, Helsingin sekä HUS-yhtymän välillä.

Ympäristönterveydensuojelu sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jäisivät kuntien tehtäviksi mutta edistämistehtävä olisi myös hyvinvointialueiden tehtävä. Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologitehtävät siirtyisivät kuitenkin hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueet olisivat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla on alueellaan itsehallinto. Uudet hyvinvointialueet olisivat alueeltaan nykyisiä maakuntia vastaavia, mutta Uudenmaan maakunnan poikettaisiin nykyisestä maakuntajaosta. Hyvinvointialueiden ylin päättävä toimielin olisi vaaleilla valittava aluevaltuusto. Hyvinvointialueesta annettavasta laissa säädettäisiin hyvinvointialueen toimintaa, taloutta ja hallintoa sekä talouden tarkastusta koskevat säännökset. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavalla lailla siirrettäisiin kunnallisen sosiaali-

ja terveydenhuollon järjestämisvastuu perustettaville hyvinvointialueille. Pelastustoimen järjestämisestä annettavalla lailla siirrettäisiin kunnallisen pelastustoimen järjestämisvastuu perustettaville hyvinvointialueille.

Sosiaali-ja terveydenhuollon alueellisen yhteistyön ja tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen varmistamiseksi muodostettaisiin viisi yhteistyöaluetta. Yhteistyöalueeseen kuuluvat hyvinvointialueet laatisivat nelivuosittain yhteistyösopimuksen.

Ehdotuksessa säädettäisiin täsmällisemmin hyvinvointialueen järjestämisvastuusta sekä tarkkarajaisemmin palvelujen hankkimisesta yksityisiltä palvelutuottajilta sekä vuokratyövoiman käytöstä ja työvoiman hankinnasta. Voimaanpanolaissa säädettäisiin sellaisten hyvinvointialueella siirtyvien ostopalvelusopimusten mitättömyydestä ja irtisanomismahdollisuudesta, joissa olisi sovittu ehdotettavien järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain säännösten vastaisesti.

Valtion mahdollisuutta ohjata hyvinvointialueiden vastuulle kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea ehdotetaan samalla vahvistettavaksi. Ohjaus olisi strategista ja kohdistuisi rahoituksen ja palvelujen turvaamisen kannalta keskeisiin asioihin. Valtioneuvosto vahvistaisi joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali-ja terveydenhuollolle. Hyvinvointialueiden pitäisi ottaa tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan ja myös yhteistyösopimusten valmistelussa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö neuvottelisi vuosit-tain hyvinvointialueiden kanssa niiden järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali-ja terveydenhuollon toteutumisesta. Vastaavasti valtioneuvosto vahvistaisi joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet pelastustoimelle ja sisäministeriö neuvottelisi vuosittain hyvinvointialueiden kanssa niiden järjestämisvastuulle kuuluvan pelastustoimen toteutumisesta.

Hyvinvointialueiden toiminta rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella ja osaksi palvelujen käyttäjiltä perittävillä asiakasmaksuilla. Rahoituksesta säädettäisiin lailla hyvinvointialueen rahoituksesta. Rahoitus määräytyisi laskennallisesti pääosin hyvinvointialueen palvelujen tarpeen sekä olosuhdetekijöiden perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttaisi lisäksi riskikerroin. Valtion rahoitus olisi hyvinvointialueille yleiskatteellista. Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Tämän takia valtion verotuloja ehdotetaan kasvatettavaksi kiristämällä valtion ansiotuloverotusta. Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, velvoitetaan kunnat alentamaan kunnallisveroa. Kunnallisveron vähennys olisi 13,26 prosenttiyksikköä kaikissa kunnissa. Myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennettaisiin ja valtion osuutta vastaavasti kasvatettaisiin.

Hyvinvointialueella ei olisi lähtökohtaisesti oikeutta ottaa pitkäaikaisesta lainaa. Hyvinvointialue voisi kuitenkin ottaa valtioneuvoston myöntämän lainanottovaltuuden puitteissa pitkäaikaista lainaa investointien rahoittamiseksi. Lisäksi säädettäisiin kiireellisen ja välttämättömän investoinnin lisälainoitusmahdollisuudesta. Hyvinvointialueiden olisi laadittava lainakehyksen sisältämistä investoinneista investointisuunnitelma, jonka hyväksyisivät osaltaan sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö.

Verotusta koskevat muutokset toteutettaisiin verovelvollisten kannalta mahdollisimman neutraalisti. Vero-rakenteen muutokset eivät voimaan astuessaan aiheuta verotuksen kiristymistä.

Kuntien valtionosuuksia ehdotetaan vähennettäväksi siirtyviä tehtäviä vastaavalta osalta. Tästä sekä kunnallisveron alentamisesta aiheutuvia muutoksia rajoitettaisiin valtionosuusjärjestelmään sisällytettävällä pysyvällä määräytymistekijällä ja valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasauksella.

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyisi Helsingin kaupungin palveluksessa olevaa henkilöstöä lukuun ottamatta hyvinvointialueiden palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. HUS-sairaanhoitopiirin henkilöstö siirtyisi HUS-yhtymälle.

Sairaanhoitopiirien ja kehitysvammaisten erityishuoltopiirien kuntayhtymät sekä niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyisivät hyvinvointialueille. HUSin omaisuus siirtyisi kuitenkin HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungin omaisuus ei siirtyisi, mutta tältä osin säädettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen taloudenhoidon eriyttämistä kaupungin muusta taloudenhoidosta. Hyvinvointialueille siirtyisi kunnista, Helsingin kaupunkia lukuun ottamatta, sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen liittyvä irtain omaisuus. Omaisuussiirroista ei suoritettaisi korvausta kunnille eikä kuntayhtymille, paitsi sellaisissa tilanteissa, joissa siirrot johtaisivat kunnan taloudellisen itsehallinnon kaventumiseen.

Hyvinvointialueissa annettavassa laissa säädettäisiin myös hyvinvointialueiden yhtiömuotoisesta toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksesta, jossa valtio voisi olla osakkaana. Osaamiskeskuksen tehtävänä olisi ylläpitää hyvinvointialueiden yhteistä tilatietojärjestelmää ja sillä voisi olla myös muita hyvinvointialueiden päättämiä tehtäviä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että eduskunta hyväksyisi annettavaksi Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen peruskirjan soveltamisesta Suomessa kuntiin ja hyvin-vointialueisiin. Ilmoitus on tarkoitettu tulemaan voimaan kuukauden ensimmäisenä päivänä kolmen kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun siitä on ilmoitettu sopimuksen tallettajalle.

Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. HUS-yhtymä perustettaisiin perussopimuksen hyväksymisellä. Ensimmäiset aluevaalit toimitettaisiin muualla paitsi Helsingissä ehdotuksen mukaan 23.1.2022. Ensi vaiheessa hyvinvointialueiden väliaikaishallinto ja aluevaalien jälkeen valittujen aluevaltuustojen toiminnan käynnistymisen jälkeen hyvinvointialueet valmistelevat toiminnan organisoinnin sekä henkilöstö- ja omaisuussiirrot yhdessä kuntien ja kuntayhtymien kanssa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen sekä muiden erikseen säädettävien palvelujen ja tehtävien järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien.

Esitykseen liittyvät lait on tarkoitettu tulemaan porrastetusti siten, että osa tulisi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 ja osa laista tulisi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa ja viimeiset 1 päivänä tammikuuta 2023. Esitykseen liittyisi myös siirtymäaikoja. Uudistuksen voimaanpanolain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021. Lisäksi hyvinvointialueesta annettavaa lakia sovellettaisiin osittain jo heti hyvinvointialueiden toimintaan.

3 Tavoitteet

3.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Esityksen tavoitteena on tehdä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tekniset muutokset sekä Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvä tietojohtamista koskeva täydennys. Näillä muutoksilla päivitetään hallinnonalan lainsäädäntö vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Esityksen tavoitteena ei ole puuttua lainsäädäntöön sisällöllisesti Uudenmaan erillisratkaisua koskevaa täydennystä sekä terveydenhuollon ammattihenkilölain 40 §:ään tehtävää muutosta lukuun ottamatta.

3.2 Pelastustoimi

Esityksen tavoitteena on tehdä pelastustoimen lainsäädäntöön kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden perustamista sekä pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tekniset muutokset. Näillä muutoksilla päivitetään hallinnonalan lainsäädäntö vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Esityksen tavoitteena ei ole puuttua lainsäädäntöön sisällöllisesti.

3.3 Muu lainsäädäntö

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on päivittää teknisesti lainsäädäntö vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Esityksen tavoitteena ei ole puuttua lainsäädäntöön sisällöllisesti.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Hyvinvointialueesta annettavalla lailla ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislailla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirretään vuoden 2023 alussa kunnilta hyvinvointialueille. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja osaltaan HUS-yhtymä. Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiosta, järjestämisestä, tuottamisesta, valvonnasta ja ohjauksesta säädetään jatkossa muun muassa hyvinvointialueesta annettavassa laissa ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettavassa laissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö kokonaisuudessaan täsmentää yleislaeissa säädettävää järjestämisvastuuta. Esityksessä ehdotetaan tämän johdosta teknisiä muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöön, jotta lainsäädäntö päivittyy vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa säädettävää uutta järjestäjä-rakennetta ja järjestämisvastuuta. Ehdotetuilla muutoksilla ei puututa säännösten sisältöön, lukuun ottamatta Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvää tietojohtamista koskevaa täydennystä, joka tehdään sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 41 §:n 3 momenttiin sekä terveydenhuollon ammattihenkilölain 40 §:ään tehtävää muutosta siitä, että pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus koskee välttämättömiä (nykyisin tarpeellisia) tietoja ja selvityksiä.

Teknisiä muutoksia tehdään pääosin käsitteistöön. Käsitteistö noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevassa esityksessä ehdotettuja käsitteitä. Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin osalta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja Helsingin kaupunkiin sovelletaan lisäksi, mitä hyvinvointialueista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) tai muualla laissa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Edellä mainitusta sääntelystä johtuen, esityksessä muutettavissa säännöksissä viitataan pääsääntöisesti vain hyvinvointialueeseen, jolla tarkoitetaan myös Uudenmaan hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia. Edellä mainitun lain 2 §:n 5 momentissa säädetään muun ohella, että HUS-yhtymään sovelletaan lisäksi, mitä muualla laissa säädetään terveydenhuollon järjestämisestä. Edellä mainitusta syystä johtuen tässä esityksessä muutettavissa säännöksissä viitataan erikseen HUS-yhtymään pääosin vain siltä osin kuin ei edellä mainitussa laissa järjestämisvastuusta johtuvasta sääntelystä johtuen ole selvää, että säännös on tarkoitettu koskemaan HUS-yhtymää.

Osa esitykseen sisältyvistä laeista pitää sisällään sääntelyä, joka on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvaa. Tämän perusteella näitä lakeja tai niihin sisältyviä yksittäisiä säännöksiä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska esityksessä ehdotetaan muutettavaksi viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan esityksessä lisättäväksi edellä mainittuihin sosiaalihuollon tehtäviä koskeviin lakeihin tai niiden yksittäisiin pykäliin säännös koskien Ahvenanmaata. Näillä säännöksillä on tarkoitus ainoastaan säilyttää nykytila. Säännöksillä ei ole tarkoitus antaa Ahvenanmaan maakunnan kunnille mitään uusia tehtäviä.

Edellä olevan lisäksi esityksessä ehdotetaan lisättäväksi lakeihin tarpeen mukaan informatiivisia viittauksia sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevassa esityksessä ehdotettaviin lakeihin ja soveltuvin osin kumotaan päällekkäistä sääntelyä substanssilaeista, kuten valvontaa, yhteistyötä ja yleisiä järjestämisvastuuta koskevia säännöksiä. Esityksessä ehdotetaan samalla korjattavaksi laeissa olevia vanhentuneita viittauksia jo kumoutuneisiin lakeihin uusilla viittauksilla voimassa oleviin lakeihin.

Esityksessä noudatetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevaa sääntelyratkaisua siitä, että jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä on osaltaan sekä kunnalla että hyvinvointialueella (edellä mainitun lain 6 ja 7 §). Tämän sääntelyn johdosta ja sitä noudattaen ehkäisevä päihdetyö ja ehkäisevä lastensuojelu, jotka ovat osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, ovat jatkossa sekä kunnan että hyvinvointialueen tehtäviä. Lisäksi lastensuojelulaissa säädetty lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetty suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi olisivat jatkossa edellä mainituissa laeissa tarkemmin säädettävällä tavalla sekä kunnan että hyvinvointialueen tehtäviä.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lainsäädännössä sekä näihin kiinteästi liittyvissä oikeusministeriön hallinnonalan perheoikeudellisissa laeissa on useita viittauksia sosiaalihuollosta vastaaviin toimielimiin tai lautakuntiin. Vuoden 1982 sosiaalihuoltolain vielä voimassa olevassa 2 luvussa säädetään sen 6 §:ssä muun ohella, että sosiaalihuollon toimeenpanoon lain mukaan kuuluvista tehtävistä sekä niistä tehtävistä, jotka muussa laissa säädetään sosiaalilautakunnan taikka muun vastaavan toimielimen tehtäväksi, huolehtii yksi tai useampi kunnan määräämä monijäseninen toimielin. Viittaukset toimielimiin perustuvat lähtökohtaisesti edellä kuvattuun säännökseen. Tämän lisäksi edellä mainitun lain 12 §:ssä säädetään muun ohella, että toimielimen laissa säädettyä päätösvaltaa ja oikeutta puhevallan käyttämiseen voidaan johtosäännöllä siirtää toimielimen alaisille viranhaltijoille henkilön tahdosta riippumatonta huoltoa koskevia päätöksiä lukuun ottamatta. Joissakin terveydenhuollon laeissa on vastaava kansanterveyslain 6 §:n mukainen viittaus terveyslautakuntaan tai terveydenhoitolautakuntan taikka muuhun vastaavaan toimielimeen. Hyvinvointialueesta annettavassa laissa tullaan säätämään hyvinvointialueen mahdollisuudesta itse päättää minkälaisia toimielimiä se hallintosäännössään määrittelee sekä siitä, miten toimivaltaa siirretään (lain 35, 95 ja 96 §). Edellä olevasta johtuen tässä esityksessä ehdotettavissa muutoksissa noudatetaan edellä mainittua hyvinvointialueesta annettavan lain yleissääntelyä ja toimielimiä koskevat viittaukset ehdotetaan pääsääntöisesti muutettavaksi viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Vain tilanteissa, joissa hyvinvointialue ei saisi siirtää toimivaltaa yksittäiselle viranhaltijalle, sääntelyyn ehdotetaan säilytettäväksi viittaus hyvinvointialueen monijäseniseen toimielimeen.

Ympäristöterveydenhuoltoa ei esitetä siirrettäväksi kunnilta hyvinvointialueille sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen yhteydessä. Tässä esityksessä ympäristöterveydenhuollon lakeihin tehdään ne tekniset muutokset, jotka liittyvät siihen, että ympäristöterveydenhuollon tehtävät säilyvät kunnilla. Hallitusohjelman mukaan ympäristöterveydenhuollon

järjestäminen kuitenkin selvitetään osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Asiaa on selvitetty osana aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarista selvitystyötä (hanketunniste VM067:00/2020).

Edellä viitattu sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain 41 §:n 3 momenttiin tehtävä lisäys koskee sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevassa esityksessä (HE 241/2020 vp) ehdotettua Uudenmaan erillisratkaisua, jonka mukaan Uudenmaalla sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu poikkeaisi muun maan ratkaisusta siten, että Helsingin kaupungille jäisi edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu ja lisäksi palvelujen järjestämisestä vastaisi Uudellamaalla neljä hyvinvointialuetta ja terveydenhuollossa lisäksi HUS-yhtymä. Terveydenhuollon järjestämisvastuu jakautuisi laissa ja järjestämissopimuksessa määriteltävällä tavalla alueen hyvinvointialueiden, Helsingin sekä HUS-yhtymän välillä. Uudenmaan erillisratkaisun asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitoa koskevasta ehdotuksesta huolimatta järjestämisvastuun ensisijaisuus tarkoittasi sitä, että Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla olisi oikeus salassapitovelvoitteiden estämättä sekä tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan h alakohdan nojalla käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti potilastietoja, jotka ovat syntyneet kunkin omassa toiminnassa tai olisivat sen omiin rekistereihin tallennettuja sekä potilastietoja ja joita HUS-yhtymä tuottaa rahoitusvastuun perusteella sen lukuun. Edellä mainituista syistä johtuen, ehdotetaan 41 §:n 3 momenttia muutettavaksi siten, että momentissa säädettäisiin jatkossa Uudenmaan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin mahdollisuudesta seurata, miten HUS-yhtymä tuottaa heille palveluita.

4.1.2 Sisäministeriön hallinnonalan lainsäädäntö

Pelastustoimen järjestämislailla pelastustoimi siirretään vuoden 2023 alussa kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Pelastustoimen järjestämisestä vastaa hyvinvointialue ja hyvinvointialueen pelastustoimen palvelujen omasta tuottamisesta vastaa hyvinvointialueen pelastuslaitos. Pelastustoimen organisaatiosta, järjestämisestä, tuottamisesta, valvonnasta ja ohjauksesta säädetään jatkossa laissa hyvinvointialueesta ja laissa pelastustoimen järjestämisestä.

Pelastustoimen lainsäädäntö kokonaisuudessaan täsmentää yleistä järjestämisvastuuta. Esityksessä ehdotetaan tämän johdosta teknisiä muutoksia pelastustoimen lainsäädäntöön, jotta lainsäädäntö päivittyy vastaamaan pelastustoimen uudistuksessa säädettävää uutta järjestäjä-rakennetta ja järjestämisvastuuta.

Hyvinvointialueiden perustamisesta johtuen muutetaan sisäministeriön toimialan säädöksistä myös rahankeräyslakia.

4.1.3 Muu lainsäädäntö

Oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotetaan tehtäväksi hyvinvointialueiden perustamisesta johtuvat teknisluonteiset muutokset.

Valtiovarainministeriön hallinnonalaan kuuluvaan valtionavustuslakiin ja lakiin Hansel Oy – nimisestä osakeyhtiöstä ehdotetaan tehtäväksi hyvinvointialueiden perustamisesta johtuvat teknisluonteiset muutokset. Lisäksi ehdotetaan hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien viranomaisille säädettäväksi käyttövelvollisuus tiettyihin hallinnon yhteisiin sähköisen asioinnin tukipalveluihin. Käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvat tukipalvelut olisivat kansallinen palveluväylä, palvelutietovaranto, palvelunäkymä, luonnollisen henkilön tunnistuspalvelu, viestinvälityspalvelu, verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelu sekä osin asiointivaltuuspalvelu.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan kuuluvaan eläintautilakiin ehdotetaan tehtäväksi hyvinvointialueiden perustamisesta johtuvat teknisluonteiset muutokset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla liikuntalain osalta muutetaan vanhentunut viittaus kuntalakiin ja päivitetään toinen viittaus vastaamaan uutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluvaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettuun lakiin (390/2005, jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki) ehdotetaan tehtäväksi pelastustoimen järjestämisestä ja siirtämisestä hyvinvointialueiden vastuulle johtuvat teknisluonteiset muutokset. Pelastustoimen järjestämislailla pelastustoimi sekä tiettyjä muussa laissa säädettyjä pelastustoimen ja pelastusviranomaisten tehtäviä siirretään vuoden 2023 alussa kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Hyvinvointialueen tehtäväalaan kuuluisivat jatkossa myös pelastusviranomaiselle vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvalliseen käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät. Hyvinvointialueen pelastuslaitos huolehtisi käytännössä tehtävistä. Esityksessä ei muutettaisi pelastusviranomaisten nykyisiä tehtäviä kemikaaliturvallisuuslain nojalla. Esityksessä ehdotetaan kemikaaliturvallisuuslain 6 §:n 21 kohdan määritelmää pelastusviranomaisesta muutettavaksi siten, että lain määritelmässä viitattaisiin jatkossa muutettavaksi ehdotettavan pelastuslain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuun pelastusviranomaiseen. Lisäksi kemikaaliturvallisuuslain 131 §:ää muutettaisiin, koska sote-uudistuksen myötä muuttuisi maksuja määräävä toimivaltainen viranomainen pelastustoimen osalta. Tämän perusteella kemikaaliturvallisuuslain 131 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti. Lisäksi säädöshuollollisista syistä muutettaisiin samassa yhteydessä kemikaaliturvallisuuslain 131§:n 3 momenttia korjaamalla vanhentunut viittaus lakiin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007). Lisäksi selkeytettäisiin kemikaaliturvallisuuslain 126 §:ää koskien muutoksenhakua. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin muutoksenhakuun sovellettavasta laista pelastusviranomaisen maksupäätöksestä. Lakiin tehtäisiin informatiivinen viittaus hyvinvointialueesta annettavaan lakiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen johdosta tehtävillä muutoksilla ei olisi itsenäisiä taloudellisia vaikutuksia. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä, lukuun ottamatta Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvää tietojohtamista koskevaa täydennystä, joka tehdään sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 41 §:n 3 momenttiin sekä terveydenhuollon ammattihenkilölain 40 §:ään tehtävää muutosta siitä, että pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus koskee välttämättömiä (nykyisin tarpeellisia) tietoja ja selvityksiä ja ne johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta esityksestä ja lainsäädännöstä. Taloudelliset vaikutukset johtuvat edellä mainitusta esityksestä, eivät tässä esityksessä ehdotetuista muutoksista.

Vaikutukset yritysten toimintaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen johdosta tehtävillä muutoksilla ei olisi itsenäisiä yritysvaikutuksia. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä, lukuun ottamatta Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvää tietojohtamista koskevaa täydennystä, joka tehdään sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 41 §:n 3 momenttiin sekä terveydenhuollon ammattihenkilölain 40 §:ään tehtävää muutosta siitä, että pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus koskee välttämättömiä (nykyisin tarpeellisia) tietoja ja selvityksiä, ja ne johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta esityksestä ja lainsäädännöstä. Vaikutukset yrityksiin johtuvat edellä mainitusta esityksestä, eivät tässä esityksessä ehdotetuista muutoksista.

Laki Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä. Esityksellä ei ole vaikutusta pienten ja keskisuurten yritysten asemaan, sillä käytännössä Hansel Oy:n asiakaspiiri ei laajene aiemmasta. Pienten ja

keskisuurten yritysten aseman parantaminen on ollut hankintalakiuudistuksen yksi tavoite. Tärkeää on, että yhteishankintayksikkö aktiivisesti huomioi yhteishankintojen toteuttamisessa, aina kun mahdollista, pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet antaa tarjouksia yhteishankintojen tarjouskilpailuissa. Tämä voi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla ennalta hankintoja koskevia suunnitelmia, tekemällä mahdollisimman laajoja markkinakartoituksia, perustamalla dynaamisia hankintajärjestelmiä, jakamalla hankintoja osiin sekä välttämällä liian korkeita tarjoajien soveltuvuusvaatimuksia. Pienten ja keskisuurten yritysten osallistumista yhteishankintojen tarjouskilpailuihin on tarpeen kuitenkin seurata yhteishankintayksikössä.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen johdosta tehtävillä muutoksilla ei olisi itsenäisiä vaikutuksia viranomaisten toimintaan jäljempänä esitettyjä huomioita lukuun ottamatta. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä, lukuun ottamatta Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvää tietojohtamista koskevaa täydennystä, joka tehdään sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 41 §:n 3 momenttiin sekä terveydenhuollon ammattihenkilölain 40 §:ään tehtävää muutosta siitä, että pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus koskee välttämättömiä (nykyisin tarpeellisia) tietoja ja selvityksiä ja ne johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta esityksestä ja lainsäädännöstä. Vaikutukset viranomaisten toimintaan johtuvat edellä mainitusta esityksestä, eivät tässä esityksessä ehdotetuista muutoksista.

Sosiaalihuollon toimielimiä koskevat muutokset. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lainsäädännössä sekä näihin kiinteästi liittyvissä oikeusministeriön hallinnonalan perheoikeudellisissa laeissa on useita viittauksia sosiaalihuollosta vastaaviin toimielimiin tai lautakuntiin. Tässä esityksessä ehdotettavissa muutoksissa noudatetaan hyvinvointialueesta annettavan lain yleissääntelyä ja toimielimiä koskevat viittaukset ehdotetaan pääsääntöisesti muutettavaksi viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Vain tilanteissa, joissa hyvinvointialue ei saisi siirtää toimivaltaa yksittäiselle viranhaltijalle, sääntelyyn ehdotetaan säilytettäväksi viittaus hyvinvointialueen monijäseniseen toimielimeen. Lastensuojelulaissa säilyy edelleen säännös lain 13 §:ssä, jossa säädetään lastensuojeluasioista päättävästä viranomaisesta. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa säilyisivät säännökset monijäsenisestä toimielimestä erityishuollon keskeisestä sisällöstä päättävänä tahona ja laissa olevat viittaukset erityishuollon johtoryhmään tai sosiaalilautakuntaan muutetaan viittauksiksi (hyvinvointialueen) monijäseniseen toimielimeen. Nykysääntelyn mukaisesti tilanteissa, joissa säännöksen yhteydessä viitataan lautakuntaan tai toimielimellä tarkoitetaan vuoden 1982 sosiaalihuoltolain 6 §:n mukaista toimielintä, toimielimen laissa säädettyä päätösvaltaa ja oikeutta puhevallan käyttämiseen voidaan johtosäännöllä siirtää toimielimen alaisille viranhaltijoille henkilön tahdosta riippumatonta huoltoa koskevia päätöksiä lukuun ottamatta. Edellä kuvatusta johtuen, tässä esityksessä ehdotettu sääntelyratkaisu ei tosiasiassa muuta nykyisin voimassa olevaa mahdollisuutta delegoida toimivaltaa siltä osin kuin ehdotetuissa muutoksissa toimivalta on säännöksessä ehdotettu olevan hyvinvointialueella. Hyvinvointialueesta annettavassa laissa tullaan säätämään hyvinvointialueen mahdollisuudesta itse päättää minkälaisia toimielimiä se hallintosäännössään määrittelee sekä, miten toimivaltaa siirretään (lain 35, 95 ja 96 §). Vaikutuksia tulee siltä osin kuin hyvinvointialueen sisällä osassa kunnista tehtäviä hoitaa nykyisin toimielin ja osassa viranhaltija. Vaikutukset siis riippuvat hyvinvointialueen tulevasta ratkaisusta. Nämä vaikutukset ovat kuitenkin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevasta esityksestä johtuvia, eivät tämän esityksen itsenäisiä vaikutuksia.

Ehkäisevä päihdetyö ja ehkäisevä lastensuojelu. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain muutoksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyvät ehkäisevän päihdetyön tehtävät siirrettäisiin kunnilta tuleville hyvinvointialueille. Käytännössä kuntiin jäisi edelleen ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuden organisointi omalla alueellaan. Lain 5 §:ssä säädettyihin tehtäviin ei käytännössä tulisi muita muutoksia kuin työn sovittaminen yhteen tulevien

hyvinvointialueiden kanssa myös ehkäisevän päihdetyön osalta. Monissa kunnissa ehkäisevän päihdetyön järjestäytyminen on monilta osin rakennettu sosiaali- ja terveyspalveluissa tehtävän työn ja koordinoinnin pohjalle, joten niissä ehkäisevän päihdetyön organisointi on tarpeen varmistaa. Monet kunnat näyttävät jo ennakoineen tätä tarvetta siirtämällä esimerkiksi ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilön työtehtäviä sosiaali- ja terveydenhuollosta kuntiin jääville hallinnonaloille, kuten nuoriso- ja opetustoimille, sekä vahvistamalla nuoriso- ja opetustoimen roolia ehkäisevää päihdetyötä toimeenpanevissa monialaisissa työryhmissä. Myös lakisääteiset ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavat toimielimet ovat aiempaa useammin muita kuin perusturva- tai sosiaali- ja terveyslautakuntia. Tulevien hyvinvointialueiden ehkäisevän päihdetyön tehtävät vastaavat niiden oman toimivallan osalta kunnille nykyisin kuuluvia tehtäviä eli jatkossa hyvinvointialueiden työ täydentäisi kuntien ehkäisevää päihdetyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta. Keskeisiä hyvinvointialueille siirtyviä tehtäviä ovat sosiaali- ja terveyspalveluissa toteutettavat systemaattinen alkoholin riskikäytön, huumeiden sekä tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön sekä haitallisen rahapelaamisen varhainen tunnistaminen ja mini-interventio sekä tupakasta vieroitus. Lisäksi hyvinvointialueiden tehtävänä olisi jatkossa tukea alueensa kuntia niiden ehkäisevän päihdetyön tehtävissä yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa. Hyvinvointialueen ja aluehallintovirastojen asiantuntijatuen sekä kuntien ja hyvinvointialueen työnjaon organisointi edellyttää tässä suhteessa kaikilta osapuolilta järjestelmällistä resursointia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuun siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille tarkoittaisi ehkäisevän lastensuojelun osalta sitä, että kuntiin jäisi muu kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa annettava ehkäisevä lastensuojelu, kuten esimerkiksi tuki ja erityinen tuki, jota annetaan esimerkiksi opetuksessa, nuorisotyössä ja varhaiskasvatuksessa. Hyvinvointialueelle siirtyisi näin ehkäisevään lastensuojeluun kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kuten esimerkiksi neuvolapalvelut sekä varsinainen lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu. Kun lähes kaikki lapset, nuoret ja perheet ovat hyvinvointialueiden ehkäisevien terveyspalvelujen sekä kuntiin jäävien opetustoimen palvelujen piirissä, ja palvelujen järjestämisvastuu ehkäisevän lastensuojelun osalta jatkossa edellä kuvatulla tavalla jakautuisi, on välttämätöntä, että kuntien ja hyvinvointialueen välinen käytännössä tapahtuva yhteistyö ja riittävä tiedonvaihto varmistettaisiin rakentamalla toimivat yhteistyörakenteet ja –käytännöt. Tämä edellyttäisi riittävää resursointia sekä hyvinvointialueilla että kunnissa, jotta lastensuojelun ehkäisevät palvelut toteutuisivat lasten, nuorten ja perheiden kannalta tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevat suunnitelmat. Esityksen mukaan lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tehtäisiin jatkossa sekä kunnassa että alueellisesti hyvinvointialueella. Suunnitelmat olisivat osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädettyjä kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvointikertomusta ja –suunnitelmaa. Kunnat ovat jo tällä hetkellä laatineet lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat. Jatkossa kunnan lasten hyvinvointisuunnitelma kattaisi kuntaan jäävät toiminnot ja hyvinvointialueen alueellinen suunnitelma hyvinvointialueen palvelut. Hyvinvointialueen tulisi yhteen sovittaa alueensa suunnitelmat toimivaksi kokonaisuudeksi. Suunnitelmia laadittaessa kunnan ja hyvinvointialueen olisi tehtävä yhteistyötä siten kuin terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mainituissa pykälissä tarkemmin säädetään. Vastaavasti myös vanhuspalvelulain 5 §:n mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi tehtäisiin jatkossa sekä kunnassa että hyvinvointialueella osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädettyjä kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvointikertomusta ja –suunnitelmaa. Jatkossa kunnan suunnitelma kattaisi kuntaan jäävät toiminnot ja hyvinvointialueen alueellinen suunnitelma hyvinvointialueen palvelut. Hyvinvointialueen tulisi yhteen sovittaa alueensa suunnitelmat toimivaksi kokonaisuudeksi. Suunnitelmia laadittaessa kunnan ja hyvinvointialueen olisi tehtävä yhteistyötä siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen vastuusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Edellä kuvatuista muutoksista johtuen esityksellä voidaan nähdä olevan vaikutuksia

kunnan ja hyvinvointialueen viranomaisiin, mutta koska esityksessä ehdotettu sääntely noudattaa edellä kuvattua sote-uudistuksesta johtuvaa ratkaisua, ei vaikutusten arvioida olevan merkittäviä tämän esityksen itsenäisten vaikutusten näkökulmasta.

Rahankeräyslaki. Lakiin ehdotettavalla muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia toimivaltaisiin viranomaisiin ottaen huomioon muun muassa sen, että myös voimassa olevan rahankeräyslain mukaisesti on mahdollista, että rahankeräysluvan haltija tai pienkeräyksen järjestäjä järjestää rahankeräyksen valtion, kunnan tai kuntayhtymän toimintoihin.

Tietojohtaminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointivelvollisuudesta (sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain 29 §). Pykälässä säädettäisiin siitä, miten väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa seurattaisiin hyvinvointialueella ja miten näin saatua tietoa hyödynnettäisiin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksessa, johtamisessa ja päätöksenteossa sekä hyvinvointialueen raportoinnissa. Lähtökohtana olisi luotettava, tehokas ja ajantasainen tietotuotanto, joka palvelisi edellä mainittuja tarkoituksia. Tietoperustan tulisi olla yhtenäinen ja vertailukelpoinen sekä kansallisella tasolla, hyvinvointialueiden välillä että hyvinvointialueiden sisällä.

Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (jäljempänä toisiolaki) 41 §:n 3 momenttiin tässä esityksessä tehtävillä muutoksilla varmistettaisiin se, että Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla olisi samanlainen mahdollisuus tietojohtamiseen kuin muillakin hyvinvointialueilla. Toisiolain 41 § mahdollistaa tietojen yhdistelyn järjestämisvastuullisen omista rekistereistä tietojohtamistarkoitukseen. Uudenmaan erillisratkaisusta johtuen potilastietojen rekisterinpito jakautuu kuitenkin erillisiin HUS-yhtymän, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin potilasrekistereihin. Ehdotetun säännöksen myötä mahdollistettaisiin se, että ensisijaisessa järjestämisvastuussa olevat Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki voisivat käyttää tietojohtamisessa myös HUS-yhtymässä syntyneitä tietoja. Käsittelyn tulee kuitenkin täyttää välttämättömyysehto, kuten ehdotetussa pykälässä säädettäisiin.

Pykälään tehtävillä muutoksilla varmistettaisiin myös, että Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki sekä HUS-yhtymä pystyvät järjestämissopimuksessa sopimaan työnjaosta ja yhteistyöstä (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettavan lain 9 §) tavalla, joka edistää terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta, ja kielellisten oikeuksien toteutumista. Sopimuksessa sovittaisiin myös sopimusosapuolten yhteisistä toimenpiteistä osapuolten palveluiden yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien yhteisestä määrittelemisestä, joilla voitaisiin varmistaa palveluiden yhteensovittamista sekä palveluiden yhdenvertaista toteutumista kaikissa Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingissä.

Erillisratkaisusta johtuen Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle syntyy erilliset tietovarannot tietojohtamista varten järjestämisvastuiden mukaisesti. Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla olisi oikeus saada HUS-yhtymältä välttämättömät tiedot tietojohtamiseen silloin kun se tuottaa palveluita niiden rahoitusvastuulla. Tällöin tapahtuisi tietojen luovutuksia HUS-yhtymän tietojohtamisen rekistereistä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin tietojohtamisen rekistereihin. Tietosuoja-asetuksen minimointiperiaatteen mukaisesti tiedot tulisi käsitellä ensisijaisesti tilastollisesta aggregoituina. Mikäli tunnisteellisten tietojen käsittely on välttämätöntä se olisi mahdollista toisiolain 41 § säädetyllä tavalla.

On ensiarvoisen tärkeää, että myös Uudellamaalla pystytään tuottamaan samalla tavalla vertailukelpoista seuranta- ja arviointitietoa kuin muuallakin Suomessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon

järjestämisestä annettavan lain 29 § mahdollistaisi sosiaali- ja terveysministeriölle asetuksenantovaltuuden ns. vähimmäistietosisällöstä. Tämän mukaiset tiedot tulee pystyä tuottamaan myös erikoissairaanhoidon osalta ja yhdistellen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon tietoihin, vaikka erikoissairaanhoidon toteutusvastuu onkin HUS-yhtymällä.

Erillisratkaisusta johtuvat reunaehdot on huomioitava tarkkaan tietojärjestelmien toteutuksessa. Tämä edellyttää tietojärjestelmien tietoturvallista toteutusta ja tiedonhallintalaissa säädettyjen tietoturvavaatimusten huolellista täyttämistä. Myös muut tiedonhallintalain velvoitteet mm. tietojen käsittelyjen ja hyödyntämisen osalta on arvioitava muutoksen toteutuksessa tarkasti.

Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista. Digi- ja väestötietoviraston tarjoamien palveluväylän, palvelutietovarannon, palvelunäkymän sekä viestinvälityspalvelun käyttö on käyttäjäorganisaatiolle maksutonta. Myös luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua sekä asiointivaltuuspalvelua tarjotaan toistaiseksi käyttäjäorganisaatioille maksuttomana. Valtiokonttorin verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelun käytöstä peritään käyttäjäorganisaatiolta omakustannusarvon mukainen maksu. Keskitetyllä tukipalvelun järjestämisellä arvioidaan kuitenkin saavutettavan kustannushyötyjä siihen nähden, että julkishallinnon toimijat sopisivat ja järjestäisivät itse verkkomaksamisen palvelunsa. Lisäksi käyttäjäorganisaatio vastaa sille tukipalvelujen käyttöön liittymisestä sekä palvelutietovarannon ja palvelunäkymän sisältämien tietojen ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista. Tukipalvelujen käyttövelvollisuudesta ei arvioida aiheutuvan hyvinvointialueille tai –yhtymille merkittäviä kustannuksia, koska valtaosin palvelut ovat maksuttomia ja hyvinvointialueilla on teknistoiminnallisesti mahdollisuus varautua näihin palveluihin liittymiseen sekä palvelutietovarannon käytön edellyttämään tietojen päivittämiseen. Käyttövelvollisuudesta on myös mahdollista poiketa, jos viranomaisen on esimerkiksi teknisistä tai toiminnallisista taikka kustannustehokkuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua.

Ahvenanmaa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi laajasti sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä. Ahvenanmaan maakunta on ottanut joitain valtakunnan lakeja osaksi omaa lainsäädäntöään niin sanottujen blankettilakien avulla. Tästä johtuen Ahvenanmaan maakunnassa joudutaan arvioimaan ja mahdollisesti muuttamaan tai täsmentämään joitain maakunnan lakeja.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi joihinkin valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluviin lakeihin tai niiden yksittäisiin pykäliin säännökset koskien niiden soveltamista Ahvenanmaalla. Näillä säännöksillä ei lisätä Ahvenanmaan maakunnan kunnille mitään uusia tehtäviä, vaan säännösten tarkoituksena on ainoastaan säilyttää nykytila. Esityksessä ehdotetut säännökset eivät siten aiheuttaisi vaikutuksia Ahvenanmaan maakunnan kuntien järjestämisvastuuseen tai toimintaan.

4.2.3. Yhteiskunnalliset vaikutukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen johdosta tehtävillä muutoksilla ei olisi itsenäisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia jäljempänä esitettyä huomiota lukuun ottamatta. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä, lukuun ottamatta Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvää tietojohtamista koskevaa täydennystä, joka tehdään sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 41 §:n 3 momenttiin sekä terveydenhuollon ammattihenkilölain 40 §:ään tehtävää muutosta siitä, että pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus koskee välttämättömiä (nykyisin tarpeellisia) tietoja ja selvityksiä ja ne johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta esityksestä ja lainsäädännöstä. Yhteiskunnalliset vaikutukset johtuvat edellä mainitusta esityksestä, eivät tässä esityksessä ehdotetuista muutoksista.

Rahankeräyslaki. Lakiin ehdotettavan muutoksen ei arvioida heikentävän kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia. Sen sijaan muutoksen myötä mahdollistettaisiin esimerkiksi järjestöille ja säätiöille rahankeräysten järjestäminen myös hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toimintaan.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Esityksessä ehdotetut muutokset perustuvat hallituksen esitykseen 241/2020. Toteuttamisvaihtoehdot ovat siten rajautuneet edellä mainitun esityksen sisältöön, eikä näin ollen esimerkiksi käsitteistölle ole ollut vaihtoehtoisia ratkaisuja.

6 Lausuntopalaute

Lausuntopalvelu.fi –palvelun kautta lausuntonsa antaneista lausujista noin 65 prosenttia valitsi vaihtoehdon ”Lausunnon antajalla ei ole erityistä lausuttavaa esitysluonnoksesta”. Muut lausujat olivat valinneet vaihtoehdon ”Lausunnonantajalla on lausuttavaa esitysluonnoksesta”. Osa niistä lausunnonantajista, jotka lausuivat esitysluonnoksesta, keskittyivät lausunnossaan HE 241/2020 vp (varsinainen sote-uudistusta koskeva esitys) koskeviin huomioihin. Osa lausunnonantajista kiinnitti huomiota lausuttavan esitysluonnoksen lakiehdotusten eroihin termistön käytössä (muun muassa viittaukset HUS-yhtymään, asukkaisiin ja kotikuntaan). Lisäksi oikeusministeriö muun ohella kiinnitti huomiota sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lakiehdotuksiin, joissa voimassa olevaan säännökseen olisi tarpeen päivittää vanhentuneita termejä uusiin tai vanhentuneita lakiviittauksia (muun muassa muutoksenhakusäännökset) viittauksiksi voimassaoleviin lakeihin. Kolme ministeriötä lausuivat tarpeesta tehdä teknisiä muutoksia lakeihin, jotka eivät vielä olleet esitysluonnoksessa mukana.

Esitysluonnoksen 109 lakiehdotuksesta suurin osa ei noussut lausunnonantajien lausunnoissa esiin erikseen nostettuina. Edellä kuvattujen yleisempien useita lakiehdotuksia koskevien huomioiden lisäksi keskeisimmät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lakiehdotuksiin suoraan kohdentuvat huomiot koskivat jäljempänä näkyvällä tavalla lakia sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä ja terveydenhuoltolakia sekä muutamia muita lakeja. Sisäministeriön hallinnonalan osalta keskeisimmät huomiot kohdistuivat pelastuslakiin.

Lausuntojen perusteella esitykseen tehtiin täsmennyksiä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan eräisiin lakiehdotuksiin ja/tai niiden perusteluihin muun muassa koskien termien käyttöä, viittauksia kotikuntaan sekä joihinkin muutoksenhakusäännöksiin. Lausuntojen perusteella ei puolestaan tehty lakeihin sisällöllisiä muutoksia tai tällä esityksellä puututa sote-uudistuksen jo eduskunnassa käsittelyssä olevan hallituksen esityksen linjauksiin tai sääntelyratkaisuihin. Jäljempänä kuvataan tarkemmin tiettyjen lakiehdotusten osalta, miten lausuntopalaute on huomioitu.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus nosti lausunnossaan esille eräiden lakien osalta niiden soveltamiseen liittyvän ongelman Ahvenanmaan maakunnan kuntien osalta esitysluonnoksessa ehdotettujen muutosten johdosta. Ahvenanmaan valtuuskunta lausui 25.2. antamassaan sosiaali- ja terveysministeriön erikseen pyytämässä lausunnossa, että sen käsityksen mukaan itsehallintolaista ei voida päätellä estettä sille, että valtakunnan toimivaltaan kuuluvat tehtävät, jotka valta-kunnanlain mukaan kuuluvat kunnille, jäävät kunnallisiksi tehtäviksi Ahvenanmaalla, vaikka ne valtakunnassa siirtyvät muille viranomaisille, jollaisia ei ole vastaavia Ahvenanmaan maakunnassa. Valtakunnan lainsäädännössä tulisi tällöin valtuuskunnan näkemyksen mukaan säätää, että kunnat hoitavat näitä tehtäviä Ahvenanmaalla. Lausunnossaan Ahvenanmaan valtuuskunta toteaa myös, ettei se ole ottanut kantaa siihen, onko joidenkin kuntien (ts. Ahvenanmaan kuntien) tiettyjen tehtävien säilyttäminen perustuslain mukaista, kun ne siirretään muiden kuntien osalta (ts. valtakunnan kuntien osalta) muille viranomaisille. Esityksessä ehdotetaan

lisättäväksi edellä mainittuihin tiettyihin sosiaalihuollon tehtäviä koskeviin lakeihin tai niiden yksittäisiin pykäliin säännös koskien Ahvenanmaata.

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä

Ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain osalta lausunnoissa nousi esiin, että esityksessä tulisi selkiyttää sitä, miten ehkäisevän päihdetyön vastuut jakautuvat kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Alueet eroavat toisistaan, ja käytännön yhteistyömallit ovat erilaisia eri puolilla maata. Esityksessä ehdotetaan yhteistyövelvoitetta, jonka mukaisesti käytännön toimintatavat voidaan järjestää alueellisten ja paikallisten tarpeiden mukaan.

Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä

Tietosuojavaltuutettu oli lausunnossaan todennut, että toisiolain 41 § 3 momenttia on ehdotettu muutettavaksi siten, että ensisijaisessa järjestämisvastuussa olevat Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki voisivat käyttää tietojohtamisessa myös HUS-yhtymässä syntyneitä tietoja, jos se on välttämätöntä pykäläluonnoksessa määriteltyihin tarkoituksiin. Tavoitteena on muun muassa edistää alueen terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta ja kielellisten oikeuksien toteutumista. Tarve ehdotetun mukaiseen sääntelyyn vaikuttaa perustellulta, jos ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisu toteutuu.

Muutamassa lausunnossa kiinnitettiin huomiota muusta sääntelystä poikkeavaan Uudenmaan hyvinvointialueilla –termiin. Termiä on täsmennetty viittaamalla sen osalta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettavaan lakiin (/).

Helsingin kaupunki kiinnitti lausunnossaan erityistä huomiota, että sääntelyä arvioitaessa keskeistä on, voivatko HUS-yhtymän, hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin vastuulla olevien palveluiden toiminnallinen yhteensovittaminen ja saumattomat palveluketjut toteutua myös erillisratkaisun piirissä. Lausunnonantajista myös Espoo, Vantaa, Lohja, Inkoo, Kirkkonummi ja Raasepori ovat tuoneet esille, että uusi sääntely tarkoittaisi sitä, että tulevaisuudessa hyvinvointialue ei voi saada toisen hyvinvointialueen potilastietoja tietojohtamista varten. HUS ei voisi lain nojalla saada hyvinvointialueilta tietoja omaa tietojohtamistaan varten. Mikäli HUS:n mahdollisuus tietojohtamiseen jää sääntelyn puuttumisen vuoksi kapeaksi, muodostuu hyvinvointialueelle mahdollisesti suurempi rooli palvelujen integraatiossa.

Näin on Uudenmaan erillisratkaisussa tarkoitettukin. Toisiolain ehdotetun tietojohtamista koskevan 41 §:n tehtävillä muutoksilla varmistettaisiin myös, että Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki sekä HUS-yhtymä pystyvät järjestämissopimuksessa sopimaan työnjaosta ja yhteistyöstä (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettavan lain 9 §) tavalla, joka edistää terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta, ja kielellisten oikeuksien toteutumista. Muutoksen myötä myös Uudellamaalla hyvinvointialueet voisivat tehdä tietojohtamista samoilla tiedoilla kuin muuallakin Suomessa ja HUS toisaalta sen omaan järjestämisvastuuseen kuuluvilla potilastiedoilla. Ehdotus mahdollistaisi samalla Suomen kaikkien hyvinvointialueiden tasavertaiset mahdollisuudet tietojohtamiseen. Toisiolain 41 §:n 2 momentin mukaan, kuten nykyäänkin, jos palvelunantajalle (kuten esim. hyvinvointialueelle tai HUS:lle) on tarpeen vastuullaan toteutettavan palvelutoiminnan taikka palveluketjujen arviointia, suunnittelua tai kehittämistä varten verrata omaa toimintaansa muiden palvelunantajien toimintaan, Tietolupaviranomainen voi tuottaa tarvittavan vertailuaineiston aggregoituna tilastotietona 45 §:n mukaisesti 3 §:n 9 kohdassa tarkoitetun tietopyynnön perusteella.

Kuntaliitto toteaa lausunnossaan, että toissijaisesta käytöstä annetun lain 41 § muutosta koskeva ehdotus tulisi muuttaa siten, että Uudenmaan hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja

HUS-yhtymällä olisi tietojohtamisen tarkoituksessa oikeus käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti potilastietoja, jotka on tallennettu Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteiseen potilasrekisteriin.

Tämän hallituksen esityksen yhteydessä ei olla säätämässä yhteistä potilasrekisteriä. Kyseiset toimijat eivät tietosuoja-asetuksen 26 artiklan edellyttämällä tavalla yhdessä määrittele käsittelyn tarkoituksia ja keinoja.

HUS toteaa lausunnossaan, että HUS-yhtymällä tulee olemaan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla esitettävän lain 5 §:ään perustuvaa itsenäistä järjestämisvastuuta, että myös muuhun lainsäädäntöön perustuvia erityistehtäviä ja myös tarve käsitellä Uudenmaan hyvinvointialueiden tietoja yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi, minkä tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta siis mahdollistaa. Uudenmaan hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä tulee näin olla oikeus salassapitovelvoitteiden estämättä käsitellä ja yhdistellä potilastietoja tietojohtamisen käyttötarkoituksessa silloin kun se on välttämätöntä kunkin vastuulla järjestettävän toteutettavan palvelutoiminnan tuottamista, seurantaa, arviointia, suunnittelua, kehittämistä, johtamista ja valvontaa varten. Tämän tulee kattaa tiedot, jotka ovat syntyneet kunkin omassa toiminnassa tai ovat sen omiin rekistereihin tallennettuja sekä palvelujen integraation kannalta tarvittavaan yhteisrekisteriin kuuluvia.

HUS:lla on myös jatkossa mahdollista tehdä monipuolista tietojohtamista sen eri järjestämisvastuun mukaisissa tehtävissä ja myös toisten järjestäjien tuottamien palvelutoiminnan vertailua varten toisiolain 41 §:n mukaisesti.

Valtionvarainministeriön lausunnon mukaan myös Uudenmaan maakunnan osalta tulisi varmistaa, että tietojohtamisen edellytykset voidaan alueella toteuttaa tehokkaasti ja laadukkaasti. Lähtökohtaisesti tietojohtamisen edellytykset toteutuisivat paremmin, jos myös Uudenmaan maakunnan osalta tietoja voitaisiin tarkastella väestötasoisesti. Tällöin tiedot muodostettaisiin maakunnan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän tiedoista.

Jo nykyinen toisiolain 41 § ja sen 2 momentti ja nyt 3 momenttiin ehdotettavat muutokset ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain ehdotukset (HE 241/2020 vp) mahdollistavat tämän.

Valtionvarainministeriö katsoi, ettei esitysluonnos sisällä tiedonhallintalain tarkoittamaa arviointia, vaikka esitysluonnoksessa ehdotetulla muutettaisiin viranomaisten tiedonhallinnan vastuita ja velvollisuuksia. Esitysluonnoksen jatkovalmistelussa arviointia tulisi tältä osin täydentää. Lisäksi tulisi esiintuoda arvioita edellä mainittujen muutosten aiheuttamista kustannuksista.

Toisiolain 41 §:n muutoksessa ei muuteta viranomaisten tiedonhallinnan vastuita ja velvollisuuksia vaan muutokset johtuvat hallituksen esityksestä hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020) ja tässä hallituksen esityksessä esitettävät muutokset ovat luonteeltaan teknisiä.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota, että jatkovalmistelussa tulee arvioida ehdotetun säännöksen yleisen edun mukaista tavoitetta ja sen oikeasuhteisuutta sillä tavoiteltuun päämäärään. Jatkovalmistelun yhteydessä on arvioitava, mitä salassapitovelvollisuutta koskevia säännöksiä ehdotettuun käsittelyyn sovellettaisiin. Lisäksi tulee varmistua siitä, että ehdotettu momentti on linjassa Suomen muiden alueiden käsittelyoikeuksien kanssa, eikä syntyisi sellaista tilannetta, että Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla olisi erilaiset oikeudet käsitellä henkilötietoja tietojohtamisen tarkoituksessa.

Tämän hallituksen esityksen pykäläkohtaisia perusteluja on täydennetty oikeusministeriön lausunnon edellyttämällä tavalla. Perustelut ovat yhteneväisiä voimassa olevan toisiolain 41 §:n perusteluiden kanssa.

Terveydenhuoltolaki

Muun muassa Helsingin kaupungin, HUS:n, Kuntaliiton ja Apotin lausunnoissa katsottiin, ettei terveydenhuoltolain 9 §:ää, jossa säädetään yhteisestä potilasrekisteristä, tulisi kumota. Lausuntojen mukaan sote-uudistuksen potilastietojärjestelmiä koskevissa säännöksissä hallituksen esityksessä HE 241/2021 vp ei ole otettu huomioon Uudenmaan erillisratkaisun vaikutusta potilastietojen saumattomaan siirtymiseen, ja siten mainittu 9 § tulisi säilyttää terveydenhuoltolaissa.

Voimassa olevan terveydenhuoltolain 9 §:n mukaiset toimijat eivät enää hallituksen esityksen HE 241/2021 vp myötä vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Voimassa olevan terveydenhuoltolain 9 §:n 2 momentin mukainen sääntely, vaikka onkin syntynyt perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 41/2010 vp), on kovin avointa ja henkilötietojen käsittelyä ei ole sidottu välttämättömyyteen tai tarpeellisuuteen. Lisäksi momentissa ei ole selkeästi ilmaistu, mikä taho tekee harkinnan potilastietojen luovuttamisesta. Sääntely on ajalta ennen tietosuoja-asetusta ja sitä laadittaessa ei ole tehty arvioita, olisiko kyseessä mahdollisesti tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukainen yhteisrekisteri, jossa kaksi tai useampi taho yhdessä määrittäisi käsittelyn tarkoitukset ja keinot.

Asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta Uudellamaalla säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 24 §:ssä. Pykälä vastaa sisällöltään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:ää. Samassa yhteydessä ei ehdoteta tehtäväksi kuin välttämättömät järjestämisvastuun muutoksesta johtuvat rekisterinpitäjyyden muutokset. Henkilötietojen käsittelystä säädetään edelleenkin voimassa olevassa useassa sosiaali- ja terveydenhuollon erityislaissa. Lisäksi eduskunnan käsiteltävänä on uusi asiakastietolain hallituksen esitys (HE 212/2020), joka osaltaan edistää merkittävästi asiakas- ja potilastietojen liikkumista, ei vain Uudellamaalla, vaan koko Suomen julkisen ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien välillä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnistetty hankeohjelma sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi.[1] Uudistuksen tavoitteena on muodostaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä yhtenäinen laki, joka sisältää tietosuojaa, asiakirjojen käsittelyä, valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluita sekä tiedonhallinnan ohjausta koskevat säädökset. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan säädöspohja muodostaisi näin selkeän ja yhdenmukaisen sekä kattavan kokonaisuuden, joka vastaisi perustuslain ja Euroopan yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia sekä tukisi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja palveluiden kehittämistä ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota.

Muutamissa lausunnossa esitetään näkemyksiä sote-uudistuksesta johtuvista terveydenhuoltolain sisällöllisistä muutostarpeista. Eräissä lausunnoissa katsotaan, että terveydenhuoltolain 48 §:ssä (laajennettu kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta) ei ole jatkossa perusteltua säädöspohjaisesti yhtä tarkasti säätää sen ehdoista, milloin hyvinvointialueen asiakas voi vaihtaa terveyskeskusta tai suun terveydenhuollon yksikköä alueen sisällä. Tässä lakipaketissa ei tarkastella terveydenhuoltolain mahdollisia sisällöllisiä muutostarpeita, joten tällaista muutosta ei ehdoteta tehtäväksi. Eräissä lausunnoissa katsottiin, terveydenhuoltolain 57 §:ää tulee muuttaa siten, että sidosyksikköasemassa ja in-house tyyppisessä hyvinvointialueen osakeyhtiössä voidaan käyttää poikkeuksellisesti julkista valtaa. Hallituksen esitykseen HE 241/2020 vp sisältyy

[1] https://stm.fi/-/sosiaali-ja-terveydenhuollon-tiedonhallintasaadosten-kokonaisuudistus-kaynnistyy

säännösehdotukset julkisen vallan käytöstä ja yksityisten palveluntuottajien roolista, joten terveydenhuoltolaissa ei ole perusteita poiketa tästä sääntelystä. Kysymys on myös perustuslain kannalta merkityksellinen. Eräiden yksityistä palveluntuotantoa edustavien lausunnonantajien mukaan 54 §:ään, jossa säädetään palvelujen hankkimista muualta silloin, kun järjestäjä ei pysty antamaan palvelua säädetyissä enimmäisajoissa, ei tulisi ottaa säännösviittauksia järjestämislainsäädäntöön, koska ne rajoittavat palveluja, joita voidaan hankkia yksityisiltä palveluntuottajilta. Tältäkään osin ei ole perusteita poiketa HE 241/2020 vp esitetyistä ratkaisuehdotuksista.

Lastensuojelulaki

Kuntaliitto toi lausunnossaan esiin, että terveydenhuollon erityisiä velvollisuuksia koskevassa 15 §:n muotoilussa säilytettäisiin säännöksen nykytila eli säädettäisiin velvollisuuksista palvelurakenteelle ei yksittäiselle viranomaiselle. Lisäksi tuotiin esiin, että kunnan muuttaminen hyvinvointialueeksi jättää epäselväksi, miten toiseen kuntaan sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen järjestäminen ja järjestetyistä palveluista aiheutuneiden kustannusten periminen jatkossa järjestyvät.

Lausuntopalautteen myötä lastensuojelulain 15 ja 16 b §:ää on muutettu vastaamaan esitettyjä huomioita.

Oikeusministeriö huomautti lausunnossaan, että muutoksenhakusäännöksissä käytettävä siten kuin –rakenne viittauksessa muutoksenhaussa sovellettavaan lainsäädäntöön ei ole riittävä, koska siitä ei käy ilmi, onko kyseessä aineellinen vai informatiivinen viittaus. Sääntelyä tulisi tältä osin täsmentää. Lisäksi oikeusministeriö huomautti päällekkäisestä sääntelystä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa koskien valituksen tekemistä koskevaa määräaikaa.

Oikeusministeriön esittämät huomiot on korjattu pykäliin.

Pelastuslaki

Kuntaliitto kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että kansallisen ohjauksen tulee olla sopusoinnussa hyvinvointialueiden itsehallinnon kanssa.

Eräät lausunnonantajat tekivät esityksiä hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtäviä koskevaan sääntelyn tarkistamiseen. Esitykset koskivat ensihoitopalveluiden tuottamista Uudellamaalla, kansainvälistä pelastustoimintaa ja hyvinvointialueen yhteistyötä kuntien kanssa.

Lisäksi lausunnoissa tehtiin esityksiä sammutusveden saantiin, pelastuslaitosten yhteistoimintaan, valvontatehtäviin, rekisterinpitoon ja muutoksenhakuun liittyvien säännösten tarkistamiseksi.

Oikeusministeriön lausunnossa esitettiin tarkennuksia pelastuslain muutoksenhakusäännöksen muotoiluun.

Pelastuslain pykäliä ja niiden perusteluita on lausuntojen perusteella täydennetty siltä osin, kun ehdotetut muutokset koskevat hyvinvointialueiden perustamisen johdosta tarpeellista sääntelyä.

Palosuojelurahastolaki

Lausunnonantajat esittivät lausunnoissaan, että Palosuojelurahaston tulisi voida myöntää avustuksia myös kuntien kokonaan omistamille kiinteistöosakeyhtiöille sekä paloasemien laajennuksiin.

Palosuojelurahastolakia ei ehdoteta muutettavaksi lausunnoissa esitetyllä tavalla. Voimassa oleva laki ei esitä tällaisten avustusten myöntämistä, vaan kuuluvat Palosuojelurahaston hallituksen harkintavaltaan.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b ja 20 n §:n muuttamisesta

20 b §. *Toimilupa ja ilmoitus.* Voimassa olevan ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b §:n 2 momentissa säädetään kudoslaitostoimintaa varten hakemuksesta myönnettävästä toimiluvasta. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa kudoslaitostoimintaa varten kunnalle, kuntayhtymälle, yhdistykselle tai muulle yhteisölle tai yritykselle, jos kudoslaitos täyttää momentissa erikseen säädetyt vaatimukset. Momenttia muutettaisiin siten, että Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen olisi myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa kudoslaitostoimintaa varten hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, yhdistykselle tai muulle yhteisölle tai yritykselle, jos kudoslaitos täyttää momentissa erikseen säädetyt vaatimukset. Vaatimuksia ei muutettaisi.

20 n §. *Luovutussairaala ja elinsiirtokeskus.* Voimassa olevan 20 n §:n 1 momentin mukaan luovutussairaalalle ja elinsiirtokeskukselle asetetuista vaatimuksista säädetään tämän lain lisäksi terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989), Momenttia muutettaisiin siten, että luovutussairaalalle ja elinsiirtokeskukselle asetetuista vaatimuksista säädettäisiin tämän lain lisäksi terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/).

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa ei suoraan säädetä elinsiirtojen luovutussairaalalle tai elinsiirtokeskukselle asetetuista vaatimuksista. Lakiin ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annettuun lakiin tehtävällä muutoksella tarkoitetaankin informatiivisesti viitata siihen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säännös vaikuttaa yleensä sairaaloita koskeviin vaatimuksiin.

7.2 Laki veripalvelulain 4 ja 18 §:n muuttamisesta

4 §. *Toimilupa ja ilmoitus*. Voimassa olevan veripalvelulain 4 §:n 2 momentissa säädetään veripalvelutoimintaa varten hakemuksesta myönnettävästä toimiluvasta. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa veripalvelutoimintaa varten kunnalle, kuntayhtymälle, yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle, jolla on edellytykset täyttää veripalvelutoiminnalle asetetut laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Momenttia muutettaisiin siten, että Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen olisi myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa veripalvelutoimintaa varten hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle, jolla on edellytykset täyttää veripalvelulain veripalvelutoiminnalle asettamat laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Vaatimuksia ei muutettaisi.

18 §. *Ohjaus ja valvonta.* Voimassa olevan veripalvelulain 18 §:n 3 momentissa säädetään verikeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta. Momentin mukaan verikeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta on voimassa, mitä kansanterveyslaissa (66/1972), erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) säädetään. Momenttia muutettaisiin siten, että verikeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta olisi voimassa, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) säädetään.

7.3 Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

8 §. *Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjaus ja rekisterinpitäjien yhteistoiminnan kehittäminen.* Pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriö voisi nimetä ohjausryhmään kunnan sijaan yhden jäsenen edustamaan hyvinvointialueita sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä (*kohta 2).* Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö voisi nimetä kunnan sijaan yhden jäsenen edustamaan hyvinvointialueita ehkäisevän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjänä Kuntaliiton esityksen pohjalta *(kohta 3).*

32 §. *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeus.* 32 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeudesta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kuntaan muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

41 §. *Tietojohtaminen.* 41 §:ssä säädetään tietojohtamisesta. Pykälän 3 momentissa säädetään nykyisin, että sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, kunnalla tai kuntayhtymällä on tietojohtamisen tarkoituksessa oikeus käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti myös asiakastietoja, jotka on tallennettu terveydenhuoltolain (1326/2010) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yhteisrekisteriin. Terveydenhuoltolain 9 § ehdotetaan tässä esityksessä kumottavaksi osana terveydenhuoltolakia koskevaa ehdotusta.

Uudenmaan erillisratkaisun asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitoa koskevasta ehdotuksesta huolimatta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (/) tarkoitetuilla yksittäisillä Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla järjestämisvastuun ensisijaisuus tarkoittasi Uudellamaalla sitä, että yksittäisillä hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla olisi oikeus salassapitovelvoitteiden estämättä sekä tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan h alakohdan nojalla käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti potilastietoja, jotka ovat syntyneet kunkin omassa toiminnassa tai olisivat sen omiin rekistereihin tallennettuja sekä potilastietoja, joita HUS-yhtymä tuottaa rahoitusvastuun perusteella sen lukuun. Edellä mainituista syistä johtuen, ehdotetaan 41 §:n 3 momenttia muutettavaksi siten, että momentissa säädettäisiin jatkossa Uudenmaan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin mahdollisuudesta seurata, miten HUS-yhtymä tuottaa nimenomaisesti heille palveluita. Ehdotus mahdollistaisi samalla Suomen kaikkien hyvinvointialueiden tasavertaiset mahdollisuudet tietojohtamiseen.

Tässä laissa tietojohtaminen perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan, jonka mukaan tietoja voidaan käsitellä, jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Käsittelyn olisi oltava välttämätöntä Uudenmaan hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin vastuulla toteutettavan palvelutoiminnan tuottamista, seurantaa, arviointia, suunnittelua, kehittämistä, johtamista tai valvontaa varten.

Tietojohtamisen merkitys korostuu sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä koskeva uudistuksen myötä. Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä vastaisivat nykyistä huomattavasti isommat alueet eli hyvinvointialueet. Pykälään tehtävillä muutoksilla varmistettaisiin myös, että Uudellamaalla hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki sekä HUS-yhtymä pystyisivät järjestämissopimuksessa sopimaan työnjaosta ja yhteistyöstä (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettavan lain 9 §) tavalla, joka edistää terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta, ja kielellisten oikeuksien toteutumista.

Muutoksen myötä myös Uudellamaalla hyvinvointialueet voisivat tehdä tietojohtamista samoilla tiedoilla kuin muuallakin Suomessa ja HUS toisaalta sen omaan järjestämisvastuuseen kuuluvilla potilastiedoilla.

Toisiolain 41 §:n 2 momentin mukaan, kuten nykyäänkin, jos palvelunantajalle (kuten esim. hyvinvointialueelle tai HUS:lle) on tarpeen vastuullaan toteutettavan palvelutoiminnan taikka palveluketjujen arviointia, suunnittelua tai kehittämistä varten verrata omaa toimintaansa muiden palvelunantajien toimintaan, Tietolupaviranomainen voi tuottaa tarvittavan vertailuaineiston aggregoituna tilastotietona 45 §:n mukaisesti 3 §:n 9 kohdassa tarkoitetun tietopyynnön perusteella.

Ehdotuksen tavoitteena on myös parantaa sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuutta ja integroida palvelut tiiviimmin yhdeksi kokonaisuudeksi. Tavoitteiden toteuttamiseksi vaaditaan uudenlaisia välineitä, jotta kokonaiskuva pystytään kunnolla hahmottamaan ja jotta asiakkaiden palvelukokonaisuus pysyisi hallittavana.

Tietojohtamisen mahdollistaminen on välttämätöntä sekä kansanterveyden ja sosiaaliturvan turvaamiseksi että yksittäisten rekisteröityjen perusoikeuden eli perustuslain 19 §:ssä säädetyn sosiaaliturvan turvaamiseksi. Nämä kaksi tietosuoja-asetuksen 23 artiklan mukaista perustetta kulkevat käsi kädessä: tehokas ja vaikuttava tietojohtaminen johtaa siihen, että asiakkaat saavat parempaa palvelua ja näin turvataan rekisteröidyn oikeutta terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä potilasturvallisuuteen.

Rekisteröidyn oikeuksia suojattaisiin ensinnäkin sillä, että laissa säädetty käyttötarkoitus olisi rajattu. Tietojen käsittelijällä olisi lakisääteinen salassapitovelvollisuus, joka seuraisi toisiolain 54 §:stä. Rekisteröidyn oikeuksia suojaisivat lisäksi muun muassa toisiolain 3 luvussa säädetyt tietoturvavaatimukset.

Tiedon jalostaminen ja tietojen varsinainen käsitteleminen johtamisessa ja päätöksenteossa voivat usein tapahtua karkeistetulla, potilas- ja asiakasryhmätasolla tai muulla tavoin anonyymisti tai pseudonyymisti siten, että yksittäinen henkilö ei ole suoraan tunnistettavissa, vaikka tiedon tuottamisen prosessi sinänsä edellyttäisikin tunnisteellisen tiedon käsittelyä. Sähköistä tietojenkäsittelyä suunnitellessaan palvelunantajan tulee lisäksi, jo lähtökohtaisestikin, selvittää ja ottaa huomioon, missä määrin ja millä tavoin tietojen hyödyntäminen omiin tarpeisiin voidaan toteuttaa ilman tunnisteellisia tietoja.

7.4 Laki terveydensuojelulain 58 §:n muuttamisesta

58 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Voimassa olevan terveydensuojelulain (763/1994) 58 §:ssä viitataan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992). Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuollon uudista koskevan esityksen yhteydessä, minkä vuoksi terveydensuojelulain 58 §:stä poistettaisiin viittaus mainittuun lakiin. Lisäksi viittaus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009), joka on tarkoitus kumota, korvattaisiin viittauksella uuteen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (/).

7.5 Laki äitiysavustuslain muuttamisesta

1 §. *Lain tarkoitus ja soveltamisala.* Äitiysavustuslaki on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kunnan toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lain 1 §:ään säännös koskien Ahvenanmaan maakuntaa.

2 §. Oikeus avustukseen. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin viittaus kunnan toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

12 §. Tietojenantovelvollisuus. Pykälän 2 momentin 1 kohtaan lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

7.6 Laki tupakkalain 8 §:n muuttamisesta

8 §. *Kunnan tehtävät.* Voimassa olevan tupakkalain 8 §:n 1 momentin mukaan kunta huolehtii alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi. Kyse voi olla paitsi valistustoiminnasta, myös terveyskeskuksissa annettavasta terveysneuvonnasta, joka jatkossa kuuluisi hyvinvointialueiden vastuulle. Siksi 1 momentin johdantokappaletta ehdotetaan muutettavaksi niin, että kunta huolehtisi alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Voimassa olevan tupakkalain 8 §:n 3 momentissa viitataan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992). Kyseinen laki on tarkoitus kumota, minkä vuoksi myös tupakkalain 8 §:n 3 momentti kumottaisiin. Uusi laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (/) tulisi mainitun lain 1 §:n nojalla sovellettavaksi käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin, joista säädetään tupakkalaissa.

7.7 Laki huumausainelain 38 §:n muuttamisesta

38 §. *Oikeus saada tietoja toimijoilta sekä viranomaisilta.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle oikeus saada hyvinvointialueelta salassapitosäännösten estämättä ja maksutta huumausainelain (373/2008) mukaisten lupa- ja valvontatehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

7.8 Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

4 §. Pykälän 2 momentissa säädetään aluehallintovirastojen nykyisestä kuntien ehkäisevän päihdetyön tukitehtävästä. Aluehallintovirastot tukisivat ehdotuksen mukaan myös hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön toteuttamista ja kehittämistä.

5 §. Pykälässä säädetään kunnan ehkäisevän päihdetyön tehtävistä. Esityksen mukaan kunta huolehtisi jatkossakin ehkäisevän päihdetyön organisoinnista alueellaan ja nimeäisi ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Hyvinvointialue tukisi 1 momentin mukaan kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja huolehtisi 2 momentissa tarkoitetuista ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Kunnan ja hyvinvointialueen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvat pääasialliset tehtävät vastaisivat pykälän 2 momentissa kunnan nykyisiä tehtäviä. Sekä kunnan että hyvinvointialueen tulisi esimerkiksi huolehtia päihdeolojen seurannasta alueellaan ja siitä, että päihdehaittojen vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle. Kunnan ja hyvinvointialueen tulisi vastaavasti huolehtia päihdehaittoja ehkäisevän osaamisen lisäämisestä ja tukemisesta kaikissa tehtävissään sekä valmistella, esittää ja edistää päihdehaittoja ehkäiseviä toimia hallinnossaan. Ehkäisevän päihdetyön ydintehtäviin kuuluisi ensinnä sovittaa mahdollisimman tehokkaasti yhteistyössä yhteen kunnan ja hyvinvointialueen toimet ja lisäksi huolehtia siitä, että toimet sovitetaan yhteen poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen valvonnan, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien järjestöjen toimien kanssa.

Kunnilla olisi siten nykyiseen tapaan kokonaisvastuu alueensa ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä. Hyvinvointialueelle pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyistä tehtävistä painottuisivat

käytännössä ensinnä alueensa kuntien tukeminen ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja toiseksi hyvinvointialueen oma vastuu ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin nykyiseen tapaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskeviin säännöksiin.

6 §. Pykälässä säädettäisiin nykyiseen tapaan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamisesta. Nämä velvollisuudet koskisivat kuntien lisäksi myös hyvinvointialueita.

7.9 Laki lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

2 §. *Tutkimusten tekeminen.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 24 §:ssä tarkoitetun sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava lain 1 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen järjestämisestä. Erikoissairaanhoitolain sääntely on tarkoitus kumota ja vastaava sääntely on tarkoitus ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 34 §:ään. Tämän vuoksi ehdotetussa 2 §:n 1 momentissa oleva viittaus erikoissairaanhoitolain 24 §:ssä tarkoitettuun sairaanhoitopiirin kuntayhtymään korvattaisiin viittauksella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 34 §:ssä tarkoitettuun hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

5 §. *Sopimus palvelujen tuottamisesta.* **6 §.** *Kustannusten korvaaminen.* **7 §.** *Korvausten maksaminen.* Pykälissä olevat viittaukset sairaanhoitopiiriin korvattaisiin viittauksella hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

7.10 Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain 12 §:n muuttamisesta

12 §. *Viranomaiset.* Valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain (1354/2014) 12 §:n 3 momentin mukaan turvakotitoiminnan valvontaan sovelletaan julkisen palveluntuottajan tuottaman turvakotitoiminnan osalta sosiaalihuoltolain (710/1982) 55 ja 56 §:ää. Mainitut pykälät on tarkoitus kumota esityksen yhteydessä ja niitä vastaavan sääntelyn on tarkoitus olla jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 46 ja 48 §:ssä. Esityksessä ehdotetaan, että silloin, jos hyvinvointialue tuottaisi turvakotipalvelua, valvontaan sovellettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 lukua kokonaisuudessaan. Jos taas tuottajana olisi muu julkinen palveluntuottaja, käytännössä kunta, valvontaan sovellettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 46 ja 48 §:ää.

7.11 Laki elatustukilain muuttamisesta

1 §. Lain tarkoitus ja soveltamisala. Elatustukilaki on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lain 1 §:ään säännös koskien Ahvenanmaan maakuntaa.

11 §. *Elatustuen hakeminen.* Pykälän 4 momentissa muutettaisiin viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

12 §. *Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen lausunto.* Pykälän otsikossa ja 1—3 momentissa muutettaisiin viittaukset kunnan toimielimeen viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

34 §. *Tietojen saaminen.* Pykälään lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

7.12 Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta

7 §. *Laitoshoito.* Viittaukset kuntaan muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi pykälän 2 momentin 4 kohdan viittaus kumottavaan lakiin poistetaan.

24 §. *Asumistukea koskeva päätös.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin viittaus kunnan toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

28 §. *Maksaminen kunnan toimielimelle.* Viittaukset kuntaan muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

43 §. *Tiedot asumistuen ratkaisemista varten.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

46 §. *Tiedot laitoshoitoa koskevaa neuvottelumenettelyä varten.* Pykälän 2 momentissa viittaus kunnan sosiaali- ja terveysviranomaisiin ja laitoksiin muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysviranomaisiin ja laitoksiin.

58 §. Soveltamisala. Laissa on mainittu tehtävistä, jotka ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, jonka perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin säännös sen soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.13 Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta

16 §. *Tuen maksaminen hoidon tuottajalle.* Pykälän 2 momentissa oleva viittaus sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi varhaiskasvatuslain (540/2018) 50 §:ssä tarkoitettuun kunnan toimielimeen, koska lasten yksityisen hoidon tukeen liittyvät tehtävät ovat siirtyneet mainitun kunnan toimielimen vastuulle.

19 §. *Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana.* Viittaus kuntaan muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

7.14 Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

1 luku **Yleiset säännökset**

5 §. *Määritelmät.* Pykälän 14 kohdassa viittaus kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annettuun lakiin.

2 a luku **Työvoimapoliittisesti moitittava menettely**

1 §. *Työstä eroaminen ja erottaminen.* Pykälän 2 momentissa viittaus kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annettuun lakiin.

11 luku **Toimeenpanoa koskevat säännökset**

3 §. *Etuutta koskeva päätös.* **9 §.** *Työttömyysetuuden maksaminen kunnan toimielimelle.* Pykälissä viittaukset kunnan toimielimeen muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

13 luku **Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset**

1 §. *Oikeus tietojen saamiseen.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

7.15 Laki sotilasavustuslain 17 ja 22 a §:n muuttamisesta

17 §. *Maksaminen erityistapauksissa.* Viittaus kuntaan muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Asiat, joista säädetään sotilasavustuslaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella sotilasavustuslakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

22 a §. *Tietojensaantioikeus.* Pykälään lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

7.16 Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 9 ja 42 §:n muuttamisesta

9 §. *Hyväksyttävät asumismenot.* Lain 9 §:n 5 momentissa säädetään hyväksyttävistä asumismenoista. Ehdotetaan lisättäväksi hyväksyttäviksi asumismenoiksi myös hyvinvointialueen takaaman lainan koroista 73 prosenttia.

42 §. *Tiedot asumistuen ratkaisemista varten.* Pykälään lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

7.17 Laki maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Pykälään lisättäisiin viittaus hyvinvointialueeseen.

7.18 Laki lapsilisälain muuttamisesta

1 §. Lain tarkoitus ja soveltamisala. Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.

Lain **7 §:n 4 momentissa, 11—13 §:ssä sekä 16 §:n 4 momentissa** viittaukset kuntaan ja sosiaalilautakuntaan muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi päivitettäisiin lakiviittaus **11 §:n 2 momentissa** ja lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta **16 §:n 2 momenttiin**.

7.19 Laki vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta

Lain **9 §:n 5 momentissa, 15 §:n 2 momentissa, 22 §:n 1 momentissa sekä 26 ja 27 §:ssä** viittaukset kunnan toimielimeen tai viranomaiseen muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi lain **43 §:n 1 momentin 1 kohtaan** lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

54 §. *Soveltamissäännös.* Laissa on mainittu tehtävistä, jotka ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, jonka perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin säännös sen soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.20 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Lain **2 §:n 2 momentissa, 45 §:n 1 momentissa sekä 48 §:ssä** viittaukset kuntaan muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lain **48 §:n 1 ja 3 momentissa** viittaus sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettuun toimielimeen muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

2 §. *Lain soveltamisala.* Osa nykyään Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien, järjestämisvastuulla olevista Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetussa laissa mainituista palveluista on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, jonka perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymät. Koska 2, 11, 45, 48 ja 59 §:ssä esitetään muutettavaksi viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin uusi 2 §:n 3 momentti, jossa säädettäisiin 11, 45, 48 ja 59 pykälien soveltamisesta Ahvenanmaan maakuntaan ja Ahvenanmaan maakunnan kuntaan. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin tarpeelliset tekniset muutokset Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön huomioimiseksi säännöksessä.

11 §. *Laitoshoidossa olevan kuntoutusta koskeva rajoitus.* Pykälän 3 ja 4 momentissa viittaukset kuntaan muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi 3 momentin 5 kohtaan tehtäisiin tekninen lisäys, joka johtuu perustoimeentulotuen toimeenpanon siirtymisestä Kansaneläkelaitoksen vastuulle vuonna 2017.

59 §. *Tietojen saaminen pyynnöstä.* Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi hyvinvointialueuudistuksesta aiheutuvat muutokset. Lisäksi 1 momentissa oleva viittaus Koulutusrahastoon ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi Työllisyysrahastoon rahaston nimen muutoksen johdosta.

7.21 Laki vuorotteluvapaalain 2 §:n muuttamisesta

2 §. *Soveltamisala.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuorotteluvapalakia sovelletaan myös henkilöön, joka on virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelussuhteessa hyvinvointialueeseen.

7.22 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

15 §. *Työttömyysvakuutusmaksun piiriin kuuluvat palvelussuhteet.* Viittaus lakiin kunnallisesta viranhaltijasta muutettaisiin viitaukseksi kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annettuun lakiin.

7.23 Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Lain **1 luvun 2 §:n 6 momentissa, 2 luvun 3 §:ssä ja 4 §:n 2 ja 3 momentissa, 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja 4 §:ssä, 13 luvun 8 §:ssä ja sen otsikossa sekä 10 §:n 2 momentissa ja 15 luvun 5 §:n 2 momentissa** viittaukset kuntaan muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Lain **2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa sekä 4 §:n 2 momentin 4 kohdassa** muutettaisiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettuun lakiin viittaukseksi hyvinvointialueesta annettuun lakiin**, 11 luvun 3 §:n 3 momentissa** lisättäisiin viittaus hyvinvointialueen soveltamaan tulospalkkiojärjestelmään, **13 luvun 9 §:ään ja 19 luvun 1 §:ään** lisättäisiin tietojensaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta sekä **15 luvun 12 §:ssä, 20 §:n 2 momentissa ja 19 luvun 2 §:n 2 momentissa** viittaukset kunnan toimielimeen muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Lain **2 luvun 4 §:n 2 momentin 5 kohtaan** tehtäisiin lisäksi tekninen lisäys, joka johtuu perustoimeentulotuen toimeenpanon siirtymisestä Kansaneläkelaitoksen vastuulle vuonna 2017.

Sairausvakuutuslaissa säädetyt asiat ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, jonka perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska sairausvakuutuslain 15 luvun 12 §:ssä ja 20 §:n 2 momentissa sekä 19 luvun 2 §:n 2 momentissa olevat viittaukset kuntaan ehdotetaan muutettaviksi viittauksiksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin kyseisiin pykäliin säännös niiden soveltamisesta Ahvenanmaalla. Lain 19 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään myös terveydenhuollon tehtävistä, minkä vuoksi kyseisessä lainkohdassa todettaisiin säännöksen soveltaminen myös Ahvenanmaan maakunnassa. Tältä osin soveltamissäännös täydentäisi lain 1 luvun 2 §:n 6 momentissa olevaa soveltamisalasäännöstä.

7.24 Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta

28 §. *Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin tiedonsaantioikeus hyvinvointialueen viranomaiselta.

7.25 Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta

2 §. *Määritelmät*. Lain 2 §:ssä on määritelty liikennevakuutuslaissa käytettyjä termejä. Pykälän 1 momentin 21 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen määritelmä. Määritelmä sisältäisi kaikki hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueet, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.

53 §. *Sairaanhoidon korvaamisen edellytykset.* Pykälään tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä mainitut kansanterveyslaki ja erikoissairaanhoitolaki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen yhteydessä ja viittaukset lakeihin korvattaisiin pykälässä viittauksella lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/).

55 §. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeus täyskustannusmaksuun.* Pykälän otsikkoon sekä pykälän 1, 3 ja 4 momentteihin tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen. Saman sisältöinen muutos tehtäisiin myös lain 56 §:n 2 momenttiin.

81 §. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen muutoksenhakuoikeus.* Pykälän otsikkoon ja pykälään tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Samalla muutettaisiin pykälässä oleva viittaus hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momenttiin vastaamaan voimassaolevaa lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019).

7.26 Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

7 §. *Työ- tai toimintakykyyn liittyvä kuntoutus*. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus terveydenhuoltolaissa (1326/2010) terveyskeskuksen tai sairaan-hoitopiirin tehtäväksi säädetystä sairaanhoidosta muutettaisiin hyvinvointialueeksi vastaten terveydenhuoltolain muutoksia.

10 §. *Lain ensisijaisuus*. Pykälään tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen, jolla tarkoitetaan hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti. Samalla muutettaisiin pykälän 3 momentissa olevat viittaukset kumottuihin Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annettuun lakiin (610/1991) ja kuntoutusrahasta annettuun lakiin (611/1991) viittaukseksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettuun lakiin (566/2005).

Asiat, joista säädetään laissa liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella lakia liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Pykälässä säädetään muun ohella kunnan sosiaalihuoltoon liittyvistä korvauksista ja kunnan näihin liittyvistä tehtävistä. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaavaan viranomaiseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

7.27 Laki potilasvakuutuslain 1 §:n muuttamisesta

1 §. *Lain soveltamisala*. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä oleva viittaus kuntaan, muutettaisiin viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen, jolla tarkoitetaan hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti. Pykälässä mainitut kansanterveyslaki ja erikoissairaanhoitolaki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen yhteydessä ja viittaukset lakeihin korvattaisiin pykälässä viittauksella lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/).

7.28 Laki sotilasvammalain muuttamisesta

6 a §. Pykälään tehtäisiin muutokset, jotka johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan, kuntainliittoon tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen, jolla tarkoitetaan hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.

Asiat, joista säädetään sotilasvammalaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella sotilasvammalakia sovelletaan suoraan Ahvenan-maan maakunnassa. Pykälissä säädetään muun ohella kunnan sosiaalihuoltoon liittyvien tehtävien perusteella maksettavista korvauksista. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaavaan viranomaiseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

Saman sisältöiset muutokset tehtäisiin soveltuvin osin myös lain **6 b §:ään ja 6 d §:n 1 momentin 1 kohtaan**. Samalla korjattaisiin 6 b §:ssä oleva vanhentunut tapaturmaviraston nimi Valtiokonttoriksi.

43 §. Pykälään tehtäisiin muutokset, jotka johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan, kuntainliittoon tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen, jolla tarkoitetaan hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudella-maalla annetun lain (/) mukaisesti.

Asiat, joista säädetään sotilasvammalaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella sotilasvammalakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Pykälässä säädetään puhevallan käyttämisestä kunnan sosiaalihuoltoon liittyvien tehtävien perusteella. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaavaan viranomaiseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

7.29 Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

2 §. *Määritelmät*. Lain 2 §:ssä on määritelty työtapaturma- ja ammattitautilaissa käytettyjä termejä. Pykälän 1 momentin 12 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen määritelmä. Määritelmä sisältäisi kaikki hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueet, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.

36 §. *Sairaanhoidon kustannusten korvaaminen*. Pykälän ensimmäiseen momenttiin tehtäisiin muutokset, jotka johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä mainitut kansanterveyslaki ja erikoissairaan-

hoitolaki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen yhteydessä ja viittaukset lakeihin korvattaisiin pykälässä viittauksella lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/).

40 §. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeus täyskustannusmaksuun*. Pykälän otsikkoon ja 1 ja 3 momentteihin tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen. Saman sisältöiset muutokset tehdään soveltuvin osin myös lain **41 §:n 2 momenttiin, 117 §:ään, 126 §:n 1 momenttiin, 238 §:n 2 momenttiin ja 266 §n 3 momenttiin**.

143 §. *Korvauksen maksaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle tai Kansaneläkelaitokselle*. Pykälän otsikkoon ja pykälään tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen.

Lisäksi poistettaisiin pykälän otsikossa ja 3 momentissa oleva viittaus sosiaalihuoltolakiin ja sen mukaiseen toimielimeen. Asiat, joista säädetään työtapaturma- ja ammattitautilaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella työtapaturma- ja ammattitautilakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Pykälässä säädetään muun ohella kunnan sosiaalihuoltoon liittyvien tehtävien perusteella maksettavista korvauksista. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä viittaus kuntaan muutetaan viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaavaan viranomaiseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

145 §. *Korvausten maksamisen etusijajärjestys*. Pykälän johdantokappaleeseen ja 7 kohtaan tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen.

7.30 Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

4 §. *Muut määritelmät ja viittaussäännökset*. Lain 4 §:ssä on määritelty maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa käytettyjä termejä. Pykälän 1 momentin 9 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen määritelmä. Määritelmä sisältäisi kaikki hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueet, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.

38 §. *Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaaminen*. Pykälään tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen. Saman sisältöiset muutokset tehdään soveltuvin osin myös lain **80 §:ään, 85 §:n 1 momenttiin, 136 §:n 2 momenttiin ja 168 §:n 3 momenttiin**.

97 §. *Korvauksen maksaminen muulle kuin vahingoittuneelle*. Pykälän 4 kohtaan tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Pykälässä olevat viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaan viranomaiseen. Lisäksi poistettaisiin 4 kohdassa oleva viittaus sosiaalihuoltolakiin ja sen mukaiseen toimielimeen. Saman sisältöinen muutos tehtäisiin lain **98 §:n johdantokappaleeseen ja 10 kohtaan**.

7.31 Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

57 §. *Entisen puolison eläkeoikeus*. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus sosiaalilautakuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään työntekijän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella työntekijän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

119 §. *Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain tai mainitun lain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen, kuntaan tai kuntayhtymään ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Asiat, joista säädetään työntekijän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella työntekijän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

121 §. *Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset kuntaan, kuntayhtymään tai sosiaalihuollon toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään työntekijän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella työntekijän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

122 §. *Eläkkeen maksaminen hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella.* Pykälän otsikkoa sekä 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain tai mainitun lain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen, kuntaan tai kuntayhtymään ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus asuinkuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittamaan hyvinvointialueella sijaitsevaan kotikuntaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Asiat, joista säädetään työntekijän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella työntekijän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maa-

kunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

123 §. *Eläkkeen maksamisjärjestys.* Pykälän johdantokappaletta sekä 8, 9 ja 15 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset kuntaan, kuntayhtymään tai sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään työntekijän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella työntekijän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

7.32 Laki yrittäjän eläkelainmuuttamisesta

2 a §. *Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa.* Asiat, joista säädetään yrittäjän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella yrittäjän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaukset kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin uusi säännös koskien Ahvenanmaata.

54 §. *Entisen puolison eläkeoikeus*. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus sosiaalilautakuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

104 §. *Eläkkeen maksaminen muulle kuin yrittäjälle.* Pykälän 1 momentin 2 ja 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen tai kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

7.33 Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

2 a §. *Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa.* Asiat, joista säädetään maatalousyrittäjän eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella maatalousyrittäjän eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaukset kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin uusi säännös koskien Ahvenanmaata.

63 §. *Entisen puolison eläkeoikeus*. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus sosiaalilautakuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

98 §. *Kuntoutusetuuden ja eläkkeen maksaminen muulle kuin etuuden saajalle itselleen.* Pykälän 1 momentin 3 ja 5 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen tai kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

7.34 Laki merimieseläkelain muuttamisesta

57 §. *Entisen puolison eläkeoikeus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus sosiaalilautakuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään merimieseläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella merimieseläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

116 §. *Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain ja mainitun lain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen, kuntaan tai kuntayhtymään ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Asiat, joista säädetään merimieseläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella merimieseläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

118 §. *Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset kuntaan, kuntayhtymään tai sosiaalihuollon toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään merimieseläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella merimieseläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

119 §. *Eläkkeen maksaminen hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella.* Pykälän otsikkoa sekä 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain tai mainitun lain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus asuinkuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan hyvinvointialueella sijaitsevaan kotikuntaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Asiat, joista säädetään merimieseläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella merimieseläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

120 §. *Eläkkeen maksamisjärjestys.* Pykälän johdantokappaletta ja 8, 9 ja 15 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä olevat viittaukset kuntaan, kuntayhtymään tai sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään merimieseläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella merimieseläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

7.35 Laki julkisten alojen eläkelaista annetun lain muuttamisesta

66 §. *Entisen puolison eläkeoikeus*. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus sosiaalilautakuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään julkisten alojen eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella julkisten alojen eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

85 §. *Eläkkeeseen oikeuttavat tulot.* Pykälän 3 momentin 13 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottamustehtävästä maksettavan palkkion maksajaksi lisättäisiin hyvinvointialue ja samalla pykälään tehtäisiin kielenhuollollinen korjaus kunnan osalta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti. Asiat, joista säädetään julkisten alojen eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella julkisten alojen eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

131 §. *Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen, kuntaan tai kuntayhtymään ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Asiat, joista säädetään julkisten alojen eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella julkisten alojen eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

132 §. *Takautumisvaatimuksen esittämisaika.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen, kuntaan tai kuntayhtymään ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään julkisten alojen eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella julkisten alojen eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

133 §. *Eläkkeen maksaminen hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella.* Pykälän otsikkoa sekä 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen tai kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälässä oleva viittaus asuinkuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan hyvinvointialueella sijaitsevaan kotikuntaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Asiat, joista säädetään julkisten alojen eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella julkisten alojen eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

134 §. *Eläkkeen maksamisjärjestys.* Pykälän johdantokappaletta ja 8, 9 ja 15 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen, kuntaan tai kuntayhtymään ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Asiat, joista säädetään julkisten alojen eläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella julkisten alojen eläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

7.36 Laki kansaneläkelain muuttamisesta

63 §. *Etuutta koskeva päätös.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus kunnan toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitaukseksi hyvinvointialueeseen.

67 §. *Etuuden maksaminen hyvinvointialueelle.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen ja kunnan toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälässä oleva viittaus asuinkuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan hyvinvointialueella sijaitsevaan kotikuntaan.

86 §. *Tiedot etuuden ratkaisemista varten*. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

112 a §. *Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa.* Asiat, joista säädetään kansaneläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella kansaneläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaukset kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin uusi säännös koskien Ahvenanmaata.

7.37 Laki takuueläkkeestä annetun lain muuttamisesta

18 §. *Maksaminen hyvinvointialueelle.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen ja kunnan toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälässä oleva viittaus asuinkuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan hyvinvointialueella sijaitsevaan kotikuntaan.

38 a §. *Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa.* Asiat, joista säädetään takuueläkkeestä annetussa laissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella takuueläkkeestä annettua lakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat

kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaukset kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin uusi säännös koskien Ahvenanmaata.

7.38 Laki rintamasotilaseläkelaista annetun lain 1 ja 19 §:n muuttamisesta

1 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Asiat, joista säädetään rintamasotilaseläkelaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella rintamasotilaseläkelakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään säännös koskien Ahvenanmaata.

19 §. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus kotikuntaan ja 2 momentissa olevat viitaukset kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

7.39 Laki eläketukilaista annetun lain muuttamisesta

1 a §. *Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa.* Asiat, joista säädetään eläketukilaissa, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella eläketukilakia sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaukset kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin uusi säännös koskien Ahvenanmaata.

21 §. *Eläketuen maksaminen hyvinvointialueelle.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentin mukaiseen toimielimeen ja kunnan toimielimeen ehdotetaan muutettavaksi viitauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälässä oleva viittaus asuinkuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan hyvinvointialueella sijaitsevaan kotikuntaan.

7.40 Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kansanterveyslaissa (66/1972) ja erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) säädettyyn kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen ja sisältöön viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (/) säädettyyn hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen ja sisältöön.

Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin osalta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja Helsingin kaupunkiin sovelletaan lisäksi, mitä hyvinvointialueista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) tai muualla laissa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Edellä mainitusta sääntelystä johtuen, ehdotuksessa muutettavissa säännöksissä viitataan vain hyvinvointialueeseen, jolla tarkoitetaan myös Uudenmaan hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia. Edellä mainitun lain 2 §:n 5 momentissa säädetään muun ohella, että HUS-yhtymään sovelletaan lisäksi, mitä muualla laissa säädetään terveydenhuollon järjestämisestä. Terveydenhuoltolain säännöksiin lisättäisiin nimenomaiset viittaukset HUS-yhtymään vain siltä osin, kuin sen arvioidaan olevan soveltamisen ja ymmärrettävyyden lisäämiseksi erityisen tarpeellisista.

Lisätään 1 momenttiin, että lain 21 §:ää sovelletaan kunnan järjestämään ympäristöterveydenhuoltoon.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan mitä terveydenhuoltolaissa säädetään kunnasta, koskee vastaavasti kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa (169/2007) tarkoitettua yhteistoiminta-aluetta. Edellä mainitun lain voimassaoloa jatkanut laki eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta (490/2014) on tarkoitus kumota esityksen yhteydessä, ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille. Momentti ehdotetaan kumottavaksi.

Pykälän 3 momentti siirtyy muuttumattomana 2 momentiksi.

Pykälän 4 momentissa säädetään lain soveltumisesta Ahvenanmaan maakunnassa. Voimassa olevan sääntelyn mukaan lakia ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa, lukuun ottamatta terveydenhuollon toimintayksikölle suoritettavaa koulutuskorvausta, josta säädetään 60 ja 63 §:ssä. Pykälään lisätään teknisenä täsmennyksenä viittaus siihen, että myös lain 60 a §:ää, jossa säädetään rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvauksesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa. Lain 60 a §:ssä säädetään jo nyt siitä, että valtion korvaus suoritetaan Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle.

2 §. *Lain tarkoitus*. Pykälän 5 kohdassa muutetaan viittaus kunnan eri toimialojen väliseen yhteistyöhön viittaukseksi hyvinvointialueen eri toimialojen väliseen sekä hyvinvointialueen ja kunnan väliseen yhteistyöhön.

3 §. *Määritelmät*. Pykälän 2 kohdassa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Poistetaan viittaus ympäristöterveydenhuoltoon, johon kuuluvat tehtävät eivät siirry kunnilta hyvinvointialueen tehtäviksi.

Voimassa olevassa 6 kohdassa määritellään erityisvastuualueen olevan kahden tai useamman sairaanhoitopiirin muodostama erikoissairaanhoitolain 9 §:n mukaan määrätty alue. Jatkossa 6 kohdassa määritellään erityisvastuualueen sijasta yhteistyöalue, jolla tarkoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:n mukaan määrättyä aluetta.

4 §. *Terveydenhuollon toimintaedellytykset*. Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan kunnan on osoitettava riittävästi voimavaroja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä terveydenhuollon palveluihin. Saman momentin mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän käytettävissä on oltava riittävästi terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Jatkossa kunnan velvollisuudesta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä ja hyvinvointialueen vastaavasta velvollisuudesta mainitun lain 7 §:ssä. Terveydenhuollon järjestämisvastuusta puolestaan säädetään saman lain 8 §:ssä. 8 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialueella on järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä hallinnollinen ja muu henkilöstö.

Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan toimintayksikön johtamisessa on oltava moniammatillista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaan ja turvallisen hoidon kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintatapojen kehittämistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n 3 momentissa on vastaava sääntely hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon johtamiselta vaadittavasta monialaisesta asiantuntemuksesta.

Myös voimassa olevassa 3 momentissa säädetään kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän terveydenhuollosta vastaavan henkilöstön alueen tarvetta vastaavasta rakenteesta ja määrästä.

Voimassa olevan 4 momentin mukaan terveydenhuoltoa varten kunnalla tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymällä on oltava käytettävissään asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet. Hyvinvointialueiden osalta vastaava edellytys sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n 2 momenttiin.

Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

5 §. *Täydennyskoulutusvelvoite*. Voimassa oleva 5 § velvoittaa kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän huolehtimaan siitä, että terveydenhuollon henkilöstö osallistuu riittävästi oman alansa täydennyskoulutukseen. Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattitaidon ylläpitoa koskeva vastaava säännös on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 59 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

6 §. *Terveydenhuoltopalvelujen kieli*. Voimassa olevassa 6 §:ssä säädetään terveydenhuoltopalvelujen kielestä. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä säädetään palvelujen kielestä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

7 §. *Yhtenäiset hoidon perusteet*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntiin ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymiin viittaukseksi hyvinvointialueisiin. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueen eri toimijoihin.

8 §. *Laatu ja potilasturvallisuus*. Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan kunnan perusterveydenhuollon on vastattava potilaan hoidon kokonaisuuden yhteensovittamisesta, jollei siitä muutoin erikseen sovita. Korvataan momentin voimassa oleva sisältö viittauksella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.

9 §. *Potilastietorekisteri ja potilastietojen käsittely*. Voimassa olevassa 1 momentissa säädetään terveydenhuollon yhteisestä potilasrekisteristä. Momentin mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueen kunnallisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon potilasasiakirjat muodostavat terveydenhuollon yhteisen potilastietorekisterin. Yhteisen potilastietorekisterin rekisterinpitäjänä ovat kaikki rekisteriin liittyneet terveydenhuollon toimintayksiköt niiden omien potilasasiakirjojen osalta. Jatkossa momentissa tarkoitettuja sairaanhoitopiirin kuntayhtymiä ja yhteisrekistereitä ei enää ole, ja rekisterinpitäjyyden siirtyessä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä hyvinvointialueille asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:ssä. Edellä mainitun pykälän 1 momentin mukaan hyvinvointialue on Euroopan unionin yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettu rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sekä sille kuntien ja kuntayhtymien hallinnasta siirtyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedoille.

Voimassa olevassa 9 §:n 2 momentissa säädetään henkilötietojen käsittelystä. Vaikka sääntely onkin syntynyt perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 41/2010 vp) se on kovin avointa ja henkilötietojen käsittelyä ei ole sidottu välttämättömyyteen tai tarpeellisuuteen. Lisäksi momentissa ei ole selkeästi ilmaistu, mikä taho tekee harkinnan potilastietojen luovuttamisesta. Ilmeisesti luovuttamisesta ei päätä mikään taho vaan kaikki käsittely olisi käyttöä. Toisaalta 3 momentissa kuitenkin puhutaan toimintayksiköiden välisistä luovutuksista. Sääntely on ajalta ennen tietosuoja-asetusta ja sitä laadittaessa ei ole tehty siis arvioita, olisiko kyseessä mahdollisesti tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukainen yhteisrekisteri.

Voimassa olevissa 2 ja 3 momenteissa säädetään potilaan mahdollisuudestaan kieltää toimintayksiköiden välinen tietojen luovutus. Henkilötietojen käsittelyä koskeva informoinnissa säädetään myös tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklassa, jotka eivät mahdollista kansallista liikkumavaraa.

Voimassa olevan 4 momentin mukaan potilastietojen käyttöä on seurattava sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 5 §:n edellyttämällä tavalla. Hoitosuhde potilaan ja luovutuspyynnön tekijän välillä on varmistettava tietoteknisesti. Rekisteröidyn oikeudet säilyvät samoina rekisterinpitäjyyden vaihtumisesta huolimatta. Hyvinvointialue vastaa näin ollen myös sille siirtyneiden asiakirjojen osalta esimerkiksi rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteutumisesta, virheellisten tietojen oikaisemisesta ja tietojen luovuttamisesta tai luovuttamatta jättämisestä. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:n 1 momentissa viitataan informatiivisesti keskeisiin lakeihin, joissa säädetään asiakas- ja potilastiedoista ja niiden käsittelystä. Esimerkiksi asiakastietolaissa säädetään potilaan suostumuksesta tietojen luovutukseen sekä oikeudesta rajata suostumusta kielloilla. Tietojen luovutus edellyttää hoitosuhteen tietoteknistä varmistamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:n 3 momentin perusteella hyvinvointialue saisi luovuttaa järjestämisvastuulleen kuuluvia sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavalle yksityiselle palveluntuottajalle salassapitosäännösten estämättä hyvinvointialueen asiakas- ja potilasrekistereissä olevia asiakas- ja potilastietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan palvelun tuottamiseksi ja toteuttamiseksi.

Voimassa olevassa 5 momentissa viitataan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän velvollisuuteen vastata yhteisen potilastietorekisterin edellyttämistä koordinointitehtävistä sekä huolehtia siitä, että tietojärjestelmien välityksellä tapahtuvissa tietojen luovutuksissa noudatetaan 2 ja 3 momentissa säädettyjä velvoitteita. Jatkossa yhteisiä potilasrekistereitä ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymiä ei enää ole olemassa. Rekisterinpitäjän vastuut siirtyvät uudistuksen yhteydessä hyvinvointialueelle.

Asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta Uudellamaalla säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 24 §:ssä. Pykälä vastaa sisällöltään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:ää. Samassa yhteydessä ei ehdoteta tehtäväksi kuin välttämättömät järjestämisvastuun muutoksesta johtuvat rekisterinpitäjyyden muutokset. Henkilötietojen käsittelystä säädetään edelleenkin voimassa olevassa useassa sosiaali- ja terveydenhuollon erityislaissa. Lisäksi eduskunnan käsiteltävänä on uusi asiakastietolain hallituksen esitys (HE 212/2020), joka osaltaan edistää merkittävästi asiakas- ja potilastietojen liikkumista, ei vain Uudellamaalla vaan koko Suomen julkisen ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien välillä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnistetty hankeohjelma sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Uudistuksen tavoitteena on muodostaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä yhtenäinen laki, joka sisältää tietosuojaa, asiakirjojen käsittelyä, valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluita sekä tiedonhallinnan ohjausta koskevat säädökset. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan säädöspohja muodostaisi näin selkeän ja yhdenmukaisen sekä kattavan kokonaisuuden, joka vastaisi perustuslain ja Euroopan yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia sekä tukisi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja palveluiden kehittämistä ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota.

Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

10 §. *Palvelujen saavutettavuus ja yhdenvertainen saatavuus*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän velvollisuudesta suunnitella ja toteuttaa palvelut sen asukkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 §:ssä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

2 luku Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

11 §. *Terveys- ja hyvinvointivaikutusten huomioon ottaminen*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään terveys- ja hyvinvointivaikutusten huomioon ottamisesta kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän päätöksenteossa ja ratkaisujen valmistelussa. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:n 2 momentissa säädetään kunnan velvollisuudesta arvioida ennakkoon ja ottaa huomioon päätöstensä vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Mainitun lain 7 §:n 2 momentissa säädetään samasta velvollisuudesta hyvinvointialueen osalta. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

12 §. *Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä kunnassa. Jatkossa siitä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä. Mainitun lain 7 §:ssä säädetään vastaavasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä hyvinvointialueella. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

13 §. *Terveysneuvonta ja terveystarkastukset* ja **14 §.** *Seulonnat*. Pykälissä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

15 §. *Neuvolapalvelut*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus kunnan perusterveydenhuoltoon viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Poistetaan viittaukset hyvinvointialueen sisälle lueteltaessa tahoja, joiden kanssa hyvinvointialueen on toimittava yhteistyössä neuvolapalveluja järjestäessään. Jatkossa momentissa mainittaisiin siis tässä yhteydessä nimenomaisesti vain varhaiskasvatuksesta vastaavat tahot eikä voimassa olevan lain tavoin lastensuojelusta, muusta sosiaalihuollosta ja erikoissairaanhoidosta vastaavia tahoja. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä hyvinvointialue itse vastaa varhaiskasvatusta lukuun ottamatta niistä toimialoista, joihin voimassa olevassa momentissa viitataan ja joista vastaavien tahojen kanssa yhteistyötä tulee tehdä. Hyvinvointialueen vastuulle siirtyvien eri toimialojen välillä tulee kuitenkin jatkossakin tehdä yhteistyötä.

18 §. *Työterveyshuolto*. Pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 3 momenttia täsmennetään lisäksi viittauksilla hyvinvointialueesta annetun lain sääntelyyn. Hyvinvointialue voisi, ottaen huomioon mitä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 131-133 ja 137 §:issä säädetään toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla, tuottaa toimialansa perusteella työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja alueellaan toimivan työnantajan palveluksessa oleville työntekijöille työnantajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Vastaavanlainen sopimus voidaan tehdä myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän kanssa.

19 §. *Merenkulkijoiden terveydenhuolto*. Voimassa olevan 19 §:n mukaan Haminan, Helsingin, Kemin, Kotkan, Oulun, Pietarsaaren, Porin, Rauman, Savonlinnan, Turun ja Vaasan on ylläpidettävä merenkulkijoille näiden kotipaikasta riippumatta terveydenhuoltopalveluja, joihin kuuluu suun terveydenhuolto, sekä tuotettava merenkulkijoille varustamon sijaintipaikkakunnasta riippumatta työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 12 §:ssä ja muualla laissa säädetyt työterveyshuoltopalvelut. Jatkossa nämä velvoitteet koskevat Helsingin kaupunkia sekä hyvinvointialueita, joiden alueilla luetellut kaupungit sijaitsevat. Näin ollen muutetaan viittaus pykälässä lueteltuihin kaupunkeihin viittaukseksi Helsingin kaupunkiin sekä hyvinvointialueisiin, joiden alueilla kyseessä olevat kaupungit sijaitsevat.

21 §. *Ympäristöterveydenhuolto*. Pykälään lisätään uusi 2 momentti ympäristöterveydenhuollon toiminnasta vastaavan johtajan pätevyysvaatimuksista. Momentin mukaan johtajalla on oltava

alalle soveltuva korkeakoulututkinto ja hänellä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus ympäristöterveydenhuollon toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä. Asiaa koskeva sääntely siirretään kansanterveyslain (66/1972) 41 §:n 2 momentista terveydenhuoltolakiin, koska kansanterveyslaki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen yhteydessä.

Pykälän 2 momentti siirtyy muuttumattomana 3 momentiksi.

22 §. *Todistukset*. Pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

3 luku **Sairaanhoito**

24 §. *Sairaanhoito* ja **25 §.** *Kotisairaanhoito*. 24 §:n 1 momentissa ja 25 §:n 1 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

26 §. *Suun terveydenhuolto*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan kunnan perusterveydenhuollon on suun terveydenhuoltoa järjestäessään toimittava yhteistyössä erikoissairaanhoidon, muun terveydenhuollon sekä sosiaalihuollon henkilöstön kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä hyvinvointialue vastaa toiminnoista, joihin momentissa viitataan ja joilta siinä edellytetään yhteistyötä. Momentti ehdotetaan kumottavaksi. Hyvinvointialueen vastuulle siirtyvien eri toimialojen välillä tulee kuitenkin jatkossakin tehdä yhteistyötä.

27 §. *Mielenterveystyö*. Pykälän 1 ja 3 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisätään 3 momenttiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen vastuusta sovittaa yhteen asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.

28 §. *Päihdetyö*. Pykälän 1 ja 3 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisätään 3 momenttiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen vastuusta sovittaa yhteen asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.

29 §. *Lääkinnällinen kuntoutus*. Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän 5 momentissa korjataan lakiviittaukset viittauksiksi voimassa oleviin lakeihin.

30 §. *Yhteistyö ja ohjaus muuhun kuntoutukseen*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Poistetaan viittaus perusterveydenhuoltoon (”tai jota ei ole tarkoituksenmukaista järjestää perusterveydenhuollossa”). Lukuun ottamatta työhallinto- ja opetusviranomaisen sekä Kansaneläkelaitoksen palveluja hyvinvointialue on jatkossa itse momentissa tarkoitettuja palveluja järjestävä taho, jonka palvelujen piiriin henkilö olisi tarvittaessa ohjattava. Näin ollen momentissa poistetaan viittaukset hyvinvointialueen sisälle niin, että jatkossa siinä ei viitata sairaanhoitopiiriin ja sosiaaliviranomaiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä säädetään asiakkaiden palvelujen yhteensovittamisesta.

31 §. *Virka-apu*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnan perusterveydenhuoltoon viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Korjataan rajavartiolaitos oikeakieliseen muotoon Rajavartiolaitos.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus kansanterveyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

4 luku **Terveydenhuollon yhteistyö ja alueelliset palvelut**

32 §. *Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnan perusterveydenhuoltoon ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen sekä viittaus lasten päivähoitoon viittaukseksi kunnan varhaiskasvatukseen. Lisäksi muutetaan sanajärjestystä sekä sanamuoto ”Kunnan perusterveydenhuollon tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on oltava (--) sellaisessa yhteistyössä sosiaalihuollon ja lasten päivähoidon kanssa” muotoon ”on terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tehtävä keskenään ja kunnan varhaiskasvatuksen kanssa sellaista yhteistyötä”.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus terveydenhuollosta vastaavan kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevaan terveydenhuollon ammattihenkilöön viittaukseksi hyvinvointialueen terveydenhuollon ammattihenkilöön.

33 §. *Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö*. Pykälässä muutetaan viittaukset sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueisiin ja HUS-yhtymään.

Pykälän 1 momentissa poistetaan viittaus yhteistyöhön perusterveydenhuollosta vastaavan kunnan kanssa.

Pykälän 2 ja 3 momenteissa muutetaan viittaukset kunnalliseen terveydenhuoltoon viittauksiksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän terveydenhuoltoon muodossa ”terveydenhuoltonsa”.

34 §. *Terveydenhuollon järjestämissuunnitelma*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään samaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään kuuluvien kuntien velvollisuudesta laatia terveydenhuollon järjestämissuunnitelma, joka perustuu alueen väestön terveysseurantatietoihin ja palvelutarpeeseen. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 11 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiasta. Palvelustrategiassaan hyvinvointialue muun muassa asettaa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

35 §. *Perusterveydenhuollon tutkimus ja kehittäminen*. Pykälän otsikko ”Perusterveydenhuollon yksikkö” muutetaan muotoon ”Perusterveydenhuollon tutkimus ja kehittäminen”.

Voimassa olevan 1 momentin mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä on oltava perusterveydenhuollon yksikkö, jossa on moniammatillinen terveysalan asiantuntemus ja joka tukee alueen terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatimista 34 §:n mukaisesti. 34 § esitetään edellä säännöstä koskevissa perusteluissa esitetyistä syistä johtuen kumottavaksi. 34 §:n perusteluissa kuvatulla tavalla hyvinvointialueen on jatkossa laadittava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 11 §:ssä tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia. Momentti ehdotetaan kumottavaksi.

Pykälän 2 momentti siirtyy 1 momentiksi ja siinä muutetaan viittaus perusterveydenhuollon yksikköön viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

36 §. *Terveyden, toimintakyvyn ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen alueellisesti*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään sairaanhoitopiirin kuntayhtymän velvollisuudesta tarjota asiantuntemusta ja tukea kunnille järjestämällä koulutusta, kokoamalla hyvinvointi- ja terveysseurantatietoja sekä levittämällä kuntien käyttöön sairauksien ja ongelmien ehkäisyn näyttöön

perustuvia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä. Lisäksi pykälässä säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen alueellisten strategioiden ja suunnitelmien valmistelusta yhteistyössä kuntien kanssa. Hyvinvointialueen velvollisuudesta toimia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä alueen kuntien kanssa ja tukea niitä asiantuntemuksellaan säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 4 momentissa. Hyvinvointialueen velvollisuudesta neuvotella alueen kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta säädetään samassa momentissa. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

37 §. *Terveyskeskusten kehittäminen, koulutus ja tutkimus*. Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaukset sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perusterveydenhuollon yksikköön sekä perusterveydenhuollon yksikköön viittauksiksi erikoissairaanhoidon yksikköön.

38 §. *Terveydenhuollon alueellinen varautuminen ja valtion osallistuminen valmiuden ylläpitämiseen*. Voimassa olevassa 1 momentissa säädetään varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, terveydenhuollon alueellisen valmiussuunnitelman laatimisvelvollisuudesta sekä velvollisuudesta luovuttaa tietoja valmiuteen ja varautumiseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Varautumisesta säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 50 ja 51 §:ssä.

Voimassa olevassa 2 momentissa säädetään valtion osallistumisesta rahoituksellaan terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen. Valtion korvauksista valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 52 §:ssä.

Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

39 §. *Ensihoitopalvelun järjestäminen*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 5 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan HUS-yhtymä vastaa terveydenhuoltolain 39:ssä tarkoitetun ensihoitopalvelun järjestämisestä.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi järjestää ensihoitopalvelun alueellaan tai osassa sitä hoitamalla toiminnan itse, järjestämällä ensihoitopalvelun yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen tai toisen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa taikka hankkimalla palvelun muulta palvelun tuottajalta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat päättää ensihoitopalvelun tuottamisesta noudattaen mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa ja pelastuslaissa (379/2011) säädetään.

Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueisiin ja HUS-yhtymään sekä viittaukset erityisvastuualueeseen viittauksiksi yhteistyöalueeseen. Termi palvelutasopäätös muutetaan monikkoon. Ehdotuksen mukaan hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä tekevät ensihoidon palvelutasopäätökset.

40 §. *Ensihoitopalvelun sisältö*. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueisiin ja HUS-yhtymään.

5 luku **Erikoissairaanhoidon työnjako**

”Erityisvastuualue”-otsikon tilalle luvun otsikoksi muutetaan ”Erikoissairaanhoidon työnjako”. Erityisvastuualueet korvautuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä sosiaali-

ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitetuilla sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilla.

42 §. *Erityisvastuualueen tehtävät*. Voimassa olevan pykälän mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on järjestettävä yhteistyössä alueensa erikoissairaanhoito. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, jonka hallinnassa on yliopistollinen sairaala, on järjestettävä erityistason sairaanhoito vastuualueellaan. Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on yhteistyössä huolehdittava kuntien ja sairaanhoitopiirien tarvitsemasta ohjauksesta ja neuvonnasta erikoissairaanhoidon antamisessa, terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksessa sekä tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen järjestämisessä. Erityisvastuualueet korvautuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitetuilla sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilla. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävistä hyvinvointialueista säädetään mainitun lain 34 §:ssä. Samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden velvollisuudesta tehdä yhteistyösopimus säädetään lain 36 §:ssä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

42 a §. *Valmiuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin ja sosiaali- ja terveysministeriön valmiuteen ja varautumiseen liittyvistä tehtävistä. Jatkossa varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella sekä sosiaali- ja terveysministeriön roolista tässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 51 §:ssä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

43 §. *Erikoissairaanhoidon järjestämissopimus*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien velvollisuudesta tehdä erikoissairaanhoidon järjestämissopimus sekä siinä sovittavista asioista. Erityisvastuualueet korvautuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitetuilla sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilla. Jatkossa samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden velvollisuudesta tehdä yhteistyösopimus sekä siinä sovittavista asioista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä.

Voimassa olevassa 4 momentissa on asetuksenantovaltuus, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asioista, joista on sovittava erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä on vastaava asetuksenantovaltuus. Lisäksi 4 momentin mukaan valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä, jos kuntayhtymät eivät pääse sopimukseen erikoissairaanhoidon järjestämisestä tai jos järjestämissopimus ei täytä sille asetettuja edellytyksiä. Valtioneuvoston toimivallasta päättää hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 38 §:ssä.

Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

44 §. *Eri erityisvastuualueisiin kuuluvien sairaanhoitopiirin kuntayhtymien yhteistyö*. Voimassa olevan pykälän mukaan eri erityisvastuualueeseen kuuluvat sairaanhoitopiirin kuntayhtymät voivat tehdä erikoissairaanhoidon yhteistoiminnasta sopimuksen, jos se on tarpeen suomen-, ruotsin- tai saamenkielisen potilaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi tai terveydenhuollon palvelujen työnjaon toteuttamiseksi. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnasta säädetään jatkossa hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvussa. Lain 52 §:n (yhteistoiminnan muodot) perusteluiden mukaan ”yhteistoiminta voisi tulla kysymykseen esimerkiksi niissä tilanteissa, joissa menettelyllä voitaisiin edistää kielellisten oikeuksien toteutumista tai turvata tehtävissä tarvittavan erityisasiantuntemuksen saatavuutta”. Sosiaali-ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun 36 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta. Pykälän 2 momentin mukaan yhteistyösopimuksen on edistettävä muun

muassa kielellisiä oikeuksia. Lisäksi mainitun lain 39 §:ssä säädetään kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyöstä. Terveydenhuoltolain 44 § ehdotetaan kumottavaksi.

45 §. *Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen*. Pykälän 4 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirien kuntayhtymiin, joissa on yliopistollinen sairaala, viittaukseksi hyvinvointialueisiin, joissa on yliopistollinen sairaala, sekä HUS-yhtymään. Muutetaan lisäksi viittaus kuntayhtymiin, joissa on yliopistollinen sairaala, viittaukseksi hyvinvointialueisiin ja HUS-yhtymään. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 5 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan HUS-yhtymä vastaa terveydenhuoltolain 45 §:n nojalla HUS-yhtymälle keskitettävien palveluiden järjestämisestä.

Muutetaan viittaus 43 §:ssä tarkoitettuun erikoissairaanhoidon järjestämissopimukseen viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä säädettyyn yhteistyösopimukseen.

6 luku **Hoitoon pääsy**

47 §. *Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. 2 momentissa muutetaan viittaus henkilön asumiseen tai oleskeluun kotikuntansa ulkopuolella viittaukseksi henkilön asumiseen ja oleskeluun kotikuntansa ulkopuolella sellaisella hyvinvointialueella, jossa hänen kotikuntansa ei sijaitse. Momentissa muutetaan myös viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. 3 momentissa muutetaan viittaus kunnalliseen erikoissairaanhoidon toimintayksikköön erityisvastuualueella, jossa henkilöllä on kotikunta, viittaukseksi hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toimintayksikköön yhteistyöalueella, jossa henkilöllä on kotikunta. Momentissa muutetaan myös viittaukset erityisvastuualueeseen viittauksiksi yhteistyöalueeseen. 4 momentissa muutetaan viittaus kunnan erityisvastuualueen kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikköön viittaukseksi hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toimintayksikköön ja HUS-yhtymään. 5 momentissa muutetaan viitaukset erityisvastuualueeseen ja erityisvastuualueen sairaanhoitopiiriin viittauksiksi yhteistyöalueeseen. Muutetaan ilmaus ”tai kun muu seikka välttämättä vaatii” kielellisesti sujuvampaan ilmaukseen ”ja tilanteita, joissa jokin muu syy välttämättä vaatii”.

48 §. *Laajennettu kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta*. Pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen ja viittaus kunnalliseen erikoissairaanhoitoon viittaukseksi hyvinvointialueen erikoissairaanhoitoon.

50 §. *Kiireellinen hoito*. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi lisätään viittaus HUS-yhtymään muuten kuin terveydenhuollon kiireellisen vastaanottotoiminnan osalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 5 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan HUS-yhtymä vastaisi terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetun kiireellisen hoidon järjestämisestä perusterveydenhuollon kiireellistä vastaanottotoimintaa lukuun ottamatta.

Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Vaasan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin sairaanhoitopiireihin viittaukseksi HUS-yhtymään sekä Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Vaasan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin hyvinvointialueisiin. Muutetaan myös viittaus sairaanhoitopiireihin, joissa on yliopistollinen sairaala, viittaukseksi hyvinvointialueisiin, joissa on yliopistollinen sairaala, sekä HUS-yhtymään.

Pykälän 4 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiireihin viittaukseksi hyvinvointialueisiin sekä viittaus sairaanhoitopiirin erityisvastuualueeseen viittaukseksi yhteistyöalueeseen.

Voimassa olevan momentin mukaan ”yhteispäivystyksessä tulee olla riittävä osaaminen tarvittavilta erikoisaloilta väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitoon”. Muutetaan kyseinen virke oikeakieliseen muotoon: Yhteispäivystyksessä tulee olla tarvittavien erikoisalojen riittävä osaaminen väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitamiseksi. Muutetaan myös viittaus järjestämissopimukseen viittaukseksi yhteistyösopimukseen sekä viittaus sairaanhoitopiiriin viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Poistetaan kohdasta ”sairaanhoitopiirin väestön kielellisten oikeuksien toteuttaminen” sana ”sairaanhoitopiiri” lisäämättä mitään tilalle.

Pykälän 5 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja sairaanhoitopiiriin viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän 6 momentissa muutetaan viittaus terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaan ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimukseen viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitettuun yhteistyösopimukseen.

50 a §. *Terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyö*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnalliseen sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen viittaukseksi hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen.

51 §. *Perusterveydenhuollon hoitoon pääsy*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

52 §. *Erikoissairaanhoitoon pääsy* ja **53 §.** *Hoitoon pääsy lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa*. 52 §:n 1 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

52 §:n 2 momentissa ja 53 §:n 1 momentissa muutetaan viittaukset kuntayhtymän sairaalaan, sairaanhoitopiirin sairaalaan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän sairaalaan viittauksiksi hyvinvointialueen sairaalaan.

54 §. *Hyvinvointialueen velvollisuus hankkia palveluja muualta*. Pykälän mukaan, jos kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta. Pykälässä ja sen otsikossa muutetaan viittaus kuntaan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Pykälään lisätään viittaus siitä, että hyvinvointialueesta annetun lain (/) 9 §:ssä säädetään palvelujen tuottamisesta ja että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 3 luvussa säädetään palvelujen hankkimisesta yksityiseltä palveluntuottajalta.

55 §. *Odotusaikojen julkaiseminen ja asetuksenantovaltuus*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään, kuntaan ja sairaanhoitopiiriin sekä kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

57 §. *Vastuu toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidosta*. Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen. 3 momenttiin lisätään myös viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 12 §:ään, jonka 2 momentissa säädetään ostopalvelujen hankkimista koskevista rajoituksista.

58 §. *Potilaan kotikunnan vastuu hoidon kustannuksista*. Voimassa olevassa pykälässä säädetään kuntien välisistä kustannusten korvauksista tilanteissa, joissa kunta on antanut terveyspalveluja toisen kunnan asukkaalle. Jatkossa hyvinvointialueiden välisistä kustannusten korvauksista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:ssä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

7 luku **Opetus- ja tutkimustoiminnan järjestäminen**

59 §. *Valtion korvaus koulutuksesta yliopistolliselle sairaalalle*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään, jossa on yliopistollinen sairaala, viittaukseksi hyvinvointialueeseen, jossa on yliopistollinen sairaala, tai HUS-yhtymään. Muutetaan viittaus lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen aloittaneisiin opiskelijoihin viittaukseksi lääkäri- tai hammaslääkärikoulutuksen aloittaneisiin opiskelijoihin.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

60 a §. *Rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus*. Pykälässä muutetaan viittaus sairaanhoitopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävään kuntaan tai kuntayhtymään taikka kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevaan sopimuksen perusteella tai muulla tavalla kunnan tai kuntayhtymän lukuun terveydenhuollon avohoidon palveluja tuottavaan yksikköön viittaukseksi hyvinvointialueeseen, HUS-yhtymään taikka hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän järjestämisvastuulla olevaan sopimuksen perusteella tai muulla tavalla hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän lukuun terveydenhuollon avohoidon palveluja tuottavaan yksikköön.

61 §. *Yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoitus* ja **62 §.** *Valtakunnallinen terveyden tutkimuksen arviointiryhmä*. Pykälissä muutetaan viittaukset erityisvastuualueisiin viittauksiksi yhteistyöalueisiin. 61 §:n 3 momentissa muutetaan viittaus erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymiin viittaukseksi yhteistyöalueen hyvinvointialueisiin sekä viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

63 §. *Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen ja* **64 §.** *Tietojenantovelvollisuus*. Pykälien 1 momenteissa muutetaan viittaukset sairaanhoitopiirin kuntayhtymään, jossa on yliopistollinen sairaala, viittauksiksi hyvinvointialueeseen, jossa on yliopistollinen sairaala, ja HUS-yhtymään.

Pykälien 2 momenteissa muutetaan viittaukset erityisvastuualueeseen viittauksiksi yhteistyöalueeseen.

65 §. *Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tilojen käyttäminen koulutus- ja tutkimustoimintaan*. Pykälän otsikko muutetaan vaihtamalla nykyisestä otsikosta viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään ja terveyskeskusta ylläpitävään kuntaan tai kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus erikoissairaanhoitolain 24 §: ssä tarkoitettuun yliopistolliseen sairaalaan viittaukseksi yhteistyöalueen tai HUS-yhtymän yliopistolliseen sairaalaan.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaukset sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän 4 ja 5 momenteissa muutetaan viittaukset sairaanhoitopiirin kuntayhtymään tai kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

8 luku **Erinäisiä säännöksiä**

67 §. *Laitoshoidon määrittely*. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaukset kuntiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

68 a §. *Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus yliopistollista sairaalaa ylläpitäviin sairaanhoitopiireihin viittaukseksi yliopistollista sairaalaa ylläpitäviin hyvinvointialueisiin ja HUS-yhtymään sekä viittaukset Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin viittauksiksi Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaukset Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin viittauksiksi Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen sekä viittaus sairaanhoitopiiriin viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin viittaukseksi Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen.

69 §. *Lastensuojelulain mukaiset velvoitteet*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus lastensuojelulain 16 b §:ssä tarkoitettuun sijoituskuntaan tai siihen sairaanhoitopiiriin, johon sijoituskunta kuuluu, viittaukseksi sijoitushyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus lastensuojelulain 16 tai 17 §:n mukaan vastuussa olevaan kuntaan (*sijoittajakunta*) viittaukseksi lastensuojelulain 16 tai 17 §:n mukaan vastuussa olevaan hyvinvointialueeseen (*sijoittajahyvinvointialue*).

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan sijoituskunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän järjestäessä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja sijoittajakunnan tai sen sairaanhoitopiirin, johon sijoittajakunta kuuluu, on suoritettava hoidon järjestäjälle aiheutuneita kustannuksia vastaava korvaus. Momenttiin tehdään 1 momenttia vastaavat termimuutokset.

71 §. *Puolustusvoimien terveydenhuolto*. Pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään sekä kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään. Muutetaan viittaus kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen asukkaisiin tai HUS-yhtymän jäsenenä olevan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin asukkaisiin. Lisäksi korjataan puolustusvoimat oikeakieliseen muotoon Puolustusvoimat.

72 §. *Puolustusvoimien korvaus*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan korvaus 71 §:n mukaisista palveluista määräytyy kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja puolustusvoimien tekemän sopimuksen perusteella. Jos korvauksesta ei ole sovittu, on puolustusvoimien suoritettava kunnalle tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus. Lisäksi puolustusvoimien on suoritettava kunnalle kiireellisestä avosairaanhoidosta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle kiireellisestä sairaanhoidosta palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei ole erikseen sovittu. 2 momentti muutetaan seuraavaan muotoon: Korvaus 71 §:n mukaisista palveluista määräytyy hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän ja puolustusvoimien tekemän sopimuksen perusteella. Jos korvauksesta ei ole sovittu, on puolustusvoimien suoritettava palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus. Lisäksi puolustusvoimien on suoritettava hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle kiireellisestä avosairaanhoidosta tai kiireellisestä sairaanhoidosta palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei ole erikseen sovittu.

Lisäksi pykälässä korjataan puolustusvoimat oikeakieliseen muotoon Puolustusvoimat.

73 §. *Potilaan siirtokuljetus*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnan terveyskeskuksen sairaansijalle otettuun vieraskuntalaiseen potilaaseen viittaukseksi hyvinvointialueen terveyskeskuksen sairaansijalle otettuun sellaiseen potilaaseen, jonka kotikunta sijaitsee toisen hy-

vinvointialueen alueella. Muutetaan viittaus potilaan asuin- ja kotikunnan ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen viittaukseksi sellaiseen terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen, jota ylläpitää hyvinvointialue, jonka alueella potilaan asuin- ja kotikunta sijaitsee.

Lisäksi momenttia täsmennetään Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän osalta. Jos momentissa tarkoitetussa tilanteessa potilas olisi otettu hyvinvointialueen terveyskeskuksen sairaansijalle HUS-yhtymän ollessa järjestämisvastuussa potilaan terveydenhuollosta tältä osin, terveyskeskuksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi HUS-yhtymän ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen. Jos potilas puolestaan olisi otettu HUS-yhtymän terveyskeskuksen sairaansijalle hyvinvointialueen ollessa järjestämisvastuussa potilaan terveydenhuollon järjestämisestä tältä osin, terveyskeskuksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi järjestämisvastuussa olevan hyvinvointialueen ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen. HUS-yhtymälle suoraan lain perusteella kuuluvat tehtävät ovat käytännössä erityistason sairaanhoito. Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki voivat kuitenkin sopia sen kanssa omalta osaltaan, että se vastaa myös niille lain perusteella ensisijaisesti kuuluvista tehtävistä, esimerkiksi osasta perusterveydenhuoltoa. Näin ollen HUS-yhtymällä voi olla terveyskeskuksia.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

75 §. *Oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten edellyttämät tilat sekä oikeuslääkeopillisista tutkimuksista maksettavat korvaukset ja palkkiot*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus terveyskeskukseen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toimintayksikköön viittaukseksi hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän toimintayksikköön.

76 §. *Tasausjärjestelmä*. Voimassa olevan pykälän mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnalle erikoissairaanhoidosta aiheutuneiden asiakas- tai potilaskohtaisten poikkeuksellisen suurten kustannusten tasauksesta tulee sopia sairaanhoitopiirikohtaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä pykälässä mainitut toimijat eivät enää vastaa erikoissairaanhoidon kustannuksista. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia sovelletaan jatkossa valtion rahoituksen myöntämiseen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien kustannusten kattamiseen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

Lakiehdotus sisältää siirtymäsäännöksen.

7.41 Laki erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n muuttamisesta

28 ja 29 §. Lain 28 §:n 1—3 momentissa muutetaan termi sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja 29 §:n 1 ja 2 momentissa termi sairaanhoitopiirin kuntainliitto viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään. Lain 28 §:n 3 momentissa muutetaan viittaus yliopiston viranhaltijaan viittaukseksi yliopiston työntekijään, koska yliopistolain mukaan (558/2009) mukaan yliopiston henkilöstön palvelussuhde on työsuhde.

Erikoissairaanhoitolaki ehdotetaan kumottavaksi hallituksen esityksessä HE 241/2020 vp sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetussa laissa (6.lakiehdotus) muuten kuin 28 ja 29 §:n osalta, joten tässä hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia muihin erikoissairaanhoitolain pykäliin kuin 28 ja 29 §:ään.

7.42 Laki mielenterveyslain muuttamisesta

2 §. *Ohjaus ja valvonta.* Pykälästä poistetaan aluehallintoviraston ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien ja kuntayhtymien mielenterveystyön valvontaa koskeva toimivaltasääntely. Pykälän 2 momentissa säädetään sen sijaan informatiivinen viittaus siihen, että hyvinvointialueiden valvonnasta, mukaan lukien siis hyvinvointialueiden järjestämän mielenterveystyön valvonnasta, säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 luvussa. Pykälän 3 ja 5 momentissa säädetään jatkossa aluehallintoviraston ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtävästä valvoa valtion mielisairaaloita. Lain valvontaviranomaisten toimivaltuuksia koskeviin 33a-33 c §:ään tehdään vastaava muutos.

Pykälän 4 momenttiin siirtyy nyt pykälän 2 momentissa oleva säännös, jonka mukaan aluehallintoviraston on valvonnassa erityisesti valvottava mielenterveyslain 4 a luvussa tarkoitettujen itsemääräämisoikeuden rajoitusten käyttöä. Säännös on erityisäännös ja se koskee siis myös hyvinvointialueiden, ei siis vain valtion mielisairaaloiden, valvontaa.

Pykälän 1 momentti säilyy muuttumattomana ja voimassa olevan pykälän 4 ja 5 momentit siirtyvät muuttumattomina 6 ja 7 momenteiksi.

3 §. *Mielenterveyspalvelujen järjestäminen.* Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus kansanterveystyöhön viittaukseksi perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoitoon.

Pykälän 2 momentin sääntely kumotaan. Momentissa säädetään erikoissairaanhoidosta erikoissaanhoitolain mukaisesti. Samoin kumotaan 3 momentin sääntely, joissa viitataan myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä kumottaviin lakeihin eli sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009). Nämä lait on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen yhteydessä. Tämän sääntelyn tilalla 2 momentissa jatkossa säädetään viittaukset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin, joita siis sovelletaan hyvinvointialueen mielenterveyslain nojalla järjestämään toimintaan.

4 §. *Mielenterveyspalvelujen periaatteet*. Muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään sekä kuntayhtymän alueeseen viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

5 §. *Mielenterveyspalvelujen yhteensovittaminen*. Pykälässä säädetään mielenterveyspalveluiden yhteensovittamisesta. Tästä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä, joten tämän pykälän 1 momentissa oleva säännös yhteensovituksesta muutetaan informatiiviseksi viittaukseksi mainittuun 10 §:ään. Pykälän 2 momentista poistetaan viittaus kunnan sosiaalitoimeen.

6 §. *Valtion mielisairaalassa annettava hoito*. Pykälän 1 ja 2 momentissa muutetaan viittaukset sairaanhoitopiiriin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

9 a §. *Tarkkailuun lähettäminen ja lääkärin toimintavelvollisuus*. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus potilaan kotikuntaan ja 2 momentissa oleva viittaus sairaanhoitopiiriin muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 3 momentissa lakiteknisenä muutoksena muutetaan termi sairaanhoidon toimintayksikkö termiksi terveydenhuollon toimintayksikkö. Pykälän otsikkoa muutetaan siten, että säädetään ”lääkärin toimintavelvollisuudesta” eikä ”terveyskeskuslääkärin toimintavelvollisuudesta”, koska pykälässä säädetään muidenkin kuin terveyskeskuslääkärin velvollisuuksista.

9 b §. *Ilmoittaminen hoidon tarpeessa olevasta henkilöstä.* Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnalliseen päivystävään terveydenhuollon yksikköön viittaukseksi hyvinvointialueen päivystävään terveydenhuollon toimintayksikköön. Pykälän 1 momentissa muutetaan lisäksi teknisenä muutoksena sanamuoto ”salassapitovelvollisuuden estämättä” vakiintuneeseen ilmaisuun ”salassapitosäännösten estämättä”.

18 a §. *Sairaalasta poistaminen hyvinvointialueen toimintayksikön valvonnassa*. Muutetaan pykälän otsikossa viittaus sairaanhoitopiiriin viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Pykälässä muutetaan viittaukset sairaanhoitopiiriin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

19 §. *Rikoksesta syytetyn kehitysvammaisen erityishuolto.* Voimassa olevassa pykälässä viitataan kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa säädettyyn erityishuollon johtoryhmään. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että elimen nimeksi muuttuu hyvinvointialueen monijäseninen toimielin. Termimuutos tehdään siten myös tähän pykälään.

23 a §. *Virkasuhdetta edellyttävät lääkärin tehtävät.* Muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

31 §. *Poliisin virka-apu*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus terveyskeskukseen ja sairaanhoitopiiriin viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus sairaanhoidon toimintayksikköön viittaukseksi terveydenhuollon toimintayksikköön.

31 a §. *Virkavastuu.* Muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

32 §. *Mielentilatutkimusten suorittaminen*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnalliseen sairaalaan tai sairaanhoidon toimintayksikköön viittaukseksi hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön ja viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi momentissa muutetaan viittaus henkilöön, jolla on kotikuntalain (201/1994) mukainen asuinpaikka sairaalaa ylläpitävässä kunnassa, viittaukseksi hyvinvointialueen asukkaaseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 2 kohdan mukaan hyvinvointialueen asukkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta hyvinvointialueen alueella.

33 §. *Mielentilatutkimuksessa olleen matkat asuinpaikkaan*. Pykälässä säädetään sairaalan velvollisuudesta järjestää tai kustantaa tietyissä tilanteissa mielentilatutkimuksessa olleen henkilön matka tämän asuinpaikkaan. Tämä velvollisuus muutetaan 1 momentissa hyvinvointialueen velvoitteeksi, koska järjestämis- ja kustannusvastuu sääntelylogiikassa on perustellumpaa kohdentaa järjestäjään eikä sairaalaan.

33 a §. *Toiminnan ja toimitilojen tarkastus.* **33 b §.** *Epäkohtien korjaaminen.* **33 c §.** *Huomautus ja huomion kiinnittäminen.* Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston valvontatoimivaltuuksia koskevissa säännöksissä 33 a §:n 1 momentista, 33 b §:n 2 momentista ja 33 c §:n 1 momentista poistetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään, ja pykälät koskevat siten vain valtion mielisairaaloiden valvontaa. Kuten edellä 2 §:n perusteluissa tuodaan esiin, hyvinvointialueiden järjestämän mielenterveystyön valvonnasta säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 luvussa.

7.43 Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

4 §. *Määritelmät*. Pykälän 6 kohdassa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään.

6 §. *Oikeus käyttää terveydenhuollon palveluja Suomessa*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään.

7 §. *Hoitoon ottamisen rajoittaminen.* Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään. Lisäksi muutetaan viittaus kunnan asukkaisiin hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin tai HUS-yhtymään.

9 §. *Oikeus korvaukseen EU-valtiossa annetun terveydenhuollon palvelun kustannuksesta*. Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus henkilön kotikuntaan ja siihen kuntayhtymään, johon henkilön kotikunta kuuluu, viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään, johon henkilön kotikunta kuuluu, sekä Helsingin kaupunkiin. Muutetaan viittaus kustannukseen, joka terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella perittäisiin toisesta kunnasta olevan henkilön kotikunnalta tai hoidon järjestämisestä vastuussa olevalta kuntayhtymältä, viittaukseksi kustannukseen, joka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 57 §:n perusteella perittäisiin toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista. Muutetaan lisäksi viittaus henkilön kotikuntaan ja hoidon järjestämisestä vastuussa olevaan kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään.

Pykälän 4 momentissa muutetaan viittaukset Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin viittauksiksi HUS-yhtymään. Muutetaan viittaus terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella toisesta kunnasta olevan henkilön kotikunnalta tai hoidon järjestämisestä vastuussa olevalta kuntayhtymältä laskutettavaan kustannukseen viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n perusteella toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon laskutettavaan kustannukseen.

12 §. *Korvauksen määrän hakeminen, määrän vahvistaminen ja maksaminen*. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus potilaan kotikuntaan ja kotikunnan mukaiseen kuntayhtymään viittaukseksi siihen hyvinvointialueeseen tai HUS-yhtymään, jossa potilaan kotikunta sijaitsee, taikka Helsingin kaupunkiin. Muutetaan viittaus potilaan kotikuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, HUS-yhtymään ja Helsingin kaupunkiin.

13 §. *Lupa saada asianmukaista hoitoa asuinvaltion ulkopuolella*. Pykälän 5 momentissa muutetaan viittaus Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin viittaukseksi HUS-yhtymään.

20 §. *Valtion korvaus julkiselle terveydenhuollolle*. Pykälän 1 ja 3 momenteissa muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus erikoissairaanhoitolain 3 §:n 1 momenttiin ja kansanterveyslain 14 §:ään viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 §:ään.

Pykälän 4 momentissa muutetaan viittaus kuntaan, kuntayhtymään ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään. Muutetaan viittaus terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella toisen kunnan asukkaalle annetun hoidon kustannuksiin viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n perusteella toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksiin.

Pykälän 5 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään. Muutetaan viittaus kumottuun sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 13 a §:n 1 momenttiin viittaukseksi liikennevakuutuslain (460/2016) 55 §:ään.

21 §. *Hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän vastuu korvausten kustannuksista*. Pykälän otsikossa ja sen 1-3 momenteissa muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään. Lisäksi teknisenä muutoksena poistettaan turha viittaus kotikuntalakiin sekä täsmennetään pykälän kieliasua.

32 §. *Eräiden henkilöryhmien oikeus saada hoitoetuuksia Suomessa*. Pykälän 1 ja 2 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan sekä kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään. Lisäksi täsmennetään pykälän kieliasua.

7.44 Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla

2 §. Pykälässä muutetaan viittaus ”kunnanlääkäriä vastaavassa virka-asemassa” muotoon virkasuhteista lääkäriä vastaavassa asemassa oleva lääkäri. Muutetaan sanan ”niinkuin” kirjoitusasu oikeakieliseen muotoon ”niin kuin”.

4 §. ja **9 §.** Pykälissä muutetaan viittaukset rajaseudun kaupungin- ja kunnanlääkäriin viittauksiksi rajaseudun virkasuhteiseen lääkäriin.

10 §. Pykälässä muutetaan viittaus potilaan kotikuntaan viittaukseksi potilaan kotikunnan mukaiseen hyvinvointialueeseen. Pykälän vanhentuneet viittaukset paikallissairaalan valtionapuun ja sairaalalakiin korvataan siten, että valtio korvaa hyvinvointialueelle suomalaisen sairaalan ja ulkomaalaisen sairaalan hoitopäivämaksun erotuksen ja että korvaukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Pykälässä muutetaan sanan ”rajaalueen” kirjoitusasu oikeakieliseen muotoon ”raja-alueen”.

7.45 Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

8 §. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja kuntainliittoon viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen määräämään muuhun lääkäriin viittaukseksi muuhun lääkäriin, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt tehtävään luvan.

Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus terveydenhuollon oikeusturvakeskukseen viittaukseksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon.

7.46 Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

9 §. *Asiakasasiakirjoihin kirjattavat perustiedot*. Pykälän 2 kohdassa muutetaan viittaus kotikuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, jonka alueella asiakkaan kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee.

7.47 Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta

2 luku. *Hallinto*. Sosiaalihuoltolain (710/1982) voimassa olevassa 2 luvussa säädetään viranomaisvalvonnasta ja siihen liittyvästä ohjauksesta, kunnan velvollisuudesta suunnitella, toteuttaa ja järjestää sosiaalihuoltoa sekä kunnan toimitiloista ja toimintavälineistä. Mainituista asioista säädetään jatkossa hyvinvointialueiden osalta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/). Luvussa säädetään myös kunnan sosiaalihuollosta vastaavasta toimielimestä ja sen tehtävistä. Jatkossa hyvinvointialueesta annetun lain (/) 35 §:ssä säädetään hyvinvointialueen lakisääteisistä ja vapaaehtoisista toimielimistä. Hyvinvointialue voi päättää, perustaako se mainitun lain 95 §:n mukaisessa hallintosäännössään lautakuntia. Edellä mainitun lain 96 §:ssä säädetään lisäksi toimivallan siirtämisestä. 2 luku ehdotetaan kumottavaksi.

40 §. Voimassa olevassa 40 §:ssä säädetään sosiaalihuoltoa järjestettäessä käytettävistä kielistä. Jatkossa palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

5 luku. *Kuntien keskinäiset korvaukset*. Voimassa olevassa 5 luvussa säädetään kuntien välisistä kustannusten korvauksista tilanteissa, joissa kunta on antanut laitoshuoltoa toisen kunnan asukkaalle. Luvussa säädetään myös palvelujen järjestämisvastuusta niissä tapauksissa, joissa henkilö käyttää kotikuntalain (201/1994) 3 a §:ssä säädettyä oikeuttaan valita kotikunta. Lisäksi luvussa säädetään entisen kotikunnan vastuun jatkumisesta hoidon kustannusten osalta kotikunnan muutoksesta huolimatta. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 luvussa säädetään jatkossa hyvinvointialueiden välisistä kustannusten korvauksista, järjestämisvastuun siirtymisestä henkilön käyttäessä kotikuntalain 3 a §:ssä säädettyä kotikunnan valintaoikeuttaan sekä kustannusvastuun siirtymisestä uuden kotikunnan mukaiselle hyvinvointialueelle. 5 luku ehdotetaan kumottavaksi.

8 luku. *Erinäiset säännökset*. 8 luku ehdotetaan kumottavaksi lukuun ottamatta 52 §:ää. Voimassa olevassa 52 §:ssä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Voimassa olevassa 53 §:ssä säädetään kunnan velvollisuudesta huolehtia sosiaalihuollon henkilöstön riittävästä osallistumisesta sille järjestettyyn täydennyskoulutukseen. Henkilöstön ammattitaidon ylläpidosta säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 59 §:ssä.

Voimassa olevassa 54 §:ssä säädetään 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen velvollisuudesta tehdä yhteistyötä viranomaisten, toimielinten ja yhteisöjen kanssa. 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimielintä koskevan sääntelyn kumoamista perustellaan edellä 2 luvun kumoamisperusteluiden yhteydessä. Lisäksi hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden palveluja säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.

Voimassa olevassa 55 §:ssä säädetään kuntien ja kuntayhtymien sosiaalihuoltolain mukaisen toiminnan ja toiminnassa käytettävien toimitilojen tarkastuksesta. Jatkossa hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ja toiminnassa käytettävien toimitilojen tarkastuksesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 46 §:ssä.

Voimassa olevassa 56 §:ssä säädetään toimenpiteistä, joihin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi ryhtyä silloin, kun sosiaali- tai terveydenhuollon järjestämisessä havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin lainvastaista. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 §:ssä säädetään toimenpiteistä, joihin valvontaviranomainen voi ryhtyä silloin, kun sosiaali- tai terveydenhuollon järjestämisessä havaitaan asiakas- tai potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin lainvastaista.

Voimassa olevassa 57 §:ssä säädetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston mahdollisuudesta antaa kunnalle, kuntayhtymälle tai virkamiehelle huomautus vastaisen toiminnan varalle taikka kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 47 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen mahdollisuudesta antaa hyvinvointialueelle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle henkilölle niin kutsuttua hallinnollista ohjausta tai kehotus silloin, kun sosiaali- tai terveydenhuollon järjestämisessä on havaittu jokin puute, virheellisyys, laiminlyönti tai muu epäkohta, mutta sen ei katsota antavan aihetta mainitun lain 48 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Voimassa olevassa 60 §:ssä säädetään asetuksenantovaltuudesta. Pykälän mukainen asetuksenantovaltuus ehdotetaan esityksessä kumottavaksi. Sosiaalihuoltoasetuksen 607/1983 sisällöistä on säännelty laintasoisesti eri laeissa.

7.48 Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta

1 §. *Lain tarkoitus*. Pykälän 5 kohdassa muutetaan viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden väliseen yhteistyöhön viittaukseksi hyvinvointialueen sosiaalihuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden väliseen yhteistyöhön.

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnalliseen sosiaalihuoltoon viittaukseksi hyvinvointialueen sosiaalihuoltoon.

3 §. *Määritelmät*. Pykälän 1 kohdassa muutetaan viittaus kunnallisiin sosiaalipalveluihin viittaukseksi hyvinvointialueen sosiaalipalveluihin.

6 §. *Neuvonta ja ohjaus*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnan asukkaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen asukkaisiin.

7 §. *Rakenteellinen sosiaalityö*. Pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohdissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Kuitenkin pykälän 3 momentissa näkyisi myös sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi kunnan suunnittelua.

8 §. *Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen* ja **9 §.** *Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen*. Pykälien 1 momenteissa muutetaan viittaukset kunnallisiin viranomaisiin viittauksiksi hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisiin. Pykälien 2 momenteissa muutetaan viittaukset kunnan asukkaisiin ja kunnassa toimiviin yhteisöihin viittauksiksi hyvinvointialueen asukkaisiin ja hyvinvointialueella ja toimiviin yhteisöihin.

12 §. *Välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaaminen*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettuun kotikuntaan ja kuntayhtymään, johon kotikunta kuuluu, viittaukseksi hyvinvointialueeseen, jonka alueella henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.

12 a §. *Valtion korvaus kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen kielteisen päätöksen saaneelle kiireellisessä tapauksessa annetusta sosiaalipalvelusta*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

14 §. *Tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut*. Pykälässä muutetaan viittaukset kunnallisiin sosiaalipalveluihin viittauksiksi hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluviin sosiaalipalveluihin sekä viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 2 momenttiin lisätään viittaus äitiyden selvittämiseen sekä kokonaan uusi 13 a kohta, jossa viitataan äitiyslakiin (253/2018). 2 momentin 13 kohdassa viitataan uuteen isyyslakiin (11/2015).

24 §. *Päihdetyö*. Pykälän 4 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Lisätään viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.

25 §. *Mielenterveystyö*. Pykälän 3 momenttiin lisätään viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.

27 §. *Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus sosiaalilautakuntaan viittaukseksi lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettuun viranomaiseen.

27 b §. *Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaa*. Pykälän 1 ja 2 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

29 a §. *Sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyö*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus yhteistyössä sairaanhoitopiirien kanssa ne kunnat viittaukseksi ne hyvinvointialueet. Lisäksi viittaus yksiköt muutetaan viittaukseksi toimintayksiköt. 4 momentin 2 kohdassa muutetaan viittaus erityisvastuualueisiin viittaukseksi yhteistoiminta-alueiden ensihoitokeskuksiin.

33 §. *Sosiaalihuollon saatavuus ja saavutettavuus*. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus kunnalliset viittaukseksi hyvinvointialueen.

33 a §. *Sosiaalipalvelujen kokoaminen alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen*. Pykälän 4 momenttiin lisätään viittaus asian säätämisestä myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 9 §:ssä.

33 b – 33 e §:t. Sosiaalihuoltolakiin lisättiin lailla (136/2021) sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelua ja tilannekuvan luomista koskevia säännöksiä. 33 b - 33 e §:t esitetään kumottavaksi, koska samoista asioista tullaan säätämään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 50 - 52 §:issä.

34 §. *Sosiaalihuollon asiakkuuden alkaminen ja päättyminen* ja **44 §.** *Asiakkaan hoidossa olevan henkilön tilanteen selvittäminen*. 34 §:n 1 momentissa ja 44 §:n 2 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

35 §. *Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi* ja **36 §.** *Palvelutarpeen arviointi*. Pykälien 1 momenteissa muutetaan viittaukset kunnalliseen sosiaalihuoltoon viittauksiksi hyvinvointialueen sosiaalihuoltoon. 36 §:n 2 momentissa muutetaan viittaus kunnalliseen viranomaiseen viittaukseksi hyvinvointialueen viranomaiseen.

47 §. *Omavalvonta*. Pykälään lisätään uusi 3 momentti, jossa viitataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 40 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan omavalvonnasta.

48 §. *Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus* ja **49 a §.** *Henkilöstö*. 48 §:n 2 ja 4 momenteissa ja 49 a §:ssä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

50 §. *Oikaisuvaatimus*. Pykälässä muutetaan viittaus kunnalliseen sosiaalihuollosta vastaavaan toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

51 §. *Valitus hallintotuomioistuimeen*. Pykälässä muutetaan viittaus kunnalliseen sosiaalihuollosta vastaavaan toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019). Muutetaan pykälän otsikko muotoon Valitus hallintotuomioistuimeen. Lisäksi muutetaan pykälässä oleva viittaus hallinto-oikeudelle viittaukseksi hallintotuomioistuimelle.

52 §. *Täytäntöönpano*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnan viranhaltijan tai toimielimen tekemään päätökseen viittaukseksi hyvinvointialueen tekemään päätökseen.

55 §. *Suhde muihin lakeihin*. Pykälässä muutetaan viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704 /2009) viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin (/) sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin (/). Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettu laki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen yhteydessä, ja jatkossa sosiaalihuoltolain mukaiset sosiaalipalvelut järjestää hyvinvointialue.

57 §. *Sosiaalihuollon järjestämisen henkilöllinen soveltamisala*. Pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Muutetaan viittaus henkilön kotikuntaan viittaukseksi henkilön kotikunnan mukaiseen hyvinvointialueeseen.

58 §. *Kiireellisen laitoshuollon järjestäminen*. Pykälässä muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus sosiaalihuollosta vastaavaan kunnalliseen toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

59 §. *Henkilön siirtäminen omalle hyvinvointialueelle*. Pykälän otsikossa muutetaan viittaus omaan kuntaan viittaukseksi omalle hyvinvointialueelle. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kunnan viittaukseksi hyvinvointialueen. Lisäksi muutetaan viittaus sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen toimittamaan henkilön siihen kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueen toimittamaan henkilön sille hyvinvointialueelle. Pykälän 2 momentissa muutetaan viittaus toimielimen viittaukseksi hyvinvointialueen ja viittaus siihen kuntaan muutetaan viittaukseksi sille hyvinvointialueelle. Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueen alueeseen.

60 §. *Toisen hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen ja hoitopaikan hakeminen*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus alueella sijaitsevan kunnan viittaukseksi hyvinvointialueen. Lisäksi muutetaan viittaukset kuntaan ja kotikuntaan liittyen viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän toisessa momentissa oleva viittaus kunta muutetaan viittaukseksi hyvinvointialue ja samoin muutetaan viittaus kunnalle viittaukseksi hyvinvointialueelle. Asiasta säädetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 55 §:ssä.

7.49 Laki sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta

2 §. *Sosiaalisen luototuksen järjestäminen ja toimeenpano*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan sosiaalisesta luototuksesta annetun lain mukaisia tehtäviä hoitaa kunnassa vuoden 1982 sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin. Kyseinen sääntely on tarkoitus kumota sosiaalihuoltolaista. Jatkossa hyvinvointialueesta annetun lain (/) 35 §:ssä säädetään hyvinvointialueen lakisääteisistä ja vapaaehtoisista toimielimistä. Hyvinvointialue voi päättää, perustaako se mainitun lain 95 §:n mukaisessa hallintosäännössään lautakuntia. Edellä mainitun lain 96 §:ssä säädetään toimivallan siirtämisestä. 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

3 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön*. Pykälän 1 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Momentissa muutetaan myös viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009) viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin (/) sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin (/). Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettu laki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen yhteydessä, ja jatkossa sosiaalisesta luototuksesta annetun lain nojalla järjestetty toiminta on hyvinvointialueen järjestämää.

4 §. *Sosiaalisen luoton myöntäminen*, **8 §.** *Sosiaalisen luoton eräännyttäminen* pykälissä muutetaan viittaukset kuntaan ja kunnan toimielimeen viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

11 §. *Muutoksenhaku*. Pykälän viittaus sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) muutetaan aineelliseksi viittaukseksi.

7.50 Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

2, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 23, 24 ja 27 §. Pykälissä muutetaan viittaukset kuntaan ja kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

13 §. *Kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen* Pykälän ensimmäisessä momentissa muutetaan viittaus kunnan kuntouttavan työtoiminnan palvelujen tuottamisesta eri tahojen kanssa viittaukseksi hyvinvointialueista annetun lain 9 §:ään palvelujen tuottamisesta.

25 §. *Rahoitus* Pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Pykälässä muutetaan myös viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009) viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin (/) sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin (/). Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettu laki on tarkoitus kumota sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen yhteydessä, ja jatkossa kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain nojalla järjestetty toiminta on hyvinvointialueen järjestämää.

7.51 Laki terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

8 §. Pykälässä muutettaan viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

9 §. Pykälässä muutetaan viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymän sairaalaan ja kunnalliseen terveyskeskukseen viittaukseksi hyvinvointialueen sairaalaan ja terveyskeskukseen. Lisäksi muutetaan viittaus sairaanhoitopiiriin ja terveyskeskukseen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

7.52 Laki sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta

2 §. *Tehtävät.* Pykälän 1 kohtaan lisätään hyvinvointialueista annettava laki ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettava laki ja poistetaan edellä mainitulla järjestämislailla kumottavat kansanterveyslaki ja erikoissairaanhoitolaki. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja osaltaan HUS-yhtymä. Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiosta, järjestämisestä, tuottamisesta, valvonnasta ja ohjauksesta säädetään jatkossa hyvinvointialueesta annettavassa laissa ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa.

6 §. *Tietojen antaminen.* Pykälän 1 momenttiin tehtävällä teknisellä muutoksella päivitetään Valviraa koskeva laki vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää. Teknisenä muutoksena kunta muutetaan hyvinvointialueeksi.

7.53 Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. *Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa muutetaan kunta tai kuntayhtymä hyvinvointialueeksi.

7.54 Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Lain **13 §:n 3 momentti, 23 §:n 1 momentin 1 kohta ja 24 §:n 6 kohta** ehdotetaan muutettaviksi siten, että pykälissä esiintyvät viittaukset kuntaan muutetaan viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

7.55 Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

23 b §. *Rajattu lääkkeenmääräämi*nen, **27 §.** *Ammattitoiminnassa tehty rikos* ja **40 §.** *Tiedonsaantioikeus*. 23 b §:n 1 ja 2 momentissa kunta ja kuntayhtymä muutetaan hyvinvointialueeksi, 27 §:n 2 momenttiin ja 40 §:ään lisätään viittaukset hyvinvointialueeseen.

Lain 40 § koskee sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomaisen ja aluehallintoviranomaisen oikeutta saada pyynnöstä salassapitovelvollisuuden estämättä maksutta pykälässä mainituilta viranomaisilta ja muilta tahoilta tarpeellisia tietoja ja selvityksiä kyseisessä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista koskevaa sääntelyä kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten se sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 65/2014 vp. todennut muun ohella, että jos tietosisältöjä ei ole tyhjentävästi lueteltu, sääntelyyn on pitänyt sisältyä vaatimus tietojen välttämättömyydestä. Lain 40 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus koskee välttämättömiä tietoja ja selvityksiä.

7.56 Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta

27 §. *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston tiedonsaantioikeus*. Pykälään lisätään viittaus hyvinvointialueeseen.

7.57 Laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta

Lain **3 §:n 4 kohtaan, 5 §:n 1 momenttiin, 9 §:n 1 momenttiin, 11 §:ään, 12 §:ään, 13 §:ään, 17 §:n 2 momenttiin, 34 §:n 2 momenttiin ja 35 §:n 2 ja 3 momenttiin** tehtävien muutosten tavoitteena on tehdä hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tekniset muutokset. Edellä mainitut pykälät ehdotetaan muutettaviksi siten, että pykälissä esiintyvät viittaukset kuntaan muutetaan viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

6 §. *Omavalvontasuunnitelma.* Pykälän 1 momenttiin lisätään viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/) annetun lain 40 §:ään, koska yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on lisäksi noudatettava omavalvonnassa, mitä siinä säädetään.

7.58 Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

6 §. *Vastaavan johtajan tehtävät.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ään, jossa on säädetty myös yksityisiä palveluntuottajia koskien omavalvonnasta. Yksityisen terveydenhuollosta annetussa laissa omavalvonta on säädetty vastaavan johtajan tehtäväksi.

7 §. *Käyttöönottotarkastus.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin käyttöönottotarkastuksen tekijäksi hyvinvointialue.

Pykälän 2 momentissa muutettaisiin terveyslautakunta hyvinvointialueeksi. Momenttiin lisättäisiin myös viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 41 §:ään. jossa säädetään hyvinvointialueen ohjaus- ja valvontavelvollisuudesta. Momenttiin lisättäisiin myös

viittaus hyvinvointialueesta annetun lain 10 §:ään, jossa säädetään hyvinvointialueen oikeudesta tarkastaa yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita. Hyvinvointialueesta annetun lain 35 §:n mukaan hyvinvointialueen aluevaltuusto voisi asettaa aluehallituksen alaisena toimivia lautakuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä.

13 §. *Ohjaus ja valvonta.* Pykälän 5 momentti kumottaisiin teknisenä muutoksena, koska kansanterveyslaki kumoutuu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain myötä. Hyvinvointialueesta annetun lain 35 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan hyvinvointialueen aluevaltuusto voi asettaa aluehallituksen alaisena toimivia lautakuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä.

18 §. *Tietojen antaminen toiselle viranomaiselle.* Pykälässä muutettaisiin teknisenä muutoksena terveyslautakunta hyvinvointialueeksi. Pykälään lisättäisiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 44 §:ään., jossa säädetään viranomaisten välisestä yhteistyöstä.

19 §. *Virka-apu.* Pykälästä poistettaisiin viittaus 21 §:ään, koska se on kumottu 1258/2005 annetulla lailla.

7.59 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lain **1 §, 2 a §:n 1 momentin johdantokappale, 2 b §:n 1 momentin johdantokappale, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 6 b §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale, 7 c §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 d §:n 1 momentti, 10 e §:n 1 momentti, 10 f §:n 1 momentti, 10 h §:n 1 momentti, 10 i §:n 2 momentti, 10 j §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta, 10 k §, 11 §:n 2 ja 4 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §, 15 §:n 1 momentti sekä 18 §:n 2 momentti** ehdotetaan muutettaviksi siten, että pykälissä esiintyvät viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään taikka sairaanhoitopiiriin muutettaisiin viitauksiksi hyvinvointialueeseen.

4 §. *Maksuttomat sosiaalipalvelut.* Pykälän 8 kohdassa muutettaisiin kunta hyvinvointialueeksi, samalla muutettaisiin 8 kohdassa olevat viittaukset kumottuihin lakeihin niiksi laeiksi, jotka ovat tulleet kumottujen lakien tilalle. Laki lapsen elatuksen turvaamisesta 122/1977 on kumottu lailla 671/1998, sen tilalle Elatustukilaki 580/2008; Laki lapseksiottamisesta 153/1985 on kumottu Adoptiolailla 22/2012; Laki eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin 660/1966 on kumottu lailla eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin 583/2008; Isyyslaki 700/1975 on kumottu Isyyslailla 11/2015.

6 a §. *Maksukatto*. Pykälän 3 momentin 2 kohdassa viittaukset kansanterveyslain (66/1972) 14 §:ään ja erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 3 §:n 1 momenttiin muutettaisiin viittaukseen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 §:ään. Kansanterveyslaki ja erikoissairaanhoitolaki kumottaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan uudistuksen voimaanpanolaissa.

Pykälän 6 ja 8 momenteissa muutettaisiin kunta tai kuntayhtymä hyvinvointialueeksi.

12 §. *Ostopalvelu ja palveluseteli*. Pykälän 1 ja 2 momentissa oleva viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueesta annettuun lakiin.

14 a §. *Viranomaisen tiedonsaantioikeus*. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialueen viranomainen. Momenttiin jäisi myös ”kunnallinen viranomainen” tahoksi, joka on velvollinen antamaan hyvinvointialueelle tietoja, esimerkkinä tilanne, jossa hyvinvointialueen pitäisi tietää, millaisten tulotietojen perusteella varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määräytyy.

Pykälän 3 momentissa muutettaisiin kunta tai kuntayhtymä hyvinvointialueeksi.

7.60 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta

Lain **1 §, 2 §, 3 §:n 2 – 4 kohdat, 4 §, 5 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohdat ja 2 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 7 §:n 1 momentti, 9 §, 11 §, 13 §:n 1 momentti:** Muutetaan viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

4 §. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin lisäksi viittaus sosiaali- ja terveyden huollon suunnittelusta ja valtion-osuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohtaan viittaukseksi hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:ään.

11 §. Pykälässä muutettaisiin kumoutunut henkilötietolaki tietosuojalaiksi.

7.61 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun 2 ja 3 §:n muuttamisesta

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 4 kohtaa muutettaisiin siten, että toimintayksiköillä tarkoitetaan hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköitä, jotka hoitavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) mukaisia terveydenhuollon tehtäviä. Viittaukset kansanterveyslakiin ja erikoissairaanhoitolakiin poistetaan, koska lait kumoutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen yhteydessä.

3 §. *Oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun*. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä todettaisiin, että hyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää terveydenhuollon palveluja on lisäksi voimassa, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa säädetään. Pykälän sisältöä ei muutoin muuteta.

Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että hyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalveluja suomen ja ruotsin kielellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä.

7.62 Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain **2 §:n 2 momentti, 4 §:n 3 momentti, 12 §:n 1 momentti, 20 §, 21 §, 22 §, 27 §:n 1 momentti, 29 §:n 3 momentti sekä 4 luvun otsikko** ehdotetaan muutettaviksi siten, että pykälissä esiintyvät viittaukset kuntaan, kuntayhtymään tai sosiaalihuollon viranomaiseen muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

10 §. *Alaikäisen asiakkaan asema*. Pykälän 3 momentin viittaus sosiaalihuoltolain (428/2003) 6 §:ssä tarkoitettuun toimielimeen muutettaisiin hyvinvointialueeksi. Muutoksella päivitettäisiin sosiaalihuollon asiakaslaki vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Hyvinvointialueesta annetun lain 35 §:n mukaan hyvinvointialueen aluevaltuusto voisi asettaa aluehallituksen alaisena toimivia lautakuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä.

13 §. *Informointi tietojen käsittelystä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa muutettaisiin viittaus henkilötietolakiin (523/1999) viittaukseksi tietosuojalakiin (1050/2018). Henkilötietolaki on kumottu tietosuojalailla. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:ään, jonka mukaan hyvinvointialue on EU:n tietosuoja-asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sekä sille kuntien ja kuntayhtymien hallinnasta siirtyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedoille.

18 §. *Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan suostumuksesta riippumatta eräissä muissa tilanteissa.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin viittaus henkilötietolakiin viittaukseksi

tietosuojalakiin. Henkilötietolaki on kumottu tietosuojalailla. Pykälässä muutettaisiin käsitteet sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja taikka sosiaalihuollon viranomainen hyvinvointialueeksi.

24 §. *Sosiaaliasiamies.* Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi viittaukset kuntaan ja kunnanhallitukseen viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi pykälän 1 momentissa ehdotetaan poistettavaksi säännös siitä, että kahdella tai useammalla kunnalla voi olla yhteinen sosiaaliasiamies. Useamman hyvinvointialueen laajuinen toimintakenttä ei ole sosiaaliasiamiehen toimintamahdollisuuksia ajatellen perusteltua, koska se muuttaisi olennaisesti sosiaaliasiamiehen toimintamahdollisuuksia ja työn sisältöä. Sosiaaliasiamiehen on haluttu toimivan lähellä asiakasta. Samoin kuin nykylain mukaan on ollut mahdollista, että kunnassa voi toimia useitakin sosiaaliasiamiehiä, niin myös hyvinvointialueella voisi olla useita sosiaaliasiamiehiä.

28 §. *Merkintä tietojen hankinnasta tai antamisesta*. Viittaus sosiaalihuollon järjestäjään ja toteuttajaan muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja palveluntuottajaan.

7.63 Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

1 §:n 2 kohta, 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 luvun otsikko liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) tarkoitettuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, joka kuuluu lain 6 ja 7 §:n mukaan sekä kunnalle että hyvinvointialueelle. Sen vuoksi ehdotetun lain 1 ja 2 §:än edellä mainittuihin kohtiin sekä 2 luvun otsikkoon lisättäisiin sana hyvinvointialue. Lisäksi 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa sana kunta korvattaisiin sanalla hyvinvointialue.

2 §:n 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Säännöksessä viitataan kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annettuun lakiin (169/2007), jonka voimassaoloa jatkanut laki eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta ehdotetaan kumottavaksi tässä hallituksen esityksessä.

4 §. *Yhteistyö*. Pykälässä säädetään kunnan yhteistyövelvoitteista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevissa asioissa. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi niin, että 1 momentissa viitattaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ään, joka koskee kunnan yhteistyövelvoitteita.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hyvinvointialueen yhteistyövelvoitteista viittaamalla mainitun lain 7 §:ään.

5 §. *Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi*. Voimassa olevan pykälän sisältö korvattaisiin ehdotetun pykälän 1 momentilla. Momentissa säädettäisiin kunnan velvollisuudesta laatia ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeva suunnitelma osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa. Mainittu säännös sisältää samankaltaiset velvoitteet kuin kunnilla on nyt muutettavaksi ehdotetun 5 §:n mukaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vastaavasti hyvinvointialueen velvollisuudesta laatia ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeva suunnitelma osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa.

6 §. *Palvelujen riittävyyden ja laadun arviointi*. Pykälän 1 momentin viittaus lain 5 §:n 2 momentin 1 kohtaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momenttiin. Lisäksi kunta -sana pykälän 1 ja 2 momentissa korvattaisiin sanalla hyvinvointialue.

7 §. *Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus*. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä viitataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 §:ään.

8 §. *Palvelujen kieli*. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä viitataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ään.

9 §. *Kunnan voimavarat*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveyspalvelujen samoin kuin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoituksesta säädetään laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta (/). Siltä osin, kuin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät tehtävät kuuluvat kunnille, ne rahoitettaisiin samoin kuin muutkin kuntien tehtävät.

10 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti sekä 3 momentin 5 kohta, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 14 a §, 15 §:n 1 momentti sekä 2 momentin 2 ja 5 kohta, 15 a §, 15 b §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 ja 2 momentti sekä 26 § ehdotetaan muutettavaksi niin, että kuntaa tarkoittavat ilmaukset muutetaan tarkoittamaan hyvinvointialuetta.

11 §. *Vanhusneuvosto*. Pykälän 1 momentti koskee kunnan vanhusneuvostoa. Momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus palvelujen riittävyyden ja laadun arviointia koskevaan lain 6 §:ään, koska mainitussa säännöksessä tarkoitettu tehtävä kuuluisi jatkossa hyvinvointialueelle. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hyvinvointialueen vanhusneuvostosta viittaamalla hyvinvointialueesta annetun lain (/) 32 §:ään. Muilta osin säännös vastaisi voimassa olevan lain 11 §:ää.

23 §. *Omavalvonta*. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa viitattaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ään, jossa säädetään omavalvonnasta.

24 §. *Viranomaisvalvonta*. Viittaus sosiaalihuoltolain 55 - 57 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 41 - 49 §:ään.

27 §. *Suunnittelu ja rahoitus*. Pykälän otsikosta ehdotetaan poistettavaksi sana suunnittelu. Kunnan sijaan pykälässä säädettäisiin hyvinvointialueen rahoituksesta viittaamalla hyvinvointialueen rahoituksesta annettuun lakiin.

7.64 Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta

3 §. *Kuntoutukseen hyväksyminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin viittaus kotikunnan monijäseniseen toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Hyvinvointialueesta annetun lain 95 ja 96 §:ssä säädetään aluevaltuuston mahdollisuudesta hallintosäännöllä delegoida toimivaltaa alaisilleen viranhaltijoille sekä mahdollisille monijäsenisille toimielimille. Tätä yleisperiaatetta noudatettaisiin myös tämän pykälän mukaisessa päätöksenteossa.

4 §. *Palvelujen tuottajat.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin viittaus terveyskeskukseen, erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitettuun sairaalaan ja siitä erillään olevaan sairaanhoidon toimintayksikköön sekä Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annetussa laissa (1064/1989) tarkoitettuun toimintayksikköön viittaukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksikköön. Ehdotetussa laissa käytetty käsitteistö noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevassa esityksessä ehdotettuja käsitteitä. Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin osalta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja Helsingin kaupunkiin sovelletaan lisäksi, mitä hyvinvointialueista ja sosiaali-

ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) tai muualla laissa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Edellä mainitusta sääntelystä johtuen esityksessä muutettavissa säännöksissä viitataan pääsääntöisesti vain hyvinvointialueeseen, jolla tarkoitetaan myös Uudenmaan hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia. Edellä mainitun lain 2 §:n 5 momentissa säädetään muun ohella, että HUS-yhtymään sovelletaan lisäksi, mitä muualla laissa säädetään terveydenhuollon järjestämisestä.

5 §. *Määräraha.* Pykälän 2 ja 3 momenteissa viittaukset kuntaan korvattaisiin viittauksilla hyvinvointialueeseen. Lisäksi muutettaisiin 3 momentin viittaus 4 §:ään viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 12 pykälään.

6 §. *Valtion korvauksen maksaminen.* Pykälässä muutettaisiin viittaukset kuntaan ja kunnan 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

7 §. *Korvausten perusteet.* Pykälän 1 ja 2 momentissa muutettaisiin viittaukset kuntaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen sekä viittaukset terveyskeskukseen viittauksiksi terveydenhuollon toimintayksikköön. Lisäksi lakiviittaus terveydenhuoltolain (1326/2010) 58 §:ään muutettaisiin viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 57 pykälään.

12 b §. *Kotona asumista tukevien palvelujen korvaukset hyvinvointialueille ja Ahvenanmaan kunnille*. Pykälän viittaukset kuntaan tai kuntayhtymään muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Myös pykälän otsikkoon tehtäisiin vastaava muutos.

Asiat, joista säädetään laissa rintamaveteraanien kuntoutuksesta, ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, minkä perusteella lakia rintamaveteraanien kuntoutuksesta sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Pykälässä säädetään muun ohella kunnan sosiaalihuoltoon liittyvistä korvauksista ja kunnan näihin liittyvistä tehtävistä. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin pykälään uusi 3 momentti koskien Ahvenanmaata sekä lisättäisiin maininta Ahvenanmaan kunnista myös pykälän otsikkoon.

13 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin viittaus 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen hyvinvointialueeksi. Lisäksi muutettaisiin teknisenä korjauksena Kansaneläkelaitoksen nimi alkamaan erisnimenä isolla kirjaimella.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin niin, että jos 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös kuntoutukseen hyväksymisestä olisi siirretty hyvinvointialueen viranhaltijan päätettäväksi hyvinvointialueesta annetun lain 96 §:ssä säädetyn mukaisesti, viranhaltijan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muilta osin momenttia ei muutettaisi.

7.65 Laki perhehoitolain muuttamisesta

3, 10-15, 15 a §. Pykäliä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset kuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

20 §. *Sosiaaliturva.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kumottuun kunnalliseen eläkelakiin muutetaan viittaukseksi julkisten alojen eläkelakiin. Lisäksi 2 momentin viittaukset kuntaan ehdotetaan muutettaviksi viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

22 §. *Ohjaus ja valvonta.* Pykälän 1-3 momentissa säädetään perhehoitajan ja hyvinvointialueen väliseen toimeksiantosopimukseen perustuvan perhehoitajan tai hoidettavan kotona tapahtuvan perhehoidon valvonnasta. Pykälän otsikkoon ehdotetaan lisättäväksi sana ohjaus kuvaamaan paremmin pykälään sisältöä. Pykälän 1 ja 3 momentin säännökset ehdotetaan muutettavaksi

siten, että viittaukset kuntaan ja sosiaalihuollosta vastaavaan toimielimeen korvataan viittauksilla hyvinvointialueeseen. Toimeksiantosopimukseen perustuvaan hoitajan tai hoidettavan kotona tapahtuvaan perhehoitoon ei sovelleta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) omavalvontaa ja valvontaa koskevia 6 luvun säännöksiä.

Pykälän 4 momentissa oleva viittaus yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 lukuun ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 luvun omavalvontaa ja valvontaa koskeviin säännöksiin.

7.66 Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

2, 3, 3 a, 4, 4 a, 8, 9 §. Pykäliä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset kuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

10 §. *Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kumottuun kunnalliseen eläkelakiin muutetaan viittaukseksi julkisten alojen eläkelakiin. Lisäksi 3 momentin viittaus kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

11 §. *Palvelun järjestäjä.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä oleva viittaus kuntaan muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi ehdotetaan, että viittaus sosiaalihuoltolakiin (710/1982) muutetaan viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin (/).

12 §. *Muutoksenhaku ja omaishoitosopimusta koskevan riidan käsittely.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen vanhentunut hallintoriitamenettelyä koskeva viittaussäännös hallintolainkäyttölakiin muutetaan viittaussäännökseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019).

7.67 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta

3, 3 a, 8, 9 §. Pykäliä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset kuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

5 §. *Suunnittelu ja rahoitus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että suunnittelua ja rahoitusta koskevat lait muutetaan vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan esityksen mukaista lainsäädäntökokonaisuutta. Pykälään lisättäisiin viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevaan lakiin (/). Tätä järjestämislakia sovellettaisiin hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan, jollei muussa laissa toisin säädetä. Lisäksi viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) korvattaisiin viittauksella hyvinvointialueen rahoituksesta annettuun lakiin (/) sekä viittaus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu lakiin (1704/2009) viittauksella uuteen vastaavan nimiseen lakiin (/). Hyvinvointialue saisi tehtäväänsä varten rahoituksen pääosin valtiolta sekä osaksi asiakasmaksuina ja toimintatuloina. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä säädettäisiin sellaisista kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä, joiden kustannukset otettaisiin valtionosuudessa huomioon.

6 §. *Elinolojen kehittäminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät jakautuisivat jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvinvointialueen ja kunnan kesken. Lisäksi vammaispalvelulain ilmaus sosiaalilautakunta ja kunnan muut viranomaiset korvattaisiin yleisemmällä ilmauksella kunnan viranomaiset, joka tarkoittaisi eri toimialojen viranomaisia. Hyvinvointialueesta

annettavan lain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena olisi luoda hyvinvointialueelle edellytykset tukea asukkaidensa hyvinvointia. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävästä säädettäisiin tarkemmin järjestämislain 6 §:ssä ja hyvinvointialueen vastaavasta tehtävästä 7 §:ssä. Kunnalla olisi ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Ihmisten hyvinvointi ja terveys ovat yhteydessä varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, liikunta-, ravitsemus-ja kulttuuripalveluihin, asumiseen ja kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan elinolojen kehittämiseen liittyviin tehtäviin. Hyvinvointialueella olisi ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvointialueen olisi seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.

7 §. *Palvelujen kehittäminen.* Pykälän 1 momentti säädettäisiin koskemaan myös hyvinvointialueita, koska nykyisin säännös koskee kaikkia kunnan toimialueita ja niiden yleisiä palveluja. Nykytila on tarkoitus säilyttää, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että viittaus kuntaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hyvinvointialueeseen, josta tulisi näin vammaispalvelujen kehittämisvastuussa oleva viranomainen. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemus ja palvelut ovat osa järjestämislaissa (erityisesti 6-7 §) säädettyä hyvinvointialueen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Vammaispalvelut säilyvät erityispalveluina toissijaisina suhteessa yleispalveluihin.

8 d §. *Henkilökohtaisen avun järjestäminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä käytettävät termit palvelun järjestäminen ja tuottaminen vastaisivat sisällöltään sitä, kuinka niitä ehdotetaan käytettäväksi hyvinvointialueesta annetussa laissa (/) ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa. Pykälän otsikko on muutettu siten, että se kuvaisi hyvinvointialueen palvelun järjestämisvastuuta. Lisäksi 1 momentin johdantokappaleessa viittaus henkilökohtaisen avun järjestämistapaan on korvattu viittauksella tuottamistapaan. Samoin 2 momentin 3 kohdan viittaus palvelujen järjestämiseen on korvattu viittauksella palvelujen tuottamiseen. Lisäksi pykälän viittaukset kuntaan on muutettu viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

12 §. *Yhteistyö.* Pykälään lisättäisiin kunnan lisäksi hyvinvointialueelle velvoite toimia yhteistyössä pykälässä mainittujen toimijoiden kanssa vammaisten henkilöiden olosuhteiden edistämiseksi. Muutos liittyy kunnan ja hyvinvointialueen jaettuun vastuuseen hyvinvoinnin edistämisessä.

13 §. *Vammaisneuvosto.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi hyvinvointialueen vammaisneuvostoa koskeva viittaussäännös hyvinvointialueista annettavan lain 32 §:ään.

15 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset kuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

Pykälässä säädetyt tehtävät ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia, jonka perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, on pykälään lisättävä Ahvenanmaan maakunnan kuntia koskeva soveltamisalasäännös.

17 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän kieliasua ehdotetaan muutettavaksi siten, että se ohjaa paremmin soveltamaan muutoksenhaussa sosiaalihuoltolakia. Pykälän loppuosa poistetaan tarpeettomana, koska pykälät 18 ja 19, joita siinä tarkoitetaan, ehdotetaan kumottaviksi.

18, 19 §. Pykäliä ehdotetaan kumottavaksi, koska ne sisältävät oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa päällekkäistä sääntelyä valitusajasta ja jatkomuutoksenhausta.

7.68 Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

1 b §. Kehitysvammalaissa säädetyt hallinnollista puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen koskevat tehtävät ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 24 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia tehtäviä, jonka vuoksi kehitysvammalain säännöksiä sovelletaan tältä osin suoraan Ahvenanmaan maakunnassa.

Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska tässä laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja viittaus lautakuntaan tai erityishuollon johtoryhmään viittaukseksi hyvinvointialueen monijäseniseen toimielimeen, lisättäisiin tähän lakiin säännös sen soveltamisesta Ahvenanmaalla.

3 §. Pykälässä säännellään erityishuollon suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta. Pykälän 1-4 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska vastaava sääntely olisi jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa.

6 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska siinä säädetään lakkautettavista erityishuoltopiireistä. Sosiaalihuoltolain 33 a §:ssä säädetään jatkossa sosiaalipalvelujen kokoamisesta alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 9 §:ssä säädetään palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin.

9, 15, 16, 23, 39, 42 c §. Pykäliä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä olevat viittaukset kuntaan, erityishuoltopiiriin, erityishuoltopiirin kuntainliittoon tai kuntayhtymään muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

11, 14, 17, 18, 26, 68, 69, 73, 81 c §. Erityishuoltopiirin kuntainliiton tai erityishuollon järjestämiseen liittyvien muiden viranomaisten toimintaa sääntelevät pykälät ehdotetaan kumottaviksi tarpeettomina.

23, 33, 34, 37, 38, 42 e §. Pykäliä ehdotetaan muutettaviksi siten, että viittaukset erityishuollon johtoryhmään, johtoryhmään tai sosiaalilautakuntaan muutetaan viittauksiksi (hyvinvointialueen) monijäseniseen toimielimeen. Hyvinvointialueen toimielimistä säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 6 luvussa. Lisäksi 23 §:n 3 momentin säännös asioiden käsittelystä erityishuollon johtoryhmässä kumotaan tarpeettomana.

27 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Järjestämisvastuun siirtymisestä ja palvelujen järjestämisestä hyvinvointialueen muuttuessa säädetään jatkossa järjestämislain 54 ja 55 §:ssä.

32 §. Pykälän 2 momentin viittaus erityishuollon johtoryhmään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hyvinvointialueen monijäseniseen toimielimeen. Pykälän 4 momentissa säädetään siitä, kuka voi tehdä hakemuksen tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon, jos hakemuksen tekemiseen oikeutettuja 3 momentissa mainittuja henkilöitä ei ole. Pykälän viittaus sen kunnan sosiaalilautakuntaan, jossa henkilö oleskelee, muutettaisiin viittaukseksi sen hyvinvointialueen muuhun kuin asiaa käsittelevään toimielimeen, jonka alueella olevassa kunnassa henkilö oleskelee. Viittaus lautakunnan tai muun sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tehtävään määräämään viranhaltijaan muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen hallintosäännössä tehtävään määrättyyn viranhaltijaan.

36 §. Pykälässä säädetään aluehallintoviraston mahdollisuudesta oikaista erityishuolto-ohjelmaa. Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin muutetaan hyvinvointialueen monijäseniseksi toimielimeksi.

43 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Vastaava asiakasmaksuja koskeva säännös on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 3 §:n 2 momentissa.

5 luku. *Korvaukset.* Luku esitetään kumottavaksi, koska lukuun ei jää yhtään pykälää.

44-46 §. Pykäliä ehdotetaan kumottaviksi. Pykälissä säädetään erityishuollon kuntayhtymän korvausvastuusta sellaisessa tilanteessa, jossa toisen kuntayhtymän alueella asuva henkilö saa erityishuollon palveluita toiselta kuntayhtymältä. Koska järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille, myös hyvinvointialueiden välisestä korvausvastuusta säädettäisiin jatkossa järjestämislaissa. Hyvinvointialueiden välisistä kustannuksista säädettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:ssä. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 9 §:ssä säädettäisiin palvelujen kokoamisesta suuremmille alueille sekä 36 §:ssä hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta. Näillä on myös oma vaikutuksensa hyvinvointialueiden väliseen kustannusten jakoon. Kehitysvammalain ja järjestämislain kustannusten korvausperusteet eroavat jonkin verran toisistaan. Korvausten määriä on vaikea arvioida, mutta on oletettavaa, että suurta eroa lopputuloksella ei olisi.

6 luku. *Suunnittelu ja valtionosuus.* Luvusta 6 on jäljellä enää 48 §, jota esitetään kumottavaksi. Siksi luku esitetään kumottavaksi.

48 §. Kehitysvammalain suunnittelua ja valtionosuutta koskevasta 6 luvusta on jäljellä enää 48 §, jota esitetään kumottavaksi. Näin koko luku samalla kumoutuisi. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia sovellettaisiin hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan, jollei muussa laissa toisin säädetä. Sosiaali- ja terveyden suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettu laki (733/1992) korvattaisiin hyvinvointialueen rahoituksesta annetulla lailla (/). Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu laki (1704/2009) korvattaisiin uudella vastaavan nimisellä lailla (/). Hyvinvointialue saisi tehtäväänsä varten rahoituksen pääosin valtiolta sekä osaksi asiakasmaksuina ja toimintatuloina. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä säädettäisiin sellaisista kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä, joiden kustannukset otettaisiin valtionosuudessa huomioon.

65-67 §. Pykäläkokonaisuudessa, joka muodostaa 8 luvun, säädetään erityishuoltoalan koulutus- ja tutkimustoiminnan järjestämisestä sekä oikeudesta käyttää erityishuollon toimintayksiköitä erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan järjestämiseen. Tilojen käyttämisestä maksettavista korvausperusteista säädetään 66 §:ssä ja eri toimijoiden välillä korvausperusteista tehtävistä sopimuksista 67 §:ssä. Alkuperäiseen vuodelta 1977 olevaan 67 §:ään sisältyy nykyään perustuslain vastainen asetuksenantovaltuus sellaisia tilanteita varten, joissa sopimus olisi alistettava valtioneuvoston hyväksyttäväksi. Koska saatujen tietojen mukaan pykälään perustuvaa alistusmahdollisuutta ei ole käytetty, ehdotetaan säännöksen kumoamista. Pykälät ehdotetaan muilta osin jätettäväksi voimaan, mutta muutettavaksi siten, että viittaukset erityishuoltopiirin kuntainliittoon muutettaisiin viittauksiksi hyvinvointialueeseen silloin, kun viitataan hyvinvointialueeseen toimijana. Silloin, kun viitataan toimintaan tai toimintayksikköön, viittaus erityishuollon kuntainliittoon muutettaisiin viittaukseksi erityishuoltoon (erityishuollon toimintayksikkö ja erityishuollon toiminta). Tarkoituksena olisi erottaa nimenomaan erityishuollon toimintaan käytettävät toimintayksiköt muista hyvinvointialueen toimintayksiköistä ja toiminnasta. Pykälät tulisivat myöhemmin kumottaviksi, kun uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki kumotaan. Samalla poistuisi erottelu erityishuollon palveluiden ja muiden vammaispalveluiden välillä.

9 luku. *Erityishuollon järjestäminen eräissä tapauksissa.* Luku esitetään kumottavaksi, koska lukuun ei jää yhtään pykälää.

74 §. Pykälässä säädetään asetuksenantovaltuudesta liittyen virkojen kelpoisuudesta säätämiseen. Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että pykälässä mainitaan yleisellä tasolla kelpoisuudesta virkoihin, joissa hoidetaan erityishuoltoon liittyviä tehtäviä, ei erityishuoltopiirin kuntainliiton ja erityishuoltoa järjestävän kunnan viroista.

75 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä olevat säännökset toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävien toimintayksiköiden ja toimitilojen tarkastamisesta ehdotetaan korvattavaksi pykälän 1 momenttiin kirjoitettavalla viittaussäännöksellä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 46 pykälään. Sen lisäksi tulee soveltaa, mitä tämän lain 75 a §:ssä säädetään rajoitustoimenpiteiden erityisestä valvonnasta.

76 §. Valvontaviranomaisen keinoista asiakasturvallisuutta vaarantavien puutteiden korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi säädetään jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 §:ssä sekä viranomaisten välisestä yhteistyöstä, ilmoitusvelvollisuudesta ja lääkelaissa (395/1987) tarkoitetun toiminnan valvonnasta lain 44 §:ssä. Siksi pykälä muutettaisiin siten, että säännöksen sisältö korvattaisiin 1 momenttiin kirjoitettavilla viittaussäännöksillä järjestämislain asianomaisiin pykäliin.

77 §. Pykälän hallinnollista ohjausta koskevat säännökset korvattaisiin pykälän 1 momenttiin kirjoitettavalla viittaussäännöksellä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 47 §:ään.

79 §. Pykälän tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset korvattaisiin pykälän 1 momenttiin lisättävällä viittaussäännöksellä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 49 §:ään.

80 §. Pykälässä oleva viittaus sosiaalilautakuntaan ehdotetaan poistettavaksi ja viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019).

81 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä viitataan kuntalain muutoksenhakusäännöksiin haettaessa muutosta erityishuoltopiirin tai kunnan eri toimielinten tekemiin päätöksiin. Tämän lain perusteella tehtävistä oikaisuvaatimuksista säädetään hallintolaissa.

81 a ja b sekä 82 §. Säännösten kirjoitusasu ja viittaukset ehdotetaan ajantasaistettavan. Viittaukset hallintolainkäyttölakiin ehdotetaan korvattavaksi viittauksilla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

81 d §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska se sisältää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa päällekkäistä sääntelyä jatkomuutoksenhausta.

83 §. Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuutta koskeva pykälä ehdotetaan kumottavan tarpeettomana, koska täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään muutoksenhakua koskevissa säädöksissä.

7.69 Laki lastensuojelulain muuttamisesta

3 a §. *Ehkäisevä lastensuojelu.* Pykälän 1 momentissa huomioitaisiin, että jatkossa sekä kunta että hyvinvointialue järjestävät lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua.

11 §. *Lastensuojelun järjestäminen ja kehittäminen.* Pykälän 1 momentissa erotettaisiin kunnan ja hyvinvointialueen tehtävät ehkäisevän lastensuojelun ja lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun osalta. Kunnalle jäisi muu kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa annettava ehkäisevä lasten-

suojelu kuten esimerkiksi tuki ja erityinen tuki, jota annetaan esimerkiksi opetuksessa, nuorisotyössä ja varhaiskasvatuksessa. Kuntiin jäisi ennaltaehkäisevien palvelujen lisäksi myös sellaista hyvinvointitoimintaa, joka ei kytkeydy hyvinvointialueen vastuulle kuuluviin palveluihin. Hyvinvointialueelle puolestaan siirtyisi ehkäisevään lastensuojeluun kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kuten esimerkiksi neuvolapalvelut sekä varsinainen lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädetään siitä, miten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu jatkossa sekä kunnalle että hyvinvointialueelle.

Pykälän 3 momentista muutettaisiin vanhan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin (sosiaalihuollosta vastaava toimielin) hyvinvointialueeksi. Lisäksi momentissa huomioitaisiin lastensuojelun järjestämiseen liittyvään yhteistyövelvoitteen osalta uusi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjärakenne.

12 §. *Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat.* Pykälän otsikkoon muutettaisiin monikkomuoto hyvinvointisuunnitelmat. Pykälässä säädettäisiin jatkossa sekä kunnan että hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin aiempaa vastaavasti kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta kuitenkin niin, että suunnitelma olisi jatkossa osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua kunnan hyvinvointisuunnitelmaa. Pykälään korjattaisiin samalla säännökseen jäänyt vanha kuntalain viittaussäännös uuteen viittaukseen kuntalain 110 §:ään, jossa säädetään kunnan talousarviosta ja suunnitelmasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sisällöstä. Asiallisesti säännös vastaisi nykyistä säännöstä. Nykyisestä 2 momentista on siirretty hyvinvointialueen suunnitelmaa koskevat sisältövaatimukset omaksi momentikseen.

Pykälän uudessa 3 momentissa säädettäisiin hyvinvointialuetta koskevasta alueellisesta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta vastaavasti mitä 1 momentissa kunnan toimintaa koskevasta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. Hyvinvointialueen suunnitelma olisi niin ikään otettava huomioon hyvinvointialueen talousarviota ja suunnitelmaa laadittaessa, mutta lisäksi myös hyvinvointialuetta koskevaa palvelustrategiaa laadittaessa. Myös hyvinvointialueen osalta todettaisiin, että sen toimintaa koskeva lasten ja nuorten alueellinen hyvinvointisuunnitelma olisi osa hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua hyvinvointisuunnitelmaa.

Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin hyvinvointialueen alueellisesta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sisällöstä. Säännökseen on siirretty ne nykyiseen 2 momentin kohdat, jotka koskevat jatkossa hyvinvointialueen alueellista suunnitelmaa.

Pykälän uudessa 5 momentissa on säännös kunnan ja hyvinvointialueen tämän pykälän tarkoittamien suunnitelmien laadinnassa noudatettavasta yhteistyöstä. Koska suunnitelmat ovat kummankin osalta osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:n mukaisia hyvinvointisuunnitelmia, on momentissa viitattu mainittuihin lainkohtiin, joissa yhteistyövelvoitteista säädetään tarkemmin.

13 §. *Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltija.* Pykälän 1 momenttiin muutettaisiin siten, että jatkossa viranhaltijalle antaman määräyksen käyttää päätöksentekovaltaa säännöksessä mainituissa kiireellisen sijoituksen asioissa antaisi hyvinvointialue, kun nyt määräysvalta on sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä. Pykälän 2 momenttiin muutettaisiin, että jatkossa hyvinvointialueen määräämä viranhaltija voisi tehdä päätöksen, kun nyt asiasta on määrätty kunnan johtosäännössä.

14 §. *Moniammatillisen asiantuntemuksen turvaaminen.* **16 §.** *Lastensuojelun järjestämisestä vastuussa oleva hyvinvointialue.* **16 a §.** *Lastensuojelun kustannuksista vastaava hyvinvointialue.* **23 §.** *Edunvalvojan palkkio ja kustannukset*. **27 a §.** *Määräaikojen noudattamisen seuranta*. **35 §.** *Toimeentulon ja asumisen turvaaminen.* **55 §.** *Käyttövarat.* **61 b §.** Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma. **76 §.** *Jälkihuollon sisältö.* **76 a §.** *Asumisen ja toimeentulon turvaaminen jälkihuollossa*. **79 §.** *Sijaishuollon valvonta.* Pykäliin ja osaan pykälien otsikoita muutettaisiin kunnan ja kuntayhtymän tilalle hyvinvointialue.

15 §. *Terveydenhuollon erityiset velvollisuudet.* Pykälään muutettaisiin terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin tilalle hyvinvointialueen terveydenhuollosta vastaava viranomainen.

16 b §. *Sijoitushyvinvointialueen järjestämisvastuu.* Pykälään sekä sen otsikkoon muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue.

Sijoitushyvinvointialueella tarkoitettaisiin samaa, mitä nykyisin sijoituskunnalla ja sijoittajahyvinvointialueella samaa, mitä nykyisin sijoittajakunnalla. Sijoituspaikan sijaintikunta puolestaan on se kunta, jossa avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollon kautta sijoitetun lapsen tai nuoren sijaishuoltopaikka fyysisesti sijaitsee. Jälkihuollossa olevan asuinkunta on se kunta, jossa jälkihuollon piirissä oleva lapsi tai nuori asuu, jos hän ei ole sijoitettuna sijaishuoltopaikkaan. Ehdotetuilla muutoksilla ei ole tarkoitus muuttaa pykälää sisällöllisesti vaan samat lapsen ja nuoren tarpeenmukaiset palvelut ja tukitoimet on järjestettävä mitä tälläkin hetkellä.

Sijoituspaikassa asuvalle lapselle ja jälkihuollossa oleva lapselle tai nuorelle on järjestettävä heidän tarvitsemansa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Lisäksi sijoituspaikan sijaintikunta ja jälkihuollossa olevan asuinkunta päättää ja järjestää tarpeenmukaisen varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen. Toisen asteen koulutuksesta päättää koulutuksen järjestäjä. Muita palveluja voivat olla esimerkiksi muut koulutuspalvelut, asumisen järjestäminen, kulttuuri- ja muut sivistyspalvelut, liikuntapalvelut, nuorisotoimen palvelut, ja työllisyyspalvelut, joilla tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä sekä tuetaan nuorta aikuistumiseen ja itsenäistymiseen. Jälkihuollon palveluja järjestetään yksilöllisen jälkihuollollisen tarpeen perusteella. Lapselle ja nuorelle järjestettävät palvelut on kirjattava heidän asiakassuunnitelmiinsa.

Pykälän 2 momenttiin muutettaisiin myös viittaus uuteen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n säännökseen. Momenttiin lisättäisiin myös viittaus varhaiskasvatuslakiin, johon lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan velvollisuus varhaiskasvatus perustuu.

16 c §. *Hyvinvointialueiden keskinäiset korvaukset.* Pykälään ja sen otsikkoon muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue sekä korvattaisiin viittaukset vanhaan sosiaalihuoltolakiin viittauksin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain vastaaviin säännöksiin.

17 §. *Lastensuojelun järjestäminen eräissä erityistilanteissa.* Pykälän 1-3 momentteihin muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue. Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin myös tekninen muutos liittyen konsulipalvelulain 33 §:n muutokseen. Mainitussa laissa säädetään nykyisin notaaripalveluista.

18 §. *Suhde muihin lakeihin.* Pykälään muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue sekä korvattaisiin vanhat viittaukset uusilla eli hyvinvointialueen osalta viitattaisiin hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin sekä kunnan osalta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin.

22 §. *Edunvalvojan määrääminen huoltajan sijaiseksi.* **24 §.** *Vastuu lapsen edun turvaamisesta.* **25 §.** *Ilmoitusvelvollisuus.* **34 §.** *Velvollisuus ryhtyä avohuollon tukitoimiin*. **38 §.** *Lapsen kiireellinen sijoitus.* **40 §.** *Velvollisuus huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen.* **45 §.** *Huostaanotetun lapsen huolto.* **46 §.** *Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana*. **54 §.** *Ihmissuhteet ja yhteydenpito.* **77 §.** *Itsenäistymisvarat.* **81 §.** *Yksityisesti sijoitettujen lasten hoidon valvonta.* Pykäliin muutettaisiin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tilalle hyvinvointialue. Lain 81 §:n osalta 4 momentin sanamuotoa muutettaisiin myös poistamalla siitä maininta kunnasta.

25 d §. *Lastensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momenttiin muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue sekä sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tilalle niin ikään hyvinvointialue.

32 §. *Lapsen läheisverkoston kartoittaminen.* Pykälän 2 momenttiin muutettaisiin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tilalle hyvinvointialue ja 3 momenttiin korjattaisiin vanha perhehoitajalain viittaus uuteen perhehoitolain vastaavaan säännökseen.

36 §. *Lastensuojelun avohuollon tukitoimet.* Pykälän 1 momenttiin sen johdantokappaleeseen korjattaisiin viittaus uuteen varhaiskasvatuslakiin.

41 §. *Huostaanoton ja sijaishuollon valmistelu.* Pykälän 2 momenttiin korjattaisiin toimielimen tilalle viranomaisen, jota sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 20 §:ssä laissa käytetään.

56 §. *Sijaishuollon järjestäminen perhehoitona.* Pykälästä poistettaisiin tarpeettomana perhehoitolain säädösnumero, koska mainittu laki on mainittu laissa jo aikaisemmin 32 §:n 3 momentissa.

75 §. *Lapsen ja nuoren oikeus jälkihuoltoon.* Pykälän 1 momenttiin muutettaisiin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tilalle hyvinvointialue ja 3 momenttiin muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue.

78 §. *Hyvinvointialueen ilmoitus sijoitettavasta lapsesta.* Pykälään otsikkoon muutettaisiin kunta hyvinvointialueeksi. Itse pykälään muutettaisiin myös kunta hyvinvointialueeksi ja sosiaalihuollosta vastaava toimielin niin ikään hyvinvointialueeksi.

90 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momenttiin muutettaisiin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tilalle hyvinvointialue ja täsmennetään viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin aineelliseksi viittaussäännökseksi.

92 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaan muutettaisiin kuntien tilalle hyvinvointialueiden. Lisäksi momentin johdantokappaleesta poistetaan tarpeeton viittaus yleislakiin (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa).

93 a §. *Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa.* Lakiin lisättäisiin uusi säännös koskien eräiden säännösten soveltamista Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat muun muassa asiat, jotka koskevat suhdetta ulkovaltoihin (4 - kohta), lapsen oikeudellista asemaa (7 - kohta) sekä hallinnollista puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen (24 - kohta). Tämä tarkoittaa, että mainittuihin asiakohtiin liittyviä lastensuojelulain säännöksiä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska lastensuojelulaissa mainittuihin asiakohtiin liittyviä pykäliä muutetaan siten, että viittaukset kuntaan muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, lisättäisiin lakiin säännös soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.70 Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta

11 §. *Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta.* Pykälän 3 momenttiin muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue.

12 §. *Palvelujen yhteensovittaminen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa.* Pykälään muutettaisiin kunnan tilalle hyvinvointialue.

7.71 Laki työterveyshuoltolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta

7 §. *Palvelujen tuottaminen*. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa säädetään niistä vaihtoehdoista, jotka työnantajalla on käytössään järjestäessään työterveyshuollon palvelut. Kyseisen momentin 1 kohdan mukaan työnantaja voi järjestää työterveyslaissa tarkoitetut työterveyshuollon palvelut hankkimalla tarvitsemansa palvelut kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitetulta terveyskeskukselta. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin viittaus kansanterveyslakiin. Viittaus terveyskeskukseen muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikköön.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen sisältämä viittaus sairaanhoitopiirin toimintayksiköön muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksikköön.

24 §. *Valvonta*. Pykälän 1 momentin sisältämä viittaus terveyskeskuksiin poistettaisiin. Momentin sisältämä viittaus työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtiviin työterveyshuoltopalveluja tuottaviin yksiköihin kattaisi sekä hyvinvointialueiden terveydenhuollon toimintayksiköt että muut työterveyshuoltopalvelujen tuottamiseen oikeutetut toimintayksiköt.

7.72 Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

3 §. *Määritelmät*. Voimassa olevan pykälän 4 kohdan mukaan laissa tarkoitetaan merimiesterveyskeskuksella kansanterveyslain (66/1972) 14 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja työterveyshuoltopalveluita tarjoavaa terveyskeskusta. Kyseinen kansaterveyslain pykälä on sittemmin kumottu. Nykyisin merenkulkijoiden terveydenhuollosta ja työterveyshuoltopalvelujen tuottamisesta merenkulkijoille säädetään terveydenhuoltolain 19 §:ssä. Vanhentunut viittaussäännös muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lakia ja viittaus terveyskeskukseen muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikköön.

7.73 Laki työturvallisuuslain 40 a §:n muuttamisesta

40 a §. *Luettelo biologisille tekijöille altistuneista työntekijöistä*. Pykälän 3 momentin sisältämät viittaukset kunnan tartuntataudeista vastaavaan lääkäriin ja sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavaan lääkäriin muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavaan lääkäriin.

7.74 Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

6 §. Pykälässä muutettaisiin viittaus kuntaan ja kuntayhtymään viittaukseksi kuntaan, hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään. Viittauksella kuntaan tarkoitetaan lähtökohtaisesti Helsingin kaupunkia sekä Ahvenanmaan maakunnan kuntia.

7.75 Laki pelastuslain muuttamisesta

2 a §. *Määritelmät*. Pykälän 1 momentin 6 kohdassa pelastuslaitos muutettaisiin hyvinvointialueeksi.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 kohta, jonka mukaan pelastuslaitoksella tarkoitetaan tässä laissa pelastustoimen tehtäväalaan kuuluvien palveluiden omasta tuotannosta vastaavaa hyvinvointialueen organisaatiota. Nykyinen 5 kohta siirtyisi 6 kohdaksi. Hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:n 1 momentin mukaan, jollei lailla toisin säädetä, hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta.

Hyvinvointialueesta annetun lain 22 § 2 momentin 2 kohdan mukaan hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen hallintosäännöstä. Hallinnon järjestämisen perusteisiin kuuluu hyvinvointialueen hallinnon rakenteesta eli organisaatiosta päättäminen sekä toimivallan jakautuminen hyvinvointialueen viranomaisille. Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hallintosääntöön tulee ottaa tarpeelliset määräykset siitä, mitä toimielimiä hyvinvointialueella on, miten hyvinvointialueen johtaminen on järjestetty ja miten hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio on järjestetty.

Hyvinvointialueen itsehallintoon kuuluu omasta hallinnostaan ja organisaatiostaan päättäminen. Pelastustoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiomallista päätettäessä olisi kuitenkin otettava huomioon, että pelastustoimi on lähipalvelujen lisäksi valtakunnallinen organisaatio. Pelastuslaitosten on oltava johdettavissa valtakunnallisesti ja niiden on kyettävä toimimaan yhteistyössä keskenään sekä muiden pelastustoimen tehtäviin osallistuvien viranomaisten kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Tämä edellyttää riittävän yhdenmukaisia toimintamalleja ja yhdenmukaisia palveluita koko maassa.

Pelastustoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiomallin tulisi perustua nimenomaan pelastustoimen tarpeisiin. Lisäksi mallin tulisi mahdollistaa pelastuslaitosten tuottamat ensihoitopalvelut siten kuin hyvinvointialue päättää. Tämä edellyttää muun ohella Euroopan unionin valtiontukisäännösten ja hankintaoikeutta koskevien säännösten huomioon ottamista. Pelastuslaitosten tuottamien ensihoitopalvelujen suuresta merkitystä huolimatta uudistuksen tarkoituksena ei ole sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen toimialojen integraatio, vaan pelastustoimi olisi jatkossakin oma erillinen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa rinnakkainen toimialansa hyvinvointialueen organisaatiossa.

6 §. *Avotulen teko*. Pykälän 3 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi ja pelastustoimen alue muutettaisiin hyvinvointialueeksi.

16 §. *Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma*. Pykälän 3 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi. Momentin viimeistä virkettä ehdotetaan muutettavaksi niin, että siitä käy selkeämmin ilmi, että kyseessä on informatiivinen säännös.

18 §. *Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa*. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialue ja hyvinvointialueen toiminnanharjoittaja.

19 §. *Poistumisturvallisuusselvitys*. Pykälän 3 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

20 §. *Poistumisturvallisuuden arviointi ja poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma*. Pykälässä alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

21 §. *Poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys.* Pykälässä alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

4 luku **Vastuu pelastustoimen tehtävistä**

Luvun otsikko. Pelastuslain 4 luvun otsikko on tällä hetkellä "Pelastustoimen organisaatio ja vastuu pelastustoimen tehtävistä". Pelastustoimen järjestämisestä säädettäisiin jatkossa vuoden 2023 alussa voimaan tulevassa laissa pelastustoimen järjestämisestä. Luvun otsikoksi ehdotetaan ”Vastuu pelastustoimen tehtävistä”, sillä kaikki luvun organisaatiota koskevat säännökset kumottaisiin ja niiden sisältö siirrettäisiin pelastustoimen järjestämislakiin.

23 §. *Sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävät.* Pykälä sisältää säännökset sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävistä pelastustoimessa. Sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävistä säädettäisiin jatkossa vuoden 2023 alussa voimaan tulevassa laissa pelastustoimen järjestämisestä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

24 §. *Kuntien vastuu pelastustoimesta.* Pykälä sisältää säännökset kuntien järjestämisvastuusta pelastustoimessa. Pelastustoimi siirretään 1. tammikuuta 2023 lukien kunnilta hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

25 §. *Pelastuslaitos sekä sopimuspalokunnat ja muut vastaavat yhteisöt.* Voimassa oleva pykälä sisältää säännökset pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien tehtävistä. Voimassa olevan lain mukaan pelastustoimen tehtävien hoitamista varten alueen pelastustoimella tulee olla pelastuslaitos. Alueen pelastustoimi voi käyttää tämän lain 32 §:n mukaisessa pelastustoiminnassa apunaan vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa, sotilaspalokuntaa (sopimuspalokunnat) tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan kuin niiden kanssa sovitaan.

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 4 §:n ja hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n mukaan pelastustoimen palvelujen tuottamistavan valinnasta päättää hyvinvointialue. Tuotettavista pelastustoimen palveluista säädettäisiin tämän lain 27 §:n 2 momentissa. Mahdollisuudesta käyttää pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä apuna nykyiseen tapaan sopimuspalokuntia säädettäisiin tämän lain uudessa 27 §:n 4 momentissa. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

26 §. *Pelastusviranomaiset*. Voimassa olevan pelastuslain 26 §:n mukaan valtion pelastusviranomaisia ovat sisäministeriön pelastusylijohtaja ja hänen määräämänsä sisäministeriön ja aluehallintoviraston virkamiehet. Alueen pelastustoimen pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä alueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin.

Pykälän 2 momentissa alueen pelastustoimen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi. Alueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin muutettaisiin hyvinvointialueen asianomaiseksi monijäseniseksi toimielimeksi. Hyvinvointialueen toimielimistä säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 35 §:ssä, jonka mukaan aluevaltuusto voi asettaa aluehallituksen alaisena toimivia lautakuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä; johtokuntia liikelaitoksen tai tehtävän hoitamista varten; ja jaostoja aluehallitukseen, lautakuntaan ja johtokuntaan.

27 §. *Hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävät*. Voimassa olevan pelastuslain 27 §:ssä säädetään alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi järjestämisvastuun siirtämisestä johtuvat tarkistukset. Pykälän otsikossa alueen pelastustoimi muutettaisiin hyvinvointialueen pelastustoimeksi.

Pykälän 1 momentissa alueen pelastustoimi muutettaisiin hyvinvointialueeksi. Momenttiin lisättäisiin viittaukset lakiin pelastustoimen järjestämisestä ja lakiin hyvinvointialueesta. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 4 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan siten kuin pelastustoimen järjestämisestä annetussa ja muussa laissa säädetään. Hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta (järjestämisvastuu), hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta; tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä; tuottamistavan valinnasta; tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta; ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hyvinvointialueen pelastustoimen keskeisten palvelujen tuottamisesta. Hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:n 1 momentin mukaan, jollei lailla toisin säädetä, hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Pelastuslaitos huolehtisi nykyiseen tapaan niiden pelastustoimen palvelujen tuottamisesta, jotka hyvinvointialue on päättänyt tuottaa itse. Tehtävissä, joissa ei käytetä merkittävää julkista valtaa, voitaisiin nykyiseen tapaan käyttää apuna sopimuspalokuntia, muita pelastusalalla toimivia yhteisöjä ja vapaaehtoisia organisaatioita ja henkilöitä. Säännökseen on koottu pelastustoimen keskeisimmät tehtäväkokonaisuudet ja niiden tarkempi sisältö määräytyisi lain yksityiskohtaisissa säännöksissä sekä pykälän 5 momentin perusteella annettavassa valtioneuvoston asetuksessa. Pelastustoimen palveluja tuottaessaan pelastuslaitos huolehtisi alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa; pelastustoimen valvontatehtävistä; väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä; sekä pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan pelastuslaitos tuottaisi ensihoitopalveluun kuuluvia palveluita siten kuin hyvinvointialue siitä päättää. Terveydenhuoltolain 39 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialue voi päättää ensihoitopalvelun tuottamisesta siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa ja pelastuslaissa säädetään. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n perusteella hyvinvointialue vastaa ensihoitopalveluiden järjestämisestä alueellaan. Hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan järjestämisvastuuseen kuuluu järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden tuottamistavan valitseminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n 5 momentin mukaan HUS-yhtymää järjestäessä tämän lain nojalla terveydenhuoltoa siihen sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:ssä säädetään hyvinvointialueesta. Tämän johdosta HUS-yhtymä vastaisi ensihoitopalveluiden järjestämisestä ja niiden tuottamistavan valinnasta Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa.

Voimassa olevan 27 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan pelastuslaitos tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu. Säännös ehdotetaan kumottavaksi. Hyvinvointialueiden ja kuntien välisestä neuvottelusta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 14 §:ssä. Pykälän perusteella hyvinvointialueilla ja niiden alueiden kunnilla olisi laintasoisesti säädetty velvoite sopia keskenään yhteistyöstä niille säädettyjen tehtävien hoitamisessa. Yhteistyö voisi koskea esimerkiksi kuntien valmiussuunnittelua. Hyvinvointialueesta annetun lain 8 §:n mukaan hyvinvointialue voi sopimuksen perusteella hoitaa sellaisia kuntien tehtäviä, joita ei ole laissa erikseen säädetty kunnan tehtäväksi. Koska valmiussuunnittelu on valmiuslain (1552/2011) 12 §:ssä säädetty kunnan tehtäväksi, voitaisiin neuvottelussa sopia yhteistyöstä valmiussuunnittelussa, mutta ei kuitenkaan kunnan valmiussuunnittelun siirtämisestä kokonaan hyvinvointialueen tehtäväksi.

Pelastuslain 38 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä valtioiden välillä on sovittu, sisäministeriö voi Euroopan unionin, toisen valtion tai kansainvälisen järjestön esittämän pyynnön perusteella päättää pelastustoimeen kuuluvan avun antamisesta ulkomaille, milloin avun antaminen ihmisten, ympäristön tai omaisuuden turvaamiseksi on perusteltua.

Pelastuslain 27 §:n 3 momentin 2 kohtaan esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan hyvinvointialueen pelastuslaitos osallistuu tämän lain 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon siltä osin, kun se kuuluu hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Valmiuden ylläpitoon osallistuvat lisäksi sisäministeriö ja Pelastusopisto. Ulkomaille annettavan avun edellyttämän valmiuden ylläpitoon kuuluu esimerkiksi siihen osallistuvan henkilöstön koulutus ja harjoittelu, henkilöstön hälyttäminen ja varustaminen sekä avun antamiseen tarvittavan materiaalin ja kaluston ylläpito ja varastointi sekä logististen järjestelyjen suunnittelu. Hyvinvointialueille kuuluvia ulkomaille annettavan ja Suomeen vastaanotettavan kansainvälisen avun edellyttämän valmiuden ylläpitoon liittyviä tehtäviä voidaan pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 5 §:n nojalla koota yhdelle tai useammalle hyvinvointialueelle. Valmiuden ylläpito voisi tarkoittaa esimerkiksi kansainvälisen avun antamiseen tai vastaanottamiseen osallistuvan henkilöstön hälyttämiseen, varustamiseen, materiaalin ja kaluston ylläpitoon ja varastointiin sekä logististen järjestelyjen suunnitteluun liittyviä tehtäviä.

Suomen valmius ulkomaille annettavaan pelastustoimeen kuuluvaan apuun perustuu suurelta osin hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvan pelastustoimen kotimaisten riskien edellyttämään osaamiseen, valmiuteen ja palvelutasoon. Pelastuslaitokset voivat esimerkiksi kehittää yhteistoimintanaan metsäpalo-, CBRN-, tulvantorjunta- tai muuta erityiskalustoa, jota voidaan tarvittaessa hyödyntää myös kansainväliseen avunantoon.

Sisäministeriö päättää kansainväliseen avunantoon käytettävistä erityisvalmiuksista. Sisäministeriö vastaa myös ulkomaille annettavasta avusta ja kansainvälisen avun pyytämisestä Suomelle johtuvista kustannuksista, kun sisäministeriö tekee päätöksen kansainvälisen avun antamisesta tai vastaanottamisesta pelastuslain 38 §:n nojalla.

Hyvinvointialueet vastaisivat niiden hallussa olevien kansainvälisessä avunannossa hyödynnettävien varusteiden ja kaluston varastoinnista ja ylläpidosta siten, että nämä erityisvalmiudet, mukaan lukien henkilöstön osaaminen, ovat tarvittaessa sisäministeriön päätöksen mukaisesti käytettävissä kansainvälisiin tehtäviin Suomea sitovien sopimusten ja sitoumusten edellyttämällä tavalla. Kalustoa ja henkilöstön osaamista voidaan hyödyntää myös kansainvälisen avun vastaanottamistilanteissa sekä kansallisessa pelastustoiminnassa.

Hyvinvointialueiden vastuulla oleva muodostelmien ja erityisvalmiuksien hälyttäminen kotimaisiin tehtäviin perustuu tämän lain 33 §:ssä tarkoitettuun hälytysohjeeseen, 46 ja 47 §:ssä tarkoitettuihin yhteistyösuunnitelmiin sekä hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvussa tarkoitettuihin sopimuksiin.

Pelastustoimen ulkomaille annettava apu kootaan pääasiassa hyvinvointialueiden pelastuslaitosten henkilöstöstä. Avun antamiseen osallistuvaan hyvinvointialueen pelastuslaitoksen palveluksessa olevaan henkilöstöön sovelletaan lakia siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004).

Säännöstä ei sovellettaisi hyvinvointialueesta annetun lain perusteella hyvinvointialueiden omiin päätöksiin ja sopimuksiin perustuvaan kansainväliseen toimintaan. Tällainen toiminta edellyttäisi sitä, että hyvinvointialueella olisi käytettävissään toiminnan edellyttämät taloudelliset resurssit.

Pykälän 3 momentin 3 kohdassa alueen pelastustoimi muutettaisiin hyvinvointialueeksi. Alueen pelastustoimi huolehtii nykyisin muun lainsäädännön nojalla muistakin kuin pelastuslain mukaisista pelastustoimen tehtävistä. Momentin 3 kohtaa tarkennettaisiin niin, että se koskisi hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tehtäviä.

Pykälän 4 momentin mukaan pelastuslain 32 §:n mukaisessa pelastustoiminnassa voitaisiin nykyiseen tapaan käyttää apuna sopimuspalokuntaa tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan kuin hyvinvointialue niiden kanssa sopii.

Pykälän 5 momentissa alueen pelastustoimi muutettaisiin hyvinvointialueeksi. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös pelastusviranomaisten tehtävistä.

28 §. *Alueen pelastustoimen palvelutaso.* Pykälä sisältää säännökset alueen pelastustoimen palvelutasosta. Palvelutasosta säädettäisiin jatkossa vuoden 2023 alussa voimaan tulevassa laissa pelastustoimen järjestämisestä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

29 §. *Alueen pelastustoimen palvelutasopäätös.* Pykälä sisältää säännökset palvelutasopäätöksestä. Palvelutasopäätöksestä säädettäisiin jatkossa vuoden 2023 alussa voimaan tulevassa laissa pelastustoimen järjestämisestä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

30 §. *Sammutusvesi*. Pykälässä säädetään kunnan velvoitteista huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin. Pykälään tehtäisiin järjestämisvastuusta johtuvat muutokset niin, että alueen pelastustoimi muutettaisiin hyvinvointialueen pelastustoimeksi. Säännös alueen pelastustoimen ja alueeseen kuuluvien kuntien sammutusveden hankintaa koskevasta sopimuksesta kumottaisiin. Koska voimassa olevassa vesihuoltolaissa ei kunnille ole asetettu velvoitetta vesihuollon kehittämissuunnitelman laadintaan, muutettaisiin vesihuollon kehittämissuunnitelma vesihuollon kehittämisen suunnitteluksi.

33 §. *Hälytysohje*. Pykälän 1 momentissa viitataan pelastuslain 44 §:ään, joka sisältää säännökset sopimuksesta pelastuslain mukaisten tehtävien hoitamisesta toisella pelastustoimen alueella. Sopimuksesta hyvinvointialueen viranomaistehtävien hoitamisesta säädettäisiin jatkossa hyvinvointialueesta annetussa laissa. Hyvinvointialueet voisivat toimia yhteistoiminnassa sopimalla hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvun mukaisesta yhteistoiminnasta (yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja tukipalveluja tuottava hyvinvointiyhtymä). Pykälän 1 momentin viittaus ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä viitataan hyvinvointialueesta annetun lain 8 lukuun.

Pykälän 2 momentissa viitataan pelastustoimen alueeseen. Pykälän 2 momenttia esitetään muutettavaksi niin, että siinä viitataan hyvinvointialueen alueeseen.

34 §. *Pelastustoiminnan johtaminen*. Pykälän 1 momentissa pelastustoimen alue muutettaisiin hyvinvointialueeksi. Pelastustoiminnan johtajana toimisi sen hyvinvointialueen pelastusviranomainen, jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvun nojalla toisin ole sovittu tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 5 §:n nojalla säädetty.

Pelastustoimintaa voisi nykyiseen tapaan kuitenkin tilapäisesti johtaa muu hyvinvointialueen pelastuslaitoksen palveluksessa oleva tai sopimuspalokuntaan kuuluva siihen saakka, kun toimivaltainen pelastusviranomainen ottaa pelastustoiminnan johtaakseen. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 11 §:n mukaan vastuu välitetystä ilmoituksesta tai tehtävästä siirtyy vastaanottavalle viranomaiselle, sen tehtäviä hoitavalle yksikölle tai muulle päivystyspisteelle, kun tämä on vastaanottanut ilmoituksen tai tehtävän. Pelastustoimintaa johtaisi ja merkittävää julkista

valtaa käyttäisi aina tiedon saatuaan tai tilapäisen esteen poistuttua pelastusviranomainen. Pelastustoiminnan tilapäisen johtajan rajoitetuista toimivaltuuksista säädetään tämän lain 36 §:n 2 momentissa. Rajoitettuja toimivaltuuksia voidaan käyttää pelastustoiminnan aloittamisen turvaamiseksi ja ainoastaan siinä määrin kuin ne ovat välttämättömiä ihmisten, omaisuuden ja ympäristön pelastamiseksi ja suojaamiseksi sekä onnettomuudesta aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi ja onnettomuuden seurauksien lieventämiseksi.

36 §. *Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet*. Pykälän 1 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

40 §. *Jälkiraivaus ja -vartiointi sekä jälkitorjunta*. Pykälän 2 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

42 §. *Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä*. Pykälän 2 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi. Pykälässä säädetty ilmoitusvelvollisuus koskisi myös hyvinvointialuetta ja sen palveluksessa olevaa henkilöstöä.

44 §. *Pelastuslaitosten yhteistoiminta.* Pykälä sisältää säännökset sopimuksesta pelastuslain mukaisten tehtävien hoitamisesta toisella pelastustoimen alueella. Sopimuksesta hyvinvointialueen viranomaistehtävien hoitamisesta säädettäisiin jatkossa hyvinvointialueesta annetussa laissa. Hyvinvointialueet voisivat toimia yhteistoiminnassa sopimalla hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvun mukaisesta yhteistoiminnasta (yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja tukipalveluja tuottava hyvinvointiyhtymä). Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

46 §. *Yhteistyö pelastustoiminnassa*. Pykälässä säädetään valtion ja kunnan viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten velvollisuudesta osallistua pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun sekä toiminnasta onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti. Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin hyvinvointialueen viranomaiset.

Pykälän 2 momentin 12 kohtaan lisättäisiin hyvinvointialueen viranomaiset.

47 §. *Pelastustoimen suunnitelmat*. Pykälän 1 momentissa pelastustoimen alue muutettaisiin hyvinvointialueeksi. Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon Pelastustoiminnan suunnitelmat.

49 §. *Velvollisuus antaa virka-apua ja asiantuntija-apua pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle*. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialueen viranomaisille velvollisuus antaa pyynnöstä toimialaansa kuuluvaa tai siihen muuten soveltuvaa virka-apua pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle.

50 §. *Pelastusviranomaisten virka-apu muille viranomaisille*. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialue niiden viranomaisten joukkoon, joille pelastusviranomainen voi antaa virka-apua.

65 §. *Yhteistoiminta väestönsuojeluun varautumisessa*. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialueen viranomaiset.

Pykälän 3 momentin mukaan pelastustoimen viranomaiset huolehtivat niiden vastuulla olevien väestösuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan väestönsuojelu kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Pelastuslain säännökset väestönsuojelusta ja väestönsuojien rakentamisesta tulevat näin ollen sovellettaviksi myös Ahvenanmaan maakunnassa. Päätös maakunnassa asuvien henkilöiden siirtämisestä maakunnan ulkopuolella sijaitsevalle paikkakunnalle voidaan kuitenkin

tehdä vain maakunnan hallituksen suostumuksella. Pelastustoimi kuuluu väestönsuojelua lukuun ottamatta maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan maakunnan viranomaiset osallistuvat väestönsuojeluun siten kuin sopimusasetuksella säädetään. Lain nojalla on annettu tasavallan presidentin asetus poikkeusoloihin varautumista koskevien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa (900/2000). Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi niin, että Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtisi yleisesti Ahvenanmaan maakuntaa koskevien väestönsuojeluvalmisteluiden ja -järjestelyiden yhteensovittamisesta.

66 §. *Geneven yleissopimusten mukainen suojelu.* Pykälän 2 momentin mukaan sisäministeriö päättää asianomaisen ministeriön tai alueen pelastusviranomaisen esityksestä, mitä henkilöitä, materiaalia ja tiloja 1 momentissa tarkoitettu suojelu koskee. Alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi niin, että Ahvenmaan maakunnassa esityksen tekisi Ahvenanmaan valtionvirasto.

67 §. *Velvollisuus osallistua väestönsuojelukoulutukseen*. Pykälän mukaan sisäministeriö ja aluehallintovirasto voivat asianomaisen ministeriön tai alueen pelastusviranomaisen esityksestä määrätä väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön osallistumaan Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen enintään kymmeneksi vuorokaudeksi vuodessa. Alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi niin, että Ahvenmaan maakunnassa esityksen tekisi Ahvenanmaan valtionvirasto.

79 §. *Valvontasuunnitelma*. Pykälän 3 momentissa alueen pelastustoimi muutettaisiin hyvinvointialueen pelastustoimeksi.

80 §. *Palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittaminen.* Pykälän 1 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

Pykälän 3 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

Pykälän 4 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

81 §. *Korjausmääräys ja toiminnan keskeyttäminen.* Pykälän 1 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

Pykälän 2 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

82 §. *Erityiset turvallisuusvaatimukset.* Pykälän 1 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

Pykälän 2 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

83 §. *Puolustusvoimien salassa pidettävät kohteet*. Pykälässä alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

85 §. *Alueen pelastustoimen palvelutason valvonta.* Pykälä sisältää säännökset alueen pelastustoimen palvelutason valvonnasta. Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutason laillisuusvalvonnasta säädettäisiin jatkossa laissa pelastustoimen järjestämisestä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

87 §. *Velvollisuus tilastotietojen antamiseen*. Pykälän 1 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

88 §. *Tiedonsaantioikeus palon- ja onnettomuuden tutkinnassa*. Pykälässä alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

89 §. *Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten.* Pykälän 5 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

96 §. *Eräiden suoritteiden maksullisuus*. Voimassa olevan pelastuslain 96 §:n 2 momentin mukaan perittävien maksujen suuruudesta päättää alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa. Hyvinvointialueesta annetun lain 22 §:n 2 momentin 8 kohdan nojalla aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus lakiin hyvinvointialueesta ja pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi.

Pykälän 2 momentissa alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

99 §. *Metsä- ja maastopalojen sammutuskustannukset*. Pykälässä pelastustoimen alue muutettaisiin hyvinvointialueen alueeksi. Pelastuslaitos muutettaisiin hyvinvointialueeksi.

104 §. *Muutoksenhaku*. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta pelastuslain perusteella annettuihin päätöksiin. Pykälä muutettaisiin hyvinvointialueesta annetun lainsäädännön mukaiseksi.

Pykälän 1 momentin mukaan muutoksenhakuun hallintotuomioistuimelta sovellettaisiin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä. Pelastuslain pelastustehtävästä maksettavia korvauksia ja palkkioita koskevaa 102 §:ä sovellettaisiin myös Rajavartiolaitoksen tekemiin päätöksiin.

Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakuun hyvinvointialueen viranomaisen 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun päätökseen sovellettaisiin kuitenkin, mitä hyvinvointialueesta annetun lain 16 luvussa säädetään. Säännöstä sovellettaisiin hyvinvointialueen viranomaisen tämän lain 96 §:n 1 momentissa säädetyssä hyvinvointialueen pelastusviranomaisen suoritteita koskevaan ja 102 §:ssä säädetyssä tarkoitettuun pelastustehtävästä maksettavia korvauksia ja palkkioita koskevaan päätökseen.

Pykälän 3 momentin mukaan muutoksenhakuun rakennusluvan myöntävän viranomaisen päätökseen sovellettaisiin, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään.

Pykälän 4 momentin mukaan muutoksenhakuun uhkasakon asettamista ja teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista sekä täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovellettaisiin kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Pykälän 5 momentin mukaan päätöstä olisi 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa noudatettava heti muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

108 §. *Pelastustoimen laitteiden sijoittaminen rakennukseen*. Pykälässä alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

109 §. *Viranomaisverkon käytettävyyttä koskevat erityiset vaatimukset*. Pykälässä alueen pelastusviranomainen muutettaisiin hyvinvointialueen pelastusviranomaiseksi.

7.76 Laki palosuojelurahastolain 14 §:n muuttamisesta

14 §. *Avustukset ja muu rahoitus.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialueet niiden tahojen joukkoon, joille rahastosta voitaisiin myöntää erityisavustuksia. Vastaavasti säännöksestä poistettaisiin alueen pelastustoimi, jonka nykyinen vastuu pelastustoimen järjestämisestä siirtyy vuoden 2023 alussa hyvinvointialueelle. Erityisavustuksia voitaisiin jatkossakin myöntää kunnille, sillä paloasemat jäävät uudistuksessa niiden omistukseen. Kunnille voitaisiin myöntää erityisavustusta paloasemien peruskorjauksiin.

7.77 Laki meripelastuslain 4 §:n muuttamisesta

4 §. *Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat.* Meripelastuslain (1145/2001) 4 §:n 1 momentissa alueen pelastustoimi esitetään muutettavaksi hyvinvointialueen pelastustoimeksi.

Meripelastuslain 4 §:n 2 momentin 5 kohdassa alueen pelastustoimi esitetään muutettavaksi hyvinvointialueen pelastustoimeksi.

7.78 Laki rahankeräyslain 5 §:n muuttamisesta

5 §. *Rahankeräyksen järjestäjä.* Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin hyvinvointialue ja HUS-yhtymä, joille ei valtion, kunnan ja kuntayhtymän tavoin myönnettäisi rahankeräyslupaa, eivätkä ne saisi järjestää pienkeräystä. Rahankeräyslain perusperiaatteena on kolmannen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten tukeminen. Julkisyhteisöt eivät lähtökohtaisesti voi kerätä rahaa erityisesti sen vuoksi, että niiden toiminta rahoitetaan verovaroilla. Lain 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tahot, kuten esimerkiksi yleishyödylliset yhteisöt ja säätiöt, saisivat kuitenkin järjestää rahankeräyksen paitsi valtion, kunnan ja kuntayhtymän, niin jatkossa myös hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toimintaan, jos rahankeräyslaissa säädetyt muut rahankeräyksen järjestämisen edellytykset täyttyvät. Valtion, kunnan ja kuntayhtymän tavoin hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän tuottamaan lakisääteisiin palveluihin ja perustoimintaan ei voisi kerätä rahaa. Rahaa voitaisiin kerätä sellaiseen toimintaan, josta koituu yleisesti yhteiskuntaa palvelevaa ylimääräistä hyötyä. Hallituksen esityksen (HE 214/2018 vp) 5 §:n 4 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on esimerkkejä edellä mainituista sallituista rahankeräyksistä.

7.79 Laki isyyslain muuttamisesta

5, 16, 19 ja 59 §. Pykäliä ehdotetaan muutettaviksi siten, että pykälissä esiintyvät viittaukset kuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen ja viittaukset henkilön kotikunnan lastenvalvojaan muutetaan viittauksiksi lastenvalvojaan sillä hyvinvointialueella, jonka alueella henkilön kotikunta sijaitsee.

59 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 59 a §. Asiat, joista säädetään isyyslaissa, kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.80 Laki äitiyslain muuttamisesta

5, 14 ja 51 §. Pykäliä ehdotetaan muutettaviksi siten, että pykälissä esiintyvät viittaukset kuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen ja viittaukset henkilön kotikunnan lastenvalvojaan muutetaan viittauksiksi lastenvalvojaan sillä hyvinvointialueella, jonka alueella henkilön kotikunta sijaitsee.

51 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 51 a §. Asiat, joista säädetään äitiyslaissa, kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.81 Laki adoptiolain muuttamisesta

14 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kunnan sosiaalihuollon toimielimeen muutetaan hyvinvointialueeksi. Lisäksi momentin kieliasu ehdotetaan päivitettäväksi vastaamaan konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n muutettua sanamuotoa.

21 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus henkilöiden kotikunnan sosiaalihuollon toimielimeen muutetaan viittaukseksi siihen hyvinvointialueeseen, jonka alueella pykälässä mainittujen henkilöiden kotikunta sijaitsee.

22, 24, 32, 61, 80 ja 94 §. Pykäliä ehdotetaan muutettaviksi siten, että viittaukset kunnan sosiaalihuollon toimielimiin muutetaan hyvinvointialueeksi.

63 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kotikunnan sosiaalihuollon toimielimeen muutetaan joko viittaukseksi siihen hyvinvointialueeseen, jonka alueella momentissa mainittujen henkilöiden kotikunta sijaitsee tai, jos henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa, jonka alueella hän oleskelee.

87 §. Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kunnan sosiaalihuollon toimielimeen, kuntayhtymään tai muuhun kuntien yhteenliittymään muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

92 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus sosiaalihuollon toimielimeen muutetaan hyvinvointialueeksi.

97 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 97 a §. Asiat, joista säädetään adoptiolaissa, kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.82 Laki avioliittolain muuttamisesta

22 ja 32 §. 22 §:n 2 momenttia ja 32 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus sosiaalilautakuntaan muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

32 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 32 a §. Asiat, joista säädetään avioliittolaissa, kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

50 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1-4 momenteissa olevat viittaukset sosiaalilautakuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi pykälän uuteen 5 momenttiin ehdotetaan 32 a §:n yhteydessä perustellusta syystä lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.83 Laki hedelmöityshoidoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kumottaviin lakeihin poistetaan ja viittaus sairaanhoitopiirin kuntayhtymään korvataan viittauksella hyvinvointialueeseen ja HUS-yhtymään. Viittaus hyvinvointialueeseen kattaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) 2 §:n 2 momentin perusteella myös Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin päättämät hoitovastuussa olevat kokonaisuudet.

7.84 Laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta

8, 8 a ja 8 b §. Pykäliä ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kuntaan tai kunnan sosiaalilautakuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

8 c §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 c §. Asiat, joista lapsen elatuksesta annetussa laissa säädetään, kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

13 a §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

7.85 Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta

8, 9 b, 11 a, 12, 14, 16, 19, 39 ja 49 §. Pykäliä ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kunnan sosiaalilautakuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen.

8 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 a §. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

17 b §:n 1 momentti ja 17 d §. Säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kuntaan muutetaan hyvinvointialueeksi. Lain 17 b §:n 1 momentin viittaus vuoden 1982 sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan poistettavaksi.

35 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kunnan sosiaalihuollon viranomaisiin muutetaan hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisiksi.

46 §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus sosiaalilautakuntaan poistetaan tarpeettomana.

7.86 Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

1 ja 9 §. 1 §:n 2 momenttia ja 9 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kuntaan, kunnan toimielimeen ja sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueeksi. Lisäksi 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

12 §. Pykälän 2 ja 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kunnan ja sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen viranomaiseksi. Lisäksi 2 ja 3 momentteihin sisältyvät lakiviittaukset ehdotetaan selkeytettäviksi ja päivitettäviksi.

14 §. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset sosiaalilautakuntaan muutetaan hyvinvointialueeksi.

24 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen viranomaiseksi.

25 §. Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen viranomaiseksi ja viittaus kuntaan tai kuntayhtymään muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

32 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiseksi.

7.87 Laki ulosottokaaren 7 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta

3 § ja 5 §. *Ilmoitus kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle sekä häädön toimittaminen.* Häädön yhteydessä ulosottomiehen on voimassa olevan lain mukaan tehtävä ilmoitus häätöasian vireilletulosta ja siinä ilmenneistä olosuhteista paikkakunnan asunto- ja sosiaaliviranomaisille, jos hänen tiedossa on, että ulosottoperusteessa tarkoitetuissa tiloissa asuu lapsia, joiden asumisen järjestyminen on epäselvää, tai välittömän huolenpidon tarpeessa olevia henkilöitä. Näille viranomaisille on varattava tilaisuus järjestää asuminen tai selvittää sosiaalihuollon palvelujen tarve. Pykälissä säädetyt tehtävät kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälissä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan pykäliin lisättäväksi säännös niiden soveltamisesta Ahvenanmaalla.

Asiassa on kuultu sosiaali- ja terveysministeriötä, joka on suosittanut, että paikkakunnan asunto- ja sosiaaliviranomaisen sijaan jatkossa vastaavista tahoista käytetään termejä kunnan asumisesta vastaavaviranomainen ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaava viranomainen.

7.88 Laki toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa

tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

3 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kunnan sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiseksi.

9 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan viittaukseksi sosiaalihuollon järjestäjään tai toteuttajaan, mikä vastaa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:ssä käytettyä terminologiaa.

10 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän 1 ja 2 momentin viittaukset sosiaalilautakuntaan muutetaan viittauksiksi hyvinvointialueeseen. Pykälän 3 momentin viittaus kuntaan ehdotetaan korvattavaksi hyvinvointialueella ja momenttiin sisältyvä viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettuun lakiin (733/1992) ehdotetaan korvattavaksi viittauksella lakiin hyvinvointialueen rahoituksesta (/).

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan pykälään lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.89 Laki etu- ja sukunimilain muuttamisesta

22, 23 ja 27 §. Lain 22 §:n 3 momenttia, 23 §:n 3 momenttia ja 27 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kunnan sosiaalihuollosta vastaavaan toimielimeen korvataan viittauksella hyvinvointialueeseen.

33 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 33 a §. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.90 Laki valmiuslain muuttamisesta

12 §. *Varautumisvelvollisuus*. Pykälässä säädetty varautumisvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös hyvinvointialueita ja hyvinvointiyhtymiä.

70 §. *Polttonesteen käyttölupa*. Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin niin, että jatkossa polttonesteen käyttölupa voitaisiin myöntää myös hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille.

88 §. *Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä terveydensuojelu.* Pykälän 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdissa säädetty mahdollisuus luopua sosiaali- ja terveyspalvelujen ja terveydensuojelun sisältöä koskevista vaatimuksista muutettaisiin koskemaan kuntien sijaan hyvinvointialueita ja hyvinvointiyhtymiä. Voimassa olevan 1 momentin 3 kohdassa säädetty kuntien mahdollisuus luopua päivähoidon järjestämisvelvollisuudesta muutettaisiin pykälän 2 momentiksi. Voimassa olevaan säännökseen sisältyvä viittaus kumottuun päivähoitolakiin muutettaisiin viittaukseksi varhaiskasvatuslakiin. Pykälässä säädetyt tehtävät kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991)

mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan pykälään lisättäväksi säännös sen soveltamisesta Ahvenanmaalla.

94 §. *Irtisanomisoikeuden rajoittaminen*. Pykälässä säädetty irtisanomisoikeuden rajoitus muutettaisiin koskemaan esitykseen sisältyvää kunnallisia viranhaltijoita koskevan lain muutosesitystä vastaavasti kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijoita.

101 §. *Työvelvollisuussuhteen ehdot*. Pykälässä säädetty työvelvollisuuden ehtoja koskeva säännös muutettaisiin koskemaan esitykseen sisältyvää kunnan virkaehtosopimuslakia koskevaa muutosesitystä vastaavasti kunnan ja hyvinvointialueen virkaehtosopimuslakia.

106 §. *Hallintoviranomaisten viestintä poikkeusoloissa*. Pykälän 3 momentissa säädetty valtioneuvoston kanslian ja Valtion viestintäkeskuksen toimivaltuus laajennettaisiin koskemaan myös hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisen viestintää.

108a §. *Hyvinvointialueen hallinto*. Pykälässä säädettäisiin valmiuslain 108 §:ssä säädetyn kuntaa koskevaa säännöstä vastaavasti hyvinvointialueen hallinnon järjestämisestä poikkeusoloissa. Pykälän 1 momentin mukaan hyvinvointialueen aluevaltuusto voitaisiin poikkeusoloissa kutsua koolle välittömästi. Aluevaltuusto olisi päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuutetuista on läsnä.

Jos aluevaltuustoa ei saataisi koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttäisivät välitöntä päätöksentekoa, olisi hyvinvointialueen aluehallituksella pykälän 2 momentin mukaan oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat hyvinvointialueen hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallaan siirtämistä, talousarviota sekä muista aluevaltuuston päätettäväksi säädetyistä asioista.

Aluehallituksen tulisi pykälän 3 momentin mukaan saattaa pian tällaiset 2 momentissa tarkoitetut päätökset aluevaltuuston päätettäviksi. Aluehallituksen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen säädettäisiin 3 momentissa olevan voimassa kunnes aluevaltuusto on päättänyt asiasta. Pykälän 3 momentin mukaisesti pykälässä hyvinvointialueesta säädettyä sovelletaan myös hyvinvointiyhtymään.

120 §. *Pelastustoimen ja väestönsuojelun erityistoimet.* Pykälässä säädettyjä tehtäviä suorittaviin tahoihin lisättäisiin hyvinvointialueet.

126 §. *Tiedotusten julkaisuvelvollisuus*. Pykälässä säädetty julkaisuvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös aluehallituksen tiedotteita.

7.91 Laki tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

5 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kunnan sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiseksi.

6 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus vuoden 1982 sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen. Lisäksi lastensuojelulakia koskeva viittaus päivitetään vastaamaan voimassa olevaa lakia.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan pykälään lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.92 Laki aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

3 ja 9 §. 3 §:ää ja 9 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kunnan sosiaalihuollon viranomaiseen muutetaan hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiseksi.

5 §. Pykälän 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset aikuisen kotikunnan, oleskelukunnan ja hänelle läheisimmän kunnan sosiaalilautakuntaan muutetaan hyvinvointialueeksi, jonka alueella aikuisen kotikunta sijaitsee, jonka alueella hän oleskelee tai johon hänellä on läheisin yhteys.

10 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 a §. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.93 Laki vankeuslain 4 luvun 7 §:n muuttamisesta

4 luvun 7 §. *Suunnitelman laatimismenettely.* Pykälän viimeisen virkkeen muotoilua muutetaan siten, että pykälässä luetellut sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimapalveluista vastaavat viranomaiset määräytyvät tuomitun koti- tai asuinkunnan perusteella.

7.94 Laki yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

8 §. *Rangaistusajan suunnitelma ja aikataulu.* Pykälän 4 momentin muotoilua muutetaan siten, että pykälässä luetellut sosiaali-, terveys, asunto- ja työvoimapalveluista vastaavat viranomaiset määräytyvät vangin koti- tai asuinkunnan perusteella.

9 §. *Valvonta-ajan täytäntöönpanon valmistelu.* Pykälän 3 momentin viittaus kuntaan muutetaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja viittaus kunnallisten peruspalvelujen kustannuksista viittaukseksi hyvinvointialueelle kuuluviin peruspalveluiden kustannuksiin. Pykälässä säädetyt tehtävät kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan pykälän 3 momenttiin lisättäväksi säännös pykälän soveltamisesta Ahvenanmaalla.

7.95 Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 12 ja 71 §:n muuttamisesta

12 §. *Tukitoimenpiteet.* Pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen ja viittaus kunnan tehtävistä hyvinvointialueelle kuuluviksi tehtäviksi. Pykälässä säädetyt tehtävät kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädän-

tövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska pykälässä muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan pykälän 2 momenttiin lisättäväksi säännös pykälän soveltamisesta Ahvenanmaalla.

71 §. *Valvonnan sisältö.* Pykälässä muutetaan viittaus koti- ja asuinkuntaan viittaukseksi koti- tai asuinkuntaan. Ehdotettu ilmaisutapa vastaa vankeuslain (767/2005) 4 luvun 7 §:n ja yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 8 §:n 4 momentin muotoilua. Muutos täsmentää kotikunnan ensisijaisuutta suhteessa asuinkuntaan, jos nämä eivät ole sama kunta. Muutos on tarpeen 12 §:n 2 momentin muutoksen takia.

7.96 Laki oikeusapulain 10 §:n muuttamisesta

10 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös hyvinvointialueen viranomainen olisi velvollinen antamaan oikeusaputoimistolle sen pyynnöstä ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat tiedot, jotka oikeusaputoimistolle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä sen selvittämiseksi, onko hakija taloudellisen asemansa perusteella oikeutettu oikeusapuun ja onko hakijalla asian kattava oikeusturvavakuutus.

7.97 Laki holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

72 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus vuoden 1982 sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettuun toimielimeen muutetaan hyvinvointialueeksi.

84 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Laissa säädetyt asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä perusteella niitä sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuollon tehtävistä vastaavat kunnat ja kuntayhtymä. Koska laissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

90 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös hyvinvointialueen viranomainen on velvollinen antamaan momentissa tarkoitetut tiedot holhousviranomaiselle ja tuomioistuimelle.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon toimielimeen muutetaan hyvinvointialueeksi.

92 §. Pykälän 3 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että salassapidettävä tieto voidaan antaa myös hyvinvointialueen viranomaisille holhoustoimilain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

7.98 Laki Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

10 §. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös hyvinvointialueen viranomaisella on oikeus saada momentissa tarkoitetut tiedot holhousasioiden rekisteristä.

7.99 Laki liikuntalain 5 §:n muuttamisesta

5 §. *Kunnan vastuu.* Pykälän 6 momentissa vanhentunut viittaus kuntalakiin ehdotetaan muutettavaksi ajantasaiseen säännökseen. Kuntalaki (365/1995) on kumottu kuntalailla (410/2015), jonka 22 §:ssä säädetään kunnan velvollisuudesta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Viittaus terveydenhuoltolakiin (1326/2010) ehdotetaan muutettavaksi

viittaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

7.100 Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

12 §. *Oikeus saada tietoja ja virka-apua.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan valtion ja kunnan viranomaiset ja julkista tehtävää hoitavat yksityiset yhteisöt ja säätiöt ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua lautakunnalle. Säännös ehdotetaan muutettavan vastaamaan sanamuodoltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 50 §:n mukaista säännöstä hallintotuomioistuimen tiedonsaantioikeudesta viranomaiselta. Ehdotetun muutoksen myötä lautakunnan tiedonsaantioikeus kattaisi myös uudet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat viranomaiset.

7.101 Laki kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

7 §. *Yhteistyö.* Pykälän 2 momentissa säädetään kunnan yhteistyöstä eri tahojen kanssa kunnan kulttuuritoiminnan edistämisessä. Kunnan kulttuuritoiminnan tavoitteisiin sisältyy myös väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen taiteen ja kulttuurin keinoin, missä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat tahot ovat keskeisiä yhteistyötahoja. Säännöksen esimerkkiluetteloon yhteistyötahoista lisättäisiin hyvinvointialueet.

7.102 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

6 §. *Määritelmät.* Voimassa olevan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*) 6 §:n 21 kohdan mukaan pelastusviranomaisella tarkoitetaan pelastuslaissa tarkoitettua alueen pelastustoimen pelastusviranomaista. Määritelmää pelastusviranomaisesta muutettaisiin siten, että viitattaisiin jatkossa pelastuslain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuun pelastusviranomaiseen. Näin varmistettaisiin, että sote-uudistuksen myötä kemikaaliturvallisuuslaissa olisi selkeää, että jatkossa pelastuslaissa tarkoitettu hyvinvointialueen pelastusviranomainen huolehtii kemikaaliturvallisuuslaissa pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä. Pelastuslain muutoksessa tullaan määrittelemään ketkä ovat pelastuslain mukaisia hyvinvointialueen pelastusviranomaisia. Pelastuslain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuja hyvinvointialueen pelastusviranomaisia olisivat jatkossa pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä hyvinvointialueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin. Valtion pelastusviranomaisia ovat jatkossakin sisäministeriön pelastusylijohtaja ja hänen määräämänsä sisäministeriön virkamiehet 26 §:n 1 momentin mukaisesti.

126 §. *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa tarkennettaisiin, että tämän lain 131 §:n 2 momentissa tarkoitetusta pelastusviranomaisen suoritteista perittävien maksujen suuruutta koskevasta päätöksestä ja sitä koskevasta muutoksenhausta säädetään ehdotettavassa hyvinvointialueesta annettavassa laissa (/). Voimassa olevassa kemikaaliturvallisuuslaissa ei ole erikseen säädetty muutoksenhausta pelastusviranomaisen suoritteista perittävään maksupäätökseen. Lain selkeyden ja toiminnanharjoittajan oikeusturvan kannalta nähdään tarpeen säätää informatiivinen viittaus muutoksenhakuun sovellettavasta laista.

131 §. *Maksut.* Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan pelastusviranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää kuitenkin alueen pelastustoimi noudattaen valtion maksuperustelaissa säädettyjä periaatteita. Momenttia ehdotetaan soteuudistuksen myötä muutettavaksi, kun maksuja määräävä toimivaltainen viranomainen pelastustoimen osalta muuttuisi. Ehdotetun hyvinvointialueesta annetun lain 22 §:n 2 momentin 8

kohdan nojalla aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista. Tämän perusteella kemikaaliturvallisuuslain 131 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti. Lisäksi säädöshuollollisista syistä muutettaisiin samassa yhteydessä kemikaaliturvallisuuslain 131§:n 3 momenttia korjaamalla vanhentunut viittaus lakiin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007). Pykälään tehtäisiin myös eräitä teknisiä täsmennyksiä. Muilta osin pykälä säilyisi ennallaan.

7.103 Laki eläintautilain 22 §:n muuttamisesta

22 §. *Eläinterveysviranomaisen ilmoitusvelvollisuus*. Pykälän 3 momentissa muutetaan viittaus kuntaan viittaukseksi hyvinvointialueeseen.

7.104 Laki valtionavustuslain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta

1 §. Lailla ehdotetaan kumottavaksi valtionavustuslain 3 pykälän 2 momentti, jossa viitataan valtionavustuslain soveltamiseen eräissä kuntien peruspalveluja koskevissa laeissa säädettyyn valtionosuuteen ja valtionavustukseen, jos siitä mainituissa laeissa erikseen säädetään. Tällä viittaussäännöksellä on lähinnä informatiivinen luonne, koska valtionavustuslaki on luonteeltaan yleislaki, ja erityislaeissa voidaan joka tapauksessa säätää valtionavustuksista joko valtionavustuslaista poikkeavalla tavalla tai viitata soveltuvin osin valtionavustuslain säännöksiin. Kuntien valtionosuussäädösten perusteella ei ole enää viime vuosina myönnetty käyttötarkoitukseltaan rajattuja valtionavustuksia samassa laajuudessa kuin aiemmin. Valtionavustuslain ja valtionavustuksia koskevien erityislakien välinen suhde ei ole käytännössä aiheuttanut soveltamisongelmia. Näin ollen erilliselle informatiiviselle viittaussäännökselle ei ole erityistarvetta, vaan se voidaan sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön nimikkeiden muuttuessa kumota kokonaan.

7.105 Laki Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

3 §. Lain 3 §:n 1 momentissa on luettelo viranomaistyyppisistä hankintayksiköistä, jotka voivat olla Hansel Oy:n asiakkaita. Pykälän 1 momentissa olevaan luetteloon lisättäisiin hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät. Siten hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät voisivat käyttää Hanselin yhteishankintasopimuksia sekä Hanselin palveluja. HUS-yhtymä on hyvinvointiyhtymä, joten myös sen olisi mahdollista hyödyntää Hanselin palveluja. Hyvinvointialueista annettavalla lailla on tarkoitus siirtää kuntien tehtäviä hyvinvointialueille. Koska kunnat ja kuntayhtymät ovat nykyisen Hansel-lain mukaisia Hanselin asiakkaita, muutos ei käytännössä laajentaisi Hanselin asiakaspiiriä. Kunnat ja kuntayhtymät, kuten sairaanhoitopiirit ovat tehneet hankintoja käyttäen Hanselin puitejärjestelyjä ja dynaamisia hankintajärjestelmiä. Lakimuutoksen johdosta näiden asiakkaiden yhteishankintasopimusten hyödyntäminen voisi jatkua.

Lain 3 § 2 momentin mukaan yhtiön asiakkaita voivat olla myös hankintalain tarkoittamat julkisoikeudelliset laitokset, joihin 1 momentin mukainen hankintayksikkö käyttää määräysvaltaa. Siten hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien määräysvallassa olevat oikeushenkilöt, kuten yhtiöt, säätiöt ja yhdistykset voisivat myös olla Hansel Oy:n asiakkaita. Näin myös hyvinvointialueiden yhtiömuotoiset osaamiskeskukset, kuten perustettava toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskus, voisivat olla Hansel Oy:n asiakkaita. Hyvinvointialueiden liikelaitokset ovat hyvinvointialueista annettavan lain 70 §:n mukaisia hyvinvointialueiden osia, joten ne eivät ole erillisiä oikeushenkilöitä, vaan ovat 1 momentin mukaisesti Hansel Oy:n asiakkaita.

7.106 Laki eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain kumoamisesta

Sote-uudistuksen perusteella Paras-laissa säädetyt yhteistoimintavelvoitteet eivät ole enää tarpeen, koska sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Koska laki on voimassa vuoden 2023 loppuun asti, on laki kumottava vuoden uudistuksen johdosta vuoden 2023 alusta lukien.

7.107 Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain kumoamisesta

Sote-uudistuksessa toteutettavan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirron perusteella kunnat ja kuntayhtymät eivät voi enää tehdä järjestämisvastuunsa perusteella sopimuksia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Lisäksi tarve rajoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja poistuu, koska tulevassa sote-järjestämisessä hyvinvointialueet vastaavat investoinneista. Koska laki on voimassa vuoden 2025 loppuun saakka, on laki kumottava sote-uudistuksen perusteella.

7.108 Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 78 §:n muuttamisesta

78 §. *Viittaukset muuhun lainsäädäntöön*. Pykälän ensimmäiseen momenttiin tehtäisiin tarvittavat muutokset, jotka johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Momentissa oleva viittaus sosiaalihuoltolain mukaiseen toimielimeen muutettaisiin viittaukseksi hyvinvointialueeseen, koska sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet hyvinvointialueesta annetun lain (xx/xx) ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (xx/xx) mukaisesti.

7.109 Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista

Hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi hyvinvointialueiden perustamisesta ja hyvinvointialueesta annettavan lain säätämisestä johtuvat välttämättömät muutokset.

5 §. Tukipalvelujen käyttö julkisessa tehtävässä. Pykälän 1 momentissa säädetään julkisen hallinnon viranomaisista, joilla on velvollisuus käyttää lainkohdassa mainittuja tukipalveluja. Momentti säilyisi muutoin sisällöllisesti voimassa olevan lain mukaisena, mutta momenttiin lisättäisiin uusi 2 kohta, mikä tarkoittaisi sitä, että myös hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaiset olisivat säännöksessä tarkoitettuja julkisen hallinnon viranomaisia. Hyvinvointialueiden perustamisesta lähtien myös hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien viranomaisten olisi käytettävä pykälän 1 momentissa tarkoitetulla tavalla yhteisiä sähköisen asioinnin tukipalveluja.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lainsäädännössä säädetyt nykyiset asetuksenantovaltuudet säilyisivät ennallaan, lukuun ottamatta vuoden 1982 sosiaalihuoltolain (710/1982) 60 §:n mukaista asetuksenantovaltuutta sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 67 §:n mukaista asetuksenantovaltuutta, jotka ehdotetaan esityksessä kumottavaksi. Asetuksiin tehtäisiin tekniset muutokset myöhemmin hallituskauden aikana.

Voimassa olevan pelastuslain sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtäviä koskevassa 23 §:ssä sekä alueen pelastustoimen palvelutasopäätöstä koskevassa 29 §:ssä säädetty asetuksenantovaltuus kumottaisiin. Pelastuslain nykyiset asetuksenantovaltuudet säilyisivät muilta osin voimassa.

9 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023.

Terveydenhuoltolaissa säädettäisiin erikseen siirtymäsäännös, jonka mukaan sellainen kumottavaksi ehdotettavassa 43 §:ssä tarkoitettu erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien välinen erikoissairaanhoidon järjestämissopimus, joka olisi voimassa ehdotettavan lain voimaan tullessa, siirtyisi kyseisenä ajankohtana hyvinvointialueille sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 20 §:n nojalla. Mainitun 20 §:n mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymää koskevat sopimusvelvoitteet koskisivat sitä hyvinvointialuetta, jonka alueeseen kyseisen kuntayhtymän jäsenkunnat kuuluvat. Erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta sovellettaisiin siten samaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettuun sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden välillä siihen asti, kunnes ne ovat hyväksyneet kyseisen lain 36 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen ensimmäisen kerran, kuitenkin enintään vuoden 2025 loppuun asti. Tämä olisi perusteltua, sillä yhteistyösopimuksen olisi tarkoitus korvata kumottavaksi ehdotettavan terveydenhuoltolain 43 §:n mukainen erikoisairaanhoidon järjestämissopimus, ja samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden olisi voimaapanolain 1 §:n 3 momentin mukaan solmittava yhteistyösopimus ensimmäisen kerran viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä.

Pelastuslain 26 §:n 2 momentin mukaiset alueen pelastustoimen määräykset alueen pelastusviranomaiseksi pysyisivät voimassa, jollei hyvinvointialueen pelastuslaitoksen ylin viranhaltija tämän lain 26 §:n 2 momentin nojalla toisin määrää.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen esitys liittyy eduskunnalle 8.12.2020 annettuun hallituksen esitykseen hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020 vp). Esityksessä ehdotettu voisi tulla hyväksytyksi ainoastaan, jos HE 241/2020 vp ehdotettu keskeinen sisältö on tullut hyväksytyksi. Perustuslakivaliokunta (PeVL 65/2018 vp) katsoi silloin ehdotetuista maakuntavaaleista, että äänestäjillä ja ehdokkailla tulee perustuslain 2 §:ssä säädetystä kansanvallan periaatteesta johtuvista syistä olla mahdollisuus saada riittävä kokonaiskuva maakunnan tehtävistä ja toimivallasta. Samoin valiokunta katsoi, että perustuslain 14 §:n 4 momentissa turvattu yksilön vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuus edellyttää tietoa siitä, mihin vaikuttaa ja osallistua. Koska HE 241/2020 ehdotetaan säädettäväksi tehtävänsiirtoa koskevat päälait, toteutuu tämä vaatimus käytännössä jo tämän esityksen (HE 241/2020) perusteella.

Esityksellä on yhteys eduskunnalle annettuun esitykseen HE 212/2020 vp. HE 212/2020 yhteydessä tehtävät muutokset vaikuttavat tässä esityksessä ehdotettuihin muutoksiin koskien sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakia, terveydenhuoltolain 9 §:ää, lastensuojelulain 25 b §:ää sekä asiakasmaksulakia.

Esityksellä on yhteys oikeusministeriössä valmisteltavaan vanhemmuuslakiin, jonka tavoitteena on äitiys- ja isyyslakien yhdistäminen. Vanhemmuuslakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäväksi toukokuussa 2021 ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023 eli samaan aikaan tässä esityksessä ehdotettavien lainmuutosten kanssa. Jos vanhemmuuslaki hyväksytään ja sen voimaantuloajankohta säilyy samana, käyvät tässä esityksessä ehdotetut erilliset muutokset isyys- ja äitiyslakeihin tarpeettomiksi ja tässä esityksessä muutettavaksi ehdotettuun sosiaalihuoltolain 14 §:n 2 momenttiin sisältyvät viittaukset isyys- ja äitiyslakeihin tulee korvata viittauksella vanhemmuuslakiin.

Esityksellä on yhteys oikeusministeriössä valmisteltavana olevaan avioliittolain muutokseen, joka sisältää ehdotuksen avioliittolain 32 §:n muuttamiseksi. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi myös tässä esityksessä. Oikeusministeriössä valmisteltavana olevan ehdotuksen tavoitteena on, että muutokset hyväksytään ja ne tulevat voimaan syksyllä 2021 eli ennen tässä ehdotuksessa ehdotettuja lakimuutoksia. Muutoksella on vaikutus tässä esityksessä ehdotetun avioliittolain muutoksen johtolauseeseen ja ehdotuksen liitteenä olevaan rinnakkaistekstin sisältöön.

Esityksen ulkopuolelle jäävät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan lait

Tartuntatautilakiin (1227/2016) on tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia. Lakiin ollaan tekemässä covid-19 johtuvia muutoksia kevään aikana. Tästä johtuen tartuntatautilakiin tehdään tarvittavat tekniset muutokset myöhemmin hallituskauden aikana. Tartuntatautilain suhteesta Ahvenanmaan itsehallintolakiin ja mahdollisesta muutostarpeesta ollaan tekemässä selvitys ja asian valmistelu etenee omassa valmistelussaan.

Lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) on tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia, mutta koska laki 159/2007 ollaan kumoamassa ja korvaamassa kokonaan uudella saman nimisellä lailla samanaikaisesti hallituksen esityksellä (HE 212/2020), tähän lakiin tehtävät tekniset muutokset on tarkoitus toteuttaa sen jälkeen, kun uusi laki on olemassa myöhemmin hallituskauden aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan luonnosta hallituksen esitykseksi laiksi Genomikeskuksesta ja genomitietojen käsittely edellytyksistä (STM071:00/2018), joka sisältäisi terveydenhuoltoa tai terveyspalveluja järjestävää, tuottavaa tai toteuttavaa viranomaista taikka yksityistä palvelujen tuottajaa, josta säädetään yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990), koskevan velvoitteen tallentaa toiminnassaan genomitietorekisteriin toiminnassaan syntyvät genomitiedot sekä Genomikeskuksen oikeuden luovuttaa genomitietoa näille terveydenhuollon palvelunantajille. Mahdolliset sote-uudistuksesta johtuvat tekniset muutokset tehtäisiin edellä mainittuun sääntelyyn myöhemmin hallituskauden aikana.

Biopankkilain kokonaisuudistus on vireillä sosiaali- ja terveysministeriössä ja siinä on tunnistettu muutostarpeita myös sote-uudistuksen vuoksi. Biopankkilain kokonaisuudistuksen on kuitenkin tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn keväällä 2021 ja sen olisi tarkoitus tulla voimaan tammikuussa 2022, jonka vuoksi sote-uudistuksen tuomat muutokset on tarkoituksenmukaista tehdä myöhemmin hallituskaudella.

Lakiin sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007) on tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia, mutta koska lakia 61/2007 ollaan samanaikaisesti muuttamassa hallituksen esityksellä (HE 212/2020), lakiin tehtävät tekniset muutokset on tarkoitus toteuttaa sen jälkeen, kun uudet säännökset on olemassa myöhemmin hallituskauden aikana.

Lääkelakiin (395/1987) ja lakiin lääkkeiden velvoitevarastoinnista (979/2008) on tarpeen tehdä sote-uudistuksen vuoksi teknisten muutosten lisäksi sisällöllisiä muutoksia. Muutokset on sen vuoksi perusteltua toteuttaa lääkelainsäädännön muiden muutosten yhteydessä hallituskauden aikana.

Päihdehuoltolakiin (41/1986) on tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia, mutta teknisten muutosten tekeminen vaatisi perustuslain kannalta ongelmallisten säännösten muuttamista. Muutokset tehdään itsemääräämisoikeutta koskevan lainsäädännön ja/tai päihdehuollon palveluja koskevan lainsäädännön valmistelun yhteydessä keväällä 2021 linjattavat aikataulun mukaisesti.

Lakiin kuolemansyyn selvittämisestä (459/1973) on tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia, mutta koska lakia ollaan samanaikaisesti muuttamassa syksyllä annettavalla hallituksen esityksellä, lakiin tehtävät tekniset muutokset on tarkoitus toteuttaa myöhemmin hallituskauden aikana.

Lakiin toimeentulotuesta (1412/1997) on tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia. Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti toimeentulotukilakia ollaan uudistamassa kokonaisuutena. Koska lakia ollaan samanaikaisesti muuttamassa, lakiin tehtävät tekniset muutokset on tarkoitus toteuttaa myöhemmin hallituskauden aikana.

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin (1231/1996) ei ole todennäköisesti tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia, koska maatalouslomituspalvelujen siirtyminen monialaisten maakuntien tehtäväksi ei tässä vaiheessa vaikuta todennäköiseltä ainakaan lähivuosina. Joka tapauksessa mahdolliset muutokset toteutettaisiin vasta myöhemmin, todennäköisesti sosiaali- ja terveysministeriössä valmistelussa olevan lomituslainsäädännön uudistuksen yhteydessä. Myöskään lakiin turkistuottajien lomituspalveluista (1264/2009) ja lakiin poronhoitajien sijaisavusta (1238/2014) ei ole tarpeen tehdä sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan tehtävän sote-uudistuksen vuoksi tarpeelliset tekniset muutokset rajat ylittävää terveydenhuoltoa koskevaan lakiin (1201/2013). Ehdotettujen teknisten muutosten lisäksi on kyseiseen lakiin tarpeen tehdä myös sisällöllisiä muutoksia, jotka osittain kytkeytyvät muihin sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteilla oleviin uudistuksiin (mm. monikanavarahoitukseen liittyvä selvitys). Nämä sisällölliset muutokset on tarkoitus tehdä rajat ylittävää terveydenhuoltoa koskevaan lakiin erillisellä hallituksen esityksellä tämän hallituskauden aikana.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi sote-uudistuksen vuoksi tarpeelliset tekniset muutokset pääosaan terveydenhuoltolain (1326/2010) pykälistä. Kuitenkin lain 16, 17, 46 ja 60 §:iin ei ehdoteta teknisiä sote-muutoksia, koska kyseisten pykälien sisällöllisiä muutostarpeita arvioidaan vielä erikseen.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksessä tehdään hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tekniset muutokset sekä Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvä tietojohtamista koskeva täydennys. Näillä muutoksilla päivitetään lainsäädäntö vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Edellä olevasta johtuen esitykseen liittyvä suhde perustuslakiin on arvioitu ja kuvattu hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevassa esityksessä (HE 241/2020 vp).

Ahvenanmaalla on kansainväliseen tapaoikeuteen ja valtiosääntöön perustuva erityisasema. Ahvenanmaan itsehallinnosta säädetään perustuslain 75 ja 120 §:ssä sekä Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991). Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan lainsäädäntövalta on jaettu maakunnan ja valtakunnan kesken siten, että maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvista oikeudenaloista säädetään 18 §:ssä ja valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvista oikeudenaloista säädetään 27 §:ssä. Tämän lisäksi lain 29 §:ssä säädetään oikeudenaloista, joiden osalta lainsäädän-

tövalta voidaan siirtää maakunnalle tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä annetulla lailla. Toimivallanjako hallintoasioissa vastaa lainsäädäntövallan jakoa lukuun ottamatta 23 ja 30 §:ssä lueteltuja poikkeuksia ja lisäyksiä.

Maakunnalla on lainsäädäntövalta itsehallintolain 18 §:n 12 kohdan mukaan asioissa, jotka koskevat terveyden- ja sairaanhoitoa 27 §:n 24, 29 ja 30 kohdassa säädetyin poikkeuksin; polttohautausta ja 13 kohdan mukaan asioissa, jotka koskevat sosiaalihuoltoa ja lupaa alkoholijuomien anniskeluun. Vastaavasti valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat lain 27 §:n mukaan muun ohella suku- ja etunimeä, holhousta, kuolleeksi julistamista (6 kohta), avioliittoa ja perhesuhteita, lapsen oikeudellista asemaa, lapseksiottamista, perintöä 10 §:ssä säädetyin poikkeuksin (7 kohta), hallinnollista puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen (24 kohta), ihmisten tarttuvia tauteja, kastrointia ja sterilointia, raskauden keskeyttämistä, keinohedelmöitystä, oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia (29 kohta), terveyden- ja sairaanhoidon piirissä toimivien kelpoisuusvaatimuksia, apteekkilaitosta, lääkkeitä ja lääkkeenomaisia tuotteita, huumaavia aineita sekä myrkkyjen valmistamista ja niiden käyttötarkoituksen vahvistamista (30 kohta) sekä muita tämän lain perusteiden mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluviksi katsottavia asioita (42 kohta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ei koske Ahvenanmaan maakuntaa eikä se sellaisenaan ole tarkoitettu tulevaksi siellä voimaan. Esityksessä ehdotetaan kuitenkin muutoksia lakeihin, jotka kuuluvat itsehallintolain edellä mainittujen säännösten mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan ja joita siten sovelletaan suoraan Ahvenanmaan maakunnassa.

Ahvenanmaan maakunnassa sosiaalihuoltoon kuuluvia tehtäviä hoitavat kunnat (16) sekä kuntien sosiaalipalvelua koskeva kuntayhtymä (Kommunernas socialtjänst KST) ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnan viranomainen Ålands hälso-och sjukvård (ÅHS). Ahvenanmaan maakunnan hallitus nosti esitystä koskevassa lausunnossaan esille eräiden lakien osalta niiden soveltamiseen liittyvän ongelman suhteessa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin. Maakunnan hallitus katsoi, että ongelma syntyy siitä, että valtakunnan laissa korvataan viittaukset kuntiin ja kuntayhtymiin viittauksilla hyvinvointialueisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi esityksen valmistelun yhteydessä Ahvenanmaan valtuuskunnalta lausunnon, jossa pyydettiin valtuuskunnan näkemystä siihen, voidaanko esitysluonnoksessa mukana oleviin valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluviin lakeihin lisätä säännös niiden soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Esitysluonnoksessa ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia, jonka vuoksi edellä kuvattujen säännösten tarkoitus on säilyttää nykytila lakien soveltamisen näkökulmasta. Ahvenanmaan valtuuskunta lausui 25.2.2021 antamassaan lausunnossa (18/21), että sen käsityksen mukaan itsehallintolaista ei voida päätellä estettä sille, että valtakunnan toimivaltaan kuuluvat tehtävät, jotka valtakunnan lain mukaan kuuluvat kunnille, jäävät kunnallisiksi tehtäviksi Ahvenanmaalla, vaikka ne valtakunnassa siirtyvät muille viranomaisille, jollaisia ei ole vastaavia Ahvenanmaan maakunnassa. Valtakunnan lainsäädännössä tulisi tällöin valtuuskunnan näkemyksen mukaan säätää, että kunnat hoitavat näitä tehtäviä Ahvenanmaalla. Lausunnossaan Ahvenanmaan valtuuskunta toteaa myös, ettei se ole ottanut kantaa siihen, onko joidenkin kuntien (ts. Ahvenanmaan kuntien) tiettyjen tehtävien säilyttäminen perustuslain mukaista, kun ne siirretään muiden kuntien osalta (ts. valtakunnan kuntien osalta) muille viranomaisille.

Esityksessä ehdotetaan, että lakeihin, jotka kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan ja joihin tehdään sosiaalihuollon tehtäviä koskevia sote-uudistuksesta johtuvia teknisiä muutoksia, lisätään säännös lakien soveltamisesta Ahvenanmaalla.

Edellä kuvattuja säännösehdotuksia lakien soveltamisesta Ahvenanmaalla on tarkasteltava Ahvenanmaan itsehallintolain näkökulmasta sekä perustuslain näkökulmasta koskien kuntien yh-

denvertaisuutta ja asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden toteutumisen osalta. Esitys asettaisi Ahvenanmaan kunnat erilaiseen asemaan kuin Suomen muut kunnat. Esitystä on tämän perusteella arvioitava perustuslain näkökulmasta sekä Ahvenanmaan kuntien että valtakunnan kuntien aseman näkökulmasta.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt hyväksyttävänä sitä, että kuntien tehtävät voivat eriytyä. Kuntia koskevassa lainsäädännössä oli vuoden 1976 kunnallislain voimaantuloon asti kaupungeilla ja muiden kuntien tehtävissä ja hallinnon järjestämisessä eroja. Perustuslakivaliokunta on myös myöhemminkin hyväksynyt muun muassa pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskuntaa ja Kainuun hallintokokeilun yhteydessä, että kuntien tehtävien eriytymisen mahdolliseksi (PeVL 11/1984 vp ja PeVL 65/2002) eikä ole pitänyt eriytymistä lähtökohtaisesti ristiriitaiseksi perustuslain kanssa. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin edellyttänyt, että järjestely turvaa yhdenvertaisesti sosiaalisten perusoikeuksien toteutumisen ja erillisratkaisuun on olemassa riittävät ja hyväksyttävät perusteet. Perustuslain 6 § ei edellytä kuntien yhdenvertaisuutta, vaan se suojaa asukkaiden yhdenvertaisuutta.

Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksen ei ole katsottu edellyttävän kaikkien asukkaiden kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, jolleivät olosuhteet ole samanlaisia. Mikäli esitykseen sisältyviin nyt esillä ja myös Ahvenanmaalla voimassa oleviin lakeihin ei lisättäisi kuntia koskevia säännöksiä lakien soveltamisesta, olisi toinen vaihtoehto säätää velvollisuus tehtävien hoitamisesta valtion viranomaiselle Ahvenanmaalla. Tässä tapauksessa arvioitavaksi tulee järjestelyn tarkoituksenmukaisuus niin asiakkaiden palvelujen saatavuuden ja jatkuvuuden kuin kunnallisen itsehallinnon ja viranomaisvaikutusten näkökulmasta. Ahvenanmaan maakunnassa olemassa olevan itsehallintojärjestelmän ja asiakkaiden palveluiden säilyttäminen nykyisellään on edellä kuvatun sääntelyn johdosta mahdollista, eikä palvelujen uudelleen järjestäminen kunnilta valtion viranomaiselle katsota olevan perusteltua tai kohtuullista manner-Suomessa toteutettavan rakenteellisen uudistuksen johdosta.

Ahvenanmaan kuntien tehtävät ovat jo nyt poikenneet muiden kuntien tehtävistä Ahvenanmaan itsehallinnon perusteella. Sosiaalihuollon tehtävistä ovat vastanneet Ahvenanmaan kunnat ja sosiaalihuollon kuntayhtymä KST, mutta ne eivät ole vastanneet terveydenhuollosta. Ahvenmaan itsehallinnon perusteella Ahvenanmaan kuntien asema poikkeaa jo valtakunnan muiden kuntien asemasta. Koska valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat tehtävät liittyvät sosiaalihuollon tehtäviin ja koska uudistus ei koske Ahvenanmaata, edellyttää tehtävän hoito sitä, että tehtävistä huolehtivat myös jatkossa Ahvenanmaan kunnat ja kuntayhtymä. Ahvenanmaan kuntien tai niiden asukkaiden osalta niiden asemaan ei esitetä muutoksia. Tämän perusteella valtakunnan toimivaltaan kuuluvien tehtävien säilyttäminen Ahvenanmaan kuntien ja kuntayhtymän tehtävinä ei ole ristiriidassa perustuslain 121 §:n 1-3 momenttien (kunnallinen itsehallinto), 6 §:n (yhdenvertaisuus) tai 19 §:n (sosiaaliset perusoikeudet) kanssa.

Voimassa olevan itsehallintolain nojalla Ahvenanmaan maakunnan kunnille kuuluvien tehtävien rahoitus sisältyy Ahvenanmaan maakunnan vuotuiseen tasoitusmäärään ja se voidaan kanavoida kunnille maakuntaosuuksin tai maakunnan päätöksin. Tämä sääntely säilyy ennallaan.

Perustuslain 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään. Väestönsuojelu kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 28 kohdan nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Voimassa olevassa pelastuslaissa ei ole sääntelyä liittyen väestönsuojelutehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla. Pelastuslain väestönsuojeluun liittyvissä säännöksissä ehdotetaan säädettäväksi siitä, että Ahvenanmaalla Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtisi yleisesti Ahvenanmaan maakuntaa koskevien väestönsuojeluvalmisteluiden ja -järjestelyiden yhteensovittamisesta, esityksen tekemisestä sisäministeriölle siitä mitä henkilöitä, materiaalia ja tiloja Geneven yleissopimusten mukainen suojelu koskee, sekä esityksen tekemisestä sisäministeriölle väestönsuojelun johto-

ja muun erityishenkilöstön määräämisestä osallistumaan Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen. Tämä sääntely on sopusoinnussa perustuslaissa ja Ahvenanmaan itsehallintolaissa säädetyn kanssa.

Edellä kuvatuista syistä johtuen hallitus katsoo, että esityksessä ehdotettavat säännökset koskien eräiden lakien soveltamista Ahvenanmaalla voidaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä kerrotun perusteella lait voidaan hallituksen käsityksen mukaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b ja 20 n §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain (101/2001) 20 b §:n 2 momentin johdantokappale ja 20 n §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 20 b §:n 2 momentin johdantokappale laissa 169/2017 ja 20 n §:n 1 momentti laissa 277/2013 seuraavasti:

20 b §

Toimilupa ja ilmoitus

— —

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa kudoslaitostoimintaa varten hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, yhdistykselle tai muulle yhteisölle tai yritykselle, jos kudoslaitos täyttää seuraavien direktiivien mukaiset vaatimukset:

— —

20 n §

Luovutussairaala ja elinsiirtokeskus

Luovutussairaalalle ja elinsiirtokeskukselle asetetuista vaatimuksista säädetään tämän lain lisäksi terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/).

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

veripalvelulain 4 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veripalvelulain (197/2005) 4 §:n 2 momentti ja 18 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 2 momentti laissa 777/2009 seuraavasti:

4 §

Toimilupa ja ilmoitus

— —

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa veripalvelutoimintaa varten hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle, jolla on edellytykset täyttää tässä laissa veripalvelutoiminnalle asetetut laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Lupahakemuksessa on oltava laitoksen henkilöstöä, tiloja, laitteita ja tarvikkeita koskevat tiedot sekä tiedot veren ja sen osien luovutusta, tutkimista, käsittelyä, säilytystä, kuljetusta, jakelua ja veriturvatoimintaa koskevista menettelytavoista.

— —

18 §

Ohjaus ja valvonta

— —

Verikeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 8 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 32 § ja 41 §:n 3 momentti seuraavasti:

8 §

Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjaus ja rekisterinpitäjien yhteistoiminnan kehittäminen

Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjausta ja palveluista vastaavien organisaatioiden yhteisen toiminnan kehittämistä varten sosiaali- ja terveysministeriö asettaa Tietolupaviranomaiselle ohjausryhmän kolmivuotiskaudeksi, sekä nimittää ohjausryhmän puheenjohtajan. Sosiaali- ja terveysministeriö nimeää ohjausryhmään jäseniksi:

— —

2) yhden jäsenen edustamaan hyvinvointialueita sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä;

3) yhden jäsenen edustamaan hyvinvointialueita ehkäisevän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjänä Kuntaliiton esityksen pohjalta;

— —

32 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä käyttöympäristöjen valvontaa varten välttämättömät tiedot valtion ja hyvinvointialueen viranomaisilta sekä luonnollisilta ja oikeushenkilöiltä, joita tämän lain tai sen nojalla annetut säännökset koskevat.

41 §

Tietojohtaminen

— —

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (/) tarkoitetuilla Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on oikeus salassapitovelvoitteiden estämättä sekä tietosuojaasetuksen 9 artiklan 2 kohdan h alakohdan nojalla käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti potilastietoja, jotka ovat syntyneet kunkin omassa toiminnassa tai ovat sen omiin rekistereihin tallennettuja sekä potilastietoja, joita HUS-yhtymä tuottaa rahoitusvastuun perusteella hyvinvointialueen lukuun. Käsittelyn tulee olla välttämätöntä hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin vastuulla toteutettavan palvelutoiminnan tuottamista, seurantaa, arviointia, suunnittelua, kehittämistä, johtamista tai valvontaa varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

terveydensuojelulain 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydensuojelulain (763/1994) 58 §, sellaisena kuin se on laissa 1723/2009 seuraavasti:

58 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

äitiysavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 2 §:n 1 momentti ja 14 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 14 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 783/2002, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 643/2004 ja 25/2019, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.

2 §

Oikeus avustukseen

Oikeus äitiysavustukseen on naisella, jonka raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää. Avustuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että nainen ennen raskaudentilansa neljännen kuukauden päättymistä on käynyt terveystarkastuksessa terveyskeskuksessa tai lääkärin vastaanotolla. Kansaneläkelaitos voi kuitenkin erityisestä syystä kuultuaan tarvittaessa hyvinvointialuetta myöntää avustuksen terveystarkastuksen laiminlyömisestä huolimatta.

— —

14 §

Tietojenantovelvollisuus

— —

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

6.

Laki

tupakkalain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tupakkalain (549/2016) 8 §:n 3 momentti ja
muutetaan 8 §:n 1 momentin johdantokappale seuraavasti:

8 §

Kunnan tehtävät

Kunta huolehtii alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kunta valvoo alueellaan:
— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

7.

Laki

huumausainelain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan huumausainelain (373/2008) 38 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 775/2009 seuraavasti:

38 §

Oikeus saada tietoja toimijoilta sekä viranomaisilta

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada tämän lain mukaisten lupa- ja valvontatehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot maksutta tämän lain ja lääkelain mukaisilta elinkeinonharjoittajilta ja muilta toimijoilta sekä valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisilta.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain (523/2015) 4 §:n 2 momentti sekä 5 ja 6 §, sellaisena kuin niistä on 5 § osaksi laissa 1119/2017 seuraavasti:

4 §

— —

Aluehallintovirastot ohjaavat toimialueensa ehkäisevää päihdetyötä, suunnittelevat ja kehittävät sitä yhteistyössä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa sekä tukevat toimialueensa kuntia ja hyvinvointialueita ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä.

5 §

Kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Hyvinvointialue tukee alueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja huolehtii 2 momentissa tarkoitetuista ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Kunnan toimielimen ja hyvinvointialueen tehtävänä on:

1) huolehtia alueensa päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;

2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;

3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa tehtävissään;

4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia hallinnossaan, kunnassa erityisesti sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimessa sekä elinkeinotoimessa;

5) huolehtia siitä, että 1–4 kohdassa tarkoitetut toimet sovitetaan yhteen kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä sekä poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa.

Kunnan ja hyvinvointialueen ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 ja 7 §:ssä säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista.

6 §

Kunnan ja hyvinvointialueen tulee ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi viranomaisyhteistyöllä, viranomaisille annettavilla lausunnoilla sekä omilla toimillaan.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista säädetään lisäksi hyvinvointialueesta annetun lain (/) 29 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain (1009/2008) 2 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 6 ja 7 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin johdantokappale ja 7 § laissa 1570/2009 seuraavasti:

2 §

Tutkimusten tekeminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 34 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän on huolehdittava tämän lain 1 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen järjestämisestä.

— —

5 §

Sopimus palvelujen tuottamisesta

Aluehallintovirasto tekee 2 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän kanssa sopimuksen tässä laissa tarkoitettujen tutkimusten suorittamisesta. Sopimuksessa sovitaan:

— —

6 §

Kustannusten korvaaminen

Valtion varoista korvataan 2 §:ssä tarkoitetulle hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle tämän lain mukaisista tutkimuksista aiheutuvat, toiminnan asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina pidettävät kustannukset.

7 §

Korvausten maksaminen

Aluehallintoviraston on maksettava 2 §:ssä tarkoitetulle hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle huhtikuun loppuun mennessä kunakin varainhoitovuotena laskennallinen korvaus. Korvauksen suuruus määräytyy hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän alueella asuvien alle 16-vuotiaiden lasten määrän ja edellisen vuoden toiminnasta aiheutuneiden kustannusten perusteella.

Lopullisten kustannusten suorittamiseksi hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän on toimitettava aluehallintovirastolle selvitys 5 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvista toteutuneista kustannuksista viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle suoritettava korvauksen loppuerä maksetaan viimeistään kuukauden kuluttua selvityksen saapumisesta. Hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän liikaa saama korvaus peritään takaisin valtiolle vähentämällä se hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle maksettavasta seuraavasta ennakosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

10.

Laki

valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain (1354/2014) 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 381/2018 seuraavasti:

12 §

Viranomaiset

— —

Turvakotitoimintaa valvovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirastot toimialueellaan. Turvakotitoiminnan valvontaan sovelletaan hyvinvointialueen tuottaman turvakotitoiminnan osalta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 lukua ja muun julkisen palveluntuottajan tuottaman turvakotitoiminnan osalta mainitun lain 6 luvun 46 ja 48 §:ää sekä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan osalta yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

elatustukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elatustuesta annetun lain (580/2008) 11 §:n 4 momentti, 12 § ja 34 §:n 1 kohta sekä *lisätään* 1 §:ään, sellaisena kuin on osaksi laissa 26/2019, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.

11 §

Elatustuen hakeminen

— —

Hyvinvointialue voi hakea elatustuen maksamista itselleen, jos lapsi on hyvinvointialueen kustantamassa ympärivuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella kalenterikuukautta pitemmän ajan. Elatustuki maksetaan tällöin hyvinvointialueelle aikaisintaan hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Hyvinvointialueen on haettava myönnetyn elatustuen maksamista itselleen vähintään kaksi viikkoa ennen 16 §:n mukaista maksupäivää.

12 §

Hyvinvointialueen lausunto

Jos elatustuen hakija on muu kuin lapsen huoltaja ja huoltaja vastustaa elatustuen myöntämistä, Kansaneläkelaitoksen on pyydettävä ennen asian ratkaisemista lausunto tuen maksamisesta muulle kuin lapsen huoltajalle siltä hyvinvointialueelta, jossa lapsen kotikunta sijaitsee.

Jos elatustukea haetaan maksettavaksi muulle kuin tuen saajalle ja tuen saaja vastustaa tätä, Kansaneläkelaitoksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä 1 momentissa tarkoitetulta hyvinvointialueelta lausunto lapsen edun mukaisesta elatustuen maksamisesta sekä varattava tuen saajalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Kansaneläkelaitoksen on ratkaistava asia 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa hyvinvointialueelta saadun lausunnon mukaisesti.

34 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta välttämättömät tiedot elatustuen ratkaisemiseksi tai muiden tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

12.

Laki

eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 7 §:n 2 ja 3 momentti, 24 §:n 1 momentti, 28 §, 43 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 46 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 24 §:n 1 momentti laissa 1330/2011 ja 28 § osaksi laissa 939/2014, sekä

lisätään 58 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

7 §

Laitoshoito

— —

Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:

1) valtion tai hyvinvointialueen ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;

2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;

3) muussa laitoshoidon toimintayksikössä, jos valtio tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle taikka sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;

4) hyvinvointialueesta annetun lain (/) 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen järjestämänä, tai jos tosiasiassa on kysymys mainittujen lainkohtien mukaisesta järjestelystä; tai

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidettavan henkilön hoidon kustantamiseen kustantamalla vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin laitoshoito on jatkuvaa ja julkisilla varoilla rahoitettua. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja hyvinvointialueet neuvottelevat, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua julkista laitoshoitoa tai avohoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueiden välisestä neuvottelumenettelystä sekä siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

24 §

Asumistukea koskeva päätös

Asumistuen hakijalle annetaan kirjallinen päätös asumistuen myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun asumistuki maksetaan vuokranantajalle 25 a §:n 2 momentin perusteella tai hyvinvointialueelle 28 §:n tai sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:n mukaisen perhehoidon perusteella.

— —

28 §

Maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että asumistuki maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella tuen saajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi asumistuensaajan ja hänen avio- tai avopuolisonsa asumismenojen alentamiseen, jos asumistuen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa asumistuen saajan tai hänen avio- tai avopuolisonsa toimeentulon. Näin maksettua asumistukea

ei saa vastoin asumistuensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden asumismenojen alentamiseen, jolta asumistuki on suoritettu.

Esityksen asumistuen maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä asumistuen saaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii taikka hyvinvointialue.

43 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

46 §

Tiedot laitoshoitoa koskevaa neuvottelumenettelyä varten

— —

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysviranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä.

— —

58 §

Soveltamissäännös

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

13.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 16 §:n 2 momentti ja 19 § seuraavasti:

16 §

Tuen maksaminen hoidon tuottajalle

— —

Tuen hakijan tai hakijan osoittaman tuen saajan tulee myös esittää Kansaneläkelaitokselle selvitys hoidosta sovitun korvauksen tai palkan määrästä. Lisäksi tulee esittää selvitys siitä, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu hoidon tuottaja on tehnyt 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen taikka että varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin on hyväksynyt, että tuki voidaan maksaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle hoidon tuottajalle.

— —

19 §

Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana

Tukea ei makseta jatkuvassa laitoshoidossa tai siihen verrattavassa hoidossa olevasta lapsesta siltä ajalta, jonka hoito kestää yli kolme kuukautta. Laitoshoidolla tai siihen verrattavalla hoidolla tarkoitetaan elatuksen sisältävää hyvinvointialueen järjestämää sairaala-, laitos- tai perhehoitoa. Lastensuojelulain (417/2017) perusteella huostaanotetun lapsen osalta tuen maksaminen lakkaa, kun lapsen hoito ja kasvatus on järjestetty kodin ulkopuolella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti, 11 luvun 3 §:n 1 momentti ja 9 § sekä 13 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta laissa 1374/2014, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1049/2013 ja 13 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1554/2015 seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

14) *lomautukseen rinnastettavalla syyllä*:

a) työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetusta syystä tai työsopimuksen ehdon takia;

b) työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 43 §:ssä, kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 63 §:ssä, kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain (100/2012) 42 §:ssä tai valtion virkamieslain (750/1994) 40 §:ssä tarkoitetusta syystä; ei kuitenkaan, jos keskeytymisen syynä on virkasuhteessa olevan kieltäytyminen hänen terveydentilaansa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka terveydentilaansa koskevien tietojen antamisesta;

c) perhepäivähoitajan työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan sen vuoksi, ettei hänellä ole lapsia hoidettavanaan hänestä itsestään riippumattomasta syystä työsuhteen pysyessä muutoin voimassa;

— —

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

— —

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 63 §:ssä, kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitetusta syystä.

— —

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

3 §

Etuutta koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan tulee antaa työttömyysetuuden myöntämistä, epäämistä, tarkistamista, lakkauttamista ja takaisinperintää koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Päätöstä ei anneta, jos etuuden tarkistaminen johtuu yksinomaan indeksitarkistuksesta tai muusta vastaavasta lain tai asetuksen nojalla suoraan määräytyvästä perusteesta, ellei hakija tätä päätöstä erikseen vaadi. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös työttömyysetuuden maksamisesta hyvinvointialueelle siten kuin 9 §:ssä säädetään. Hakijan tulee pyytää päätöstä indeksitarkistuksen tai muun vastaavan lain tai asetuksen perusteella suoraan määräytyvän perusteen vuoksi tehdystä etuuden tarkistamisesta etuuden maksuajalta 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut etuuden määrän tarkistamisesta tiedon. Hakijan katsotaan saaneen muutoksen tiedokseen 12 luvun 6 §:ssä tarkoitetussa ajassa.

— —

9 §

Työttömyysetuuden maksaminen hyvinvointialueelle

Työttömyysetuus voidaan hyvinvointialueen pyynnöstä erityisen painavasta syystä maksaa joko kokonaan tai osittain hyvinvointialueelle toistaiseksi tai määräajan etuuden saajan, hänen perheensä ja hänen huollettavinaan olevien lasten elatukseen.

Jos hyvinvointialue on toimeentulotuesta annetun lain 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa työttömyysetuutta vastaan, työttömyysetuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin hyvinvointialueelle sen pyynnöstä.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, työttömyyskassalla sekä tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten välttämättömät tiedot:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

sotilasavustuslain 17 ja 22 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sotilasavustuslain (781/1993) 17 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta sekä 22 a §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat 17 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta laissa 577/2007 sekä 22 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 690/2002, sekä

lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 577/2007, uusi 4 momentti seuraavasti:

17 §

Maksaminen erityistapauksissa

Avustuksesta on vähennettävä sitä aikaa vastaava osa, jonka avustusta saava asevelvollisen omainen on vähintään 14 vuorokautta:

— —

2) elatuksen sisältävässä hyvinvointialueen järjestämässä sairaala-, laitos- tai perhehoidossa.

— —

Mitä 1 momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

22 a §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

yleisestä asumistuesta annetun lain 9 ja 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 9 §:n 6 momentti ja 42 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 9 §:n 6 momentti laissa 1533/2016 seuraavasti:

9 §

Hyväksyttävät asumismenot

— —

Omistusasunnossa asuvan ruokakunnan rahoitusmenoiksi hyväksytään asunnon hankkimiseksi ja perusparantamiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen kuukausittaisista koroista 73 prosenttia. Asumisoikeusasunnon menoiksi hyväksytään 73 prosenttia asumisoikeuden hankkimiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen kuukausittaisista koroista. Edellä mainittujen lainojen on oltava valtion, hyvinvointialueen, kunnan, seurakunnan tai julkisen valvonnan alaisen luottotoimintaa harjoittavan laitoksen myöntämiä.

— —

42 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 817/2008 seuraavasti:

1 §

— —

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoa ohjaavalla keskusyksiköllä on oikeus periä maatalousyrittäjään kohdistamistaan palveluista maksuja ja palkkioita. Maatalousyrittäjään kohdistetuista palvelutuotannon maksuista maatalousyrittäjällä, hyvinvointialueella tai kunnalla on oikeus saada korvaus siten kuin sairausvakuutuslain 13 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

lapsilisälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsilisälain (796/1992) 7 §:n 4 momentti, 11 - 13 § sekä 16 §:n 2 momentin 1 kohta ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 4 momentti laissa 1218/2019 sekä 16 §:n 2 momentin 1 kohta ja 4 momentti laissa 694/2002, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 24/2019, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.

7 §

Lapsilisän määrä

— —

Jos lapsi on 11 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla laitos- tai perhehoidossa ja lapsilisä maksetaan hyvinvointialueelle taikka jos lapsilisä 12 §:n 1 momentin nojalla maksetaan lapselle itselleen, lapsilisä on 94,88 euroa kalenterikuukaudessa. Yksinhuoltajan lapsesta lapsilisä kuitenkin maksetaan korotettuna 63,30 eurolla kalenterikuukaudessa.

11 §

Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana

Jos lapsi on hyvinvointialueen kustannuksella hoidettavana laitos- tai perhehoidossa kalenterikuukautta pidemmän ajan, lapsilisä maksetaan hyvinvointialueen esityksestä hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta sille hyvinvointialueelle, joka ensisijaisesti vastaa hänen hoitokustannuksistaan. Lapsilisällä on tällöin hyvitettävä niitä hoitokustannuksia, joista yksityinen henkilö, hyvinvointialue tai valtio on vastuussa. Mahdollinen ylijäämä on tilitettävä lapsilisään oikeutetulle.

Kun lapsi on perhehoitolaissa (263/2015) tarkoitetulla tavalla sijoitettuna perhehoitoon, Kansaneläkelaitos voi hyvinvointialuetta kuultuaan oikeuttaa perhehoitajan nostamaan lapsilisän.

12 §

Maksaminen erityistapauksissa

Sen estämättä, mitä 6 ja 11 §:ssä säädetään, Kansaneläkelaitos voi lapsen edun niin vaatiessa hyvinvointialuetta kuultuaan päättää, että lapsilisä maksetaan 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen.

Erityisen painavista syistä Kansaneläkelaitos voi lapsen edun niin vaatiessa hyvinvointialueen esityksestä määrätä lapsilisän maksettavaksi toiselle lapsen vanhemmista tai huoltajista, muulle sopivalle henkilölle tai hyvinvointialueelle käytettäväksi lapsen elatusta varten.

13 §

Ilmoitusaika nostajan muuttuessa

Hyvinvointialueen on tehtävä 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitetut esityksensä lapsilisän maksamisen muutoksesta Kansaneläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen 10 §:n 1 momentin mukaista maksupäivää.

16 §

Tietojenantovelvollisuus

— —

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

Hyvinvointialueen ja kunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Kansaneläkelaitokselle, jos niiden tiedossa on, että lapsi on 11 §:ssä tarkoitetussa laitos- tai perhehoidossa tai että lapsi on muuttanut toiseen kuntaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 5 momentti, 15 §:n 2 momentti, 22 §:n 1 momentti, 26 ja 27 § sekä 43 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 15 §:n 2 momentti ja 27 § laissa 1153/2007, sekä

lisätään 54 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

9 §

Eläkettä saavan hoitotuki

— —

Kansaneläkelaitoksen on tarvittaessa hankittava hyvinvointialueen lausunto hoitotuen myöntämisedellytysten selvittämistä varten.

15 §

Vammaisetuuden hakeminen

— —

Jos henkilö sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan vammaisetuutta tai muutoin huolehtimaan etuutta koskevista oikeuksistaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi Kansaneläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, hänen puolestaan käyttää puhevaltaa vammaisetuutta koskevassa asiassa. Alle 16-vuotiaan vammaistukea voi hakea lapsen edunvalvoja, huoltaja, hyvinvointialue tai henkilö, jonka hoitoon lapsi on lastensuojelulain (417/2007) 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sijoitettu.

22 §

Etuutta koskeva päätös

Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun etuus maksetaan 26 §:n tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:n perusteella hyvinvointialueelle.

— —

26 §

Maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että vammaisetuus maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella etuudensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi etuudensaajan elatukseen, jos etuuden maksaminen hänelle itselleen vaarantaa hänen toimeentulonsa. Näin maksettua vammaisetuutta ei saa vastoin etuudensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta vammaisetuus on suoritettu.

Esityksen etuuden maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii taikka hyvinvointialue.

27 §

Alle 16-vuotiaan vammaistuen maksamisen erityissäännökset

Jos alle 16-vuotias vammaistukea saava lapsi ei asu edunvalvojansa kanssa samassa taloudessa, vammaistuki voidaan maksaa lapsen huoltajalle tai henkilölle, jonka hoitoon lapsi on lastensuojelulain 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sijoitettu. Kansaneläkelaitoksen on kuultava hyvinvointialuetta ja lapsen edunvalvojaa.

Jos vammaistuen maksamista lapsen edunvalvojalle tai 1 momentissa tarkoitetulle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, Kansaneläkelaitos voi päättää, että vammaistuki maksetaan hyvinvointialueelle tai sen suostumuksella sopivalle henkilölle.

43 §

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

54 §

Soveltamissäännös

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 2 §:n 2 momentti, 11 §:n 3 ja 4 momentti, 45 §:n 1 momentti, 48 § sekä 59 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 2 momentti laissa 145/2015, sekä

lisätään 2 §.ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 145/2015, uusi 3 momentti seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

— —

Mitä 11 §:ssä säädetään vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisestä ja sen rajoituksista valtion tai hyvinvointialueen järjestämässä hoidossa tai kuntoutuksessa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan kunnan järjestämää hoitoa tai kuntoutusta.

Mitä 11, 45, 48 ja 59 §:ssä säädetään hyvinvointialueesta, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakuntaa ja Ahvenanmaan maakunnan kuntaa.

11 §

Laitoshoidossa olevan kuntoutusta koskeva rajoitus

— —

Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:

1) valtion tai hyvinvointialueen ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;

2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon kustantaa valtio tai hyvinvointialue;

3) muussa toimintayksikössä, jos valtio tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksesta;

4) hyvinvointialueesta annetun lain (/) 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen järjestämänä, tai jos tosiasiassa on kysymys näiden lainkohtien mukaisesta järjestelystä; taikka

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos Kansaneläkelaitos tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja hyvinvointialueet neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueiden välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

45 §

Etuutta koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen tulee antaa kuntoutusetuuden ja kuntoutusrahaetuuden sekä tämän lain mukaisen kustannuksesta maksettavan korvauksen myöntämistä, epäämistä, tarkistamista, lakkauttamista ja takaisinperintää koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös kuntoutusrahaetuuden maksamisesta hyvinvointialueelle siten kuin 48 §:ssä säädetään sekä kuntoutusrahaetuuden maksamisesta työnantajalle siten kuin 47 §:ssä säädetään.

— —

48 §

Maksaminen hyvinvointialueelle

Hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osuus vakuutetulle myönnettävästä toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kuntoutuksesta aiheutuneista kustannuksista korvauksena vakuutetulle. Jos hyvinvointialue on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa kuntoutusetuutta tai kuntoutusrahaetuutta vastaan, etuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin hyvinvointialueelle sen pyynnöstä.

Jos hyvinvointialueen järjestämässä perhe- tai laitoshoidossa oleva kuntoutuja saa kuntoutusetuutta tai kuntoutusrahaetuutta, hyvinvointialue voi periä ja nostaa samalta ajalta maksettavan etuuden suoraan Kansaneläkelaitokselta käytettäväksi vakuutetun hoidosta, ylläpidosta tai huollosta määrätyn maksun korvaamiseen. Lastensuojelulain nojalla järjestämänsä perhehuollon, laitoshuollon tai asumispalvelun aiheuttamista kustannuksista hyvinvointialue voi vastaavasti periä ja nostaa kohtuullisen korvauksen samalta ajalta maksettavasta etuudesta.

Kuntoutusraha voidaan joko osittain tai kokonaan maksaa hyvinvointialueelle tämän pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun, hänen perheensä ja hänen huollettavinaan olevien lasten elatukseen, jos kuntoutusrahan maksaminen sen saajalle itselleen vaarantaisi vakuutetun, hänen perheensä tai hänen huollettavinaan olevien lasten toimeentulon.

Työnantajalle maksettavaa osuutta kuntoutusrahasta ei makseta hyvinvointialueelle.

59 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tai määrättyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

5) oppilaitokselta, oppisopimuskoulutuksen järjestäjältä ja Työllisyysrahastolta.

— —

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä 11 §:n 4 momentissa tarkoitettua neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot toimintayksikön toiminnasta, tiloista, henkilökunnan määrästä, annetun hoidon sisällöstä, laadusta ja määrästä, hoidosta tehdystä sopimuksesta ja hoidosta maksettavasta korvauksesta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta ja laitoksilta taikka

asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä tässä momentissa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada salassa pidettäviä tietoja, koskee myös sosiaali- ja terveysministeriötä.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

vuorotteluvapaalain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kokoaikatyöntekijään ja työntekijään, jonka työaika on yli 75 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän työajasta. Tätä lakia sovelletaan myös henkilöön, joka on virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtioon, hyvinvointialueeseen, kuntaan tai muuhun julkisoikeudelliseen yhteisöön.
— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

22.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 15 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1653/2015 seuraavasti:

15 §

Työttömyysvakuutusmaksun piiriin kuuluvat palvelussuhteet

Työttömyysvakuutusmaksua peritään palkasta tai palkkiosta, joka maksetaan työntekijälle, joka tekee työtä:

— —

4) kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetussa laissa (304/2003) tarkoitettuna viranhaltijana;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 2 §:n 6 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1-4 kohta ja 4 §:n 2 ja 3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 momentti ja 4 §:n 1 momentti, 11 luvun 3 §:n 3 momentin 10 kohta, 13 luvun 8 ja 9 § sekä 10 §:n 2 momentti, 15 luvun 5 §:n 2 momentti, 12 § ja 20 §:n 2 momentti sekä 19 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1 - 4 kohta laissa 1203/2013, 4 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1156/2020, 11 luvun 3 §:n 3 momentin 10 kohta laissa 535/2019, 13 luvun 8 § ja 15 luvun 20 §:n 2 momentti laissa 678/2014, 13 luvun 10 §:n 2 momentti laissa 1135/2017 sekä 15 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 943/2016 seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

2 §

Lain soveltamisala

— —

Mitä tässä laissa säädetään vakuutetulle aiheutuvien sairaanhoidon tai raskauden taikka synnytyksen aiheuttamien kustannusten korvaamisesta ja korvattavuuden rajoituksista valtion tai hyvinvointialueen järjestämässä hoidossa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan järjestämää hoitoa.

2 luku

Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset

3 §

Korvattavuutta koskevat rajoitukset

Tämän lain nojalla ei korvata:

1) hyvinvointialueen järjestämistä terveyspalveluista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) nojalla perittyjä maksuja;

2) hyvinvointialueen hyvinvointialueesta annetun lain (/) 7 ja 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla järjestämän sairaanhoidon kustannuksia;

3) sairaanhoidon kustannuksia, kun yksityisen terveydenhuollon palvelut on järjestetty hyvinvointialueen järjestämän sosiaali- tai terveydenhuollon tiloissa;

4) hyvinvointialueen järjestämän sairaanhoidon yhteydessä avovastaanotolla annetusta lääkehoidosta aiheutuneita kustannuksia;

— —

4 §

Julkisen laitoshoidon määritelmä

— —

Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:

1) valtion tai hyvinvointialueen ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;

2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;

3) muussa toimintayksikössä, jos valtio tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;

4) hyvinvointialueesta annetun lain 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen järjestämänä, taikka tosiasiallisesti jomman kumman pykälän mukaisena järjestelynä; tai

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos Kansaneläkelaitos tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja hyvinvointialueet neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueiden välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

4 luku

Matkakustannusten korvaaminen

1 §

Vakuutetun tekemä matka

Vakuutetulla on oikeus saada sairauden hoitoon liittyvistä matkakustannuksista korvaus, jos matka on tehty valtion tai hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikköön. Yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuun terveydenhuollon toimintayksikköön tai ammatinharjoittajan luokse sairauden hoidon vuoksi tehdystä matkasta vakuutetulle aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos suoritettu tutkimus tai annettu hoito on tämän lain mukaan korvattavaa.

— —

4 §

Tutkimus- ja hoitopaikka

Vakuutetulle aiheutuneet matkakustannukset korvataan matkasta sellaiseen lähimpään tutkimus- ja hoitopaikkaan, jossa vakuutettu voi saada hänen terveydentilansa vaarantumatta tässä laissa tarkoitettua tarpeellista tutkimusta ja hoitoa. Jos hyvinvointialue on järjestänyt sairaanhoidon hyvinvointialueesta annetun lain 7 ja 9 §:n mukaisesti tai vakuutetulla on rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 13 §:ssä tarkoitettu lupa, korvataan matkakustannukset sinne, missä hoito on annettu. Jos vakuutettu on terveydenhuoltolain 47 tai 48 §:n perusteella valinnut hoitopaikan, matkakustannukset korvataan sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut lähimpään valtion tai hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikön tutkimus- ja hoitopaikkaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

Palkkatulo

— —

Palkkana ei kuitenkaan pidetä:

— —

10) henkilöstörahastolaissa tarkoitettuja henkilöstörahastoeriä ja niiden lisäosia, jotka on nostettu henkilöstörahastolain 37 §:n perusteella käteisenä rahaston sääntöjen mukaan määräytyvänä palkkiona edellyttäen, että erä on määräytynyt yrityksen kannattavuutta ja muita toiminnan tehokkuutta mittaavien tekijöiden perusteella tai viraston, kunnan taikka hyvinvointialueen soveltaman tulospalkkiojärjestelmän mukaisesti;

— —

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

8 §

Hyvinvointialueen oikeus korvaukseen työterveyshuollosta

Terveyskeskusta ylläpitävällä hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta korvausta työterveyshuoltopalvelujen kustannuksista, jos palvelut on annettu yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle terveydenhuoltolain 18 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti. Korvausta suoritetaan enintään se määrä, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen suorittamaan vastaavana korvauksena edellä tarkoitetulle yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle.

9 §

Työterveyshuollon kustannusten ja toiminnan seuraaminen ja tarkastusoikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada työnantajalta, yrittäjältä tai muulta omaa työtään tekevältä, kunnalta tai hyvinvointialueelta taikka muulta hakijalta tarvitsemiaan tietoja työterveyshuollon kustannuksista ja toiminnasta työterveyshuollon toteutumisen seuraamista varten. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus tarkastaa työnantajan tai muun hakijan järjestämään työterveyshuoltoon liittyvä kirjanpito.

10 §

Korvauksen suorittaminen muulle kuin työnantajalle

— —

Jos 2 §:ssä tarkoitetut yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän työterveyshuoltopalvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, Kansaneläkelaitos voi yrittäjän tai muun omaa työtään suorittavan suostumuksella sopia korvauksen suorittamisesta palvelujen tuottajalle 15 luvun 9 §:n 2 momentin mukaista suorakorvausmenettelyä käyttäen. Jos palvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, edellytyksenä on lisäksi, että kyseessä on terveyskeskusta ylläpitävän hyvinvointialueen ostopalvelu.

— —

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

5 §

Työterveyshuoltokorvauksen hakeminen

— —

Hyvinvointialueen tai palvelujen tuottajan on annettava Kansaneläkelaitokselle tilitys 13 luvun 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista työterveyshuollon kustannuksista kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelut on annettu.

12 §

Sairaanhoitokorvauksen ja päivärahaetuuden maksaminen hyvinvointialueelle

Hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osa vakuutetulle myöntämästään toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kustannuksista sairaanhoitokorvauksena vakuutetulle.

Jos hyvinvointialue on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa päivärahaetuutta vastaan, päivärahaetuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin hyvinvointialueelle sen pyynnöstä.

Sairauspäiväraha voidaan maksaa hyvinvointialueelle joko osittain tai kokonaan hyvinvointialueen pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä huoltoon edellyttäen, että sairauspäivärahan maksamista sen saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa vuoksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

20 §

Ilmoitukset olosuhteiden muutoksista

— —

Jos lapsen vanhempi luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet adoptiolapseksi, on hyvinvointialueen tai adoptiolain 22 §:ssä tarkoitetun adoptiotoimiston maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Jos lapsi on otettu lastensuojelulain nojalla huostaan, päätetty sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon tai järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto, eikä vanhempi osallistu lapsen hoitoon, on hyvinvointialueen maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Mitä tässä momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

— —

19 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

2 §

Tiedot eräissä laitoshoitotapauksissa

— —

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista hyvinvointialueelta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä tässä momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakuntaan ja Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

— —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

24.

Laki

aikuiskoulutusetuuksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) 28 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

28 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

Rahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain mukaisen tehtävän täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot:
1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 §:n 20 kohta, 53 §, 55 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 56 §:n 2 momentti ja 81 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 20 kohta laissa 92/2021, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 92/2021, uusi 21 kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

21) *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella* hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

53 §

Sairaanhoidon korvaamisen edellytykset

Vahingon vuoksi tarpeellisen sairaanhoidon kustannusten korvaaminen edellyttää, että hoitoa annetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla julkisena terveydenhuoltona, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana siten kuin jäljempänä säädetään.

55 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus korvaukseen annetusta sairaanhoidosta, vakuutusyhtiön on maksettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 56 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

— —

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on velvollinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka ei ole hoitoa antavaa toimintayksikköä ylläpitävän hyvinvointialueen asukas,

vähennettynä vahinkoa kärsineeltä hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 54 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

Vakuutusyhtiön on annettava täyskustannusmaksusta päätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutusyhtiö maksaa maksun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen ole täyttänyt sille 56 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös annetaan myös, jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen pyytää vakuutusyhtiöltä päätöstä.

56 §

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

— —

Jos hoitoon hakeutumisen tai hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä suunnitelma tai päätös vakuutusyhtiölle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnät on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutusyhtiölle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palveluseteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

— —

81 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen muutoksenhakuoikeus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen ei ole asianosainen asiassa, joka koskee vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa vahinkoa kärsineelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

26.

Laki

liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) 7 §:n 1 momentti ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 7 §:n 1 momentti laissa 1336/2010, sekä

lisätään 10 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

7 §

Työ- tai toimintakykyyn liittyvä kuntoutus

Kuntoutuksena korvataan, siltä osin kuin sitä ei ole sairaanhoitona säädetty terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan hyvinvointialueen tehtäväksi, vakuutusyhtiön maksusitoumuksella valitsemassa kuntoutuspaikassa annetuista kuntoutujan työ- tai toimintakyvyn tai sosiaalisen toimintakyvyn ja suoriutumisen edistämiseksi ja ylläpitämiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

— —

10 §

Lain ensisijaisuus

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on muun lainsäädännön nojalla antanut kuntoutujalle palveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin kuntoutujalle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle.

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on ilmoittanut antamastaan kuntoutuksesta vakuutuslaitokselle niin myöhään, ettei vakuutuslaitos ole voinut ottaa ilmoitusta huomioon maksaessaan korvausta kuntoutettavalle, vakuutuslaitos ei ole velvollinen suorittamaan korvausta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella.

Mitä edellä tässä pykälässä on säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta korvaukseen, koskee vastaavasti Kansaneläkelaitosta, jos se on järjestänyt kuntoutusta Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) nojalla tämän lain mukaan korvattavan kuntoutuksen ajalta.

Mitä edellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen antamien sosiaalihuollon palvelujen ja tukitoimien perusteella syntyvästä oikeudesta korvaukseen, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

27.

Laki

potilasvakuutuslain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilasvakuutuslain (948/2019) 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Lakia sovelletaan Suomessa annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon sekä ulkomailla annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon, jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen päättää järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) säädetyn vastuulleen kuuluvan hoidon ulkomailla ja se on potilaan terveydentilan kannalta välttämätöntä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

28.

Laki

sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sotilasvammalain (404/1948) 6 a ja 6 b §, 6 d §:n 1 momentin 1 kohta sekä 43 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 a § laeissa 1012/1087 ja 1346/2010, 6 b § laissa 494/1992, 6 d §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1306/2016 sekä 43 § laissa 481/1960, sekä

lisätään 6 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1306/2016, uusi 3 momentti seuraavasti:

6 a §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle, joka on järjestänyt edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetun palvelun tai 5 momentissa tarkoitetun kuntouttamisen taikka laitoshuollon, korvataan vahingoittuneen tai sairastuneen hoidosta viranomaiselle aiheutuneet kustannukset. Edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetut sairaanhoidon kustannukset korvataan kuitenkin vain siltä osin kuin kysymyksessä on koti-, päivä- tai yösairaanhoito taikka lääkinnällinen kuntoutus. Korvattavasta palvelusta, kuntouttamisesta tai laitoshuollosta ei peritä maksua tai korvausta vahingoittuneelta tai sairastuneelta.

Sairaanhoitolaitoksen antama ja terveyskeskuksen antama tai järjestämä hoito ja kuntoutus korvataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle terveydenhuoltolain 58 §:n mukaisesti. Mainittuja korvauksia laskettaessa vähennettäviin toimintatuloihin ei kuitenkaan lueta palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja. Korvaus sosiaalipalveluista lasketaan samoin kuin terveyskeskuksen antamasta ja järjestämästä hoidosta asianomaisen toiminnon kustannusten ja suoritteiden mukaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta korvaukseen sosiaalipalveluista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

6 b §

Tämän lain 6 §:n 4 momentissa mainituista kotipalveluista ja asumispalveluista sekä sairaanhoidon palveluista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle aiheutuvat kustannukset suoritetaan ennakkona.

Jollei tästä laista muuta johdu, noudatetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle suoritettavaan ennakkokorvaukseen soveltuvin osin, mitä kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa (35/73) säädetään valtionosuuden suorittamisesta käyttökustannuksiin. Valtion asianomaisena viranomaisena toimii Valtiokonttori, joka vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen korvauksen lopullisen määrän.

Valtiokonttori maksaa ennakon viimeistään kunkin kuukauden 20 päivänä tai, milloin tämä on lauantai tai pyhäpäivä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Ennakko maksetaan kahdessatoista yhtä suuressa erässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen Valtiokonttorille esittämän arvion perusteella.

Tarkemmat säännökset korvauksen suorittamisesta ja selvityksestä annetaan asetuksella.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta ennakkokorvaukseen sosiaalihuollon palveluiden perusteella, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

6 d §

Seuraavien korvausten maksamiseen voidaan käyttää myös arpajaislain (1047/2001) 17 §:ssä tarkoitettua rahapeliyhtiön tuottoa valtion talousarvioon tarkoitusta varten varatun määrärahan rajoissa:

1) 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin avohuollon kustannuksista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle suoritettava korvaus;

— —

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle suoritettavasta korvauksesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

43 §

Jos se, jonka korvauksesta on kysymys, iän, sairauden tai muun sellaisen syyn takia ei itse voi hoitaa asioitaan eikä hänellä ole holhoojaa, voi lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, tahi asianomainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen käyttää hänen puhevaltaansa korvausta koskevassa asiassa.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen puhevallasta sosiaalihuollon palvelun perusteella, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

_____

29.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 2 §:n 1 momentin 11 kohta, 36 §, 40 §:n otsikko,1 ja 3 momentti, 41 §:n 2 momentti, 117 §, 126 §:n 1 momentti, 143 ja 145 §, 238 §:n 2 momentti ja 266 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 253/2020, 143 § osaksi laissa 1273/2016, 145 § laissa 1161/2020 ja 238 §:n 2 momentti laissa 834/2019, sekä

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 253/2020, uusi 12 kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

11) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä;

12) *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella* hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.

36 §

Sairaanhoidon kustannusten korvaaminen

Kustannukset vahingon vuoksi tarpeellisesta sairaanhoidosta, jota annetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella julkisena terveydenhuoltona tai yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna taikka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana korvataan siten kuin jäljempänä säädetään.

Oikeudesta saada sairaanhoitoa säädetään muussa laissa.

40 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahingoittuneella on oikeus korvaukseen sairaanhoidosta, vakuutuslaitoksen on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle sairaanhoidon kustannuksista *täyskustannusmaksu*. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 41 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

— —

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on velvollinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka on toisen hyvinvointialueen asukas, vähennettynä vahingoittuneelta hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 39 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

41 §

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

— —

Jos hoitoon hakeutumisen tai myöhemmän hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä se vakuutuslaitokselle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnät on potilaan asemas-ta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutuslaitokselle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palveluseteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutuslaitokselle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

— —

117 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa vakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen eikä se, jolle vakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

126 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Täyskustannusmaksusta on annettava päätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutuslaitos maksaa maksun edellä mainitun viranomaisen laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö ole täyttänyt sille 41 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös on annettava myös, jos edellä mainittu viranomainen pyytää vakuutuslaitokselta päätöstä.

— —

143 §

Korvauksen maksaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle tai Kansaneläkelaitokselle

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on järjestänyt tämän lain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa taikka perhehoitoa, vakuutuslaitoksen on edellä mainitun viranomaisen vaatimuksesta maksettava korvaukseen oikeutetulle myönnettävä tapaturmaeläke ja perhe-eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta edellä mainitulle viranomaisellekäytettäväksi asiakasmaksulaissa tarkoitetulla tavalla.

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on muun lainsäädännön nojalla antanut tämän lain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle kuntoutuspalveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin vahingoittuneelle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin edellä mainitulle viranomaiselle.

Jos vahingoittunut on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, vastaavalta ajalta myönnetty ansionmenetyskorvaus maksetaan toimeentulotuen korvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle sen hakemuksesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen antamien sosiaalihuollon palvelujen ja tukitoimien perusteella syntyvästä oikeudesta korvaukseen, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

145 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella, laitoksella, muulla viranomaisella tai taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

1) vakuutuslaitokselle sen aiheettomasti maksaman korvauksen 247 §:ssä tarkoitettuna takaisinperintänä;
2) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 22 §:n nojalla;
3) Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 142 §:n nojalla;
4) työnantajalle ja sairauskassalle 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain 16 §:n nojalla;
5) työttömyyskassalle 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle 141 tai 142 §:n nojalla;
6) eläkelaitokselle 140 §:n nojalla;
7) Kansaneläkelaitokselle 143 §:n 3 momentin nojalla;
8) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle 143 §:n nojalla;
9) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain 28 §:n nojalla;
10) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n nojalla.

238 §

Muutoksenhakuoikeus

— —

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen ei saa hakea muutosta asiassa, joka koskee työntekijän oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa työntekijälle. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava

viranomainen saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin sovelletaan, mitä valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa.

— —

266 §

Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset

— —

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan edellä mainitulle viranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

30.

Laki

maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 4 §:n 1 momentin 8 kohta, 38 §:n 2 kohta, 80 §, 85 §:n 1 momentti, 97 §:n 1 momentin 4 kohta, 98 §:n 1 momentin johdantokappale ja 10 kohta, 136 §:n 2 momentti ja 168 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti laissa 247/2020, 97 §:n 1 momentin 4 kohta ja 98 §:n 1 momentin johdantokappale ja 10 kohta laissa 1160/2020 sekä 136 §:n 2 momentti laissa 835/2019, sekä

lisätään 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 247/2020, uusi 9 kohta seuraavasti:

4 §

Muut määritelmät ja viittaussäännökset

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä;

9) *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella* hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.

— —

38 §

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaaminen

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaamisessa noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

— —

2) 40 ja 41 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta täyskustannusmaksuun ja julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuudesta; ja

— —

80 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen eikä se, jolle maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

85 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Tämän lain 38 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta täyskustannusmaksusta annetaan päätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 126 §:n 1 momentissa säädetään.

— —

97 §

Korvauksen maksaminen muulle kuin vahingoittuneelle

Korvauksen maksamisessa on noudatettava, mitä:

— —

4) työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:ssä säädetään korvauksen maksamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle tai Kansaneläkelaitokselle.

— —

98 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella, laitoksella, muulla viranomaisella tai taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— —

10) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n mukaisesti;

— —

136 §

Muutoksenhakuoikeus

— —

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen ei saa hakea muutosta asiassa, joka koskee maatalousyrittäjän tai apurahansaajan oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin sovelletaan, mitä valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa.

— —

168 §

Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset

— —

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan edellä mainitulle viranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 57, 119 ja 121 §, 122 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti sekä 123 §:n 1 momentin johdantokappale ja 8, 9 ja 15 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 119 § ja 123 §:n johdantokappale ja 8, 9 ja 15 kohta laissa 1247/2016, sekä

lisätään 122 §:ään uusi 4 momentti ja 123 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1247/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

57 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka hyvinvointialueen vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

119 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, eläkelaitoksen on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle tämän vaatimuksesta.

Jos hyvinvointialue on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, eläkelaitoksen on hyvinvointialueen vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon ajalta hyvinvointialueelle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta sosiaalihuoltona annettavan laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon järjestäjänä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

121 §

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle

Eläke maksetaan 117–120 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, sairauskassalle, hyvinvointialueelle, Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

122 §

Eläkkeen maksaminen hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella

Eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii hänestä, tai hyvinvointialue.

— —

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, hyvinvointialueella, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— —

8) hyvinvointialueelle119 §:n 1 momentin mukaan;

9) hyvinvointialueelle 119 §:n 2 momentin mukaan;

— —

15) hyvinvointialueelle 122 §:n mukaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 54 § ja 104 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta sekä *lisätään* lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

2 luku

Lain soveltamisala

2 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

54 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka hyvinvointialueen vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

104 §

Eläkkeen maksaminen muulle kuin yrittäjälle

Tämän lain mukaiseen eläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain:

— —

2) 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle;

— —

4) 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 63 § ja 98 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta sekä
lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

2 luku

Lain soveltamisala

2 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

63 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka hyvinvointialueen vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

98 §

Kuntoutusetuuden ja eläkkeen maksaminen muulle kuin etuuden saajalle itselleen

Tätä lakia toimeenpantaessa kuntoutusetuuteen ja eläkkeeseen sovelletaan, mitä:
— —
3) työntekijän eläkelain 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle;
— —
5) työntekijän eläkelain 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle eläkkeensaajan suostumuksen perusteella.
— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 57, 116 ja 118 §, 119 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti ja 120 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 116 § ja 120 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta laissa 1256/2016, sekä

lisätään 119 §:ään uusi 4 momentti sekä 120 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1256/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

57 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka hyvinvointialueen vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

116 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, eläkekassan on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle tämän vaatimuksesta.

Jos hyvinvointialue on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, eläkekassan on hyvinvointialueen vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon ajalta hyvinvointialueelle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta sosiaalihuoltona annettavan laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon järjestäjänä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

118 §

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle

Eläke maksetaan 114–117 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, hyvinvointialueelle, Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty eläkekassalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

119 §

Eläkkeen maksaminen hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella

Eläkekassa voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että eläke maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii hänestä tai hyvinvointialue.

— —

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

120 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, hyvinvointialueella, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— —

8) hyvinvointialueelle 116 §:n 1 momentin mukaan;

9) hyvinvointialueelle 116 §:n 2 momentin mukaan;

— —

15) hyvinvointialueelle 119 §:n mukaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 66 §, 85 §:n 3 momentin 13 kohta, 131 ja 132 §, 133 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti ja 134 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 131 § ja 134 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta laissa 1259/2016, sekä

lisätään 85 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1472/2019, uusi 6 momentti, 133 §:ään uusi 4 momentti ja 134 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1259/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

66 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai hyvinvointialueen vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

85 §

Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot

— —

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena ei pidetä muun muassa:

— —

13) kunnan, hyvinvointialueen ja kirkon luottamustehtävästä maksettavaa kokouspalkkioita.

— —

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

131 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, Kevan on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai hyvinvointialueelle tämän vaatimuksesta.

Jos hyvinvointialue on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, Kevan on hyvinvointialueen vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta hyvinvointialueelle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta sosiaalihuoltona annettavan laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon järjestäjänä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

132 §

Takautumisvaatimuksen esittämisaika

Eläke maksetaan 128–131 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, sairauskassalle, sairausvakuutusrahastolle, Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai hyvinvointialueelle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty Kevalle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

133 §

Eläkkeen maksaminen hyvinvointialueelle suostumuksen perusteella

Keva voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen etuuden maksamisesta 1 momentissa tarkoitetulle hyvinvointialueelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai hyvinvointialue.

— —

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

134 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, hyvinvointialueella, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— —

8) hyvinvointialueelle 131 §:n 1 momentin mukaan;

9) hyvinvointialueelle 131 §:n 2 momentin mukaan;

— —

15) hyvinvointialueelle 133 §:n mukaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 63 §:n 1 momentti, 67 § ja 86 §:n 1 momentin 1 kohta sekä
lisätään lakiin uusi 112 a § seuraavasti:

63 §

Etuutta koskeva päätös

Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun etuus maksetaan 67 §:n tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:n perusteella hyvinvointialueelle.
— —

67 §

Etuuden maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että etuus maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi etuudensaajan ja hänen 66 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos etuuden maksaminen saajalle itselleen vaarantaa etuudensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin etuudensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta etuus on suoritettu.
Esityksen etuuden maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka hyvinvointialue.

86 §

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:
1) valtion ja hyvinvointialueen viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— —

112 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

37.

Laki

takuueläkkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 18 § sekä
lisätään lakiin uusi 38 a § seuraavasti:

18 §

Maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että takuueläke maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi eläkkeensaajan ja hänen 17 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos eläkkeen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa eläkkeensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua eläkettä ei saa ilman eläkkeensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta eläke on maksettu.

Esityksen takuueläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka hyvinvointialue.

38 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

rintamasotilaseläkelain 1 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rintamasotilaseläkelain (119/1977) 19 §, sellaisena kuin se on laissa 322/2014, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 938/1987, 727/2001 ja 19/2019 siitä lailla 727/2001 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

19 §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa rintamalisän saajien nimet ja henkilötunnukset sille hyvinvointialueelle, jonka alueella rintamalisän saajan kotikunta sijaitsee, sen selvittämiseksi, onko rintamalisän saajilla mahdollisuus saada rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) mukaista kuntoutusta.

Kansaneläkelaitoksen on annettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta hyvinvointialueelle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Hyvinvointialue ei saa käyttää Kansaneläkelaitoksen luovuttamia tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen eikä hyvinvointialue saa luovuttaa niitä edelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

eläketukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläketukilain (1531/2016) 21 § sekä
lisätään lakiin uusi 1 a § seuraavasti:

1 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

21 §

Eläketuen maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että eläketuki maksetaan sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläketuensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi eläketuensaajan ja hänen 14 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos eläketuen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa eläketuensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua eläketukea ei saa ilman eläketuensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta eläketuki on maksettu.

Esityksen eläketuen maksamisesta hyvinvointialueelle voi tehdä eläketuensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka hyvinvointialue.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

terveydenhuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 4—6, 9—12, 34, 36, 38, 42, 42 a, 43, 44, 58 ja 76 §, sellaisina kuin niistä ovat 34 § osaksi laissa 914/2012, 38 § osaksi laissa 135/2021 ja 42 a § laissa 135/2021,

muutetaan 1 §, 2 §:n 5 kohta, 3 §:n 2 ja 6 kohta, 7 §, 8 §:n 2 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 ja 3 momentti, 18 §, 19 §:n johdantokappale, 21 ja 22 §, 24 §:n 1 momentin johdantokappale, 25 §:n 1 momentti, 26 §, 27 §:n 1 ja 3 momentti, 28 §:n 1 ja 3 momentti, 29 §:n 1 ja 3—5 momentti, 30 §:n 1 momentti, 31—33 ja 35 §, 37 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 39 §, 40 §:n 2 momentti, 5 luvun otsikko, 45 §:n 4 momentti, 47 ja 48 §, 50 §:n 2—6 momentti, 50 a §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 52 §:n 1 ja 2 momentti, 53 §:n 1 momentti, 54 §, 55 §:n 1 momentti, 57 §:n 3 momentti, 59 §:n 1 ja 2 momentti, 60 a, 61 ja 62 §, 63 §:n 1 ja 2 momentti, 64 ja 65 §, 67 §:n 2 momentti, sekä 68 a, 69, 71—73 ja 75 §, sellaisina kuin niistä ovat 21 § laeissa 601/2013 ja 552/2016, 32 § laeissa 914/2012 ja 1303/2014, 39 § osaksi laissa 1516/2016, 45 §:n 4 momentti, 50 §:n 2 ja 4—6 momentti sekä 50 a §:n 1 momentti laissa 1516/2016, 50 §:n 3 momentti ja 68 a § laissa 1214/2019, 59 §:n 1 ja 2 momentti sekä 63 §:n 1 momentti laissa 1341/2016, 60 a § laissa 534/2019, 61 § osaksi laissa 802/2013, 63 §:n 2 momentti laissa 1294/2018, 64 § osaksi laissa 1341/2016, 65 § osaksi laissa 313/2011 ja 69 § laissa 1303/2014 seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (/) säädettyyn hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen ja sisältöön, jollei muussa laissa toisin säädetä. Terveydenhuoltoon sisältyvät terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Lain 21 §:ää sovelletaan kunnan järjestämään ympäristöterveydenhuoltoon.

Tätä lakia ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa lukuun ottamatta terveydenhuollon toimintayksikölle suoritettavaa koulutuskorvausta, josta säädetään 60, 60 a ja 63 §:ssä.

2 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on:

— —

5) vahvistaa perusterveydenhuollon toimintaedellytyksiä ja parantaa terveydenhuollon toimijoiden välistä yhteistyötä, hyvinvointialueen eri toimialojen välistä yhteistyötä ja hyvinvointialueen ja kunnan välistä yhteistyötä sekä muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

2) *perusterveydenhuollolla* hyvinvointialueen järjestämää väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia, suun terveydenhuoltoa, lääkinnällistä kuntoutusta ja työterveyshuoltoa sekä päivystystä, avosairaanhoitoa, kotisairaanhoitoa, kotisairaala- ja sairaalahoitoa, mielenterveystyötä ja päihdetyötä siltä osin kuin niitä ei järjestetä sosiaalihuollossa tai erikoissairaanhoidossa; perusterveydenhuollosta voidaan käyttää myös nimitystä kansanterveystyö.

— —

6) *yhteistyöalueella* sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:n mukaan määrättyä aluetta.

7 §

Yhtenäiset hoidon perusteet

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa valtakunnallisten yhtenäisten lääketieteellisten ja hammaslääketieteellisten hoidon perusteiden toteutumista. Ministeriö laatii yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa yhtenäiset hoidon perusteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos seuraa ja arvioi yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumista hyvinvointialueilla.

Hyvinvointialueen eri toimijoiden on yhteistyössä seurattava yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumista.

8 §

Laatu ja potilasturvallisuus

— —

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä säädetään hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.

— —

13 §

Terveysneuvonta ja terveystarkastukset

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. Terveysneuvonta on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Hyvinvointialueen on järjestettävä tarpeelliset terveystarkastukset alueensa asukkaille heidän terveytensä ja hyvinvointinsa seuraamiseksi ja edistämiseksi. Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhallintaa. Terveysneuvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä myös opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille. Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaille myös ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus muiden hyvinvointialueen järjestämien palvelujen kanssa.

14 §

Seulonnat

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset seulonnat. Hyvinvointialue voi lisäksi järjestää seulontoja ja terveystarkastuksia tietyn taudin tai sen esiasteen toteamiseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi.

15 §

Neuvolapalvelut

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa raskaana olevien naisten, lasta odottavien perheiden sekä alle oppivelvollisuusikäisten lasten ja heidän perheidensä neuvolapalvelut.

— —

Hyvinvointialueen on neuvolapalveluja järjestäessään toimittava yhteistyössä varhaiskasvatuksesta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

18 §

Työterveyshuolto

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan sijaitsevissa työpaikoissa työskenteleville työntekijöille työterveyshuoltolain (1383/2001) 12 §:ssä ja muualla laissa säädetyt työterveyshuoltopalvelut.

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvin osin työterveyshuoltolain 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa.

Hyvinvointialue voi, ottaen huomioon mitä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 131–133 ja 137 §:issä säädetään toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla, tuottaa toimialansa perusteella työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja alueellaan toimivan työnantajan palveluksessa oleville työntekijöille työnantajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Vastaavanlainen sopimus voidaan tehdä myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän kanssa.

19 §

Merenkulkijoiden terveydenhuolto

Helsingin kaupungin sekä hyvinvointialueiden, joiden alueilla Hamina, Kemi, Kotka, Oulu, Pietarsaari, Pori, Rauma, Savonlinna, Turku ja Vaasa sijaitsevat, on mainittujen kaupunkien alueilla:

— —

21 §

Ympäristöterveydenhuolto

Kunnan on järjestettävä ympäristöterveydenhuollon palvelut alueellaan sen mukaan, mitä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa (410/2009) säädetään.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnasta vastaavalla johtajalla on oltava alalle soveltuva korkeakoulututkinto. Johtajalla tulee olla myös riittävä kokemus ja asiantuntemus ympäristöterveydenhuollon toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä.

Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), elintarvikelaissa (23/2006), tupakkalaissa (549/2016) ja eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009).

22 §

Todistukset

Hyvinvointialue on velvollinen huolehtimaan siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan todistuksen tai lausunnon silloin, kun todistuksen tai lausunnon tarve perustuu lakiin, taikka on asukkaan tai potilaan hoidon, toimeentulon, opiskelun tai muun vastaavan syyn kannalta välttämätöntä.

24 §

Sairaanhoito

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut. Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät:

— —

25 §

Kotisairaanhoito

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden kotisairaanhoito. Kotisairaanhoito on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua. Kotisairaanhoidossa käytettävät hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon.

— —

26 §

Suun terveydenhuolto

Hyvinvointialueen on järjestettävä asukkailleen suun terveydenhuollon palvelut. Hoidon jaksottaiselle toteutukselle on oltava hammaslääketieteelliset perusteet. Suun terveydenhuollon palveluihin sisältyvät:

1) väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta;
2) terveysneuvonta ja terveystarkastukset;
3) suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito;
4) potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen.

27 §

Mielenterveystyö

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen mielenterveystyö, jonka tarkoituksena on yksilön ja yhteisön mielenterveyttä suojaavien tekijöiden vahvistaminen sekä mielenterveyttä vaarantavien tekijöiden vähentäminen ja poistaminen.

— —

Terveydenhuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden hyvinvointialueella tehtävän sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. Hyvinvointialueen vastuusta sovittaa yhteen asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.

— —

28 §

Päihdetyö

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen päihdetyö, jonka tarkoituksena on vahvistaa yksilön ja yhteisön päihteettömyyttä suojaavia tekijöitä sekä vähentää tai poistaa päihteisiin liittyviä terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä.

— —

Terveydenhuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun hyvinvointialueella tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa. Hyvinvointialueen vastuusta sovittaa yhteen asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.

— —

29 §

Lääkinnällinen kuntoutus

Hyvinvointialueen on järjestettävä potilaan sairaanhoitoon liittyvä lääkinnällinen kuntoutus.

— —

Hyvinvointialue vastaa potilaan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnittelusta siten, että kuntoutus muodostaa yhdessä tarpeenmukaisen hoidon kanssa toiminnallisen kokonaisuuden. Lääkinnällisen kuntoutuksen tarve, tavoitteet ja sisältö on määriteltävä kirjallisessa yksilöllisessä kuntoutussuunnitelmassa. Hyvinvointialue vastaa lisäksi kuntoutuspalvelun ohjauksesta ja seurannasta sekä nimeää potilaalle tarvittaessa kuntoutuksen yhdyshenkilön.

Hyvinvointialueella ei ole velvollisuutta järjestää 1 momentissa tarkoitettua kuntoutusta, jos lääkinnällisen kuntoutuksen järjestäminen on Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 9 §:n perusteella Kansaneläkelaitoksen tehtävänä. Hyvinvointialueen on kuitenkin järjestettävä kuntoutussuunnitelmassa määritelty lääkinnällinen kuntoutus, jos kuntoutuksen järjestämis- ja kustannusvastuu ei selkeästi ole osoitettavissa. Jos järjestämis- ja kustannusvastuu kuuluu kuitenkin Kansaneläkelaitokselle, on sen suoritettava hyvinvointialueelle kuntoutuksen toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset.

Mitä 1 momentissa säädetään lääkinnällisestä kuntoutuksesta, ei sovelleta apuvälineiden hankkimisesta, niiden käytön opetuksesta, huollosta ja uusimisesta aiheutuviin kustannuksiin, jos apuvälineen tarve perustuu työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (460/2016) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaiseen vahinkoon tai ammattitautiin.

— —

30 §

Yhteistyö ja ohjaus muuhun kuntoutukseen

Jos henkilö tarvitsee kuntoutusta, jota ei ole säädetty hyvinvointialueen tehtäväksi, hyvinvointialueen tehtävänä on huolehtia siitä, että asianomaiselle annetaan tietoja muista kuntoutusmahdollisuuksista. Henkilö on ohjattava tarpeen mukaan työhallinto- tai opetusviranomaisen taikka Kansaneläkelaitoksen tai muun palvelujen järjestäjän palvelujen piiriin yhteistyössä näitä palveluja järjestävien tahojen kanssa.

— —

31 §

Virka-apu

Hyvinvointialueen on annettava poliisille ja Rajavartiolaitokselle virka-apua elävän henkilön kliinisen tutkimuksen ja poliisille vainajan ulkonaisen ruumiintarkastuksen suorittamiseksi.

Hyvinvointialueen on lisäksi annettava vankeinhoitoviranomaisille virka-apua elävän henkilön kliinisen tutkimuksen suorittamiseksi vankeuslain (767/2005) 16 luvun 6 §:ssä ja tutkintavankeuslain (768/2005) 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Samoin hyvinvointialue on velvollinen määräämään perusterveydenhuollon lääkärin toimimaan lääkärinä asevelvollisten tarkastuksissa kutsuntaviranomaisten pyydettyä sitä hyvinvointialueelta.

32 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö

Sen lisäksi mitä laissa muualla säädetään, hyvinvointialueen järjestäessä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä tämän lain mukaisia terveydenhuoltopalveluja on terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tehtävä keskenään ja kunnan varhaiskasvatuksen kanssa sellaista yhteistyötä, jota tehtävien asianmukainen hoitaminen sekä potilaan hoidon ja sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve edellyttävät.

Jos sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi, päätösten tekeminen tai sosiaalihuollon toteuttaminen edellyttävät terveydenhuollon palveluja, on hyvinvointialueen terveydenhuollon ammattihenkilön osallistuttava sosiaalihuollon toimenpiteestä vastaavan työntekijän pyynnöstä henkilön palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen.

33 §

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat alueillaan erikoissairaanhoidon palvelujen yhteensovittamisesta väestön ja perusterveydenhuollon tarpeiden mukaisesti. Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä ovat velvollisia suunnittelemaan ja kehittämään erikoissairaanhoitoa siten, että perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden. Kokonaisuudessa on huomioitava erikoissairaanhoidon palvelujen tarjoaminen tarkoituksenmukaisesti perusterveydenhuollon yhteydessä sekä erikoissairaanhoidon yksiköissä.

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on annettava alueensa terveyskeskuksille niiden tarvitsemia sellaisia erikoissairaanhoidon palveluja, joita perusterveydenhuollon ei ole tarkoituksenmukaista tuottaa sekä vastattava terveydenhuoltonsa tuottamien laboratorio- ja kuvantamispalvelujen, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä muiden vastaavien erityispalvelujen kehittämisen ohjauksesta ja laadun valvonnasta.

Lisäksi hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat alueillaan tehtäväalansa tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnasta sekä terveydenhuoltonsa tietojärjestelmien yhteensovittamisesta. Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat alueillaan erikoissairaanhoidon järjestämisestä yhtenäisin lääketieteellisin ja hammaslääketieteellisin perustein.

35 §

Perusterveydenhuollon tutkimus ja kehittäminen

Hyvinvointialue antaa asiantuntemusta ja sovittaa yhteen alueellaan perusterveydenhuollossa tehtävää tutkimusta, kehittämistä, hoito- ja kuntoutusketjujen laatimista, täydennyskoulutusta ja huolehtii henkilöstötarpeen ennakoinnista sekä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteensovittamisesta.

37 §

Terveyskeskusten kehittäminen, koulutus ja tutkimus

Terveyskeskuksen on huolehdittava asianmukaisella tavalla moniammatillisen tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan järjestämisestä. Hyvinvointialueen on osoitettava tähän riittävät voimavarat. Terveyskeskuksen on toimittava yhteistyössä erikoissairaanhoidon yksikön sekä muiden terveyskeskusten kanssa. Terveyskeskuksen on osallistuttava yhdessä erikoissairaanhoidon yksikön kanssa kansalliseen perusterveydenhuollon kehittämiseen.

— —

Terveyskeskusta voidaan käyttää terveydenhuoltohenkilökunnan koulutukseen siten kuin korkeakoulun taikka koulutuksesta vastaavan muun viranomaisen tai yhteisön ja hyvinvointialueen välillä sovitaan.

Terveyskeskusta ylläpitävän hyvinvointialueen kansanterveystyötä tekevä viran- tai toimenhaltija on velvollinen osallistumaan 3 momentissa tarkoitetun koulutuksen antamiseen siten kuin siitä asianomaisen terveyskeskuksen ja koulutuksen järjestäjän välisessä sopimuksessa tarkemmin määrätään.

39 §

Ensihoitopalvelun järjestäminen

Hyvinvointialueen ja Uudellamaalla HUS-yhtymän on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu. Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan kotona annettavat päivystykselliset lähipalvelut yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden.

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat päättää ensihoitopalvelun tuottamisesta noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa ja pelastuslaissa (379/2011) säädetään.

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä tekevät ensihoidon palvelutasopäätökset. Palvelutasopäätöksessä määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, ensihoitopalveluun osallistuvilta edellytetty koulutus, yhteistyöalueen ensihoitokeskuksen valmistelemat tavoitteet ajasta, jossa väestö tavoitetaan, ja muut alueen ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat. Palvelutasopäätöksessä on määriteltävä ensihoitopalvelun sisältö siten, että palvelu toteutetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ja siinä otetaan huomioon ensihoidon ruuhkatilanteet sekä yhteistyöalueen resurssit.

40 §

Ensihoitopalvelun sisältö

— —

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat päättää palvelutasopäätöksessä ensivastetoiminnan sisällyttämisestä osaksi ensihoitopalvelua. *Ensivastetoiminnalla* tarkoitetaan hätäkeskuksen kautta hälytettävissä olevan muun yksikön kuin ambulanssin hälyttämistä äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan tavoittamisviiveen lyhentämiseksi ja yksikön henkilöstön antamaa hätäensiapua, joka on määritelty ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

5 luku

Erikoissairaanhoidon työnjako

45 §

Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen

— —

Hyvinvointialueiden, joissa on yliopistollinen sairaala, sekä HUS-yhtymän on sovittava yhdessä valtakunnallisesti keskitettävää erikoissairaanhoitoa antavista yksiköistä. Jos hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä eivät pääse sopimukseen siitä, mihin sairaaloihin tai yksiköihin toiminto kootaan tai, jos sopimus ei täytä laadun ja potilasturvallisuuden, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi tarkoitettuja edellytyksiä, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä. Alueellisesti keskitettävästä hoidosta ja toiminnan yhteen sovittamisesta määrätään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä säädetyssä yhteistyösopimuksessa.

— —

47 §

Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta

Henkilö voi valita, mistä hyvinvointialueensa terveyskeskuksen terveysasemalta hän saa 2 ja 3 luvussa tarkoitetut terveydenhuollon palvelut. Terveysaseman vaihtamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä sille terveysasemalle, jota henkilö käyttää, että sille terveysasemalle, jonka hän valitsee. Hoitovastuu siirtyy valitulle terveysasemalle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta.

Jos henkilö asuu tai oleskelee säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti kotikuntansa ulkopuolella sellaisella hyvinvointialueella, jonka alueella hänen kotikuntansa ei sijaitse, työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi, hän voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen hoidon toteuttamiseen myös muun kuin hyvinvointialueensa perusterveydenhuollon palveluja hoidosta vastaavan terveyskeskuksen muuttumatta. Henkilön on tehtävä ilmoitus valinnastaan siten kuin 1 momentissa säädetään.

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toimintayksikön yhteistyöalueella, jossa hänellä on kotikunta. Valinta voi kohdistua muuhunkin yhteistyöalueeseen, jos se on tarpeen suomen-, ruotsin- tai saamenkielisen potilaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilö voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen erikoissairaanhoidon toteuttamiseen muun kuin hyvinvointialueensa erikoissairaanhoidon toimintayksikön tai HUS-yhtymän palveluja hoitovastuun siirtymättä. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Yhteistyöalueella olevan korkeakoulun sekä muun oppilaitoksen opiskelijalle annetaan sinä aikana, jonka hän opiskelun vuoksi joutuu oleskelemaan yhteistyöalueella, jonka alueella hänellä ei ole kotikuntaa, sairaanhoitoa kyseisen yhteistyöalueen sairaalassa tai muussa toimintayksikössä. Sama koskee henkilöä, joka työnsä vuoksi joutuu oleskelemaan vieraalla paikkakunnalla, ja tilanteita, joissa jokin muu syy välttämättä vaatii sairaanhoidon antamista yhteistyöalueella, jonka alueella hänellä ei ole kotikuntaa.

48 §

Laajennettu kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta

Henkilö voi valita perusterveydenhuollostaan vastaavan terveyskeskuksen ja terveyskeskuksen terveysaseman 2 ja 3 luvussa tarkoitettujen palvelujen saamiseksi. Valinnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä hoitovastuussa olevan hyvinvointialueen että valitun hyvinvointialueen

terveyskeskukselle. Hoitovastuu siirtyy valitun hyvinvointialueen terveyskeskukselle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Henkilön valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveyskeskukseen ja terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta. Valinta ei koske 16 §:ssä tarkoitettua kouluterveydenhuoltoa, 17 §:ssä tarkoitettua opiskeluterveydenhuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoitoa. Hyvinvointialueella ei ole velvollisuutta järjestää 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoitoa oman alueensa ulkopuolelle.

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toimintayksikön. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

50 §

Kiireellinen hoito

— —

Kiireellisen hoidon antamista varten hyvinvointialueen on järjestettävä vastaanottotoiminta siten, että potilas saa arkipäivisin ilmoitettuna aikana välittömästi terveydenhuollon ammattihenkilön arvion ja hoidon kiireellisissä tapauksissa lähellä asuinpaikkaansa, ellei potilasturvallisuuden ja palveluiden laadun turvaaminen edellytä arvion ja hoidon keskittämistä päivystysyksikköön. Hyvinvointialueen on järjestettävä terveydenhuollon ilta-ajan ja viikonlopun päiväaikainen perusterveydenhuollon kiireellinen vastaanottotoiminta silloin, kun palvelujen saavutettavuus sitä edellyttää.

HUS-yhtymän sekä Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Vaasan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin hyvinvointialueiden on järjestettävä laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalansa yhteyteen. *Laajan ympärivuokautisen päivystyksen yksiköllä* tarkoitetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, joka pystyy tarjoamaan laajasti palveluita usealla lääketieteen erikoisalalla ympärivuorokautisesti välittömästi ja jolla on voimavarat terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikön tulee tukea muita päivystysyksiköitä. Hyvinvointialueet, joissa on yliopistollinen sairaala, sekä HUS-yhtymä voivat väestön palvelutarpeen niin edellyttäessä perustaa useamman kuin yhden ympärivuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön sairaaloidensa yhteyteen.

Muiden kuin 3 momentissa tarkoitettujen hyvinvointialueiden tulee ylläpitää ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, jossa on valmius väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitoon, keskussairaalan yhteydessä. Yhteispäivystyksessä tulee olla tarvittavien erikoisalojen riittävä osaaminen väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitamiseksi. Sen lisäksi, mitä 3 momentissa laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköistä säädetään, yhteistyöalueella tulee aina olla oikeus yhteistyösopimuksen nojalla sopia, että sen alueella toimivan hyvinvointialueen keskussairaalan yhteydessä toimivalle yhteispäivystyksen yksikölle voidaan muodostaa sen laajuinen ja toiminnallisesti monipuolinen päivystyksen yksikkö, jota palvelujen saavutettavuus, päivystyspisteiden väliset etäisyydet ja väestön kielellisten oikeuksien toteuttaminen edellyttävät.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää hyvinvointialueelle luvan ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen, jos palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla.

Päivystävissä yksiköissä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta hoidon laatu ja potilasturvallisuus toteutuvat. Päivystyksestä ja sen laajuudesta on sovittava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetussa yhteistyösopimuksessa ottaen huomioon alueen ensihoitopalvelu, päivystyspisteiden väliset etäisyydet sekä väestön palvelutarve.

— —

50 a §

Terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyö

Kiireellisen hoidon edellyttämän arvion yhteydessä terveydenhuollon ammattihenkilön on arvioitava sosiaalihuoltolain 35 §:ssä säädetyn mukaisesti, onko potilaalla ilmeinen sosiaalihuollon tarve. Jos tarve on ilmeinen, hänen on ohjattava potilas hakemaan sosiaalipalveluja tai, jos tämä antaa siihen suostumuksensa, otettava yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta sosiaalihuollon ammattihenkilö arvioi palvelutarpeen siten kuin sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään.

— —

51 §

Perusterveydenhuollon hoitoon pääsy

Hyvinvointialueen on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveyskeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön. Terveydenhuollon ammattihenkilön on tehtävä hoidon tarpeen arviointi viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveyskeskukseen, jollei arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana. Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön.

— —

52 §

Erikoissairaanhoitoon pääsy

Hyvinvointialue vastaa siitä, että sekä kiireellisen että lähetteeseen perustuvan hoidon tarpeen arviointi ja hoito järjestetään yhtenäisin lääketieteellisin tai hammaslääketieteellisin perustein. Henkilön ottaminen sairaalaan kiireetöntä sairaanhoitoa varten edellyttää lääkärin tai hammaslääkärin tutkimukseen perustuvaa lähetettä.

Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

— —

53 §

Hoitoon pääsy lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön taikka perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavan erikoissairaanhoidon toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kuuden viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

— —

54 §

Hyvinvointialueen velvollisuus hankkia palveluja muualta

Jos hyvinvointialue ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta. Hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:ssä säädetään palvelujen tuottamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 3 luvussa säädetään palvelujen hankkimisesta yksityiseltä palveluntuottajalta.

55 §

Odotusaikojen julkaiseminen ja asetuksenantovaltuus

Hyvinvointialueen on julkaistava internetissä tiedot 51–53 §:n mukaisista odotusajoista neljän kuukauden välein. Jos hyvinvointialueella on useita toimintayksiköitä, on tiedot julkaistava erikseen kustakin toimintayksiköstä. Tiedot voi julkaista internetin lisäksi muulla hyvinvointialueen päättämällä tavalla.

— —

57 §

Vastuu toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidosta

— —

Hyvinvointialueella on oltava tarpeenmukainen henkilöstö terveydenhuollon toimintayksikölle kuuluvia julkista valtaa sisältäviä tehtäviä varten. Henkilön, jonka tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttäminen, on oltava virkasuhteessa hyvinvointialueeseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 12 §:ssä säädetään edellytyksistä hankkia palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta.

59 §

Valtion korvaus koulutuksesta yliopistolliselle sairaalalle

Hyvinvointialueelle, jossa on yliopistollinen sairaala, ja HUS-yhtymälle korvataan valtion varoista kustannuksia, jotka aiheutuvat lääkärien ja hammaslääkärien perus- ja erikoistumiskoulutuksesta. Peruskoulutuksen korvaus lasketaan lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden lukumäärän ja suoritettujen tutkintojen lukumäärän keskiarvon perusteella. Erikoistumiskoulutuksen korvaus perustuu suoritettujen koulutusten lukumäärään ja koulutuksesta määrättyyn korvaukseen.

Suoritettujen koulutusten lukumäärään perustuvaa koulutuskorvausta ei kuitenkaan suoriteta terveydenhuollon erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta eikä liikuntalääketieteen, työterveyshuollon ja yleislääketieteen erikoislääkärin koulutuksesta. Jos tällaista koulutusta annetaan yliopistollisessa sairaalassa, sitä ylläpitävälle hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle suoritetaan valtion varoista korvausta koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin toteutuneiden koulutuskuukausien määrän perusteella.

— —

60 a §

Rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus

Hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle taikka hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän järjestämisvastuulla olevalle sopimuksen perusteella tai muulla tavalla hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän lukuun terveydenhuollon avohoidon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b §:ssä tarkoitetun rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen kustannuksista. Korvauksen määrä perustuu rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden saaneiden henkilöiden määrään ja koulutuksesta määrättyyn korvaukseen.

61 §

Yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoitus

Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä yhteistyöalueiden tutkimustoimikuntien kanssa yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain.

Yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen myönnetään valtion rahoitusta yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille. Rahoitusta maksetaan yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille sosiaali- ja terveysministeriön neljäksi vuodeksi kerrallaan tekemän päätöksen mukaisesti. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos yhteistyöalueiden aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, muuttunut aluejako otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä.

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on perustettava alueelleen yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta, jossa on monitieteinen edustus yhteistyöalueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella. Terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävä hyvinvointialue, valtion mielisairaala tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty palvelujen tuottaja voivat hakea terveyden tutkimuksen rahoitusta.

62 §

Valtakunnallinen terveyden tutkimuksen arviointiryhmä

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa valtakunnallisen asiantuntijoista koostuvan terveyden tutkimuksen arviointiryhmän. Arviointiryhmän tehtävänä on arvioida terveyden tutkimuksen laatua, määrää ja tuloksellisuutta sekä painoalueiden ja tavoitteiden saavuttamista kuluneella nelivuotiskaudella ja tehdä sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotus yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoituksen jakamisesta yhteistyöalueille seuraavana nelivuotiskautena.

63 §

Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen

Aluehallintovirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto maksavat valtion koulutuskorvauksen. Tutkintojen ja opinnot aloittaneiden opiskelijoiden määrään perustuva koulutuskorvaus maksetaan hyvinvointialueelle, jossa on yliopistollinen sairaala, HUS-yhtymälle sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta järjestävälle yliopistolle ilman eri hakemusta.

Toteutuneisiin koulutuskuukausiin perustuva korvaus sekä rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus maksetaan puolivuosittain hakemusten perusteella. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava viimeistään saman vuoden 30 päivänä syyskuuta ja toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta.

Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston on ratkaistava määräajassa jätetyt korvaushakemukset sen kalenterivuoden aikana, jona hakemus on saapunut. Aluehallintovirasto maksaa kuukausittain tutkimusrahoituksen yhteistyöalueen tutkimustoimikunnalle, joka maksaa rahoituksen edelleen hankkeiden toteuttajille.

— —

64 §

Tietojenantovelvollisuus

Hyvinvointialueen, jossa on yliopistollinen sairaala, HUS-yhtymän sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta järjestävän yliopiston on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä selvitys siitä, miten se on käyttänyt saamansa koulutuskorvauksen.

Yhteistyöalueen tutkimustoimikunnan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä selvitys siitä, mille tutkimushankkeille ja painoalueille rahoitusta on osoitettu.

65 §

Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tilojen käyttäminen koulutus- ja tutkimustoimintaan

Yliopistolla on oikeus käyttää yhteistyöalueen tai HUS-yhtymän yliopistollista sairaalaa lääketieteellisen koulutusyksikön koulutus- ja tutkimustoiminnan tarpeisiin.

Terveydenhuoltohenkilökunnan koulutuksesta ja terveydenhuoltoalan tutkimuksesta huolehtivalla yliopistolla ja muulla sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää hyvinvointialueen sairaaloita ja erillisiä toimintayksiköitä muunkin kuin 1 momentissa tarkoitetun terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoiminnan järjestämiseen sen mukaan kuin siitä hyvinvointialueen ja koulutus- ja tutkimustoimintaa harjoittavan koulutuksen järjestäjän kesken sovitaan.

Yliopistolla on oikeus käyttää perusterveydenhuollon toimintayksikön tiloja erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyvänä terveyskeskuksessa suoritettavana yhdeksän kuukautta kestävänä koulutusaikana sen mukaan kuin siitä hyvinvointialueen ja yliopiston kesken sovitaan.

Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän on huolehdittava siitä, että yliopiston ja muun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjän käytettävissä on sellaiset koulutus- ja tutkimustoiminnassa tarvittavat huonetilat kiinteine koneineen ja laitteineen sekä koulutus- ja tutkimushenkilökunnan ja opiskelijoiden sosiaaliset tilat, jotka on välttämätöntä sijoittaa hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän toimintayksikköön.

Hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän palveluksessa olevat terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia osallistumaan terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoimintaan siten kuin siitä sovitaan hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän ja yliopiston tai muun koulutuksen järjestäjän kesken.

67 §

Laitoshoidon määrittely

— —

Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja hyvinvointialue neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua laitoshoitoa vai avohoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, milloin hoito on laitoshoitoa tai avohoitoa sekä laitoshoidon määrittelyyn liittyvästä Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueen välisestä neuvottelu- ja lausuntomenettelystä.

68 a §

Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat yhdessä tuomioistuimen pyytämien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta. Lausuntojen antamista varten on asiantuntijaryhmä, jonka toiminnan hallinnoinnista vastaa Pohjois-Savon hyvinvointialue. Kaikilla yliopistollista sairaalaa ylläpitävillä hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymällä on velvollisuus nimetä asiantuntijaryhmään asiantuntijoita, joilla on riittävä osaaminen tarvittavilta lääketieteen aloilta. Pohjois-Savon hyvinvointialue voi nimetä asiantuntijaryhmään myös muita lääketieteen asiantuntijoita tai tapauskohtaisesti pyytää lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja asiantuntijaryhmän ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta aiheutuneista kustannuksista maksetaan korvaus valtion varoista Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, joka maksaa korvaukset asiantuntijalausunnon antaneelle hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle tai asiantuntijalle. Valtion maksaman korvauksen määrä perustuu asiantuntijalausuntojen määrään ja niiden laatimiseen kuluneeseen työmäärään, oikeudenkäyntiin ja siihen valmistautumiseen kuluneeseen aikaan sekä lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnointiin. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä valtion korvauksen maksamisen menettelytavoista, asiantuntijalausunnoista maksettavien korvausten määrittelystä ja euromääristä, oikeudenkäyntiin valmistautumisesta ja oikeudenkäyntiin osallistumisesta maksettavan korvauksen määrittelystä ja euromäärästä sekä Pohjois-Savon hyvinvointialueelle lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnoinnista aiheutuvien kulujen määrittelystä ja maksatuksesta.

Aluehallintovirasto maksaa korvauksen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle hakemuksesta kahdesti vuodessa. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava saman vuoden syyskuun loppuun mennessä ja toisen vuosipuoliskon osalta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

69 §

Lastensuojelulain mukaiset velvoitteet

Jos lapsi tai nuori on sijoitettu lastensuojelulain (417/2007) perusteella kotikuntansa ulkopuolelle, on mainitun lain 16 b §:ssä tarkoitetun sijoitushyvinvointialueen järjestettävä lapselle tai nuorelle hänen tarvitsemansa terveydenhuollon palvelut. Palvelut on järjestettävä yhteistyössä mainitun lain 16 tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan hyvinvointialueen (*sijoittajahyvinvointialue*) kanssa.

Jos lastensuojelun tarve johtuu riittämättömistä terveydenhuollon palveluista, lapselle ja hänen perheelleen on sen estämättä, mitä hoitoon pääsystä 51–53 §:ssä säädetään, järjestettävä viipymättä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät terveydenhuollon palvelut.

Jos sijoitushyvinvointialue on järjestänyt 1 momentissa tarkoitettuja palveluja, on sijoittajahyvinvointialueen suoritettava hoidon järjestäjälle aiheutuneita kustannuksia vastaava korvaus. Korvaus saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Korvauksesta vähennetään hoidosta suoritettu maksu ja muut toimintatulot.

71 §

Puolustusvoimien terveydenhuolto

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat sopia Puolustusvoimien kanssa terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen antamisesta henkilöille, jotka ovat terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 3 §:n 1 momentin perusteella puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla. Sopimuksen mukaiset tutkimukset ja hoito kiireellistä avosairaanhoitoa tai

sairaanhoitoa lukuun ottamatta voidaan antaa eri perustein ja nopeammin kuin tämän lain mukaiset palvelut annetaan hyvinvointialueen asukkaille tai HUS-yhtymän jäsenenä olevan hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin asukkaille. Sopimuksen tekeminen ja sopimukseen perustuvien palvelujen antaminen eivät saa vaarantaa hyvinvointialueen eivätkä HUS-yhtymän lakisääteisten tehtävien hoitamista.

72 §

Puolustusvoimien korvaus

Puolustusvoimien on suoritettava hyvinvointialueelle korvaus kutsunnanalaisille perusterveydenhuollossa suoritetuista tarkastuksista, tutkimuksista ja toimenpiteistä sekä lääkärin osallistumisesta kutsuntatilaisuuteen. Korvaus on 50 prosenttia Puolustusvoimien ja hyvinvointialueen tekemän sopimuksen mukaisista kustannuksista. Jos kustannuksista ei ole sovittu, on korvaus 50 prosenttia palvelun tuottamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Korvaus 71 §:n mukaisista palveluista määräytyy hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän ja Puolustusvoimien tekemän sopimuksen perusteella. Jos korvauksesta ei ole sovittu, on Puolustusvoimien suoritettava palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus. Lisäksi Puolustusvoimien on suoritettava hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle kiireellisestä avosairaanhoidosta tai kiireellisestä sairaanhoidosta palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei olisi erikseen sovittu.

73 §

Potilaan siirtokuljetus

Jos hyvinvointialueen terveyskeskuksen sairaansijalle otetun sellaisen potilaan, jonka kotikunta sijaitsee toisen hyvinvointialueen alueella, hoitoajan arvioidaan ylittävän keskimääräisen hoitoajan ja muulloinkin potilaan pyynnöstä, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi sellaiseen terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen, jota ylläpitää hyvinvointialue, jonka alueella potilaan asuin- ja kotikunta sijaitsee, jos siirto voidaan tehdä potilaan tilaa vaarantamatta. Jos edellä tarkoitetussa tilanteessa potilas on otettu hyvinvointialueen terveyskeskuksen sairaansijalle ja HUS-yhtymä on järjestämisvastuussa potilaan terveydenhuollosta tältä osin, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi HUS-yhtymän ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen. Jos edellä tarkoitetussa tilanteessa potilas on otettu HUS-yhtymän terveyskeskuksen sairaansijalle ja hyvinvointialue on järjestämisvastuussa potilaan terveydenhuollon järjestämisestä tältä osin, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi järjestämisvastuussa olevan hyvinvointialueen ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen.

Jos potilaan sairaus sitä vaatii, on hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän huolehdittava toimintayksikkönsä potilaan kuljetuksesta toisessa toimintayksikössä tai terveyskeskuksessa annettavaa hoitoa tai suoritettavia toimenpiteitä varten.

75 §

Oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten edellyttämät tilat sekä oikeuslääkeopillisista tutkimuksista maksettavat korvaukset ja palkkiot

Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tulee huolehtia siitä, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen käytettävissä on tarvittaessa oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten suorittamiseksi tarvittavat tilat tarvittavine varusteineen, mukaan lukien toiminnan edellyttämät säilytystilat ja henkilökunnan sosiaalitilat. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee suorittaa tilojen käytöstä kohtuullisia kustannuksia vastaava korvaus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän toimintayksikössä tehtyjen oikeuslääkeopillisten tutkimusten tekemisestä valtion varoista maksettavista korvauksista ja palkkioista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kumotussa 43 §:ssä tarkoitettua sellaista erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien välistä erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta, joka siirtyy sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (/) 20 §:n mukaisesti hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023, sovelletaan näiden hyvinvointialueiden välillä siihen asti kunnes ne ovat hyväksyneet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 36 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen ensimmäisen kerran, kuitenkin enintään vuoden 2025 loppuun.

41.

Laki

erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 28 §:n 1—3 momentti sekä 29 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n 1—3 momentti laissa 1328/2010 seuraavasti:

28 §

Yliopistollisessa sairaalassa toimivan yliopiston lääketieteellisen koulutusyksikön professorit voivat toimia hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle antamansa suostumuksen mukaisesti samalla yliopistollisen sairaalan ylilääkärin sivuviran tai -toimen haltijoina. Yliopiston muut opettajat voivat hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle antamansa suostumuksen mukaisesti samalla toimia yliopistollisen sairaalan lääkärin tai muun sivuviran tai -toimen haltijana sen mukaan, kuin hyvinvointialue tai HUS-yhtymä tarkemmin määrää.

Jos professori ei ole käytettävissä ylilääkärin tehtävien hoitoon tai jos hyvinvointialue tai HUS-yhtymä katsoo siihen olevan erityistä syytä, hyvinvointialue tai HUS-yhtymä voi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan professorin sijasta määrätä ylilääkäriksi yliopiston apulaisprofessorin tai sairaalan viranhaltijan, jolla on vähintään dosentin pätevyys.

Yliopistollisessa sairaalassa voi olla myös muu hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän valitsema ylilääkäri kuin yliopiston työntekijä.

— —

29 §

Yliopiston lääketieteellisen koulutusyksikön professoreiden ja muiden opettajien toimimisesta yliopistollisen sairaalan lääkäreinä tai muina toimihenkilöinä sovitaan hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän ja yliopiston kesken erikseen. Samoin erikseen sovitaan muun korkeakoulun professoreiden ja muiden opettajien toimimisesta sairaalan toimihenkilöinä.

Jolleivat hyvinvointialue tai HUS-yhtymä ja yliopisto pääse sopimukseen 1 momentissa tarkoitetuista asioista, ratkaisee asian valtioneuvosto.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

42.

Laki

mielenterveyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan mielenterveyslain (1116/1990) 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 9 a §:n otsikko ja 1—3 momentti, 9 b §:n 1 momentti, 18 a, 19 ja 23 a §, 31 §:n 1 momentti, 31 a §, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 33 b §:n 2 momentti ja 33 c §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4 §:n 1 momentti, 5 ja 19 § sekä 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 33 b §:n 2 momentti ja 33 c §:n 1 momentti laissa 1066/2009, 3 § laeissa 1066/2009, 1720/2009, 1338/2010 ja 1310/2014, 9 a §:n otsikko ja 1—3 momentti, 9 b §:n 1 momentti ja 23 a §, 31 §:n 1 momentti ja 31 a § laissa 438/2014 sekä 18 a § laissa 20/2016 seuraavasti:

2 §

Ohjaus ja valvonta

Mielenterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu, jollei lailla toisin säädetä, sosiaali- ja terveysministeriölle.

Hyvinvointialueiden tämän lain mukaisen toiminnan valvonnasta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 luvussa.

Aluehallintovirasto valvoo valtion mielisairaaloiden järjestämän ja tuottaman terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta.

Aluehallintoviraston on 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa valvonnassaan erityisesti valvottava 4 a luvussa tarkoitettujen itsemääräämisoikeuden rajoitusten käyttöä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi valtion mielisairaaloiden ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo valtion mielisairaaloita erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Mielenterveystyön asiantuntijavirastona toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

3 §

Mielenterveyspalvelujen järjestäminen

Hyvinvointialueen tulee huolehtia alueellaan tässä laissa tarkoitettujen mielenterveyspalvelujen järjestämisestä osana perusterveydenhuoltoa ja erikoissairaanhoitoa sekä osana sosiaalihuoltoa. Perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja sosiaalihuollosta sosiaalihuoltolaissa (1301/2014).

Hyvinvointialueen tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/).

4 §

Mielenterveyspalvelujen periaatteet

Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että mielenterveyspalvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin hyvinvointialueella esiintyvä tarve edellyttää.

— —

5 §

Mielenterveyspalvelujen yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen velvoitteesta sovittaa yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.

Mielisairautta tai muuta mielenterveyshäiriötä potevalle henkilölle on riittävän hoidon ja palvelujen ohella järjestettävä mahdollisuus hänen tarvitsemaansa lääkinnälliseen tai sosiaaliseen kuntoutukseen liittyvään tuki- ja palveluasumiseen siten kuin siitä on erikseen säädetty.

6 §

Valtion mielisairaalassa annettava hoito

Valtion mielisairaalassa suoritetaan 15 §:ssä tarkoitettuja mielentilatutkimuksia, ja sinne voidaan hyvinvointialueen sairaalan esityksestä ottaa hoidettaviksi mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, joiden hoitaminen on erityisen vaarallista tai erityisen vaikeaa.

Valtion mielisairaalaan voidaan hyvinvointialueen sairaalan esityksestä ottaa hoidettaviksi muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, jollei heidän hoitonsa hyvinvointialueen sairaalassa hoidon järjestämisen kannalta ole tarkoituksenmukaista.

— —

9 a §

Tarkkailuun lähettäminen ja lääkärin toimintavelvollisuus

Terveyskeskuksessa työskentelevän virkasuhteisen lääkärin on laadittava potilaasta tarkkailulähete ja lähetettävä potilas tutkittavaksi sairaalaan, jos hän suorittamansa tutkimuksen perusteella toteaa, että tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytykset ovat todennäköisesti olemassa. Tutkimuksen yhteydessä on selvitettävä, onko hyvinvointialueen käytettävissä muita potilaan hoidon tarve huomioon ottaen sopivia ja riittäviä palveluja, ellei ole ilmeistä, että muut palvelut eivät sovellu käytettäviksi tai ovat riittämättömiä.

Hyvinvointialueen palveluksessa olevaan päivystyksessä toimivaan virkasuhteiseen lääkäriin sovelletaan, mitä 1 momentissa säädetään terveyskeskuksessa työskentelevästä virkasuhteisesta lääkäristä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu lääkäri voi pyytää poliisin virka-apua siten kuin 31 §:n 1 momentissa säädetään potilaan toimittamiseksi terveyskeskukseen, sairaalaan tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön.

— —

9 b §

Ilmoittaminen hoidon tarpeessa olevasta henkilöstä

Lääkäri voi tutkimuksiin noutamista tai virka-apupyynnön tekemistä varten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa todennäköisesti tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytykset täyttävästä henkilöstä terveyskeskukselle tai muulle hyvinvointialueen päivystävälle terveydenhuollon toimintayksikölle, jos hän pitää välttämättömänä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytysten arviointia.

— —

18 a §

Sairaalasta poistaminen hyvinvointialueen toimintayksikön valvonnassa

Edellä 17 §:n 3 ja 6 momentissa tarkoitettu henkilö, joka on määrätty hoitoon, voidaan ennen lopullista sairaalasta poistamista päästää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräämin, henkilön terveydentilan arvioimiseen taikka hänen lääke- tai muuhun terveydenhoitoonsa perustuvin ehdoin sairaalasta enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Tänä aikana henkilö on asianomaisen hyvinvointialueen psykiatrisen toimintayksikön valvonnassa. Hyvinvointialueen tulee määrätä valvonnasta vastaava psykiatrinen yksikkö.

19 §

Rikoksesta syytetyn kehitysvammaisen erityishuolto

Jos Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 18 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa toteaa, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 32 §:n 1 momentissa sää-detyt edellytykset vastoin tahtoa annettavaan erityishuoltoon ovat olemassa, laitos päättää tahdonvastaisesta erityishuollosta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen päätös vastaa tällöin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen päätöstä. Päätöstä ei alisteta hallinto-oikeuden vahvistettavaksi.

Jos Terveyden ja hyvinvoinnin laitos hyvin-vointialueen monijäsenisen toimielimen esityksestä katsoo, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 32 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä vastoin tahtoa annetta-vaan erityishuoltoon ei enää ole, erityishuolto on heti lopetettava ja potilas poistettava erityishuoltoa antavasta toimintayksiköstä hänen sitä halutessaan.

23 a §

Virkasuhdetta edellyttävät lääkärin tehtävät

Tarkkailuun ottavan ja tarkkailulausunnon antavan lääkärin, hoitoon määräämisestä, hoidon jatkamisesta ja 4 a luvussa tarkoitetuista rajoitustoimenpiteistä päättävän lääkärin, 12 a §:ssä tarkoitetun ulkopuolisen lääkärin, sekä poliisin virka-apua pyytävän lääkärin on oltava virkasuhteessa valtioon tai hyvinvointialueeseen.

31 §

Poliisin virka-apu

Poliisi on velvollinen avustamaan kuljetuksessa, jos hyvinvointialueen virkasuhteinen lääkäri katsoo, että henkilön toimittamiseksi terveyskeskukseen, sairaalaan tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön tarvitaan ammattikoulutuksen saaneen saattajan lisäksi muukin saattaja kuljetettavan väkivaltaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi, kun henkilöstä on laadittu tarkkailulähete tai kun henkilö on kuljetettava toimintayksikköön tarkkailulähetteen laatimiseksi.

— —

31 a §

Virkavastuu

Tarkkailulähetteen laativaan, samoin kuin 9 b §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekevään lääkäriin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloinkin, kun lääkäri ei ole virkasuhteessa valtioon tai hyvinvointialueeseen. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 §

Mielentilatutkimusten suorittaminen

Hyvinvointialueen sairaalan tai muun terveydenhuollon toimintayksikön on toimitettava mielentilatutkimuksia ensisijaisesti hyvinvointialueen asukkaalle sekä sellaiselle kyseisellä hyvinvointialueella oleskelevalle Suomen kansalaiselle, jolla ei ole Suomessa kotikuntalain mukaista asuinpaikkaa.

— —

33 §

Mielentilatutkimuksessa olleen matkat asuinpaikkaan

Jos mielentilatutkimukseen sairaalaan otettu henkilö, joka ei ole vangittuna eikä suorittamassa vankeusrangaistusta, poistetaan 18 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa sairaalasta, hyvinvointialue on velvollinen hänen niin halutessaan järjestämään tai kustantamaan hänen matkansa kotikuntalaissa tarkoitettuun asuinpaikkaan.

— —

33 a §

Toiminnan ja toimitilojen tarkastus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirasto voivat tarkastaa valtion mielisairaaloiden tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

— —

33 b §

Epäkohtien korjaaminen

— —

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa valtion mielisairaalan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

— —

33 c §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos mielenterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että valtion mielisairaala on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa valtion mielisairaalalle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

43.

Laki

rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 4 §:n 1 ja 6 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 9 §:n 3 ja 4 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 5 momentti, 20 §:n 1 ja 3 —5 momentti, 21 § sekä 32 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 12 §:n 2 momentti ja 20 §:n 1 momentti laissa 993/2014 seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

6) *julkisella terveydenhuollolla* terveydenhuoltolain 1 §:n 1 momentin perusteella hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämisvastuulle kuuluvaa terveydenhuoltoa;

— —

6 §

Oikeus käyttää terveydenhuollon palveluja Suomessa

Jos toisessa EU-valtiossa vakuutettu henkilö hakeutuu hoitoon Suomen julkiseen terveydenhuoltoon, hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän on järjestettävä nämä palvelut hänelle ilman syrjintää samojen perusteiden mukaisesti kuin Suomessa asuvalle.

— —

7 §

Hoitoon ottamisen rajoittaminen

Terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä vastuussa oleva hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä voi rajoittaa määräaikaisesti toisessa EU-valtiossa vakuutettujen Suomeen hoitoon hakeutuvien henkilöiden vastaanottoa tietyssä julkisen terveydenhuollon toimintayksikössä, jos rajoittaminen on välttämätöntä hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi. Rajoitus voi olla voimassa enintään 12 kuukautta kerrallaan ja sen tulee koskea vain sitä osaa terveydenhuollon toimintayksikön toiminnasta, jonka osalta peruste rajoitukselle on olemassa.

— —

9 §

Oikeus korvaukseen EU-valtiossa annetun terveydenhuollon palvelun kustannuksesta

— —

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset korvataan enintään siihen määrään saakka, mitä vastaavan hoidon kustannus olisi ollut julkisessa terveydenhuollossa sillä hyvinvointialueella, tai HUS-yhtymässä, johon henkilön kotikunta kuuluu taikka Helsingin kaupungissa. Vastaavan

hoidon kustannuksella tarkoitetaan sitä kustannusta, joka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 57 §:n perusteella perittäisiin toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista. Korvauksesta vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella hyvinvointialueellaHelsingin kaupungissa tai HUS-yhtymässä vastaavasta hoidosta päätetty asiakasmaksu.

Jos henkilöllä ei ole kotikuntaa, vastaavan hoidon kustannuksella tarkoitetaan sitä kustannusta, jonka Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n perusteella laskuttaisi toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista. Korvauksesta vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella Helsingin kaupungissa tai HUS-yhtymässä vastaavasta hoidosta päätetty asiakasmaksu.

12 §

Korvauksen määrän hakeminen, määrän vahvistaminen ja maksaminen

— —

Potilaalle 9 §:n 3 tai 4 momentin perusteella maksettavan korvauksen määrän vahvistamiseksi Kansaneläkelaitos selvittää siltä hyvinvointialueelta tai HUS-yhtymästä, jossa potilaan kotikunta sijaitsee, taikka Helsingin kaupungilta, mikä vastaavan terveydenhuollon palvelun kustannus ja asiakasmaksu olisivat olleet hyvinvointialueella, HUS-yhtymässä tai Helsingin kaupungissa.

13 §

Lupa saada asianmukaista hoitoa asuinvaltion ulkopuolella

— —

Sovellettaessa EU-asetuksen 883/2004 27 artiklan 3 kohtaa Kansaneläkelaitos antaa päätöksen potilaan asuinvaltion antamien 2 momentissa tarkoitettua lausuntoa vastaavien tietojen perusteella. Jos Kansaneläkelaitos ei ole saanut lupaan liittyviä tarpeellisia tietoja 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, Kansaneläkelaitos antaa päätöksen saatuaan HUS-yhtymältä pyytämänsä potilaan hoitoa koskevan lääketieteellisen arvion, jossa otetaan huomioon potilaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku.

— —

20 §

Valtion korvaus julkiselle terveydenhuollolle

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, jos terveydenhuollon palvelu on annettu EU-asetuksen 883/2004, sosiaaliturvasopimuksen, muun kansainvälisen sopimuksen tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 §:n perusteella henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa.

— —

Lisäksi Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, kun terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettua kiireellistä hoitoa on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 1, 2 ja 13 §:n perusteella.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista korvataan terveydenhuollon palvelujen antamisesta aiheutuneiden kustannusten määrä, jonka hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai

HUS-yhtymä laskuttaisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n perusteella toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista. Korvauksen hakijan on annettava kustannusten korvaamiseksi tarpeelliset tiedot Kansaneläkelaitokselle.

Jos hyvinvointialueella, Helsingin kaupungilla tai HUS-yhtymällä on oikeus saada 1–3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista liikennevakuutuslain (460/2016) 55 §:ssä tarkoitettu maksu, valtion korvausta ei makseta.

21 §

Hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän vastuu korvausten kustannuksista

Jos potilaalle, jolla on kotikunta, on maksettu korvauksia 14 §:n perusteella, korvausten kustannuksista vastaa 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon antanut julkista terveydenhuoltoa ylläpitävä hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä.

Jos potilaalle, jolla on kotikunta, on annettu ulkomailla hoitoa EU-asetuksen 883/2004 20 artiklan perusteella, valtion toiselle EU-valtiolle maksamista kustannuksista vastaa 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon antanut julkista terveydenhuoltoa ylläpitävä hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä.

Kansaneläkelaitos laskuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetut kustannukset niistä vastaavalta hyvinvointialueelta, Helsingin kaupungilta tai HUS-yhtymältä. Kansaneläkelaitos antaa kustannusten korvaamiseksi tarpeelliset tiedot kustannuksista vastaavalle hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille tai HUS-yhtymälle, jonka on maksettava kustannukset viivytyksettä Kansaneläkelaitokselle.

32 §

Eräiden henkilöryhmien oikeus saada hoitoetuuksia Suomessa

Sen estämättä, mitä EU-asetuksen 883/2004 liitteissä III ja IV on säädetty, on mainitun asetuksen 18 artiklan 2 kohdassa ja 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä oikeus julkisen terveydenhuollon palvelujen käyttämiseen ja hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän on järjestettävä nämä palvelut hänelle ilman syrjintää samojen perusteiden mukaisesti kuin Suomessa asuvalle.

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle näistä julkisen terveydenhuollon palveluista aiheutuneet kustannukset.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

Laki

vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain (307/1961) 2, 4, 9 ja 10 § seuraavasti:

2 §

Lääkärillä, joka on Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa kunnassa virkasuhteista lääkäriä vastaavassa asemassa, on oikeus harjoittaa lääkärintointa naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa, niin kuin tässä laissa ja sen nojalla annettavassa asetuksessa säädetään.

4 §

Rajaseudun virkasuhteisen lääkärin tulee voida ottaa vastaan potilaita Ruotsin ja Norjan naapurikunnista ja tarvittaessa voida matkustaa sairaskäynnille naapurimaan raja-alueelle.

9 §

Rajaseudun virkasuhteisella lääkärillä on oikeus tilata sairaankuljetuslentokone Ruotsista tai Norjasta, milloin lentokuljetus on välttämätön eikä sitä voida saada omasta maasta vaikeuksitta. Tällaisesta kuljetuksesta johtuneet kustannukset maksetaan asianomaiselle vieraan valtion lentoyhtiölle ensi kädessä valtion varoista. Sama oikeus on maassa tämän lain mukaan toimivalla ruotsalaisella ja norjalaisella lääkärillä.

10 §

Jos suomalainen rajaseudulla oleskeleva potilas on ollessaan Ruotsissa tai Norjassa raja-alueen sairaalassa joutunut maksamaan hoitopäivämaksun, joka on suurempi kuin vastaava päivämaksu Suomessa, on potilaan kotikunnan mukainen hyvinvointialue velvollinen maksamaan suomalaisen sairaalan ja ulkomaalaisen sairaalan hoitopäivämaksun erotuksen. Valtio korvaa hyvinvointialueelle tämän erotuksen. Korvaukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

Laki

raskauden keskeyttämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan raskauden keskeyttämisestä annetun lain (239/1970) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 1085/1992 seuraavasti:

8 §

Lausunnonantajalääkärinä voi toimia jokainen valtion tai hyvinvointialueen palveluksessa oleva lääkäri taikka muu lääkäri, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt tehtävään luvan.

Raskauden keskeyttäminen suoritetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa. Suorittajalääkärinä voi toimia jokainen sanotun sairaalan palveluksessa oleva laillistettu lääkäri.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

46.

Laki

sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain (254/2015) 9 §:n 2 kohta seuraavasti:

9 §

Asiakasasiakirjoihin kirjattavat perustiedot

Asiakasasiakirjoihin kirjataan seuraavat perustiedot:
— —
2) asiakkaan nimi, äidinkieli ja asiointikieli, yhteystiedot ja hyvinvointialue, jonka alueella asiakkaan kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee, sekä henkilötunnus tai, ellei se ole tiedossa, hänet väliaikaisesti yksilöivä tunnus tai syntymäaika;
— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

47.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 2 luku, 40 §, 5 luku ja 53 – 57 ja 60 §, sellaisina kuin niistä ovat 40 § laissa 430/2003, 53 § laissa 50/2005, 54 § laissa 736/1992, 55 § laeissa 670/2008 ja 1541/2009 sekä 56 ja 57 § laissa 1541/2009, sekä

muutetaan 52 §, sellaisena kuin se on osittain laissa 736/1992 seuraavasti:

52 §

Hyvinvointialue ja sosiaalihuollon henkilökunnan koulutuksesta huolehtiva oppilaitos tai korkeakoulu voivat sopia sosiaalihuollon toimintayksiköiden käyttämisestä sosiaalihuollon koulutustoiminnan järjestämiseen. Hyvinvointialue on oikeutettu saamaan edellä tarkoitetusta koulutustoiminnan järjestämisestä aiheutuvista välittömistä kustannuksista täyden korvauksen korkeakoululta taikka koulutuksesta huolehtivalta muulta viranomaiselta tai yhteisöltä. Korvausta määriteltäessä otetaan huomioon myös se välitön hyöty, jonka hyvinvointialue saa koulutustoiminnan ohessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

48.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 33 b – 33 e §, sellaisina kuin ne ovat laissa 136/2021,

muutetaan 1 §:n 5 kohta, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohta, 8 ja 9 §, 12 §:n 1 momentti, 12 a §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale ja 13 kohta, 24 §:n 4 momentti, 25 §:n 3 momentti, 27 §:n 1 momentti, 27 b §:n 1 ja 2 momentti, 29 a §:n 1 momentti ja 4 momentin 2 kohta, 33 §:n 2 momentti, 33 a §:n 4 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 44 §:n 2 momentti, 48 §:n 2 ja 4 momentti, 49 a, 50 ja 51 §, 52 §:n 1 momentti, 55, 57 ja 58 §, 59 §:n otsikko ja 1—3 momentti ja 60 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 kohta ja 49 a § laissa 292/2016, 12 a §:n 1 momentti laissa 987/2017, 14 §:n 2 momentin johdantokappale sekä 27 b §:n 1 ja 2 momentti laissa 512/2016 sekä 29 a §:n 1 momentti ja 4 momentin 2 kohta ja 33 a §:n 4 momentti laissa 1517/2016, sekä

lisätään 14 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 512/2016, uusi 13 a kohta ja 47 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on:

— —

5) parantaa yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden välillä 1–4 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltoon, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Sosiaalihuoltoon sisältyvät sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yleis- ja erityislainsäädännön mukaiset sosiaalihuollon tehtävät ja palvelut. Jos henkilöllä on muun lain nojalla oikeus sosiaalihuollon saamiseen, on sovellettava niitä säännöksiä, jotka parhaiten toteuttavat asiakkaan etua siten kuin 4 ja 5 §:ssä säädetään.

— —

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sosiaalipalveluilla* hyvinvointialueen sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta;

— —

6 §

Neuvonta ja ohjaus

Hyvinvointialueen asukkaiden saatavissa on oltava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lasten, nuorten sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden neuvontaan ja ohjaukseen.

— —

7 §

Rakenteellinen sosiaalityö

— —

Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:

— —

2) tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä hyvinvointialueen asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi;

3) sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi hyvinvointialueen muiden toimialojen ja kunnan suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen.

8 §

Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen

Hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvointia sekä poistettava epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Erityisestä tuesta vastaavien viranomaisten on välitettävä tietoa asiakkaiden kohtaamista sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille samoin kuin hyvinvointialueen asukkaille ja hyvinvointialueella toimiville yhteisöille. Palveluja annettaessa ja niitä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden tarpeisiin ja toivomuksiin.

9 §

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen

Hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Sosiaalihuollosta vastaavan viranomaisen on välitettävä tietoa lasten ja nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille samoin kuin hyvinvointialueen asukkaille ja hyvinvointialueella toimiville yhteisöille.

12 §

Välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaaminen

Jokaisella hyvinvointialueella oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa

henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta, ellei muualla laissa toisin säädetä.

— —

12 a §

Valtion korvaus kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen kielteisen päätöksen saaneelle kiireellisessä tapauksessa annetusta sosiaalipalvelusta

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista hyvinvointialueelle aiheutuneet kustannukset, kun kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle, jonka vastaanottopalvelut ovat lakanneet kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 14 a §:n 2 tai 3 momentissa säädetyn mukaisesti, on kiireellisessä tapauksessa annettu tämän lain 12 §:n perusteella välttämättömänä huolenpitona ruokaa tai lääkkeitä taikka 21 §:ssä tarkoitettua tilapäistä asumispalvelua.

— —

14 §

Tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvina sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin tässä tai muussa laissa säädetään:

— —

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvina sosiaalipalveluina on huolehdittava myös kehitysvammaisten erityishuollosta, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista, toimeentulotuen antamisesta hyvinvointialueella oleskelevalle henkilölle, sosiaalisen luoton myöntämisestä hyvinvointialueen asukkaille, kuntouttavasta työtoiminnasta, päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoon kuuluvista palveluista, omaishoidon tuen, perhehoidon, lasten ja nuorten huollon, lastensuojelun, adoptioneuvonnan, perheasioiden sovittelun, lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen vahvistamiseen ja ratkaisemiseen liittyvien tehtävien sekä päätösten täytäntöönpanossa toimitettavaan sovitteluun kuuluvien toimenpiteiden ja lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian tuomioistuinsovitteluun kuuluvien asiantuntijapalveluiden, isyyden ja äitiyden selvittämiseen ja vahvistamiseen liittyvien tehtävien sekä opiskeluhuollon järjestämisestä sen mukaan kuin niistä lisäksi erikseen säädetään:

— —

13) isyyslaissa (11/2015);
13 a) äitiyslaissa (253/2018);

— —

24 §

Päihdetyö

— —

Sosiaalihuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun hyvinvointialueella tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa. Hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 10 §:ssä.

25 §

Mielenterveystyö

— —

Sosiaalihuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. Hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.

27 §

Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta

Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonnalla huolehditaan siitä, että lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu tapaamisoikeus toteutuu lapsen edun mukaisesti. Tapaamisten valvonta perustuu joko lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitetun viranomaisen vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen, jossa määritellään tarvittavien toimenpiteiden sisältö.

— —

27 b §

Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaa

Hyvinvointialue voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana.

— —

29 a §

Sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyö

Sosiaalipäivystystä on järjestettävä terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön yhteydessä ja 4 momentissa tarkoitetun perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä. Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä vastaavat ne hyvinvointialueet, joiden alueella tässä momentissa tarkoitetut terveydenhuollon toimintayksiköt sijaitsevat.

— —

Alueen sosiaalipäivystyksen tehtävänä on yhteistyössä terveydenhuoltolain 46 §:ssä tarkoitetun ensihoitokeskuksen kanssa:

— —

2) osallistua alueellaan varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen häiriötilanteiden ja suuronnettomuuksien varalle yhdessä muiden viranomaisten, toimijoiden ja yhteistoiminta-alueiden ensihoitokeskusten kanssa siten, että suunnitelmat muodostavat kansallisen kokonaisuuden.

— —

33 §

Sosiaalihuollon saatavuus ja saavutettavuus

— —

Yleiset hyvinvointialueen sosiaalipalvelut on toteutettava siten, että ne soveltuvat kaikille asiakkaille. Tarvittaessa avun ja tuen tarpeessa oleva henkilö on ohjattava erityispalvelujen piiriin. Palvelut on lähtökohtaisesti toteutettava siten, että niihin on mahdollista hakeutua oma-aloitteisesti riittävän aikaisessa vaiheessa.

— —

33 a §

Sosiaalipalvelujen kokoaminen alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen

— —

Erikoissairaanhoidon työnjaosta ja keskittämisestä säädetään terveydenhuoltolaissa. Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin säädetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 9 §:ssä.

34 §

Sosiaalihuollon asiakkuuden alkaminen ja päättyminen

Sosiaalihuoltoasia tulee vireille hakemuksesta tai kun hyvinvointialueen sosiaalihuollon työntekijä on muutoin tehtävissään saanut tietää mahdollisesti sosiaalipalvelujen tarpeessa olevasta henkilöstä.

— —

35 §

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, sosiaalikuraattori taikka sosiaalitoimen, opetustoimen, liikuntatoimen, lasten päivähoidon, pelastuslaitoksen, Hätäkeskuslaitoksen, Tullin, poliisin, Rikosseuraamuslaitoksen, työ- ja elinkeinoviranomaisen, Kansaneläkelaitoksen tai ulosottoviranomaisen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää henkilöstä, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, hänen on ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa otettava yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

— —

36 §

Palvelutarpeen arviointi

Kun hyvinvointialueen sosiaalihuollon palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, hänen on huolehdittava, että henkilön kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan hyvinvointialueen viranomaiseen palvelujen saamiseksi, jos:

— —

44 §

Asiakkaan hoidossa olevan henkilön tilanteen selvittäminen

— —

Riittävän hoidon ja tuen saaminen on tarvittaessa varmistettava tapaamalla lasta tai muuta hoidettavaa henkilöä. Velvollisuudesta ilmoittaa sosiaalihuollon tarpeesta hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle säädetään 35 §:ssä.

47 §

Omavalvonta

— —

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan omavalvontaan sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ssä säädetään.

48 §

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

— —

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta hyvinvointialueen sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.

— —

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 47 §:ssä tarkoitettuun omavalvontasuunnitelmaan. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

49 a §

Henkilöstö

Sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten hyvinvointialueen käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä.

Jokaisen hyvinvointialueen käytettävissä tulee olla asiakastyöhön osallistuvan virkasuhteisen sosiaalityöntekijän palveluja.

50 §

Oikaisuvaatimus

Edellä 45 ja 46 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua hyvinvointialueelta noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään.

51 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Hyvinvointialueen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitus voidaan antaa valitusaikana myös hyvinvointialueelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallintotuomioistuimelle.

52 §

Täytäntöönpano

Hyvinvointialueen tekemä päätös voidaan muutoksenhausta huolimatta panna täytäntöön, jos päätöksen laatu edellyttää viivytyksetöntä täytäntöönpanoa eikä täytäntöönpano vaaranna turvallisuutta, tai jos päätöksen voimaan tulemista ei voida palvelujen järjestämisestä johtuvista syistä siirtää tuonnemmaksi ja hyvinvointialue on määrännyt päätöksen heti täytäntöön pantavaksi.

— —

55 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain perusteella järjestettyihin sosiaalipalveluihin sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

57 §

Sosiaalihuollon järjestämisen henkilöllinen soveltamisala

Jos henkilö oleskelee säännönmukaisesti tai pidempiaikaisesti työn, opiskelun tai vastaavien syiden vuoksi kotikuntansa ulkopuolella ja hänen kotikuntansa pysyy kotikuntalain 3 §:n 1 kohdan nojalla ennallaan, hän voi hakea sosiaalipalveluja siltä hyvinvointialueelta, jossa hän oleskelee. Henkilön kotikunnan mukaisella hyvinvointialueella ei ole kuitenkaan velvollisuutta järjestää sosiaalihuoltoa ulkomailla oleskelevalle henkilölle, ellei laissa toisin säädetä.

58 §

Kiireellisen laitoshuollon järjestäminen

Kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa hyvinvointialueen on huolehdittava laitoshuollon ja muiden sosiaalipalveluiden järjestämisestä muullekin hyvinvointialueen alueella oleskelevalle henkilölle kuin hyvinvointialueen asukkaalle.

Milloin laitoshuollon tarpeen arvioidaan kestävän yli 14 vuorokautta, sosiaalihuollosta vastaavan hyvinvointialueen on viipymättä ilmoitettava laitoshuollon järjestämisestä sille hyvinvointialueelle, jolle huollon järjestäminen kuuluu.

59 §

Henkilön siirtäminen omalle hyvinvointialueelle

Milloin muulle kuin hyvinvointialueen asukkaalle on annettu 58 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa laitoshuoltoa, jonka tarve arvioidaan pitkäaikaiseksi, voi hallinto-oikeus oikeuttaa hyvinvointialueen toimittamaan henkilön sille hyvinvointialueelle, jonka asukas hän on.

Laitoshuoltoa saavan henkilön pyynnöstä on hyvinvointialueen kuitenkin aina ryhdyttävä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin henkilön siirtämiseksi sille hyvinvointialueelle, jonka asukas hän on.

Hakemus 1 momentissa tarkoitetusta siirrosta on tehtävä sille hallinto-oikeudelle, jonka toimialueella laitoshuoltoa antaneen hyvinvointialueen alue on.

— —

60 §

Toisen hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen ja hoitopaikan hakeminen

Se, joka haluaa muuttaa toisen hyvinvointialueen asukkaaksi, mutta ei ikänsä, vammaisuutensa tai muun sellaisen syyn vuoksi kykene asumaan siellä itsenäisesti, voi hakea tämän hyvinvointialueen sosiaalipalveluja ja hoitopaikkaa samoin perustein kuin jos olisi kyseisen hyvinvointialueen asukas. Hyvinvointialueen tulee välittömästi ilmoittaa hakemuksesta ja sen käsiteltäväksi ottamisesta sille hyvinvointialueelle, jonka alueella hakijan kotikunta on. Hyvinvointialueen tulee käsitellä hakemus, arvioida hakijan palvelutarve yhteistyössä sen hyvinvointialueen kanssa, jonka alueella hakijan kotikunta on ja tehdä asiassa päätös. Hakemusta ei kuitenkaan käsitellä, jos hakija on jo tehnyt vastaavan hakemuksen toiselle hyvinvointialueelle ja asian käsittely on vielä kesken.

Jos hyvinvointialue päättää 1 momentissa säädetyin tavoin palvelun myöntämisestä, hakijan on kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta ilmoitettava hyvinvointialueelle palvelun vastaanottamisesta. Hakijalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta muuttaa osoitettuun hoitopaikkaan. Jos hakija laiminlyö edellä säädettyjen määräaikojen noudattamisen, hänen oikeutensa päätöksen mukaisiin palveluihin raukeaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

49.

Laki

sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalisesta luototuksesta annetun lain (1133/2002) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti sekä 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 1729/2009 ja 11 § laissa 1315/2014 seuraavasti:

2 §

Sosiaalisen luototuksen järjestäminen ja toimeenpano

Hyvinvointialue voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Jos hyvinvointialue päättää järjestää sosiaalista luototusta, hyvinvointialueen tulee määritellä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet ottaen huomioon, mitä tässä laissa säädetään.

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Hyvinvointialueen tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia (/) sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

— —

4 §

Sosiaalisen luoton myöntäminen

— —

Sosiaalisen luoton myöntämisestä päättää hakemuksesta se hyvinvointialue, jonka alueella henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.

Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä on luotonsaajalle annettava tiedot hyvinvointialueen määrittelemistä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteista kirjallisena.

8 §

Sosiaalisen luoton eräännyttäminen

Jos hyvinvointialueella on sopimuksen mukaan oikeus luotonsaajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, saa hyvinvointialue vedota sanottuun oikeuteen, jos:

— —

Hyvinvointialueella ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa voimaan 1 momentissa tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästymisestä ja viivästyminen johtuu luotonsaajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi milloin tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi hyvinvointialueelle luotonantajana ilmeisen kohtuutonta.

— —

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

50.

Laki

kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 2 §:n 1 ja 9 kohta, 5 §:n 1 ja 3—6 momentti, 6 §, 8 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 3 ja 5 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 12 §, 13 §:n otsikko ja 1 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 § ja 27 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 kohta, 5 §:n 4 momentti, 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja 12 § laissa 937/2012, 5 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentti, 8 §:n 5 momentti ja 10 §:n 1 momentti laissa 314/2010, 6 §, 13 §:n otsikko ja 1 momentti, 23 §:n 1 momentti ja 24 §:n 1 momentti laissa 702/2020, 8 §:n 3 momentti, 15 § ja 16 §:n 1 momentti laissa 1372/2014, 25 § laissa 1719/2009 ja 27 §:n 2 momentti laissa 936/2019 seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *aktivointisuunnitelmalla* pitkään työttömänä olleelle henkilölle työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jonka työ- ja elinkeinotoimisto ja hyvinvointialue laativat yhdessä henkilön kanssa;

— —

9) *valtion korvauksella* työllisyysmäärärahoista hyvinvointialueelle maksettavaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamista;

— —

5 §

Aktivointisuunnitelman laatiminen

Työ- ja elinkeinotoimisto ja hyvinvointialue ovat velvolliset laatimaan aktivointisuunnitelman yhteistyössä 3 §:ssä tarkoitetun henkilön kanssa. Aktivointisuunnitelma on uudistettava siihen saakka, kun henkilö täyttää työttömyysturvalain 5 luvun 3 tai 7 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon.

— —

Hyvinvointialue on velvollinen viipymättä aloittamaan toimenpiteet aktivointisuunnitelman laatimiseksi henkilölle, joka täyttää 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tai 2 momentin 3 kohdassa säädetyt edellytykset.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee ennen toimenpiteiden aloittamista varmistua, että henkilön kanssa on tehty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:n mukainen työllistymissuunnitelma. Hyvinvointialueen tulee ennen toimenpiteiden aloittamista varmistua, että työ- ja elinkeinotoimisto on tehnyt henkilön kanssa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:n mukaisen työllistymissuunnitelman tai että työ- ja elinkeinotoimisto on varannut edellä 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle henkilölle tilaisuuden julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettuun työnhakijan haastatteluun. Jos työllistymissuunnitelmaa ei ole voitu tehdä tai tilaisuutta työnhakijan haastatteluun varata sen johdosta, ettei henkilön työnhaku ole ollut voimassa, hyvinvointialueen tulee ryhtyä toimenpiteisiin aktivointisuunnitelman laatimiseksi.

Aktivointisuunnitelman kestosta, muuttamisesta ja keskeytyneen suunnitelman jatkamisesta sovitaan hyvinvointialueen, työ- ja elinkeinotoimiston ja henkilön kesken. Asiakkaalla on mahdollisuus käyttää apunaan tukihenkilöä aktivointisuunnitelman laadinnassa ja uudistamisessa.

Työ- ja elinkeinotoimisto tai hyvinvointialue tekee päätöksen siitä, onko suunnitelma katsottava keskeytyneeksi. Suunnitelma voidaan katsoa keskeytyneeksi kuukauden kuluttua siitä, kun henkilö on työllistynyt työhön tai yritystoimintaan taikka aloittanut ammattiin tai tutkintoon johtavat päätoimiset opinnot. Ennen keskeytyspäätöksen tekemistä työ- ja elinkeinotoimiston tai hyvinvointialueen on kuultava henkilöä.

6 §

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen

Kuntouttavan työtoiminnan järjestää hyvinvointialue.

Hyvinvointialue vastaa riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta siitä, että toiminta järjestetään tämän lain mukaisesti ja aktivointisuunnitelmassa tai monialaisessa työllistymissuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Kuntouttavan työtoiminnan kustannuksia korvataan hyvinvointialueelle valtion varoista tämän lain mukaisesti.

Hyvinvointialueella ei ole velvollisuutta järjestää kuntouttavaa työtoimintaa, jos henkilö:

1) työskentelee muutoin kuin satunnaisesti työ- tai virkasuhteessa tehtävässä työssä, jonka säännöllinen työaika ylittää kahdeksan tuntia viikossa;

2) työllistyy päätoimisesti työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetussa yritystoiminnassa tai on aloittamassa päätoimista yritystoimintaa;

3) on työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettu päätoiminen opiskelija; tai

4) osallistuu työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun.

8 §

Aktivointisuunnitelman sisältö

Aktivointisuunnitelmaan merkitään:

— —

3) arvio aikaisempien työllistymissuunnitelmien ja hyvinvointialueen tekemien henkilöä koskevien suunnitelmien toteutumisesta; sekä

— —

Jos työ- ja elinkeinotoimisto, hyvinvointialue ja henkilö yhdessä arvioivat, että henkilö ei työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön, aktivointisuunnitelmaan tulee sisältyä kuntouttava työtoiminta tai erityislakien mukaisesti sellaisia sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja, jotka parantavat henkilön työ- ja toimintakykyä.

Aktivointisuunnitelman allekirjoittavat työ- ja elinkeinotoimisto, hyvinvointialue ja henkilö.

— —

9 §

Kuntouttava työtoiminta aktivointisuunnitelmassa ja monialaisessa työllistymissuunnitelmassa

— —

Ennen suunnitelman allekirjoittamista on työvoimatoimiston ja hyvinvointialueen informoitava henkilöä kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen perusteella maksettavista etuuksista ja korvauksista.

— —

10 §

Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan

Henkilöllä, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset, on velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja hyvinvointialueen kanssa.

— —

12 §

Oikeus salassa pidettäviin tietoihin ja aktivointisuunnitelman tallentaminen

Aktivointisuunnitelman laatimiseen 5 §:n 1 momentin mukaisesti osallistuvilla henkilöillä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen aktivointisuunnitelman laatimiseksi henkilöä koskevat välttämättömät tiedot. Aktivointisuunnitelma talletetaan hyvinvointialueen sosiaalihuollon henkilörekisteriin ja työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän henkilöasiakasrekisteriin.

13 §

Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottaminen

Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottamiseen sovelletaan, mitä hyvinvointialueista annetun lain (/) 9 §:ssä säädetään.

— —

14 §

Kuntouttavan työtoiminnan rajoitukset

— —

Kuntouttavalla työtoiminnalla ei saa korvata virkasuhteessa tai työsuhteessa tehtävää työtä. Kuntouttava työtoiminta ei saa aiheuttaa hyvinvointialueen tai muun toiminnan toteuttajan palveluksessa olevien työntekijöiden irtisanomisia tai lomauttamisia eikä heidän työolosuhteidensa tai etuuksiensa huonontumista.

— —

15 §

Kuntouttava työtoiminta eräissä tapauksissa

Työmarkkinatukeen oikeutetulle tai työttömyydestä johtuen toimeentulotukea pääasiallisena tulonaan saavalle tai työttömyyspäivärahaa saavalle henkilölle voidaan hänen pyynnöstään järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ennen 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä määräaikoja, jos hyvinvointialue ja työ- ja elinkeinotoimisto varattuaan henkilölle tilaisuuden tulla kuulluksi arvioivat kuntouttavan työtoiminnan parhaiten tukevan henkilön elämänhallintaa ja työllistymisedellytyksiä. Ennen toiminnan järjestämistä on laadittava kuntouttavaa työtoimintaa koskeva aktivointisuunnitelma siten kuin 3 luvussa säädetään tai monialainen työllistymissuunnitelma siten kuin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa säädetään. Henkilön on esitettävä kuntouttavaa työtoimintaa koskeva pyyntö työ- ja elinkeinotoimistolle tai hyvinvointialueelle.

16 §

Ilmoitus kuntouttavan työtoiminnan alkamisesta

Ennen kuin henkilö aloittaa aktivointisuunnitelman tai monialaisen työllistymissuunnitelman mukaisen kuntouttavan työtoiminnan, on hyvinvointialueen ilmoitettava asiasta sille pääluottamusmiehelle, joka edustaa niitä työntekijöitä, jotka lähinnä työskentelevät kuntouttavassa työtoiminnassa olevan henkilön kanssa.

Hyvinvointialue saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa toiminnan aloittavan henkilön nimen ja 9 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainitut tiedot.

— —

23 §

Tapaturmavakuutus

Hyvinvointialueen on vakuutettava kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtapaturman ja ammattitaudin varalta noudattaen työtapaturma- ja ammattitautilakia (459/2015). Tällöin kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työntekijästä, ja hyvinvointialueeseen sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työnantajasta.

— —

24 §

Valtion korvaus

Hyvinvointialueella on oikeus saada kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä valtion korvauksena 10,09 euroa päivässä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaa henkilöä kohti. Korvaus maksetaan jälkikäteen niiltä päiviltä, joina henkilö osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan.

— —

25 §

Rahoitus

Hyvinvointialueen tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia (/) sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/).

— —

27 §

Kansaneläkelaitoksen tietojenantovelvollisuus

— —

Kansaneläkelaitos toimittaa hyvinvointialueelle salassapitoa ja muiden tiedon antamista koskevien rajoitusten estämättä tiedot työttömistä alle 25-vuotiaista henkilöistä, joiden pääasiallinen toimeentulo on viimeisten neljän kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen, sekä tiedot 25 vuotta täyttäneistä henkilöistä, joiden pääasiallinen toimeentulo on viimeisten 12 kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen. Tiedot toimitetaan hyvinvointialueelle, jonka alueella henkilöllä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

51.

Laki

terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 8 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 292/2006 seuraavasti:

8 §

Terveydenhuolto voidaan järjestää hankkimalla palveluja hyvinvointialueelta tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta siten kuin siitä näiden kanssa erikseen sovitaan.

9 §

Jos hyvinvointialueen sairaala, terveyskeskus tai muu julkinen palvelujen tuottaja on antanut terveyden- ja sairaanhoidon palveluja Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle eikä korvauksesta ole erikseen sovittu, Puolustusvoimien suorittama korvaus määräytyy hyvinvointialueelle palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

52.

Laki

sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (669/2008) 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 2 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1481/2019 ja 6 §:n 1 momentti laissa 292/2018 seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Viraston tehtävänä on huolehtia:

1) terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994), sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015), hyvinvointialueesta annetussa laissa (/), sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/), työterveyshuoltolaissa (1383/2001), terveydenhuoltolaissa (1326/2010), mielenterveyslaissa (1116/1990), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990), tartuntatautilaissa (1227/2016), terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007), sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007), sosiaalihuoltolaissa (1301/2014), yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011), kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977), terveydensuojelulaissa (763/1994), alkoholilaissa (1102/2017), tupakkalaissa (549/2016) ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) sille säädetystä lupahallinnosta, ohjauksesta ja valvonnasta;

— —

6 §

Tietojen antaminen

Valtion ja hyvinvointialueen viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, potilasvahinkolautakunta, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai laitos, yksityisten sosiaalipalvelujen tuottaja sekä apteekki ovat velvollisia pyynnöstä antamaan maksutta virastolle 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

53.

Laki

sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain (1230/2001) 1 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 1558/2009 seuraavasti:

1 §

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tarkoituksena on luoda ja ylläpitää koko maan kattava alueellinen yhteistyörakenne sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen edistämiseksi sekä sosiaalialan alueellista yhteistyötä edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen turvaamiseksi. Toiminnasta vastaavat alueelliset sosiaalialan osaamiskeskukset (*osaamiskeskus),* joiden toimialueet kattavat hyvinvointialueet. Ruotsinkielisen väestön tarpeita varten on lisäksi ruotsinkielinen osaamiskeskus. Osaamiskeskuksista ja niiden toimialueista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Osaamiskeskuksen voivat muodostaa kunkin toimialueen hyvinvointialueet yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten, maakunnan liittojen, aluehallintovirastojen, järjestöjen ja yritysten sekä muiden sosiaali- ja terveysalalla toimivien eri tahojen kanssa.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

54.

Laki

vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010) 13 §:n 3 momentti, 23 §:n 1 momentin 1 kohta ja 24 §:n 6 kohta, sellaisena kuin niistä on 24 §:n 6 kohta laissa 1330/2010 seuraavasti:

13 §

Tulkkauspalvelun hakeminen ja puhevallan käyttö

— —

Alaikäisen henkilön puolesta puhevaltaa voi käyttää lapsen edunvalvoja, huoltaja, hyvinvointialue tai se, jonka hoidossa lapsi tosiasiallisesti on. Lisäksi 15 vuotta täyttänyt lapsi voi itse käyttää puhevaltaa.

23 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä saada maksutta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja hyvinvointialueen viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— —

24 §

Oikeus tietojen luovuttamiseen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

— —

6) apuvälineitä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan järjestävälle hyvinvointialueelle pyynnöstä tiedot Kansaneläkelaitoksen etätulkkausta varten järjestämistä välineistä ja laitteista;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

55.

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b §:n 1 ja 2 momentti, 27 §:n 2 momentti ja 40 §, sellaisina kuin niistä ovat 23 b §:n 1 ja 2 momentti laissa 533/2019 sekä 40 § laissa 1550/2009 seuraavasti:

23 b §

Rajattu lääkkeenmääräämi nen

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvassa terveydenhuollon avohoidon toimintayksikössä työskentelevällä sairaanhoitajalla, jolla on riittävä käytännön kokemus ja joka on suorittanut tarvittavan lisäkoulutuksen, on rajattu oikeus määrätä apteekista hoidossa käytettäviä lääkkeitä hoitamalleen potilaalle. Sairaanhoitaja saa määrätä lääkettä silloin, kun kyseessä on potilaan ennalta ehkäisevä hoito, lääkärin määräämän lääkehoidon jatkaminen tai sairaanhoitajan toteamaan hoidon tarpeeseen perustuva lääkehoito (*rajattu lääkkeenmääräämi nen*).

Rajattu lääkkeenmääräämi nen voidaan ottaa käyttöön myös hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvissa sopimuksen perusteella tai hyvinvointialueen lukuun muulla tavalla hankittavissa terveydenhuollon avohoidon palveluissa.

— —

27 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

— —

Jos valtion, kunnan, kuntayhtymän taikka hyvinvointialueen virassa oleva terveydenhuollon ammattihenkilö on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viralta pantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään.

— —

40 §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan, kuntayhtymän ja hyvinvointialueen viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläke-laitokselta, vakuutuslaitokselta, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavalta yhteisöltä tai laitokselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

56.

Laki

sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 27 § seuraavasti:

27 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan, kuntayhtymän ja hyvinvointialueen viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköltä, Potilasvakuutuskeskukselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

57.

Laki

yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 3 §:n 4 kohta, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §, 12 §, 13 §, 17:n 2 momentti, 34 §:n 2 momentti ja 35 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 11 § osaksi laissa 543/2018 ja 13 § laissa 1321/2014 seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

4) *valvontaviranomaisella* hyvinvointialuetta ja sen määräämää viranhaltijaa, aluehallintovirastoa sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa.

5 §

Vastuu palvelujen laadusta

Yksityisten sosiaalipalvelujen on perustuttava sopimukseen tai hyvinvointialueen tekemään hallintopäätökseen sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:n mukaisesti laadittuun palvelu-, hoito-, kuntoutus- tai muuhun vastaavaan suunnitelmaan.

— —

6 §

Omavalvontasuunnitelma

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut palvelukokonaisuudet. Palvelujen tuottajan on pidettävä omavalvontasuunnitelma julkisesti nähtävänä ja seurattava sen toteutumista. Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on lisäksi noudatettava omavalvonnassa, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/) annetun lain 40 §:ssä säädetään.

— —

9 §

Lupahakemuksen johdosta tehtävä tarkastus

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen toimintaedellytysten varmistamiseksi aluehallintoviraston on tarkastettava ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja antava toimintayksikkö mahdollisimman pian sen jälkeen, kun toiminnan aloittamista tai muuttamista koskeva lupahakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa. Lisäksi aluehallintoviraston on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä tarkastettava sellainen toimintayksikkö, jota koskeva lupahakemus on tullut vireille Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa. Tarkastukseen voi osallistua

aluehallintoviraston pyynnöstä sen hyvinvointialueen edustaja, jonka alueella sosiaalipalveluja on tarkoitus tuottaa.

— —

11 §

Ilmoituksenvaraiset palvelut

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka tuottaa muita kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista hyvinvointialueelle, jossa palveluja tuotetaan. Palvelujen tuottajan, joka on hakenut 7 §:ssä tarkoitettua lupaa, ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta tuottamistaan muista kuin ympärivuorokautisista sosiaalipalveluista, jos ne ilmenevät lupahakemuksesta.

12 §

Ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta

Palvelujen tuottajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta luvan myöntäneelle lupaviranomaiselle tai 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneelle hyvinvointialueelle.

13 §

Hyvinvointialueen velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle

Hyvinvointialueen on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja.

17 §

Tarkastusoikeus

— —

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Lupaviranomainen voi lisäksi pyytää hyvinvointialuetta perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön.

34 §

Alue- ja paikallishallinto

— —

Hyvinvointialue ohjaa ja valvoo alueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja noudattaen, mitä hyvinvointialueista annetussa laissa (/) ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) säädetään.

35 §

Valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

— —

Hyvinvointialueen on heti ilmoitettava tämän lain mukaisessa valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle. Lisäksi hyvinvointialueen on ilmoitettava aluehallintovirastolle 17 §:n perusteella tekemistään tarkastuksista ja niitä koskevista johtopäätöksistään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava 17 – 23 §:n perusteella toteuttamistaan valvontatoimista asianomaiselle aluehallintovirastolle. Aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimistaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos palvelujen tuottaja on saanut luvan tai hakenut sitä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimistaan niille hyvinvointialueille, joiden alueella palveluja tuotetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

58.

Laki

yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 13 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1549/2009 ja

muutetaan 6 §:n 1 momentti, 7 §, 18 § ja 19 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti laissa 377/2009, 7 § laissa 928/2009 ja 18 § laissa 1549/2009 seuraavasti:

6 §

Vastaavan johtajan tehtävät

Vastaava johtaja vastaa siitä, että terveydenhuollon palveluja annettaessa toiminta täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset. Palvelujen tuottajan toimiessa useammassa kuin yhdessä toimipaikassa vastaavan johtajan on laadittava toiminnan laadun varmistamiseksi palvelujen tuottajan ja sen erillisten toimipaikkojen toiminnan kattava omavalvontasuunnitelma. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä ja laatimisesta. Vastaavan johtajan on lisäksi noudatettava omavalvonnassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/) annetun lain 40 §:ää.

— —

7 §

Käyttöönottotarkastus

Palvelujen tuottajan on esitettävä terveydenhuollon palvelujen antamiseen käytettävät tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus toimintakunnossa hyvinvointialueen tarkastettavaksi ennen niiden käyttöönottoa.

Hyvinvointialueen viranhaltijan tulee tarkastaa tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus sekä antaa tarkastuskertomus viipymättä palvelujen tuottajalle. Hyvinvointialueen velvollisuudesta ohjata ja valvoa yksityistä palveluntuottajaa. säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 41 §:ssä. Hyvinvointialueen viranomaisen oikeudesta tarkastaa yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 10 §:ssä.

18 §

Tietojen antaminen toiselle viranomaiselle

Hyvinvointialueen tulee ilmoittaa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 44 §:ssä säädetään.

19 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan valvontaviranomaiselle virka-apua 16 ja 17 §:ssä tarkoitetun valvontatehtävän suorittamisessa.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

59.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 1 §, 2 a §:n 1 momentin johdantokappale, 2 b §:n 1 momentin johdantokappale, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 8 kohta, 6 a §:n 3 momentin 2 kohta sekä 6 ja 8 momentti, 6 b §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale, 7 c §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 d §:n 1 momentti, 10 e §:n 1 momentti, 10 f §:n 1 momentti, 10 h §:n 1 momentti, 10 i §:n 2 momentti, 10 j §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta, 10 k §, 11 §:n 2 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §, 14 a §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 18 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 2 a §:n 1 momentin johdantokappale, 2 b §:n 1 momentin johdantokappale, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 6 a §:n 3 momentin 2 kohta sekä 6 ja 8 momentti, 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale, 7 c §:n 1 ja 3 momentti, 10 d §:n 1 momentti, 10 e §:n 1 momentti, 10 f §:n 1 momentti, 10 h §:n 1 momentti, 10 i §:n 2 momentti, 10 j §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta, 10 k §, 11 §:n 4 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §, 14 a §:n 1 ja 3 momentti sekä 15 §:n 1 momentti laissa 1201/2020, 6 b §:n 1 momentti laissa 387/2008, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti laissa 1329/2010, 9 §:n 1 momentti laissa 858/2004, 11 §:n 2 momentin johdantokappale laissa 221/2003, 12 §:n 2 momentti laissa 570/2009, sekä 18 §:n 2 momentti laissa 125/1995 seuraavasti:

1 §

Palvelusta perittävä maksu

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan.

2 a §

Maksun periminen

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku. Laskussa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

— —

2 b §

Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

— —

3 §

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, hyvinvointialue saa periä asiakkaalta enintään 50,80 euroa. Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä pykälässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

— —

4 §

Maksuttomat sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia:

— —

8) avioliittolaissa (234/29), isyyslaissa (11/2015), adoptiolaissa (22/2012), lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/75), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/83), elatustukilaissa (580/2008) ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (583/2008) hyvinvointialueen tehtäväksi säädetyt palvelut; sekä

— —

6 a §

Maksukatto

— —

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, maksukaton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:

— —

2) maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 56 §:n mukaan rinnastetaan hyvinvointialueen asukkaaseen.

— —

Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse. Kun maksukatto on ylittynyt, hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen saamiseksi asiakkaan on pyydettäessä esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista.

— —

Hyvinvointialue saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.

— —

6 b §

Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut

Niistä palveluista, joita hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 9,90 euroa päivältä sen estämättä, mitä muualla laissa tai asetuksessa säädetään.

— —

7 §

Lastensuojelun maksut

— —

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolta lapsi saa tässä pykälässä tarkoitettuja perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja, sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

— —

7 b §

Palvelun pitkäaikaisuus

Hyvinvointialue saa periä 7 c §:ssä tarkoitetun maksun:

— —

Hyvinvointialue saa periä 10 e §:ssä tarkoitetun maksun:

— —

7 c §

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

— —

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

— —

8 §

Työterveyshuollon maksut

— —

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen ja korvausten perusteet on valtioneuvoston asetuksella säädettävä sellaisiksi, että maksut ja korvaukset peittävät hyvinvointialueelle keskimäärin aiheutuvat todelliset kustannukset.

9 §

Erityispoliklinikkatoiminnan maksu

Hyvinvointialueen sairaaloissa voidaan järjestää arkisin kello 16.00 jälkeen sekä lauantaisin ja sunnuntaisin erityispoliklinikkatoimintaa, jonka yhteydessä tehdyistä tutkimuksista ja annetusta hoidosta perittäviin maksuihin ei sovelleta 2 §:n 2 momentin eikä 6, 6 a ja 11 §:n säännöksiä.

Erityispoliklinikkatoiminnan palvelujen käytön tulee perustua siihen, että palvelun käyttäjä on itse vapaaehtoisesti hakeutunut tutkittavaksi tai hoidettavaksi poliklinikalle ja että potilas on tietoinen erityispoliklinikan maksukäytännöstä. Potilaalla tulee halutessaan olla mahdollisuus päästä terveydenhuoltolain perusteella hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan hoitoon siten, että maksu määräytyy tämän pykälän sijasta muiden tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

— —

10 d §

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa

Sen lisäksi, mitä 10 c §:ssä säädetään, hyvinvointialueen on pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta perittävän maksun suuruudesta päättäessään vähennettävä maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta aiheutuu. Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.

— —

10 e §

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu

Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

— —

10 f §

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Hyvinvointialueen on otettava huomioon 10 e §:ssä tarkoitettuna kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä 10 i §:ssä tarkoitettu laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

— —

10 h §

Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut

Hyvinvointialue saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista. Tässä laissa asiakassuunnitelmalla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 39 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 a §:ssä, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä ja lastensuojelulain (417/2007) 30 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa.

— —

10 i §

Laskennallinen metsätulo

— —

Hyvinvointialueen on asiakkaan tai hänen edustajansa vaatimuksesta alennettava laskennallista metsätuloa, jos tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on Suomen metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen antaman lausunnon perusteella vähintään kymmenen prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

10 j §

Maksun määrääminen ja tarkistaminen

Hyvinvointialue päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka hyvinvointialueen aloitteesta silloin, jos:

— —

6) hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

— —

10 k §

Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Hyvinvointialue saa periä 7 c ja 10 e §:ssä säädetyn maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

11 §

Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen

— —

Palvelusta järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue voi päättää, että:

— —

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä 1—3 momentissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa

tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

— —

12 §

Ostopalvelu ja palveluseteli

Jos hyvinvointialue järjestää palveluja hyvinvointialueesta annetun lain (/) 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla ostopalveluna, palvelun käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin hyvinvointialueen itse järjestämistä vastaavista palveluista.

Jos palveluja järjestetään 1 momentissa mainitun lain 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla palvelusetelillä, palvelun käyttäjältä ei saa periä asiakasmaksua.

— —

13 §

Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Hyvinvointialue saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 56 §:ssä säädetään, enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

— —

14 §

Tulojen, korvausten tai saamisten periminen hyvinvointialueelle

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, hyvinvointialue saa periä asiakkaalle maksettavan eläkkeen, elinkoron, elatusavun, avustuksen tai muun jatkuvan tai kertakaikkisen tulon, korvauksen tai saamisen siltä ajalta, jolloin asiakas saa hyvinvointialueen järjestämää tehostettua palveluasumista, perhehoitoa, laitoshoitoa tai laitospalvelua. Hyvinvointialue voi käyttää tässä momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen ja saamisen asiakkaalle määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä tulosta, korvauksesta ja saamisesta muualla laissa tai lain nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Hyvinvointialueen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tulo, korvaus tai saaminen suoritetaan hyvinvointialueelle. Tällöin suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain hyvinvointialueelle.

Jos hyvinvointialue perii asiakkaalle maksettavan tulon, korvauksen tai saamisen, hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on tehostettua palveluasumista saavalle asiakkaalle, perhehoitoa saavalle asiakkaalle ja laitoshoitoa tai laitospalvelua saavalle asiakkaalle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn käyttövaran suuruinen.

14 a §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Valtion viranomainen, hyvinvointialueen viranomainen, kunnallinen viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, työnantaja ja työttömyyskassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottaja ovat velvollisia hyvinvointialueen viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat asiakkaan taloudellista asemaa koskevat ja asiakasmaksun suuruuden määräämistä varten välttämättömät tiedot ja selvitykset, jos maksun määräävä hyvinvointialue ei ole saanut asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan riittäviä ja luotettavia tietoja maksun määräämistä varten.

— —

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetty velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos hyvinvointialue ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä 1 momentissa tarkoitetuilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö on esitettävä kirjallisena rahalaitokselle, ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään hyvinvointialueen nimeämä viranhaltija. Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on sille, jonka tietoja pyydetään, annettava siitä tieto.

— —

15 §

Muutoksenhaku

Maksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia laskuun, joka koskee 2 b §:ssä tarkoitettua päätöstä. Oikaisuvaatimus tehdään hyvinvointialueelle. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

— —

18 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

— —

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa määräykset laitoshoidon määrittelystä ja siihen liittyvästä Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueen välisestä neuvottelu- ja lausuntomenettelystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

60.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 1 § ja 2 §, 3 §:n 2 – 4 kohta, 4 §, 5 §:n 1 momentin johdantokappale, 3 ja 5 kohta ja 2 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 7 §:n 1 momentti sekä 9, 11 ja 13 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 kohta laissa 1202/2020 ja 13 § laissa 1023/2015 seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelin avulla lisätä asiakkaan ja potilaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen sekä sen elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen hyvinvointialueiden järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

2) *palvelusetelillä* järjestämisvastuussa olevan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset hyvinvointialueen ennalta määräämään arvoon asti.

3*) tulosidonnaisella palvelusetelillä* palveluseteliä, jonka arvo määräytyy hyvinvointialueen määrittelemien asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai jonka arvo perustuu tulojen huomioon ottamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 10 b—10 d, 10 f, 10 g tai 10 i §:ssä säädetyllä tavalla;

4) *omavastuuosuudella* sitä osuutta yksityisen palvelujen tuottajan palvelun hinnasta, jota hyvinvointialueen myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi.

4 §

Palvelut ja palvelujen tuottajat

Hyvinvointialue päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 9 §:n 1 momentin mukaisesti.

Hyvinvointialueen tulee hyväksyä ne yksityiset palvelujen tuottajat, joiden palvelujen maksamiseen asiakas voi käyttää hyvinvointialueen myöntämää palveluseteliä.

Hyvinvointialueen on pidettävä luetteloa hyväksymistään palvelujen tuottajista. Tiedot palvelujen tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalla tavalla. Tarkempia säännöksiä julkistettavista tiedoista voidaan antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Hyvinvointialueen tulee peruuttaa palvelujen tuottajan hyväksyminen ja poistaa palvelujen tuottaja luettelosta, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palvelujen tuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista.

5 §

Palvelujen tuottajien hyväksymisen edellytykset

Hyvinvointialue voi hyväksyä vain palvelujen tuottajan:

— —

3) jonka tuottamat palvelut vastaavat vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta hyvinvointialueen toiminnalta;

— —

5) joka täyttää hyvinvointialueen erikseen asettamat asiakkaiden tai asiakasryhmien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai hyvinvointialueen olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen hyvinvointialueen asettamien vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

6 §

Asiakkaan asema

Asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon silloin, kun hyvinvointialueella käytetään palveluseteliä asiakkaan tarvitseman palvelun järjestämiseen. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin hyvinvointialueen tulee ohjata hänet hyvinvointialueen muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

— —

Hyvinvointialueen on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palvelujen tuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

— —

7 §

Palvelusetelin arvon määräytyminen

Hyvinvointialueen tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueelle vastaavan palvelun tuottamisesta hyvinvointialueen omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

— —

9 §

Hyvinvointialueen vastuun rajaus

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, hyvinvointialue on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan.

11 §

Rekisterinpito

Hyvinvointialue on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien potilas- ja asiakasasiakirjojen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 4 artiklassa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palvelujen tuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä hyvinvointialueen asiakirjojen käsittelystä säädetään.

13 §

Muutoksenhaku

Tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään hyvinvointialueelle.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

61.

Laki

potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohta sekä 3 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 4 kohta laissa 1636/2015, 3 §:n 1 momentti laissa 1230/2016 ja 3 §:n 4 momentti laissa 1335/2010 seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

4) *terveydenhuollon toimintayksiköllä* hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköitä, jotka hoitavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) mukaisia terveydenhuollon tehtäviä, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä, työterveyslaitosta siltä osin kuin se tuottaa työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetussa laissa (159/1978) tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, valtion mielisairaaloista annetussa laissa (1292/1987) tarkoitettuja valtion mielisairaaloita, terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987) tarkoitettua terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevaa puolustusvoimien yksikköä siltä osin kuin se tuottaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) tarkoitettua Vankiterveydenhuollon yksikköä;

— —

3 §

Oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun

Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä. Suomessa tilapäisesti oleskelevien henkilöiden oikeudesta hoitoon sovelletaan, mitä siitä erikseen säädetään tai valtioiden välillä vastavuoroisesti sovitaan. Hyvinvointialueen ja valtion velvollisuudesta järjestää terveydenhuollon palveluja sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa, terveydenhuoltolaissa (1326/2010), tartuntatautilaissa (1227/2016), mielenterveyslaissa (1116/1990), Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa sekä terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa säädetään.

— —

Potilaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. Hyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalveluja suomen ja ruotsin kielellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

62.

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 3 momentti, 10 §:n 3 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 ja 18 §, 4 luvun otsikko, 20, 21 ja 22 §, 24 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5) kohta, 27 §:n 1 momentti, 28 §, 29 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 428/2003, 18 § osaksi laeissa 270/2015 ja 555/2019, 21 § laissa 935/2019 ja 29 §:n 3 momentti laissa 491/2011 seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

— —

Hyvinvointialueen velvollisuus järjestää sosiaalihuoltoa ja osoittaa siihen voimavaroja määräytyy sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

4 §

Oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun

— —

Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. Hyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää sosiaalihuoltoa suomen ja ruotsin kielellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 5 §:ssä.

10 §

Alaikäisen asiakkaan asema

— —

Jos alaikäisen henkilöä koskevassa yksittäisessä sosiaalihuollon asiassa on perusteltu syy olettaa, että huoltaja ei voi puolueettomasti valvoa lapsen etua, tulee hyvinvointialueen tehdä holhoustoimesta annetun lain 72 §:ssä tarkoitettu hakemus tai 91 §:ssä tarkoitettu ilmoitus edunvalvovan määräämiseksi alaikäiselle, jos se on tärkeää alaikäisen edun turvaamiseksi. Alaikäisen toivomukset ja mielipide asiassa on selvitettävä 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

12 §

Asiakkaan ja hänen edustajansa tietojenantovelvollisuus

Asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa on annettava hyvinvointialueelle ne tiedot, joita tämä tarvitsee sosiaalihuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa.

— —

13 §

Informointi tietojen käsittelystä

Ennen kuin asiakas tai hänen edustajansa antaa sosiaalihuollon järjestäjälle ja toteuttajalle tietoja, hänellä on oikeus saada tietää, miksi hänen antamiaan tietoja tarvitaan, mihin tarkoitukseen niitä käytetään ja mihin niitä säännönmukaisesti luovutetaan. Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitetusta rekisterinpitäjästä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneiden sekä hyvinvointialueelle kuntien ja kuntayhtymien hallinnasta siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen osalta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58§:ssä.

Asiakkaalle ja hänen lailliselle edustajalleen on annettava tieto siitä, miten hän voi käyttää tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja rekisteröidyn oikeuksiaan, jollei asiakas ole jo saanut tätä tietoa.

18 §

Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan suostumuksesta riippumatta eräissä muissa tilanteissa

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai tietosuojalaissa säädetään, hyvinvointialue saa, jos se on välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi, antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta asiakkaan tai tämän laillisen edustajan suostumuksesta riippumatta tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle asiassa, jossa hyvinvointialueelle on laissa säädetty oikeus tai velvollisuus panna asia vireille taikka osallistua vireillä olevan asian käsittelyyn tai toimeenpanoon antamalla lausunto tai selvitys taikka muulla vastaavalla tavalla. Lisäksi tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa sosiaalietuuksia käsittelevälle viranomaiselle tai laitokselle etuutta koskevan väärinkäytöksen selvittämiseksi, jos väärinkäytöstä on perusteltua syytä epäillä.

Hyvinvointialueen tulee pyydettäessä antaa asiakkaan tai tämän laillisen edustajan suostumuksesta riippumatta tieto salassa pidettävästä asiakirjasta poliisille, syyttäjäviranomaiselle ja tuomioistuimelle, jos se on tarpeen sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta säädetään ilmoitusvelvollisuus rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä, taikka jonka enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta.

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos hyvinvointialue arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi. Lisäksi hyvinvointialue saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa on saatu tietoja olosuhteista, joiden perusteella on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Hyvinvointialue saa 1–3 momentissa tarkoitettujen tapausten lisäksi antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos se on välttämätöntä tarkistettaessa hyvinvointialueelle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi olennaisen tärkeää tietoa tilanteissa, joissa hyvinvointialueella itsellään on oikeus saada tieto.

4 luku

Hyvinvointialueen oikeudesta salassa pidettäviin tietoihin ja virka-apuun

20 §

Velvollisuus antaa hyvinvointialueelle salassapidettäviä tietoja

Valtion ja hyvinvointialueen viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, koulutuksen järjestäjä, sosiaalipalvelun tuottaja, terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö sekä terveydenhuollon ammattihenkilö ovat velvollisia antamaan hyvinvointialueelle sen pyynnöstä maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat sosiaalihuollon asiakassuhteeseen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka hyvinvointialueelle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi, sosiaalihuollon järjestämiseksi ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus koskee myös rahalaistosta, jos hyvinvointialue ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä edellä mainituilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää kirjallisena rahalaitokselle ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään hyvinvointialueen määräämä sosiaalihuollon viranhaltija. Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on asiakkaalle annettava siitä tieto.

21 §

Tietojen luovuttaminen

Hyvinvointialue voi saada veroviranomaisilta ja Kansaneläkelaitokselta näiden henkilörekisterissä olevia 20 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä henkilötietoja asiakkaan suostumuksesta riippumatta maksun määräämistä ja tietojen tarkistamista varten. Hyvinvointialueen tulee etukäteen ilmoittaa asiakkaalle tietojen luovuttamisesta.

22 §

Hyvinvointialueen oikeus saada virka-apua

Hyvinvointialueella on oikeus saada laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellista virka-apua muilta viranomaisilta.

Virka-avun antajan tulee salassapitovelvollisuuden estämättä ilmaista hyvinvointialueelle virka-aputehtävän edellyttämät tiedot.

24 §

Sosiaaliasiamies

Hyvinvointialueen on nimettävä sosiaaliasiamies.

Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on:

— —

5) seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä hyvinvointialueella ja antaa siitä selvitys vuosittain hyvinvointialueelle.

27 §

Tietosuojaa ja virka-apua koskevien säännösten soveltamisala

Mitä 3 ja 4 luvussa säädetään hyvinvointialueen oikeudesta saada ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja sekä virka-avusta, koskee myös sosiaalihuollon ohjauksesta ja valvonnasta vastaavia viranomaisia niiden hoitaessa yksittäistä henkilöä koskevia ja valvontaan liittyviä tehtäviään.

— —

28 §

Merkintä tietojen hankinnasta tai antamisesta

Hyvinvointialueen ja palveluntuottajan on tehtävä asiakirjaan merkintä, kun tietoja hankitaan ulkopuolisilta tai annetaan 16 – 22 tai 27 §:n nojalla.

29 §

Rangaistusvastuu

— —

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 2 momentissa tarkoitetusta teosta, ellei hyvinvointialue ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

63.

Laki

ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 2 §:n 2 momentti ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 2 momentti laissa 267/2015,

muutetaan 1 §:n 2 kohta, 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 luvun otsikko, 4−11 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti sekä 3 momentin 5 kohta, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 14 a §, 15 §:n 1 momentti ja 2 momentin 2 ja 5 kohta, 15 a §, 15 b §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentti, 24 §, 25 §:n 1 ja 2 momentti sekä 26 ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § laissa 1346/2016, 11 § laissa 416/2015, 14 §:n 1 momentti, 14 a § ja 15 b §:n 1 momentti laissa 1351/2014, 15 §:n 1 momentti laissa 294/2016 ja 15 a § laissa 565/2020, sekä

lisätään 23 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on:

— —

2) parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa ja hyvinvointialueella;

— —

2 §

Soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa säädetään:

1) kunnan ja hyvinvointialueen velvollisuudesta huolehtia ikääntyneen väestönsä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemisesta sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisesta hyvinvointialueella;

— —

2 luku

Kunnan ja hyvinvointialueen yleiset velvollisuudet

4 §

Yhteistyö

Kunnan yhteistyövelvoitteista ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 §:n 4 momentissa.

Hyvinvointialueen 1 momentissa tarkoitetuista yhteistyövelvoitteista säädetään 1 momentissa mainitun lain 7 §:n 4 momentissa.

5 §

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa.

Hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

6 §

Palvelujen riittävyyden ja laadun arviointi

Sen lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, hyvinvointialueen on vuosittain arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan.

Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi hyvinvointialueen on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä hyvinvointialueen henkilöstöltä. Lisäksi hyvinvointialueen on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon sosiaaliasiamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.

7 §

Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus

Ikääntyneen väestön sosiaalipalvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 §:ssä.

8 §

Palvelujen kieli

Tässä laissa tarkoitettujen ikääntyneen väestön hyvinvointia edistävien palvelujen sekä iäkkään henkilön palveluntarpeiden selvittämiseen ja niihin vastaamiseen liittyvien palvelujen kielestä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä.

10 §

Asiantuntemus

Hyvinvointialueen käytettävissä on oltava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemista sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen laadukasta järjestämistä varten riittävästi monipuolista asiantuntemusta.

11 §

Vanhusneuvosto

Kunnan vanhusneuvostosta säädetään kuntalain (410/2015) 27 §:ssä. Kunnan vanhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun.

Hyvinvointialueen vanhusneuvostosta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 32 §:ssä. Hyvinvointialueen vanhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun ja 6 §:ssä tarkoitettuun arviointiin.

12 §

Hyvinvointia edistävät palvelut

Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämänkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

— —

5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

13 §

Palveluntarpeisiin vastaamista ohjaavat yleiset periaatteet

Hyvinvointialueen on järjestettävä iäkkäälle henkilölle laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka ovat hänen tarpeisiinsa nähden oikea-aikaisia ja riittäviä.

— —

14 §

Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet

Hyvinvointialueen on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. Hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa pitkäaikaisena laitoshoitona vain tässä laissa säädetyillä perusteilla.

— —

Hyvinvointialueen on turvattava iäkkään henkilön pitkäaikaisen hoitojärjestelyn pysyvyys, jollei järjestelyä ole aiheellista muuttaa iäkkään henkilön toivomuksen tai hänen palveluntarpeidensa muutoksen johdosta taikka muusta erityisen painavasta ja perustellusta syystä.

14 a §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset

Hyvinvointialue voi vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen pitkäaikaisella laitoshoidolla vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai asiakasturvallisuuteen tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet.

15 §

Palveluntarpeiden selvittäminen

Hyvinvointialue vastaa siitä, että iäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaa iäkkään henkilön tarpeiden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, jolla on laaja-alaista asiantuntemusta. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaavan työntekijän on toimittava iäkkään henkilön tarpeita vastaavasti yhteistyössä muiden tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden kanssa.

Selvittäminen on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun:

— —

2) iäkäs henkilö on tehnyt hyvinvointialueelle sosiaalipalveluja koskevan hakemuksen saadakseen sosiaalipalveluja toimintakykynsä tukemiseksi tai suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista;

— —

5) hyvinvointialueen järjestämiä sosiaalipalveluja säännöllisesti saavan iäkkään henkilön olosuhteissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

— —

15 a §

RAI-arviointivälineistön käyttäminen

Hyvinvointialueen on käytettävä RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa, jos hän 15 §:n 1 momentissa tarkoitetun ammattihenkilön alustavan arvion mukaan tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja hoitonsa ja huolenpitonsa turvaamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueen on huolehdittava, että RAI-arviointivälineistöä käytetään myös silloin, kun iäkäs henkilö saa edellä tarkoitettuja hyvinvointialueen järjestämiä palveluja ja hänen olosuhteissaan tapahtuu olennaisia muutoksia. RAI-arviointivälineistö kuuluu 15 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin luotettaviin toimintakyvyn arviointivälineisiin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueilla on maksutta käytettävissä RAI-arviointivälineistö ja saatavilla koulutusta välineistön käyttöön. Lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava siitä, että sopimusteksti sekä arviointivälineistön sisältö siltä osin, kuin sitä ei ole suojattu tekijänoikeudella, ovat julkisesti saatavilla suomeksi ja ruotsiksi.

15 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten selvittäminen

Ennen hoidon ja huolenpidon toteuttamista pitkäaikaisena laitoshoitona hyvinvointialueen on selvitettävä 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla mahdollisuudet vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla.

— —

16 §

Palvelusuunnitelma

Hyvinvointialue vastaa siitä, että iäkkäälle henkilölle laaditaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu suunnitelma (*palvelusuunnitelma*). Suunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun iäkkään henkilön palveluntarve on selvitetty, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta.

— —

18 §

Päätös sosiaalipalvelujen myöntämisestä ja oikeus palveluihin

Hyvinvointialueen on tehtävä päätös iäkkään henkilön kiireellisesti tarvitsemien sosiaalipalvelujen myöntämisestä kirjallisen tai suullisen hakemuksen johdosta ja järjestettävä myönnetyt palvelut viipymättä siten, ettei iäkkään henkilön oikeus välttämättömään huolenpitoon vaarannu.

— —

23 §

Omavalvonta

— —

Omavalvontaan sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ssä säädetään.

24 §

Viranomaisvalvonta

Iäkkäille henkilöille tarkoitettujen palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 41−49 §:ssä, yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa ja yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 ja 5 luvussa säädetään.

25 §

Ilmoittaminen iäkkään henkilön palveluntarpeesta

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö taikka hyvinvointialueen sosiaalitoimen tai pelastustoimen, hätäkeskuksen tai poliisin palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkäästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, terveydenhuollon ammattihenkilön on ilmoitettava hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle iäkkään henkilön kotiuttamisesta terveydenhuollon laitoshoidosta. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen kotiuttamista.

— —

26 §

Odotusaikojen julkaiseminen

Hyvinvointialueen on julkaistava ainakin puolivuosittain tiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut. Tiedot on julkaistava sellaisia menetelmiä käyttäen, että iäkkäillä henkilöillä on tosiasiallinen mahdollisuus tietojen saamiseen.

27 §

Rahoitus

Jollei lailla toisin säädetä, hyvinvointialueen tämän lain nojalla järjestämän toiminnan rahoitukseen sovelletaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

64.

Laki

rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 ja 2 momentti sekä 12 b § ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 13 § laissa 1040/1997, 4 §:n 1 momentti laissa 977/1998, 5 §:n 3 momentti laissa 1227/1993, 7 §:n 1 momentti laissa 1339/2010 ja 12 b § laissa 54/2019 seuraavasti:

3 §

Kuntoutukseen hyväksyminen

Kuntoutukseen otettavat hyväksyy se hyvinvointialue, jonka alueella rintamaveteraanin kotikunta sijaitsee. Rintamaveteraanin, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, hyväksyy kuntoutukseen Valtiokonttori.

— —

4 §

Palvelujen tuottajat

Kuntoutusta voivat antaa yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu palvelujen tuottaja ja 3 momentissa tarkoitettu itsenäinen ammatinharjoittaja sekä hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksiköt.

— —

5 §

Määräraha

— —

Valtiokonttori jakaa 1 momentissa tarkoitetun määrärahan hyvinvointialueille 9 §:ssä tarkoitettuja matkakustannuksia lukuun ottamatta. Määrärahan myöntäminen perustuu Valtiokonttorin arvioon hyvinvointialueella asuvien rintamaveteraanien määrästä.

Palvelujen järjestämisestä itse tai niiden hankkimisesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 12 §:ssä.

— —

6 §

Valtion korvauksen maksaminen

Hyvinvointialueille jaettava määräraha suoritetaan ennakkoina. Ennakko maksetaan neljännesvuosittain yhtä suurina erinä helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa Valtiokonttorin arvioon perustuvan hyvinvointialuekohtaisen kiintiön mukaisena.

Valtiokonttori vahvistaa hyvinvointialueilta saamansa selvityksen perusteella korvauksen lopullisen määrän. Hyvinvointialueen on palautettava ennakkona liikaa saamansa määrä Valtiokonttorille sen asettamassa määräajassa.

— —

7 §

Korvausten perusteet

Hyvinvointialueelle korvataan terveydenhuollon toimintayksikössä järjestetystä kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:ssä säädetään. Hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikölle suoritettavaa korvausta laskettaessa palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja ei kuitenkaan lueta korvauksesta vähennettäviksi toimintatuloiksi.

Valtiokonttori vahvistaa muille laitoskuntoutusta antaville toimintayksiköille kuin terveydenhuollon toimintayksiköille valtion varoista hyvinvointialueen suoritettavien korvausten määrät ja perusteet.

— —

12 b §

Kotona asumista tukevien palvelujen korvaukset hyvinvointialueille ja Ahvenanmaan kunnille

Hyvinvointialueelle korvataan kustannukset, jotka ovat aiheutuneet 12 a §:ssä tarkoitettujen palvelujen järjestämisestä. Sairaanhoitopalveluista aiheutuneet kustannukset korvataan kuitenkin vain siltä osin kuin kysymyksessä on koti-, päivä- tai yösairaanhoito taikka lääkinnällinen kuntoutus.

Valtiokonttori korvaa kotona asumista tukevien palveluiden järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ennakkona. Hyvinvointialueen on tehtävä selvitys määrärahan käytöstä ja palautettava ennakkona liikaa saamansa määrä Valtiokonttorille sen asettamassa määräajassa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kotona asumista tukevien palvelujen kustannusten korvaamisesta sekä korvaukseen liittyvän selvityksen tekemisestä ja ennakon palauttamisesta, koskee Ahvenanmaalla Ahvenanmaan maakunnan kuntia.

13 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuihin Valtiokonttorin, 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun hyvinvointialueen ja Kansaneläkelaitoksen päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla muussa kuin 10 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

Jos 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulle hyvinvointialueelle sanotun lainkohdan nojalla kuuluva asia on siirretty hyvinvointialueen viranhaltijan päätettäväksi, viranhaltijan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Viranhaltijan on saatettava asia toimielimen ratkaistavaksi, jos päätökseen tyytymätön 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan vaatii sitä kirjallisesti. Päätökseen on liitettävä ohjeet, joista ilmenee, miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä asian saattamiseksi toimielimen käsiteltäväksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

65.

Laki

perhehoitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan perhehoitolain (263/2015) 3 §, 10 §:n 1 momentin johdantokappale ja 9 kohta sekä 3 momentti, 11 §:n 1 momentin johdantokappale, 12 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 15, 15 a, 20 ja 21 § sekä 22 §:n otsikko ja 1, 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 1 momentin 9 kohta, ja 15 a § laissa 510/2016, 13 § osaksi laissa 510/2016 sekä 20 § osaksi laissa 1645/2015 seuraavasti:

3 §

Perhehoito

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Hyvinvointialue tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

10 §

Toimeksiantosopimus

Perhehoitajan ja hyvinvointialueen välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

— —

9) yhteistyöstä hyvinvointialueen ja perhehoitajan kesken.

— —

Tässä laissa tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen hyvinvointialueeseen.

11 §

Sopimus perhehoidon järjestämisestä

Hyvinvointialueen ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:

— —

12 §

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

— —

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

13 §

Oikeus vapaaseen

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, hyvinvointialueen tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

14 §

Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Hyvinvointialue voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

— —

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen hyvinvointialueeseen. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20 §:ää.

15 §

Koulutus ja tuki

Perhehoidon järjestämisestä vastaava hyvinvointialue vastaa toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää.

15 a §

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Hyvinvointialueen on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.

20 §

Sosiaaliturva

Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaissa (81/2016).

Toimeksiantosopimuksen tehneen hyvinvointialueen on vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työntekijästä, ja hyvinvointialueeseen sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työnantajasta.

21 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle sille hyvinvointialueelle, joka on sijoittanut hoidettavan sekä hyvinvointialueelle, jossa perhekoti sijaitsee.

22 §

Ohjaus ja valvonta

Hoidettavan sijoittaneen hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen hyvinvointialueen toimesta, jonka alueelle henkilö on sijoitettu. Sekä sijoituksen tehnyt hyvinvointialue, että se hyvinvointialue, jonka alueelle sijoitus on tehty, voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

— —

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hyvinvointialueen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, hyvinvointialueen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 luvussa säädetään omavalvonnasta ja valvonnasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

66.

Laki

omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 2 §:n 2 kohta, 3 §:n johdantokappale, 3 a §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 4 a §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti sekä 11 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a § ja 4 §:n 2 momentti laissa 511/2016, 4 a § laissa 318/2011, 10 §:n 3 momentti laissa 1646/2015 sekä 12 § laissa 1317/2014 seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

2) *omaishoitosopimuksella* hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä;

— —

3 §

Tuen myöntämisedellytykset

Hyvinvointialue voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

— —

3 a §

Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut

Hyvinvointialueen on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten.

Hyvinvointialueen on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtäväänsä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja.

4 §

Omaishoitajalle järjestettävä vapaa

— —

Hyvinvointialue ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää 1 momentissa tarkoitetun vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksona. Hyvinvointialue voi järjestää omaishoitajalle 1 momentissa säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

4 a §

Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Hyvinvointialue voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos omaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

— —

8 §

Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja hyvinvointialueen välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma.

— —

9 §

Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Hyvinvointialue voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

— —

10 §

Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

— —

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaissa (81/2016).

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen hyvinvointialueen on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työntekijästä, ja hyvinvointialueeseen sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä mainitun lain 71–78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään tämän lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuodessa. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

11 §

Palvelun järjestäjä

Omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa se hyvinvointialue, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 8 §:n mukaan velvollinen järjestämään hoidettavalle sosiaalipalveluja.

12 §

Muutoksenhaku ja omaishoitosopimusta koskevan riidan käsittely

Muutoksenhakuun tässä laissa tarkoitetuissa asioissa sovelletaan, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään. Omaishoitosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeuden-käynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

67.

Laki

vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 18 ja 19 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1545/2009, ja

muutetaan 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 1 momentti, 5 ja 6 §, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 8 d §:n otsikko ja 1 momentti sekä 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 9 §:n 2 momentti, 12 §, 13 § 1 momentti sekä 15 ja 17 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a §:n 1 momentti, 8 d §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta sekä 9 §:n 2 momentti laissa 981/2008, 5 § laissa 1718/2009, 8 §:n 2 momentti laissa 134/2010, 13 § 1 momentti laissa 417/2015, 15 § laissa 958/2019 ja 17 § laissa 1309/2014 seuraavasti:

3 §

Vastuu palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä

Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin hyvinvointialueella esiintyvä tarve edellyttää.

— —

3 a §

Palvelutarpeen selvittäminen ja palvelusuunnitelma

Tämän lain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammainen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomainen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan hyvinvointialueen viranomaiseen palvelujen saamiseksi.

— —

5 §

Suunnittelu ja rahoitus

Tässä laissa tarkoitettuun hyvinvointialueen järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia (/), hyvinvointialueen rahoituksesta annettua lakia (/) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (/).

6 §

Elinolojen kehittäminen

Hyvinvointialueen ja kunnan on edistettävä ja seurattava vammaisten henkilöiden elinoloja sekä pyrittävä toiminnallaan ehkäisemään epäkohtien syntymistä ja poistamaan haittoja, jotka rajoittavat vammaisen henkilön toimintamahdollisuuksia ja osallistumista.

7 §

Palvelujen kehittäminen

Kunnan ja hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että niiden yleiset palvelut soveltuvat myös vammaiselle henkilölle.

Vammaisuuden perusteella järjestettäviä palveluja ja tukitoimia kehittäessään hyvinvointialueen tulee ottaa huomioon vammaisten henkilöiden esittämät tarpeet ja näkökohdat.

— —

8 §

Vammaisille tarkoitetut palvelut

— —

Hyvinvointialueen on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, päivätoimintaa, henkilökohtaista apua sekä palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Hyvinvointialueella ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta palveluasumisen eikä henkilökohtaisen avun järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

— —

8 d §

Henkilökohtaisen avun järjestäminen

Henkilökohtaisen avun tuottamistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä hyvinvointialueen on otettava huomioon vaikeavammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä palvelusuunnitelmassa määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan.

Hyvinvointialue voi järjestää henkilökohtaista apua:

— —

3) hankkimalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluita julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta tai tuottamalla palvelun itse taikka sopimuksin yhdessä yhden tai useamman hyvinvointialueen kanssa.

— —

9 §

Taloudelliset tukitoimet

— —

Hyvinvointialueen on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Hyvinvointialueella ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

— —

12 §

Yhteistyö

Hyvinvointialueen ja kunnan tulee vammaisten henkilöiden olosuhteiden edistämiseksi toimia yhteistyössä eri viranomaisten, laitosten, vammaisjärjestöjen sekä muiden sellaisten yhteisöjen kanssa, joiden toiminta läheisesti liittyy vammaisten henkilöiden elinoloihin.

13 §

Vammaisneuvosto

Kunnan vammaisneuvostosta säädetään kuntalain (410/2015) 28 §:ssä. Hyvinvointialueen vammaisneuvostosta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 32 §:ssä.

— —

15 §

Vakuutuslaitoksen korvaus

Jos vakuutuslaitoksen tulee suorittaa vammaiselle henkilölle korvausta työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016), tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain (1522/2016), sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006), liikennevakuutuslain (460/2016) tai näitä vastaavan aikaisemman lain nojalla ja hyvinvointialue on antanut hänelle samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kohdistuvia tämän lain 8 ja 9 §:ssä tarkoitettuja palveluja tai tukitoimia, siirtyy oikeus korvaukseen hyvinvointialueelle tilitystä vastaan sellaisena kuin vakuutuslaitoksen olisi tullut suorittaa korvaus vammaiselle henkilölle, jollei hyvinvointialue olisi tätä palvelua tai tukitointa antanut. Hyvinvointialueen oikeudesta korvaukseen liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) perusteella on säädetty erikseen.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tilitys on tullut korvauksenmaksajan tietoon niin myöhään, että muun lain mukainen korvaus on jo suoritettu vammaiselle henkilölle, hyvinvointialueella on oikeus periä tätä korvausta vastaava määrä takaisin vammaiselta henkilöltä. Korvauksen takaisinperimiseen sovelletaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 21 ja 22 §:ää.

Hakemus takaisinperinnästä on tehtävä hallinto-oikeudelle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vakuutuslaitoksen korvaus on maksettu.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

17 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

68.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 3 §:n 1-4 momentti, 6, 11, 14, 17 ja 18 §, 26 ja 27 §, 4 luku, 43 §, 5 luku, 6 luku, 9 luku, 81, 81 c ja d §, 83 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1-4 momentti laissa 1539/2009, 6 § laeissa 26/1984 ja 1539/2009, 11 § laissa 26/1984, 14 § laeissa 702/1982, 26/1984 ja 739/1992, 27 § osaksi laissa 26/1984, 6 luvun otsikko laissa 702/1982 sekä 81, 81 c ja d § laissa 381/2016, sekä

muutetaan 9 ja 15 §, 16 §:n 2 momentti, 2 luvun otsikko, 23 ja 31 §, 32 §:n 3 ja 4 momentti, 33 §:n 1 ja 3 momentti, 34, 36 ja 37 §, 38 §:n 2 momentti, 39, 42 c ja 42 e §, 65 §:n 1 momentti, 66, 67, 74, 75, 76-77, 79-81 ja 81 a §, 81 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 82 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 § laissa 1369/1996, 23 § osaksi laissa 739/1992, 31 § osaksi laissa 952/1980, 32 §:n 3 ja 4 momentti, 33 §:n 1 ja 3 momentti, 34 ja 37 §, 38 §:n 2 momentti, 39, 42 c, 42 e, 80, 81 ja 81 a § sekä 81 b §:n johdantokappale laissa 381/2016, 36, 76 ja 77 § sekä 82 §:n 1 momentti laissa 1539/2009, 66 § osaksi laissa 702/1982, 75 § osaksi laeissa 672/2008 ja 1539/2009 sekä 79 § laissa 702/1982, sekä

lisätään lakiin uusi 1 b § seuraavasti:

1 b §

Siltä osin kuin tämän lain säännökset koskevat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 24 kohdan mukaista hallinnollista puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin ja mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueen monijäsenisestä toimielimestä, Ahvenanmaan maakunnassa vastaavaan toimielimeen.

9 §

Erityishuollon järjestämistä varten hyvinvointialueella tulee olla toiminnan kannalta tarpeellisia toimintayksiköitä.

15 §

Hyvinvointialueen erityishuollon toimintayksiköiden lisäksi voi valtiolla olla erityishuollon toimintayksiköitä valtion velvollisuudeksi säädetyn erityishuollon järjestämistä sekä valtakunnallista tutkimus-, kokeilu- tai muuta niihin verrattavaa erityishuoltotoimintaa varten.

16 §

— —

Yksityiset erityishuollon toimintayksiköt voivat tuottaa erityishuoltopalveluksia hyvinvointialueelle tai muille palveluksia haluaville.

2 luku

Erityishuollon hallinto

23 §

Erityishuollon yksilöllistä järjestämistä varten hyvinvointialueella on monijäseninen toimielin.

Monijäsenisen toimielimen jäseninä on vähintään kolme hyvinvointialueen johtavaa viranhaltijaa siten, että toimielimessä on edustettuna lääketieteellinen, kasvatustieteellinen ja sosiaalihuollollinen asiantuntemus.

31 §

Erityishuoltoon pyrkimistä koskeva aloite tulee tehdä hyvinvointialueelle.

Erityishuollon antamisesta ja lopettamisesta päättää hyvinvointialueen monijäseninen toimielin, jollei hyvinvointialueen hallintosäännössä toisin määrätä.

32 §

— —

Henkilön määräämisestä erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta on tehtävä hyvinvointialueen monijäseniselle toimielimelle kirjallinen hakemus. Hakemuksen on oikeutettu tekemään henkilön laillinen edustaja taikka hänen omaisensa tai muu läheisensä.

Jollei 3 momentissa tarkoitettuja hakemuksen tekemiseen oikeutettuja ole tai jolleivat he suostu hakemuksen tekemiseen, hakemuksen voi tehdä myös, sen hyvinvointialueen hallintosäännössä tehtävään määrätty viranhaltija, jonka alueella henkilö oleskelee**.** Vastaavin edellytyksin voi hakemuksen rangaistuslaitoksessa olevan osalta tehdä laitoksen johtaja.

33 §

Jos hyvinvointialueen monijäseninen toimielin 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen ja muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimusten ja selvitysten johdosta katsoo olevan ilmeistä, että edellytykset henkilön määräämiselle erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta ovat olemassa, monijäsenisen toimielimen on määrättävä henkilö toimitettavaksi tutkimukseen 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityishuollon toimintayksikköön. Tutkimukseen määräämisestä on tehtävä kirjallinen päätös kiireellisissä tilanteissa viivytyksettä ja muulloin viimeistään seitsemän päivän kuluessa 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen saapumisesta. Ennen tutkimukseen määräämistä on selvitettävä henkilön oma mielipide. Henkilön ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kuulemisesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Jollei täysi-ikäisellä henkilöllä ole laillista edustajaa, on sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000), jäljempänä sosiaalihuollon asiakaslaki, 9 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa henkilön palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvalle omaiselle tai muulle läheiselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa säädetyllä tavalla. Lisäksi alaikäisen henkilön vanhemmille ja henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tutkimukseen määräämistä, on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa säädetyllä tavalla.

— —

Kun tutkimus on suoritettu, hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen on päätettävä, määrätäänkö henkilö erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta. Päätös on tehtävä kirjallisesti viimeistään 14 päivän kuluessa tutkimukseen määräämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Päätöksen on sisällettävä perusteltu kannanotto siitä, ovatko edellytykset henkilön määräämiselle erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta olemassa. Päätös henkilön määräämisestä erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta on välittömästi, kuitenkin viimeistään 14 päivän kuluessa sen tekemisestä, alistettava hallinto-oikeuden vahvistettavaksi. Hallinto-oikeuden tulee käsitellä asia kiireellisenä.

34 §

Erityishuollon yksilölliseksi toteuttamiseksi hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen tai sen määräämissä rajoissa toimintayksikön vastaavan johtajan tulee hyväksyä erityishuolto-ohjelma jokaista erityishuollon tarpeessa olevaa henkilöä varten. Ohjelma on mahdollisuuksien mukaan laadittava yhteistyössä henkilön itsensä ja hänen laillisen edustajansa tai sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön laillisen edustajan taikka hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvan omaisensa tai muun läheisensä sekä monijäsenisen toimielimen kanssa. Ohjelmaa on tarpeen mukaan tarkistettava.

36 §

Aluehallintovirasto voi määrätä erityishuolto-ohjelmaa oikaistavaksi tarpeellisiksi katsomiltaan osin, milloin henkilö itse tai hänen huoltajansa tai muu edunvalvojansa taikka hyvinvointialueen monijäseninen toimielin katsoo, ettei ohjelma ole tarkoituksenmukainen.

37 §

Jos erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta määrättyä henkilöä tutkittaessa tai hänen hoitoaan ja huolenpitoaan järjestettäessä käy ilmi, että edellytykset määrätä henkilö erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta puuttuvat, hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen tai mielenterveyslain (1116/1990) 19 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen esityksestä heti tehtävä päätös tahdosta riippumattoman erityishuollon lopettamisesta.

38 §

— —

Erityishuollon toimintayksikköön tahdosta riippumatta määrätyllä henkilöllä ja hänen laillisella edustajallaan on oikeus saada tahdosta riippumattoman erityishuollon jatkamisen edellytykset monijäsenisen toimielimen arvioitavaksi erityishuollon kestäessä myös ennen puolen vuoden enimmäisajan täyttymistä. Jollei täysi-ikäisellä henkilöllä ole laillista edustajaa, on mainittu oikeus sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön lisäksi hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvalla omaisellaan tai muulla läheisellään. Mikäli aiemmin tehdystä arvioinnista on kulunut alle kuukausi, ja on ilmeistä, että muutosta henkilön tilassa ei ole tapahtunut, voidaan arvio jättää tekemättä. Arvion tekemättä jättämisen peruste on kirjattava asiakasasiakirjoihin.

39 §

Erityishuoltoa järjestävän hyvinvointialueen on huolehdittava tutkimukseen määrätyn tai järjestämässään erityishuollossa olevan henkilön kuljetuksesta hyvinvointialueen toimintayksiköiden välillä. Lisäksi hyvinvointialueen on huolehdittava henkilön erityishuollon saamiseksi välttämättömistä kuljetuksista tai korvattava niistä aiheutuvat kustannukset.

42 c §

Virkavastuu

Tämän luvun nojalla julkista valtaa käyttävään henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä silloinkin, kun hän ei ole virkasuhteessa valtioon tai hyvinvointialueeseen. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

42 e §

Rajoitustoimenpiteiden käytön arviointi ja vähentäminen

Jos erityishuoltoa annettaessa on käytetty 42 f–42 n §:ssä tarkoitettua rajoitustoimenpidettä, toimintayksikössä on viipymättä arvioitava rajoitustoimenpiteen käyttöön johtaneita syitä ja keinoja, joiden avulla voidaan jatkossa vähentää rajoitustoimenpiteiden käyttöä yksikössä. Jos muussa kuin tahdosta riippumattomassa erityishuollossa olevan henkilön erityishuollossa on käytetty toistuvasti tai pitkäaikaisesti 42 j, 42 l tai 42 m §:ssä tai 42 n §:n 2 momentissa tarkoitettua rajoitustoimenpidettä, toimintayksikössä on arvioitava, täyttyvätkö henkilön kohdalla 32 §:n 1 momentissa tarkoitetut edellytykset henkilön määräämiselle tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon, ja saatettava kysymys tarvittaessa hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen arvioitavaksi.

65 §

Erityishuoltoalan henkilökunnan koulutuksesta tai erityishuollon tutkimuksesta huolehtivalla korkeakoululla tai muulla viranomaisella on oikeus käyttää erityishuollon toimintayksiköitä erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan järjestämiseen.

— —

66 §

Korkeakoulu tai muu viranomainen suorittaa hyvinvointialueelle täyden korvauksen perustamiskustannuksista, jotka ovat aiheutuneet sen koulutus- tai tutkimuskäytössä olevien, erityishuollon toimintayksikössä sijaitsevien huonetilojen rakentamisesta, perusparannuksesta, laajentamisesta tai rakenteellisesti uudelleen järjestämisestä, kiinteät kojeet ja laitteet mukaan luettuina, sekä käyttökustannuksista, jotka aiheutuvat sanottujen huonetilojen kunnossapidosta. Mikäli huonetiloja kuitenkin käytetään osittain myös erityishuollon toiminnassa, on korvausta tältä osin soviteltava.

Mitä 1 momentissa on sanottu, sovelletaan muihinkin erityishuollon perustamis- ja käyttökustannuksiin, jotka aiheutuvat pääasiallisesti erityishuoltoalan opetus- tai tutkimustoiminnan järjestämisestä erityishuollon toimintayksikössä.

67 §

Edellä 65 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintojen järjestämisestä sekä 66 §:ssä tarkoitettujen korvausten määräytymisperusteista tulee korkeakoulun tai muun viranomaisen sopia hyvinvointialueen kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimus, on laadittava siten, että siinä otetaan tasapuolisesti huomioon toisaalta hyvinvointialueen velvollisuus erityishuollon järjestämiseen sekä toisaalta korkeakoulun tai muun viranomaisen säännöksiin tai määräyksiin taikka vahvistettuihin koulutus- ja tutkimussuunnitelmiin perustuva velvollisuus erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan järjestämiseen.

Jollei 1 momentissa tarkoitettua sopimusta saada aikaan, valtioneuvosto voi, jos järjestely erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan tahi erityishuollon tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta on välttämätöntä, määrätä hyvinvointialueen toimintayksiköiden käyttämisestä sanottuihin tarkoituksiin sekä siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Tällöin on noudatettava, mitä 2 momentissa sekä 66 §:ssä säädetään.

74 §

Kelpoisuudesta virkoihin, joissa hoidetaan erityishuoltoon liittyviä tehtäviä, voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

75 §

Tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävien toimintayksiköiden ja toimitilojen tarkastamisesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/), jäljempänä järjestämislaki, 46 §:ssä.

76 §

Valvontaviranomaisen keinoista asiakasturvallisuutta vaarantavien puutteiden korjaamiseksi ja epäkohtien poistamiseksi säädetään järjestämislain 48 §:ssä sekä viranomaisten välisestä yhteistyöstä, ilmoitusvelvollisuudesta ja lääkelaissa (395/1987) tarkoitetun toiminnan valvonnasta järjestämislain 44 §:ssä.

77 §

Hallinnollisesta ohjauksesta säädetään järjestämislain 47 §:ssä.

79 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään järjestämislain 49 §:ssä.

80 §

Muuhun kuin 81 a §:ssä tarkoitettuun hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) annetussa laissa säädetään.

81 a §

Muun kuin tahdosta riippumattoman erityishuollon antamista tai lopettamista koskevaan päätökseen ja muuhun kuin tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvään yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

81 b §

Hallinto-oikeudelta saa hakea valittamalla muutosta:

— —

82 §

Muutoksenhausta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, aluehallintoviraston ja hallinto-oikeuden päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

69.

Laki

lastensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lastensuojelulain (417/2007) 3 a §:n 1 momentti, 11§:n 1 ja 3 momentti, 12 §, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 16 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 16 a – 16 c §, 17 §:n 1-3 momentti, 18 §, 22 §:n 2 ja 3 momentti, 23 §, 24 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentin johdantokappale, 25 d §:n 1 momentti, 27 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 §:n 2 ja 3 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentin johdantokappale, 38 §:n 4 momentti, 40 §:n 1 momentin johdantokappale, 41 §:n 2 momentti, 45 §:n 1 momentti, 46 §:n 2 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentti, 56 §, 61 b §:n 3 momentti, 75 §:n 1 ja 3 momentti, 76 §:n 1 momentti, 76 a §, 77 §:n 2-4 momentti, 78, 79 ja 81 §, 90 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti sekä 92 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 a §:n 1 momentti, 25 d §:n 1 momentti, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentin johdantokappale, 38 §:n 4 momentti ja 76 a § laissa 1302/2014, 12 § osaksi laissa 1292/2013, 13 §:n 1 ja 2 momentti sekä 27 a §:n 1 momentti 297/2016, 16 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 16 a, 16 c ja 18 § laissa 88/2010, 16 b § ja 79 § laissa 1380/2010, 17 §:n 1-3 momentti laissa 437/2009, 22 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1198/2019, 24 §:n 2 momentti laissa 1242/2020, 25 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 1111/2016, 27 a §:n 2 momentti laissa 598/2013, 35 § osaksi laissa 1302/2014, 56 § laissa 264/2015, 61 b §:n 3 momentti ja 75 §:n 1 ja 3 momentti laissa 542/2019, 77 §:n 2-4 momentti, 90 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti sekä 92 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta laissa 1489/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 93 a § seuraavasti:

3a §

Ehkäisevä lastensuojelu

Kunta ja hyvinvointialue järjestävät lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.

— —

11 §

Lastensuojelun järjestäminen ja kehittäminen

Kunnan on huolehdittava siitä, että ehkäisevä lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Hyvinvointialueen on huolehdittava ehkäisevästä lastensuojelusta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissaan sekä siitä, että lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin hyvinvointialueella esiintyvä tarve edellyttää. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina sitä tarvitaan.

— —

Hyvinvointialue vastaa lastensuojelun toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä. Sen on lastensuojelua järjestäessään oltava tarvittaessa yhteistyössä hyvinvointialueen ja sen alueella olevien kuntien eri toimialojen, muiden viranomaisten samoin kuin muiden hyvinvointialueiden ja niiden alueilla sijaitsevien kuntien sekä muiden palveluja järjestävien yhteisöjen ja laitosten kanssa riittävien ja tarvetta vastaavien palvelujen järjestämiseksi ja asiantuntemuksen turvaamiseksi hyvinvointialueella.

12 §

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelma on osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 §:ssä tarkoitettua kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
3) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
4) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon hyvinvointialueesta annetun lain (xx/xxx) 115 §:n mukaista talousarviota ja suunnitelmaa sekä mainitun lain 41 §:n mukaista palvelustrategiaa laadittaessa. Suunnitelma on osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua hyvinvointi-alueen hyvinvointisuunnitelmaa.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun alueellisen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta alueella;
2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista alueella;
3) lastensuojelun tarpeesta alueella;
4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
5) lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;
6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä tässä pykälässä tarkoitettujen suunnitelmien laadinnassa noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädetään.

13 §

Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltija

Hyvinvointialueen määräämä virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä käyttää päätöksentekovaltaa asioissa, jotka koskevat 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta ja 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen lopettamista.

Hyvinvointialueen määräämä sosiaalihuollon johtava viranhaltija, joka täyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 46 a §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset tai johtavan viranhaltijan määräämä muu virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä tekee päätöksen asioissa, jotka koskevat tämän lain 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista, 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa, 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista ja 47

§:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista. Johtava viranhaltija tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee myös 28 §:ssä tarkoitetun lapsen tutkimusta ja 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa koskevan hakemuksen.

— —

14 §

Moniammatillisen asiantuntemuksen turvaaminen

— —

Hyvinvointialueen tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi.

15 §

Terveydenhuollon erityiset velvollisuudet

Hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikön on annettava lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa asiantuntija-apua ja tarvittaessa järjestettävä lapsen tutkimus sekä hoito- ja terapiapalveluja lapselle. Lasten tarvitsemat seksuaalisen hyväksikäytön tai pahoinpitelyn epäilyn selvittämiseen liittyvät palvelut on järjestettävä kiireellisinä.

16 §

Lastensuojelun järjestämisestä vastuussa oleva hyvinvointialue

Lastensuojelun järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren kotikunta on. Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain (201/1994) 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, lastensuojelun järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren asuinkunta on.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vastaa 38 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiireellistä sijoitusta koskevan päätöksen tekemisestä hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tilapäinen oleskelukunta on, jos hyvinvointialue, jonka alueella lapsen koti- tai asuinkunta on, ei ole päätöstä tehtäessä tiedossa tai päätöksen tekemistä ei voida viivyttää vaarantamatta kiireellisen sijoituksen tarkoituksen toteutumista. Kiireellisen sijoituksen tekemisen jälkeen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen koti- tai asuinkunta on, jossa tehdään tarvittaessa 43 §:n 3 momentin mukainen sijaishuoltopaikan muuttamista koskeva päätös ottaen huomioon, mitä 50 ja 54 §:ssä säädetään. Jos lapsi muuttaa kiireellisen sijoituksen aikana pois hyvinvointialueelta, jonka alueella hänen koti- tai asuinkuntansa on, ei järjestämisvastuu siirry uudelle hyvinvointialueelle, jonka alueella asuinkunta on, ennen kiireellisen sijoituksen lakkaamista.

— —

16 a §

Lastensuojelun kustannuksista vastaava hyvinvointialue

Lastensuojelun kustannuksista vastaa hyvinvointialue, jonka alueella lapsen kotikunta on, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, vastaa lastensuojelun avohuollon tukitoimena järjestetyn laitoshuollon tai perhehoidon kustannuksista hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren asuinkunta on lukuun ottamatta yli 14 vuorokautta kestävää laitoshuoltoa tai perhehoitoa, jonka kustannuksista vastaa hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren kotikunta on.

Lapsen sijaishuollon kustannuksista vastaa se hyvinvointialue, jossa lapsen sijaishuollon järjestämisen tarve on syntynyt. Jälkihuollon kustannuksista vastaa se hyvinvointialue, joka on vastannut sijaishuollon kustannuksista. Jos jälkihuolto järjestetään 75 §:n 1 momentissa tarkoitetun yli puoli vuotta kestäneen avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen perusteella, vastaa jälkihuollon kustannuksista se hyvinvointialue, jonka alueella on lapsen kotikunta sijoituksen päättyessä. Jos jälkihuolto järjestetään harkinnanvaraisesti 75 §:n 2 momentin mukaisesti, vastaa kustannuksista se hyvinvointialue, jossa jälkihuoltopäätös tehdään.

16 b §

Sijoitushyvinvointialueen järjestämisvastuu

Hyvinvointialueen, jossa lapsi tai nuori on avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettuna taikka jälkihuollossa (sijoitushyvinvointialue), on järjestettävä yhteistyössä 16 §:n 1 momentin tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan hyvinvointialueen (sijoittajahyvinvointialue) sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan kanssa lapselle tai nuorelle hänen huollon tai hoidon tarpeensa edellyttämät palvelut ja tukitoimet. Järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset sijoitushyvinvointialue sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunta ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunta on oikeutettu perimään sijoittajahyvinvointialueelta.

Sijoitushyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren tarvitsemat terveydenhuollon palvelut sekä terveydenhuollon palveluista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 69 §:ssä. Lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan velvollisuudesta järjestää avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen esi- ja perusopetus säädetään perusopetuslaissa ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (/) 38 §:ssä. Lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan velvollisuudesta järjestää varhaiskasvatus säädetään varhaiskasvatuslaissa (540/2018).

16 c §

Hyvinvointialueiden keskinäiset korvaukset

Milloin hyvinvointialue on tämän lain nojalla antanut perhehoitoa tai laitoshuoltoa muulle kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle asukkaalleen, sovelletaan hyvinvointialueiden keskinäisiin korvauksiin mainitun lain 57 §:n 1 ja 3 momenttia.

17 §

Lastensuojelun järjestäminen eräissä erityistilanteissa

Jos lapsen sijoittamista perhehoitoon tai laitoshoitoon koskeva asia tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 tai Suomea sitovan valtiosopimuksen nojalla on ratkaistava Suomessa, mutta mikään hyvinvointialue ei ole 16 §:n mukaan velvollinen järjestämään kyseistä hoitoa tai

huoltoa, sen järjestämisestä päättäminen kuuluu sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella lapsen asuin- tai oleskelukunta viimeksi on ollut. Jos lapsella ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella lapsen vanhemmat tai toinen heistä asuu tai oleskelee taikka, jos kumpikaan vanhemmista ei asu eikä oleskele Suomessa, sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella vanhempien tai toisen heistä asuin- tai oleskelukunta viimeksi on ollut. Jos kummallakaan vanhemmista ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu Helsingin kaupungin viranomaisille. Jos lapselle päätetään järjestää perhehoitoa tai laitoshuoltoa Suomessa, vastaa sen järjestämisestä ja tästä aiheutuvista kustannuksista se hyvinvointialue, jonka viranomainen on edellä sanotun mukaisesti päättänyt asiasta.

Lastensuojelun järjestäminen sellaiselle lapselle, jonka vanhemmat tai toinen heistä on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta jolla ei ole sosiaali- ja terveysministeriön selvityksen mukaan asuin- tai oleskelukuntaa Suomessa ja jonka sosiaali- ja terveysministeriö saamiensa alustavien tietojen perusteella ei katso saavan asianmukaista huoltoa asuin- tai oleskelumaassaan, kuuluu 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan määräytyvälle hyvinvointialueelle. Lastensuojelua voidaan tämän momentin nojalla järjestää vain, jollei 1 momentissa mainitusta asetuksesta tai Suomea sitovasta valtiosopimuksesta muuta johdu.

Asianomainen hyvinvointialue voi pyytää ulkoasiainministeriön välityksellä virka-apua lastensuojelutarpeen selvittämiseksi ulkomailla. Selvityksen voi ulkomailla tehdä myös sellainen henkilö, joka konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n mukaan voi suorittaa notaaripalveluja.

— —

18 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain nojalla hyvinvointialueen järjestämään toimintaan sovelletaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/) ja kunnan järjestämään toimintaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

22 §

Edunvalvojan määrääminen huoltajan sijaiseksi

— —

Hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi voi tehdä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettu holhousviranomainen, hyvinvointialue tai huoltaja itse.

Edunvalvojan määrää tuomioistuin. Myös holhousviranomainen voi määrätä edunvalvojan, jos huoltaja ja hyvinvointialue yhdessä sitä hakevat. Edunvalvojan määräämiseen sovelletaan, mitä holhoustoimesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään sijaisen määräämisestä edunvalvojalle.

23 §

Edunvalvojan palkkio ja kustannukset

Edellä 22 §:ssä tarkoitetusta edunvalvojan määräämisestä aiheutuneista kustannuksista sekä edunvalvojan palkkiosta ja kustannuksista vastaa se hyvinvointialue, joka on 16 ja 17 §:n mukaisesti vastuussa lastensuojelun järjestämisestä.

24 §

Vastuu lapsen edun turvaamisesta

— —

Hyvinvointialueen tulee olla edustettuna lapsen tekemäksi ilmoitetun rangaistavan teon esitutkinnassa ja tuomioistuinkäsittelyssä sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta tai oppilaitoksesta erottamista koskevaa asiaa opetustoimesta vastaavassa toimielimessä tai oppivelvollisuuslain (1214/2020) 4 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän toimielimessä, jollei hyvinvointialue arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta. Hyvinvointialueen tulee tarvittaessa ohjata lapsi rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaiseen sovitteluun.

25 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jonkin seuraavista tahoista palveluksessa tai luottamustoimessa oleva, vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva sekä kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan hyvinvointialueelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä:

— —

25 d §

Lastensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

Jos lapsi muuttaa pois hyvinvointialueelta 26 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutarpeen selvittämisen aikana tai ollessaan lastensuojelun asiakkaana, hyvinvointialueen on salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoitettava muutosta lapsen sille uudelle hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen uusi kotikunta on tai 16 §:n 1 momentissa tarkoitetulle hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen uusi asuinkunta on. Uudelle hyvinvointialueelle on tarvittaessa toimitettava viipymättä myös ne asiaan liittyvät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lasten-suojelutoimenpiteiden järjestämiseksi. Lapsen uuden hyvinvointialueen on jatkettava selvityksen tekemistä tai muita lastensuojelutoimenpiteitä ottaen huomioon, mitä 16 §:ssä säädetään.

— —

27 a §

Määräaikojen noudattamisen seuranta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee pyytää hyvinvointialueilta kaksi kertaa kalenterivuodessa 26 §:n 5 momentissa ja sosiaalihuoltolain 36 §:n 3 momentissa säädettyjen määräaikojen toteutumisen ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot. Tiedot eivät saa sisältää yksittäistä henkilöä koskevia tunnistetietoja.

Hyvinvointialueiden tulee luovuttaa maksutta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

— —

32 §

Lapsen läheisverkoston kartoittaminen

— —

Hyvinvointialueen tulee ryhtyä toimenpiteisiin lapsen huollon järjestämiseksi vanhempien välisellä sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä, jos tätä on lapsen edun kannalta pidettävä aiheellisena.

Henkilölle, jolle on uskottu lapsen huolto lapsen vanhempien ohella tai sijasta ja jonka luona lapsi asuu, tulee tarvittaessa turvata perhehoitolain (263/2015) 16 §:n 3 momentissa tarkoitetut edellytykset lapsen hoitamiseksi ja kasvattamiseksi.

34 §

Velvollisuus ryhtyä avohuollon tukitoimiin

Hyvinvointialueen on ryhdyttävä tämän luvun mukaisiin avohuollon tukitoimiin viipymättä, kun lastensuojelun tarve on todettu.

— —

35 §

Toimeentulon ja asumisen turvaaminen

Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisoloista tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, hyvinvointialueen on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

36 §

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet

Sosiaalihuoltolain 3 luvussa mainittujen sosiaalipalvelujen, kuten kotipalvelun, vertaisryhmätoiminnan, tukihenkilön tai -perheen sekä toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen sekä varhaiskasvatuslain mukaisen lasten päivähoidon lisäksi lastensuojelun asiakkuudessa olevalle perheelle on järjestettävä tarvittaessa lapsen ja perheen tuen tarpeisiin perustuva asiakassuunnitelma huomioon ottaen lastensuojelun avohuollon tukitoimina:

— —

38 §

Lapsen kiireellinen sijoitus

— —

Kiireellisen sijoituksen aikana hyvinvointialueella on oikeus päättää lapsen asioista kiireellisen sijoituksen tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa siten kuin 45 §:ssä säädetään.

40 §

Velvollisuus huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen

Lapsi on otettava hyvinvointialueen huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos:

— —

41 §

Huostaanoton ja sijaishuollon valmistelu

— —

Edellä 1 momentissa mainitulla sosiaalityöntekijällä on sen lisäksi, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 20 §:ssä säädetään sosiaalihuollon viranomaisen tietojensaantioikeudesta, oikeus saada mainitussa säännöksessä tarkoitetuilta tahoilta lausunnot, jos niitä tarvitaan huostaanoton valmistelussa, huostaanotosta päätettäessä tai sijaishuoltoa järjestettäessä.

45 §

Huostaanotetun lapsen huolto

Kun lapsi on otettu huostaan, hyvinvointialueella on oikeus huostaanoton tarkoituksen toteuttamiseksi päättää lapsen olinpaikasta sekä hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta ja näiden toteuttamiseksi tarpeellisesta opetuksesta ja terveydenhuollosta.

— —

46 §

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana

— —

Jos lapsen huolto on lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla uskottu vanhempien sijasta perhehoitajalain mukaisen toimeksiantosopimuksen tehneille henkilöille, voi hyvinvointialue edelleen maksaa näille lapsen ylläpidosta ja hoidosta aiheutuvaa korvausta sekä tarvittaessa palkkiota ja tukea lapsen hoitoa ja kasvatusta muutoinkin. Hyvinvointialueen tulee, ennen kuin se tekee hakemuksen tai antaa tuomioistuimelle selvityksen lapsen huollon siirtämisestä toimeksiantosopimuksen tehneille henkilöille, sopia heidän kanssaan tässä momentissa tarkoitetuista tukitoimista sekä palkkiosta ja korvauksesta. Samalla tulee arvioida, onko lapselle tarpeen määrätä erillinen edunvalvoja.

54 §

Ihmissuhteet ja yhteydenpito

— —

Hyvinvointialueen ja lapsen sijaishuoltopaikan on tuettava ja edistettävä lapsen ja hänen vanhempiensa sekä lapsen ja muiden hänelle läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Lapsen sijaishuolto on järjestettävä niin, että sijoituspaikan etäisyys ei ole este yhteydenpidolle lapselle läheisiin henkilöihin.

55 §

Käyttövarat

Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle sijoitusta avohuollon tukitoimena, sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hyvinvointialueen on huolehdittava, että hänen opintojaan ja harrastuksiaan tuetaan tarvittaessa taloudellisesti.

— —

56 §

Sijaishuollon järjestäminen perhehoitona

Perhehoitoon sovelletaan, mitä perhehoitolaissa säädetään.

61 b §

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

— —

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa ja sen tarkistamisessa on kuultava toimintayksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Valmis suunnitelma tulee käydä yhdessä läpi yksikköön sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle hyvinvointialueelle ja yksikköön sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sekä se tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain.

75 §

Lapsen ja nuoren oikeus jälkihuoltoon

Hyvinvointialueen on järjestettävä lapselle tai nuorelle tämän luvun mukainen jälkihuolto 40 §:ssä tarkoitetun sijaishuollon päättymisen jälkeen. Jälkihuolto on järjestettävä myös 37 §:ssä tarkoitetun avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin.

— —

Hyvinvointialueen velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on ollut 1 momentissa tarkoitetun kodin ulkopuolisen sijoituksen päättymisen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta.

76 §

Jälkihuollon sisältö

Hyvinvointialueen on järjestettävä jälkihuolto lapsen tai nuoren tuen tarpeisiin perustuva 30 §:n 4 momentin mukainen asiakassuunnitelma huomioon ottaen tukemalla lasta tai nuorta sekä hänen vanhempiaan ja huoltajiaan sekä henkilöä, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on, siten kuin tämän lain avohuollon tukitoimia koskevassa 7 luvussa, perhehoitajien tukemista huollon siirron jälkeen koskevassa 46 §:n 2 momentissa, ihmissuhteita ja yhteydenpitoa koskevassa 54 §:ssä sekä tässä luvussa säädetään.

— —

76 a §

Asumisen ja toimeentulon turvaaminen jälkihuollossa

Kun riittämätön toimeentulo, puutteelliset asumisolot tai asunnon puuttuminen ovat olennaisena esteenä jälkihuollon piirissä olevan lapsen tai nuoren kuntoutumiselle, hyvinvointialueen on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

77 §

Itsenäistymisvarat

— —

Jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamisia taikka jos ne ovat riittämättömät, hyvinvointialueen on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Hyvinvointialueella on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 25 vuotta.

Hyvinvointialueen on annettava selvitys itsenäistymisvarojen kertymisestä ja maksamisesta sijoituksen päätyttyä ja huoltajan, edunvalvojan tai 15-vuotiaan lapsen sitä pyytäessä myös sijoituksen aikana.

78 §

Hyvinvointialueen ilmoitus sijoitettavasta lapsesta

Edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa lapsi on sijoitettu jonkin muun kuin sijoituksen tehneen hyvinvointialueen alueelle, sijoittajahyvinvointialueen tulee ilmoittaa tarvittavien lapsen palvelujen ja tukitoimien järjestämiseksi sekä sijaishuoltopaikan valvonnan toteuttamiseksi lapsen sijoituksesta ja sen päättymisestä sijoitushyvinvointialueelle, jonka on pidettävä rekisteriä alueelleen sijoitetuista lapsista.

79 §

Sijaishuollon valvonta

Sijoittajahyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshuoltoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja lapsi saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka sijoitushyvinvointialueen on 16 b §:n mukaisesti järjestettävä.

Sijaishuoltopaikan toimintaa valvovat lisäksi sijoitushyvinvointialue ja aluehallintovirasto. Valvontaa toteuttaessaan niiden tulee toimia yhteistyössä sijoittajahyvinvointialueen kanssa.

Jos sijoittajahyvinvointialue havaitsee sijaishuoltopaikan toiminnassa sellaisia epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaikuttaa sijoitettujen lasten hoitoon tai huolenpitoon, sen tulee salassapitovelvoitteiden estämättä ilmoittaa asiasta viipymättä sijoitushyvinvointialueelle ja 2 momentissa tarkoitetulle aluehallintovirastolle sekä tiedossaan oleville muille lapsia samaan sijaishuoltopaikkaan sijoittaneille hyvinvointialueille.

81 §

Yksityisesti sijoitettujen lasten hoidon valvonta

Lapsesta, jonka muu kuin hyvinvointialue on sijoittanut pysyväisluonteisesti yksityiskotiin, on viipymättä ilmoitettava hyvinvointialueelle. Ilmoituksen on velvollinen tekemään sekä lapsen huoltaja että henkilö, jonka hoitoon lapsi on sijoitettu. Ilmoituksen sisällöstä voidaan säätää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Ilmoituksen saatuaan hyvinvointialueen on selvitettävä, sopiiko yksityiskoti olosuhteiltaan lapsen hoitoon ja kasvatukseen, kykeneekö lapsen luokseen ottanut henkilö huolehtimaan lapsesta sekä onko sijoitus lapsen edun mukainen. Sijoituksen hyväksymisestä on tehtävä päätös.

Hyvinvointialueen on selvitettävä lapsen hoitoonsa ottaneelle henkilölle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä tuettava tarvittaessa hoitajaa järjestämällä 7 luvun mukaisia tukitoimia lapsen hoidon ja kasvatuksen edistämiseksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä sijoituksen jatkumiselle ja 3 momentin mukaisten tukitoimien tarvetta on tarpeen mukaan seurattava. Hyvinvointialueen on pidettävä rekisteriä lapsista, jotka se on sijoittanut yksityisesti.

Jos yksityiskoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hyvinvointialueen on yritettävä saada aikaan korjaus. Jollei korjausta saada aikaan, hyvinvointialue voi kieltää lapsen pitämisen tässä yksityiskodissa. Hyvinvointialueen on tällöin huolehdittava, että lapsen hoito ja kasvatus järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaan.

90 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Hyvinvointialueen alaisen viranhaltijan tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta suoraan hallinto-oikeudelta asioissa, jotka koskevat:

— —

Muun henkilön kuin hyvinvointialueen alaisen viranhaltijan rajoituksia ja rajoitustoimenpiteitä koskeviin päätöksiin saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään.

— —

92 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta asioissa, jotka koskevat:

1) 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua hyvinvointialueiden välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta;

— —

16 Luku

Erityiset säännökset

93 a §

Lain soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin, jos kyseessä on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n

1) 4 kohdassa tarkoitettu suhde ulkovaltoihin;
2) 7 kohdassa tarkoitettu lapsen oikeudellinen tai
3) 24 kohdassa tarkoitettu hallinnollinen puuttuminen henkilökohtaiseen.

Mitä 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa säädetään lastensuojelutoimenpiteistä päättävästä viranhaltijasta ja muusta toimivaltaisesta virkasuhteessa olevasta henkilöstä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan kunnan vastaavaan virkasuhteessa olevaan henkilöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

70.

Laki

korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) 11 §:n 3 momentin 4 kohta ja 12 § seuraavasti:

11 §

— —

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnan tehtävänä on:

— —

4) edistää Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottaman opiskeluterveydenhuollon ja hyvinvointialueiden järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun terveydenhuollon yhteensovittamista;

— —

12 §

Palvelujen yhteensovittaminen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa

Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on sovitettava yhteen opiskeluterveydenhuollon palvelut muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä kuntoutuspalveluihin yhteistyössä hyvinvointialueiden ja muiden palveluja järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi Kansaneläke-laitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on turvattava palvelukokonaisuuden ja sujuvien palveluketjujen toteutuminen yhteistyössä hyvinvointialueen järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuspalvelujen järjestäjien kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

71.

Laki

työterveyshuoltolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työterveyshuoltolain (1383/2001) 7 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti ja 24 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti laissa 1271/2009 ja 24 §:n 1 momentti laissa 1559/2009 seuraavasti:

7 §

Palvelujen tuottaminen

Työnantaja voi järjestää tässä laissa tarkoitetut työterveyshuollon palvelut:

1) hankkimalla tarvitsemansa palvelut hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköltä;

— —

Edellä 1 momentissa tarkoitettu työterveyshuollon palvelujen tuottaja voi hankkia työterveyshuoltoon kuuluvat laboratorio- ja kuvantamispalvelut, kliinisfysiologiset tutkimukset sekä kliiniset neurofysiologiset tutkimukset myös hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksiköltä tai yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä.

24 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien työterveyshuoltopalveluja tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle siten kuin siitä erikseen säädetään.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

72.

Laki

laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 3 §:n 4 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
— —
4) *merimiesterveyskeskuksella* terveydenhuoltolain (1326/2010) 19 §:ssä tarkoitettuja työterveyshuoltopalveluita tarjoavaa hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikköä;
— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

73.

Laki

työturvallisuuslain 40 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työturvallisuuslain (738/2002) 40 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 927/2017 seuraavasti:

40 a §

Luettelo biologisille tekijöille altistuneista työntekijöistä

— —

Työsuojeluviranomaisella, työterveyshuollolla, hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavalla lääkärillä sekä työsuojeluhenkilöstöllä on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettu luettelo nähtäväkseen. Työntekijällä on oikeus saada nähtäväkseen itseään koskevat tiedot luettelosta.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

74.

Laki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 6 § seuraavasti:

6 §

Sopimusten tekeminen

Laitos voi tehdä sopimuksia tutkimushankkeiden ja -ohjelmien toteuttamisesta ja toimintaansa liittyvien tehtävien ja tutkimusten suorittamisesta sekä toimeksiantajana että työn suorittajana. Laitos voi talousarvionsa rajoissa käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Laitos ei saa antaa kunnille, hyvinvointialueille eikä HUS-yhtymälle maksullisia konsultaatiopalveluja, jotka kohdistuvat sellaisiin hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän järjestämisvastuulla oleviin sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistehtäviin, joita laitos suorittaa lain, 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ministeriön määräyksen tai tulossopimuksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

75.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan pelastuslain (379/2011) 23—25, 28, 29, 44 ja 85 §, sellaisina kuin niistä ovat 23 § laissa 1387/2019 ja 24 § osaksi laissa 415/2015, sekä

muutetaan 2 a §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 16 §:n 3 momentti, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 3 momentti, 20 ja 21 §, 4 luvun otsikko 26 §:n 2 momentti, 27, 30 ja 33 §, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti ja 2 momentin 12 kohta, 47 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 50 §:n 1 momentti, 65 §:n 1 ja 3 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 §, 79 §:n 3 momentti, 80 §, 81 §:n 1 ja 2 momentti, 82 ja 83 §, 87 §:n 1 momentti, 88 §, 89 §:n 6 momentti sekä 96, 99, 104, 108 ja 109 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 a §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 26 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 27 §, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti ja 2 momentin 12 kohta, 47 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 65 §:n 1 ja 3 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 ja 80 §, 87 §:n 1 momentti, 89 §:n 6 momentti, 96 ja 109 § laissa 1353/2018 sekä 104 § laeissa 928/2015, 1078/2018 ja 1387/2019 seuraavasti:

2 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *pelastustoimella* tehtäväalaa, joka koostuu tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoiminnasta;

2) *pelastustoiminnalla* kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia;

3) *suojaväistöllä* ihmisten ja omaisuuden kiireellistä evakuointia, joka tapahtuu pelastusviranomaisen määräyksestä tulipalon tai muun onnettomuuden tai niiden välittömän uhan vuoksi;

4) *väestönsuojelulla* valmiuslain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusolojen aikana tapahtuvaa humanitaaristen tehtävien suorittamista, joiden tarkoituksena on siviiliväestön suojelu vihollisuuksien ja onnettomuuksien vaaroja vastaan ja siviiliväestön auttaminen selviytymään niiden välittömiltä vaikutuksilta sekä välittömien edellytysten luominen eloonjäämiselle;

5) *pelastuslaitoksella* pelastustoimen tehtäväalaan kuuluvien palveluiden omasta tuotannosta vastaavaa hyvinvointialueen organisaatiota;

6) *sopimuspalokunnalla* pelastustoimen järjestelmään kuuluvaa vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa tai sotilaspalokuntaa, joka on tehnyt hyvinvointialueen kanssa sopimuksen pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

— —

6 §

Avotulen teko

— —

Hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi perustellusta syystä kieltää avotulen teon hyvinvointialueella tai osassa sitä määräajaksi. Päätöksestä tulee tiedottaa tarpeellisessa laajuudessa.

16 §

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

— —

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle. Hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä, että yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma toimitetaan sille tiedoksi edellä mainitun määräajan jälkeen. Jos 2 momentissa tarkoitettu selvitys ja arvio tilaisuuden vaaroista ja riskeistä tai niiden perusteella määritellyt turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet ovat hyvinvointialueen pelastusviranomaisen arvion mukaan puutteelliset, hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi palauttaa suunnitelman täydennettäväksi. Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee myös tarvittaessa suorittaa kohteessa 80 §:n mukainen palotarkastus ja ryhtyä 81 ja 82 §:n mukaisiin toimenpiteisiin. Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa sille toimitetusta suunnitelmasta poliisille ja ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle. Velvollisuudesta ilmoittaa pelastusviranomaiselle räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä.

— —

18 §

Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa

— —

Edellä 1 momentin mukaisella toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa hyvinvointialuetta, kuntaa ja muuta julkisoikeudellista yhteisöä. Toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan myös yritystä ja muuta yhteisöä, joka hyvinvointialueen, kunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tai muutoin vastaa tai huolehtii hoitolaitoksen ylläpidosta tai palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä.

19 §

Poistumisturvallisuusselvitys

— —

Poistumisturvallisuusselvitys ja sen muutokset on toimitettava hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle 20 §:n 1 momentissa tarkoitetun arvion tekemistä varten. Poistumisturvallisuusselvitys on toimitettava lisäksi tiedoksi rakennusvalvontaviranomaiselle.

— —

20 §

Poistumisturvallisuuden arviointi ja poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee arvioida poistumisturvallisuusselvityksen perusteella, täyttääkö poistumisturvallisuus 18 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun asian ratkaisemista hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan määräajassa täydentämään 19 §:ssä tarkoitettua poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa kohteessa poistumiskokeen.

Jos poistumisturvallisuus ei täytä 18 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia hyvinvointialueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

21 §

Poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys

Jos toiminnanharjoittajan 20 §:n 3 momentin mukaisesti suunnittelemilla toimenpiteillä ei voida saattaa kohteen poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, hyvinvointialueen pelastusviranomaisen on annettava 81 §:n mukainen korjausmääräys, jonka yhteydessä voidaan myös määrätä 82 §:n mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia.

4 luku

Vastuu pelastustoimen tehtävistä

26 §

Pelastusviranomaiset

— —

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä hyvinvointialueen asianomainen monijäseninen toimielin.

27 §

Hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävät

Pelastustoimen järjestämisestä hyvinvointialueella säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa (/) ja pelastustoimen järjestämisestä annetussa laissa (/).

Hyvinvointialue päättää, millä tavoin, pelastuslaitos huolehtii alueellaan:

1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;

2) pelastustoimen valvontatehtävistä;

3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;

4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä 2 momentissa ja muussa laissa säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

1) tuottaa ensihoitopalveluun kuuluvia palveluita siten kuin hyvinvointialue siitä päättää;

2) osallistuu 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon;

3) huolehtii muistakin muussa laissa hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Tämän lain 32 §:n mukaisessa pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna sopimuspalokuntaa tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan kuin hyvinvointialue niiden kanssa sopii.

Hyvinvointialueen, pelastuslaitoksen ja pelastusviranomaisten tehtävistä pelastustoimessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Sammutusvesi

Pelastuslaitoksen tulee tehdä suunnitelma sammutusveden hankinnasta ja toimittamisesta (*sammutusvesisuunnitelma*) yhteistyössä hyvinvointialueeseen kuuluvien kuntien ja hyvinvointialueen alueella toimintaa harjoittavien vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettujen vesihuoltolaitosten sekä näille vettä toimittavien vesilaitosten kanssa. Sammutusvesisuunnitelma on laadittava siten, että sammutusveden hankinta ja toimittaminen vastaavat pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitetussa palvelutasopäätöksessä määriteltyjä onnettomuusuhkia. Sammutusvesisuunnitelman hyväksyy aluevaltuusto.

Kunnan tulee huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Kunnan tulee ottaa sammutusveden hankinta huomioon vesihuollon kehittämisen suunnittelussa sekä hyväksyessään vesihuoltolaitokselle vesihuoltolaissa tarkoitetun toiminta-alueen. Kunnan vastuulla olevaan sammutusveden hankintaan kuuluu lisäksi velvollisuus huolehtia sammutusvesisuunnitelmassa määriteltävistä sammutusveden ottopaikoista luonnonvesilähteisiin.

Vesihuoltolaissa tarkoitettu vesihuoltolaitos ja tälle vettä toimittava vesilaitos toimittavat sammutusvettä vesijohtoverkostosta sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla pelastuslaitoksen tarpeisiin. Sammutusveden toimittamiseen kuuluu vedenhankinta ja johtaminen vesihuoltolaitoksen verkostoon kuuluviin paloposteihin ja sammutusvesiasemille. Lisäksi sammutusveden toimittamiseen kuuluu palopostien ja sammutusvesiasemien kunnossapito ja huolto. Sammutusveden toimittamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisen perusteista sovitaan sammutusvesisuunnitelmassa sammutusveden hankinnasta 2 momentin mukaisesti vastaavan kunnan ja sammutusvettä toimittavan vesihuoltolaitoksen kesken.

33 §

Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten sekä Hätäkeskuslaitoksen kanssa laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä. Hälytysohjeessa tulee ottaa huomioon myös pelastuslaitosten hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvussa tarkoitettuun sopimukseen perustuva yhteistoiminta ja jäljempänä 45 §:ssä pelastuslaitokselle säädetty velvollisuus antaa apua toiselle pelastuslaitokselle.

Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä hyvinvointialueelta ne ovat.

Pelastuslaitosten on huolehdittava hälytysohjeiden valtakunnallisesta yhteensovittamisesta sekä pelastuslaitosten kesken että Hätäkeskuslaitoksen kanssa.

34 §

Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoiminnan johtajana toimii sen hyvinvointialueen pelastusviranomainen, jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvun nojalla toisin ole sovittu tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 5 §:n nojalla säädetty. Pelastustoimintaa voi kuitenkin tilapäisesti johtaa muu hyvinvointialueen pelastuslaitoksen palveluksessa oleva tai sopimuspalokuntaan kuuluva siihen saakka, kun toimivaltainen pelastusviranomainen ottaa pelastustoiminnan johtaakseen. Pelastustoiminnan johtaja toimii virkavastuun alaisena.

— —

36 §

Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet

Tulipalon sammuttamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi sekä muun onnettomuuden torjumiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi sekä vaaran välttämiseksi hyvinvointialueen pelastusviranomaisella ja sisäministeriön pelastusviranomaisella on oikeus, jos tilanteen hallitseminen ei muutoin ole mahdollista:

1) määrätä ihmisiä suojautumaan sekä panna toimeen suojaväistö;

2) ryhtyä sellaisiin välttämättömiin toimenpiteisiin, joista voi aiheutua vahinkoa kiinteälle tai irtaimelle omaisuudelle;

3) määrätä antamaan käytettäväksi rakennuksia, viesti- ja tietoliikenneyhteyksiä ja välineitä sekä pelastustoiminnassa tarvittavaa kalustoa, välineitä ja tarvikkeita, elintarvikkeita, poltto- ja voiteluaineita ja sammutusaineita;

4) ryhtyä muihinkin pelastustoiminnassa tarpeellisiin toimenpiteisiin.

— —

40 §

Jälkiraivaus ja -vartiointi sekä jälkitorjunta

— —

Jos kohteen omistajaa ei tavoiteta tai tämä ei huolehdi jälkiraivauksen ja -vartioinnin suorittamisesta, hyvinvointialueen pelastusviranomaisella on oikeus teettää välttämättömät toimenpiteet omistajan kustannuksella.

42 §

Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä

— —

Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös hyvinvointialuetta, kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

46 §

Yhteistyö pelastustoiminnassa

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Edellä 1 momentissa säädetyssä tarkoituksessa:

— —

12) valtion eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset, hyvinvointialueen sekä kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti;

— —

47 §

Pelastustoiminnan suunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat.

— —

49 §

Velvollisuus antaa virka-apua ja asiantuntija-apua pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle

Sen lisäksi, mitä 46 §:ssä säädetään viranomaisten yhteistyöstä pelastustoiminnassa, valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiset ja laitokset sekä Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa (418/2011) tarkoitettu Suomen metsäkeskus ovat velvollisia antamaan pyynnöstä pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle toimialaansa kuuluvaa tai siihen muuten soveltuvaa virka-apua pelastusviranomaisten ja Rajavartiolaitoksen tässä laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Sama velvollisuus on valtion omistamilla liikelaitoksilla ja yhtiöillä.

— —

50 §

Pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille

Pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

— —

65 §

Yhteistoiminta väestönsuojeluun varautumisessa

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat niissä palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsopimussuhteessa olevan henkilön tehtäviin. Edellä sanottu koskee myös näiden tehtävien suorittamista varten tarpeelliseen koulutukseen osallistumista.

— —

Pelastustoimen viranomaiset huolehtivat niiden vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta. Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtii yleisesti Ahvenanmaan maakuntaa koskevien väestönsuojeluvalmistelujen ja -järjestelyjen yhteensovittamisesta.

— —

66 §

Geneven yleissopimusten mukainen suojelu

— —

Sisäministeriö päättää asianomaisen ministeriön tai hyvinvointialueen pelastusviranomaisen esityksestä, mitä henkilöitä, materiaalia ja tiloja 1 momentissa tarkoitettu suojelu koskee. Ahvenmaan maakunnassa esityksen tekee Ahvenanmaan valtionvirasto.

67 §

Velvollisuus osallistua väestönsuojelukoulutukseen

Sisäministeriö ja aluehallintovirasto voivat asianomaisen ministeriön tai hyvinvointialueen pelastusviranomaisen esityksestä määrätä väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön osallistumaan Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen enintään kymmeneksi vuorokaudeksi vuodessa. Ahvenmaan maakunnassa esityksen tekee Ahvenanmaan valtionvirasto.

79 §

Valvontasuunnitelma

— —

Valvontasuunnitelman tulee perustua hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma on toimitettava tiedoksi aluehallintovirastolle.

— —

80 §

Palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittaminen

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa hyvinvointialueen pelastusviranomainen.

Palotarkastus saadaan suorittaa rakennuksessa ja rakennelmassa, niihin kuuluvissa huoneistoissa ja asunnoissa sekä muissa kohteissa. Palotarkastuksen suorittaja on päästettävä kaikkiin tarkastettaviin tiloihin ja kohteisiin. Tarkastettavan kohteen edustajan on esitettävä säädöksissä vaaditut suunnitelmat, muut asiakirjat ja järjestelyt.

Kiinteistön omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on pyynnöstä toimitettava hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle maksutta 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma, 22 b ja 22 c §:ssä tarkoitettu suunnitelma ja mahdolliset muut sellaiset kohteen palo- ja poistumisturvallisuudesta laaditut asiakirjat, joita hyvinvointialueen pelastusviranomainen tarvitsee 78 §:n mukaisessa valvontatehtävässään.

Palotarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, jossa tulee riittävästi yksilöidä tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut. Pöytäkirja on myös laadittava, jos hyvinvointialueen pelastusviranomainen muutoin valvonnan yhteydessä antaa 81 §:ssä tarkoitetun korjausmääräyksen tai keskeyttää välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaraa aiheuttavan toiminnan. Pöytäkirja on viipymättä annettava tiedoksi asianosaisille.

81 §

Korjausmääräys ja toiminnan keskeyttäminen

Jos hyvinvointialueen pelastusviranomainen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita tässä laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa, pelastusviranomaisen on määrättävä ne korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, korjaamiselle tulee antaa määräaika.

Jos hyvinvointialueen pelastusviranomainen tämän lain mukaista valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita muussa laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa ja arvioi puutteiden aiheuttavan vakavaa vaaraa henkilöturvallisuudelle, pelastusviranomainen voi määrätä puutteet korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, asiasta tulee ilmoittaa asianomaiselle valvontaviranomaiselle.

— —

82 §

Erityiset turvallisuusvaatimukset

Kohteeseen, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran, hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi, jos se on välttämätöntä, määrätä toiminnanharjoittajan hankkimaan tarkoituksenmukaista sammutuskalustoa ja muita pelastustyötä helpottavia laitteita tai asentamaan automaattisen sammutuslaitteiston taikka ryhtymään kohteessa muihin välttämättömiin toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä ihmisten ja omaisuuden turvaamiseksi onnettomuuden varalta.

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee kuulla maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä tarkoitettua kunnan rakennusvalvontaviranomaista valmisteltaessa 1 momentissa tarkoitettua määräystä kohteessa edellytettävistä turvallisuusvaatimuksista, jos turvallisuusvaatimusten toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

83 §

Puolustusvoimien salassa pidettävät kohteet

Mitä 78 §:ssä säädetään, ei koske sellaisia Puolustusvoimien hallinnassa olevia kohteita, jotka valtakunnan turvallisuuden vuoksi on pidettävä salassa ja joiden valvontatehtävästä Puolustusvoimat on hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle ilmoittanut pitävänsä huolta. Puolustusvoimat vastaa näiden kohteiden palotarkastuksista. Tarkastustoiminnasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä puolustusministeriön asetuksella.

87 §

Velvollisuus tilastotietojen antamiseen

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee toimittaa pelastustoimen suoritteista, voimavaroista, järjestelyistä ja muusta varautumisesta sekä toimenpiderekisteristä maksutta sisäministeriölle, aluehallintovirastolle ja Pelastusopistolle tietoja, jotka ovat tarpeen tilastojen tekemistä varten. Tiedot voidaan tarvittaessa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla, ja ne voivat sisältää myös salassa pidettäviä tietoja.

— —

88 §

Tiedonsaantioikeus palon- ja onnettomuuden tutkinnassa

Edellä 41 §:ssä tarkoitettua palontutkintaa suorittavalla hyvinvointialueen pelastusviranomaisella ja 107 §:n mukaista onnettomuuden tutkintaa suorittamaan määrätyllä tutkintalautakunnan jäsenellä ja asiantuntijalla on oikeus päästä onnettomuuskohteeseen ja ottaa näytteitä sekä saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tutkinnassa välttämättömiä tietoja ja asiakirjoja onnettomuuskohteen edustajalta ja viranomaisilta.

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

— —

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

96 §

Eräiden suoritteiden maksullisuus

Tässä laissa tarkoitetuista hyvinvointialueen pelastusviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää aluevaltuusto siten kuin hyvinvointialueesta annetussa laissa säädetään. Maksu voidaan periä:

1) 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;

2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta;

3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun maksun perimisen edellytyksenä on, että paloilmoitin on aikaisemmin aiheuttanut erheellisen ilmoituksen ja hyvinvointialueen pelastusviranomainen on kirjallisesti kehottanut kohteen omistajaa, haltijaa tai toiminnanharjoittajaa korjaamaan laitteen tai ryhtymään muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin erheellisten paloilmoitusten estämiseksi. Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut maksut saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

99 §

Metsä- ja maastopalojen sammutuskustannukset

Jos metsä- tai maastopalo on ulottunut useamman hyvinvointialueen alueelle, sammutuskustannukset maksaa se hyvinvointialue, jonka alueella palo on saanut alkunsa, jollei toisin sovita. Muiden hyvinvointialueiden on korvattava näistä kustannuksista osuutensa palaneen pinta-alan tai muun kohtuullisen perusteen mukaan.

104 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimelta sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Muutoksenhakuun hyvinvointialueen viranomaisen 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä hyvinvointialueesta annetun lain 16 luvussa säädetään.

Muutoksenhakuun rakennusluvan myöntävän viranomaisen päätökseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään.

Muutoksenhakuun uhkasakon asettamista ja teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista sekä täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Päätöstä on 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa noudatettava heti muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

108 §

Pelastustoimen laitteiden sijoittaminen rakennukseen

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisella on oikeus sijoittaa rakennukseen tai rakennelmaan pelastustoimen tarvitsemia laitteita. Rakennuksen tai rakennelman omistajaa ja haltijaa tulee kuulla ennen laitteiden sijoittamista. Laitteiden sijoittamiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 161—163 §:ssä säädetään yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta.

109 §

Viranomaisverkon käytettävyyttä koskevat erityiset vaatimukset

Jos sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 250 §:n 1 momentissa tarkoitetun viranomaisverkon käytettävyys rakennuksessa tai rakennelmassa, jossa on tavanomaista suurempi henkilöturvallisuusriski, on estynyt rakennuksesta tai rakennelmasta johtuvasta rakenteellisesta syystä ja viranomaisverkon käytettävyys ei ole riittävä pelastustoiminnan asianmukaiseksi suorittamiseksi, hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi määrätä rakennuksen tai rakennelman omistajan hankkimaan välttämättömiä viranomaisverkon käytettävyyttä varmistavia laitteita ja pitämään ne toimintakunnossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleet alueen pelastuslaitoksen ylimmän viranhaltijan määräykset pelastuslaitoksen viranhaltijoista pysyvät voimassa, jollei hyvinvointialueen pelastuslaitoksen ylin viranhaltija toisin määrää.

76.

Laki

palosuojelurahastolain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on laissa 1057/2006 seuraavasti:

14 §

Avustukset ja muu rahoitus

— —

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, hyvinvointialueille ja sopimuspalokunnille.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

77.

Laki

meripelastuslain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan meripelastuslain (1145/2001) 4 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1356/2018 seuraavasti:

4 §

Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat

Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu hyvinvointialueen pelastusviranomainen, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, poliisi, Puolustusvoimat, sosiaali- ja terveysviranomaiset, Tulli ja ympäristöviranomaiset *(muu meripelastusviranomainen)* ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.

Muiden meripelastusviranomaisten tehtävät meripelastustoimessa ovat seuraavat:

— —

5) hyvinvointialueen pelastustoimi, poliisi ja Tulli osallistuvat etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi niille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa; hyvinvointialueen pelastustoimi osallistuu pelastustoimen erikoiskoulutetun meritoimintaryhmän toimintaan, jos tästä on hyvinvointialueen pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken erikseen sovittu;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

78.

Laki

rahankeräyslain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 5 §:n 4 momentti seuraavasti:

5 §

Rahankeräyksen järjestäjä

— —

Valtiolle, hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, kunnalle ja kuntayhtymälle ei myönnetä rahankeräyslupaa, eivätkä ne saa järjestää pienkeräystä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat järjestää rahankeräyksen valtion, hyvinvointialueen, HUS-yhtymän, kunnan tai kuntayhtymän toimintaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

79.

Laki

isyyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan isyyslain (11/2015) 5 §, 16 §:n 2, 3, 5 ja 6 momentti, 19 §:n 4 momentti ja 59 §, sellaisina kuin niistä ovat 16 §:n 2, 3, 5 ja 6 momentti laissa 1596/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 59 a § seuraavasti:

5 §

Isyyden selvittämisen toimeenpanija

Isyyden selvittää lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jonka alueella äidillä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta. Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta, lapsen äiti on kuollut tai äidillä ei ole Suomessa kotikuntaa, isyyden selvittää kuitenkin lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsella on kotikunta tai, jos lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa, sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsi oleskelee.

Jos mies haluaa tunnustaa isyytensä, eikä isyyden selvittäminen kuulu minkään 1 momentissa tarkoitetun hyvinvointialueen lastenvalvojalle, isyyden selvittää lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jonka alueella miehellä on kotikunta.

Jos isyyden selvittäminen ei 1 ja 2 momentin mukaan kuulu minkään hyvinvointialueen lastenvalvojalle, isyyden selvittää Helsingin kaupungin lastenvalvoja.

16 §

Isyyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää

— —

Ilmoitus on annettava henkilökohtaisesti ja tulevan äidin läsnä ollessa terveydenhoitajalle tai kätilölle sen hyvinvointialueen äitiysneuvolassa tai neuvolapalveluita hyvinvointialueen toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa syntyvän lapsen äidille ja miehelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

Tunnustamislausuma, jota 2 momentissa tarkoitetaan, voidaan antaa myös lastenvalvojalle sillä hyvinvointialueella, jonka alueella äidillä on kotikunta, jos äiti esittää todistuksen raskaudestaan. Tällöin noudatetaan, mitä 2 momentissa säädetään.

— —

Tunnustamisesta laadittavasta asiakirjasta säädetään 22 §:ssä. Äidin hyväksyttyä tunnustamisen kirjallisesti asiakirja on viipymättä toimitettava sen hyvinvointialueen lastenvalvojalle, jolle isyyden selvittäminen 5 §:n mukaan kuuluu.

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa hyvinvointialueeseen.

19 §

Tunnustamisen hyväksyminen

— —

Hyväksyminen, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, annetaan sen hyvinvointialueen lastenvalvojalle, joka selvittää isyyden. Hyväksymisen voi vastaanottaa myös se, joka 18 §:n 2 momentin mukaan voi ottaa vastaan tunnustamisen. Hyväksyminen on annettava sen vastaanottajalle henkilökohtaisesti.

59 §

Virka-apu

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen hyvinvointialueen lastenvalvojalle isyyden selvittämisessä ja vahvistamisessa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

59 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

80.

Laki

äitiyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan äitiyslain (253/2018) 5 §, 14 §:n 2, 3, 5 ja 6 momentti ja 51 § sekä
lisätään lakiin uusi 51 a § seuraavasti:

5 §

Äitiyden selvittämisen toimeenpanija

Jos äitiyden selvittämisen tarve todetaan isyyden selvittämisen yhteydessä, äitiyden selvittää lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jossa isyyden selvittäminen on toimitettu.

Jos äitiyden selvittäminen tapahtuu muussa kuin isyyden selvittämisen yhteydessä, äitiyden selvittää lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsen synnyttäneellä äidillä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta. Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta, lapsen synnyttänyt äiti on kuollut tai hänellä ei ole Suomessa kotikuntaa, äitiyden selvittää kuitenkin lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsella on kotikunta tai, jos lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa, sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsi oleskelee.

Jos nainen haluaa tunnustaa äitiytensä eikä äitiyden selvittäminen kuulu minkään 1 tai 2 momentissa tarkoitetun hyvinvointialueen lastenvalvojalle, äitiyden selvittää lastenvalvoja sillä hyvinvointialueella, jonka alueella naisella on kotikunta.

Jos äitiyden selvittäminen ei 1–3 momentin mukaan kuulu minkään hyvinvointialueen lastenvalvojalle, äitiyden selvittää Helsingin kaupungin lastenvalvoja.

14 §

Äitiyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää

— —

Tunnustajan on annettava ilmoitus henkilökohtaisesti ja raskaana olevan läsnä ollessa terveydenhoitajalle tai kätilölle sen hyvinvointialueen äitiysneuvolassa tai neuvolapalveluita hyvinvointialueen toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa perheelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

Tunnustamislausuma, jota 2 momentissa tarkoitetaan, voidaan antaa myös lastenvalvojalle sillä hyvinvointialueella, jonka alueella raskaana olevalla on kotikunta, jos tämä esittää todistuksen raskaudestaan. Tällöin noudatetaan, mitä 2 momentissa säädetään.

— —

Tunnustamisesta laadittavasta asiakirjasta säädetään 20 §:ssä. Raskaana olevan hyväksyttyä tunnustamisen kirjallisesti asiakirja on viipymättä toimitettava sen hyvinvointialueen lastenvalvojalle, jolle äitiyden selvittäminen 5 §:n mukaan kuuluu.

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa hyvinvointialueeseen.

51 §

Virka-apu

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen hyvinvointialueen lastenvalvojalle äitiyden selvittämisessä ja vahvistamisessa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

51 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

81.

Laki

adoptiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan adoptiolain (22/2012) 14 §:n 1 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 24 §:n 3 momentti, 32 §:n 1 momentti, 61 §:n 1 momentti, 63 §:n 1 momentti, 80 §, 87 §:n 1 ja 2 momentti, 92 §:n 3 momentti ja 94 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 63 §:n 1 momentti laissa 197/2019,

sekä *lisätään* lakiin uusi 97 a § seuraavasti:

14 §

Suostumuksen antaminen

Vanhemman ja 13 §:ssä tarkoitetun henkilön suostumus adoptioon on annettava hyvinvointialueelle tai 22 §:n 1 momentissa tarkoitetulle adoptiotoimistolle. Ulkomailla suostumus on annettava sille, joka konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n mukaan voi antaa notaaripalveluita edustustossa, tai tämän lain 67 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

— —

21 §

Adoptioneuvonnan pyytäminen

Lapsen vanhemman, joka aikoo antaa alaikäisen lapsensa adoptiolapseksi, ja henkilön, joka aikoo adoptoida alaikäisen lapsen, on pyydettävä adoptioneuvonnan järjestämistä siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella hänen kotikuntansa sijaitsee, tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston luvan saaneelta adoptiotoimistolta.

22 §

Adoptioneuvonnan antajat

Adoptioneuvontaa saavat antaa hyvinvointialueet sekä adoptiotoimistot, jotka ovat saaneet Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston luvan harjoittaa adoptioneuvontaa (*adoptioneuvonnan antajat*).

— —

24 §

Adoptioneuvonnan tehtävät

— —

Jos adoptioneuvontaa antaa adoptiotoimisto, sen on hankittava lausunto lapsen ja hakijoiden olosuhteista siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella heidän kotikuntansa sijaitsee.

— —

32 §

Palvelunantajat

Kansainvälistä adoptiopalvelua saavat antaa ne hyvinvointialueet ja muut yhteisöt, jotka ovat saaneet adoptiolautakunnan luvan tähän toimintaan (*palvelunantajat*).

— —

61 §

Vireillepano

Yhteydenpitoa koskeva asia pannaan vireille käräjäoikeudessa kirjallisella hakemuksella, jonka voi tehdä lapsen aikaisempi vanhempi, adoptiovanhempi, lapsen huoltaja tai hyvinvointialue.

— —

63 §

Selvityksen hankkiminen, lapsen kuuleminen ja väliaikainen määräys

Lapsen toivomusten ja mielipiteen sekä muiden yhteydenpitoa koskevan asian ratkaisemiseen vaikuttavien olosuhteiden selvittämiseksi tuomioistuimen on tarvittaessa hankittava selvitys niiltä hyvinvointialueilta, joiden alueella lapsen, hänen aikaisemman vanhempansa ja adoptiovanhemman kotikunta sijaitsee. Jos tällaisella henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa, selvitys on hankittava siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella henkilö oleskelee.

— —

80 §

Hyvinvointialueen lausunto

Tuomioistuin tai muu viranomainen voi käsitellessään 68–75 §:ssä tarkoitettua asiaa, joka koskee alle 18-vuotiasta lasta, tarvittaessa pyytää lausunnon asiaan osallisen olosuhteista siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella lapsen kotikunta sijaitsee.

87 §

Lupa adoptiotoimiston ylläpitämiseen ja kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi hakemuksesta myöntää luvan adoptiotoimiston ylläpitämiseen hyvinvointialueelle, Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle sekä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidylle yhdistykselle ja muulle vastaavalle yhteisölle.

Adoptiolautakunta voi hakemuksesta myöntää luvan kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen hyvinvointialueelle, Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle sekä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidylle yhdistykselle ja muulle vastaavalle yhteisölle.

— —

11 luku

Erinäiset säännökset

92 §

Asiakirjojen säilyttäminen ja siirtäminen

— —

Jos adoptiotoimisto tai palvelunantaja lopettaa tässä laissa tarkoitetun toimintansa, 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on siirrettävä sen hyvinvointialueen säilytettäviksi, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto antaa tehtäväksi ottaa vastaan asiakirjat.

94 §

Tietopyynnön käsittely

Jos adoptiolautakunnalle toimitetaan Euroopan neuvoston sopimuksen 15 artiklassa tarkoitettu tietopyyntö, lautakunnan tulee pyytää asiassa selvitystä siltä hyvinvointialueelta, joka lautakunnan arvion mukaan parhaiten kykenee hankkimaan pyydetyt tiedot.

— —

97 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

82.

Laki

avioliittolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan avioliittolain (234/1929) 22 §:n 2 momentti, 32 §:n 3 momentti ja 50 §, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 2 momentti laissa 1387/2009, 32 §:n 3 momentti laissa 411/1987 ja 50 § laissa 1078/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 32 a § ja 50 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1078/2010, uusi 5 momentti seuraavasti:

22 §

— —

Perheasioiden sovittelun järjestämisestä huolehtii hyvinvointialue. Sovittelua voivat antaa lisäksi ne yhteisöt, yhtymät ja säätiöt sekä henkilöt, jotka ovat saaneet aluehallintoviraston luvan tähän toimintaan.

— —

I OSA

AVIOLIITON SOLMIMINEN JA PURKAMINEN

6 luku

Yhteiselämän lopettaminen ja avioero

32 §

— —

Lapsen vanhemman tai hyvinvointialueen vaatimuksesta tuomioistuimen tulee antaa päätös huollosta ja tapaamisoikeudesta siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983) säädetään.

32 a §

Mitä 22 ja 32 §:ssä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

50 §

Puolisot voivat tehdä keskenään sopimuksen 47 tai 48 §:n nojalla toiselle puolisolle suoritettavasta elatusavusta. Sopimus on tehtävä kirjallisesti sekä esitettävä sen hyvinvointialueen vahvistettavaksi, jonka alueella puolisolla tai toisella heistä on asuinpaikka.

Jos kummallakaan puolisolla ei ole Suomessa asuinpaikkaa, mutta Suomen tuomioistuin on toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 3 tai 6 artiklan mukaan toimivaltainen elatusta koskevassa asiassa, hyvinvointialue voi vahvistaa 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen, jos osapuolet ovat elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn pöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti sopineet, että

elatusvelvoitteeseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimus on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungille.

Ennen sopimuksen vahvistamista hyvinvointialueen on harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena ottaen huomioon puolison elatuksen tarve, toisen puolison maksukyky sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Sopimus, jonka hyvinvointialue on vahvistanut, voidaan panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen antama lainvoimainen päätös.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

83.

Laki

hedelmöityshoidoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hedelmöityshoidoista annetun lain (1237/2006) 2 §:n 6 kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

6) *terveydenhuollon toimintayksiköllä* terveyskeskusta, sairaalaa ja siitä erillään olevaa sairaanhoidon toimintayksikköä, hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän päättämää muuta hoitovastuussa olevaa kokonaisuutta sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

84.

Laki

lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen elatuksesta annetun lain (704/1975) 8, 8 a ja 8 b § ja 13 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 § osaksi laissa 1079/2010, 8 a § laissa 1079/2010, 8 b § laissa 15/2015 sekä 13 a §:n 1 momentti laissa 1307/2014, sekä

lisätään lakiin uusi 8 c § seuraavasti:

3 luku

Elatusavun vahvistaminen sopimuksella

8 §

Elatusavusta tehty sopimus on esitettävä vahvistettavaksi sille hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsella on asuinpaikka tai, jos lapsella ei ole Suomessa asuinpaikkaa, sille hyvinvointialueelle, jonka alueella elatusvelvollisella on asuinpaikka. Jos kummallakaan heistä ei ole Suomessa asuinpaikkaa, sopimuksen vahvistamiseen sovelletaan, mitä 8 a §:ssä säädetään.

Hyvinvointialueen on vahvistettava elatusavusta tehty sopimus, jos sopimuksen sisältö on tämän lain mukainen ja sopimus on tehty säädetyssä muodossa sekä muutoin tämän lain säännöksiä noudattaen. Ennen sopimuksen vahvistamista hyvinvointialueen on erityisesti harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena ottaen huomioon lapsen oikeus riittävään elatukseen, vanhempien maksukyky sekä muut asiaan vaikuttavat seikat siten kuin 1–3 ja 6 §:ssä säädetään.

Elatusavusta tehty sopimus, jonka hyvinvointialue on vahvistanut, voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

8 a §

Hyvinvointialue voi vahvistaa elatusavusta tehdyn sopimuksen, vaikka lapsella tai elatusvelvollisella ei ole Suomessa asuinpaikkaa, jos Suomen tuomioistuin on asiassa toimivaltainen toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 3 tai 6 artiklan mukaan ja osapuolet ovat elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn pöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti sopineet, että elatusvelvoitteeseen sovelletaan Suomen lakia.

Sopimus, jota 1 momentissa tarkoitetaan, on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungille. Jos sopimus tehdään samanaikaisesti lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta tehtävän sopimuksen kanssa, sopimuksen vahvistamista on kuitenkin pyydettävä siltä hyvinvointialueelta, joka on toimivaltainen vahvistamaan lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta tehdyn sopimuksen.

8 b §

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen hyvinvointialueen lastenvalvojalle elatusavun vahvistamista koskevissa asioissa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

8 c §

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

13 a §

Jos lapsi on joutunut tai on vaarassa joutua elatuksen puutteeseen eikä vanhemman velvollisuutta suorittaa elatusapua ole vahvistettu tai jos vahvistettu elatusapu on lapsen elatukseen riittämätön, hyvinvointialueella on oikeus ajaa lapsen puolesta kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

85.

Laki

lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 8 §:n 1—3 ja 5 momentti, 9 b §:n 1 ja 2 momentti, 11 a §:n 1 ja 2 momentti, 12 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti, 17 b §:n 1 momentti, 17 d §, 19 §:n 2 momentti, 35 §:n 2 momentti, 39 §:n 2 momentti, 46 §:n 3 momentti ja 49 §:n 1 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat, 8 §:n 1—3 ja 5 momentti, 9 b §:n 1 ja 2 momentti, 11 a §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti, 17 b §:n 1 momentti, 17 d §, 39 §:n 2 momentti ja 49 §:n 1 kohta laissa 190/2019, 19 §:n 2 momentti ja 35 §:n 2 momentti laissa 186/1994 sekä 46 §:n 3 momentti laissa 662/2015, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 190/2019 kumotun 8 a §:n tilalle uusi 8 a § seuraavasti:

8 §

Sopimuksen vahvistaminen

Sopimus lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on tehtävä kirjallisesti ja se on esitettävä vahvistettavaksi sille hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsella on asuinpaikka. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vahvistaa sopimuksessa käytettävien lomakkeiden kaavan.

Jos lapsella ei ole asuinpaikkaa Suomessa, sopimus on esitettävä vahvistettavaksi sille hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsella on viimeksi ollut Suomessa asuinpaikka tai, jos lapsella ei ole ollut Suomessa asuinpaikkaa, sille hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen vanhemmilla tai jommallakummalla vanhemmista on asuinpaikka. Jos mikään hyvinvointialue ei edellä säädetyn nojalla ole toimivaltainen, sopimus on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungille.

Hyvinvointialueen on harkitessaan, voidaanko sopimus vahvistaa, otettava huomioon lapsen etu sekä lapsen omat toivomukset ja mielipide siten kuin 10 ja 11 §:ssä säädetään. Lastenvalvojan tai sen, joka on määrätty valmistelemaan sopimusten vahvistamista, tulee keskustella lapsen kanssa henkilökohtaisesti, jos lapsi tähän suostuu ja tämä on tarpeen lapsen toivomusten ja mielipiteen selvittämiseksi. Sopimus on jätettävä vahvistamatta, jos kumpikaan lapsen vanhemmista ei ole lapsen huoltaja.

— —

Sopimus, jonka hyvinvointialue on vahvistanut, on voimassa ja voidaan panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen lainvoimainen päätös.

8 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

9 b §

Tuetut ja valvotut tapaamiset sekä valvotut vaihdot

Vanhemmat voivat sopia, että lapsen ja vanhemman väliset tapaamiset toteutetaan tuettuina tai valvottuina taikka että tapaamiset aloitetaan ja lopetetaan valvotusti (*valvotut vaihdot*). Hyvinvointialue voi vahvistaa sopimuksen siten kuin 8 §:ssä säädetään, jos tuki tai valvonta on

tarpeen lapsen edun kannalta perustellusta syystä. Tapaamiset voidaan vahvistaa valvotuiksi vain, jos tapaamisten tukeminen tai valvotut vaihdot eivät riitä turvaamaan lapsen etua.

Samoin edellytyksin kuin hyvinvointialue voi vahvistaa sopimuksen, tuomioistuin voi päättää, että tapaamiset toteutetaan tuettuina tai valvottuina taikka valvotuin vaihdoin.

— —

11 a §

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian ratkaisemisesta huostassapidon aikana säädetään lastensuojelulain (417/2007) 46 §:ssä. Jos asian ratkaiseminen on huostassapidon takia lapsen edun kannalta tarpeetonta, hyvinvointialue voi jättää sopimuksen vahvistamatta tai tuomioistuin hylätä hakemuksen.

Hyvinvointialueen vahvistama sopimus tai tuomioistuimen päätös lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta ei vaikuta huostaanottoon eikä sen sisältöön.

— —

12 §

Sopimuksen ja päätöksen muuttaminen

Hyvinvointialueen vahvistamaa sopimusta tai tuomioistuimen päätöstä lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta voidaan muuttaa, jos olosuhteet ovat sopimuksen vahvistamisen tai päätöksen antamisen jälkeen muuttuneet taikka jos tähän muutoin on aihetta.

14 §

Vireillepano ja puhevalta

Lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskeva asia pannaan vireille hakemuksella, jonka voivat tehdä lapsen vanhemmat yhdessä, toinen vanhemmista, lapsen huoltaja tai hyvinvointialue.

— —

16 §

Selvityksen hankkiminen hyvinvointialueelta

Lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevassa asiassa tuomioistuimen on tarvittaessa hankittava selvitys siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella lapsella taikka lapsen vanhemmilla tai muulla asiaan osallisella on asuinpaikka. Jos tällaisella henkilöllä ei ole asuinpaikkaa Suomessa, selvitys on hankittava siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella henkilö oleskelee. Selvitystä pyytäessään tuomioistuimen on yksilöitävä, mistä kysymyksistä selvitystä erityisesti tarvitaan.

Selvityksen tarkoituksena on antaa tuomioistuimelle tietoja perheen tilanteesta, lapsen elinolosuhteista ja muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista. Jos selvitystä tehtäessä käy ilmi, että asia on ratkaistavissa hyvinvointialueen vahvistamalla sopimuksella, hyvinvointialueen on annettava tarvittavaa apua sopimuksen tekemisessä.

— —

Tuomioistuimen on asetettava määräaika selvityksen toimittamiselle. Jos tuomioistuin katsoo, että hyvinvointialueen antama selvitys on puutteellinen, tai jos asiaa käsiteltäessä on tullut esiin uusia seikkoja, joiden johdosta lisäselvitys on tarpeen, tuomioistuin voi pyytää aikaisemman selvityksen täydentämistä tai muuta selvitystä.

— —

17 b §

Asiantuntijapalveluiden järjestäminen

Hyvinvointialueen, jonka alueella käräjäoikeuden hallinnollinen kanslia sijaitsee, tulee huolehtia siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on riittävä määrä riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuja asiantuntija-avustajia lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevien riitojen sovittelua ja tämän lain 15 a §:ssä tarkoitettua lapsen kuulemisessa avustamista varten. Kaksikielisessä tuomiopiirissä hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on asiantuntijapalveluita sekä suomen että ruotsin kielellä.

— —

17 d §

Asiantuntijapalveluiden korvaaminen

Valtio maksaa asiantuntijapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevalle hyvinvointialueelle korvauksen asiantuntija-avustajan käyttämisestä huoltoriitojen tuomioistuinsovittelussa ja lapsen kuulemisessa. Korvaus maksetaan laskennallisena päiväkohtaisena korvauksena istunnossa avustamisesta ja tuntiperusteisena korvauksena istunnon ulkopuolella suoritetuista toimenpiteistä. Jos sovittelu toimitetaan tai lasta kuullaan käräjäoikeuden hallinnollisen kanslian sijaintikunnan tai erikseen sovitun asiantuntija-avustajan pääasiallisen työskentelypaikan ulkopuolella, hyvinvointialueelle korvataan sovittelusta tai lapsen kuulemisesta aiheutuneet matka- ja majoituskustannukset ja asiantuntijalle maksettava päiväraha. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä päivä- ja tuntiperusteisen korvauksen määrästä, toimenpiteistä, joista tuntiperusteinen korvaus maksetaan, sekä korvattavista kuluista.

19 §

Toimivalta lapsen asuinpaikan perusteella

— —

Hyvinvointialue voi vahvistaa sopimuksen lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta, jos lapsella on Suomessa asuinpaikka.

— —

35 §

Keskusviranomainen

— —

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten sekä poliisiviranomaisten tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi, vieraassa valtiossa annetun lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon ja lapsen palauttamisen turvaamiseksi sekä lapsen luvattoman poisviemisen ehkäisemiseksi.

39 §

Lapsen kuuleminen

— —

Lapsen mielipiteen selvittämiseen sovelletaan 15 a, 16 ja 16 a §:ää. Lapsen mielipiteen selvittämistä koskeva pyyntö on osoitettava sille hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsi oleskelee.

46 §

Lapsen palauttamisesta annetun määräyksen täytäntöönpano

— —

Määräys lapsen palauttamisesta on pantava täytäntöön siitä riippumatta, mitä lapsen huollosta tai lapsen huostaanotosta on mahdollisesti päätetty. Palauttamiseen ei kuitenkaan saa ryhtyä sen jälkeen, kun lapsi on täyttänyt 16 vuotta.

49 §

Asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin:

1) tässä laissa hyvinvointialueelle säädetyistä tehtävistä;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

86.

Laki

lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain (619/1996) 1 §:n 2 momentti, 9 §, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 14 §:n 4 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 ja 2 momentti ja 32 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä on 12 §:n 2 momentti laissa 379/2007, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 191/2019, uusi 5 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

— —

Sopimus, jonka hyvinvointialue on vahvistanut lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 8 §:n mukaisesti, pannaan täytäntöön tämän lain mukaisessa järjestyksessä kuten tuomioistuimen päätös, joka on saanut lainvoiman.

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

9 §

Sovittelijan nimeäminen

Hyvinvointialueen tulee nimetä riittävä määrä henkilöitä hoitamaan tämän lain 6–8 §:ssä tarkoitettuja sovittelutehtäviä hyvinvointialueella. Sovittelijaksi voidaan nimetä ainoastaan lasten ja perheiden kanssa tehtävään psykologiseen, psykiatriseen tai sosiaalityöhön taikka lastensuojeluun perehtynyt henkilö. Nimeämisestä ja sen peruuttamisesta on viipymättä ilmoitettava käräjäoikeudelle.

12 §

Muu selvitys

— —

Milloin asian selvittämiseksi on tarpeellista, tuomioistuimen tulee hankkia valtion tai hyvinvointialueen viranomaisen lausunto asiasta ja kuulla henkilöitä, jotka voivat antaa asiasta tietoja. Henkilö, jota kuullaan tuomioistuimessa, voi ilmaista tiedon, joka on säädetty tai määrätty pidettäväksi salassa, jos tieto on otettu tai olisi voitu ottaa 8 §:n 4 momentin nojalla sovittelijan kertomukseen. Oikeudenkäynnin julkisuudesta säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa (370/2007).

Tuomioistuin voi myös määrätä, että lapsi on hyvinvointialueen osoittaman lääkärin tai muun asiantuntijan tutkittava. Tutkimusmääräyksen lisäksi asetettavaan uhkasakkoon ja tutkimusmääräyksen noudattamatta jättämisen seurauksiin sovelletaan, mitä oikeusgeneettisistä isyystutkimuksista annetun lain (378/2005) 11 §:n 2 momentissa ja 12 §:ssä säädetään uhkasakosta ja tutkimusmääräyksen noudattamatta jättämisestä oikeusgeneettisissä isyystutkimuksissa.

14 §

Hakemuksen hylkääminen lapsen edun vuoksi

— —

Kun käräjäoikeus on 1 tai 2 momentin nojalla hylännyt hakemuksen, voidaan lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta taikka lapsen luovuttamista koskeva asia panna vireille tuomioistuimessa hakijan tai hyvinvointialueen tekemällä hakemuksella lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaisesti, jollei asia jo ole vireillä tuomioistuimessa. Myös hakijan vastapuoli voi panna asian vireille. Käräjäoikeuden on ilmoitettava vireillepano-oikeudesta asianosaisille ja hyvinvointialueelle. Jos asia on jo vireillä tuomioistuimessa, käräjäoikeuden on ilmoitettava päätöksestään sanotulle tuomioistuimelle.

24 §

Nouto

Noutamisessa on henkilön, joka on toimittanut asiassa tämän lain mukaisen sovittelun, tai hyvinvointialueen viranomaisen edustajan oltava läsnä. Sovittelijan tai hyvinvointialueen viranomaisen edustajan on pyydettävä paikalle saatavilla oleva lapselle läheinen henkilö sekä tarvittaessa kutsuttava paikalle myös lääkäri tai muu asiantuntija.

— —

25 §

Väliaikaiset turvaamistoimet huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanossa

Milloin on aihetta otaksua, että lapsi täytäntöönpanon estämiseksi viedään maasta tai muutetaan paikasta toiseen taikka, jos asia muutoin on kiireellinen, täytäntöönpanoasiaa käsittelevä tuomioistuin voi huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon turvaamiseksi välittömästi vastapuolta kuulematta määrätä, että hyvinvointialueen viranomaisen on sijoitettava lapsi väliaikaisesti valtion tai hyvinvointialueen omistamaan tai ylläpitämään laitokseen taikka muuhun sopivaan hoitoon tai määrätä väliaikaisista 17 §:n mukaisista täytäntöönpanon turvaamistoimista (*väliaikainen turvaamistoimi*).

Erittäin kiireellisessä 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, jossa ei ole mahdollisuutta pyytää tuomioistuinta määräämään asiasta, ulosottomies tai poliisiviranomainen voi huoltajan vaatimuksesta lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon turvaamiseksi ottaa lapsen välittömästi haltuunsa siitä riippumatta, onko tämän lain mukainen täytäntöönpanoasia vireillä. Hyvinvointialueen viranomaisen on tällöin sijoitettava lapsi 1 momentin mukaisesti.

— —

32 §

Virka-apu

Ulosottomiehen pyynnöstä hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisen on annettava täytäntöönpanon suorittamiseksi tarpeellista virka-apua.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

87.

Laki

ulosottokaaren 7 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 7 luvun 3 ja 5 § seuraavasti:

7 luku

Muun kuin maksuvelvoitteen täytäntöönpano

3 §

Ilmoitus kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle

Jos ulosottomiehen tiedossa on, että ulosottoperusteessa tarkoitetuissa tiloissa asuu lapsia, joiden asumisen järjestyminen on epäselvää, tai välittömän huolenpidon tarpeessa olevia henkilöitä, häätöasian vireilletulosta ja siinä ilmenneistä olosuhteista on salassapitosäännösten estämättä mahdollisimman pian ilmoitettava kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

5 §

Häädön toimittaminen

Häätö toimitetaan poistamalla ulosottoperusteessa tarkoitetuista tiloista häädettävät ja siellä oleva omaisuus.

Jos häätöä toimitettaessa asunnossa on 3 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä, häätöä ei saa panna täytäntöön ennen kuin kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle on varattu tilaisuus järjestää asuminen tai selvittää sosiaalihuollon palvelujen tarve.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

88.

Laki

toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (435/2009) 3 §, 9 §:n 1 momentti ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 10 § laissa 201/2019 seuraavasti:

3 §

Virka-apu

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten, poliisiviranomaisten ja rajavartiolaitoksen tulee antaa keskusviranomaisen pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä holhousviranomaisten lapsen edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi.

9 §

Salassa pidettävän tiedon antaminen

Sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa sopimuksen 34 artiklassa mainituin edellytyksin antaa Suomen keskusviranomaiselle tai tietoa sopimuksen nojalla pyytävälle vieraan valtion viranomaiselle sellaisen salassa pidettävän tiedon, jonka se saisi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 1 momentin mukaan antaa Suomen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle.

— —

10 §

Lausunto tapaamisoikeutta koskevassa asiassa

Jos lapsen tapaamisoikeutta koskeva asia tulee ratkaistavaksi sopimuksen osapuolena olevassa vieraassa valtiossa ja asia koskee lapsen ja tämän Suomessa asuvan vanhemman välistä yhteydenpitoa, viimeksi mainittu voi pyytää hyvinvointialueen lausuntoa niistä olosuhteista, jotka ovat merkittäviä tapaamisoikeuden myöntämisen tai käyttämisen kannalta. Lausunnossa saa ilmaista myös salassa pidettäviä tietoja soveltaen lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 16 §:n 5 momenttia.

Lausunnon antaa se hyvinvointialue, jonka alueella lausuntoa pyytävällä henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta. Lausunto toimitetaan Suomen keskusviranomaiselle tai suoraan sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa asia tulee ratkaistavaksi.

Tämän pykälän nojalla hyvinvointialueen järjestämään toimintaan sovelletaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

89.

Laki

etu- ja sukunimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan etu- ja sukunimilain (946/2017) 22 §:n 3 momentti, 23 §:n 3 momentti ja 27 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1154/2019, sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

3 luku

Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset

22 §

Etunimen ilmoittaminen

— —

Jos ilmoitusta alaikäisen etunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä sille hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsi asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

23 §

Sukunimen ilmoittaminen

— —

Jos ilmoitusta alaikäisen sukunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, alaikäinen saa hänet synnyttäneen vanhemman sukunimen tai, jollei se ole tiedossa, hänen toisen vanhempansa sukunimen. Jos kummankaan vanhemman sukunimi ei ole tiedossa, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä sille hyvinvointialueelle, jonka alueella alaikäinen asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

27 §

Huostaanotetun lapsen nimiasian ratkaiseminen

Ennen huostaanotetun lapsen etu- tai sukunimeä koskevan asian ratkaisemista Digi- ja väestötietoviraston on pyydettävä lausunto nimen muuttamisen edellytyksistä siltä hyvinvointialueelta, jonka huostassa lapsi on.

33 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

90.

Laki

valmiuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmiuslain (1552/2011) 12 §, 70 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 88 §, 94 §:n 1 ja 3 momentti, 101 §:n 1 momentti, 106 §:n 3 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 126 §, sellaisena kuin niistä on 88 § osaksi laissa 1322/2014, sekä

lisätään lakiin uusi 108 a § seuraavasti:

12 §

Varautumisvelvollisuus

Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien, kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

70 §

Polttonesteen käyttölupa

Polttonesteen käyttölupa voidaan myöntää:

1) valtion viranomaisille ja valtion liikelaitoksille, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille sekä kunnallisille viranomaisille niiden omistamia tai niiden hallinnassa taikka niiden käytössä olevia moottoriajoneuvoja varten; ja

— —

Liikenne- ja viestintäministeriö myöntää käyttöluvan valtion viranomaisille ja valtion liikelaitoksille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenteen polttoaineyksikkö myöntää käyttöluvan hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille, kunnallisille viranomaisille sekä liikenteenharjoittajalle ja muulle yritykselle ja yhteisölle.

— —

88 §

Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä terveydensuojelu

Väestön sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi 3 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että hyvinvointialue ja hyvinvointiyhtymä voi luopua:

1) terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä;

2) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:ssä tarkoitetuista palvelutarpeen arvioinneista;

3) terveydensuojelulain (763/1994) mukaisen ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvien ilmoitusten käsittelystä ja päätöksenteosta sekä asuntojen terveyshaittojen selvittämiseen liittyvistä tehtävistä.

Väestön sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi 3 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että kunta voi luopua varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisen varhaiskasvatuksen järjestämisvastuusta, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon muutoin.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

94 §

Irtisanomisoikeuden rajoittaminen

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa työnantajan oikeutta irtisanoa työ- tai virkasuhde voidaan valtioneuvoston asetuksella rajoittaa siitä, mitä irtisanomisoikeuden perusteista työsopimuslain (55/2001) 7 luvussa, kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 8 luvussa ja valtion virkamieslain (750/1994) 27 §:n 1 momentissa säädetään, jos tällainen rajoittaminen on tarpeen maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, miltä osin irtisanomisoikeutta rajoitetaan ja mitä tuotantotoiminnan aloja rajoittaminen koskee.

— —

Maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa työntekijän, virkamiehen ja kunnan tai hyvinvointialueen viranhaltijan irtisanoessa palvelussuhteensa irtisanomisaika on vähintään kuukauden pidempi kuin se lain taikka työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan muutoin olisi, enintään kuitenkin kuusi kuukautta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä irtisanomisajan pituudesta eri tehtäväryhmissä.

— —

101 §

Työvelvollisuussuhteen ehdot

Työvelvollisuussuhteessa sovellettavat ehdot määräytyvät työnantajaa työehtosopimuslain (436/1946) tai työsopimuslain 2 luvun 7 §:n mukaan sitovan työehtosopimuksen tai työnantajaa valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) tai kunnan ja hyvinvointialueen virkaehtosopimuksista annetun lain (669/1970) mukaan sitovan virkaehtosopimuksen mukaan. Jollei tällaista työehtosopimusta ole, työvelvolliselle on maksettava palkka, joka kohtuudella vastaa hänen suoritettavakseen määrättyjä tehtäviä.

— —

106 §

Hallintoviranomaisten viestintä poikkeusoloissa

— —

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa valtioneuvoston kanslia ja Valtion viestintäkeskus voivat velvoittaa valtioneuvoston alaisen viranomaisen, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisen tai kunnallisen viranomaisen omassa viestinnässään julkaisemaan tietynsisältöisen viestin tai kieltää tietynsisältöisen viestin julkaisemisen.

108 a §

Hyvinvointialueen hallinto

Sen estämättä, mitä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 99 §:n 4 momentissa säädetään, aluevaltuusto voidaan poikkeusoloissa kutsua koolle välittömästi. Aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuutetuista on läsnä.

Jos aluevaltuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, on aluehallituksella oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat hallinnon järjestämistä, hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota sekä muista aluevaltuuston päätettäväksi säädetyistä asioista.

Aluehallituksen on mahdollisimman pian saatettava 2 momentissa tarkoitetut päätökset aluevaltuuston päätettäväksi. Aluehallituksen päätös on voimassa, kunnes aluevaltuusto on päättänyt asiasta.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan myös hyvinvointiyhtymään.

120 §

Pelastustoimen ja väestönsuojelun erityisjärjestelyt

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa väestön suojaamiseksi ja väestönsuojelun johtamisen tehostamiseksi pelastustoimen viranomaiset, hyvinvointialueet ja kunnat perustavat johtokeskuksia sekä sammutus-, pelastus-, ensiapu-, huolto-, raivaus- ja puhdistustehtäviä tai muita näihin rinnastettavia, väestön suojaamiseksi välttämättömiä tehtäviä varten väestönsuojelumuodostelmia.

— —

126 §

Tiedotusten julkaisuvelvollisuus

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan tai lähettämään valtioneuvoston, ministeriön, aluehallintoviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, aluehallituksen, kunnanhallituksen, poliisin sekä sotilas- tai pelastusviranomaisen tämän lain soveltamista tai noudattamista koskevat tiedotukset, jotka tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi on saatettava nopeasti koko väestön tai tietyn alueen asukkaiden tietoon. Tällainen tiedotus on viivytyksettä sellaisenaan julkaistava asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

91.

Laki

tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain (1153/2004) 5 §:n 2 momentti ja 6 § seuraavasti:

5 §

Keskusviranomainen

— —

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten sekä poliisiviranomaisten tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi, toisessa jäsenvaltiossa annetun vanhempainvastuuta koskevan tuomion täytäntöönpanon ja lapsen palauttamisen turvaamiseksi sekä muutoin keskusviranomaiselle asetuksen 55 artiklassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

6 §

Lapsen sijoittamista koskeva asia

Jos oikeusministeriölle toimitetaan asetuksen 56 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pyyntö, joka koskee lapsen sijoittamista hoitolaitokseen tai sijaisperheeseen Suomessa, oikeusministeriön on siirrettävä pyyntö sille hyvinvointialueelle, jonka alueelle lapsen sijoittamista suunnitellaan, tai, jos sijoituspaikkaa ei ole pyynnössä yksilöity, sille hyvinvointialueelle, joka lastensuojelulain (417/2007) 16 §:n mukaan päättää lapsen sijoittamisen järjestämisestä.

Jos oikeusministeriölle toimitetaan asetuksen 56 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmoitus lapsen sijoittamisesta sijaisperheeseen Suomessa, oikeusministeriön on siirrettävä ilmoitus sille 1 momentissa tarkoitetulle hyvinvointialueelle, jonka alueelle lapsi on päätetty sijoittaa.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

92.

Laki

aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (779/2010) 3 §, 5 §:n 2 kohta ja 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 2 kohta laissa 1146/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

3 §

Virka-apu

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten, poliisiviranomaisten ja rajavartiolaitoksen tulee antaa keskusviranomaisen pyynnöstä virka-apua aikuisen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä holhousviranomaisten aikuisen edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi.

5 §

Pyynnön esittäminen toisen sopimusvaltion viranomaiselle

Aikuisen tai hänen omaisuutensa suojelua koskevan pyynnön esittämisestä sopimuksen 8 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetulle toisen sopimusvaltion viranomaiselle tai 8 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun hakemuksen tekemisestä päättää:

— —

2) jos pyyntö koskee muuta asiaa, hyvinvointialue, jonka alueella aikuisen kotikunta sijaitsee, tai, jos aikuisella ei ole kotikuntaa Suomessa, se hyvinvointialue, jonka alueella aikuisella viimeksi oli Suomessa kotikunta tai johon aikuisella kaikki seikat huomioon ottaen on läheisin yhteys.

9 §

Salassa pidettävän tiedon antaminen

Hyvinvointialueen ja kunnan viranomainen saa sopimuksen 32 artiklassa mainituin edellytyksin antaa Suomen keskusviranomaiselle tai tietoa sopimuksen nojalla pyytävälle vieraan valtion viranomaiselle sellaisen salassa pidettävän tiedon, jonka se saisi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 1 momentin mukaan antaa Suomen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle.

— —

10 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____ .

93.

Laki

vankeuslain 4 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vankeuslain (767/2005) 4 luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 393/2015 seuraavasti:

4 luku

Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan

7 §

Suunnitelman laatimismenettely

— —

Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä vankeuteen tuomitun kanssa. Rangaistusajan suunnitelmaa ja siihen sisältyvää vapauttamissuunnitelmaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä tuomitun suostumuksella niiden viranomaisten kanssa, jotka tuomitun koti- tai asuinkunnan perusteella vastaavat hänen sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimapalveluistaan samoin kuin muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

94.

Laki

yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 8 §:n 4 momentti ja 9 §:n 3 momentti seuraavasti:

8 §

Rangaistusajan suunnitelma ja aikataulu

— —

Rangaistusajan suunnitelmaa valmisteltaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, jotka vangin koti- tai asuinkunnan perusteella vastaavat hänen sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimapalveluistaan samoin kuin muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.

— —

9 §

Valvonta-ajan täytäntöönpanon valmistelu

— —

Yhdistelmärangaistukseen kuuluvan valvonta-ajan tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa hyvinvointialue vastaa hyvinvointialueelle kuuluvien peruspalveluiden kustannuksista. Mitä edellä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin. Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

95.

Laki

yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 12 ja 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 12 §:n 2 momentti ja 71 §:n 3 momentti seuraavasti:

12 §

Tukitoimenpiteet

— —

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa hyvinvointialue vastaa hyvinvointialueelle kuuluvien peruspalveluiden kustannuksista. Mitä edellä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin. Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.

71 §

Valvonnan sisältö

— —

Jos vanki asetetaan 70 §:n 1 momentin nojalla valvontaan, Rikosseuraamuslaitos laatii hyvissä ajoin ennen ehdonalaiseen vapauteen päästämistä yhteistyössä vangin kanssa valvontaa koskevan rangaistusajan suunnitelman. Tämä suunnitelma on sovitettava yhteen vankeusaikaisen rangaistusajan suunnitelman kanssa. Suunnitelmaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä vangin koti- tai asuinkunnan sekä muiden viranomaisten, yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

96.

Laki

oikeusapulain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusapulain (257/2002) 10 §:n 2 momentti seuraavasti:

10 §

Oikeusavun hakeminen

— —

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomainen, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos sekä vakuutuslaitos ovat velvollisia antamaan oikeusaputoimistolle sen pyynnöstä ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat tiedot, jotka oikeusaputoimistolle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä sen selvittämiseksi, onko hakija taloudellisen asemansa perusteella oikeutettu oikeusapuun ja onko hakijalla asian kattava oikeusturvavakuutus. Tämä velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos oikeusaputoimisto ei saa edellä mainituilta tahoilta riittäviä tietoja ja on perusteltua aihetta epäillä hakijan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää rahalaitokselle kirjallisena ja siitä on etukäteen annettava hakijalle tieto.

— —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

97.

Laki

holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 72 §:n 2 momentti, 90 §:n 1 ja 2 momentti ja 92 §:n 3 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 90 §:n 1 momentti laissa 780/2010, sekä

lisätään 84 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1135/2019, uusi 4 momentti seuraavasti:

72 §

— —

Asian, joka koskee edunvalvojan määräämistä alaikäiselle, voi panna vireille myös alaikäisen huoltaja ja hyvinvointialue.

— —

84 §

— —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

90 §

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, pankki tai muu rahalaitos, sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö ja terveydenhuollon ammattihenkilö sekä yksityinen sosiaalipalvelun tuottaja ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia pyynnöstä antamaan holhousviranomaiselle ja tuomioistuimelle ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen vireillä olevan asian ratkaisemiseksi, ja holhousviranomaiselle lisäksi ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen vieraassa valtiossa vireillä olevan aikuisen tai lapsen suojelua koskevan sellaisen asian ratkaisemiseksi, jossa vieraan valtion viranomainen on valtiosopimuksen nojalla pyytänyt tietoja.

Holhousviranomainen tai tuomioistuin voi pyytää hyvinvointialueelta lausunnon, jos selvityksen saaminen asianomaisen olosuhteista on tarpeen tässä laissa tarkoitetussa asiassa. Pyyntö on osoitettava sille hyvinvointialueelle, jonka alueella asianomaisella on kotikunta, tai jos hänellä ei ole kotikuntaa Suomessa, jonka alueella hän pääasiallisesti oleskelee.

— —

92 §

— —

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei estä asian ilmaisemista:

1) valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisille taikka muulle henkilölle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

98.

Laki

Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain (1156/2019) 10 §:n 4 momentti seuraavasti:

10 §

Rekisterien tietojen luovuttaminen

— —

Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot holhousasioiden rekisteristä.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

99.

Laki

liikuntalain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikuntalain (390/2015) 5 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

Kunnan vastuu

— —

Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee arvioida asukkaittensa liikunta-aktiivisuutta osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (/) 6 §:ssä tarkoitettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

100.

Laki

opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain (956/2011) 12 §:n 1 momentti seuraavasti:

12 §

Oikeus saada tietoja ja virka-apua

Viranomaiset ja julkista tehtävää hoitavat yksityiset yhteisöt ja säätiöt ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua lautakunnalle. Vastaava velvollisuus on myös laillistetulla lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

101.

Laki

kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Yhteistyö

— —

Kunnan tulee paikalliset olosuhteet ja voimavarat huomioon ottaen edistää tämän lain tavoitteiden ja tehtävien mukaista toimintaa yhteistyössä muiden kuntien, hyvinvointialueiden, viranomaisten ja maakunnan sekä kulttuuri- ja taidealan ja muiden toimialojen toimijoiden kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

102.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 6 §:n 21 kohta ja 131 §, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 21 kohta laissa 358/2015, ja

lisätään 126 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 795/2020, uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

21) *pelastusviranomaisella* pelastuslain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua pelastusviranomaista;

— —

126 §

Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätöksistä

— —

Tämän lain 131 §:n 2 momentissa tarkoitetusta pelastusviranomaisen suoritteista perittävien maksujen suuruutta koskevasta päätöksestä ja sitä koskevasta muutoksenhausta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 16 luvussa.

131 §

Maksut

Tässä laissa tarkoitettujen valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Tässä laissa tarkoitetuista pelastusviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää aluevaltuusto siten kuin hyvinvointialueesta annetussa laissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitetut maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

103.

Laki

eläintautilain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläintautilain (76/2021) 22 §:n 3 momentti seuraavasti:

22 §

Eläinterveysviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

— —

Kunnaneläinlääkärin ja aluehallintoviraston on ilmoitettava asianomaiselle hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavalle lääkärille sellaisista eläintaudeista, joista voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

104.

Laki

valtionavustuslain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan valtionavustuslain (688/2001) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1294/2016.

2§

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

105.

Laki

Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (1096/2008) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1060/2018, seuraavasti:

3 §

Asiakkaat

Yhtiön asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot. Yhtiön asiakkaita ovat myös eduskunta sekä sen alaisuudessa, valvonnassa ja yhteydessä toimivat yksiköt. Yhtiön asiakkaita voivat olla lisäksi kunnat, kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät, evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä näiden seurakunnat.
— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

106.

Laki

eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annettu laki (490/2014).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

107.

Laki

kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annettu laki (548/2016).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

108.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 78 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 78 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 81/2019 seuraavasti:

78 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukeen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 96–100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä ja eläkkeen lakkauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästymisen johdosta, 119 §:ssä, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai hyvinvointialueelle, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta ja 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

109.

Laki

hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1314/2019 seuraavasti:

5 §

Tukipalvelujen käyttö julkisessa tehtävässä

Seuraavat julkisen hallinnon viranomaiset ovat velvollisia käyttämään 3 §:n 1 momentin 1–4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tukipalveluja sekä asiointivaltuuspalvelusta saatavaa tietoa henkilön toimivallasta laillisena edustajana, kun tukipalvelu on käytettävissä ja kyseistä tukipalvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus on päättynyt, jollei viranomaisen ole teknisistä tai toiminnallisista tai kustannustehokkuuteen taikka tietoturvallisuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua:
1) valtion hallintoviranomaiset, virastot, laitokset ja liikelaitokset;
2) hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaiset;
3) kunnalliset viranomaiset niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä;
4) tuomioistuimet ja muut lainkäyttöelimet.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 15.4.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Liitteet
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain 20 b ja 20 n §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain (101/2001) 20 b §:n 2 momentin johdantokappale ja 20 n §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 20 b §:n 2 momentin johdantokappale laissa 169/2017 ja 20 n §:n 1 momentti laissa 277/2013 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
20 b §	20 b §
Toimilupa ja ilmoitus	*Toimilupa ja ilmoitus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa kudoslaitostoimintaa varten kunnalle, kuntayhtymälle, yhdistykselle tai muulle yhteisölle tai yritykselle, jos kudoslaitos täyttää seuraavien direktiivien mukaiset vaatimukset:	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa kudoslaitostoimintaa varten *hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle*, yhdistykselle tai muulle yhteisölle tai yritykselle, jos kudoslaitos täyttää seuraavien direktiivien mukaiset vaatimukset:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
20 n §	20 n §
Luovutussairaala ja elinsiirtokeskus	*Luovutussairaala ja elinsiirtokeskus*
Luovutussairaalalle ja elinsiirtokeskukselle asetetuista vaatimuksista säädetään tämän lain lisäksi terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989).	Luovutussairaalalle ja elinsiirtokeskukselle asetetuista vaatimuksista säädetään tämän lain lisäksi terveydenhuoltolaissa (1326/2010) *ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/).*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

veripalvelulain 4 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veripalvelulain (197/2005) 4 §:n 2 momentti ja 18 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 2 momentti laissa 777/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Toimilupa ja ilmoitus	*Toimilupa ja ilmoitus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa veripalvelutoimintaa varten kunnalle, kuntayhtymälle, yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle, jolla on edellytykset täyttää tämän lain veripalvelutoiminnalle asettamat laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Lupahakemuksessa on oltava laitoksen henkilöstöä, tiloja, laitteita ja tarvikkeita koskevat tiedot sekä tiedot veren ja sen osien luovutusta, tutkimista, käsittelyä, säilytystä, kuljetusta, jakelua ja veriturvatoimintaa koskevista menettelytavoista.	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta toimilupa veripalvelutoimintaa varten *hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle*, yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle, jolla on edellytykset täyttää tässä laissa veripalvelutoiminnalle asetetut laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Lupahakemuksessa on oltava laitoksen henkilöstöä, tiloja, laitteita ja tarvikkeita koskevat tiedot sekä tiedot veren ja sen osien luovutusta, tutkimista, käsittelyä, säilytystä, kuljetusta, jakelua ja veriturvatoimintaa koskevista menettelytavoista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
18 §	18 §
Ohjaus ja valvonta	*Ohjaus ja valvonta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Verikeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta on voimassa, mitä kansanterveyslaissa (66/1972), erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) säädetään.	Verikeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta säädetään *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/),* yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994).
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

3.

Laki

sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) 8 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 32 § ja 41 §:n 3 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjaus ja rekisterinpitäjien yhteistoiminnan kehittäminen	*Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjaus ja rekisterinpitäjien yhteistoiminnan kehittäminen*
Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjausta ja palveluista vastaavien organisaatioiden yhteisen toiminnan kehittämistä varten sosiaali- ja terveysministeriö asettaa Tietolupaviranomaiselle ohjausryhmän kolmivuotiskaudeksi, sekä nimittää ohjausryhmän puheenjohtajan. Sosiaali- ja terveysministeriö nimeää ohjausryhmään jäseniksi:	Tietolupaviranomaisen toiminnan ohjausta ja palveluista vastaavien organisaatioiden yhteisen toiminnan kehittämistä varten sosiaali- ja terveysministeriö asettaa Tietolupaviranomaiselle ohjausryhmän kolmivuotiskaudeksi, sekä nimittää ohjausryhmän puheenjohtajan. Sosiaali- ja terveysministeriö nimeää ohjausryhmään jäseniksi:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) yhden jäsenen edustamaan kuntia sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä;	2) yhden jäsenen edustamaan *hyvinvointialueita* sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä;
3) yhden jäsenen edustamaan kuntia ehkäisevän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjänä Kuntaliiton esityksen pohjalta;	3) yhden jäsenen edustamaan *hyvinvointialueita* ehkäisevän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjänä Kuntaliiton esityksen pohjalta;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
32 §	32 §
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeus	*Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeus*
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä käyttöympäristöjen valvontaa varten välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta sekä luonnollisilta ja oikeushenkilöiltä, joita tämän lain tai sen nojalla annetut säännökset koskevat.	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä käyttöympäristöjen valvontaa varten välttämättömät tiedot valtion ja *hyvinvointialueen* viranomaisilta sekä luonnollisilta ja oikeushenkilöiltä, joita tämän lain tai sen nojalla annetut säännökset koskevat.
41 §	41 §
Tietojohtaminen	*Tietojohtaminen*

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — — —

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, kunnalla tai kuntayhtymällä on tietojohtamisen tarkoituksessa oikeus käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti myös asiakastietoja, jotka on tallennettu terveydenhuoltolain (1326/2010) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yhteisrekisteriin.

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, *sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (/) tarkoitetuilla Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on oikeus salassapitovelvoitteiden estämättä sekä tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan h alakohdan nojalla käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti potilastietoja, jotka ovat syntyneet kunkin omassa toiminnassa tai ovat sen omiin rekistereihin tallennettuja sekä potilastietoja, joita HUS-yhtymä tuottaa rahoitusvastuun perusteella hyvinvointialueen lukuun. Käsittelyn tulee olla välttämätöntä hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin vastuulla toteutettavan palvelutoiminnan tuottamista, seurantaa, arviointia, suunnittelua, kehittämistä, johtamista tai valvontaa varten.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

terveydensuojelulain 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydensuojelulain (763/1994) 58 §, sellaisena kuin se on laissa 1723/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
58 §	58 §
Suhde muuhun lainsäädäntöön	*Suhde muuhun lainsäädäntöön*
Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan *sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä* kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (*1704/2009*), jollei lailla toisin säädetä.	Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

äitiysavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 2 §:n 1 momentti ja 14 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 14 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 783/2002, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 643/2004 ja 25/2019, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain tarkoitus ja soveltamisala	*Lain tarkoitus ja soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.*
2 §	2 §
Oikeus avustukseen	*Oikeus avustukseen*
Oikeus äitiysavustukseen on naisella, jonka raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää. Avustuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että nainen ennen raskaudentilansa neljännen kuukauden päättymistä on käynyt terveystarkastuksessa terveyskeskuksessa tai lääkärin vastaanotolla. Kansaneläkelaitos voi kuitenkin erityisestä syystä kuultuaan tarvittaessa sosiaalihuoltolain (710/82) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimielintä myöntää avustuksen terveystarkastuksen laiminlyömisestä huolimatta.	Oikeus äitiysavustukseen on naisella, jonka raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää. Avustuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että nainen ennen raskaudentilansa neljännen kuukauden päättymistä on käynyt terveystarkastuksessa terveyskeskuksessa tai lääkärin vastaanotolla. Kansaneläkelaitos voi kuitenkin erityisestä syystä kuultuaan tarvittaessa *hyvinvointialuetta* myöntää avustuksen terveystarkastuksen laiminlyömisestä huolimatta.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
14 §	14 §
Tietojenantovelvollisuus	*Tietojenantovelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan etuuden ratkai-	Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan etuuden ratkai-

Voimassa oleva laki

semista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

semista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

tupakkalain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tupakkalain (549/2016) 8 §:n 3 momentti ja
muutetaan 8 §:n 1 momentin johdantokappale seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Kunnan tehtävät	*Kunnan tehtävät*
Kunta huolehtii alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi. Kunta valvoo alueellaan:	Kunta huolehtii alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi *yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa*. Kunta valvoo alueellaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992), jollei lailla toisin säädetä.	(kumotaan)

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

_____

7.

Laki

huumausainelain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan huumausainelain (373/2008) 38 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 775/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
38 §	38 §
Oikeus saada tietoja toimijoilta sekä viranomaisilta	*Oikeus saada tietoja toimijoilta sekä viranomaisilta*
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada tämän lain mukaisten lupa- ja valvontatehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot maksutta tämän lain ja lääkelain mukaisilta elinkeinonharjoittajilta ja muilta toimijoilta sekä valtion ja kunnan viranomaisilta.	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada tämän lain mukaisten lupa- ja valvontatehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot maksutta tämän lain ja lääkelain mukaisilta elinkeinonharjoittajilta ja muilta toimijoilta sekä valtion*, hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisilta.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain (523/2015) 4 §:n 2 momentti sekä 5 ja 6 §, sellaisena kuin niistä on 5 § osaksi laissa 1119/2017 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Aluehallintovirastot ohjaavat toimialueensa ehkäisevää päihdetyötä, suunnittelevat ja kehittävät sitä yhteistyössä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa sekä tukevat toimialueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä.	Aluehallintovirastot ohjaavat toimialueensa ehkäisevää päihdetyötä, suunnittelevat ja kehittävät sitä yhteistyössä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa sekä tukevat toimialueensa kuntia *ja hyvinvointialueita* ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä.
5 §	5 §
Kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen.	Kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. *Hyvinvointialue tukee alueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja huolehtii 2 momentissa tarkoitetuista ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.*
Toimielimen tehtävänä on:	*Kunnan toimielimen ja hyvinvointialueen* tehtävänä on:
1) huolehtia kunnan päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;	1) huolehtia alueensa päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;
2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;	2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;
3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa kunnan tehtävissä;	3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa tehtävissään;
4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia kunnan hallinnossa, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimessa sekä elinkeinotoimessa;	4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön *toimia hallinnossaan, kunnassa erityisesti sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimessa sekä elinkeinotoimessa;*
5) huolehtia siitä, että 4 kohdassa tarkoitetut kunnan toimet sovitetaan yhteen poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen valvonnan, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päih-	5) huolehtia siitä, että *1–4 kohdassa tarkoitetut toimet sovitetaan yhteen kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä sekä* poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen *valvonnasta vastaavien viranomaisten*, elinkeinoelämän ja

Voimassa oleva laki

detyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa.

Kunnan ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi, mitä terveydenhuoltolain (1326/2010) 11 ja 12 §:ssä säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista.

6 §

Kunnan tulee ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi viranomaisyhteistyöllä, viranomaisille annettavilla lausunnoilla sekä kunnan omilla toimilla.

(lisätään)

Ehdotus

erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa.

Kunnan *ja hyvinvointialueen* ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi, mitä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 ja 7 §:ssä* säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista.

6 §

Kunnan *ja hyvinvointialueen* tulee ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi viranomaisyhteistyöllä, viranomaisille annettavilla lausunnoilla sekä omilla toimillaan.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista säädetään lisäksi hyvinvointialueesta annetun lain (/) 29 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain (1009/2008) 2 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 6 ja 7 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin johdantokappale ja 7 § laissa 1570/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Tutkimusten tekeminen	*Tutkimusten tekeminen*
Erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 24 §:ssä tarkoitetun sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava tämän lain 1 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen järjestämisestä.	*Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 34 §:ssä* tarkoitetun *hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän* on huolehdittava tämän lain 1 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen järjestämisestä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Sopimus palvelujen tuottamisesta	*Sopimus palvelujen tuottamisesta*
Aluehallintovirasto ja 2 §:ssä tarkoitetun sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tekevät sopimuksen tässä laissa tarkoitettujen tutkimusten suorittamisesta. Sopimuksessa sovitaan:	Aluehallintovirasto *tekee 2 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän kanssa* sopimuksen tässä laissa tarkoitettujen tutkimusten suorittamisesta. Sopimuksessa sovitaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6 §	6 §
Kustannusten korvaaminen	*Kustannusten korvaaminen*
Valtion varoista korvataan 2 §:ssä tarkoitetulle sairaanhoitopiirille tämän lain mukaisista tutkimuksista aiheutuvat, toiminnan asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina pidettävät kustannukset.	Valtion varoista korvataan 2 §:ssä tarkoitetulle *hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle* tämän lain mukaisista tutkimuksista aiheutuvat, toiminnan asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina pidettävät kustannukset.
7 §	7 §
Korvausten maksaminen	*Korvausten maksaminen*

Voimassa oleva laki

Aluehallintoviraston on maksettava 2 §:ssä tarkoitetulle sairaanhoitopiirille huhtikuun loppuun mennessä kunakin varainhoitovuotena laskennallinen korvaus. Korvauksen suuruus määräytyy sairaanhoitopiirin alueella asuvien alle 16-vuotiaiden lasten määrän ja edellisen vuoden toiminnasta aiheutuneiden kustannusten perusteella.

Lopullisten kustannusten suorittamiseksi sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on toimitettava aluehallintovirastolle selvitys 5 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvista toteutuneista kustannuksista viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.
Sairaanhoitopiirille suoritettava korvauksen loppuerä maksetaan viimeistään kuukauden kuluttua selvityksen saapumisesta. Sairaanhoitopiirin liikaa saama korvaus peritään takaisin valtiolle vähentämällä se sairaanhoitopiirille maksettavasta seuraavasta ennakosta.

Ehdotus

Aluehallintoviraston on maksettava 2 §:ssä tarkoitetulle *hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle* huhtikuun loppuun mennessä kunakin varainhoitovuotena laskennallinen korvaus. Korvauksen suuruus määräytyy *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* alueella asuvien alle 16-vuotiaiden lasten määrän ja edellisen vuoden toiminnasta aiheutuneiden kustannusten perusteella.

Lopullisten kustannusten suorittamiseksi *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* on toimitettava aluehallintovirastolle selvitys 5 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvista toteutuneista kustannuksista viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle suoritettava korvauksen loppuerä maksetaan viimeistään kuukauden kuluttua selvityksen saapumisesta. *Hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* liikaa saama korvaus peritään takaisin valtiolle vähentämällä se *hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle* maksettavasta seuraavasta ennakosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

10.

Laki

valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain (1354/2014) 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 381/2018 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Viranomaiset	*Viranomaiset*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Turvakotitoimintaa valvovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirastot toimialueellaan. Turvakotitoiminnan valvontaan sovelletaan julkisen palveluntuottajan tuottaman turvakotitoiminnan osalta sosiaalihuoltolain (710/1982) 55 ja 56 §:ää sekä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan osalta yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia.	Turvakotitoimintaa valvovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirastot toimialueellaan. Turvakotitoiminnan valvontaan sovelletaan *hyvinvointialueen tuottaman turvakotitoiminnan osalta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 lukua ja muun julkisen palveluntuottajan tuottaman turvakotitoiminnan osalta mainitun lain 6 luvun 46 ja 48 §:ää* sekä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan osalta yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

elatustukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elatustuesta annetun lain (580/2008) 11 §:n 4 momentti, 12 § ja 34 §:n 1 kohta sekä *lisätään* 1 §:ään, sellaisena kuin on osaksi laissa 26/2019, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain tarkoitus ja soveltamisala	*Lain tarkoitus ja soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.*
11 §	11 §
Elatustuen hakeminen	*Elatustuen hakeminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kunta voi hakea elatustuen maksamista itselleen, jos lapsi on kunnan kustantamassa ympärivuoro-kautisessa hoidossa kodin ulkopuolella kalenterikuukautta pitemmän ajan. Elatustuki maksetaan tällöin kunnalle aikaisintaan hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Kunnan on haettava myönnetyn elatustuen maksamista itselleen vähintään kaksi viikkoa ennen 16 §:n mukaista maksupäivää.	*Hyvinvointialue* voi hakea elatustuen maksamista itselleen, jos lapsi on *hyvinvointialueen* kustantamassa ympärivuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella kalenterikuukautta pitemmän ajan. Elatustuki maksetaan tällöin *hyvinvointialueelle* aikaisintaan hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. *Hyvinvointialueen* on haettava myönnetyn elatustuen maksamista itselleen vähintään kaksi viikkoa ennen 16 §:n mukaista maksupäivää.
12 §	12 §
Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen lausunto	***Hyvinvointialueen** lausunto*
Jos elatustuen hakija on muu kuin lapsen huoltaja ja huoltaja vastustaa elatustuen myöntämistä, Kansaneläkelaitoksen on pyydettävä ennen asian ratkaisemista sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitetulta lapsen kotikunnan toimielimeltä lausunto tuen maksamisesta muulle kuin lapsen huoltajalle.	Jos elatustuen hakija on muu kuin lapsen huoltaja ja huoltaja vastustaa elatustuen myöntämistä, Kansaneläkelaitoksen on pyydettävä ennen asian ratkaisemista *lausunto tuen maksamisesta muulle kuin lapsen huoltajalle siltä hyvinvointialueelta, jossa lapsen kotikunta sijaitsee*.

Voimassa oleva laki

Jos elatustukea haetaan maksettavaksi muulle kuin tuen saajalle ja tuen saaja vastustaa tätä, Kansaneläkelaitoksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä 1 momentissa tarkoitetulta kunnan toimielimeltä lausunto lapsen edun mukaisesta elatustuen maksamisesta sekä varattava tuen saajalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Kansaneläkelaitoksen on ratkaistava asia 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa kunnan toimielimeltä saadun lausunnon mukaisesti.

34 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapito-säännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta välttämättömät tiedot elatustuen ratkaisemiseksi tai muiden tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturva-sopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Jos elatustukea haetaan maksettavaksi muulle kuin tuen saajalle ja tuen saaja vastustaa tätä, Kansaneläkelaitoksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä 1 momentissa tarkoitetulta *hyvinvointialueelta* lausunto lapsen edun mukaisesta elatustuen maksamisesta sekä varattava tuen saajalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Kansaneläkelaitoksen on ratkaistava asia 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa *hyvinvointialueelta* saadun lausunnon mukaisesti.

34 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta välttämättömät tiedot elatustuen ratkaisemiseksi tai muiden tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 7 §:n 2 ja 3 momentti, 24 §:n 1 momentti, 28 §, 43 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 46 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 24 §:n 1 momentti laissa 1330/2011 ja 28 § osaksi laissa 939/2014, sekä lisätään 58 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
7 §	7 §
Laitoshoito	*Laitoshoito*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:	Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:
1) valtion, kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;	1) valtion tai *hyvinvointialueen* ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;
2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;	2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;
3) muussa laitoshoidon toimintayksikössä, jos valtio, kunta tai kuntayhtymä jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle taikka sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;	3) muussa laitoshoidon toimintayksikössä, jos valtio *tai hyvinvointialue* jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle taikka sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;
4) sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 tai 4 momentin mukaisesti kunnan järjestämänä, tai jos tosiasiassa on kysymys näiden lainkohtien mukaisesta järjestelystä; tai	4) *hyvinvointialueesta annetun lain (/) 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen* järjestämänä, tai jos tosiasiassa on kysymys *mainittujen* lainkohtien mukaisesta järjestelystä; tai
5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos kunta jatkuvasti osallistuu hoidettavan henkilön hoidon kustantamiseen kustantamalla vähintään puolet hoitomaksusta.	5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos *hyvinvointialue* jatkuvasti osallistuu hoidettavan henkilön hoidon kustantamiseen kustantamalla vähintään puolet hoitomaksusta.
Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin laitoshoito on jatkuvaa ja julkisilla varoilla rahoitettua. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja kunnat neuvottelevat, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua julkista laitoshoitoa tai avohoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansan-	Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin laitoshoito on jatkuvaa ja julkisilla varoilla rahoitettua. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja *hyvinvointialueet* neuvottelevat, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua julkista laitoshoitoa tai avohoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja *hyvinvointialueiden*

Voimassa oleva laki

eläkelaitoksen ja kuntien välisestä neuvottelumenettelystä sekä siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

24 §

Asumistukea koskeva päätös

Asumistuen hakijalle annetaan kirjallinen päätös asumistuen myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun asumistuki maksetaan vuokranantajalle 25 a §:n 2 momentin perusteella tai kunnan toimielimelle 28 §:n tai sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:n mukaisen perhehoidon perusteella.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Maksaminen kunnan toimielimelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että asumistuki maksetaan saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle käytettäväksi asumistuensaajan ja hänen avio- tai avopuolisonsa asumismenojen alentamiseen, jos asumistuen maksaminen saajalle itselleen vaaran-taa asumistuen saajan tai hänen avio- tai avopuolisonsa toimeentulon. Näin maksettua asumistukea ei saa vastoin asumistuensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden asumismenojen alentamiseen, jolta asumistuki on suoritettu.

Esityksen asumistuen maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä asumistuen saaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii taikka kunnan asianomainen toimielin.

43 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä

Ehdotus

välisestä neuvottelumenettelystä sekä siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

24 §

Asumistukea koskeva päätös

Asumistuen hakijalle annetaan kirjallinen päätös asumistuen myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun asumistuki maksetaan vuokranantajalle 25 a §:n 2 momentin perusteella tai *hyvinvointialueelle* 28 §:n tai sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:n mukaisen perhehoidon perusteella.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Maksaminen ***hyvinvointialueelle***

Kansaneläkelaitos voi päättää, että asumistuki maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella tuen saajan kotikunta sijaitsee*, käytettäväksi asumistuensaajan ja hänen avio- tai avopuolisonsa asumismenojen alentamiseen, jos asumistuen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa asumistuen saajan tai hänen avio- tai avopuolisonsa toimeentulon. Näin maksettua asumistukea ei saa vastoin asumistuensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden asumismenojen alentamiseen, jolta asumistuki on suoritettu.

Esityksen asumistuen maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä asumistuen saaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii taikka *hyvinvointialue*.

43 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot: 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;	maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot: 1) valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
46 §	46 §
Tiedot laitoshoitoa koskevaa neuvottelumenettelyä varten	*Tiedot laitoshoitoa koskevaa neuvottelumenettelyä varten*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista kunnan sosiaali- ja terveysviranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä.	Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista *hyvinvointialueen* sosiaali- ja terveysviranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
58 §	58 §
Soveltamissäännös	*Soveltamissäännös*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.* ——— *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .* ———

13.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 16 §:n 2 momentti ja 19 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
16 §	16 §
Tuen maksaminen hoidon tuottajalle	*Tuen maksaminen hoidon tuottajalle*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tuen hakijan tai hakijan osoittaman tuen saajan tulee myös esittää kansaneläkelaitokselle selvitys hoidosta sovitun korvauksen tai palkan määrästä. Lisäksi tulee esittää selvitys siitä, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu hoidon tuottaja on tehnyt 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen taikka että sosiaalihuoltolain (710/82) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan toimielin on hyväksynyt, että tuki voidaan maksaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle hoidon tuottajalle.	Tuen hakijan tai hakijan osoittaman tuen saajan tulee myös esittää *K*ansaneläkelaitokselle selvitys hoidosta sovitun korvauksen tai palkan määrästä. Lisäksi tulee esittää selvitys siitä, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu hoidon tuottaja on tehnyt 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen taikka että *varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin* on hyväksynyt, että tuki voidaan maksaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle hoidon tuottajalle.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
19 §	19 §
Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana	*Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana*
Tukea ei makseta jatkuvassa laitoshoidossa tai siihen verrattavassa hoidossa olevasta lapsesta siltä ajalta, jonka hoito kestää yli kolme kuukautta. Laitoshoidolla tai siihen verrattavalla hoidolla tarkoitetaan elatuksen sisältävää kunnan tai kuntayhtymän järjestämää sairaala-, laitos- tai perhehoitoa. Lastensuojelulain (683/83) perusteella huostaanotetun lapsen osalta tuen maksaminen lakkaa, kun lapsen hoito ja kasvatus on järjestetty kodin ulkopuolella.	Tukea ei makseta jatkuvassa laitoshoidossa tai siihen verrattavassa hoidossa olevasta lapsesta siltä ajalta, jonka hoito kestää yli kolme kuukautta. Laitoshoidolla tai siihen verrattavalla hoidolla tarkoitetaan elatuksen sisältävää *hyvinvointialueen* järjestämää sairaala-, laitos- tai perhehoitoa. Lastensuojelulain (417/2017) perusteella huostaanotetun lapsen osalta tuen maksaminen lakkaa, kun lapsen hoito ja kasvatus on järjestetty kodin ulkopuolella.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

14.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti, 11 luvun 3 §:n 1 momentti ja 9 § sekä 13 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta laissa 1374/2014, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1049/2013 ja 13 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1554/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
5 §	5 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
14) *lomautukseen rinnastettavalla syyllä*:	14) *lomautukseen rinnastettavalla syyllä*:
a) työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetusta syystä tai työsopimuksen ehdon takia;	a) työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetusta syystä tai työsopimuksen ehdon takia;
b) työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 43 §:ssä, kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 63 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain (100/2012) 42 §:ssä tai valtion virkamieslain (750/1994) 40 §:ssä tarkoitetusta syystä; ei kuitenkaan, jos keskeytymisen syynä on virkasuhteessa olevan kieltäytyminen hänen terveydentilaansa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka terveydentilaansa koskevien tietojen antamisesta;	b) työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 43 §:ssä, kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 63 §:ssä, *kunnan ja hyvinvointialueen* viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain (100/2012) 42 §:ssä tai valtion virkamieslain (750/1994) 40 §:ssä tarkoitetusta syystä; ei kuitenkaan, jos keskeytymisen syynä on virkasuhteessa olevan kieltäytyminen hänen terveydentilaansa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka terveydentilaansa koskevien tietojen antamisesta;
c) perhepäivähoitajan työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan sen vuoksi, ettei hänellä ole lapsia hoidettavanaan hänestä itsestään riippumattomasta syystä työsuhteen pysyessä muutoin voimassa;	c) perhepäivähoitajan työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan sen vuoksi, ettei hänellä ole lapsia hoidettavanaan hänestä itsestään riippumattomasta syystä työsuhteen pysyessä muutoin voimassa;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 63 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitetusta syystä.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

3 §

Etuutta koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan tulee antaa työttömyysetuuden myöntämistä, epäämistä, tarkistamista, lakkauttamista ja takaisinperintää koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Päätöstä ei anneta, jos etuuden tarkistaminen johtuu yksinomaan indeksitarkistuksesta tai muusta vastaavasta lain tai asetuksen nojalla suoraan määräytyvästä perusteesta, ellei hakija tätä päätöstä erikseen vaadi. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös työttömyysetuuden maksamisesta kunnan toimielimelle siten kuin *jäljempänä* 9 §:ssä säädetään. Hakijan tulee pyytää päätöstä indeksitarkistuksen tai muun vastaavan lain tai asetuksen perusteella suoraan määräytyvän perusteen vuoksi tehdystä etuuden tarkistamisesta etuuden maksuajalta 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut etuuden määrän tarkistamisesta tiedon. Hakijan katsotaan saaneen muutoksen tiedokseen 12 luvun 6 §:ssä tarkoitetussa ajassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 63 §:ssä, *kunnan ja hyvinvointialueen* viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitetusta syystä.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

3 §

Etuutta koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan tulee antaa työttömyysetuuden myöntämistä, epäämistä, tarkistamista, lakkauttamista ja takaisinperintää koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Päätöstä ei anneta, jos etuuden tarkistaminen johtuu yksinomaan indeksitarkistuksesta tai muusta vastaavasta lain tai asetuksen nojalla suoraan määräytyvästä perusteesta, ellei hakija tätä päätöstä erikseen vaadi. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös työttömyysetuuden maksamisesta *hyvinvointialueelle* siten kuin 9 §:ssä säädetään. Hakijan tulee pyytää päätöstä indeksitarkistuksen tai muun vastaavan lain tai asetuksen perusteella suoraan määräytyvän perusteen vuoksi tehdystä etuuden tarkistamisesta etuuden maksuajalta 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut etuuden määrän tarkistamisesta tiedon. Hakijan katsotaan saaneen muutoksen tiedokseen 12 luvun 6 §:ssä tarkoitetussa ajassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

9 §

Työttömyysetuuden maksaminen kunnan toimielimelle

Työttömyysetuus voidaan joko osittain tai kokonaan sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitetun kunnan toimielimen pyynnöstä erityisen painavasta syystä maksaa toimielimelle toistaiseksi tai määräajan etuuden saajan, hänen perheensä ja hänen huollettavinaan olevien lasten elatukseen.

Jos kunnan toimielin on toimeentulotuesta annetun lain 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa työttömyysetuutta vastaan, työttömyysetuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin toimielimelle sen pyynnöstä.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, työttömyyskassalla sekä tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten välttämättömät tiedot:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

9 §

Työttömyysetuuden maksaminen ***hyvinvointialueelle***

Työttömyysetuus voidaan *hyvinvointialueen* pyynnöstä erityisen painavasta syystä maksaa *joko osittain tai kokonaan hyvinvointialueelle* toistaiseksi tai määräajan etuuden saajan, hänen perheensä ja hänen huollettavinaan olevien lasten elatukseen.

Jos *hyvinvointialue* on toimeentulotuesta annetun lain 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa työttömyysetuutta vastaan, työttömyysetuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin *hyvinvointialueelle* sen pyynnöstä.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, työttömyyskassalla sekä tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten välttämättömät tiedot:

1) valtion*, hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

15.

Laki

sotilasavustuslain 17 ja 22 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sotilasavustuslain 781/1993) 17 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta sekä 22 a §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat 17 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta laissa 577/2007 sekä 22 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 690/2002, sekä

lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 577/2007, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
17 §	17 §
Maksaminen erityistapauksissa	*Maksaminen erityistapauksissa*
Avustuksesta on vähennettävä sitä aikaa vastaava osa, jonka avustusta saava asevelvollisen omainen on vähintään 14 vuorokautta	Avustuksesta on vähennettävä sitä aikaa vastaava osa, jonka avustusta saava asevelvollisen omainen on vähintään 14 vuorokautta*:*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) elatuksen sisältävässä kunnan tai kuntayhtymän järjestämässä sairaala-, laitos- tai perhehoidossa.	2) elatuksen sisältävässä *hyvinvointialueen* järjestämässä sairaala-, laitos- tai perhehoidossa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä 1 momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
22 a §	22 a §
Tietojensaantioikeus	*Tietojensaantioikeus*
Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:	Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:
1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;	1) valtion*, hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

yleisestä asumistuesta annetun lain 9 ja 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 9 §:n 6 momentti ja 42 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 9 §:n 6 momentti laissa 1533/2016 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
9 §	9 §
Hyväksyttävät asumismenot	*Hyväksyttävät asumismenot*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Omistusasunnossa asuvan ruokakunnan rahoitusmenoiksi hyväksytään asunnon hankkimiseksi ja perusparantamiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen kuukausittaisista koroista 73 prosenttia. Asumisoikeusasunnon menoiksi hyväksytään 73 prosenttia asumisoikeuden hankkimiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen kuukausittaisista koroista. Edellä mainittujen lainojen on oltava valtion, kunnan, seurakunnan tai julkisen valvonnan alaisen luottotoimintaa harjoittavan laitoksen myöntämiä.	Omistusasunnossa asuvan ruokakunnan rahoitusmenoiksi hyväksytään asunnon hankkimiseksi ja perusparantamiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen kuukausittaisista koroista 73 prosenttia. Asumisoikeusasunnon menoiksi hyväksytään 73 prosenttia asumisoikeuden hankkimiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen kuukausittaisista koroista. Edellä mainittujen lainojen on oltava valtion, *hyvinvointialueen,* kunnan, seurakunnan tai julkisen valvonnan alaisen luottotoimintaa harjoittavan laitoksen myöntämiä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
42 §	42 §
Tiedot asumistuen ratkaisemista varten	*Tiedot asumistuen ratkaisemista varten*
Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot: 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;	Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot: 1) valtion*, hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 817/2008 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoa ohjaavalla keskusyksiköllä on oikeus periä maatalousyrittäjään kohdistamistaan palveluista maksuja ja palkkioita. Maatalousyrittäjään kohdistetuista palvelutuotannon maksuista maatalousyrittäjällä tai kunnalla on oikeus saada korvaus siten kuin sairausvakuutuslain 13 luvussa säädetään.	Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoa ohjaavalla keskusyksiköllä on oikeus periä maatalousyrittäjään kohdistamistaan palveluista maksuja ja palkkioita. Maatalousyrittäjään kohdistetuista palvelutuotannon maksuista maatalousyrittäjällä, *hyvinvointialueella* tai kunnalla on oikeus saada korvaus siten kuin sairausvakuutuslain 13 luvussa säädetään.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

lapsilisälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsilisälain (796/1992) 7 §:n 4 momentti, 11 - 13 § sekä 16 §:n 2 momentin 1 kohta ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 4 momentti laissa 1218/2019 sekä 16 §:n 2 momentin 1 kohta ja 4 momentti laissa 694/2002, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 24/2019, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain tarkoitus ja soveltamisala	*Lain tarkoitus ja soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaan toimivaltaiseen viranomaiseen.*
7 §	7 §
Lapsilisän määrä	*Lapsilisän määrä*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos lapsi on 11 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla laitos- tai perhehoidossa ja lapsilisä maksetaan kunnalle taikka jos lapsilisä 12 §:n 1 momentin nojalla maksetaan lapselle itselleen, lapsilisä on 94,88 euroa kalenterikuukaudessa. Yksinhuoltajan lapsesta lapsilisä kuitenkin maksetaan korotettuna 63,30 eurolla kalenterikuukaudessa.	Jos lapsi on 11 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla laitos- tai perhehoidossa ja lapsilisä maksetaan *hyvinvointialueelle* taikka jos lapsilisä 12 §:n 1 momentin nojalla maksetaan lapselle itselleen, lapsilisä on 94,88 euroa kalenterikuukaudessa. Yksinhuoltajan lapsesta lapsilisä kuitenkin maksetaan korotettuna 63,30 eurolla kalenterikuukaudessa.
11 §	11 §
Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana	*Maksaminen laitos- ja perhehoidon aikana*
Jos lapsi on kunnan kustannuksella hoidettavana laitos- tai perhehoidossa kalenterikuukautta pidemmän ajan, lapsilisä maksetaan kunnan esityksestä hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta sille kunnalle, joka ensisijaisesti vastaa hänen hoitokustannuksistaan. Lapsilisällä on tällöin hyvitettävä niitä hoitokustannuksia, joista yksityinen henkilö, kunta tai valtio on vastuussa. Mahdollinen ylijäämä on tilitettävä lapsilisään oikeutetulle.	Jos lapsi on *hyvinvointialueen* kustannuksella hoidettavana laitos- tai perhehoidossa kalenterikuukautta pidemmän ajan, lapsilisä maksetaan *hyvinvointialueen* esityksestä hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta sille *hyvinvointialueelle*, joka ensisijaisesti vastaa hänen hoitokustannuksistaan. Lapsilisällä on tällöin hyvitettävä niitä hoitokustannuksia, joista yksityinen henkilö, *hyvin-*

Voimassa oleva laki

Kun lapsi on perhehoitajalaissa (312/92) tarkoitetulla tavalla sijoitettuna perhehoitoon, kansaneläkelaitos voi sosiaalilautakuntaa kuultuaan oikeuttaa perhehoitajan nostamaan lapsilisän.

12 §

Maksaminen erityistapauksissa

Sen estämättä, mitä 6 ja 11 §:ssä säädetään, kansaneläkelaitos voi lapsen edun niin vaatiessa sosiaalilautakuntaa kuultuaan päättää, että lapsilisä maksetaan 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen.

Erityisen painavista syistä kansaneläkelaitos voi lapsen edun niin vaatiessa sosiaalilautakunnan esityksestä määrätä lapsilisän maksettavaksi toiselle lapsen vanhemmista tai huoltajista, muulle sopivalle henkilölle tai sosiaalilautakunnalle käytettäväksi lapsen elatusta varten.

13 §

Ilmoitusaika nostajan muuttuessa

Kunnan on tehtävä 11 §:n 1 momentissa ja *sosiaalilautakunnan* 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu esityksensä lapsilisän maksamisen muutoksesta kansaneläkelaitokselle vähintään 2 viikkoa ennen 10 §:n 1 momentin mukaista maksupäivää.

16 §

Tietojenantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapito-säännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä

Ehdotus

vointialue tai valtio on vastuussa. Mahdollinen ylijäämä on tilitettävä lapsilisään oikeutetulle.

Kun lapsi on perhehoitolaissa (263/2015) tarkoitetulla tavalla sijoitettuna perhehoitoon, *K*ansaneläkelaitos voi *hyvinvointialuetta* kuultuaan oikeuttaa perhehoitajan nostamaan lapsilisän.

12 §

Maksaminen erityistapauksissa

Sen estämättä, mitä 6 ja 11 §:ssä säädetään, *K*ansaneläkelaitos voi lapsen edun niin vaatiessa *hyvinvointialuetta* kuultuaan päättää, että lapsilisä maksetaan 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen.

Erityisen painavista syistä *K*ansaneläkelaitos voi lapsen edun niin vaatiessa *hyvinvointialueen* esityksestä määrätä lapsilisän maksettavaksi toiselle lapsen vanhemmista tai huoltajista, muulle sopivalle henkilölle tai *hyvinvointialueelle* käytettäväksi lapsen elatusta varten.

13 §

Ilmoitusaika nostajan muuttuessa

Hyvinvointialueen on tehtävä 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa *tarkoitetut* esityksensä lapsilisän maksamisen muutoksesta *K*ansaneläkelaitokselle vähintään *kaksi* viikkoa ennen 10 §:n 1 momentin mukaista maksupäivää.

16 §

Tietojenantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi: 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;	säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi: 1) valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Kansaneläkelaitokselle, jos sen tiedossa on, että lapsi on 11 §:ssä tarkoitetussa laitos- tai perhehoidossa tai että lapsi on muuttanut toiseen kuntaan. (9.8.2002/694)	*Hyvinvointialueen ja* kunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Kansaneläkelaitokselle, jos sen tiedossa on, että lapsi on 11 §:ssä tarkoitetussa laitos- tai perhehoidossa tai että lapsi on muuttanut toiseen kuntaan.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	———

19.

Laki

vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 5 momentti, 15 §:n 2 momentti, 22 §:n 1 momentti, 26 ja 27 § sekä 43 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 15 §:n 2 momentti ja 27 § laissa 1153/2007, sekä

lisätään 54 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
9 §	9 §
Eläkettä saavan hoitotuki	*Eläkettä saavan hoitotuki*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kansaneläkelaitoksen on tarvittaessa hankittava kunnan sosiaaliviranomaisen lausunto hoitotuen myöntämisedellytysten selvittämistä varten.	Kansaneläkelaitoksen on tarvittaessa hankittava *hyvinvointialueen* lausunto hoitotuen myöntämisedellytysten selvittämistä varten.
15 §	15 §
Vammaisetuuden hakeminen	*Vammaisetuuden hakeminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos henkilö sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan vammaisetuutta tai muutoin huolehtimaan etuutta koskevista oikeuksistaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi Kansaneläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, hänen puolestaan käyttää puhevaltaa vammaisetuutta koskevassa asiassa. Alle 16-vuotiaan vammaistukea voi hakea lapsen edunvalvoja, huoltaja, kunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin tai henkilö, jonka hoitoon lapsi on lastensuojelulain (417/2007) 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sijoitettu.	Jos henkilö sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan vammaisetuutta tai muutoin huolehtimaan etuutta koskevista oikeuksistaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi Kansaneläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, hänen puolestaan käyttää puhevaltaa vammaisetuutta koskevassa asiassa. Alle 16-vuotiaan vammaistukea voi hakea lapsen edunvalvoja, huoltaja, *hyvinvointialue* tai henkilö, jonka hoitoon lapsi on lastensuojelulain (417/2007) 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sijoitettu.
22 §	22 §
Etuutta koskeva päätös	*Etuutta koskeva päätös*
Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja	Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja

Voimassa oleva laki

takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun etuus maksetaan 26 §:n tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain *(734/1992)* 14 §:n perusteella kunnan toimielimelle.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Maksaminen kunnan toimielimelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että vammaisetuus maksetaan etuudensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle käytettäväksi etuudensaajan elatukseen, jos etuuden maksaminen hänelle itselleen vaarantaa hänen toimeentulonsa. Näin maksettua vammaisetuutta ei saa vastoin etuudensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta vammaisetuus on suoritettu.

Esityksen etuuden maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii taikka kunnan asianomainen toimielin.

27 §

Alle 16-vuotiaan vammaistuen maksamisen erityissäännökset

Jos alle 16-vuotias vammaistukea saava lapsi ei asu edunvalvojansa kanssa samassa taloudessa, vammaistuki voidaan maksaa lapsen huoltajalle tai henkilölle, jonka hoitoon lapsi on lastensuojelulain 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sijoitettu. Kansaneläkelaitoksen on kuultava sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimielintä ja lapsen edunvalvojaa.

Jos vammaistuen maksamista lapsen edunvalvojalle tai 1 momentissa tarkoitetulle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, Kansaneläkelaitos voi päättää, että vammaistuki maksetaan 1 momentissa mainitulle toimielimelle tai sen suostumuksella sopivalle henkilölle.

43 §

Ehdotus

takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun etuus maksetaan 26 §:n tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:n perusteella *hyvinvointialueelle*.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että vammaisetuus maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella etuudensaajan kotikunta sijaitsee,* käytettäväksi etuudensaajan elatukseen, jos etuuden maksaminen hänelle itselleen vaarantaa hänen toimeentulonsa. Näin maksettua vammaisetuutta ei saa vastoin etuudensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta vammaisetuus on suoritettu.

Esityksen etuuden maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii taikka *hyvinvointialue*.

27 §

Alle 16-vuotiaan vammaistuen maksamisen erityissäännökset

Jos alle 16-vuotias vammaistukea saava lapsi ei asu edunvalvojansa kanssa samassa taloudessa, vammaistuki voidaan maksaa lapsen huoltajalle tai henkilölle, jonka hoitoon lapsi on lastensuojelulain 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sijoitettu. Kansaneläkelaitoksen on kuultava *hyvinvointialuetta* ja lapsen edunvalvojaa.

Jos vammaistuen maksamista lapsen edunvalvojalle tai 1 momentissa tarkoitetulle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, Kansaneläkelaitos voi päättää, että vammaistuki maksetaan *hyvinvointialueelle* tai sen suostumuksella sopivalle henkilölle.

43 §

Voimassa oleva laki

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapito-säännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturva-sopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

54 §

Soveltamissäännös

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

Ehdotus

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

54 §

Soveltamissäännös

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 2 §:n 2 momentti, 11 §:n 3 ja 4 momentti, 45 §:n 1 momentti, 48 § sekä 59 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 2 momentti laissa 145/2015, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 145/2015, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Mitä 11 §:ssä säädetään vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisestä ja sen rajoituksista valtion, kunnan tai kuntayhtymän järjestämässä hoidossa tai kuntoutuksessa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan järjestämää hoitoa tai kuntoutusta.	Mitä 11 §:ssä säädetään vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisestä ja sen rajoituksista valtion *tai hyvinvointialueen* järjestämässä hoidossa tai kuntoutuksessa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan järjestämää hoitoa tai kuntoutusta.
(lisätään)	*Mitä 11, 45, 48 ja 59 §:ssä säädetään hyvinvointialueesta, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakuntaa ja Ahvenanmaan maakunnan kuntaa.*
11 §	11 §
Laitoshoidossa olevan kuntoutusta koskeva rajoitus	*Laitoshoidossa olevan kuntoutusta koskeva rajoitus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan: 1) valtion, kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämässä sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksessa; 2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon kustantaa valtio, kunta tai kuntayhtymä; 3) muussa toimintayksikössä, jos valtio, kunta tai kuntayhtymä jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksesta;	Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan: 1) valtion *tai hyvinvointialueen* ylläpitämässä sosiaali- *tai* terveydenhuollon laitoksessa; 2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon kustantaa valtio *tai hyvinvointialue*; 3) muussa toimintayksikössä, jos valtio *tai hyvinvointialue* jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksesta;

Voimassa oleva laki

4) sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 tai 4 momentin mukaisesti kunnan järjestämänä, tai jos tosiasiassa on kysymys näiden lainkohtien mukaisesta järjestelystä; taikka

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos kunta jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja kunnat neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja kuntien välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

45 §

Etuutta koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen tulee antaa kuntoutusetuuden ja kuntoutusrahaetuuden sekä tämän lain mukaisen kustannuksesta maksettavan korvauksen myöntämistä, epäämistä, tarkistamista, lakkauttamista ja takaisinperintää koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös kuntoutusrahaetuuden maksamisesta kunnan toimielimelle siten kuin 48 §:ssä säädetään sekä kuntoutusrahaetuuden maksamisesta työnantajalle siten kuin 47 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

48 §

Maksaminen kunnan toimielimelle

Sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitetulla toimielimellä on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osuus vakuutetulle myönnettävästä toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kuntoutuksesta aiheutuneista kustannuksista korvauksena vakuutetulle. Jos kunnan toimielin on toimeentulotuesta annetun lain

Ehdotus

4) *hyvinvointialueesta annetun lain (/) 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen* järjestämänä, tai jos tosiasiassa on kysymys näiden lainkohtien mukaisesta järjestelystä; taikka

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos *Kansaneläkelaitos tai hyvinvointialue* jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja *hyvinvointialueet* neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja *hyvinvointialueiden* välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

45 §

Etuutta koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen tulee antaa kuntoutusetuuden ja kuntoutusrahaetuuden sekä tämän lain mukaisen kustannuksesta maksettavan korvauksen myöntämistä, epäämistä, tarkistamista, lakkauttamista ja takaisinperintää koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös kuntoutusrahaetuuden maksamisesta *hyvinvointialueelle* siten kuin 48 §:ssä säädetään sekä kuntoutusrahaetuuden maksamisesta työnantajalle siten kuin 47 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

48 §

Maksaminen ***hyvinvointialueelle***

Hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osuus vakuutetulle myönnettävästä toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kuntoutuksesta aiheutuneista kustannuksista korvauksena vakuutetulle. Jos hyvinvointialue on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut

Voimassa oleva laki

(1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa kuntoutusetuutta tai kuntoutusrahaetuutta vastaan, etuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin toimielimelle sen pyynnöstä.

Jos kunnan järjestämässä perhe- tai laitoshoidossa oleva kuntoutuja saa kuntoutusetuutta tai kuntoutusrahaetuutta, kunta voi periä ja nostaa samalta ajalta maksettavan etuuden suoraan Kansaneläkelaitokselta käytettäväksi vakuutetun hoidosta, ylläpidosta tai huollosta määrätyn maksun korvaamiseen. Lastensuojelulain nojalla järjestämänsä perhehuollon, laitoshuollon tai asumispalvelun aiheuttamista kustannuksista kunta voi vastaavasti periä ja nostaa kohtuullisen korvauksen samalta ajalta maksettavasta etuudesta.

Kuntoutusraha voidaan joko osittain tai kokonaan maksaa 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle tämän pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun, hänen perheensä ja hänen huollettavinaan olevien lasten elatukseen, jos kuntoutusrahan maksaminen sen saajalle itselleen vaarantaisi vakuutetun, hänen perheensä tai hänen huollettavinaan olevien lasten toimeentulon.

Työnantajalle maksettavaa osuutta kuntoutusrahasta ei makseta kunnalle.

59 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapito-säännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tai määrättyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

5) oppilaitokselta, oppisopimuskoulutuksen järjestäjältä ja Koulutusrahastolta.

Ehdotus

toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa kuntoutusetuutta tai kuntoutusrahaetuutta vastaan, etuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin *hyvinvointialueelle* sen pyynnöstä.

Jos *hyvinvointialueen* järjestämässä perhe- tai laitoshoidossa oleva kuntoutuja saa kuntoutusetuutta tai kuntoutusrahaetuutta, *hyvinvointialue* voi periä ja nostaa samalta ajalta maksettavan etuuden suoraan Kansaneläkelaitokselta käytettäväksi vakuutetun hoidosta, ylläpidosta tai huollosta määrätyn maksun korvaamiseen. Lastensuojelulain nojalla järjestämänsä perhehuollon, laitoshuollon tai asumispalvelun aiheuttamista kustannuksista *hyvinvointialue* voi vastaavasti periä ja nostaa kohtuullisen korvauksen samalta ajalta maksettavasta etuudesta.

Kuntoutusraha voidaan joko osittain tai kokonaan maksaa *hyvinvointialueelle* tämän pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun, hänen perheensä ja hänen huollettavinaan olevien lasten elatukseen, jos kuntoutusrahan maksaminen sen saajalle itselleen vaarantaisi vakuutetun, hänen perheensä tai hänen huollettavinaan olevien lasten toimeentulon.

Työnantajalle maksettavaa osuutta kuntoutusrahasta ei makseta *hyvinvointialueelle*.

59 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tai määrättyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion*, hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

5) oppilaitokselta, oppisopimuskoulutuksen järjestäjältä *ja Työllisyysrahastolta*.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä 11 §:n 4 momentissa tarkoitettua neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot toimintayksikön toiminnasta, tiloista, henkilökunnan määrästä, annetun hoidon sisällöstä, laadusta ja määrästä, hoidosta tehdystä sopimuksesta ja hoidosta maksettavasta korvauksesta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelu-menettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta ja laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä tässä momentissa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada salassa pidettäviä tietoja, koskee myös sosiaali- ja terveysministeriötä.	Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä 11 §:n 4 momentissa tarkoitettua neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot toimintayksikön toiminnasta, tiloista, henkilökunnan määrästä, annetun hoidon sisällöstä, laadusta ja määrästä, hoidosta tehdystä sopimuksesta ja hoidosta maksettavasta korvauksesta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista *hyvinvointialueen* sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta ja laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä tässä momentissa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada salassa pidettäviä tietoja, koskee myös sosiaali- ja terveysministeriötä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

vuorotteluvapaalain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tätä lakia sovelletaan kokoaikatyöntekijään ja työntekijään, jonka työaika on yli 75 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän työajasta. Tätä lakia sovelletaan myös henkilöön, joka on virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtioon, kuntaan tai muuhun julkisoikeudelliseen yhteisöön.	Tätä lakia sovelletaan kokoaikatyöntekijään ja työntekijään, jonka työaika on yli 75 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän työajasta. Tätä lakia sovelletaan myös henkilöön, joka on virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtioon, *hyvinvointialueeseen,* kuntaan tai muuhun julkisoikeudelliseen yhteisöön.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 15 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1653/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
15 §	15 §
Työttömyysvakuutusmaksun piiriin kuuluvat palvelussuhteet	*Työttömyysvakuutusmaksun piiriin kuuluvat palvelussuhteet*
Työttömyysvakuutusmaksua peritään palkasta tai palkkiosta, joka maksetaan työntekijälle, joka tekee työtä:	Työttömyysvakuutusmaksua peritään palkasta tai palkkiosta, joka maksetaan työntekijälle, joka tekee työtä:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/2003) tarkoitettuna viranhaltijana;	4) kunnan *ja hyvinvointialueen* viranhaltijasta annetussa laissa (304/2003) tarkoitettuna viranhaltijana;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 2 §:n 6 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1-4 kohta ja 4 §:n 2 ja 3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 momentti ja 4 §, 11 luvun 3 §:n 3 momentin 10 kohta, 13 luvun 8 ja 9 § sekä 10 §:n 2 momentti, 15 luvun 5 §:n 2 momentti, 12 § ja 20 §:n 2 momentti sekä 19 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1 - 4 kohta laissa 1203/2013, 4 luvun 4 § laissa 1203/2013, 11 luvun 3 §:n 3 momentin 10 kohta laissa 535/2019, 13 luvun 8 § ja 15 luvun 20 §:n 2 momentti laissa 678/2014, 13 luvun 10 §:n 2 momentti laissa 1135/2017 sekä 15 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 943/2016 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

2 §

Lain soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä laissa säädetään vakuutetulle aiheutuvien sairaanhoidon tai raskauden taikka synnytyksen aiheuttamien kustannusten korvaamisesta ja korvattavuuden rajoituksista valtion, kunnan tai kuntayhtymän järjestämässä hoidossa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan järjestämää hoitoa.

2 luku

Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset

3 §

Korvattavuutta koskevat rajoitukset

Tämän lain nojalla ei korvata:

1) kunnallisista terveyspalveluista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) nojalla perittyjä maksuja;

2) kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavus-

Ehdotus

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

2 §

Lain soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä laissa säädetään vakuutetulle aiheutuvien sairaanhoidon tai raskauden taikka synnytyksen aiheuttamien kustannusten korvaamisesta ja korvattavuuden rajoituksista valtion *tai hyvinvointialueen* järjestämässä hoidossa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan järjestämää hoitoa.

2 luku

Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset

3 §

Korvattavuutta koskevat rajoitukset

Tämän lain nojalla ei korvata:

1) *hyvinvointialueen järjestämistä* terveyspalveluista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) nojalla perittyjä maksuja;

2) *hyvinvointialueen hyvinvointialueesta annetun lain (/) 7 ja 9 §:ssä* tarkoitetulla tavalla järjestämän sairaanhoidon kustannuksia;

Voimassa oleva laki

tuksesta annetun lain (733/1992) 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla järjestämän sairaanhoidon kustannuksia;

3) sairaanhoidon kustannuksia, kun yksityisen terveydenhuollon palvelut on järjestetty kunnallisen sosiaali- tai terveydenhuollon tiloissa;

4) kunnallisen sairaanhoidon yhteydessä avovastaanotolla annetusta lääkehoidosta aiheutuneita kustannuksia;

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Julkisen laitoshoidon määritelmä

— — — — — — — — — — — — — — —

Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:

1) valtion, kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;

2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;

3) muussa toimintayksikössä, jos valtio, kunta tai kuntayhtymä jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;

4) sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:n 1 tai 4 momentin mukaisesti kunnan järjestämänä, taikka tosiasiallisesti jomman kumman momentin mukaisena järjestelynä; tai

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos kunta jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja kunnat neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja kuntien välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

Ehdotus

3) sairaanhoidon kustannuksia, kun yksityisen terveydenhuollon palvelut on järjestetty *hyvinvointialueen järjestämän* sosiaali- tai terveydenhuollon tiloissa;

4) *hyvinvointialueen järjestämän* sairaanhoidon yhteydessä avovastaanotolla annetusta lääkehoidosta aiheutuneita kustannuksia;

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Julkisen laitoshoidon määritelmä

— — — — — — — — — — — — — — —

Laitoshoito on julkista, jos hoitoa annetaan:

1) valtion *tai hyvinvointialueen* ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;

2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;

3) muussa toimintayksikössä, jos valtio *tai hyvinvointialue* jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;

4) *hyvinvointialueesta annetun lain 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen* järjestämänä, taikka tosiasiallisesti jomman kumman pykälän mukaisena järjestelynä; tai

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos *Kansaneläkelaitos tai hyvinvointialue* jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoitoa sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja *hyvinvointialueet* neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja *hyvinvointialueiden* välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

Voimassa oleva laki

4 luku

Matkakustannusten korvaaminen

1 §

Vakuutetun tekemä matka

Vakuutetulla on oikeus saada sairauden hoitoon liittyvistä matkakustannuksista korvaus, jos matka on tehty valtion, kunnan tai kuntayhtymän terveydenhuollon toimintayksikköön. Yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuun terveydenhuollon toimintayksikköön tai ammatinharjoittajan luokse sairauden hoidon vuoksi tehdystä matkasta vakuutetulle aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos suoritettu tutkimus tai annettu hoito on tämän lain mukaan korvattavaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Tutkimus- ja hoitopaikka

Vakuutetulle aiheutuneet matkakustannukset korvataan matkasta sellaiseen lähimpään tutkimus- ja hoitopaikkaan, jossa vakuutettu voi saada hänen terveydentilansa vaarantumatta tässä laissa tarkoitettua tarpeellista tutkimusta ja hoitoa. Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt sairaanhoidon sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan tai vakuutetulla on rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 13 §:ssä tarkoitettu lupa, korvataan matkakustannukset sinne, missä hoito on annettu. Jos vakuutettu on terveyden-huoltolain 47 tai 48 §:n perusteella valinnut hoitopaikan, matkakustannukset korvataan sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut lähimpään valtion, kunnan tai kuntayhtymän terveydenhuollon toimintayksikön tutkimus- ja hoitopaikkaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

Ehdotus

4 luku

Matkakustannusten korvaaminen

1 §

Vakuutetun tekemä matka

Vakuutetulla on oikeus saada sairauden hoitoon liittyvistä matkakustannuksista korvaus, jos matka on tehty valtion *tai hyvinvointialueen* terveydenhuollon toimintayksikköön. Yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuun terveydenhuollon toimintayksikköön tai ammatinharjoittajan luokse sairauden hoidon vuoksi tehdystä matkasta vakuutetulle aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos suoritettu tutkimus tai annettu hoito on tämän lain mukaan korvattavaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Tutkimus- ja hoitopaikka

Vakuutetulle aiheutuneet matkakustannukset korvataan matkasta sellaiseen lähimpään tutkimus- ja hoitopaikkaan, jossa vakuutettu voi saada hänen terveydentilansa vaarantumatta tässä laissa tarkoitettua tarpeellista tutkimusta ja hoitoa. Jos *hyvinvointialue* on järjestänyt sairaanhoidon *hyvinvointialueesta annetun lain 7 ja 9 §:n* mukaisesti tai vakuutetulla on rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 13 §:ssä tarkoitettu lupa, korvataan matkakustannukset sinne, missä hoito on annettu. Jos vakuutettu on terveydenhuoltolain 47 tai 48 §:n perusteella valinnut hoitopaikan, matkakustannukset korvataan sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut lähimpään valtion tai hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikön tutkimus- ja hoitopaikkaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

Voimassa oleva laki

Palkkatulo

— — — — — — — — — — — — — — —

Palkkana ei kuitenkaan pidetä:

— — — — — — — — — — — — — — —

10) henkilöstörahastolaissa tarkoitettuja henkilöstörahastoeriä ja niiden lisäosia, jotka on nostettu henkilöstörahastolain 37 §:n perusteella käteisenä rahaston sääntöjen mukaan määräytyvänä palkkiona edellyttäen, että erä on määräytynyt yrityksen kannattavuutta ja muita toiminnan tehokkuutta mittaavien tekijöiden perusteella tai viraston taikka kunnan soveltaman tulospalkkiojärjestelmän mukaisesti;

— — — — — — — — — — — — — — —

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

8 §

Kunnan oikeus korvaukseen työterveyshuollosta

Terveyskeskusta ylläpitävällä kunnalla on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta korvausta työterveyshuoltopalvelujen kustannuksista, jos palvelut on annettu yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle terveydenhuoltolain 18 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti. Korvausta suoritetaan enintään se määrä, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen suorittamaan vastaavana korvauksena edellä tarkoitetulle yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle.

9 §

Työterveyshuollon kustannusten ja toiminnan seuraaminen ja tarkastusoikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada työnantajalta, yrittäjältä tai muulta omaa työtään tekevältä sekä kunnalta taikka muulta hakijalta tarvitsemiaan tietoja työterveyshuollon kustannuksista ja toiminnasta työterveyshuollon toteutumisen seuraamista varten. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus tarkastaa

Ehdotus

Palkkatulo

— — — — — — — — — — — — — — —

Palkkana ei kuitenkaan pidetä:

— — — — — — — — — — — — — — —

10) henkilöstörahastolaissa tarkoitettuja henkilöstörahastoeriä ja niiden lisäosia, jotka on nostettu henkilöstörahastolain 37 §:n perusteella käteisenä rahaston sääntöjen mukaan määräytyvänä palkkiona edellyttäen, että erä on määräytynyt yrityksen kannattavuutta ja muita toiminnan tehokkuutta mittaavien tekijöiden perusteella tai viraston, kunnan taikka hyvinvointialueen soveltaman tulospalkkiojärjestelmän mukaisesti;

— — — — — — — — — — — — — — —

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

8 §

Hyvinvointialueen *oikeus korvaukseen työterveyshuollosta*

Terveyskeskusta ylläpitävällä *hyvinvointialueella* on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta korvausta työterveyshuoltopalvelujen kustannuksista, jos palvelut on annettu yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle terveydenhuoltolain 18 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti. Korvausta suoritetaan enintään se määrä, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen suorittamaan vastaavana korvauksena edellä tarkoitetulle yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle.

9 §

Työterveyshuollon kustannusten ja toiminnan seuraaminen ja tarkastusoikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada työnantajalta, yrittäjältä tai muulta omaa työtään tekevältä, kunnalta *tai hyvinvointialueelta* taikka muulta hakijalta tarvitsemiaan tietoja työterveyshuollon kustannuksista ja toiminnasta työterveyshuollon toteutumisen seuraamista varten. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus tarkastaa työnantajan tai muun

Voimassa oleva laki

työnantajan tai muun hakijan järjestämään työterveyshuoltoon liittyvä kirjanpito.

10 §

Korvauksen suorittaminen muulle kuin työnantajalle

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos 2 §:ssä tarkoitetut yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän työterveyshuoltopalvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, Kansaneläkelaitos voi yrittäjän tai muun omaa työtään suorittavan suostumuksella sopia korvauksen suorittamisesta palvelujen tuottajalle 15 luvun 9 §:n 2 momentin mukaista suorakorvausmenettelyä käyttäen. Jos palvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, edellytyksenä on lisäksi, että kyseessä on terveyskeskusta ylläpitävän kunnan ostopalvelu.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

5 §

Työterveyshuoltokorvauksen hakeminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan tai palvelujen tuottajan on annettava Kansaneläkelaitokselle tilitys 13 luvun 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista työterveyshuollon kustannuksista kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelut on annettu.

12 §

Sairaanhoitokorvauksen ja päivärahaetuuden maksaminen kunnan toimielimelle

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n tarkoittamalla toimielimellä on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osa vakuutetulle myöntämästään toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kustannuksista sairaanhoitokorvauksena vakuutetulle.

Ehdotus

hakijan järjestämään työterveyshuoltoon liittyvä kirjanpito.

10 §

Korvauksen suorittaminen muulle kuin työnantajalle

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos 2 §:ssä tarkoitetut yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän työterveyshuoltopalvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, Kansaneläkelaitos voi yrittäjän tai muun omaa työtään suorittavan suostumuksella sopia korvauksen suorittamisesta palvelujen tuottajalle 15 luvun 9 §:n 2 momentin mukaista suorakorvausmenettelyä käyttäen. Jos palvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, edellytyksenä on lisäksi, että kyseessä on terveyskeskusta ylläpitävän *hyvinvointialueen* ostopalvelu.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

5 §

Työterveyshuoltokorvauksen hakeminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen tai palvelujen tuottajan on annettava Kansaneläkelaitokselle tilitys 13 luvun 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista työterveyshuollon kustannuksista kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelut on annettu.

12 §

Sairaanhoitokorvauksen ja päivärahaetuuden maksaminen ***hyvinvointialueelle***

Hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osa vakuutetulle myöntämästään toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kustannuksista sairaanhoitokorvauksena vakuutetulle.

Voimassa oleva laki

Jos 1 momentissa tarkoitettu kunnan toimielin on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa päivärahaetuutta vastaan, päivärahaetuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin toimielimelle sen pyynnöstä.

Sairauspäiväraha voidaan maksaa 1 momentissa tarkoitetulle kunnan toimielimelle joko osittain tai kokonaan toimielimen pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä huoltoon edellyttäen, että sairauspäivärahan maksamista sen saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa vuoksi.

(lisätään)

20 §

Ilmoitukset olosuhteiden muutoksista

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos lapsen vanhempi luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet adoptiolapseksi, on sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun kunnan toimielimen tai adoptiolain 22 §:ssä tarkoitetun adoptiotoimiston maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Jos lapsi on otettu lasten-suojelulain nojalla huostaan, päätetty sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon tai järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto, eikä vanhempi osallistu lapsen hoitoon, on sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun kunnan toimielimen maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

19 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapito-säännösten ja muiden tiedon saantia

Ehdotus

Jos *hyvinvointialue* on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa päivärahaetuutta vastaan, päivärahaetuus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin *hyvinvointialueelle* sen pyynnöstä.

Sairauspäiväraha voidaan maksaa *hyvinvointialueelle* joko osittain tai kokonaan *hyvinvointialueen* pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä huoltoon edellyttäen, että sairauspäivärahan maksamista sen saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa vuoksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

20 §

Ilmoitukset olosuhteiden muutoksista

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos lapsen vanhempi luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet adoptiolapseksi, on *hyvinvointialueen* tai adoptiolain 22 §:ssä tarkoitetun adoptiotoimiston maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Jos lapsi on otettu lastensuojelulain nojalla huostaan, päätetty sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon tai järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto, eikä vanhempi osallistu lapsen hoitoon, on *hyvinvointialueen* maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. *Mitä tässä momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*

— — — — — — — — — — — — — — —

19 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia

Voimassa oleva laki

koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Tiedot eräissä laitoshoitotapauksissa

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Tiedot eräissä laitoshoitotapauksissa

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista *hyvinvointialueelta* taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. *Mitä tässä momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakuntaan ja Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

aikuiskoulutusetuuksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) 28 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
28 §	28 §
Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen	*Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen*
Rahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain mukaisen tehtävän täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot: 1) valtion ja kunnan viranomaiselta ja muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;	Rahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain mukaisen tehtävän täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot: 1) valtion*, hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiselta *sekä* muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 §:n 20 kohta, 53 §, 55 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 56 §:n 2 momentti ja 81 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 20 kohta laissa 92/2021, sekä

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 92/2021, uusi 21 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojaasetus).	20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojaasetus)*;*
(lisätään)	*21)* ***sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella*** *hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoa.*
53 §	53 §
Sairaanhoidon korvaamisen edellytykset	*Sairaanhoidon korvaamisen edellytykset*
Vahingon vuoksi tarpeellisen sairaanhoidon kustannusten korvaaminen edellyttää, että hoitoa annetaan kansanterveyslain (66/1972), erikoissairaanhoitolain (1062/1989) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla julkisena terveydenhuoltona, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana siten kuin jäljempänä säädetään.	Vahingon vuoksi tarpeellisen sairaanhoidon kustannusten korvaaminen edellyttää, että hoitoa annetaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/)* tai terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla julkisena terveydenhuoltona, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana siten kuin jäljempänä säädetään.

Voimassa oleva laki

55 §

Kunnan tai kuntayhtymän oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus korvaukseen annetusta sairaanhoidosta, vakuutusyhtiön on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle kunnalle tai kuntayhtymälle sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 56 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä on velvollinen terveydenhuoltolain 58 §:n nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka ei ole hoitoa antavaa toimintayksikköä ylläpitävän kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymää ylläpitävän kunnan asukas, vähennettynä vahinkoa kärsineeltä hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 54 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

Vakuutusyhtiön on annettava täyskustannusmaksusta päätös kunnalle tai kuntayhtymälle, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutusyhtiö maksaa maksun kunnan tai kuntayhtymän laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei kunta tai kuntayhtymä ole täyttänyt sille 56 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös annetaan myös, jos kunta tai kuntayhtymä pyytää vakuutusyhtiöltä päätöstä.

56 §

Ehdotus

55 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus korvaukseen annetusta sairaanhoidosta, vakuutusyhtiön on maksettava *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 56 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* on velvollinen *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n* nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka ei ole hoitoa antavaa toimintayksikköä ylläpitävän *hyvinvointialueen* asukas, vähennettynä vahinkoa kärsineeltä hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 54 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

Vakuutusyhtiön on annettava täyskustannusmaksusta päätös *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle,* jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutusyhtiö maksaa maksun *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen* laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* ole täyttänyt sille 56 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös annetaan myös, jos *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* pyytää vakuutusyhtiöltä päätöstä.

56 §

Voimassa oleva laki

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos hoitoon hakeutumisen tai *myöhemmän* hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä suunnitelma tai päätös vakuutusyhtiölle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnät on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutusyhtiölle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos kunta tai kuntayhtymä aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palveluseteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

— — — — — — — — — — — — — — —

81 §

Kunnan ja kuntayhtymän muutoksenhakuoikeus

Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa vahinkoa kärsineelle.

Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Ehdotus

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos hoitoon hakeutumisen tai hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä suunnitelma tai päätös vakuutusyhtiölle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnät on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutusyhtiölle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palveluseteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

— — — — — — — — — — — — — — —

81 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen *muutoksenhakuoikeus*

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen ei ole asianosainen asiassa, joka koskee vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa vahinkoa kärsineelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen (kumotaan). *Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään

muutetaan liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) 7 §:n 1 momentti ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 7 §:n 1 momentti laissa 1336/2010, sekä

lisätään 10 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Työ- tai toimintakykyyn liittyvä kuntoutus

Kuntoutuksena korvataan, siltä osin kuin sitä ei ole sairaanhoitona säädetty terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan terveyskeskuksen tai sairaanhoitopiirin tehtäväksi, vakuutusyhtiön maksusitoumuksella valitsemassa kuntoutuspaikassa annetuista kuntoutujan työ- tai toimintakyvyn tai sosiaali-sen toimintakyvyn ja suoriutumisen edistämiseksi ja ylläpitämiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Lain ensisijaisuus

Jos kunta on muun lainsäädännön nojalla antanut kuntoutujalle palveluja ja tu kitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin kuntoutujalle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin kunnalle.

Jos kunta on ilmoittanut antamastaan kuntoutuksesta vakuutuslaitokselle niin myöhään, ettei vakuutuslaitos ole voinut ottaa ilmoitusta huomioon maksaessaan korvausta kuntoutettavalle, vakuutuslaitos ei ole velvollinen suorittamaan korvausta kunnalle.

Ehdotus

7 §

Työ- tai toimintakykyyn liittyvä kuntoutus

Kuntoutuksena korvataan, siltä osin kuin sitä ei ole sairaanhoitona säädetty terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan hyvinvointialueen tehtäväksi, vakuutusyhtiön maksusitoumuksella valitsemassa kuntoutuspaikassa annetuista kuntoutujan työ- tai toimintakyvyn tai sosiaalisen toimintakyvyn ja suoriutumisen edistämiseksi ja ylläpitämiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Lain ensisijaisuus

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on muun lainsäädännön nojalla antanut kuntoutujalle palveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin kuntoutujalle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle.

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on ilmoittanut antamastaan kuntoutuksesta vakuutuslaitokselle niin myöhään, ettei vakuutuslaitos ole voinut ottaa ilmoitusta huomioon maksaessaan korvausta kuntoutettavalle, vakuutuslaitos ei ole velvollinen suorittamaan korvausta

Voimassa oleva laki

Mitä edellä tässä pykälässä on säädetty kunnan oikeudesta korvaukseen, koskee vastaavasti kansaneläkelaitosta, jos se kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/91) nojalla on järjestänyt kuntoutujalle tämän lain mukaan korvattavaa kuntoutusta tai kuntoutusrahalain (611/91) nojalla maksanut kuntoutusrahaa tämän lain mukaan korvattavan kuntoutuksen ajalta.
(lisätään)

Ehdotus

sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle.

Mitä edellä tässä pykälässä on säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta korvaukseen, koskee vastaavasti kansaneläke-laitosta, jos se on järjestänyt kuntoutusta Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) nojalla tämän lain mukaan korvattavan kuntoutuksen ajalta.

Mitä edellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen antamien sosiaalihuollon palvelujen ja tukitoimien perusteella syntyvästä oikeudesta korvaukseen, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

potilasvakuutuslain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilasvakuutuslain (948/2019) 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Lakia sovelletaan Suomessa annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon sekä ulkomailla annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon, jos julkisen terveydenhuollon yksikkö päättää järjestää kansanterveyslaissa (66/1972) ja erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) säädetyn kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvan hoidon ulkomailla ja se on potilaan terveydentilan kannalta välttämätöntä.	Lakia sovelletaan Suomessa annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon sekä ulkomailla annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon, jos *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* päättää järjestää *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/)* säädetyn vastuulleen kuuluvan hoidon ulkomailla ja se on potilaan terveydentilan kannalta välttämätöntä.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sotilasvammalain (404/1948) 6 a ja 6 b §, 6 d §:n 1 momentin 1 kohta sekä 43 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 a § laeissa 1012/1087 ja 1346/2010, 6 b § laissa 494/1992, 6 d §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1306/2016 sekä 43 § laissa 481/1960, sekä

lisätään 6 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1306/2016, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 a §

Kunnalle tai kuntainliitolle, joka on järjestänyt edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetun palvelun tai 5 momentissa tarkoitetun kuntouttamisen taikka laitoshuollon, korvataan vahingoittuneen tai sairastuneen hoidosta kunnalle tai kuntainliitolle aiheutuneet kustannukset. Edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetut sairaanhoidon kustannukset korvataan kuitenkin vain siltä osin kuin kysymyksessä on koti-, päivä- tai yösairaanhoito taikka lääkinnällinen kuntoutus. Korvattavasta palvelusta, kuntouttamisesta tai laitoshuollosta ei peritä maksua tai korvausta vahingoittuneelta tai sairastuneelta.

Sairaanhoitolaitoksen antama ja terveyskeskuksen antama tai järjestämä hoito ja kuntoutus korvataan kunnalle tai kuntayhtymälle terveydenhuoltolain 58 §:n mukaisesti. Mainittuja korvauksia laskettaessa vähennettäviin toimintatuloihin ei kuitenkaan lueta palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja. Korvaus sosiaalipalveluista lasketaan samoin kuin terveyskeskuksen antamasta ja järjestämästä hoidosta asianomaisen toiminnon kustannusten ja suoritteiden mukaan.

(lisätään)

6 b §

Ehdotus

6 a §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle, joka on järjestänyt edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetun palvelun tai 5 momentissa tarkoitetun kuntouttamisen taikka laitoshuollon, korvataan vahingoittuneen tai sairastuneen hoidosta viranomaiselle aiheutuneet kustannukset. Edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetut sairaanhoidon kustannukset korvataan kuitenkin vain siltä osin kuin kysymyksessä on *sairaanhoito* taikka lääkinnällinen kuntoutus. Korvattavasta palvelusta, kuntouttamisesta tai laitoshuollosta ei peritä maksua tai korvausta vahingoittuneelta tai sairastuneelta.

Sairaanhoitolaitoksen antama ja terveyskeskuksen antama tai järjestämä hoito ja kuntoutus korvataan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* terveydenhuoltolain 58 §:n mukaisesti. Mainittuja korvauksia laskettaessa vähennettäviin toimintatuloihin ei kuitenkaan lueta palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja. Korvaus sosiaalipalveluista lasketaan samoin kuin terveyskeskuksen antamasta ja järjestämästä hoidosta asianomaisen toiminnon kustannusten ja suoritteiden mukaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta korvaukseen sosiaalipalveluista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

6 b §

Voimassa oleva laki

Tämän lain 6 §:n 4 momentissa mainituista kotipalveluista ja asumispalveluista sekä sairaanhoidon palveluista kunnalle tai kuntainliitolle aiheutuvat kustannukset suoritetaan ennakkona.

Jollei tästä laista muuta johdu, noudatetaan kunnalle tai kuntainliitolle suoritettavaan ennakkokorvaukseen soveltuvin osin, mitä kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa (35/73) säädetään valtionosuuden suorittamisesta käyttökustannuksiin. Valtion asianomaisena viranomaisena toimii tapaturmavirasto, joka vahvistaa kunnittain tai kuntainliitoittain korvauksen lopullisen määrän.

Tapaturmavirasto maksaa ennakon viimeistään kunkin kuukauden 20 päivänä tai, milloin tämä on lauantai tai pyhäpäivä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Ennakko maksetaan kahdessatoista yhtä suuressa erässä kunnan tai kuntainliiton tapaturmavirastolle esittämän arvion perusteella.

Tarkemmat säännökset korvauksen suorittamisesta ja selvityksestä annetaan asetuksella.

(lisätään)

6 d §

Seuraavien korvausten maksamiseen voidaan käyttää myös arpajaislain (1047/2001) 17 §:ssä tarkoitettua rahapeliyhtiön tuottoa valtion talousarvioon tarkoitusta varten varatun määrärahan rajoissa:

Ehdotus

Tämän lain 6 §:n 4 momentissa mainituista kotipalveluista ja asumispalveluista sekä sairaanhoidon palveluista *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* aiheutuvat kustannukset suoritetaan ennakkona. Jollei tästä laista muuta johdu, noudatetaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* suoritettavaan ennakkokorvaukseen soveltuvin osin, mitä kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa (35/73) säädetään valtionosuuden suorittamisesta käyttökustannuksiin.

Valtion asianomaisena viranomaisena toimii Valtiokonttori, joka vahvistaa *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen* korvauksen lopullisen määrän. Valtiokonttori maksaa ennakon viimeistään kunkin kuukauden 20 päivänä tai, milloin tämä on lauantai tai pyhäpäivä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Ennakko maksetaan kahdessatoista yhtä suuressa erässä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen* Valtiokonttorille esittämän arvion perusteella. Tarkemmat säännökset korvauksen suorittamisesta ja selvityksestä annetaan asetuksella.

(kumotaan)

Tarkemmat säännökset korvauksen suorittamisesta ja selvityksestä annetaan asetuksella.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen oikeudesta ennakkokorvaukseen sosiaalihuollon palveluiden perusteella, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

6 d §

Seuraavien korvausten maksamiseen voidaan käyttää myös arpajaislain (1047/2001) 17 §:ssä tarkoitettua rahapeliyhtiön tuottoa valtion talousarvioon tarkoitusta varten varatun määrärahan rajoissa:

Voimassa oleva laki

1) 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin avohuollon kustannuksista kunnalle tai kuntayhtymälle suoritettava korvaus;

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

43 §

Jos se, jonka korvauksesta on kysymys, iän, sairauden tai muun sellaisen syyn takia ei itse voi hoitaa asioitaan eikä hänellä ole holhoojaa, voi lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, tahi asianomainen sosiaalilautakunta käyttää hänen puhevaltaansa korvausta koskevassa asiassa.

(lisätään)

Ehdotus

1) 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin avohuollon kustannuksista *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* suoritettava korvaus;

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle suoritettavasta korvauksesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

43 §

Jos se, jonka korvauksesta on kysymys, iän, sairauden tai muun sellaisen syyn takia ei itse voi hoitaa asioitaan eikä hänellä ole holhoojaa, voi lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, tahi asianomainen *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* käyttää hänen puhevaltaansa korvausta koskevassa asiassa.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen puhevallasta sosiaalihuollon palvelun perusteella, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 2 §:n 1 momentin 11 kohta, 36 §, 40 §:n otsikko, 1 ja 3 momentti, 41 §:n 2 momentti, 117 §, 126 §:n 1 momentti, 143 ja 145 §, 238 §:n 2 momentti ja 266 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 253/2020, 143 § osaksi laissa 1273/2016, 145 § laissa 1161/2020 ja 238 §:n 2 momentti laissa 834/2019, sekä

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 253/2020, uusi 12 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.	11) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä*;*
(lisätään)	*12)* ***sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella*** *hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.*
36 §	36 §

Voimassa oleva laki

Sairaanhoidon kustannusten korvaaminen

Kustannukset vahingon vuoksi tarpeellisesta sairaanhoidosta, jota annetaan kansanterveyslain (66/1972), erikoissairaanhoitolain (1062/1989) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella julkisena terveydenhuoltona tai yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna taikka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana korvataan siten kuin jäljempänä säädetään.

Oikeudesta saada sairaanhoitoa *ja sairaanhoidon järjestämisvastuusta* säädetään muussa laissa.

40 §

Kunnan tai kuntayhtymän oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahingoittuneella on oikeus korvaukseen sairaanhoidosta, vakuutuslaitoksen on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle kunnalle tai kuntayhtymälle sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 41 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä on velvollinen terveydenhuoltolain 58 §:n nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka ei ole hoitoa antavaa toimintayksikköä ylläpitävän kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymää ylläpitävän kunnan asukas, vähennettynä vahingoittuneelta hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 39 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

41 §

Ehdotus

Sairaanhoidon kustannusten korvaaminen

Kustannukset vahingon vuoksi tarpeellisesta sairaanhoidosta, jota annetaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/)* tai terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella julkisena terveydenhuoltona tai yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna taikka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana korvataan siten kuin jäljempänä säädetään.

Oikeudesta saada sairaanhoitoa säädetään muussa laissa.

40 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen *oikeus täyskustannusmaksuun*

Jos vahingoittuneella on oikeus korvaukseen sairaanhoidosta, vakuutuslaitoksen on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* sairaanhoidon kustannuksista ***täyskustannusmaksu***. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 41 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* on velvollinen *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n* nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, *joka on toisen hyvinvointialueen asukas*, vähennettynä vahingoittuneelta hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 39 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

41 §

Voimassa oleva laki

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos hoitoon hakeutumisen tai myöhemmän hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä se vakuutuslaitokselle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnät on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutuslaitokselle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos kunta tai kuntayhtymä aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palvelusteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutuslaitokselle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

— — — — — — — — — — — — — — —

117 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa vakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, hoidon järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä eikä se, jolle vakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

126 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Ehdotus

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos hoitoon hakeutumisen tai myöhemmän hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä se vakuutuslaitokselle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnät on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutuslaitokselle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palvelusteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutuslaitokselle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

— — — — — — — — — — — — — — —

117 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa vakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* eikä se, jolle vakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

126 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Voimassa oleva laki

Täyskustannusmaksusta on annettava päätös kunnalle tai kuntayhtymälle, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutuslaitos maksaa maksun kunnan tai kuntayhtymän laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö ole täyttänyt sille 41 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös on annettava myös, jos kunta tai kuntayhtymä pyytää vakuutuslaitokselta päätöstä.

— — — — — — — — — — — — — — —

143 §

Korvauksen maksaminen kunnalle, Kansaneläkelaitokselle tai sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt tämän lain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa taikka perhehoitoa, vakuutuslaitoksen on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava korvaukseen oikeutetulle myönnettävä tapaturmaeläke ja perhe-eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi asiakasmaksulaissa tarkoitetulla tavalla.

Jos kunta on muun lainsäädännön nojalla antanut tämän lain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle kuntoutuspalveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin vahingoittuneelle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin kunnalle.

Jos vahingoittunut on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, vastaavalta ajalta myönnetty ansionmenetyskorvaus maksetaan toimeentulotuen korvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle sen hakemuksesta.
(lisätään)

Ehdotus

Täyskustannusmaksusta on annettava päätös *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle*, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutuslaitos maksaa maksun edellä mainitun viranomaisen laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö ole täyttänyt sille 41 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös on annettava myös, jos edellä mainittu viranomainen pyytää vakuutuslaitokselta päätöstä.

— — — — — — — — — — — — — — —

143 §

Korvauksen maksaminen ***sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle tai*** *Kansaneläkelaitokselle*

Jos *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* on järjestänyt tämän lain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa taikka perhehoitoa, vakuutuslaitoksen on edellä mainitun viranomaisen vaatimuksesta maksettava korvaukseen oikeutetulle myönnettävä tapaturmaeläke ja perhe-eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta edellä mainitulle viranomaisellekäytettäväksi asiakasmaksulaissa tarkoitetulla tavalla.

Jos *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* on muun lainsäädännön nojalla antanut tämän lain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle kuntoutuspalveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin vahingoittuneelle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin *edellä mainitulle viranomaiselle*.

Jos vahingoittunut on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, vastaavalta ajalta myönnetty ansionmenetyskorvaus maksetaan toimeentulotuen korvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tai *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* sen hakemuksesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan

Voimassa oleva laki

145 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella*, toimielimellä* tai muulla taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

1) vakuutuslaitokselle sen aiheettomasti maksaman korvauksen 247 §:ssä tarkoitettuna takaisinperintänä;
2) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 22 §:n nojalla;
3) Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 142 §:n nojalla;
4) työnantajalle ja sairauskassalle 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain 16 §:n nojalla;
5) työttömyyskassalle 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle 141 tai 142 §:n nojalla;
6) eläkelaitokselle 140 §:n nojalla;
7) Kansaneläkelaitokselle 143 §:n 3 momentin nojalla;
8) kunnalle 143 §:n nojalla;

9) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain 28 §:n nojalla;
10) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n nojalla

238 §

Muutoksenhakuoikeus

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunta tai kuntayhtymä ei saa hakea muutosta asiassa, joka koskee työntekijän oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa työnte-

Ehdotus

viranomaisen antamien sosiaalihuollon palvelujen ja tukitoimien perusteella syntyvästä oikeudesta korvaukseen, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

145 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella, laitoksella, muulla viranomaisella tai taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:
1) vakuutuslaitokselle sen aiheettomasti maksaman korvauksen 247 §:ssä tarkoitettuna takaisinperintänä;
2) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 22 §:n nojalla;
3) Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 142 §:n nojalla;
4) työnantajalle ja sairauskassalle 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain 16 §:n nojalla;
5) työttömyyskassalle 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle 141 tai 142 §:n nojalla;
6) eläkelaitokselle 140 §:n nojalla;
7) Kansaneläkelaitokselle 143 §:n 3 momentin nojalla;
8) *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* 143 §:n nojalla;
9) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain 28 §:n nojalla; sekä
10) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n nojalla.

238 §

Muutoksenhakuoikeus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen ei saa hakea muutosta asiassa, joka koskee työntekijän oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa

Voimassa oleva laki

kijälle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin sovelletaan, mitä valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

266 §

Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut kunnan tai kuntayhtymän järjestämän terveydenhuollon palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan kunnalle tai kuntayhtymälle.

Ehdotus

työntekijälle. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin sovelletaan, mitä valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

266 §

Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen* palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan *edellä mainitulle viranomaiselle*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 4 §:n 1 momentin 8 kohta, 38:n 2 kohta, 80 §, 85 §:n 1 momentti, 97 §:n 1 momentin 4 kohta, 98 §:n 1 momentin johdantokappale ja 9 kohta, 136 §:n 2 momentti ja 168 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti laissa 247/2020, 97 §:n 1 momentin 4 kohta ja 98 §:n 1 momentin johdantokappale ja 9 kohta laissa 1160/2020 ja 136 §:n 2 momentti laissa 835/2019, sekä

lisätään 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 247/2020, uusi 9 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Muut määritelmät ja viittaussäännökset	*Muut määritelmät ja viittaussäännökset*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.	8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä*;*
(lisätään)	*9) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueita sekä Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää siltä osin kuin ne järjestävät sosiaali- ja terveydenhuoltoa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) mukaisesti.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
38 §	38 §

Voimassa oleva laki

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaaminen

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaamisessa noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

— — — — — — — — — — — — — — — —

2) 40 ja 41 §:ssä säädetään kunnan tai kuntayhtymän oikeudesta täyskustannusmaksuun ja julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuudesta; ja

— — — — — — — — — — — — — — — —

80 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, hoidon järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä eikä se, jolle maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

85 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Tämän lain 38 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta täyskustannusmaksusta annetaan päätös kunnalle tai kuntayhtymälle noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 126 §:n 1 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

97 §

Korvauksen maksaminen muulle kuin vahingoittuneelle

Korvauksen maksamisessa on noudatettava, mitä:

Ehdotus

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaaminen

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaamisessa noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

— — — — — — — — — — — — — — — —

2) 40 ja 41 §:ssä säädetään *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen* oikeudesta täyskustannusmaksuun ja julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuudesta; ja

— — — — — — — — — — — — — — — —

80 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* eikä se, jolle maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

85 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Tämän lain 38 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta täyskustannusmaksusta annetaan *päätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 126 §:n 1 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

97 §

Korvauksen maksaminen muulle kuin vahingoittuneelle

Korvauksen maksamisessa on noudatettava, mitä:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:ssä säädetään korvauksen maksamisesta kunnalle, Kansaneläkelaitokselle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaiselle toimielimelle.	4) työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:ssä säädetään korvauksen maksamisesta *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle tai Kansaneläkelaitokselle*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
98 §	98 §
Korvausten maksamisen etusijajärjestys	*Korvausten maksamisen etusijajärjestys*
Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella, toimielimellä tai muulla taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:	Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalla viranomaisella, laitoksella, muulla viranomaisella tai taholla* a on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
10) kunnalle työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n mukaisesti;	10) *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle* työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n mukaisesti;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
136 §	136 §
Muutoksenhakuoikeus	*Muutoksenhakuoikeus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kunta tai kuntayhtymä ei saa hakea muutosta asiassa, joka koskee maatalousyrittäjän tai apurahansaajan oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin sovelletaan, mitä valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa.	*Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* ei saa hakea muutosta asiassa, joka koskee maatalousyrittäjän tai apurahansaajan oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen* saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin sovelletaan, mitä valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
168 §	168 §
Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset	*Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut kunnan tai kuntayhtymän järjestämän terveydenhuollon palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan kunnalle tai kuntayhtymälle.	Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan viranomaisen* palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan *edellä mainitulle viranomaiselle.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 57 §, 119 ja, 121 §, 122 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti sekä 123 §:n 1 momentin johdantokappale ja 8, 9 ja 15 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 119 § ja 123 §:n johdantokappale ja 8, 9 ja 15 kohta laissa 1247/2016, sekä

lisätään 122 §:ään uusi 4 momentti ja 123 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1247/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

57 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entisestä puolisosta ja hänen oikeudestaan leskeneläkkeeseen on voimassa, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

(lisätään)

119 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle, sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle tai kunnalle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, eläkelaitoksen on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle tämän vaatimuksesta.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, eläkelaitoksen on

Ehdotus

57 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka *hyvinvointialueen* vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

119 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle ***tai hyvinvointialueelle***

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, eläkelaitoksen on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai *hyvinvointialueelle* tämän vaatimuksesta.

Jos *hyvinvointialue* on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, eläkelaitoksen on h*yvinvointi-*

Voimassa oleva laki

kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.
(lisätään)

121 §

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle

Eläke maksetaan 117–120 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, sairauskassalle, kunnalle, kuntayhtymälle, sosiaalihuollon toimielimelle, Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää.
(lisätään)

122 §

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle suostumuksen perusteella

Eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle niin, että se käytetään eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen eläkkeen maksamisesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle voi

Ehdotus

alueen vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon ajalta *hyvinvointialueelle* käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta sosiaalihuoltona annettavan laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon järjestäjänä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

121 §

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle

Eläke maksetaan 117–120 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, sairauskassalle, *hyvinvointialueelle*, Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

122 §

Eläkkeen maksaminen ***hyvinvointialueelle*** *suostumuksen perusteella*

Eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee*, *käytettäväksi* eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen eläkkeen maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä eläkkeensaaja, hänen

Voimassa oleva laki

tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii hänestä, tai kunnan asianomainen toimielin.

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle 119 §:n 1 momentin mukaan;

9) kunnalle tai kuntayhtymälle 119 §:n 2 momentin mukaan;

— — — — — — — — — — — — — — —

15) sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle 122 §:n mukaan.

(lisätään)

Ehdotus

puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii hänestä, tai *hyvinvointialue*.

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, *hyvinvointialueella*, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) *hyvinvointialueelle* 119 §:n 1 momentin mukaan;

9) *hyvinvointialueelle* 119 §:n 2 momentin mukaan;

— — — — — — — — — — — — — — —

15) *hyvinvointialueelle* 122 §:n mukaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

32.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 54 § ja 104 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta sekä *lisätään* lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	2 luku
	Lain soveltamisala
(lisätään)	*2 a §*
	Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa
	Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
54 §	54 §
Entisen puolison eläkeoikeus	*Entisen puolison eläkeoikeus*
Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entisestä puolisosta ja hänen oikeudestaan leskeneläkkeeseen on voimassa, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.	Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka *hyvinvointialueen* vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.
104 §	104 §
Eläkkeen maksaminen muulle kuin yrittäjälle	*Eläkkeen maksaminen muulle kuin yrittäjälle*
Tämän lain mukaiseen eläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain:	Tämän lain mukaiseen eläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta kunnalle tai sosiaalihuoltolaissa (710/1982) tarkoitetulle toimielimelle;	2) 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta *hyvinvointialueelle*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle suostumuksen perusteella.	4) 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta *hyvinvointialueelle* suostumuksen perusteella.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 63 § ja 98 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta sekä

lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	2 luku
	Lain soveltamisala
(lisätään)	*2 a §*
	Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa
	Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
63 §	63 §
Entisen puolison eläkeoikeus	*Entisen puolison eläkeoikeus*
Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entisestä puolisosta ja hänen oikeudestaan leskeneläkkeeseen on voimassa, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.	Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka *hyvinvointialueen* vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.
98 §	98 §
Kuntoutusetuuden ja eläkkeen maksaminen muulle kuin etuuden saajalle itselleen	*Kuntoutusetuuden ja eläkkeen maksaminen muulle kuin etuuden saajalle itselleen*
Tätä lakia toimeenpantaessa kuntoutusetuuteen ja eläkkeeseen sovelletaan, mitä:	Tätä lakia toimeenpantaessa kuntoutusetuuteen ja eläkkeeseen sovelletaan, mitä:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
3) työntekijän eläkelain 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta kunnalle tai sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle;	3) työntekijän eläkelain 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5) työntekijän eläkelain 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle eläkkeensaajan suostumuksen perusteella.	5) työntekijän eläkelain 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta hyvinvointialueelle eläkkeensaajan suostumuksen perusteella.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 57, 116 ja 118 §, 119 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti ja 120 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 116 § ja 120 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta laissa 1256/2006 laissa 1256/2016, sekä

lisätään 119 §:ään uusi 4 momentti sekä 120 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1256/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

57 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entisestä puolisosta ja hänen oikeudestaan leskeneläkkeeseen on voimassa, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

(lisätään)

116 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle, sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle tai kunnalle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, eläkekassan on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle tämän vaatimuksesta.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, eläkekassan on kun-

Ehdotus

57 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka *hyvinvointialueen* vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

116 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle ***tai hyvinvointialueelle***

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, eläkekassan on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai *hyvinvointialueelle* tämän vaatimuksesta.

Jos *hyvinvointialue* on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, eläkekassan on *hyvinvointialueen* vaatimuksesta maksettava eläke laitos-

Voimassa oleva laki

nan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.
(lisätään)

118 §

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle

Eläke maksetaan 114–117 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, kunnalle, kuntayhtymälle, sosiaalihuollon toimielimelle, Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty eläkekassalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää.
(lisätään)

119 §

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle suostumuksen perusteella

Eläkekassa voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että eläke maksetaan eläkkeen saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle niin, että se käytetään eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen eläkkeen maksamisesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka pääasiallisesti

Ehdotus

hoidon, -huollon tai perhehoidon ajalta *hyvinvointialueelle* käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta sosiaalihuoltona annettavan laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon järjestäjänä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

118 §

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle

Eläke maksetaan 114–117 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, *hyvinvointialueell*e, Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty eläkekassalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

119 §

Eläkkeen maksaminen ***hyvinvointialueelle*** *suostumuksen perusteella*

Eläkekassa voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että eläke maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi* eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen eläkkeen maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
huolehtii hänestä tai kunnan asianomainen toimielin.	pääasiallisesti huolehtii hänestä tai *hyvinvointialue.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
120 §	120 §
Eläkkeen maksamisjärjestys	*Eläkkeen maksamisjärjestys*
Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:	Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, *hyvinvointialueella*, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
8) sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle 116 §:n 1 momentin mukaan;	8) *hyvinvointialueel*le 116 §:n 1 momentin mukaan;
9) kunnalle tai kuntayhtymälle 116 §:n 2 momentin mukaan;	9) *hyvinvointialueelle* 116 §:n 2 momentin mukaan;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
15) sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle 119 §:n mukaan. (lisätään)	15) *hyvinvointialueelle* 119 §:n mukaan.
	Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 66 §, 85 §:n 3 momentin 13 kohta, 131 ja 132 §, 133 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti ja 134 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 131 § ja 134 §:n johdantokappale sekä 8, 9 ja 15 kohta laissa 1259/2016, sekä

lisätään 85 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1472/2019, uusi 6 momentti, 133 §:ään uusi 4 momentti ja 134 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1259/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
66 §	66 §
Entisen puolison eläkeoikeus	*Entisen puolison eläkeoikeus*
Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entisestä puolisosta ja hänen oikeudestaan leskeneläkkeeseen on soveltuvin osin voimassa, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.	Edunjättäjän entisellä puolisolla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai *hyvinvointialueen* vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräajoin maksamaan hänelle elatusapua. Entiseen puolisoon ja hänen oikeuteensa leskeneläkkeeseen sovelletaan, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.
(lisätään)	*Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
85 §	85 §
Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot	*Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena ei pidetä muun muassa:	Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena ei pidetä muun muassa:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
13) kunnallisesta ja kirkon luottamustehtävästä maksettavaa kokouspalkkioita.	13) *kunnan, hyvinvointialueen* ja kirkon luottamustehtävästä maksettavaa kokouspalkkioita.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
131 §	131 §

Voimassa oleva laki

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle, sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle tai kunnalle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, Kevan on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle tämän vaatimuksesta.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, Kevan on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

(lisätään)

132 §

Takautumisvaatimuksen esittämisaika

Eläke maksetaan 128–131 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, sairauskassalle, sairausvakuutusrahastolle, Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle, kunnalle, kuntayhtymälle tai sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty Kevalle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

(lisätään)

133 §

Ehdotus

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle ***tai hyvinvointialueelle***

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, Kevan on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa Kansaneläkelaitokselle tai *hyvinvointialueelle* tämän vaatimuksesta.

Jos *hyvinvointialue* on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoitoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, Kevan on *hyvinvointialueen* vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta *hyvinvointialueelle* käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta sosiaalihuoltona annettavan laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon järjestäjänä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

132 §

Takautumisvaatimuksen esittämisaika

Eläke maksetaan 128–131 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, sairauskassalle, sairausvakuutusrahastolle, Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle *tai hyvinvointialueelle* vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty Kevalle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

133 §

Voimassa oleva laki

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle suostumuksen perusteella

Keva voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle niin, että se käytetään eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen etuuden maksamisesta 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai kunnan asianomainen toimielin.

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

134 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle 131 §:n 1 momentin mukaan;

9) kunnalle tai kuntayhtymälle 131 §:n 2 momentin mukaan;

— — — — — — — — — — — — — — —

15) sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle 133 §:n mukaan.

Ehdotus

Eläkkeen maksaminen ***hyvinvointialueelle*** *suostumuksen perusteella*

Keva voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi* eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

Esityksen etuuden maksamisesta 1 momentissa tarkoitetulle *hyvinvointialueelle* voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai *hyvinvointialue*.

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

134 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, *hyvinvointialueella*, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) *hyvinvointialueelle* 131 §:n 1 momentin mukaan;

9) *hyvinvointialueelle* 131 §:n 2 momentin mukaan;

— — — — — — — — — — — — — — —

15) *hyvinvointialueelle* 133 §:n mukaan.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(lisätään)	*Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 63 §:n 1 momentti, 67 § ja 86 §:n 1 momentin 1 kohta sekä

lisätään lakiin uusi 112 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
63 §	63 §
Etuutta koskeva päätös	*Etuutta koskeva päätös*
Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun etuus maksetaan 67 §:n tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:n perusteella kunnan toimielimelle.	Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hakijalle on annettava kirjallinen päätös myös silloin, kun etuus maksetaan 67 §:n tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:n perusteella *hyvinvointialueelle*.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
67 §	67 §
Etuuden maksaminen kunnan toimielimelle	*Etuuden maksaminen hyvinvointialueelle*
Kansaneläkelaitos voi päättää, että etuus maksetaan saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle käytettäväksi etuudensaajan ja hänen 66 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos etuuden maksaminen saajalle itselleen vaarantaa etuudensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin etuudensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta etuus on suoritettu. Esityksen etuuden maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka kunnan asianomainen toimielin.	Kansaneläkelaitos voi päättää, että etuus maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee käytettäväksi* etuudensaajan ja hänen 66 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos etuuden maksaminen saajalle itselleen vaarantaa etuudensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin etuudensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta etuus on suoritettu. Esityksen etuuden maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka *hyvinvointialue*.
86 §	86 §
Tiedot etuuden ratkaisemista varten	*Tiedot etuuden ratkaisemista varten*

Voimassa oleva laki

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

Ehdotus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja hyvinvointialueen viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

— — — — — — — — — — — — — — —

112 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

takuueläkkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 18 § sekä
lisätään lakiin uusi 38 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §

Maksaminen kunnan toimielimelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että takuueläke maksetaan saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle käytettäväksi eläkkeensaajan ja hänen 17 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos eläkkeen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa eläkkeensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua eläkettä ei saa ilman eläkkeensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta eläke on maksettu.

Esityksen takuueläkkeen maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä eläkkeensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka kunnan asianomainen toimielin.

(lisätään)

Ehdotus

18 §

Maksaminen hyvinvointialueelle

Kansaneläkelaitos voi päättää, että takuueläke maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläkkeensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi* eläkkeensaajan ja hänen 17 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos eläkkeen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa eläkkeensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua eläkettä ei saa ilman eläkkeensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta eläke on maksettu.

Esityksen takuueläkkeen maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä eläkkeensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka *hyvinvointialue*.

38 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

rintamasotilaseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rintamasotilaseläkelain (119/1977) 19 §, sellaisena kuin se on laissa 322/2014, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 938/1987, 727/2001 ja 19/2019 siitä lailla 727/2001 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
19 §	19 §
Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa rintamalisän saajien nimet ja henkilötunnukset heidän kotikunnalleen sen selvittämiseksi, onko rintamalisän saajilla mahdollisuus saada rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) mukaista kuntoutusta.	Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa rintamalisän saajien nimet ja henkilötunnukset *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella rintamalisän saajan kotikunta sijaitsee,* sen selvittämiseksi, onko rintamalisän saajilla mahdollisuus saada rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) mukaista kuntoutusta.
Kansaneläkelaitoksen on annettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta kunnalle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Kunta ei saa käyttää Kansaneläkelaitoksen luovuttamia tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen eikä kunta saa luovuttaa niitä edelleen.	Kansaneläkelaitoksen on annettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta *hyvinvointialueelle* vuosittain tammikuun loppuun mennessä. *Hyvinvointialue* ei saa käyttää Kansaneläkelaitoksen luovuttamia tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen eikä *hyvinvointialue* saa luovuttaa niitä edelleen.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

eläketukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläketukilain (1531/2016) 21 § sekä
lisätään lakiin uusi 1 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(lisätään)	*1 a §*
	Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa
	Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
21 §	21 §
Eläketuen maksaminen kunnan toimielimelle	*Eläketuen maksaminen* ***hyvinvointialueelle***
Kansaneläkelaitos voi päättää, että eläketuki maksetaan saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle käytettäväksi eläketuensaajan ja hänen 14 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos eläketuen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa eläketuensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua eläketukea ei saa ilman eläketuensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden ai-kana annettavaan elatukseen, jolta eläketuki on maksettu.	Kansaneläkelaitos voi päättää, että eläketuki maksetaan *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella eläketuensaajan kotikunta sijaitsee, käytettäväksi* eläketuensaajan ja hänen 14 §:n 3 momentissa tarkoitettujen omaistensa elatukseen, jos eläketuen maksaminen saajalle itselleen vaarantaa eläketuensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Näin maksettua eläketukea ei saa ilman eläketuensaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta eläketuki on maksettu.
Esityksen eläketuen maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä eläketuensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka kunnan asianomainen toimielin.	Esityksen eläketuen maksamisesta *hyvinvointialueelle* voi tehdä eläketuensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, taikka *hyvinvointialue*.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

terveydenhuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 4—6, 9—12, 34, 36, 38, 42, 42 a, 43, 44, 58 ja 76 §, sellaisina kuin niistä ovat 34 § osaksi laissa 914/2012, 38 § osaksi laissa 135/2021 ja 42 a § laissa 135/2021,

muutetaan 1 §, 2 §:n 5 kohta, 3 §:n 2 ja 6 kohta, 7 §, 8 §:n 2 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 ja 3 momentti, 18 §, 19 §:n johdantokappale, 21 ja 22 §, 24 §:n 1 momentin johdantokappale, 25 §:n 1 momentti, 26 §, 27 §:n 1 ja 3 momentti, 28 §:n 1 ja 3 momentti, 29 §:n 1 ja 3—5 momentti, 30 §:n 1 momentti, 31—33 ja 35 §, 37 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 39 §, 40 §:n 2 momentti, 5 luvun otsikko, 45 §:n 4 momentti, 47 ja 48 §, 50 §:n 2—6 momentti, 50 a §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 52 §:n 1 ja 2 momentti, 53 §:n 1 momentti, 54 §, 55 §:n 1 momentti, 57 §:n 3 momentti, 59 §:n 1 ja 2 momentti, 60 a, 61 ja 62 §, 63 §:n 1 ja 2 momentti, 64 ja 65 §, 67 §:n 2 momentti, sekä 68 a, 69, 71—73 ja 75 §, sellaisina kuin niistä ovat 21 § laeissa 601/2013 ja 552/2016, 32 § laeissa 914/2012 ja 1303/2014, 39 § osaksi laissa 1516/2016, 45 §:n 4 momentti, 50 §:n 2 ja 4—6 momentti sekä 50 a §:n 1 momentti laissa 1516/2016, 50 §:n 3 momentti ja 68 a § laissa 1214/2019, 59 §:n 1 ja 2 momentti sekä 63 §:n 1 momentti laissa 1341/2016, 60 a § laissa 534/2019, 61 § osaksi laissa 802/2013, 63 §:n 2 momentti laissa 1294/2018, 64 § osaksi laissa 1341/2016, 65 § osaksi laissa 313/2011 ja 69 § laissa 1303/2014 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tätä lakia sovelletaan kansanterveyslaissa (66/1972) ja erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) säädetyn kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen ja sisältöön, jollei muussa laissa toisin säädetä. Terveydenhuoltoon sisältyvät terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito.	Tätä lakia sovelletaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (/) säädettyyn hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen ja sisältöön, jollei muussa laissa toisin säädetä.* Terveydenhuoltoon sisältyvät terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. *Lain 21 §:ää sovelletaan kunnan järjestämään ympäristöterveydenhuoltoon.*
Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee vastaavasti kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa (169/2007) tarkoitettua yhteistoiminta-aluetta.	(kumotaan)
Tätä lakia ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa lukuun ottamatta terveydenhuollon toimintayksikölle suoritettavaa koulutuskorvausta, josta säädetään 60 ja 63 §:ssä.	Tätä lakia ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa lukuun ottamatta terveydenhuollon toimintayksikölle suoritettavaa koulutuskorvausta, josta säädetään 60*, 60 a* ja 63 §:ssä.
2 §	2 §

Voimassa oleva laki

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) vahvistaa perusterveydenhuollon toimintaedellytyksiä ja parantaa terveydenhuollon toimijoiden, kunnan eri toimialojen välistä sekä muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) *perusterveydenhuollolla* kunnan järjestämää väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia, suun terveydenhuoltoa, lääkinnällistä kuntoutusta, työterveyshuoltoa, *ympäristöterveydenhuoltoa* sekä päivystystä, avosairaanhoitoa, kotisairaanhoitoa, kotisairaala- ja sairaalahoitoa, mielenterveystyötä ja päihdetyötä siltä osin kuin niitä ei järjestetä sosiaalihuollossa tai erikoissairaanhoidossa; perusterveydenhuollosta voidaan käyttää myös nimitystä kansanterveystyö;

— — — — — — — — — — — — — — —

6) *erityisvastuualueella* kahden tai useamman sairaanhoitopiirin muodostamaa erikoissairaanhoitolain 9 §:n mukaan määrättyä aluetta.

4 §

Terveydenhuollon toimintaedellytykset

Kunnan on osoitettava riittävästi voimavaroja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä terveydenhuollon palveluihin. Terveyden-huollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän käytettävissä on oltava riittävästi terveydenhuollon ammattihenkilöitä.

Ehdotus

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) vahvistaa perusterveydenhuollon toimintaedellytyksiä ja parantaa terveydenhuollon toimijoiden *välistä yhteistyötä*, *hyvinvointialueen eri toimialojen välistä yhteistyötä ja hyvinvointialueen ja kunnan* välistä *yhteistyötä* sekä muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) *perusterveydenhuollolla hyvinvointialueen* järjestämää väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia, suun terveydenhuoltoa, lääkinnällistä kuntoutusta *ja* työterveyshuoltoa sekä päivystystä, avosairaanhoitoa, kotisairaanhoitoa, kotisairaala- ja sairaalahoitoa, mielenterveystyötä ja päihdetyötä siltä osin kuin niitä ei järjestetä sosiaalihuollossa tai erikoissairaanhoidossa; perusterveydenhuollosta voidaan käyttää myös nimitystä kansanterveystyö.

— — — — — — — — — — — — — — —

6) ***yhteistyöalueella*** *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:n* mukaan määrättyä aluetta.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Toimintayksikön johtamisessa on oltava moniammatillista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaan ja turvallisen hoidon kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintatapojen kehittämistä. *Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän terveydenhuollosta vastaavan henkilöstön rakenteen ja määrän on vastattava alueen väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä terveydenhuollon palvelujen tarvetta.* *Terveydenhuoltoa varten kunnalla tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymällä on oltava käytettävissään asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet.*	
5 §	(kumotaan)
Täydennyskoulutusvelvoite	
Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että terveydenhuollon henkilöstö, mukaan lukien sen yksityisen palveluntuottajan palveluksessa oleva henkilöstö, jolta kunta tai kuntayhtymä hankkii palveluja, osallistuu riittävästi terveydenhuollon täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen sisällössä on otettava huomioon henkilöstön peruskoulutuksen pituus, työn vaativuus ja tehtävien sisältö. *Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää täydennyskoulutukseen sisältyvistä asioista ja seurannasta.*	
6 §	(kumotaan)
Terveydenhuoltopalvelujen kieli	
Yksikielisen kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon palvelunsa kunnan tai kuntayhtymän kielellä. Kaksikielisen kunnan ja kaksikielisiä tai sekä suomen- että ruotsinkielisiä kuntia käsittävän kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon palvelunsa suomen ja ruotsin kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä. Potilaan ja asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. *Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on lisäksi huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset voivat terveydenhuoltopalveluja käyttäessään tarvittaessa käyttää omaa kieltään, suomen, islannin, norjan, ruotsin tai tanskan kieltä. Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on tällöin mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset saavat tarvittavan tulkkaus- ja käännösavun.* *Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään saamen kielilaissa (1086/2003).*	
7 §	7 §
Yhtenäiset hoidon perusteet	*Yhtenäiset hoidon perusteet*
Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa valtakunnallisten yhtenäisten lääketieteellisten ja hammaslääketieteellisten hoidon perusteiden toteutumista. Ministeriö laatii yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa yhtenäiset hoidon perusteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos seuraa ja arvioi yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumista kunnissa ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymissä. Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on yhteistyössä seurattava yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumista.	Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa valtakunnallisten yhtenäisten lääketieteellisten ja hammaslääketieteellisten hoidon perusteiden toteutumista. Ministeriö laatii yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa yhtenäiset hoidon perusteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos seuraa ja arvioi yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumista *hyvinvointialueilla*. *Hyvinvointialueen eri toimijoiden* on yhteistyössä seurattava yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumista.
8 §	8 §
Laatu ja potilasturvallisuus	*Laatu ja potilasturvallisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kunnan perusterveydenhuollon on vastattava potilaan hoidon kokonaisuuden yhteensovittamisesta, jollei siitä muutoin erikseen sovita.	*Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä säädetään hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
9 §	(kumotaan)
Potilastietorekisteri ja potilastietojen käsittely	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueen kunnallisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon potilasasiakirjat muodostavat terveydenhuollon yhteisen potilastietorekisterin. Yhteisen potilastietorekisterin rekisterinpitäjänä ovat kaikki rekisteriin liittyneet terveydenhuollon toimintayksiköt niiden omien potilasasiakirjojen osalta.	
Potilasta hoitava terveydenhuollon toimintayksikkö saa käyttää yhteisessä potilastietorekisterissä olevia toisen toimintayksikön tietoja potilaan hoidon edellyttämässä laajuudessa. Yhteiseen potilastietorekisteriin liittyneiden terveydenhuollon toimintayksiköiden välinen potilastietojen käyttö ei edellytä potilaan nimenomaista suostumusta. Potilaalla on kuitenkin oikeus kieltää toisen toimintayksikön tietojen käyttö. Potilas saa tehdä ja peruuttaa kiellon milloin tahansa.	
Kielto-oikeuden mahdollistamiseksi potilaalle on annettava selvitys yhteisestä potilastietorekisteristä, tietojen käsittelystä ja hänen mahdollisuudestaan kieltää toimintayksiköiden välinen tietojen luovutus. Selvitys on annettava ennen ensimmäistä toimintayksiköiden välistä tietojen luovutusta. Potilasasiakirjoihin on merkittävä tieto potilaalle annetusta selvityksestä sekä hänen tekemistään luovutuskielloista.	
Käytettäessä toisen terveydenhuollon toimintayksikön tietoja tietojärjestelmien välityksellä, on potilastietojen käyttöä seurattava sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 5 §:n edellyttämällä tavalla. Hoitosuhde potilaan ja luovutuspyynnön tekijän välillä on varmistettava tietoteknisesti.	
Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on vastattava yhteisen potilastietorekisterin edellyttämistä koordinointitehtävistä sekä huolehdittava siitä, että tietojärjestelmien välityksellä tapahtuvissa tietojen luovutuksissa noudatetaan 2 ja 3 momentissa säädettyjä velvoitteita. Kukin terveydenhuollon toimintayksikkö vastaa omassa toiminnassaan syntyneiden potilasasiakirjojen rekisterinpidosta henkilötietolain (523/1999) mukaisesti.	
10 §	(kumotaan)
Palvelujen saavutettavuus ja yhdenvertainen saatavuus	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon palvelut sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän asukkaiden hyvinvointi, potilasturvallisuus, sosiaalinen turvallisuus ja terveydentila sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seurannan perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti arvioitu perusteltu tarve edellyttävät. *Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava vastuullaan olevien asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja saatavuudesta yhdenvertaisesti koko alueellaan.* *Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuoltopalvelut alueellaan lähellä asukkaita, paitsi jos palvelujen alueellinen keskittäminen on perusteltua palvelujen laadun turvaamiseksi.*	
11 §	(kumotaan)
Terveys- ja hyvinvointivaikutusten huomioon ottaminen	
Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.	
12 §	(kumotaan)
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa	
Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. *Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tu-*	

Voimassa oleva laki

kevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.

Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Jos sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestetty useamman kunnan yhteistoimintana, yhteistoiminta-alueen on osallistuttava asiantuntijana eri toimialojen väliseen yhteistyöhön sekä sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointiin alueen kunnissa.

13 §

Terveysneuvonta ja terveystarkastukset

Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. Terveysneuvonta on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Kunnan on järjestettävä tarpeelliset terveystarkastukset alueensa asukkaille heidän terveytensä ja hyvinvointinsa seuraamiseksi ja edistämiseksi. Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhallintaa. Terveysneuvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä myös opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille. Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaille myös ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus muiden kunnan järjestämien palvelujen kanssa.

14 §

Seulonnat

Kunnan on järjestettävä alueellaan valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset seulonnat. Kunta voi lisäksi järjestää seulontoja

Ehdotus

13 §

Terveysneuvonta ja terveystarkastukset

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. Terveysneuvonta on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Hyvinvointialueen on järjestettävä tarpeelliset terveystarkastukset alueensa asukkaille heidän terveytensä ja hyvinvointinsa seuraamiseksi ja edistämiseksi. Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhallintaa. Terveysneuvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä myös opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille. *Hyvinvointialueen* on järjestettävä alueensa asukkaille myös ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus muiden *hyvinvointialueen* järjestämien palvelujen kanssa.

14 §

Seulonnat

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset seulonnat. *Hyvinvointialue* voi lisäksi

Voimassa oleva laki

ja terveystarkastuksia tietyn taudin tai sen esiasteen toteamiseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi.

15 §

Neuvolapalvelut

Kunnan on järjestettävä alueensa raskaana olevien naisten, lasta odottavien perheiden sekä alle oppivelvollisuusikäisten lasten ja heidän perheidensä neuvolapalvelut.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan perusterveydenhuollon on neuvolapalveluja järjestäessään toimittava yhteistyössä varhaiskasvatuksesta*, lastensuojelusta ja muusta sosiaalihuollosta, erikoissairaanhoidosta* vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

18 §

Työterveyshuolto

Kunnan on järjestettävä alueellaan sijaitsevissa työpaikoissa työskenteleville työntekijöille työterveyshuoltolain (1383/2001) 12 §:ssä ja muualla laissa säädetyt työterveyshuoltopalvelut.

Kunnan on järjestettävä alueellaan toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvin osin työterveyshuoltolain 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa.

Kunta voi sopia alueellaan toimivan työnantajan kanssa siitä, että kunnan terveyskeskus järjestää työnantajan palveluksessa oleville työntekijöille työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja. Vastaavanlainen sopimus voidaan tehdä myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän kanssa.

19 §

Merenkulkijoiden terveydenhuolto

Ehdotus

järjestää seulontoja ja terveystarkastuksia tietyn taudin tai sen esiasteen toteamiseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi.

15 §

Neuvolapalvelut

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa raskaana olevien naisten, lasta odottavien perheiden sekä alle oppivelvollisuusikäisten lasten ja heidän perheidensä neuvolapalvelut.

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on neuvolapalveluja järjestäessään toimittava yhteistyössä varhaiskasvatuksesta (kumotaan) vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

18 §

Työterveyshuolto

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan sijaitsevissa työpaikoissa työskenteleville työntekijöille työterveyshuoltolain (1383/2001) 12 §:ssä ja muualla laissa säädetyt työterveyshuoltopalvelut.

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvin osin työterveyshuoltolain 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa.

Hyvinvointialue voi, ottaen huomioon mitä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 131–133 ja 137 §:issä säädetään toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla, tuottaa toimialansa perusteella työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja alueellaan toimivan työnantajan palveluksessa oleville työntekijöille työnantajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Vastaavanlainen sopimus voidaan tehdä myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän kanssa.

19 §

Merenkulkijoiden terveydenhuolto

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Haminan, Helsingin, Kemin, Kotkan, Oulun, Pietarsaaren, Porin, Rauman, Savonlinnan, Turun ja Vaasan on:	*Helsingin kaupungin sekä hyvinvointialueiden, joiden alueilla Hamina, Kemi, Kotka, Oulu, Pietarsaari, Pori, Rauma, Savonlinna, Turku ja Vaasa sijaitsevat, on mainittujen kaupunkien alueilla:*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
21 §	21 §
Ympäristöterveydenhuolto	*Ympäristöterveydenhuolto*
Kunnan on järjestettävä ympäristöterveydenhuollon palvelut alueellaan sen mukaan, mitä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa (410/2009) säädetään. (lisätään)	Kunnan on järjestettävä ympäristöterveydenhuollon palvelut alueellaan sen mukaan, mitä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa (410/2009) säädetään. *Ympäristöterveydenhuollon toiminnasta vastaavalla johtajalla on oltava alalle soveltuva korkeakoulututkinto. Johtajalla tulee olla myös riittävä kokemus ja asiantuntemus ympäristöterveydenhuollon toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä.*
Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), elintarvikelaissa (23/2006), tupakkalaissa (549/2016) ja eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009).	Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), elintarvikelaissa (23/2006), tupakkalaissa (549/2016) ja eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009).
22 §	22 §
Todistukset	*Todistukset*
Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan todistuksen tai lausunnon silloin, kun todistuksen tai lausunnon tarve perustuu lakiin, taikka on asukkaan tai potilaan hoidon, toimeentulon, opiskelun tai muun vastaavan syyn kannalta välttämätöntä.	*Hyvinvointialue* on velvollinen huolehtimaan siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan todistuksen tai lausunnon silloin, kun todistuksen tai lausunnon tarve perustuu lakiin, taikka on asukkaan tai potilaan hoidon, toimeentulon, opiskelun tai muun vastaavan syyn kannalta välttämätöntä.
24 §	24 §
Sairaanhoito	*Sairaanhoito*
Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut. Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät:	*Hyvinvointialueen* on järjestettävä alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut. Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
25 §	25 §

Voimassa oleva laki

Kotisairaanhoito

Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden kotisairaanhoito. Kotisairaanhoito on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua. Kotisairaanhoidossa käytettävät hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Suun terveydenhuolto

Kunnan on järjestettävä asukkailleen suun terveydenhuollon palvelut. Hoidon jaksottaiselle toteutukselle on oltava hammaslääketieteelliset perusteet. Suun terveydenhuollon palveluihin sisältyvät:

1) väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta;

2) terveysneuvonta ja terveystarkastukset;

3) suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito;

4) potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen.

Kunnan perusterveydenhuollon on suun terveydenhuoltoa järjestäessään toimittava yhteistyössä erikoissairaanhoidon, muun terveydenhuollon sekä sosiaalihuollon henkilöstön kanssa.

27 §

Mielenterveystyö

Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen mielenterveystyö, jonka tarkoituksena on yksilön ja yhteisön mielenterveyttä suojaavien tekijöiden vahvistaminen sekä mielenterveyttä vaarantavien tekijöiden vähentäminen ja poistaminen.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Kotisairaanhoito

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden kotisairaanhoito. Kotisairaanhoito on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua. Kotisairaanhoidossa käytettävät hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Suun terveydenhuolto

Hyvinvointialueen on järjestettävä asukkailleen suun terveydenhuollon palvelut. Hoidon jaksottaiselle toteutukselle on oltava hammaslääketieteelliset perusteet. Suun terveydenhuollon palveluihin sisältyvät:

1) väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta;

2) terveysneuvonta ja terveystarkastukset;

3) suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito;

4) potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen.

(kumotaan)

27 §

Mielenterveystyö

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen mielenterveystyö, jonka tarkoituksena on yksilön ja yhteisön mielenterveyttä suojaavien tekijöiden vahvistaminen sekä mielenterveyttä vaarantavien tekijöiden vähentäminen ja poistaminen.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Terveydenhuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden kunnassa tehtävän sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Päihdetyö

Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen päihdetyö, jonka tarkoituksena on vahvistaa yksilön ja yhteisön päihteettömyyttä suojaavia tekijöitä sekä vähentää tai poistaa päihteisiin liittyviä terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Terveydenhuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun kunnassa tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

29 §

Lääkinnällinen kuntoutus

Kunnan on järjestettävä potilaan sairaanhoitoon liittyvä lääkinnällinen kuntoutus.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunta vastaa potilaan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnittelusta siten, että kuntoutus muodostaa yhdessä tarpeenmukaisen hoidon kanssa toiminnallisen kokonaisuuden. Lääkinnällisen kuntoutuksen tarve, tavoitteet ja sisältö on määriteltävä kirjallisessa yksilöllisessä kuntoutussuunnitelmassa. Kunta vastaa lisäksi kuntoutuspalvelun ohjauksesta ja seurannasta sekä nimeää potilaalle tarvittaessa kuntoutuksen yhdyshenkilön.

Ehdotus

Terveydenhuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden *hyvinvointialueella* tehtävän sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. *Hyvinvointialueen vastuusta sovittaa yhteen asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.*

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Päihdetyö

Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen päihdetyö, jonka tarkoituksena on vahvistaa yksilön ja yhteisön päihteettömyyttä suojaavia tekijöitä sekä vähentää tai poistaa päihteisiin liittyviä terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Terveydenhuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun *hyvinvointialueella* tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa. *Hyvinvointialueen vastuusta sovittaa yhteen asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.*

— — — — — — — — — — — — — — —

29 §

Lääkinnällinen kuntoutus

Hyvinvointialueen on järjestettävä potilaan sairaanhoitoon liittyvä lääkinnällinen kuntoutus.

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialue vastaa potilaan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnittelusta siten, että kuntoutus muodostaa yhdessä tarpeenmukaisen hoidon kanssa toiminnallisen kokonaisuuden. Lääkinnällisen kuntoutuksen tarve, tavoitteet ja sisältö on määriteltävä kirjallisessa yksilöllisessä kuntoutussuunnitelmassa. *Hyvinvointialue* vastaa lisäksi kuntoutuspalvelun

Voimassa oleva laki

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää 1 momentissa tarkoitettua kuntoutusta, jos lääkinnällisen kuntoutuksen järjestäminen on Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 9 §:n perusteella Kansaneläkelaitoksen tehtävänä. Kunnan on kuitenkin järjestettävä kuntoutussuunnitelmassa määritelty lääkinnällinen kuntoutus, jos kuntoutuksen järjestämis- ja kustannusvastuu ei selkeästi ole osoitettavissa. Jos järjestämis- ja kustannusvastuu kuuluu kuitenkin Kansaneläkelaitokselle, on sen suoritettava kunnalle kuntoutuksen toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset.

Mitä 1 momentissa on säädetty lääkinnällisestä kuntoutuksesta, ei sovelleta apuvälineiden hankkimisesta, niiden käytön opetuksesta, huollosta ja uusimisesta aiheutuviin kustannuksiin, jos apuvälineen tarve perustuu tapaturmavakuutuslain (608/1948), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaiseen vahinkoon tai ammattitautiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

30 §

Yhteistyö ja ohjaus muuhun kuntoutukseen

Jos henkilö tarvitsee kuntoutusta, jota ei ole säädetty kunnan tehtäväksi *tai jota ei ole tarkoituksenmukaista järjestää perusterveydenhuollossa*, kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että asianomaiselle annetaan tietoja muista kuntoutusmahdollisuuksista. Henkilö on ohjattava tarpeen mukaan *sairaanhoitopiirin, sosiaali-,* työhallinto- tai opetusviranomaisen taikka Kansaneläkelaitoksen tai muun palvelujen järjestäjän palvelujen piiriin yhteistyössä näitä palveluja järjestävien tahojen kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

31 §

Ehdotus

ohjauksesta ja seurannasta sekä nimeää potilaalle tarvittaessa kuntoutuksen yhdyshenkilön.

Hyvinvointialueella ei ole velvollisuutta järjestää 1 momentissa tarkoitettua kuntoutusta, jos lääkinnällisen kuntoutuksen järjestäminen on Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 9 §:n perusteella Kansaneläkelaitoksen tehtävänä. *Hyvinvointialueen* on kuitenkin järjestettävä kuntoutussuunnitelmassa määritelty lääkinnällinen kuntoutus, jos kuntoutuksen järjestämis- ja kustannusvastuu ei selkeästi ole osoitettavissa. Jos järjestämis- ja kustannusvastuu kuuluu kuitenkin Kansaneläkelaitokselle, on sen suoritettava *hyvinvointialueelle* kuntoutuksen toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset.

Mitä 1 momentissa *säädetään* lääkinnällisestä kuntoutuksesta, ei sovelleta apuvälineiden hankkimisesta, niiden käytön opetuksesta, huollosta ja uusimisesta aiheutuviin kustannuksiin, jos apuvälineen tarve perustuu *työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015),* sotilasvammalain (404/1948), *liikennevakuutuslain (460/2016)* tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaiseen vahinkoon tai ammattitautiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

30 §

Yhteistyö ja ohjaus muuhun kuntoutukseen

Jos henkilö tarvitsee kuntoutusta, jota ei ole säädetty *hyvinvointialueen* tehtäväksi, *hyvinvointialueen* tehtävänä on huolehtia siitä, että asianomaiselle annetaan tietoja muista kuntoutusmahdollisuuksista. Henkilö on ohjattava tarpeen mukaan työhallinto- tai opetusviranomaisen taikka Kansaneläkelaitoksen tai muun palvelujen järjestäjän palvelujen piiriin yhteistyössä näitä palveluja järjestävien tahojen kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

31 §

Voimassa oleva laki

Virka-apu

Kunnan perusterveydenhuollon on annettava poliisille ja rajavartiolaitokselle virka-apua elävän henkilön kliinisen tutkimuksen ja poliisille vainajan ulkonaisen ruumiintarkastuksen suorittamiseksi.

Kunnan on lisäksi annettava vankeinhoitoviranomaisille virka-apua elävän henkilön kliinisen tutkimuksen suorittamiseksi vankeuslain (767/2005) 16 luvun 6 §:ssä ja tutkintavankeuslain (768/2005) 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Samoin kunta on velvollinen määräämään perusterveydenhuollon lääkärin toimimaan lääkärinä asevelvollisten tarkastuksissa kutsuntaviran-omaisten pyydettyä sitä kansanterveyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulta toimielimeltä.

32 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö

Kunnan perusterveydenhuollon tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on oltava terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä tämän lain mukaisia terveydenhuoltopalveluja järjestäessään, sen lisäksi mitä tässä laissa muualla säädetään, sellaisessa yhteistyössä sosiaalihuollon ja lasten päivähoidon kanssa, jota tehtävien asianmukainen hoitaminen sekä potilaan hoidon ja sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve edellyttävät.

Jos sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi, päätösten tekeminen tai sosiaalihuollon toteuttaminen edellyttävät terveydenhuollon palveluja, on terveydenhuollosta vastaavan kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevan terveydenhuollon ammattihenkilön osallistuttava sosiaalihuollon toimenpiteestä vastaavan työntekijän pyynnöstä henkilön palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen.

33 §

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö

Ehdotus

Virka-apu

Hyvinvointialueen on annettava poliisille ja *Rajavartiolaitokselle* virka-apua elävän henkilön kliinisen tutkimuksen ja poliisille vainajan ulkonaisen ruumiintarkastuksen suorittamiseksi.

Hyvinvointialueen on lisäksi annettava vankeinhoitoviranomaisille virka-apua elävän henkilön kliinisen tutkimuksen suorittamiseksi vankeuslain (767/2005) 16 luvun 6 §:ssä ja tutkintavankeuslain (768/2005) 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Samoin *hyvinvointialue* on velvollinen määräämään perusterveydenhuollon lääkärin toimimaan lääkärinä asevelvollisten tarkastuksissa kutsuntaviranomaisten pyydettyä sitä *hyvinvointialueelta*.

32 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö

Sen lisäksi mitä laissa muualla säädetään, hyvinvointialueen järjestäessä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä tämän lain mukaisia terveydenhuoltopalveluja on terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tehtävä keskenään ja kunnan varhaiskasvatuksen kanssa sellaista yhteistyötä, jota tehtävien asianmukainen hoitaminen sekä potilaan hoidon ja sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve edellyttävät.

Jos sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi, päätösten tekeminen tai sosiaalihuollon toteuttaminen edellyttävät terveydenhuollon palveluja, on *hyvinvointialueen* terveydenhuollon ammattihenkilön osallistuttava sosiaalihuollon toimenpiteestä vastaavan työntekijän pyynnöstä henkilön palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen.

33 §

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö

Voimassa oleva laki

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä vastaa alueellaan erikoissairaanhoidon palvelujen yhteensovittamisesta väestön ja perusterveydenhuollon tarpeiden mukaisesti. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on velvollinen *yhteistyössä perusterveydenhuollosta vastaavan kunnan kanssa* suunnittelemaan ja kehittämään erikoissairaanhoitoa siten, että perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden. Kokonaisuudessa on huomioitava erikoissairaanhoidon palvelujen tarjoaminen tarkoituksenmukaisesti perusterveydenhuollon yhteydessä sekä erikoissairaanhoidon yksiköissä.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on annettava alueensa terveyskeskuksille niiden tarvitsemia sellaisia erikoissairaanhoidon palveluja, joita perusterveydenhuollon ei ole tarkoituksenmukaista tuottaa sekä vastattava kunnallisen terveydenhuollon tuottamien laboratorio- ja kuvantamispalvelujen, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä muiden vastaavien erityispalvelujen kehittämisen ohjauksesta ja laadun valvonnasta.

Lisäksi sairaanhoitopiirin kuntayhtymä vastaa alueellaan tehtäväalansa tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnasta sekä kunnallisen terveydenhuollon tietojärjestelmien yhteensovittamisesta. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä vastaa alueellaan erikoissairaanhoidon järjestämisestä yhtenäisin lääketieteellisin ja hammaslääketieteellisin perustein.

34 §

Terveydenhuollon järjestämissuunnitelma

Samaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään kuuluvien kuntien on laadittava terveydenhuollon järjestämissuunnitelma, joka perustuu alueen väestön terveysseurantatietoihin ja palvelutarpeeseen. Suunnitelmasta on neuvoteltava sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa.

Suunnitelmassa on sovittava kuntien yhteistyöstä, terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskevista tavoitteista ja vastuutahoista, terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä, päivystys-, kuvantamis- ja lääkinnällisen kuntoutuksen palveluista sekä tarvittavasta yhteistyöstä perusterveydenhuollon, erikoissai-

Ehdotus

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat alueillaan erikoissairaanhoidon palvelujen yhteensovittamisesta väestön ja perusterveydenhuollon tarpeiden mukaisesti. *Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä ovat velvollisia* suunnittelemaan ja kehittämään erikoissairaanhoitoa siten, että perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden. Kokonaisuudessa on huomioitava erikoissairaanhoidon palvelujen tarjoaminen tarkoituksenmukaisesti perusterveydenhuollon yhteydessä sekä erikoissairaanhoidon yksiköissä.

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on annettava alueensa terveyskeskuksille niiden tarvitsemia sellaisia erikoissairaanhoidon palveluja, joita perusterveydenhuollon ei ole tarkoituksenmukaista tuottaa sekä vastattava *terveydenhuoltonsa* tuottamien laboratorio- ja kuvantamispalvelujen, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä muiden vastaavien erityispalvelujen kehittämisen ohjauksesta ja laadun valvonnasta.

Lisäksi *hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat alueillaan* tehtäväalansa tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnasta sekä *terveydenhuoltonsa* tietojärjestelmien yhteensovittamisesta. *Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä vastaavat alueillaan* erikoissairaanhoidon järjestämisestä yhtenäisin lääketieteellisin ja hammaslääketieteellisin perustein.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
raanhoidon, sosiaalihuollon, lasten päivähoidon, lääkehuollon ja muiden toimijoiden kesken.	
Suunnitelma on laadittava valtuustokausittain ja hyväksyttävä sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä. Suunnitelman hyväksymisen edellytyksenä on, että kuntayhtymään kuuluvista jäsenkunnista vähintään kaksi kolmannesta sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Kuntien ja kuntayhtymän on yhdessä arvioitava suunnitelman toteutumista vuosittain sekä tehtävä siihen tarvittaessa muutokset.	
Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asioista, joista on sovittava terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa.	
35 §	35 §
Perusterveydenhuollon yksikkö	*Perusterveydenhuollon* ***tutkimus ja kehittäminen***
Sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä on oltava perusterveydenhuollon yksikkö, jossa on moniammatillinen terveysalan asiantuntemus ja joka tukee alueen terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatimista 34 §:n mukaisesti.	(kumotaan)
Perusterveydenhuollon yksikkö antaa asiantuntemusta ja sovittaa yhteen alueellaan perusterveydenhuollossa tehtävää tutkimusta, kehittämistä, hoito- ja kuntoutusketjujen laatimista, täydennyskoulutusta ja huolehtii henkilöstötarpeen ennakoinnista sekä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja *soveltuvin osin* sosiaalitoimen yhteensovittamisesta.	*Hyvinvointialue* antaa asiantuntemusta ja sovittaa yhteen alueellaan perusterveydenhuollossa tehtävää tutkimusta, kehittämistä, hoito- ja kuntoutusketjujen laatimista, täydennyskoulutusta ja huolehtii henkilöstötarpeen ennakoinnista sekä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteensovittamisesta.
36 §	(kumotaan)
Terveyden, toimintakyvyn ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen alueellisesti	
Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on tarjottava asiantuntemusta ja tukea kunnille järjestämällä koulutusta, kokoamalla hyvinvointi- ja terveysseurantatietoja sekä levittämällä kuntien käyttöön sairauksien ja ongelmien ehkäisyn näyttöön perustuvia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä.	

Voimassa oleva laki

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen alueelliset strategiat ja suunnitelmat on valmisteltava yhteistyössä kuntien kanssa ottaen huomioon kunnan eri toimialojen toiminta.

37 §

Terveyskeskusten kehittäminen, koulutus ja tutkimus

Terveyskeskuksen on huolehdittava asianmukaisella tavalla moniammatillisen tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan järjestämisestä. Kunnan on osoitettava tähän riittävät voimavarat. Terveyskeskuksen on toimittava yhteistyössä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perusterveydenhuollon yksikön sekä muiden terveyskeskusten kanssa. Terveyskeskuksen on osallistuttava yhdessä perus-terveydenhuollon yksikön kanssa kansalliseen perusterveydenhuollon kehittämiseen.

— — — — — — — — — — — — — — —

Terveyskeskusta voidaan käyttää terveydenhuoltohenkilökunnan koulutukseen siten kuin korkeakoulun taikka koulutuksesta vastaavan muun viranomaisen tai yhteisön ja kunnan välillä sovitaan.

Terveyskeskusta ylläpitävän kunnan kansanterveystyötä tekevä viran- tai toimenhaltija on velvollinen osallistumaan 3 momentissa tarkoitetun koulutuksen antamiseen siten kuin siitä asianomaisen terveyskeskuksen ja koulutuksen järjestäjän välisessä sopimuksessa tarkemmin määrätään.

38 §

Terveydenhuollon alueellinen varautuminen ja valtion osallistuminen valmiuden ylläpitämiseen

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätettävä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisesta varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on lisäksi velvollinen laatimaan yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisen valmiussuunnitelman. Valmiussuunnitelma tulee yhteensovittaa sosiaalihuoltolain 33 d §:ssä tarkoitetun sosiaalihuollon alueellisen valmiussuunnitelman kanssa.

Ehdotus

37 §

Terveyskeskusten kehittäminen, koulutus ja tutkimus

Terveyskeskuksen on huolehdittava asianmukaisella tavalla moniammatillisen tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan järjestämisestä. *Hyvinvointialueen* on osoitettava tähän riittävät voimavarat. Terveyskeskuksen on toimittava yhteistyössä erikoissairaanhoidon yksikön sekä muiden terveyskeskusten kanssa. Terveyskeskuksen on osallistuttava yhdessä erikoissairaanhoidon yksikön kanssa kansalliseen perusterveydenhuollon kehittämiseen.

— — — — — — — — — — — — — — —

Terveyskeskusta voidaan käyttää terveydenhuoltohenkilökunnan koulutukseen siten kuin korkeakoulun taikka koulutuksesta vastaavan muun viranomaisen tai yhteisön ja *hyvinvointialueen* välillä sovitaan.

Terveyskeskusta ylläpitävän *hyvinvointialueen* kansanterveystyötä tekevä viran- tai toimenhaltija on velvollinen osallistumaan 3 momentissa tarkoitetun koulutuksen antamiseen siten kuin siitä asianomaisen terveyskeskuksen ja koulutuksen järjestäjän välisessä sopimuksessa tarkemmin määrätään.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulee luovuttaa 42 a §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot salassapitosäännösten estämättä erityisvastuualueensa sairaanhoitopiirille, jossa on yliopistollinen sairaala. Luovutettavat tiedot eivät saa sisältää henkilötietoja.

Valtio voi osallistua terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen rahoittamalla sellaista toimintaa, jonka korvaaminen valtion varoista on erityisestä syystä tarkoituksenmukaista. Toimintaa varten sosiaali- ja terveysministeriö voi nimetä ja valtuuttaa valtakunnallisia toimijoita.

39 §

Ensihoitopalvelun järjestäminen

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu. Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan kotona annettavat päivystykselliset lähipalvelut yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi järjestää ensihoitopalvelun alueellaan tai osassa sitä hoitamalla toiminnan itse, järjestämällä ensihoitopalvelun yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen tai toisen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa taikka hankkimalla palvelun muulta palvelun tuottajalta.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tekee ensihoidon palvelutasopäätöksen. Palvelutasopäätöksessä määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, ensihoitopalveluun osallistuvilta edellytetty koulutus, erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen valmistelemat tavoitteet ajasta, jossa väestö tavoitetaan, ja muut alueen ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat. Palvelutasopäätöksessä on määriteltävä ensihoitopalvelun sisältö siten, että palvelu toteutetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ja siinä otetaan huomioon ensihoidon ruuhkatilanteet sekä erityisvastuualueen resurssit.

Ehdotus

39 §

Ensihoitopalvelun järjestäminen

Hyvinvointialueen ja Uudellamaalla HUS-yhtymän on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu. Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan kotona annettavat päivystykselliset lähipalvelut yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden.

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat päättää ensihoitopalvelun tuottamisesta noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa ja pelastuslaissa (379/2011) säädetään.

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä tekevät ensihoidon *palvelutasopäätökset*. Palvelutasopäätöksessä määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, ensihoitopalveluun osallistuvilta edellytetty koulutus, *yhteistyöalueen* ensihoitokeskuksen valmistelemat tavoitteet ajasta, jossa väestö tavoitetaan, ja muut alueen ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat. Palvelutasopäätöksessä on määriteltävä ensihoitopalvelun sisältö siten, että palvelu toteutetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ja siinä otetaan huomioon ensihoidon ruuhkatilanteet sekä *yhteistyöalueen* resurssit.

Voimassa oleva laki

40 §

Ensihoitopalvelun sisältö

— — — — — — — — — — — — — — —

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi päättää palvelutasopäätöksessä ensivastetoiminnan sisällyttämisestä osaksi ensihoitopalvelua. Ensivastetoiminnalla tarkoitetaan hätäkeskuksen kautta hälytettävissä olevan muun yksikön kuin ambulanssin hälyttämistä äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan tavoittamisviiveen lyhentämiseksi ja yksikön henkilöstön antamaa hätäensiapua, joka on määritelty ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

5 luku

Erityisvastuualue

42 §

Erityisvastuualueen tehtävät

Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on järjestettävä yhteistyössä alueensa erikoissairaanhoito. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, jonka hallinnassa on yliopistollinen sairaala, on järjestettävä erityistason sairaanhoito erikoissairaanhoitolain 9 §:ssä tarkoitetulla vastuualueellaan.

Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on yhteistyössä huolehdittava samaan erityisvastuualueeseen kuuluvien kuntien ja sairaanhoitopiirien tarvitsemasta ohjauksesta ja neuvonnasta erikoissairaanhoidon antamisessa, terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksessa sekä tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen järjestämisessä

Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on yhteistyössä suunniteltava ja sovitettava yhteen alueensa erikoissairaanhoidon palvelujen tuotanto, tietojärjestelmäratkaisut, lääkinnällinen kuntoutus ja erilaiset hankinnat. Lisäksi erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on sovitettava yhteen koulutus-viranomaisten ja työhallinnon kanssa terveydenhuollon henkilöstön perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta sekä maakuntien liittojen kanssa työvoiman kysyntää ja koulutustarjontaa.

Ehdotus

40 §

Ensihoitopalvelun sisältö

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat päättää palvelutasopäätöksessä ensivastetoiminnan sisällyttämisestä osaksi ensihoitopalvelua. ***Ensivastetoiminnalla*** tarkoitetaan hätäkeskuksen kautta hälytettävissä olevan muun yksikön kuin ambulanssin hälyttämistä äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan tavoittamisviiveen lyhentämiseksi ja yksikön henkilöstön antamaa hätäensiapua, joka on määritelty ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

5 luku

Erikoissairaanhoidon työnjako

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
42 a §	(kumotaan)
Valmiuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät	
Yliopistollista sairaalaa ylläpitävä sairaanhoitopiiri erityisvastuualueellaan: *1) ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden valmiussuunnittelua valtakunnallisten yhtenäisten periaatteiden mukaisesti;* *2) kokoaa ja analysoi tietoa terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista;* *3) muodostaa ja ylläpitää terveydenhuoltojärjestelmän valmiutta kuvaavaa tilannekuvaa, joka sisältää tiedot palvelujärjestelmän toiminnasta ja kuormituksesta, henkilöstö- ja materiaaliresursseista ja tukipalveluiden toiminnasta;* *4) jakaa 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun tilannekuvatiedon salassapitosäännösten estämättä sosiaali- ja terveysministeriölle, muille yliopistollista sairaalaa ylläpitäville sairaanhoitopiireille, erityisvastuualueensa kunnille ja sairaanhoitopiireille sekä aluehallintovirastolle niiden tilannekuvan luomiseksi ja tehtäviensä hoitamiseksi.* *Sosiaali- ja terveysministeriö muodostaa yhteistyössä yliopistollista sairaalaa ylläpitävien sairaanhoitopiirien kanssa valtakunnallisen terveydenhuollon tilannekuvan.* *Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yliopistollista sairaalaa ylläpitävien sairaanhoitopiirien keskinäisestä työnjaosta 1 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä. Tällöin kunnalla ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymällä on 38 §:n 1 momentista poiketen velvollisuus luovuttaa tämän pykälän 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut tiedot sille yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle sairaanhoitopiirille, jolle sosiaali- ja terveysministeriö on tehtävän määrännyt.*	
43 §	(kumotaan)
Erikoissairaanhoidon järjestämissopimus	
Erikoissairaanhoidon yhteen sovittamiseksi erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on tehtävä erikoissairaanhoidon järjestämissopimus. Sopimus on laadittava kunnallisvaltuustokausittain. Sopimuksen to-	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
teutumista on arvioitava vuosittain yhteistyössä alueen kuntien ja sairaan-hoitopiirien kesken sekä tehtävä siihen tarvittaessa muutokset.	
Erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa on sovittava erityisvastuualueeseen kuuluvien sairaanhoitopiirien kuntayhtymien työnjaosta ja toiminnan yhteensovittamisesta sekä uusien mene-telmien käyttöönoton periaatteista. Työnjaon on edistettävä terveydenhuollon laatua, potilasturvallisuutta, vaikuttavuutta, tuottavuutta ja tehokkuutta. Työnjaossa on lisäksi varmistettava, että järjestämissopimuksen mukaan hoitoa antavassa toimintayksikössä on riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.	
Sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on hyväksyttävä järjestämissopimus kuntalain (365/1995) 81 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toimielimessä.	
Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asioista, joista on sovittava eri-koissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. Jos kuntayhtymät eivät pääse sopimukseen erikoissairaanhoidon järjestämisestä tai jos järjestämissopimus ei täytä 2 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä.	
44 §	(kumotaan)
Eri erityisvastuualueisiin kuuluvien sairaanhoitopiirin kuntayhtymien yhteistyö	
Eri erityisvastuualueeseen kuuluvat sairaanhoitopiirin kuntayhtymät voivat tehdä erikoissairaanhoidon yhteistoiminnasta sopimuksen, jos se on tarpeen suomen-, ruotsin- tai saamenkielisen potilaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi tai terveydenhuollon palvelujen työnjaon toteuttamiseksi.	
45 §	45 §
Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen	*Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Sairaanhoitopiirien kuntayhtymien, joissa on yliopistollinen sairaala, on sovittava yhdessä valtakunnallisesti keskitettävää erikois-	*Hyvinvointialueiden*, joissa on yliopistollinen sairaala, *sekä HUS-yhtymän* on sovittava yhdessä valtakunnallisesti keskitettävää eri-

Voimassa oleva laki

sairaanhoitoa antavista yksiköistä. Jos kuntayhtymät, joissa on yliopistollinen sairaala, eivät pääse sopimukseen siitä, mihin sairaaloihin tai yksiköihin toiminto kootaan tai, jos sopimus ei täytä laadun ja potilasturvallisuuden, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi tarkoitettuja edellytyksiä, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä. Alueellisesti keskitettävästä hoidosta ja toiminnan yhteen sovittamisesta määrätään 43 §:ssä tarkoitetussa erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

47 §

Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta

Henkilö voi valita, mistä kuntansa terveyskeskuksen terveysasemalta hän saa 2 ja 3 luvussa tarkoitetut terveydenhuollon palvelut. Terveysaseman vaihtamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä sille terveysasemalle, jota henkilö käyttää että sille, jonka hän valitsee. Hoitovastuu siirtyy valitulle terveysasemalle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta.

Jos henkilö asuu tai oleskelee säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti kotikuntansa ulkopuolella työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi, hän voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen hoidon toteuttamiseen myös muun kuin kuntansa perusterveydenhuollon palveluja hoidosta vastaavan terveyskeskuksen muuttumatta. Henkilön on tehtävä ilmoitus valinnastaan siten kuin 1 momentissa säädetään.

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön erityisvastuualueella, jossa hänellä on kotikunta. Valinta voi kohdistua muuhunkin erityisvastuualueeseen, jos se on tarpeen suo-

Ehdotus

koissairaanhoitoa antavista yksiköistä. Jos *hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä* eivät pääse sopimukseen siitä, mihin sairaaloihin tai yksiköihin toiminto kootaan tai, jos sopimus ei täytä laadun ja potilasturvallisuuden, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi tarkoitettuja edellytyksiä, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä. Alueellisesti keskitettävästä hoidosta ja toiminnan yhteen sovittamisesta määrätään *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä säädetyssä yhteistyösopimuksessa*.

— — — — — — — — — — — — — — —

47 §

Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta

Henkilö voi valita, mistä *hyvinvointialueensa* terveyskeskuksen terveysasemalta hän saa 2 ja 3 luvussa tarkoitetut terveydenhuollon palvelut. Terveysaseman vaihtamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä sille terveysasemalle, jota henkilö käyttää, että sille *terveysasemalle*, jonka hän valitsee. Hoitovastuu siirtyy valitulle terveysasemalle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta.

Jos henkilö asuu tai oleskelee säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti kotikuntansa ulkopuolella *sellaisella hyvinvointialueella, jonka alueella hänen kotikuntansa ei sijaitse,* työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi, hän voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen hoidon toteuttamiseen myös muun kuin *hyvinvointialueensa* perusterveydenhuollon palveluja hoidosta vastaavan terveyskeskuksen muuttumatta. Henkilön on tehtävä ilmoitus valinnastaan siten kuin 1 momentissa säädetään.

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan *hyvinvointialueen* erikoissairaanhoidon toimintayksikön *yhteistyöalueella*, jossa hänellä on kotikunta. Valinta voi kohdistua muuhunkin *yhteistyöalueeseen*, jos se on tarpeen suomen-

Voimassa oleva laki

men-, ruotsin- tai saamenkielisen potilaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Pykälän 2 momentissa mainituissa tilanteissa henkilö voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen erikoissairaanhoidon toteuttamiseen muun kuin kuntansa erityisvastuualueen kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön palveluja hoitovastuun siirtymättä. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Erityisvastuualueella olevan korkeakoulun sekä muun oppilaitoksen opiskelijalle annetaan sinä aikana, jonka hän opiskelun vuoksi joutuu oleskelemaan muulla erityisvastuualueella, sairaanhoitoa tämän erityisvastuualueen sairaanhoitopiirin sairaalassa tai muussa toimintayksikössä. Sama koskee henkilöä, joka työnsä vuoksi joutuu oleskelemaan vieraalla paikkakunnalla tai kun muu seikka välttämättä vaatii sairaanhoidon antamista muun erityisvastuualueen sairaanhoitopiirissä.

48 §

Laajennettu kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta

Henkilö voi valita perusterveydenhuollostaan vastaavan terveyskeskuksen ja terveyskeskuksen terveysaseman 2 ja 3 luvussa tarkoitettujen palvelujen saamiseksi. Valinnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä hoitovastuussa olevan kunnan että valitun kunnan terveyskeskukselle. Hoitovastuu siirtyy valitun kunnan terveyskeskukselle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Henkilön valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveyskeskukseen ja terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta. Valinta ei koske 16 §:ssä tarkoitettua kouluterveydenhuoltoa, 17 §:ssä tarkoitettua opiskeluterveydenhuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoitoa. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoitoa oman alueensa ulkopuolelle.

Ehdotus

, ruotsin- tai saamenkielisen potilaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Edellä 2 momentissa *tarkoitetuissa* tilanteissa henkilö voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen erikoissairaanhoidon toteuttamiseen muun kuin *hyvinvointialueensa* erikoissairaanhoidon toimintayksikön *tai HUS-yhtymän* palveluja hoitovastuun siirtymättä. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Yhteistyöalueella olevan korkeakoulun sekä muun oppilaitoksen opiskelijalle annetaan sinä aikana, jonka hän opiskelun vuoksi joutuu oleskelemaan muulla *yhteistyöalueella*, sairaanhoitoa *kyseisen yhteistyöalueen* sairaalassa tai muussa toimintayksikössä. Sama koskee henkilöä, joka työnsä vuoksi joutuu oleskelemaan vieraalla paikkakunnalla, *ja tilanteita, joissa jokin muu syy* välttämättä vaatii sairaanhoidon antamista *muulla yhteistyöalueella*.

48 §

Laajennettu kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta

Henkilö voi valita perusterveydenhuollostaan vastaavan terveyskeskuksen ja terveyskeskuksen terveysaseman 2 ja 3 luvussa tarkoitettujen palvelujen saamiseksi. Valinnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä hoitovastuussa olevan *hyvinvointialueen* että valitun *hyvinvointialueen* terveyskeskukselle. Hoitovastuu siirtyy valitun *hyvinvointialueen* terveyskeskukselle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Henkilön valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveyskeskukseen ja terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta. Valinta ei koske 16 §:ssä tarkoitettua kouluterveydenhuoltoa, 17 §:ssä tarkoitettua opiskeluterveydenhuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoitoa. *Hyvinvointialueella* ei ole velvollisuutta järjestää 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoitoa oman alueensa ulkopuolelle.

Voimassa oleva laki

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

50 §

Kiireellinen hoito

— — — — — — — — — — — — — — —

Kiireellisen hoidon antamista varten kunnan tai tarvittaessa kuntayhtymän on järjestettävä vastaanottotoiminta siten, että potilas saa arkipäivisin ilmoitettuna aikana välittömästi terveydenhuollon ammattihenkilön arvion ja hoidon kiireellisissä tapauksissa lähellä asuinpaikkaansa, ellei potilasturvallisuuden ja palveluiden laadun turvaaminen edellytä arvion ja hoidon keskittämistä päivystysyksikköön. Kunnan tai tarvittaessa kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon ilta-ajan ja viikonlopun päiväaikainen perusterveydenhuollon kiireellinen vastaanottotoiminta silloin, kun palvelujen saavutettavuus sitä edellyttää.

Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Vaasan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin sairaanhoitopiirien on järjestettävä laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalansa yhteyteen. Laajan ympärivuokautisen päivystyksen yksiköllä tarkoitetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, joka pystyy tarjoamaan laajasti palveluita usealla lääketieteen erikoisalalla ympärivuorokautisesti välittömästi ja jolla on voimavarat terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikön tulee tukea muita päivystysyksiköitä. Sairaanhoitopiirit, joissa on yliopistollinen sairaala, voivat väestön palvelutarpeen niin edellyttäessä perustaa useamman kuin yhden ympärivuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön sairaaloidensa yhteyteen.

Ehdotus

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan *hyvinvointialueen* erikoissairaanhoidon toimintayksikön. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

50 §

Kiireellinen hoito

— — — — — — — — — — — — — — —

Kiireellisen hoidon antamista varten *hyvinvointialueen* on järjestettävä vastaanottotoiminta siten, että potilas saa arkipäivisin ilmoitettuna aikana välittömästi terveydenhuollon ammattihenkilön arvion ja hoidon kiireellisissä tapauksissa lähellä asuinpaikkaansa, ellei potilasturvallisuuden ja palveluiden laadun turvaaminen edellytä arvion ja hoidon keskittämistä päivystysyksikköön. *Hyvinvointialueen* on järjestettävä terveydenhuollon ilta-ajan ja viikonlopun päiväaikainen perusterveydenhuollon kiireellinen vastaanottotoiminta silloin, kun palvelujen saavutettavuus sitä edellyttää.

HUS-yhtymän sekä Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Vaasan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin *hyvinvointialueiden* on järjestettävä laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalansa yhteyteen. ***Laajan ympärivuokautisen päivystyksen yksiköllä*** tarkoitetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, joka pystyy tarjoamaan laajasti palveluita usealla lääketieteen erikoisalalla ympärivuorokautisesti välittömästi ja jolla on voimavarat terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikön tulee tukea muita päivystysyksiköitä. *Hyvinvointialueet*, joissa on yliopistollinen sairaala*, sekä HUS-yhtymä* voivat väestön palvelutarpeen niin edellyttäessä perustaa useamman kuin yhden ympärivuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön sairaaloidensa yhteyteen.

Voimassa oleva laki

Muiden kuin 3 momentissa tarkoitettujen sairaanhoitopiirien tulee ylläpitää ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, jossa on valmius väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitoon, keskussairaalan yhteydessä. Yhteispäivystyksessä tulee olla riittävä osaaminen tarvittavilta erikoisaloilta väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitoon. Sen lisäksi, mitä 3 momentissa laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköistä säädetään, sairaanhoitopiirin erityisvastuualueella tulee aina olla oikeus järjestämissopimuksen nojalla sopia, että sen alueella toimivan sairaanhoitopiirin keskussairaalan yhteydessä toimivalle yhteispäivystyksen yksikölle voidaan muodostaa sen laajuinen ja toiminnallisesti monipuolinen päivystyksen yksikkö, jota palvelujen saavutettavuus, päivystyspisteiden väliset etäisyydet ja *sairaanhoitopiirin* väestön kielellisten oikeuksien toteuttaminen edellyttävät.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää kunnalle tai sairaanhoitopiirille luvan ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen, jos palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla.

Päivystävissä yksiköissä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta hoidon laatu ja potilasturvallisuus toteutuvat. Päivystyksestä ja sen laajuudesta on sovittava terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa ottaen huomioon alueen ensihoitopalvelu, päivystyspisteiden väliset etäisyydet sekä väestön palvelutarve.

— — — — — — — — — — — — — —

50 a §

Terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyö

Kiireellisen hoidon edellyttämän arvion yhteydessä terveydenhuollon ammattihenkilön on arvioitava sosiaalihuoltolain 35 §:ssä säädetyn mukaisesti, onko potilaalla ilmeinen sosiaalihuollon tarve. Jos tarve on ilmeinen, hä-

Ehdotus

Muiden kuin 3 momentissa tarkoitettujen *hyvinvointialueiden* tulee ylläpitää ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, jossa on valmius väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitoon, keskussairaalan yhteydessä. Yhteispäivystyksessä tulee olla *tarvittavien erikoisalojen riittävä osaaminen* väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien *hoitamiseksi*. Sen lisäksi, mitä 3 momentissa laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköistä säädetään, *yhteistyöalueella* tulee aina olla oikeus *yhteistyösopimuksen* nojalla sopia, että sen alueella toimivan *hyvinvointialueen* keskussairaalan yhteydessä toimivalle yhteispäivystyksen yksikölle voidaan muodostaa sen laajuinen ja toiminnallisesti monipuolinen päivystyksen yksikkö, jota palvelujen saavutettavuus, päivystyspisteiden väliset etäisyydet ja väestön kielellisten oikeuksien toteuttaminen edellyttävät.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää *hyvinvointialueelle* luvan ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen, jos palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla.

Päivystävissä yksiköissä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta hoidon laatu ja potilasturvallisuus toteutuvat. Päivystyksestä ja sen laajuudesta on sovittava *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetussa yhteistyösopimuksessa* ottaen huomioon alueen ensihoitopalvelu, päivystyspisteiden väliset etäisyydet sekä väestön palvelutarve.

— — — — — — — — — — — — — —

50 a §

Terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyö

Kiireellisen hoidon edellyttämän arvion yhteydessä terveydenhuollon ammattihenkilön on arvioitava sosiaalihuoltolain 35 §:ssä säädetyn mukaisesti, onko potilaalla ilmeinen sosiaalihuollon tarve. Jos tarve on ilmeinen, hä-

Voimassa oleva laki

nen on ohjattava potilas hakemaan sosiaalipalveluja tai, jos tämä an-taa siihen suostumuksensa, otettava yhteyttä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta sosiaalihuollon ammattihenkilö arvioi palvelutarpeen siten kuin sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

51 §

Perusterveydenhuollon hoitoon pääsy

Kunnan on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveyskeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön. Terveyden-huollon ammattihenkilön on tehtävä hoidon tarpeen arviointi viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveyskeskukseen, jollei arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana. Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — — —

52 §

Erikoissairaanhoitoon pääsy

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä vastaa siitä, että sekä kiireellisen että lähetteeseen perustuvan hoidon tarpeen arviointi ja hoito järjestetään yhtenäisin lääketieteellisin tai hammaslääketieteellisin perustein. Henkilön ottaminen sairaalaan kiireetöntä sairaanhoitoa varten edellyttää lääkärin tai hammaslääkärin tutkimukseen perustuvaa lähetettä.

Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiirin sairaalaan tai

Ehdotus

nen on ohjattava potilas hakemaan sosiaalipalveluja tai, jos tämä antaa siihen suostumuksensa, otettava yhteyttä *hyvinvointialueen* sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta sosiaalihuollon ammattihenkilö arvioi palvelutarpeen siten kuin sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

51 §

Perusterveydenhuollon hoitoon pääsy

Hyvinvointialueen on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveyskeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön. Terveydenhuollon ammattihenkilön on tehtävä hoidon tarpeen arviointi viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveyskeskukseen, jollei arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana. Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — — —

52 §

Erikoissairaanhoitoon pääsy

Hyvinvointialue vastaa siitä, että sekä kiireellisen että lähetteeseen perustuvan hoidon tarpeen arviointi ja hoito järjestetään yhtenäisin lääketieteellisin tai hammaslääketieteellisin perustein. Henkilön ottaminen sairaalaan kiireetöntä sairaanhoitoa varten edellyttää lääkärin tai hammaslääkärin tutkimukseen perustuvaa lähetettä.

Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut *hyvinvointialueen* sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut *hyvinvointialueen* sairaalaan tai

Voimassa oleva laki

muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — —

53 §

Hoitoon pääsy lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiirin kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun eri-koissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön taikka perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavaan erikoissairaanhoidon toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kuuden viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiirin sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — —

54 §

Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän velvollisuus hankkia palveluja muualta

Jos kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta.

55 §

Odotusaikojen julkaiseminen ja asetuksenantovaltuus

Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on julkaistava internetissä tiedot 51–53 §:n mukaisista odotusajoista neljän kuukauden välein. Jos kunnalla tai sairaanhoitopiirillä on useita toimintayksiköitä, on tiedot julkaistava erikseen kustakin toimintayksiköstä. Tiedot

Ehdotus

muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — —

53 §

Hoitoon pääsy lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut *hyvinvointialueen* sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön taikka perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavan erikoissairaanhoidon toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kuuden viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut *hyvinvointialueen* sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — —

54 §

***Hyvinvointialueen** velvollisuus hankkia palveluja muualta*

Jos *hyvinvointialue* ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta. *Hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:ssä säädetään palvelujen tuottamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 3 luvussa säädetään palvelujen hankkimisesta yksityiseltä palveluntuottajalta.*

55 §

Odotusaikojen julkaiseminen ja asetuksenantovaltuus

Hyvinvointialueen on julkaistava internetissä tiedot 51–53 §:n mukaisista odotusajoista neljän kuukauden välein. Jos h*yvinvointialueella* on useita toimintayksiköitä, on tiedot julkaistava erikseen kustakin toimin-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
voi julkaista internetin lisäksi muulla kunnan tai kuntayhtymän päättämällä tavalla.	tayksiköstä. Tiedot voi julkaista internetin lisäksi muulla *hyvinvointialueen* päättämällä tavalla.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
57 §	57 §
Vastuu toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidosta	*Vastuu toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidosta*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Kunnassa ja kuntayhtymässä on oltava tarpeenmukainen henkilöstö terveydenhuollon toimintayksikölle kuuluvia julkista valtaa sisältäviä tehtäviä varten. Henkilön, jonka tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttäminen, on oltava virkasuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.	*Hyvinvointialueella* on oltava tarpeenmukainen henkilöstö terveydenhuollon toimintayksikölle kuuluvia julkista valtaa sisältäviä tehtäviä varten. Henkilön, jonka tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttäminen, on oltava virkasuhteessa *hyvinvointialueeseen*. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 12 §:ssä säädetään edellytyksistä hankkia palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta.*
58 §	(kumotaan)
Potilaan kotikunnan vastuu hoidon kustannuksista	
Jos terveydenhuollon toimintayksikössä on hoidettavana potilas, joka ei ole toimintayksikköä yllä-pitävän kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymää ylläpitävän kunnan asukas, on sen kunnan tai kuntayhtymän, jolla on vastuu hoidon järjestämisestä, korvattava hoidosta aiheutuneet kustannukset, jollei hoitokustannusten korvaamisesta muualla toisin säädetä.	
Korvauksen on perustuttava tuotteistukseen tai tuotehintaan, jolla terveydenhuollon toimintayksikkö seuraa omaa toimintaansa tai jolla kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntiansa. Korvauksesta vähennetään hoidosta potilaan suorittama asiakasmaksu ja muut palvelun tuottajan hoitoon liittyen saamat toimintatulot. Asiakasmaksu määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukaisesti perustuen palvelun antavan kunnan päätökseen. Palvelujen korvausperusteista ja laskutusmenettelystä voidaan säätää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.	
59 §	59 §

Voimassa oleva laki

Valtion korvaus koulutuksesta yliopistolliselle sairaalalle

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, jossa on yliopistollinen sairaala, korvataan valtion varoista kustannuksia, jotka aiheutuvat lääkärien ja hammaslääkärien perus- ja erikoistumiskoulutuksesta. Peruskoulutuksen korvaus lasketaan lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen aloittaneiden opiskeli-joiden lukumäärän ja suoritettujen tutkintojen lukumäärän keskiarvon perusteella. Erikoistumiskoulutuksen korvaus perustuu suoritettujen koulutusten lukumäärään ja koulutuksesta määrättyyn korvaukseen.

Suoritettujen koulutusten lukumäärään perustuvaa koulutuskorvausta ei kuitenkaan suoriteta terveydenhuollon erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta eikä liikuntalääketieteen, työterveyshuollon ja yleislääketieteen erikoislääkärin koulutuksesta. Jos tällaista koulutusta annetaan yliopistollisessa sairaalassa, sitä ylläpitävälle kuntayhtymälle suoritetaan valtion varoista korvausta koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin toteutuneiden koulutuskuukausien määrän perusteella.

— — — — — — — — — — — — — — —

60 a §

Rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus

Sairaanhoitopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle taikka kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevalle sopimuksen perusteella tai muulla tavalla kunnan tai kuntayhtymän lukuun terveydenhuollon avohoidon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b §:ssä tarkoitetun rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen kustannuksista. Korvauksen määrä perustuu rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden saaneiden henkilöiden määrään ja koulutuksesta määrättyyn korvaukseen.

Ehdotus

Valtion korvaus koulutuksesta yliopistolliselle sairaalalle

Hyvinvointialueelle, jossa on yliopistollinen sairaala*, ja HUS-yhtymälle* korvataan valtion varoista kustannuksia, jotka aiheutuvat lääkärien ja hammaslääkärien perus- ja erikoistumiskoulutuksesta. Peruskoulutuksen korvaus lasketaan lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden lukumäärän ja suoritettujen tutkintojen lukumäärän keskiarvon perusteella. Erikoistumiskoulutuksen korvaus perustuu suoritettujen koulutusten lukumäärään ja koulutuksesta määrättyyn korvaukseen.

Suoritettujen koulutusten lukumäärään perustuvaa koulutuskorvausta ei kuitenkaan suoriteta terveydenhuollon erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta eikä liikuntalääketieteen, työterveyshuollon ja yleislääketieteen erikoislääkärin koulutuksesta. Jos tällaista koulutusta annetaan yliopistollisessa sairaalassa, sitä ylläpitävälle *hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle* suoritetaan valtion varoista korvausta koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin toteutuneiden koulutuskuukausien määrän perusteella.

— — — — — — — — — — — — — — —

60 a §

Rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus

Hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle taikka hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän järjestämisvastuulla olevalle sopimuksen perusteella tai muulla tavalla *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* lukuun terveydenhuollon avohoidon palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b §:ssä tarkoitetun rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen kustannuksista. Korvauksen määrä perustuu rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden saaneiden henkilöiden määrään ja koulutuksesta määrättyyn korvaukseen.

Voimassa oleva laki

61 §

Yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoitus

Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä erityisvastuualueiden tutkimustoimikuntien kanssa yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain.

Yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen myönnetään valtion rahoitusta erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille. Rahoitusta maksetaan erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille sosiaali- ja terveysministeriön neljäksi vuodeksi kerrallaan tekemän päätöksen mukaisesti. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos erityisvastuualueiden aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, muuttunut aluejako otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä.

Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on perustettava alueelleen yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta, jossa on monitieteinen edustus erityisvastuualueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella. Terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävä kunta, kuntayhtymä, valtion mielisairaala tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty palvelujen tuottaja voivat hakea terveyden tutkimuksen rahoitusta.

62 §

Valtakunnallinen terveyden tutkimuksen arviointiryhmä

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa valtakunnallisen asiantuntijoista koostuvan terveyden tutkimuksen arviointiryhmän. Arviointiryhmän tehtävänä on arvioida terveyden tutkimuksen laatua, määrää ja tuloksellisuutta sekä painoalueiden ja tavoitteiden saavuttamista

Ehdotus

61 §

Yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoitus

Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä *yhteistyöalueiden* tutkimustoimikuntien kanssa yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain.

Yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen myönnetään valtion rahoitusta *yhteistyöalueiden* tutkimustoimikunnille, jotka päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille. Rahoitusta maksetaan *yhteistyöalueiden* tutkimustoimikunnille sosiaali- ja terveysministeriön neljäksi vuodeksi kerrallaan tekemän päätöksen mukaisesti. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos *yhteistyöalueiden* aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, muuttunut aluejako otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä.

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on perustettava alueelleen yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta, jossa on monitieteinen edustus yhteistyöalueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella. Terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävä *hyvinvointialue*, valtion mielisairaala tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty palvelujen tuottaja voivat hakea terveyden tutkimuksen rahoitusta.

62 §

Valtakunnallinen terveyden tutkimuksen arviointiryhmä

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa valtakunnallisen asiantuntijoista koostuvan terveyden tutkimuksen arviointiryhmän. Arviointiryhmän tehtävänä on arvioida terveyden tutkimuksen laatua, määrää ja tuloksellisuutta sekä painoalueiden ja tavoitteiden saavuttamista

Voimassa oleva laki

kuluneella nelivuotiskaudella ja tehdä sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotus yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoituksen jakamisesta erityisvastuualueille seuraavana nelivuotiskautena.

63 §

Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen

Aluehallintovirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto maksavat valtion koulutuskorvauksen. Tutkintojen ja opinnot aloittaneiden opiskelijoiden määrään perustuva koulutuskorvaus maksetaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, jossa on yliopistollinen sairaala, sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta järjestävälle yliopistolle ilman eri hakemusta.

Toteutuneisiin koulutuskuukausiin perustuva korvaus sekä rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus maksetaan puolivuosittain hakemusten perusteella. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava viimeistään saman vuoden 30 päivänä syyskuuta ja toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston on ratkaistava määräajassa jätetyt korvaushakemukset sen kalenterivuoden aikana, jolloin hakemus on saapunut. Aluehallintovirasto maksaa kuukausittain tutkimusrahoituksen erityisvastuualueen tutkimustoimikunnalle, joka maksaa rahoituksen edelleen hankkeiden toteuttajille.

— — — — — — — — — — — — — — —

64 §

Tietojenantovelvollisuus

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, jossa on yliopistollinen sairaala, sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta järjestävän yliopiston on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä selvitys siitä, miten se on käyttänyt saamansa koulutuskorvauksen.

Erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle

Ehdotus

kuluneella nelivuotiskaudella ja tehdä sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotus yliopistotasoisen terveyden tutkimuksen rahoituksen jakamisesta *yhteistyöalueille* seuraavana nelivuotiskautena.

63 §

Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen

Aluehallintovirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto maksavat valtion koulutuskorvauksen. Tutkintojen ja opinnot aloittaneiden opiskelijoiden määrään perustuva koulutuskorvaus maksetaan *hyvinvointialueelle,* jossa on yliopistollinen sairaala, *HUS-yhtymälle* sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta järjestävälle yliopistolle ilman eri hakemusta.

Toteutuneisiin koulutuskuukausiin perustuva korvaus sekä rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvaus maksetaan puolivuosittain hakemusten perusteella. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava viimeistään saman vuoden 30 päivänä syyskuuta ja toisen vuosipuoliskon osalta viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Aluehallintoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston on ratkaistava määräajassa jätetyt korvaushakemukset sen kalenterivuoden aikana, *jona* hakemus on saapunut. Aluehallintovirasto maksaa kuukausittain tutkimusrahoituksen *yhteistyöalueen* tutkimustoimikunnalle, joka maksaa rahoituksen edelleen hankkeiden toteuttajille.

— — — — — — — — — — — — — — —

64 §

Tietojenantovelvollisuus

Hyvinvointialueen, jossa on yliopistollinen sairaala, *HUS-yhtymän* sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta järjestävän yliopiston on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä selvitys siitä, miten se on käyttänyt saamansa koulutuskorvauksen.

Yhteistyöalueen tutkimustoimikunnan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle

Voimassa oleva laki

vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä selvitys siitä, mille tutkimushankkeille ja painoalueille rahoitusta on osoitettu.

65 §

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja terveyskeskusta ylläpitävän kunnan tai kuntayhtymän tilojen käyttäminen koulutus- ja tutkimustoimintaan

Yliopistolla on oikeus käyttää erikoissairaanhoitolain 24 §:ssä tarkoitettua yliopistollista sairaalaa lääketieteellisen koulutusyksikön koulutus- ja tutkimustoiminnan tarpeisiin.

Terveydenhuoltohenkilökunnan koulutuksesta ja terveydenhuoltoalan tutkimuksesta huolehtivalla yliopistolla ja muulla sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää sairaanhoitopiirin kuntayhtymän sairaaloita ja erillisiä toimintayksiköitä muunkin kuin 1 momentissa tarkoitetun terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoiminnan järjestämiseen sen mukaan kuin siitä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja koulutus- ja tutkimustoimintaa harjoittavan koulutuksen järjestäjän kesken sovitaan.

Yliopistolla on oikeus käyttää perusterveydenhuollon toimintayksikön tiloja erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyvänä terveyskeskuksessa suoritettavana yhdeksän kuukautta kestävänä koulutusaikana sen mukaan kuin siitä kunnan tai kuntayhtymän ja yliopiston kesken sovitaan.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että yliopiston ja muun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjän käytettävissä on sellaiset koulutus- ja tutkimustoiminnassa tarvittavat huonetilat kiinteine koneineen ja laitteineen sekä koulutus- ja tutkimushenkilökunnan ja opiskelijoiden sosiaaliset tilat, jotka on välttämätöntä sijoittaa sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toimintayksikköön.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän palveluksessa olevat terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia osallistumaan terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoimintaan siten kuin siitä sovitaan kuntayhtymän ja yliopiston tai muun koulutuksen järjestäjän kesken.

Ehdotus

vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä selvitys siitä, mille tutkimushankkeille ja painoalueille rahoitusta on osoitettu.

65 §

***Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän** tilojen käyttäminen koulutus- ja tutkimustoimintaan*

Yliopistolla on oikeus käyttää *yhteistyöalueen tai HUS-yhtymän* yliopistollista sairaalaa lääketieteellisen koulutusyksikön koulutus- ja tutkimustoiminnan tarpeisiin.

Terveydenhuoltohenkilökunnan koulutuksesta ja terveydenhuoltoalan tutkimuksesta huolehtivalla yliopistolla ja muulla sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää *hyvinvointialueen* sairaaloita ja erillisiä toimintayksiköitä muunkin kuin 1 momentissa tarkoitetun terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoiminnan järjestämiseen sen mukaan kuin siitä *hyvinvointialueen* ja koulutus- ja tutkimustoimintaa harjoittavan koulutuksen järjestäjän kesken sovitaan.

Yliopistolla on oikeus käyttää perusterveydenhuollon toimintayksikön tiloja erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyvänä terveyskeskuksessa suoritettavana yhdeksän kuukautta kestävänä koulutusaikana sen mukaan kuin siitä *hyvinvointialueen* ja yliopiston kesken sovitaan.

Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän on huolehdittava siitä, että yliopiston ja muun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjän käytettävissä on sellaiset koulutus- ja tutkimustoiminnassa tarvittavat huonetilat kiinteine koneineen ja laitteineen sekä koulutus- ja tutkimushenkilökunnan ja opiskelijoiden sosiaaliset tilat, jotka on välttämätöntä sijoittaa *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* toimintayksikköön.

Hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän palveluksessa olevat terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia osallistumaan terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoimintaan siten kuin siitä sovitaan *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* ja yliopiston tai muun koulutuksen järjestäjän kesken.

Voimassa oleva laki

67 §

Laitoshoidon määrittely

— — — — — — — — — — — — — — —

Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja kunnat neuvottelevat, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua laitoshoitoa tai avohoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, milloin hoito on laitoshoitoa tai avohoitoa sekä laitoshoidon määrittelyyn liittyvästä Kansaneläkelaitoksen ja kuntien välisestä neuvottelu- ja lausuntomenettelystä.

68 a §

Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät sairaanhoitopiirit vastaavat yhdessä tuomioistuimen pyytämien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta. Lausuntojen antamista varten on asiantuntijaryhmä, jonka toiminnan hallinnoinnista vastaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Kaikilla yliopistollista sairaalaa ylläpitävillä sairaanhoitopiireillä on velvollisuus nimetä asiantuntijaryhmään asiantuntijoita, joilla on riittävä osaaminen tarvittavilta lääketieteen aloilta. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri voi nimetä asiantuntijaryhmään myös muita lääketieteen asiantuntijoita tai tapauskohtaisesti pyytää lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja asiantuntijaryhmän ulkopuoliselta asiantuntijalta.

Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta aiheutuneista kustannuksista maksetaan korvaus valtion varoista Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille, joka maksaa korvaukset asiantuntijalausunnon antaneelle sairaanhoitopiirille tai asiantuntijalle. Valtion maksaman korvauksen määrä perustuu asiantuntijalausuntojen määrään ja niiden laatimiseen kuluneeseen työmäärään, oikeudenkäyntiin ja siihen valmistautumiseen kuluneeseen aikaan sekä lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnointiin. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä valtion korvauksen maksamisen menettelytavoista, asiantuntijalausunnoista maksettavien

Ehdotus

67 §

Laitoshoidon määrittely

— — — — — — — — — — — — — — —

Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja *hyvinvointialue* neuvottelevat *siitä*, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua laitoshoitoa *vai* avohoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, milloin hoito on laitoshoitoa tai avohoitoa sekä laitoshoidon määrittelyyn liittyvästä Kansaneläkelaitoksen ja *hyvinvointialueen* välisestä neuvottelu- ja lausuntomenettelystä.

68 a §

Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät *hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä* vastaavat yhdessä tuomioistuimen pyytämien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta. Lausuntojen antamista varten on asiantuntijaryhmä, jonka toiminnan hallinnoinnista vastaa Pohjois-Savon *hyvinvointialu*e. Kaikilla yliopistollista sairaalaa ylläpitävillä *hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymällä* on velvollisuus nimetä asiantuntijaryhmään asiantuntijoita, joilla on riittävä osaaminen tarvittavilta lääketieteen aloilta. Pohjois-Savon *hyvinvointialue* voi nimetä asiantuntijaryhmään myös muita lääketieteen asiantuntijoita tai tapauskohtaisesti pyytää lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja asiantuntijaryhmän *ulkopuolisilta asiantuntijoilta*.

Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta aiheutuneista kustannuksista maksetaan korvaus valtion varoista Pohjois-Savon *hyvinvointialueelle*, joka maksaa korvaukset asiantuntijalausunnon antaneelle *hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle* tai asiantuntijalle. Valtion maksaman korvauksen määrä perustuu asiantuntijalausuntojen määrään ja niiden laatimiseen kuluneeseen työmäärään, oikeudenkäyntiin ja siihen valmistautumiseen kuluneeseen aikaan sekä lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnointiin. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä valtion korvauksen

Voimassa oleva laki

korvausten määrittelystä ja euromääristä, oikeudenkäyntiin valmistautumisesta ja oikeudenkäyntiin osallistumisesta maksettavan korvauksen määrittelystä ja euromäärästä sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnoinnista aiheutuvien kulujen määrittelystä ja maksatuksesta.

Aluehallintovirasto maksaa korvauksen Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hakemuksesta kahdesti vuodessa. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava saman vuoden syyskuun loppuun mennessä ja toisen vuosipuoliskon osalta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

69 §

Lastensuojelulain mukaiset velvoitteet

Jos lapsi tai nuori on sijoitettu lastensuojelulain (417/2007) perusteella kotikuntansa ulkopuolelle, on lastensuojelulain 16 b §:ssä tarkoitetun sijoituskunnan tai sen sairaanhoitopiirin, johon sijoituskunta kuuluu, järjestettävä lapselle tai nuorelle hänen tarvitsemansa terveydenhuollon palvelut. Palvelut on järjestettävä yhteistyössä lastensuojelulain 16 tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan kunnan (sijoittajakunta) kanssa.

Jos lastensuojelun tarve johtuu riittämättömistä terveydenhuollon palveluista, lapselle ja hänen perheelleen on sen estämättä, mitä hoitoon pääsystä 51–53 §:ssä säädetään, järjestettävä viipymättä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät terveydenhuollon palvelut.

Jos sijoituskunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on järjestänyt 1 momentissa tarkoitettuja palveluja, on sijoittajakunnan tai sen sairaanhoitopiirin, johon sijoittajakunta kuuluu, suoritettava hoidon järjestäjälle aiheutuneita kustannuksia vastaava korvaus. Korvaus saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Korvauksesta vähennetään hoidosta suoritettu maksu ja muut toimintatulot.

71 §

Puolustusvoimien terveydenhuolto

Ehdotus

maksamisen menettelytavoista, asiantuntijalausunnoista maksettavien korvausten määrittelystä ja euromääristä, oikeudenkäyntiin valmistautumisesta ja oikeudenkäyntiin osallistumisesta maksettavan korvauksen määrittelystä ja euromäärästä sekä Pohjois-Savon *hyvinvointialueelle* lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnoinnista aiheutuvien kulujen määrittelystä ja maksatuksesta.

Aluehallintovirasto maksaa korvauksen Pohjois-Savon *hyvinvointialueelle* hakemuksesta kahdesti vuodessa. Ensimmäisen vuosipuoliskon osalta korvausta on haettava saman vuoden syyskuun loppuun mennessä ja toisen vuosipuoliskon osalta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

69 §

Lastensuojelulain mukaiset velvoitteet

Jos lapsi tai nuori on sijoitettu lastensuojelulain (417/2007) perusteella kotikuntansa ulkopuolelle, on *mainitun lain* 16 b §:ssä tarkoitetun *sijoitushyvinvointialueen* järjestettävä lapselle tai nuorelle hänen tarvitsemansa terveydenhuollon palvelut. Palvelut on järjestettävä yhteistyössä *mainitun lain* 16 tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan *hyvinvointialueen* ***(sijoittajahyvinvointialue***) kanssa.

Jos lastensuojelun tarve johtuu riittämättömistä terveydenhuollon palveluista, lapselle ja hänen perheelleen on sen estämättä, mitä hoitoon pääsystä 51–53 §:ssä säädetään, järjestettävä viipymättä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät terveydenhuollon palvelut.

Jos *sijoitushyvinvointialue* on järjestänyt 1 momentissa tarkoitettuja palveluja, *on sijoittajahyvinvointialueen* suoritettava hoidon järjestäjälle aiheutuneita kustannuksia vastaava korvaus. Korvaus saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Korvauksesta vähennetään hoidosta suoritettu maksu ja muut toimintatulot.

71 §

Puolustusvoimien terveydenhuolto

Voimassa oleva laki

Kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voivat sopia puolustusvoimien kanssa terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen antamisesta henkilöille, jotka ovat terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 3 §:n 1 momentin perusteella puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla. Sopimuksen mukaiset tutkimukset ja hoito kiireellistä avosairaanhoitoa tai sairaanhoitoa lukuun ottamatta voidaan antaa eri perustein ja nopeammin kuin tämän lain mukaiset palvelut annetaan kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaille. Sopimuksen tekeminen ja sopimukseen perustuvien palvelujen antaminen eivät saa vaarantaa kunnan tai kuntayhtymän lakisääteisten tehtävien hoitamista.

72 §

Puolustusvoimien korvaus

Puolustusvoimien on suoritettava kunnalle korvaus kutsunnanalaisille perusterveydenhuollossa suoritetuista tarkastuksista, tutkimuksista ja toimenpiteistä sekä lääkärin osallistumisesta kutsuntatilaisuuteen. Korvaus on 50 prosenttia puolustusvoimien ja kunnan tekemän sopimuksen mukaisista kustannuksista. Jos kustannuksista ei ole sovittu, on korvaus 50 prosenttia palvelun tuottamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Korvaus 71 §:n mukaisista palveluista määräytyy kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja puolustusvoimien tekemän sopimuksen perusteella. Jos korvauksesta ei ole sovittu, on puolustusvoimien suoritettava kunnalle tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus. Lisäksi puolustusvoimien on suoritettava kunnalle kiireellisestä avosairaanhoidosta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle kiireellisestä sairaanhoidosta palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei ole erikseen sovittu.

73 §

Potilaan siirtokuljetus

Ehdotus

Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat sopia *Puolustusvoimien* kanssa terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen antamisesta henkilöille, jotka ovat terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 3 §:n 1 momentin perusteella puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla. Sopimuksen mukaiset tutkimukset ja hoito kiireellistä avosairaanhoitoa tai sairaanhoitoa lukuun ottamatta voidaan antaa eri perustein ja nopeammin kuin tämän lain mukaiset palvelut annetaan *hyvinvointialueen asukkaille tai HUS-yhtymän jäsenenä olevan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin asukkaille*. Sopimuksen tekeminen ja sopimukseen perustuvien palvelujen antaminen eivät saa vaarantaa *hyvinvointialueen eivätkä HUS-yhtymän* lakisääteisten tehtävien hoitamista.

72 §

Puolustusvoimien korvaus

Puolustusvoimien on suoritettava *hyvinvointialueelle* korvaus kutsunnanalaisille perusterveydenhuollossa suoritetuista tarkastuksista, tutkimuksista ja toimenpiteistä sekä lääkärin osallistumisesta kutsuntatilaisuuteen. Korvaus on 50 prosenttia *Puolustusvoimien* ja *hyvinvointialueen* tekemän sopimuksen mukaisista kustannuksista. Jos kustannuksista ei ole sovittu, on korvaus 50 prosenttia palvelun tuottamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Korvaus 71 §:n mukaisista palveluista määräytyy *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* ja *Puolustusvoimien* tekemän sopimuksen perusteella. Jos korvauksesta ei ole sovittu, on *Puolustusvoimien* suoritettava palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus. Lisäksi *Puolustusvoimien* on suoritettava *hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle* kiireellisestä avosairaanhoidosta tai kiireellisestä sairaanhoidosta palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei *olisi* erikseen sovittu.

73 §

Potilaan siirtokuljetus

Voimassa oleva laki

Milloin kunnan terveyskeskuksen sairaansijalle otetun vieraskuntalaisen potilaan hoitoajan arvioidaan ylittävän keskimääräisen hoitoajan ja muulloinkin potilaan pyynnöstä, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi sellaiseen terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen, jota potilaan asuin- ja kotikunta ylläpitää, mikäli siirto voidaan tehdä potilaan tilaa vaarantamatta.

Jos potilaan sairaus sitä vaatii, on kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän huolehdittava toimintayksikkönsä potilaan kuljetuksesta toisessa toimintayksikössä tai terveyskeskuksessa annettavaa hoitoa tai suoritettavia toimenpiteitä varten.

75 §

Oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten edellyttämät tilat sekä oikeuslääkeopillisista tutkimuksista maksettavat korvaukset ja palkkiot

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulee huolehtia siitä, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen käytettävissä on tarvittaessa oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten suorittamiseksi tarvittavat tilat tarvittavine varusteineen, mukaan lukien toiminnan edellyttämät säilytystilat ja henkilökunnan sosiaalitilat. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee suorittaa tilojen käytöstä kohtuullisia kustannuksia vastaava korvaus.

Ehdotus

Jos hyvinvointialueen terveyskeskuksen sairaansijalle otetun *sellaisen potilaan, jonka kotikunta sijaitsee toisen hyvinvointialueen alueella*, hoitoajan arvioidaan ylittävän keskimääräisen hoitoajan ja muulloinkin potilaan pyynnöstä, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi sellaiseen terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen, jota *ylläpitää hyvinvointialue, jonka alueella potilaan asuin- ja kotikunta sijaitsee, jos* siirto voidaan tehdä potilaan tilaa vaarantamatta. *Jos edellä tarkoitetussa tilanteessa potilas on otettu hyvinvointialueen terveyskeskuksen sairaansijalle ja HUS-yhtymä on järjestämisvastuussa potilaan terveydenhuollosta tältä osin, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi HUS-yhtymän ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen. Jos edellä tarkoitetussa tilanteessa potilas on otettu HUS-yhtymän terveyskeskuksen sairaansijalle ja hyvinvointialue on järjestämisvastuussa potilaan terveydenhuollon järjestämisestä tältä osin, terveyskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin potilaan siirtämiseksi järjestämisvastuussa olevan hyvinvointialueen ylläpitämään terveyskeskukseen tai muuhun sairaanhoitolaitokseen.*

Jos potilaan sairaus sitä vaatii, on *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* huolehdittava toimintayksikkönsä potilaan kuljetuksesta toisessa toimintayksikössä tai terveyskeskuksessa annettavaa hoitoa tai suoritettavia toimenpiteitä varten.

75 §

Oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten edellyttämät tilat sekä oikeuslääkeopillisista tutkimuksista maksettavat korvaukset ja palkkiot

Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tulee huolehtia siitä, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen käytettävissä on tarvittaessa oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten suorittamiseksi tarvittavat tilat tarvittavine varusteineen, mukaan lukien toiminnan edellyttämät säilytystilat ja henkilökunnan sosiaalitilat. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee suorittaa tilojen käytöstä kohtuullisia kustannuksia vastaava korvaus.

Voimassa oleva laki

Valtioneuvoston asetuksella säädetään terveyskeskuksessa tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toimintayksikössä tehtyjen oikeuslääkeopillisten tutkimusten tekemisestä valtion varoista maksettavista korvauksista ja palkkioista.

76 §

Tasausjärjestelmä

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnalle erikoissairaanhoidosta aiheutuneiden asiakas- tai potilaskohtaisten poikkeuksellisen suurten kustannusten tasauksesta tulee sopia sairaanhoitopiirikohtaisesti. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymällä on oltava kaikki tutkimukset, toimenpiteet ja hoidot kattava tasausjärjestelmä.

Ehdotus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* toimintayksikössä tehtyjen oikeuslääkeopillisten tutkimusten tekemisestä valtion varoista maksettavista korvauksista ja palkkioista.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kumotussa 43 §:ssä tarkoitettua sellaista erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien välistä erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta, joka siirtyy sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (/) 20 §:n mukaisesti hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023, sovelletaan näiden hyvinvointialueiden välillä siihen asti kunnes ne ovat hyväksyneet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 36 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen ensimmäisen kerran kuitenkin enintään vuoden 2025 loppuun.

41.

Laki

erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 28 §:n 1—3 momentti sekä 29 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n 1—3 momentti laissa 1328/2010 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
28 §	28 §
Yliopistollisessa sairaalassa toimivan yliopiston lääketieteellisen koulutusyksikön professorit voivat toimia sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle antamansa suostumuksen mukaisesti samalla yliopistollisen sairaalan ylilääkärin sivuviran tai -toimen haltijoina. Yliopiston muut opettajat voivat sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle antamansa suostumuksen mukaisesti samalla toimia yliopistollisen sairaalan lääkärin tai muun sivuviran tai -toimen haltijana sen mukaan, kuin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tarkemmin määrää.	Yliopistollisessa sairaalassa toimivan yliopiston lääketieteellisen koulutusyksikön professorit voivat toimia *hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle* antamansa suostumuksen mukaisesti samalla yliopistollisen sairaalan ylilääkärin sivuviran tai -toimen haltijoina. Yliopiston muut opettajat voivat *hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle* antamansa suostumuksen mukaisesti samalla toimia yliopistollisen sairaalan lääkärin tai muun sivuviran tai -toimen haltijana sen mukaan, kuin *hyvinvointialue tai HUS-yhtymä* tarkemmin määrää.
Jos professori ei ole käytettävissä ylilääkärin tehtävien hoitoon tai jos sairaanhoitopiirin kuntayhtymä katsoo siihen olevan erityistä syytä, kuntayhtymä voi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan professorin sijasta määrätä ylilääkäriksi yliopiston apulaisprofessorin tai sairaalan viranhaltijan, jolla on vähintään dosentin pätevyys.	Jos professori ei ole käytettävissä ylilääkärin tehtävien hoitoon tai jos *hyvinvointialue tai HUS-yhtymä* katsoo siihen olevan erityistä syytä, *hyvinvointialue tai HUS-yhtymä* voi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan professorin sijasta määrätä ylilääkäriksi yliopiston apulaisprofessorin tai sairaalan viranhaltijan, jolla on vähintään dosentin pätevyys.
Yliopistollisessa sairaalassa voi olla myös muu sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valitsema ylilääkäri kuin yliopiston viranhaltija.	Yliopistollisessa sairaalassa voi olla myös muu *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* valitsema ylilääkäri kuin yliopiston *työntekijä*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
29 §	29 §
Yliopiston lääketieteellisen koulutusyksikön professoreiden ja muiden opettajien toimimisesta yliopistollisen sairaalan lääkäreinä tai muina toimihenkilöinä sovitaan sairaanhoitopiirin kuntainliiton ja yliopiston kesken erikseen. Samoin erikseen sovitaan muun korkeakoulun professoreiden ja muiden opettajien toimimisesta sairaalan toimihenkilöinä.	Yliopiston lääketieteellisen koulutusyksikön professoreiden ja muiden opettajien toimimisesta yliopistollisen sairaalan lääkäreinä tai muina toimihenkilöinä sovitaan *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän* ja yliopiston kesken erikseen. Samoin erikseen sovitaan muun korkeakoulun professoreiden ja muiden opettajien toimimisesta sairaalan toimihenkilöinä.
Jolleivat sairaanhoitopiirin kuntainliitto ja yliopisto pääse sopimukseen 1 momentissa tarkoitetuista asioista, ratkaisee asian valtioneuvosto.	Jolleivat h*yvinvointialue tai HUS-yhtymä* ja yliopisto pääse sopimukseen 1 momentissa tarkoitetuista asioista, ratkaisee asian valtioneuvosto.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

42.

Laki

mielenterveyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan mielenterveyslain (1116/1990) 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 9 a §:n otsikko ja 1—3 momentti, 9 b §:n 1 momentti, 18 a, 19 ja 23 a §, 31 §:n 1 momentti, 31 a §, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 33 b §:n 2 momentti ja 33 c §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4 §:n 1 momentti 5 ja 19 § sekä 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 33 b §:n 2 momentti ja 33 c §:n 1 momentti laissa 1066/2009, 3 § laeissa 1066/2009, 1720/2009, 1338/2010 ja 1310/2014, 9 a §:n otsikko ja 1—3 momentti, 9 b §:n 1 momentti ja 23 a §, 31 §:n 1 momentti ja 31 a § laissa 438/2014 sekä 18 a § laissa 20/2016 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Ohjaus ja valvonta

Mielenterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu, jollei lailla toisin säädetä, sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aluehallintovirastolle kuuluu mielenterveystyön suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan. Aluehallintoviraston on erityisesti valvottava tämän lain 4 a luvussa tarkoitettujen itsemääräämisoikeuden rajoitusten käyttöä.

(lisätään)

(lisätään)

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi mielenterveystyön ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo mielenterveystyötä erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

Ehdotus

2 §

Ohjaus ja valvonta

Mielenterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu, jollei lailla toisin säädetä, sosiaali- ja terveysministeriölle.

Hyvinvointialueiden tämän lain mukaisen toiminnan valvonnasta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 luvussa.

Aluehallintovirasto valvoo valtion mielisairaaloiden järjestämän ja tuottaman terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta.

Aluehallintoviraston on 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa valvonnassaan erityisesti valvottava 4 a luvussa tarkoitettujen itsemääräämisoikeuden rajoitusten käyttöä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi *valtion mielisairaaloiden* ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo *valtion mielisairaaloita* erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

Voimassa oleva laki

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Mielenterveystyön asiantuntijavirastona toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

3 §

Mielenterveyspalvelujen järjestäminen

Kunnan tulee huolehtia alueellaan tässä laissa tarkoitettujen mielenterveyspalvelujen järjestämisestä osana kansanterveystyötä siten kuin terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädetään ja osana sosiaalihuoltoa siten kuin sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään.

Erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitetun sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulee huolehtia erikoissairaanhoitona annettavista mielenterveyspalveluista alueellaan siten kuin terveydenhuoltolaissa ja tässä laissa säädetään.

Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009), jollei lailla toisin säädetä.

4 §

Mielenterveyspalvelujen periaatteet

Kunnan tai kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että mielenterveyspalvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin kunnassa tai kuntayhtymän alueella esiintyvä tarve edellyttää.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Ehdotus

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Mielenterveystyön asiantuntijavirastona toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

3 §

Mielenterveyspalvelujen järjestäminen

Hyvinvointialueen tulee huolehtia alueellaan tässä laissa tarkoitettujen mielenterveyspalvelujen järjestämisestä osana *perusterveydenhuoltoa ja erikoissairaanhoitoa sekä osana sosiaalihuoltoa. Perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja sosiaalihuollosta sosiaalihuoltolaissa (1301/2014).*

Hyvinvointialueen tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/).

(kumotaan)

4 §

Mielenterveyspalvelujen periaatteet

Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että mielenterveyspalvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin *hyvinvointialueella* esiintyvä tarve edellyttää.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Voimassa oleva laki

Mielenterveyspalvelujen yhteensovittaminen

Mielenterveyspalvelujen järjestämisessä on sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja sen alueella toimivien terveyskeskusten yhdessä kunnallisen sosiaalihuollon ja erityispalveluja antavien kuntayhtymien kanssa huolehdittava siitä, että mielenterveyspalveluista muodostuu toiminnallinen kokonaisuus.

Mielisairautta tai muuta mielenterveyshäiriötä potevalle henkilölle on riittävän hoidon ja palvelujen ohella *yhteistyössä asianomaisen kunnan sosiaalitoimen kanssa* järjestettävä mahdollisuus hänen tarvitsemaansa lääkinnälliseen tai sosiaaliseen kuntoutukseen liittyvään tuki- ja palveluasumiseen siten kuin siitä on erikseen säädetty.

6 §

Valtion mielisairaalassa annettava hoito

Valtion mielisairaalassa suoritetaan 15 §:ssä tarkoitettuja mielentilatutkimuksia, ja sinne voidaan sairaanhoitopiirin sairaalan esityksestä ottaa hoidettaviksi mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, joiden hoitaminen on erityisen vaarallista tai erityisen vaikeaa.

Valtion mielisairaalaan voidaan sairaanhoitopiirin sairaalan esityksestä ottaa hoidettaviksi muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, jollei heidän hoitonsa sairaanhoitopiirin sairaalassa hoidon järjestämisen kannalta ole tarkoituksenmukaista.

— — — — — — — — — — — — — —

9 a §

Tarkkailuun lähettäminen ja ***terveyskeskus****lääkärin toimintavelvollisuus*

Terveyskeskuksessa työskentelevän virkasuhteisen lääkärin on laadittava potilaasta tarkkailulähete ja lähetettävä potilas tutkittavaksi sairaalaan, jos hän suorittamansa tutkimuksen perusteella toteaa, että tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edelly-

Ehdotus

Mielenterveyspalvelujen yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen velvoitteesta sovittaa yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.

Mielisairautta tai muuta mielenterveyshäiriötä potevalle henkilölle on riittävän hoidon ja palvelujen ohella järjestettävä mahdollisuus hänen tarvitsemaansa lääkinnälliseen tai sosiaaliseen kuntoutukseen liittyvään tuki- ja palveluasumiseen siten kuin siitä on erikseen säädetty.

6 §

Valtion mielisairaalassa annettava hoito

Valtion mielisairaalassa suoritetaan 15 §:ssä tarkoitettuja mielentilatutkimuksia, ja sinne voidaan *hyvinvointialueen* sairaalan esityksestä ottaa hoidettaviksi mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, joiden hoitaminen on erityisen vaarallista tai erityisen vaikeaa.

Valtion mielisairaalaan voidaan *hyvinvointialueen* sairaalan esityksestä ottaa hoidettaviksi muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, jollei heidän hoitonsa *hyvinvointialueen* sairaalassa hoidon järjestämisen kannalta ole tarkoituksenmukaista.

— — — — — — — — — — — — — —

9 a §

Tarkkailuun lähettäminen ja lääkärin toimintavelvollisuus

Terveyskeskuksessa työskentelevän virkasuhteisen lääkärin on laadittava potilaasta tarkkailulähete ja lähetettävä potilas tutkittavaksi sairaalaan, jos hän suorittamansa tutkimuksen perusteella toteaa, että tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edelly-

Voimassa oleva laki

tykset ovat todennäköisesti olemassa. Tutkimuksen yhteydessä on selvitettävä, onko potilaan kotikunnan käytettävissä muita potilaan hoidon tarve huomioon ottaen sopivia ja riittäviä palveluja, ellei ole ilmeistä, että muut palvelut eivät sovellu käytettäviksi tai ovat riittämättömiä.

Kun sairaanhoitopiiri hoitaa terveyskeskuksen päivystyspalvelut, sairaanhoitopiirin palveluksessa olevaan päivystyksessä toimivaan virkasuhteiseen lääkäriin sovelletaan, mitä 1 momentissa säädetään terveyskeskuksessa työskentelevästä virkasuhteisesta lääkäristä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu lääkäri voi pyytää poliisin virka-apua siten kuin 31 §:n 1 momentissa säädetään potilaan toimittamiseksi terveyskeskukseen, sairaalaan tai muuhun sairaanhoidon toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 b §

Ilmoittaminen hoidon tarpeessa olevasta henkilöstä

Lääkäri voi tutkimuksiin noutamista tai virka-apupyynnön tekemistä varten salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa todennäköisesti tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytykset täyttävästä henkilöstä terveyskeskukselle tai muulle kunnalliselle päivystävälle terveydenhuollon yksikölle, jos hän pitää välttämättömänä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytysten arviointia.

— — — — — — — — — — — — — — —

18 a §

Sairaalasta poistaminen sairaanhoitopiirin toimintayksikön valvonnassa

Edellä 17 §:n 3 ja 6 momentissa tarkoitettu henkilö, joka on määrätty hoitoon, voidaan ennen lopullista sairaalasta poistamista päästää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräämin, henkilön terveydentilan arvioimiseen taikka hänen lääke- tai muuhun terveydenhoitoonsa perustuvin ehdoin sairaalasta enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Tänä aikana henkilö on asianomaisen sairaanhoitopiirin psykiatrisen toimintayksikön valvonnassa.

Ehdotus

tykset ovat todennäköisesti olemassa. Tutkimuksen yhteydessä on selvitettävä, onko *hyvinvointialueen* käytettävissä muita potilaan hoidon tarve huomioon ottaen sopivia ja riittäviä palveluja, ellei ole ilmeistä, että muut palvelut eivät sovellu käytettäviksi tai ovat riittämättömiä.

Hyvinvointialueen palveluksessa olevaan päivystyksessä toimivaan virkasuhteiseen lääkäriin sovelletaan, mitä 1 momentissa säädetään terveyskeskuksessa työskentelevästä virkasuhteisesta lääkäristä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu lääkäri voi pyytää poliisin virka-apua siten kuin 31 §:n 1 momentissa säädetään potilaan toimittamiseksi terveyskeskukseen, sairaalaan tai muuhun *terveydenhuollon* toimintayksikköön.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 b §

Ilmoittaminen hoidon tarpeessa olevasta henkilöstä

Lääkäri voi tutkimuksiin noutamista tai virka-apupyynnön tekemistä varten *salassapitosäännösten* estämättä ilmoittaa todennäköisesti tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytykset täyttävästä henkilöstä terveyskeskukselle tai muulle *hyvinvointialueen* päivystävälle terveydenhuollon *toimintayksikölle*, jos hän pitää välttämättömänä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisen edellytysten arviointia.

— — — — — — — — — — — — — — —

18 a §

Sairaalasta poistaminen ***hyvinvointialueen*** *toimintayksikön valvonnassa*

Edellä 17 §:n 3 ja 6 momentissa tarkoitettu henkilö, joka on määrätty hoitoon, voidaan ennen lopullista sairaalasta poistamista päästää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräämin, henkilön terveydentilan arvioimiseen taikka hänen lääke- tai muuhun terveydenhoitoonsa perustuvin ehdoin sairaalasta enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Tänä aikana henkilö on asianomaisen *hyvinvointialueen* psykiatrisen toimintayksikön valvonnassa.

Voimassa oleva laki

Sairaanhoitopiirin tulee määrätä valvonnasta vastaava psykiatrinen yksikkö.

19 §

Rikoksesta syytetyn kehitysvammaisen erityishuolto

Jos Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 18 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa toteaa, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 32 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset vastoin tahtoa annettavaan erityishuoltoon ovat olemassa, laitos päättää tahdonvastaisesta erityishuollosta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen päätös vastaa tällöin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua erityishuollon johtoryhmän päätöstä. Päätöstä ei alisteta hallinto-oikeuden vahvistettavaksi.

Jos Terveyden ja hyvinvoinnin laitos erityishuollon johtoryhmän esityksestä katsoo, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 32 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä vastoin tahtoa annettavaan erityishuoltoon ei enää ole, erityishuolto on heti lopetettava ja potilas poistettava erityishuoltoa antavasta toimintayksiköstä hänen sitä halutessaan.

23 a §

Virkasuhdetta edellyttävät lääkärin tehtävät

Tarkkailuun ottavan ja tarkkailulausunnon antavan lääkärin, hoitoon määräämisestä, hoidon jatkamisesta ja 4 a luvussa tarkoitetuista rajoitustoimenpiteistä päättävän lääkärin, 12 a §:ssä tarkoitetun ulkopuolisen lääkärin, sekä poliisin virka-apua pyytävän lääkärin on oltava virkasuhteessa valtioon, kuntaan tai kuntayhtymään.

31 §

Poliisin virka-apu

Poliisi on velvollinen avustamaan kuljetuksessa, jos terveyskeskuksen tai sairaanhoitopiirin virkasuhteinen lääkäri katsoo, että hen-

Ehdotus

Hyvinvointialueen tulee määrätä valvonnasta vastaava psykiatrinen yksikkö.

19 §

Rikoksesta syytetyn kehitysvammaisen erityishuolto

Jos Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 18 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa toteaa, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 32 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset vastoin tahtoa annettavaan erityishuoltoon ovat olemassa, laitos päättää tahdonvastaisesta erityishuollosta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen päätös vastaa tällöin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* päätöstä. Päätöstä ei alisteta hallinto-oikeuden vahvistettavaksi.

Jos Terveyden ja hyvinvoinnin laitos *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* esityksestä katsoo, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 32 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä vastoin tahtoa annettavaan erityishuoltoon ei enää ole, erityishuolto on heti lopetettava ja potilas poistettava erityishuoltoa antavasta toimintayksiköstä hänen sitä halutessaan.

23 a §

Virkasuhdetta edellyttävät lääkärin tehtävät

Tarkkailuun ottavan ja tarkkailulausunnon antavan lääkärin, hoitoon määräämisestä, hoidon jatkamisesta ja 4 a luvussa tarkoitetuista rajoitustoimenpiteistä päättävän lääkärin, 12 a §:ssä tarkoitetun ulkopuolisen lääkärin, sekä poliisin virka-apua pyytävän lääkärin on oltava virkasuhteessa valtioon tai *hyvinvointialueeseen*.

31 §

Poliisin virka-apu

Poliisi on velvollinen avustamaan kuljetuksessa, jos *hyvinvointialueen* virkasuhteinen lääkäri katsoo, että henkilön toimittamiseksi

Voimassa oleva laki

kilön toimittamiseksi terveyskeskukseen, sairaalaan tai muuhun sairaanhoidon toimintayksikköön tarvitaan ammattikoulutuksen saaneen saattajan lisäksi muukin saattaja kuljetettavan väkivaltaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi, kun henkilöstä on laadittu tarkkailulähete tai kun henkilö on kuljetettava toimintayksikköön tarkkailulähetteen laatimiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

31 a §

Virkavastuu

Tarkkailulähetteen laativaan, samoin kuin 9 b §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekevään lääkäriin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloinkin, kun lääkäri ei ole virkasuhteessa valtioon, kuntaan tai kuntayhtymään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 §

Mielentilatutkimusten suorittaminen

Kunnallisen sairaalan tai sairaanhoidon toimintayksikön on toimitettava mielentilatutkimuksia ensisijaisesti henkilölle, jolla on kotikuntalain (201/1994) mukainen asuinpaikka sairaalaa ylläpitävässä kunnassa, sekä sellaiselle kyseisessä kunnassa oleskelevalle Suomen kansalaiselle, jolla ei ole Suomessa kotikuntalain mukaista asuinpaikkaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 §

Mielentilatutkimuksessa olleen matkat asuinpaikkaan

Jos mielentilatutkimukseen sairaalaan otettu henkilö, joka ei ole vangittuna eikä suorittamassa vankeusrangaistusta, poistetaan 18 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa sairaalasta, sairaala on velvollinen hänen niin halutessaan järjestämään tai kustantamaan hänen matkansa kotikuntalaissa tarkoitettuun asuinpaikkaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 a §

Ehdotus

terveyskeskukseen, sairaalaan tai muuhun *terveydenhuollon* toimintayksikköön tarvitaan ammattikoulutuksen saaneen saattajan lisäksi muukin saattaja kuljetettavan väkivaltaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi, kun henkilöstä on laadittu tarkkailulähete tai kun henkilö on kuljetettava toimintayksikköön tarkkailulähetteen laatimiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

31 a §

Virkavastuu

Tarkkailulähetteen laativaan, samoin kuin 9 b §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekevään lääkäriin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloinkin, kun lääkäri ei ole virkasuhteessa valtioon *tai hyvinvointialueeseen*. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 §

Mielentilatutkimusten suorittaminen

Hyvinvointialueen sairaalan tai muun terveydenhuollon toimintayksikön on toimitettava mielentilatutkimuksia ensisijaisesti *hyvinvointialueen asukkaalle* sekä sellaiselle kyseisellä *hyvinvointialueella* oleskelevalle Suomen kansalaiselle, jolla ei ole Suomessa kotikuntalain mukaista asuinpaikkaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 §

Mielentilatutkimuksessa olleen matkat asuinpaikkaan

Jos mielentilatutkimukseen sairaalaan otettu henkilö, joka ei ole vangittuna eikä suorittamassa vankeusrangaistusta, poistetaan 18 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa sairaalasta, *hyvinvointialue* on velvollinen hänen niin halutessaan järjestämään tai kustantamaan hänen matkansa kotikuntalaissa tarkoitettuun asuinpaikkaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 a §

Voimassa oleva laki

Toiminnan ja toimitilojen tarkastus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirasto voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän sekä valtion mielisairaaloiden tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 b §

Epäkohtien korjaaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa *kunnan, kuntayhtymän tai* valtion mielisairaalan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 c §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos mielenterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että *kunta, kuntayhtymä tai* valtion mielisairaala on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa *kunnalle, kuntayhtymälle tai* valtion mielisairaalalle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Toiminnan ja toimitilojen tarkastus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirasto voivat tarkastaa valtion mielisairaaloiden tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 b §

Epäkohtien korjaaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa valtion mielisairaalan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 c §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos mielenterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että valtion mielisairaala on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa valtion mielisairaalalle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

43.

Laki

rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 4 §:n 1 ja 6 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 9 §:n 3 ja 4 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 5 momentti, 20 §:n 1 ja 3 —5 momentti, 21 § sekä 32 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 12 §:n 2 momentti ja 20 §:n 1 momentti laissa 993/2014 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6) *julkisella terveydenhuollolla* terveydenhuoltolain 1 §:n 1 momentin perusteella kunnan järjestämisvastuulle kuuluvaa terveydenhuoltoa;	6) *julkisella terveydenhuollolla* terveydenhuoltolain 1 §:n 1 momentin perusteella *hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän* järjestämisvastuulle kuuluvaa terveydenhuoltoa;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6 §	6 §
Oikeus käyttää terveydenhuollon palveluja Suomessa	*Oikeus käyttää terveydenhuollon palveluja Suomessa*
Jos toisessa EU-valtiossa vakuutettu henkilö hakeutuu hoitoon Suomen julkiseen terveydenhuoltoon, kunnan on järjestettävä nämä palvelut hänelle ilman syrjintää samojen perusteiden mukaisesti kuin Suomessa asuvalle.	Jos toisessa EU-valtiossa vakuutettu henkilö hakeutuu hoitoon Suomen julkiseen terveydenhuoltoon, *hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän* on järjestettävä nämä palvelut hänelle ilman syrjintää samojen perusteiden mukaisesti kuin Suomessa asuvalle.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7 §	7 §
Hoitoon ottamisen rajoittaminen	*Hoitoon ottamisen rajoittaminen*
Terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä vastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä voi rajoittaa määräaikaisesti toisessa EU-valtiossa vakuutettujen Suomeen hoitoon hakeutuvien henkilöiden vastaanottoa tietyssä julkisen terveydenhuollon toimintayksikössä, jos rajoittaminen on välttämätöntä kunnan asukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi.	Terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä vastuussa oleva *hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä* voi rajoittaa määräaikaisesti toisessa EU-valtiossa vakuutettujen Suomeen hoitoon hakeutuvien henkilöiden vastaanottoa tietyssä julkisen terveydenhuollon toimintayksikössä, jos rajoittaminen on välttämätöntä *hyvinvointialueen, Helsingin*

Voimassa oleva laki

Rajoitus voi olla voimassa enintään 12 kuukautta kerrallaan ja sen tulee koskea vain sitä osaa terveydenhuollon toimintayksikön toiminnasta, jonka osalta peruste rajoitukselle on olemassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Oikeus korvaukseen EU-valtiossa annetun terveydenhuollon palvelun kustannuksesta

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset korvataan enintään siihen määrään saakka, mitä vastaavan hoidon kustannus olisi ollut julkisessa terveydenhuollossa henkilön kotikunnassa tai siinä kuntayhtymässä, johon henkilön kotikunta kuuluu. Vastaavan hoidon kustannuksella tarkoitetaan sitä kustannusta, joka terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella perittäisiin toisesta kunnasta olevan henkilön kotikunnalta tai hoidon järjestämisestä vastuussa olevalta kuntayhtymältä. Korvauksesta vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella henkilön kotikunnassa tai hoidon järjestämisestä vastuussa olevassa kuntayhtymässä vastaavasta hoidosta päätetty asiakasmaksu.

Jos henkilöllä ei ole kotikuntaa, vastaavan hoidon kustannuksella tarkoitetaan sitä kustannusta, jonka Helsingin kaupunki tai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella laskuttaisi toisesta kunnasta olevan henkilön kotikunnalta tai hoidon järjestämisestä vastuussa olevalta kuntayhtymältä. Korvauksesta vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella Helsingin kaupungissa tai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä vastaavasta hoidosta päätetty asiakasmaksu.

12 §

Korvauksen määrän hakeminen, määrän vahvistaminen ja maksaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

kaupungin tai HUS-yhtymän terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi. Rajoitus voi olla voimassa enintään 12 kuukautta kerrallaan ja sen tulee koskea vain sitä osaa terveydenhuollon toimintayksikön toiminnasta, jonka osalta peruste rajoitukselle on olemassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Oikeus korvaukseen EU-valtiossa annetun terveydenhuollon palvelun kustannuksesta

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset korvataan enintään siihen määrään saakka, mitä vastaavan hoidon kustannus olisi ollut julkisessa terveydenhuollossa *sillä hyvinvointialueella tai HUS-yhtymässä*, johon henkilön kotikunta kuuluu *taikka Helsingin kaupungissa*. Vastaavan hoidon kustannuksella tarkoitetaan sitä kustannusta, joka *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 57 §:n* perusteella perittäisiin *toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista*. Korvauksesta vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella *hyvinvointialueella, Helsingin kaupungissa tai HUS-yhtymässä* vastaavasta hoidosta päätetty asiakasmaksu.

Jos henkilöllä ei ole kotikuntaa, vastaavan hoidon kustannuksella tarkoitetaan sitä kustannusta, jonka Helsingin kaupunki tai *HUS-yhtymä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n* perusteella laskuttaisi *toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista*. Korvauksesta vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella Helsingin kaupungissa tai *HUS-yhtymässä* vastaavasta hoidosta päätetty asiakasmaksu.

12 §

Korvauksen määrän hakeminen, määrän vahvistaminen ja maksaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Potilaalle 9 §:n 3 tai 4 momentin perusteella maksettavan korvauksen määrän vahvistamiseksi Kansaneläkelaitos selvittää potilaan kotikunnalta tai kotikunnan mukaiselta kuntayhtymältä, mikä vastaavan terveydenhuollon palvelun kustannus ja asiakasmaksu olisivat olleet potilaan kotikunnassa.

13 §

Lupa saada asianmukaista hoitoa asuinvaltion ulkopuolella

— — — — — — — — — — — — — — —

Sovellettaessa EU-asetuksen 883/2004 27 artiklan 3 kohtaa, Kansaneläkelaitos antaa päätöksen potilaan asuinvaltion antamien 2 momentissa tarkoitettua lausuntoa vastaavien tietojen perusteella. Jos Kansaneläkelaitos ei ole saanut lupaan liittyviä tarpeellisia tietoja 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, Kansaneläkelaitos antaa päätöksen saatuaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä pyytämänsä potilaan hoitoa koskevan lääketieteellisen arvion, jossa otetaan huomioon potilaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Valtion korvaus julkiselle terveydenhuollolle

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista kunnalle ja kuntayhtymälle julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, jos terveydenhuollon palvelu on annettu EU-asetuksen 883/2004, sosiaaliturvasopimuksen, muun kansainvälisen sopimuksen, erikoissairaanhoitolain 3 §:n 1 momentin tai kansanterveyslain 14 §:n perusteella henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Lisäksi Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista kunnalle ja kuntayhtymälle julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, kun terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettua kiireellistä hoitoa on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja

Ehdotus

Potilaalle 9 §:n 3 tai 4 momentin perusteella maksettavan korvauksen määrän vahvistamiseksi Kansaneläkelaitos selvittää *siltä hyvinvointialueelta tai HUS-yhtymästä, jossa potilaan kotikunta sijaitsee, taikka Helsingin kaupungilta,* mikä vastaavan terveydenhuollon palvelun kustannus ja asiakasmaksu olisivat olleet *hyvinvointialueella, HUS-yhtymässä tai Helsingin kaupungissa*.

13 §

Lupa saada asianmukaista hoitoa asuinvaltion ulkopuolella

— — — — — — — — — — — — — — —

Sovellettaessa EU-asetuksen 883/2004 27 artiklan 3 kohtaa Kansaneläkelaitos antaa päätöksen potilaan asuinvaltion antamien 2 momentissa tarkoitettua lausuntoa vastaavien tietojen perusteella. Jos Kansaneläkelaitos ei ole saanut lupaan liittyviä tarpeellisia tietoja 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, Kansaneläkelaitos antaa päätöksen saatuaan *HUS-yhtymältä* pyytämänsä potilaan hoitoa koskevan lääketieteellisen arvion, jossa otetaan huomioon potilaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Valtion korvaus julkiselle terveydenhuollolle

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista *hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle* julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, jos terveydenhuollon palvelu on annettu EU-asetuksen 883/2004, sosiaaliturvasopimuksen, muun kansainvälisen sopimuksen tai *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 §:n* perusteella henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Lisäksi Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista *hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle* julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, kun terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettua kiireellistä hoitoa on annettu henkilölle,

Voimassa oleva laki

jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 1, 2 ja 13 §:n perusteella.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista korvataan terveydenhuollon palvelujen antamisesta aiheutuneiden kustannusten määrä, jonka kunta, kuntayhtymä tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä laskuttaisi terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella toisen kunnan asukkaalle annetun hoidon kustannuksista. Korvauksen hakijan on annettava kustannusten korvaamiseksi tarpeelliset tiedot Kansaneläkelaitokselle.

Jos kunnalla tai kuntayhtymällä on oikeus saada 1–3 momentissa mainituista kustannuksista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 13 a §:n 1 momentissa tarkoitettu maksu, valtion korvausta ei makseta.

21 §

Kunnan ja kuntayhtymän vastuu korvausten kustannuksista

Jos potilaalle, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta, on maksettu korvauksia 14 §:n perusteella, korvausten kustannuksista vastaa 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon antanutta julkista terveydenhuoltoa ylläpitävä kunta tai kuntayhtymä.

Jos potilaalle, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta, on annettu ulkomailla hoitoa EU-asetuksen 883/2004 20 artiklan perusteella, valtion toiselle EU-valtiolle maksamista kustannuksista vastaa 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon antanutta julkista terveydenhuoltoa ylläpitävä kunta tai kuntayhtymä.

Kansaneläkelaitos laskuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetut kustannukset niistä vastaavalta kunnalta tai kuntayhtymältä. Kansaneläkelaitos antaa kustannusten korvaamiseksi tarpeelliset tiedot kustannuksista vastaavalle kunnalle tai kuntayhtymälle, jonka on maksettava kustannukset viivytyksettä Kansaneläkelaitokselle.

Ehdotus

jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 1, 2 ja 13 §:n perusteella.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista korvataan terveydenhuollon palvelujen antamisesta aiheutuneiden kustannusten määrä, jonka *hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä* laskuttaisi *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n* perusteella toisen *hyvinvointialueen* asukkaalle annetun hoidon kustannuksista. Korvauksen hakijan on annettava kustannusten korvaamiseksi tarpeelliset tiedot Kansaneläkelaitokselle.

Jos *hyvinvointialueella, Helsingin kaupungilla tai HUS-yhtymällä* on oikeus saada 1–3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista *liikennevakuutuslain (460/2016) 55 §:ssä* tarkoitettu maksu, valtion korvausta ei makseta.

21 §

Hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän *vastuu korvausten kustannuksista*

Jos potilaalle, jolla on kotikunta, on maksettu korvauksia 14 §:n perusteella, korvausten kustannuksista vastaa 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon antanut julkista terveydenhuoltoa ylläpitävä *hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä.*

Jos potilaalle, jolla on kotikunta, on annettu ulkomailla hoitoa EU-asetuksen 883/2004 20 artiklan perusteella, valtion toiselle EU-valtiolle maksamista kustannuksista vastaa 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon antanut julkista terveydenhuoltoa ylläpitävä *hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä.*

Kansaneläkelaitos laskuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetut kustannukset niistä vastaavalta *hyvinvointialueelta, Helsingin kaupungilta tai HUS-yhtymältä*. Kansaneläkelaitos antaa kustannusten korvaamiseksi tarpeelliset tiedot kustannuksista vastaavalle *hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille tai HUS-yhtymälle*, jonka on maksettava kustannukset viivytyksettä Kansaneläkelaitokselle.

Voimassa oleva laki

32 §

Eräiden henkilöryhmien oikeus saada hoitoetuuksia Suomessa

Sen estämättä, mitä EU-asetuksen 883/2004 liitteissä III ja IV on säädetty, on EU-asetuksen 883/2004 18 artiklan 2 kohdassa ja 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä oikeus julkisen terveydenhuollon palvelujen käyttämiseen ja kunnan on järjestettävä nämä palvelut hänelle ilman syrjintää samojen perusteiden mukaisesti kuin Suomessa asuvalle.

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista kunnalle ja kuntayhtymälle näistä julkisen terveydenhuollon palveluista aiheutuneet kustannukset.

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

32 §

Eräiden henkilöryhmien oikeus saada hoitoetuuksia Suomessa

Sen estämättä, mitä EU-asetuksen 883/2004 liitteissä III ja IV on säädetty, on mainitun asetuksen 18 artiklan 2 kohdassa ja 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä oikeus julkisen terveydenhuollon palvelujen käyttämiseen ja *hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän* on järjestettävä nämä palvelut hänelle ilman syrjintää samojen perusteiden mukaisesti kuin Suomessa asuvalle.

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista *hyvinvointialueelle, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle* näistä julkisen terveydenhuollon palveluista aiheutuneet kustannukset.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

Laki

vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain (307/1961) 2, 4, 9 ja 10 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Lääkärillä, joka on Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa kunnassa kunnanlääkäriä vastaavassa virka-asemassa, on oikeus harjoittaa lääkärintointa naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa, niinkuin tässä laissa ja sen nojalla annettavassa asetuksessa säädetään.	Lääkärillä, joka on Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa *kunnassa virkasuhteista lääkäriä vastaavassa asemassa*, on oikeus harjoittaa lääkärintointa naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa, *niin kuin* tässä laissa ja sen nojalla annettavassa asetuksessa säädetään.
4§	4 §
Rajaseudun kaupungin- ja kunnanlääkärin tulee voida ottaa vastaan potilaita Ruotsin ja Norjan naapurikunnista ja tarvittaessa voida matkustaa sairaskäynnille naapurimaan raja-alueelle.	Rajaseudun *virkasuhteisen lääkärin* tulee voida ottaa vastaan potilaita Ruotsin ja Norjan naapurikunnista ja tarvittaessa voida matkustaa sairaskäynnille naapurimaan raja-alueelle.
9 §	9 §
Rajaseudun kaupungin- ja kunnanlääkärillä on oikeus tilata sairaankuljetuslentokone Ruotsista tai Norjasta, milloin lentokuljetus on välttämätön eikä sitä voida saada omasta maasta vaikeuksitta. Tällaisesta kuljetuksesta johtuneet kustannukset maksetaan asianomaiselle vieraan valtion lentoyhtiölle ensi kädessä valtion varoista. Sama oikeus on maassa tämän lain mukaan toimivalla ruotsalaisella ja norjalaisella lääkärillä.	Rajaseudun *virkasuhteisella lääkärillä* on oikeus tilata sairaankuljetuslentokone Ruotsista tai Norjasta, milloin lentokuljetus on välttämätön eikä sitä voida saada omasta maasta vaikeuksitta. Tällaisesta kuljetuksesta johtuneet kustannukset maksetaan asianomaiselle vieraan valtion lentoyhtiölle ensi kädessä valtion varoista. Sama oikeus on maassa tämän lain mukaan toimivalla ruotsalaisella ja norjalaisella lääkärillä.
10 §	10 §
Jos suomalainen rajaseudulla oleskeleva potilas on ollessaan Ruotsissa tai Norjassa rajaalueen sairaalassa joutunut maksamaan hoitopäivämaksun, joka on suurempi kuin vastaava päivämaksu Suomessa, on potilaan kotikunta velvollinen maksamaan suomalaisen sairaalan ja ulkomaalaisen sairaalan hoitopäi-	Jos suomalainen rajaseudulla oleskeleva potilas on ollessaan Ruotsissa tai Norjassa *rajaalueen* sairaalassa joutunut maksamaan hoitopäivämaksun, joka on suurempi kuin vastaava päivämaksu Suomessa, on potilaan *kotikunnan mukainen hyvinvointialue* velvollinen maksamaan suomalaisen sairaalan ja ulko-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vämaksun erotuksen ja saa kunta näin suorittamiinsa kustannuksiin valtionapua saman perusteen mukaan kuin paikallissairaalan valtionavusta on sairaalalaissa (49/56) säädetty.	maalaisen sairaalan hoitopäivämaksun erotuksen. *Valtio korvaa hyvinvointialueelle tämän erotuksen. Korvaukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

Laki

raskauden keskeyttämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan raskauden keskeyttämisestä annetun lain (239/1970) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 1085/1992 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Lausunnonantajalääkärinä voi toimia jokainen valtion, kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleva lääkäri taikka terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen määräämä muu lääkäri.	Lausunnonantajalääkärinä voi toimia jokainen valtion *tai hyvinvointialueen* palveluksessa oleva lääkäri taikka *muu lääkäri, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt tehtävään luvan.*
Raskauden keskeyttäminen suoritetaan terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa ***(keskeyttämissairaala)***. Suorittajalääkärinä voi toimia jokainen sanotun sairaalan palveluksessa oleva laillistettu lääkäri.	Raskauden keskeyttäminen suoritetaan *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston* tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa. Suorittajalääkärinä voi toimia jokainen sanotun sairaalan palveluksessa oleva laillistettu lääkäri.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

46.

Laki

sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain (254/2015) 9 §:n 2 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
9 §	9 §
Asiakasasiakirjoihin kirjattavat perustiedot	*Asiakasasiakirjoihin kirjattavat perustiedot*
Asiakasasiakirjoihin kirjataan seuraavat perustiedot:	Asiakasasiakirjoihin kirjataan seuraavat perustiedot:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) asiakkaan nimi, äidinkieli ja asiointikieli, yhteystiedot ja kotikunta sekä henkilötunnus tai, ellei se ole tiedossa, hänet väliaikaisesti yksilöivä tunnus tai syntymäaika;	2) asiakkaan nimi, äidinkieli ja asiointikieli, yhteystiedot ja *hyvinvointialue, jonka alueella asiakkaan kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee,* sekä henkilötunnus tai, ellei se ole tiedossa, hänet väliaikaisesti yksilöivä tunnus tai syntymäaika;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

47.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 2 luku, 40 §, 5 luku sekä 53 – 57 ja 60 §, sellaisina kuin niistä ovat 40 § laissa 430/2003, 53 § laissa 50/2005, 54 § laissa 736/1992, 55 § laeissa 670/2008 ja 1541/2009 sekä 56 ja 57 § laissa 1541/2009,

sekä

muutetaan 52 §, sellaisena kuin se on osittain laissa 736/1992 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 luku	(2 luku kumotaan)
Hallinto	
3 §	
Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.	
Aluehallintovirastolle kuuluu sosiaalihuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan.	
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena alue-hallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaalihuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo sosiaalihuoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:	
1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;	
2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;	
3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoa tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä	
4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.	
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.	

Voimassa oleva laki | *Ehdotus*

Valtakunnan hallintoviranomaisille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Sosiaalihuollon asiantuntijavirastona toimii sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, josta säädetään sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta annetussa laissa (1073/1992).

5 §

Kunnan on pidettävä huolta sosiaalihuollon suunnittelusta ja toteuttamisesta sen mukaan, kuin tässä laissa tai muutoin säädetään.

Sosiaalihuollon järjestämisestä kunta voi huolehtia siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:ssä säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään kunnasta ja kunnan asukkaasta, sovelletaan vastaavasti kuntainliiton hoidettavaa sosiaalihuoltoa koskevilta osin kuntainliittoon ja sen jäsenkunnan asukkaaseen, jollei sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetusta laista muuta johdu.

6 §

Sosiaalihuollon toimeenpanoon tämän lain mukaan kuuluvista tehtävistä sekä niistä tehtävistä, jotka muussa laissa säädetään sosiaalilautakunnan taikka muun vastaavan toimielimen tehtäväksi, huolehtii yksi tai useampi kunnan määräämä monijäseninen toimielin.

Toimielimen tehtävänä on myös edustaa kuntaa, valvoa sen oikeutta ja käyttää puhevaltaa sosiaalihuollon yksilöllistä toimeenpanoa koskevissa asioissa ja tehdä sen puolesta näissä asioissa sopimukset ja muut oikeustoimet.

Toimielimen jaostolle voidaan antaa ratkaistavaksi muitakin kuin kunnallislain 71 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja asioita.

7 §

Milloin kahden tai useamman kunnan koko sosiaalihuollosta huolehtii kuntainliitto, sen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
on asetettava 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin yhteisesti jäsenkuntia varten. Tälle toimielimelle on annettava myös muissa laeissa sosiaalilautakunnalle säädetyt tehtävät.	
8 §	
Valtion virkamies, jonka tehtäviin kuuluu sosiaalihuollon ohjaus ja valvonta, ei ole virka-alueellaan vaalikelpoinen 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen.	
11 §	
Sosiaalihuollon toimintoja varten kunnalla on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet.	
12 §	
Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen laissa säädettyä päätösvaltaa ja oikeutta puhevallan käyttämiseen voidaan johtosäännöllä siirtää toimielimen alaisille viranhaltijoille henkilön tahdosta riippumatonta huoltoa koskevia päätöksiä lukuun ottamatta. *Edellä 10 §:n 2 momentissa tarkoitetulla viranhaltijalla, jonka 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toi-mielin on tehtävään määrännyt, on oikeus toimielimen vahvistamien perusteiden ja yleisten ohjeiden mukaisesti toimielimen puolesta päättää kiireellisissä tapauksissa tahdosta riippumattoman huollon antamisesta ja siihen liittyvistä muista toimenpiteistä ja näissä tapauksissa käyttää toimielimen puhevaltaa itse tai asiamiehen välityksellä.*	
40 §	(kumotaan)
Yksikielisissä kunnissa ja kuntayhtymissä järjestetään sosiaalihuolto kunnan tai kuntayhtymän kielellä. Asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä.	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Kaksikielisen kunnan ja kaksikielisiä tai sekä suomen- ja ruotsinkielisiä kuntia käsittävän kuntayhtymän sosiaalihuolto järjestetään kunnan tai kuntayhtymän molemmilla kielillä siten, että asiakas saa palvelua valitsemallaan kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.	
Kunnan tai kuntayhtymän tulee lisäksi huolehtia siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset voivat sosiaalihuollon palveluja käyttäessään tarvittaessa käyttää omaa kieltään, suomen, islannin, norjan, ruotsin tai tanskan kieltä. Kunnan tai kuntayhtymän on tällöin mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset saavat tarvittavan tulkkaus- ja käännösavun.	
5 luku	(5 luku kumotaan)
Kuntien keskinäiset korvaukset	
42 §	
Milloin kunta on 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa antanut laitoshuoltoa muulle kuin omalle asukkaalleen, on kunnalla oikeus antamastaan vähintään 14 vuorokautta kestäneestä laitoshuollosta aiheutuvista kustannuksista saada hakemuksesta korvaus siltä kunnalta, jolle laitoshuollon järjestäminen 13 §:n mukaan olisi kuulunut.	
Hakemus 1 momentissa tarkoitetun korvauksen saamiseksi on pantava vireille hallinto-oikeudessa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun laitoshuoltoa on alettu antaa. Jollei hakemusta panna vireille sanotussa määräajassa, menettää kunta oikeuden saada korvausta laitoshuollosta, jonka se on antanut ennen hakemuksen vireillepanoa ja jota asianomainen kunta ei ole kirjallisesti suostunut korvaamaan.	
Edellä 1 momentissa tarkoitetut korvausasiat ratkaisee se hallinto-oikeus, jonka toimialueella laitoshuoltoa antanut kunta on.	
42 a §	
Jos henkilö on sijoitettu perhehoitoon, laitoshoitoon tai asumispalvelujen avulla järjestettyyn asumiseen toisen kunnan alueelle ja hän käyttää kotikuntalain (201/1994) 3 a §:ssä säädettyä kotikunnan valintaoikeuttaan,	

Voimassa oleva laki

palveluja koskeva järjestämisvastuu siirtyy muuttopäivästä uudelle kotikunnalle.

42 b §

Edellä 16 a ja 42 a §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa vastuu kunnan päätökseen perustuvan perhehoidon, laitoshoidon tai asumispalvelujen tosiasiallisista kustannuksista säilyy aiemmalla kotikunnalla. Uusi kotikunta laskuttaa kustannuksia vastaavan korvauksen aiemmalta kotikunnalta. Korvausta laskettaessa tosiasiallisista kustannuksista vähennetään seuraavat erät:

1) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 §:ssä tarkoitettua valtionosuusprosenttia vastaava valtionosuus kyseisen henkilön ikäluokan perusteella määräytyvistä sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisista kustannuksista asukasta kohti; sekä

2) henkilöltä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaisesti tai muuten perityt asiakasmaksut sopimuksen piiriin kuuluvista palveluista.

Kunnat voivat halutessaan sopia 1 momentissa tarkoitetun korvauksen tasosta myös muulla tavoin. Uusi kotikunta vastaa niiden palvelujen järjestämisestä ja kustannuksista, joita sopimus ei sisällä.

Tämän pykälän 1 ja 2 momentin säännöksiä sovelletaan niin kauan, kuin uusi kotikunta vastaa palvelujen järjestämisestä. Jos henkilön kotikunta vaihtuu, siirtyy vastuu palvelujen järjestämisestä seuraavalle kotikunnalle, 1 momentissa tarkoitetun kustannusvastuun säilyessä edelleen samalla kunnalla.

8 luku

Erinäiset säännökset

52 §

Kunta ja sosiaalihuollon henkilökunnan koulutuksesta huolehtiva oppilaitos tai korkeakoulu voivat sopia sosiaalihuollon toimintayksiköiden käyttämisestä sosiaalihuollon koulutustoiminnan järjestämiseen. Kunta on oikeutettu saamaan edellä tarkoitetusta koulutustoiminnan järjestämisestä aiheutuvista välittömistä kustannuksista täyden korvauksen

Ehdotus

52 §

Hyvinvointialue ja sosiaalihuollon henkilökunnan koulutuksesta huolehtiva oppilaitos tai korkeakoulu voivat sopia sosiaalihuollon toimintayksiköiden käyttämisestä sosiaalihuollon koulutustoiminnan järjestämiseen. *Hyvinvointialue* on oikeutettu saamaan edellä tarkoitetusta koulutustoiminnan järjestämisestä aiheutuvista välittömistä kustannuksista

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
korkeakoululta taikka koulutuksesta huolehtivalta muulta viranomaiselta tai yhteisöltä. Korvausta määriteltäessä otetaan huomioon myös se välitön hyöty, jonka kunta saa koulutustoiminnan ohessa.	täyden korvauksen korkeakoululta taikka koulutuksesta huolehtivalta muulta viranomaiselta tai yhteisöltä. Korvausta määriteltäessä otetaan huomioon myös se välitön hyöty, jonka *hyvinvointialue* saa koulutustoiminnan ohessa.
53 §	(kumotaan)
Kunnan tulee huolehtia siitä, että sosiaalihuollon henkilöstö peruskoulutuksen pituudesta, työn vaativuudesta ja toimenkuvasta riippuen osallistuu riittävästi sille järjestettyyn täydennyskoulutukseen. Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa asetuksella tarvittaessa tarkemmat säännökset täydennyskoulutuksen sisällöstä, laadusta, määrästä, järjestämisestä, seurannasta ja arvioinnista.	
54 §	(kumotaan)
Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen on tarpeen mukaan oltava yhteistoiminnassa kunnan muiden viranomaisten, naapurikuntien toimielinten ja kansanterveyslain (66/72) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielinten sekä kunnassa toimivien sellaisten yhteisöjen kanssa, joiden toiminta liittyy kunnan sosiaalihuollon tehtäviin. *Toimielimen on myös pyrittävä edistämään kunnan alueella sosiaalihuollon alalla toimivien yhteisöjen keskinäistä yhteistoimintaa sekä siinä tarkoituksessa tehtävä tarpeellisia esityksiä ja aloitteita.*	
55 §	(kumotaan)
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. *Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimipaikan tiloihin. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkas-*	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on myös oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.	
Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.	
Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.	
Tarkastuksessa erityisesti huomioon otettavista asioista ja tarkastusmenettelyn tarkemmasta sisällöstä sekä tarkastuksessa pidettävästä pöytäkirjasta ja sen säilyttämisestä ja säilyttämisajasta voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.	
56 §	(kumotaan)
Jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveys-alan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.	
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.	
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.	
57 §	(kumotaan)
Jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle. *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.* *Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*	
60 §	(kumotaan)
Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.	
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

48.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 33 b – 33 e §, sellaisina kuin ne ovat laissa 136/2021,

muutetaan 1 §:n 5 kohta, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohta, 8 ja 9 §, 12 §:n 1 momentti, 12 a §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale ja 13 kohta, 24 §:n 4 momentti, 25 §:n 3 momentti, 27 §:n 1 momentti, 27 b §:n 1 ja 2 momentti, 29 a §:n 1 momentti ja 4 momentin 2 kohta, 33 §:n 2 momentti, 33 a §:n 4 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 44 §:n 2 momentti, 48 §:n 2 ja 4 momentti, 49 a, 50 ja 51 §, 52 §:n 1 momentti, 55, 57 ja 58 §, 59 §:n otsikko ja 1—3 momentti ja 60 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 kohta ja 49 a § laissa 292/2016, 12 a §:n 1 momentti laissa 987/2017, 14 §:n 2 momentin johdantokappale sekä 27 b §:n 1 ja 2 momentti laissa 512/2016 sekä, 29 a §:n 1 momentti ja 4 momentin 2 kohta ja 33 a §:n 4 momentti laissa 1517/2016, sekä

lisätään 14 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 512/2016, uusi 13 a kohta ja 47 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain tarkoitus	*Lain tarkoitus*
Tämän lain tarkoituksena on:	Tämän lain tarkoituksena on:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
5) parantaa yhteistyötä sosiaalihuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden välillä 1–4 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.	5) parantaa yhteistyötä *hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon* ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden välillä 1–4 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.
2 §	2 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tätä lakia sovelletaan kunnalliseen sosiaalihuoltoon, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Sosiaalihuoltoon sisältyvät sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yleis- ja erityislainsäädännön mukaiset sosiaalihuollon tehtävät ja palvelut. Jos henkilöllä on muun lain nojalla oikeus sosiaalihuollon saamiseen, on sovellettava niitä säännöksiä, jotka parhaiten toteuttavat asiakkaan etua siten kuin 4 ja 5 §:ssä säädetään.	Tätä lakia sovelletaan *hyvinvointialueen* sosiaalihuoltoon, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Sosiaalihuoltoon sisältyvät sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yleis- ja erityislainsäädännön mukaiset sosiaalihuollon tehtävät ja palvelut. Jos henkilöllä on muun lain nojalla oikeus sosiaalihuollon saamiseen, on sovellettava niitä säännöksiä, jotka parhaiten toteuttavat asiakkaan etua siten kuin 4 ja 5 §:ssä säädetään.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §

Voimassa oleva laki

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sosiaalipalveluilla* kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta;

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Neuvonta ja ohjaus

Kunnan asukkaiden saatavissa on oltava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lasten, nuorten sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden neuvontaan ja ohjaukseen.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Rakenteellinen sosiaalityö

— — — — — — — — — — — — — — —

Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä kunnan asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi;

3) sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi kunnan muiden toimialojen suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen.

8 §

Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen

Kunnallisten viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä erityistä tukea tarvit-

Ehdotus

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sosiaalipalveluilla hyvinvointialueen* sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta;

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Neuvonta ja ohjaus

Hyvinvointialueen asukkaiden saatavissa on oltava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lasten, nuorten sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden neuvontaan ja ohjaukseen.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Rakenteellinen sosiaalityö

— — — — — — — — — — — — — — —

Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä *hyvinvointialueen* asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi;

3) sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi *hyvinvointialueen* muiden toimialojen *ja kunnan* suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen.

8 §

Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen

Hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä eri-

Voimassa oleva laki

sevien henkilöiden hyvinvointia sekä poistettava epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Erityisestä tuesta vastaavien viranomaisten on välitettävä tietoa asiakkaiden kohtaamista sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille samoin kuin kunnan asukkaille ja kunnassa toimiville yhteisöille. Palveluja annettaessa ja niitä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden tarpeisiin ja toivomuksiin.

9 §

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen

Kunnallisten viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Sosiaalihuollosta vastaavan viranomaisen on välitettävä tietoa lasten ja nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille samoin kuin kunnan asukkaille ja kunnassa toimiville yhteisöille.

12 §

Välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaaminen

Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitetulta kotikunnaltaan tai siltä kuntayhtymältä, johon kotikunta kuuluu, ellei muualla laissa toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 a §

Valtion korvaus kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen kielteisen päätöksen

Ehdotus

tyistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvointia sekä poistettava epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Erityisestä tuesta vastaavien viranomaisten on välitettävä tietoa asiakkaiden kohtaamista sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille samoin kuin *hyvinvointialueen* asukkaille ja *hyvinvointialueella* toimiville yhteisöille. Palveluja annettaessa ja niitä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden tarpeisiin ja toivomuksiin.

9 §

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen

Hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Sosiaalihuollosta vastaavan viranomaisen on välitettävä tietoa lasten ja nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille samoin kuin *hyvinvointialueen* asukkaille ja *hyvinvointialueella* toimiville yhteisöille.

12 §

Välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaaminen

Jokaisella *hyvinvointialueella* oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut *siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta*, ellei muualla laissa toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 a §

Valtion korvaus kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen kielteisen päätöksen

Voimassa oleva laki

saaneelle kiireellisessä tapauksessa annetusta sosiaalipalvelusta

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista kunnalle ja kuntayhtymälle aiheutuneet kustannukset, kun kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle, jonka vastaanottopalvelut ovat lakanneet kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 14 a §:n 2 tai 3 momentissa säädetyn mukaisesti, on kiireellisessä tapauksessa annettu tämän lain 12 §:n perusteella välttämättömänä huolenpitona ruokaa tai lääk-keitä taikka 21 §:ssä tarkoitettua tilapäistä asumispalvelua.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut

Kunnallisina sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin tässä tai muussa laissa säädetään:

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnallisina sosiaalipalveluina on huolehdittava myös kehitysvammaisten erityishuollosta, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista, toimeentulotuen antamisesta kunnassa oleskelevalle henkilölle, sosiaalisen luoton myöntämisestä kunnan asukkaille, kuntouttavasta työtoiminnasta, päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoon kuuluvista palveluista, omaishoidon tuen, perhehoidon, lasten ja nuorten huollon, lastensuojelun, adoptioneuvonnan, perheasioiden sovittelun, lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen vahvistamiseen ja ratkaisemiseen liittyvien tehtävien sekä päätösten täytäntöönpanossa toimitettavaan sovitteluun kuuluvien toimenpiteiden ja lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian tuomioistuinsovitteluun kuuluvien asiantuntijapalveluiden, isyyden selvittämiseen ja vahvistamiseen liittyvien tehtävien sekä opiskeluhuollon järjestämisestä sen mukaan kuin niistä lisäksi erikseen säädetään:

Ehdotus

saaneelle kiireellisessä tapauksessa annetusta sosiaalipalvelusta

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista *hyvinvointialueelle* aiheutuneet kustannukset, kun kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle, jonka vastaanottopalvelut ovat lakanneet kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 14 a §:n 2 tai 3 momentissa säädetyn mukaisesti, on kiireellisessä tapauksessa annettu tämän lain 12 §:n perusteella välttämättömänä huolenpitona ruokaa tai lääkkeitä taikka 21 §:ssä tarkoitettua tilapäistä asumispalvelua.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvina sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin tässä tai muussa laissa säädetään:

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvina sosiaalipalveluina on huolehdittava myös kehitysvammaisten erityishuollosta, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista, toimeentulotuen antamisesta hyvinvointialueella oleskelevalle henkilölle, sosiaalisen luoton myöntämisestä hyvinvointialueen asukkaille, kuntouttavasta työtoiminnasta, päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoon kuuluvista palveluista, omaishoidon tuen, perhehoidon, lasten ja nuorten huollon, lastensuojelun, adoptioneuvonnan, perheasioiden sovittelun, lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen vahvistamiseen ja ratkaisemiseen liittyvien tehtävien sekä päätösten täytäntöönpanossa toimitettavaan sovitteluun kuuluvien toimenpiteiden ja lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian tuomioistuinsovitteluun kuuluvien asiantuntijapalveluiden, isyyden ja äitiyden selvittämiseen ja vahvistamiseen liittyvien tehtävien sekä opiskeluhuollon järjestämisestä sen mukaan kuin niistä lisäksi erikseen säädetään:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
13) isyyslaissa (700/1975);	13) isyyslaissa *(11/2015)*; *13 a) äitiyslaissa (253/2018);*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
24 §	24 §
Päihdetyö	*Päihdetyö*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sosiaalihuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun kunnassa tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa.	Sosiaalihuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden *muun hyvinvointialueella* tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa. *Hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 10 §:ssä.*
25 §	25 §
Mielenterveystyö	*Mielenterveystyö*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sosiaalihuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.	Sosiaalihuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. *Hyvinvointialueen vastuusta yhteen sovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:ssä.*
27 §	27 §
Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta	*Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta*
Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonnalla huolehditaan siitä, että lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu tapaamisoikeus toteutuu lapsen edun mukaisesti. Tapaamisten valvonta perustuu joko sosiaalilautakunnan vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen, jossa määritellään tarvittavien toimenpiteiden sisältö.	Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonnalla huolehditaan siitä, että lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu tapaamisoikeus toteutuu lapsen edun mukaisesti. Tapaamisten valvonta perustuu joko *lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitetun viranomaisen* vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen, jossa määritellään tarvittavien toimenpiteiden sisältö.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

27 b §

Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaa

Kunta voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana.

— — — — — — — — — — — — — — —

29 a §

Sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyö

Sosiaalipäivystystä on järjestettävä terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön yhteydessä ja 4 momentissa tarkoitetun perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä. Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä vastaavat yhteistyössä sairaanhoitopiirien kanssa ne kunnat, joiden alueella tässä momentissa tarkoitetut terveydenhuollon yksiköt sijaitsevat.

— — — — — — — — — — — — — — —

Alueen sosiaalipäivystyksen tehtävänä on yhteistyössä terveydenhuoltolain 46 §:ssä tarkoitetun ensihoitokeskuksen kanssa:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) osallistua alueellaan varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen häiriötilanteiden ja suuronnettomuuksien varalle yhdessä muiden viranomaisten, toimijoiden ja erityisvastuualueiden kanssa siten, että suunnitelmat muodostavat kansallisen kokonaisuuden.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 §

Sosiaalihuollon saatavuus ja saavutettavuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Yleiset kunnalliset sosiaalipalvelut on toteu-

Ehdotus

27 b §

Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaa

Hyvinvointialue voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana.

— — — — — — — — — — — — — — —

29 a §

Sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyö

Sosiaalipäivystystä on järjestettävä terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön yhteydessä ja 4 momentissa tarkoitetun perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä. Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä vastaavat *ne hyvinvointialueet*, joiden alueella tässä momentissa tarkoitetut terveydenhuollon toimintayksiköt sijaitsevat.

— — — — — — — — — — — — — — —

Alueen sosiaalipäivystyksen tehtävänä on yhteistyössä terveydenhuoltolain 46 §:ssä tarkoitetun ensihoitokeskuksen kanssa:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) osallistua alueellaan varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen häiriötilanteiden ja suuronnettomuuksien varalle yhdessä muiden viranomaisten, toimijoiden ja *yhteistoiminta-alueiden* ensihoitokeskusten kanssa siten, että suunnitelmat muodostavat kansallisen kokonaisuuden.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 §

Sosiaalihuollon saatavuus ja saavutettavuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Yleiset *hyvinvointialueen* sosiaalipalvelut on toteutettava siten, että ne soveltuvat kaikille

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tettava siten, että ne soveltuvat kaikille asiakkaille. Tarvittaessa avun ja tuen tarpeessa oleva henkilö on ohjattava erityispalvelujen piiriin. Palvelut on lähtökohtaisesti toteutettava siten, että niihin on mahdollista hakeutua oma-aloitteisesti riittävän aikaisessa vaiheessa.	asiakkaille. Tarvittaessa avun ja tuen tarpeessa oleva henkilö on ohjattava erityispalvelujen piiriin. Palvelut on lähtökohtaisesti toteutettava siten, että niihin on mahdollista hakeutua oma-aloitteisesti riittävän aikaisessa vaiheessa.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
33 a §	33 a §
Sosiaalipalvelujen kokoaminen alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen	*Sosiaalipalvelujen kokoaminen alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Erikoissairaanhoidon työnjaosta ja keskittämisestä säädetään terveydenhuoltolaissa.	Erikoissairaanhoidon työnjaosta ja keskittämisestä säädetään terveydenhuoltolaissa. *Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin säädetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 9 §:ssä.*
33 b §	(kumotaan)
Sosiaalihuollon valmiuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät	
Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan viranomaisen tulee valmiussuunnitelmin sekä häiriötilanteissa että poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin ja muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. *Sosiaalihuollon valmiussuunnitelmat tulee sovittaa yhteen kunnan muiden hallintokuntien valmiussuunnitelmien kanssa.*	
33 c §	(kumotaan)
Tilannekuvan muodostaminen ja välittäminen	
Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan viranomaisen tulee omalla alueellaan: *1) koota ja analysoida tietoa sellaisista häiriöistä ja niiden uhkista, jotka vaarantavat väestön sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin sekä sosiaalihuollon toteuttamisen;* *2) muodostaa ja ylläpitää sosiaalihuollon valmiutta kuvaavaa tilannekuvaa, joka sisältää tiedot vallitsevista olosuhteista, palvelujärjestelmän toiminnasta ja kuormituksesta,*	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
henkilöstö- ja materiaaliresursseista sekä tukipalveluiden toiminnasta; *3) yhteensovittaa sosiaalihuollon tilannekuva perusterveydenhuollon tilannekuvan kanssa;* *4) luovuttaa välttämättömät 1—3 kohdassa tarkoitetut tiedot salassapitosäännösten estämättä aluehallintovirastolle, alueensa sairaanhoitopiirille, alueensa sairaanhoitopiirin keskussairaalan sijaintikunnan sosiaalihuollon johtavalle viranomaiselle ja sosiaali- ja terveysministeriölle niiden tilannekuvan luomiseksi ja tehtäviensä hoitamiseksi.* *Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot eivät saa sisältää henkilötietoja.*	
33 d §	(kumotaan)
Sosiaalihuollon alueellinen varautuminen	
Sairaanhoitopiirin alueen kuntien tulee laatia keskussairaalan sijaintikunnan sosiaalihuollon viranomaisen johdolla yhteinen sosiaalihuollon valmiussuunnitelma. Valmiussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus menettelystä, jolla yhteistä tilannekuvaa muodostetaan, ylläpidetään ja jaetaan. Valmiussuunnitelma tulee yhteensovittaa terveydenhuollon alueellisen valmiussuunnitelman kanssa. *Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kotipaikan sosiaalihuollon johtava viranomainen osallistuu sosiaalihuollon asiantuntijana terveydenhuoltolain 42 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelun ohjaamiseen.*	
33 e §	(kumotaan)
Valtion osallistuminen valmiuden ylläpitämiseen	
Valtio voi osallistua sosiaalihuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen rahoittamalla sellaista toimintaa, jonka korvaaminen valtion varoista on erityisestä syystä tarkoituksenmukaista. Toimintaa varten sosiaali- ja terveysministeriö voi nimetä ja valtuuttaa valtakunnallisia toimijoita.	
34 §	34 §

Voimassa oleva laki

Sosiaalihuollon asiakkuuden alkaminen ja päättyminen

Sosiaalihuoltoasia tulee vireille hakemuksesta tai kun kunnan sosiaalihuollon työntekijä on muutoin tehtävissään saanut tietää mahdollisesti sosiaalipalvelujen tarpeessa olevasta henkilöstä.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, sosiaalikuraattori taikka sosiaalitoimen, opetustoimen, liikuntatoimen, lasten päivähoidon, pelastuslaitoksen, Hätäkeskuslaitoksen, Tullin, poliisin, Rikosseuraamuslaitoksen, työ- ja elinkeinoviranomaisen, Kansaneläkelaitoksen tai ulosottoviranomaisen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää henkilöstä, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, hänen on ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa otettava yhteyttä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

36 §

Palvelutarpeen arviointi

Kun kunnallisen sosiaalihuollon palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, hänen on huolehdittava, että henkilön kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai

Ehdotus

Sosiaalihuollon asiakkuuden alkaminen ja päättyminen

Sosiaalihuoltoasia tulee vireille hakemuksesta tai kun *hyvinvointialueen* sosiaalihuollon työntekijä on muutoin tehtävissään saanut tietää mahdollisesti sosiaalipalvelujen tarpeessa olevasta henkilöstä.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, sosiaalikuraattori taikka sosiaalitoimen, opetustoimen, liikuntatoimen, lasten päivähoidon, pelastuslaitoksen, Hätäkeskuslaitoksen, Tullin, poliisin, Rikosseuraamuslaitoksen, työ- ja elinkeinoviranomaisen, Kansaneläkelaitoksen tai ulosottoviranomaisen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää henkilöstä, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, hänen on ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa otettava yhteyttä *hyvinvointialueen* sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

36 §

Palvelutarpeen arviointi

Kun *hyvinvointialueen* sosiaalihuollon palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, hänen on huolehdittava, että henkilön kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnalliseen viranomaiseen palvelujen saamiseksi, jos:	läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan *hyvinvointialueen* viranomaiseen palvelujen saamiseksi, jos:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
44 §	44 §
Asiakkaan hoidossa olevan henkilön tilanteen selvittäminen	*Asiakkaan hoidossa olevan henkilön tilanteen selvittäminen*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Riittävän hoidon ja tuen saaminen on tarvittaessa varmistettava tapaamalla lasta tai muuta hoidettavaa henkilöä. Velvollisuudesta ilmoittaa sosiaalihuollon tarpeesta kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle säädetään 35 §:ssä.	Riittävän hoidon ja tuen saaminen on tarvittaessa varmistettava tapaamalla lasta tai muuta hoidettavaa henkilöä. Velvollisuudesta ilmoittaa sosiaalihuollon tarpeesta *hyvinvointialueen* sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle säädetään 35 §:ssä.
47 §	47 §
Omavalvonta	*Omavalvonta*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan omavalvontaan sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ssä säädetään.*
48 §	48 §
Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus	*Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.	Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta *hyvinvointialueen* sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Kunnan ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 47 §:ssä tarkoitettuun omavalvontasuunnitelmaan. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.	*Hyvinvointialueen* ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 47 §:ssä tarkoitettuun omavalvontasuunnitelmaan. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Voimassa oleva laki

49 a §

Henkilöstö

Sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä.

Jokaisen kunnan käytettävissä tulee olla asiakastyöhön osallistuvan virkasuhteisen sosiaalityöntekijän palveluja.

50 §

Oikaisuvaatimus

Edellä 45 ja 46 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua kunnalliselta sosiaalihuollosta vastaavalta toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

51 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Kunnallisen sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus voidaan antaa valitusaikana myös toimielimelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallinto-oikeudelle.

52 §

Täytäntöönpano

Kunnan viranhaltijan tai toimielimen tekemä päätös voidaan muutoksenhausta huolimatta panna täytäntöön, jos päätöksen laatu edellyttää viivytyksetöntä täytäntöönpanoa ja se ei vaaranna turvallisuutta, tai jos päätöksen voimaan tulemista ei voida palvelujen järjestämisestä johtuvista syistä siirtää tuonnemmaksi ja hyvinvointialue on määrännyt päätöksen heti täytäntöön pantavaksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

49 a §

Henkilöstö

Sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten *hyvinvointialueen* käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä.

Jokaisen *hyvinvointialueen* käytettävissä tulee olla asiakastyöhön osallistuvan virkasuhteisen sosiaalityöntekijän palveluja.

50 §

Oikaisuvaatimus

Edellä 45 ja 46 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *hyvinvointialueelta noudattaen, mitä* hallintolaissa säädetään.

51 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Hyvinvointialueen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen noudattaen, mitä *oikeudenkäynnistä hallinto-asioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään. Valitus voidaan antaa valitusaikana myös *hyvinvointialueelle*, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallintotuomioistuimelle.

52 §

Täytäntöönpano

Hyvinvointialueen tekemä päätös voidaan muutoksenhausta huolimatta panna täytäntöön, jos päätöksen laatu edellyttää viivytyksetöntä täytäntöönpanoa eikä täytäntöönpano vaaranna turvallisuutta, tai jos päätöksen voimaan tulemista ei voida palvelujen järjestämisestä johtuvista syistä siirtää tuonnemmaksi ja hyvinvointialue on määrännyt päätöksen heti täytäntöön pantavaksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

55 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain perusteella järjestettyihin sosiaalipalveluihin sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704 /2009), jollei lailla toisin säädetä.

57 §

Sosiaalihuollon järjestämisen henkilöllinen soveltamisala

Jos henkilö oleskelee säännönmukaisesti tai pidempiaikaisesti työn, opiskelun tai vastaavien syiden vuoksi kotikuntansa ulkopuolella, eikä hänen kotikuntansa kotikuntalain 3 §:n 1 kohdan perusteella muutu, hän voi hakea sosiaalipalveluja kunnasta, jossa hän oleskelee. Henkilön kotikunnalla ei ole kuitenkaan velvollisuutta järjestää sosiaalihuoltoa ulkomailla oleskelevalle henkilölle, ellei muualla toisin säädetä.

58 §

Kiireellisen laitoshuollon järjestäminen

Kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa kunnan on huolehdittava laitoshuollon ja muiden sosiaalipalveluiden järjestämisestä muullekin kunnassa oleskelevalle henkilölle kuin kunnan asukkaalle.

Milloin laitoshuollon tarpeen arvioidaan kestävän yli 14 vuorokautta, sosiaalihuollosta vastaavan kunnallisen toimielimen on viipymättä ilmoitettava laitoshuollon järjestämisestä sen kunnan toimielimelle, jolle huollon järjestäminen olisi kuulunut.

59 §

Henkilön siirtäminen omaan kuntaan

Ehdotus

55 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain perusteella järjestettyihin sosiaalipalveluihin sovelletaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia) sekä hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/)*, jollei lailla toisin säädetä.

57 §

Sosiaalihuollon järjestämisen henkilöllinen soveltamisala

Jos henkilö oleskelee säännönmukaisesti tai pidempiaikaisesti työn, opiskelun tai vastaavien syiden vuoksi kotikuntansa ulkopuolella ja hänen kotikuntansa pysyy kotikuntalain 3 §:n 1 kohdan nojalla ennallaan, hän voi hakea sosiaalipalveluja *hyvinvointialueelta*, jossa hän oleskelee. Henkilön *kotikunnan mukaisella hyvinvointialueella* ei ole kuitenkaan velvollisuutta järjestää sosiaalihuoltoa ulkomailla oleskelevalle henkilölle, ellei laissa toisin säädetä.

58 §

Kiireellisen laitoshuollon järjestäminen

Kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa *hyvinvointialueen* on huolehdittava laitoshuollon ja muiden sosiaalipalveluiden järjestämisestä muullekin *hyvinvointialueen alueella* oleskelevalle henkilölle kuin *hyvinvointialueen* asukkaalle.

Milloin laitoshuollon tarpeen arvioidaan kestävän yli 14 vuorokautta, sosiaalihuollosta vastaavan *hyvinvointialueen* on viipymättä ilmoitettava laitoshuollon järjestämisestä *sille hyvinvointialueelle*, jolle huollon järjestäminen kuuluu.

59 §

Henkilön siirtäminen ***omalle hyvinvointialueelle***

Voimassa oleva laki

Milloin muulle kuin kunnan asukkaalle on annettu 58 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa laitoshuoltoa, jonka tarve arvioidaan pitkäaikaiseksi, voi hallinto-oikeus oikeuttaa sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen toimittamaan henkilön siihen kuntaan, jonka asukas hän on.

Laitoshuoltoa saavan henkilön pyynnöstä on toimielimen kuitenkin aina ryhdyttävä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin henkilön siirtämiseksi siihen kuntaan, jonka asukas hän on.

Hakemus 1 momentissa tarkoitetusta siirrosta on tehtävä sille hallinto-oikeudelle, jonka toimialueella laitoshuoltoa antanut kunta on.

— — — — — — — — — — — — — — —

60 §

Toisen kunnan sosiaalipalvelujen ja hoitopaikan hakeminen

Se, joka haluaa muuttaa toisen kunnan asukkaaksi, mutta ei ikänsä, vammaisuutensa tai muun sellaisen syyn vuoksi kykene asumaan siellä itsenäisesti, voi hakea tämän kunnan sosiaalipalveluja ja hoitopaikkaa samoin perustein kuin jos olisi kunnan asukas. Kunnan tulee välittömästi ilmoittaa hakemuksesta ja sen käsiteltäväksi ottamisesta hakijan kotikunnalle. Kunnan tulee käsitellä hakemus, arvioida hakijan palvelutarve yhteistyössä tämän kotikunnan kanssa ja tehdä asiassa päätös. Hakemusta ei kuitenkaan käsitellä, jos hakija on jo tehnyt vastaavan hakemuksen toiseen kuntaan ja asian käsittely on vielä kesken.

Jos kunta päättää 1 momentissa säädetyin tavoin palvelun myöntämisestä, hakijan on kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta ilmoitettava kunnalle palvelun vastaanottamisesta. Hakijalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta muuttaa osoitettuun hoitopaikkaan. Jos hakija laiminlyö edellä säädettyjen määräaikojen noudattamisen, hänen oikeutensa päätöksen mukaisiin palveluihin raukeaa.

Ehdotus

Milloin muulle kuin *hyvinvointialueen* asukkaalle on annettu 58 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa laitoshuoltoa, jonka tarve arvioidaan pitkäaikaiseksi, voi hallinto-oikeus oikeuttaa *hyvinvointialueen* toimittamaan henkilön *sille hyvinvointialueelle*, jonka asukas hän on.

Laitoshuoltoa saavan henkilön pyynnöstä on *hyvinvointialueen* kuitenkin aina ryhdyttävä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin henkilön siirtämiseksi *sille hyvinvointialueelle*, jonka asukas hän on.

Hakemus 1 momentissa tarkoitetusta siirrosta on tehtävä sille hallinto-oikeudelle, jonka toimialueella laitoshuoltoa *antaneen hyvinvointialueen alue* on.

— — — — — — — — — — — — — — —

60 §

*Toisen **hyvinvointialueen** sosiaalipalvelujen ja hoitopaikan hakeminen*

Se, joka haluaa muuttaa toisen *hyvinvointialueen* asukkaaksi, mutta ei ikänsä, vammaisuutensa tai muun sellaisen syyn vuoksi kykene asumaan siellä itsenäisesti, voi hakea tämän *hyvinvointialueen* sosiaalipalveluja ja hoitopaikkaa samoin perustein kuin jos olisi kyseisen *hyvinvointialueen* asukas. *Hyvinvointialueen* tulee välittömästi ilmoittaa hakemuksesta ja sen käsiteltäväksi ottamisesta *sille hyvinvointialueelle, jonka alueella hakijan kotikunta on*. *Hyvinvointialueen* tulee käsitellä hakemus, arvioida hakijan palvelutarve yhteistyössä *sen hyvinvointialueen kanssa, jonka alueella hakijan kotikunta on* ja tehdä asiassa päätös. Hakemusta ei kuitenkaan käsitellä, jos hakija on jo tehnyt vastaavan hakemuksen toiselle *hyvinvointialueelle* ja asian käsittely on vielä kesken.

Jos *hyvinvointialue* päättää 1 momentissa säädetyin tavoin palvelun myöntämisestä, hakijan on kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta ilmoitettava *hyvinvointialueelle* palvelun vastaanottamisesta. Hakijalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta muuttaa osoitettuun hoitopaikkaan. Jos hakija laiminlyö edellä säädettyjen määräaikojen noudattamisen, hänen oikeutensa päätöksen mukaisiin palveluihin raukeaa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

49.

Laki

sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalisesta luototuksesta annetun lain (1133/2002) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti sekä 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 1729/2009 ja 11 § laissa 1315/2014 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Sosiaalisen luototuksen järjestäminen ja toimeenpano	*Sosiaalisen luototuksen järjestäminen ja toimeenpano*
Kunta voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Jos kunta päättää järjestää sosiaalista luototusta, kunnan tulee määritellä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet ottaen huomioon, mitä tässä laissa säädetään. *Tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaa kunnassa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin (toimielin).*	*Hyvinvointialue* voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Jos *hyvinvointialue* päättää järjestää sosiaalista luototusta, *hyvinvointialueen* tulee määritellä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet ottaen huomioon, mitä tässä laissa säädetään. (kumotaan)
3 §	3 §
Suhde muuhun lainsäädäntöön	*Suhde muuhun lainsäädäntöön*
Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009), jollei lailla toisin säädetä. — — — — — — — — — — — — — — —	*Hyvinvointialueen* tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia (/)* sekä *hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/)*, jollei lailla toisin säädetä. — — — — — — — — — — — — — — —
4 §	4 §
Sosiaalisen luoton myöntäminen	*Sosiaalisen luoton myöntäminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sosiaalisen luoton myöntämisestä päättää hakemuksesta sen kunnan toimielin, jossa henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.	Sosiaalisen luoton myöntämisestä päättää hakemuksesta *se hyvinvointialue, jonka alueella* henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.

Voimassa oleva laki

Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä on luotonsaajalle annettava tiedot kunnan määrittelemistä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteista kirjallisena.

8 §

Sosiaalisen luoton eräännyttäminen

Jos kunnalla on sopimuksen mukaan oikeus luotonsaajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, saa kunta vedota sanottuun oikeuteen, jos:

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa voimaan 1 momentissa tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästymisestä ja viivästyminen johtuu luotonsaajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi milloin tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi kunnalle luotonantajana ilmeisen kohtuutonta.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Muutoksenhaku

Kunnan tämän lain mukaiseen sosiaalista luottoa koskevaan päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta ja sosiaalista luottoa koskevasta sopimuksesta johtuvat riidat käsitellään hallinto-oikeudessa sen mukaan kuin sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään.

Ehdotus

Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä on luotonsaajalle annettava tiedot *hyvinvointialueen* määrittelemistä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteista kirjallisena.

8 §

Sosiaalisen luoton eräännyttäminen

Jos *hyvinvointialueella* on sopimuksen mukaan oikeus luotonsaajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, saa *hyvinvointialue* vedota sanottuun oikeuteen, jos:

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueella ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa voimaan 1 momentissa tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästymisestä ja viivästyminen johtuu luotonsaajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi milloin tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi *hyvinvointialueelle* luotonantajana ilmeisen kohtuutonta.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

_____

50.

Laki

kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 2 §:n 1 ja 9 kohta, 5 §:n 1 ja 3—6 momentti, 6 §, 8 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 3 ja 5 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 12 §, 13 §:n otsikko ja 1 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 § ja 27 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 kohta, 5 §:n 4 momentti, 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja 12 § laissa 937/2012, 5 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentti, 8 §:n 5 momentti ja 10 §:n 1 momentti laissa 314/2010, 6 §, 13 §:n otsikko ja 1 momentti, 23 §:n 1 momentti ja 24 §:n 1 momentti laissa 702/2020, 8 §:n 3 momentti, 15 § ja 16 §:n 1 momentti laissa 1372/2014, 25 § laissa 1719/2009 ja 27 §:n 2 momentti laissa 936/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *aktivointisuunnitelmalla* pitkään työttömänä olleelle henkilölle työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jonka työ- ja elinkeinotoimisto ja kunta laativat yhdessä henkilön kanssa;

— — — — — — — — — — — — — — —

9) *valtion korvauksella* työllisyysmäärärahoista kunnalle maksettavaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamista;

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Aktivointisuunnitelman laatiminen

Työ- ja elinkeinotoimisto ja kunta ovat velvolliset laatimaan aktivointisuunnitelman yhteistyössä 3 §:ssä tarkoitetun henkilön kanssa. Aktivointisuunnitelma on uudistettava siihen saakka, kun henkilö täyttää työttömyysturvalain 5 luvun 3 tai 7 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunta on velvollinen viipymättä aloittamaan toimenpiteet aktivointisuunnitelman laatimiseksi henkilölle, joka täyttää 3 §:n 1

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *aktivointisuunnitelmalla* pitkään työttömänä olleelle henkilölle työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jonka työ- ja elinkeinotoimisto ja *hyvinvointialue* laativat yhdessä henkilön kanssa;

— — — — — — — — — — — — — — —

9) *valtion korvauksella* työllisyysmäärärahoista *hyvinvointialueelle* maksettavaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamista;

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Aktivointisuunnitelman laatiminen

Työ- ja elinkeinotoimisto ja *hyvinvointialue* ovat velvolliset laatimaan aktivointisuunnitelman yhteistyössä 3 §:ssä tarkoitetun henkilön kanssa. Aktivointisuunnitelma on uudistettava siihen saakka, kun henkilö täyttää työttömyysturvalain 5 luvun 3 tai 7 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon.

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialue on velvollinen viipymättä aloittamaan toimenpiteet aktivointisuunnitelman laatimiseksi henkilölle, joka täyttää 3 §:n

Voimassa oleva laki

momentin 3 kohdan tai 2 momentin 3 kohdan edellytykset.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee ennen toimenpiteiden aloittamista varmistua, että henkilön kanssa on tehty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:n mukainen työllistymissuunnitelma. Kunnan tulee ennen toimenpiteiden aloittamista varmistua, että työ- ja elinkeinotoimisto on tehnyt henkilön kanssa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:n mukaisen työllistymissuunnitelman tai että työ- ja elinkeinotoimisto on varannut tämän lain 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle henkilölle tilaisuuden julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettuun työnhakijan haastatteluun. Jos työllistymissuunnitelmaa ei ole voitu tehdä tai tilaisuutta työnhakijan haastatteluun varata sen johdosta, ettei henkilön työnhaku ole ollut voimassa, kunnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin aktivointi-suunnitelman laatimiseksi.

Aktivointisuunnitelman kestosta, muuttamisesta ja keskeytyneen suunnitelman jatkamisesta sovitaan kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston ja henkilön kesken. Asiakkaalla on mahdollisuus käyttää apunaan tukihenkilöä aktivointisuunnitelman laadinnassa ja uudistamisessa.

Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta tekee päätöksen siitä, onko suunnitelma katsottava keskeytyneeksi. Suunnitelma voidaan katsoa keskeytyneeksi kuukauden kuluttua siitä, kun henkilö on työllistynyt työhön tai yritystoimintaan taikka aloittanut ammattiin tai tutkintoon johtavat päätoimiset opinnot. Ennen keskeytyspäätöksen tekemistä työ- ja elinkeinotoimiston tai kunnan on kuultava henkilöä.

6 §

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen

Kuntouttavan työtoiminnan järjestää kunta.

Kunta vastaa riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta siitä, että toiminta järjestetään tämän lain mukaisesti ja aktivointisuunnitelmassa tai monialaisessa työllistymissuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Ehdotus

1 momentin 3 kohdassa tai 2 momentin 3 kohdassa säädetyt edellytykset.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee ennen toimenpiteiden aloittamista varmistua, että henkilön kanssa on tehty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:n mukainen työllistymissuunnitelma. *Hyvinvointialueen* tulee ennen toimenpiteiden aloittamista varmistua, että työ- ja elinkeinotoimisto on tehnyt henkilön kanssa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:n mukaisen työllistymissuunnitelman tai että työ- ja elinkeinotoimisto on varannut edellä 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle henkilölle tilaisuuden julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettuun työnhakijan haastatteluun. Jos työllistymissuunnitelmaa ei ole voitu tehdä tai tilaisuutta työnhakijan haastatteluun varata sen johdosta, ettei henkilön työnhaku ole ollut voimassa, *hyvinvointialueen* tulee ryhtyä toimenpiteisiin aktivointisuunnitelman laatimiseksi.

Aktivointisuunnitelman kestosta, muuttamisesta ja keskeytyneen suunnitelman jatkamisesta sovitaan *hyvinvointialueen*, työ- ja elinkeinotoimiston ja henkilön kesken. Asiakkaalla on mahdollisuus käyttää apunaan tukihenkilöä aktivointisuunnitelman laadinnassa ja uudistamisessa.

Työ- ja elinkeinotoimisto tai *hyvinvointialue* tekee päätöksen siitä, onko suunnitelma katsottava keskeytyneeksi. Suunnitelma voidaan katsoa keskeytyneeksi kuukauden kuluttua siitä, kun henkilö on työllistynyt työhön tai yritystoimintaan taikka aloittanut ammattiin tai tutkintoon johtavat päätoimiset opinnot. Ennen keskeytyspäätöksen tekemistä työ- ja elinkeinotoimiston tai *hyvinvointialueen* on kuultava henkilöä.

6 §

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen

Kuntouttavan työtoiminnan järjestää *hyvinvointialue.*

Hyvinvointialue vastaa riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta siitä, että toiminta järjestetään tämän lain mukai-

Voimassa oleva laki

Kuntouttavan työtoiminnan kustannuksia korvataan kunnalle valtion varoista tämän lain mukaisesti.

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuntouttavaa työtoimintaa, jos henkilö:

1) työskentelee muutoin kuin satunnaisesti työ- tai virkasuhteessa tehtävässä työssä, jonka säännöllinen työaika ylittää kahdeksan tuntia viikossa;

2) työllistyy päätoimisesti työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetussa yritystoiminnassa tai on aloittamassa päätoimista yritystoimintaa;

3) on työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettu päätoiminen opiskelija; tai

4) osallistuu työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun.

8 §

Aktivointisuunnitelman sisältö

Aktivointisuunnitelmaan merkitään:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) arvio aikaisempien työllistymissuunnitelmien ja kunnan tekemien henkilöä koskevien suunni-telmien toteutumisesta; sekä

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja henkilö yhdessä arvioivat, että henkilö ei työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön, aktivointisuunnitelmaan tulee sisältyä kuntouttava työtoiminta tai erityislakien mukaisesti sellaisia sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja, jotka parantavat henkilön työ- ja toimintakykyä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Aktivointisuunnitelman allekirjoittavat työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja henkilö.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Kuntouttava työtoiminta aktivointisuunnitelmassa ja monialaisessa työllistymissuunnitelmassa

Ehdotus

sesti ja aktivointisuunnitelmassa tai monialaisessa työllistymissuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Kuntouttavan työtoiminnan kustannuksia korvataan *hyvinvointialueelle* valtion varoista tämän lain mukaisesti.

Hyvinvointialueella ei ole velvollisuutta järjestää kuntouttavaa työtoimintaa, jos henkilö:

1) työskentelee muutoin kuin satunnaisesti työ- tai virkasuhteessa tehtävässä työssä, jonka säännöllinen työaika ylittää kahdeksan tuntia viikossa;

2) työllistyy päätoimisesti työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetussa yritystoiminnassa tai on aloittamassa päätoimista yritystoimintaa;

3) on työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettu päätoiminen opiskelija; tai

4) osallistuu työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun.

8 §

Aktivointisuunnitelman sisältö

Aktivointisuunnitelmaan merkitään:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) arvio aikaisempien työllistymissuunnitelmien ja *hyvinvointialueen* tekemien henkilöä koskevien suunnitelmien toteutumisesta; sekä

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos työ- ja elinkeinotoimisto, *hyvinvointialue* ja henkilö yhdessä arvioivat, että henkilö ei työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön, aktivointisuunnitelmaan tulee sisältyä kuntouttava työtoiminta tai erityislakien mukaisesti sellaisia sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja, jotka parantavat henkilön työ- ja toimintakykyä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Aktivointisuunnitelman allekirjoittavat työ- ja elinkeinotoimisto*, hyvinvointialue* ja henkilö.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Kuntouttava työtoiminta aktivointisuunnitelmassa ja monialaisessa työllistymissuunnitelmassa

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — — —

Ennen suunnitelman allekirjoittamista on työvoimatoimiston ja kunnan informoitava henkilöä kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen perusteella maksettavista etuuksista ja korvauksista.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan

Henkilöllä, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset, on velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja kunnan kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Oikeus salassa pidettäviin tietoihin ja aktivointisuunnitelman tallentaminen

Aktivointisuunnitelman laatimiseen 5 §:n 1 momentin mukaisesti osallistuvilla ja suunnitelmaa laadittaessa asiantuntijoina 8 §:n 4 momentin mukaisesti käytettävillä henkilöillä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen aktivointisuunnitelman laatimiseksi henkilöä koskevat välttämättömät tiedot. Aktivointisuunnitelma talletetaan kunnan sosiaalihuollon henkilörekisteriin ja työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän henkilöasiakasrekisteriin.

13 §

Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottaminen

Kunta voi tuottaa kuntouttavan työtoiminnan palvelut itse, tekemällä kirjallisen sopimuksen kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottamisesta toisen kunnan tai kuntayhtymän taikka rekisteröidyn yhdistyksen, rekisteröidyn säätiön, valtion viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan kanssa.

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — — —

Ennen suunnitelman allekirjoittamista on työvoimatoimiston ja *hyvinvointialueen* informoitava henkilöä kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen perusteella maksettavista etuuksista ja korvauksista.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan

Henkilöllä, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset, on velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja *hyvinvointialueen* kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Oikeus salassa pidettäviin tietoihin ja aktivointisuunnitelman tallentaminen

Aktivointisuunnitelman laatimiseen 5 §:n 1 momentin mukaisesti osallistuvilla henkilöillä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen aktivointisuunnitelman laatimiseksi henkilöä koskevat välttämättömät tiedot. Aktivointisuunnitelma talletetaan *hyvinvointialueen* sosiaalihuollon henkilörekisteriin ja työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän henkilöasiakasrekisteriin.

13 §

Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottaminen

Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottamiseen sovelletaan, mitä hyvinvointialueista annetun lain (/) 9 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

Kunnan tulee antaa tieto työ- ja elinkeinotoimistolle kuntouttavan työtoiminnan tuottamisesta tekemästään sopimuksesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Kuntouttavan työtoiminnan rajoitukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Kuntouttavalla työtoiminnalla ei saa korvata virkasuhteessa tai työsuhteessa tehtävää työtä. Kuntouttava työtoiminta ei saa aiheuttaa kunnan tai muun toiminnan toteuttajan palveluksessa ole-vien työntekijöiden irtisanomisia tai lomauttamisia, eikä heidän työolosuhteidensa tai etuuksiensa huonontumista.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Kuntouttava työtoiminta eräissä tapauksissa

Työmarkkinatukeen oikeutetulle tai työttömyydestä johtuen toimeentulotukea pääasiallisena tulonaan saavalle tai työttömyyspäivärahaa saavalle henkilölle voidaan hänen pyynnöstään järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ennen 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä määräaikoja, jos kunta ja työ- ja elinkeinotoimisto varattuaan henkilölle tilaisuuden tulla kuulluksi arvioivat kuntouttavan työtoiminnan parhaiten tukevan henkilön elämänhallintaa ja työllistymisedellytyksiä. Ennen toiminnan järjestämistä on laadittava kuntouttavaa työtoimintaa koskeva aktivointisuunnitelma siten kuin 3 luvussa säädetään tai monialainen työllistymissuunnitelma siten kuin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa säädetään. Henkilön on esitettävä kuntouttavaa työtoimintaa koskeva pyyntö työ- ja elinkeinotoimistolle tai kunnalle.

16 §

Ilmoitus kuntouttavan työtoiminnan alkamisesta

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Kuntouttavan työtoiminnan rajoitukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Kuntouttavalla työtoiminnalla ei saa korvata virkasuhteessa tai työsuhteessa tehtävää työtä. Kuntouttava työtoiminta ei saa aiheuttaa *hyvinvointialueen* tai muun toiminnan toteuttajan palveluksessa olevien työntekijöiden irtisanomisia tai lomauttamisia eikä heidän työolosuhteidensa tai etuuksiensa huonontumista.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Kuntouttava työtoiminta eräissä tapauksissa

Työmarkkinatukeen oikeutetulle tai työttömyydestä johtuen toimeentulotukea pääasiallisena tulonaan saavalle tai työttömyyspäivärahaa saavalle henkilölle voidaan hänen pyynnöstään järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ennen 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä määräaikoja, jos *hyvinvointialue* ja työ- ja elinkeinotoimisto varattuaan henkilölle tilaisuuden tulla kuulluksi arvioivat kuntouttavan työtoiminnan parhaiten tukevan henkilön elämänhallintaa ja työllistymisedellytyksiä. Ennen toiminnan järjestämistä on laadittava kuntouttavaa työtoimintaa koskeva aktivointisuunnitelma siten kuin 3 luvussa säädetään tai monialainen työllistymissuunnitelma siten kuin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa säädetään. Henkilön on esitettävä kuntouttavaa työtoimintaa koskeva pyyntö työ- ja elinkeinotoimistolle tai *hyvinvointialueelle*.

16 §

Ilmoitus kuntouttavan työtoiminnan alkamisesta

Voimassa oleva laki

Ennen kuin henkilö aloittaa aktivointisuunnitelman tai monialaisen työllistymissuunnitelman mukaisen kuntouttavan työtoiminnan, on kunnan ilmoitettava asiasta sille pääluottamusmiehelle, joka edustaa niitä työntekijöitä, jotka lähinnä työskentelevät kuntouttavassa työtoiminnassa olevan henkilön kanssa.

Kunta saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa toiminnan aloittavan henkilön nimen ja 9 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainitut tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

23 §

Tapaturmavakuutus

Kunnan on vakuutettava kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtapaturman ja ammattitaudin varalta noudattaen työtapaturma- ja ammattitautilakia (459/2015). Tällöin kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työnantajasta.

— — — — — — — — — — — — — — —

24 §

Valtion korvaus

Kunnalla on oikeus saada kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä valtion korvauksena 10,09 euroa päivässä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaa henkilöä kohti. Korvaus maksetaan jälkikäteen niiltä päiviltä, joina henkilö osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Rahoitus

Tämän lain nojalla kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009).

Ehdotus

Ennen kuin henkilö aloittaa aktivointisuunnitelman tai monialaisen työllistymissuunnitelman mukaisen kuntouttavan työtoiminnan, on *hyvinvointialueen* ilmoitettava asiasta sille pääluottamusmiehelle, joka edustaa niitä työntekijöitä, jotka lähinnä työskentelevät kuntouttavassa työtoiminnassa olevan henkilön kanssa.

Hyvinvointialue saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa toiminnan aloittavan henkilön nimen ja 9 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainitut tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

23 §

Tapaturmavakuutus

Hyvinvointialueen on vakuutettava kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtapaturman ja ammattitaudin varalta noudattaen työtapaturma- ja ammattitautilakia (459/2015). Tällöin kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työntekijästä, ja *hyvinvointialueeseen* sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään työnantajasta.

— — — — — — — — — — — — — — —

24 §

Valtion korvaus

Hyvinvointialueella on oikeus saada kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä valtion korvauksena 10,09 euroa päivässä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaa henkilöä kohti. Korvaus maksetaan jälkikäteen niiltä päiviltä, joina henkilö osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Rahoitus

Hyvinvointialueen tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia (/)* sekä *hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/).*

Voimassa oleva laki

27 §

Kansaneläkelaitoksen tietojenantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitos toimittaa kunnalle salassapitoa ja muiden tiedon antamista koskevien rajoitusten estämättä tiedot työttömistä alle 25-vuotiaista henkilöistä, joiden pääasiallinen toimeentulo on viimeisten neljän kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen, sekä tiedot 25 vuotta täyttäneistä henkilöistä, joiden pääasiallinen toimeentulo on viimeisten 12 kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen. Tiedot toimitetaan henkilön kotikuntalain mukaiseen kuntaan.

Ehdotus

27 §

Kansaneläkelaitoksen tietojenantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitos toimittaa *hyvinvointialueelle* salassapitoa ja muiden tiedon antamista koskevien rajoitusten estämättä tiedot työttömistä alle 25-vuotiaista henkilöistä, joiden pääasiallinen toimeentulo on viimeisten neljän kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen, sekä tiedot 25 vuotta täyttäneistä henkilöistä, joiden pääasiallinen toimeentulo on viimeisten 12 kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen. Tiedot toimitetaan *hyvinvointialueelle*, *jonka alueella henkilöllä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

51.

Laki

terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 8 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 292/2006 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Terveydenhuolto voidaan järjestää hankkimalla palveluja kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta siten kuin siitä näiden kanssa erikseen sovitaan.	Terveydenhuolto voidaan järjestää hankkimalla palveluja *hyvinvointialueelta* tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta siten kuin siitä näiden kanssa erikseen sovitaan.
9 §	9 §
Jos sairaanhoitopiirin kuntayhtymän sairaala, *kunnallinen* terveyskeskus tai muu julkinen palvelujen tuottaja on antanut terveyden- ja sairaanhoidon palveluja puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle, eikä korvauksesta ole erikseen sovittu, puolustusvoimien suorittama korvaus määräytyy sairaanhoitopiirille ja terveyskeskukselle palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten mukaan.	Jos *hyvinvointialueen* sairaala, terveyskeskus tai muu julkinen palvelujen tuottaja on antanut terveyden- ja sairaanhoidon palveluja Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle eikä korvauksesta ole erikseen sovittu, Puolustusvoimien suorittama korvaus määräytyy *hyvinvointialueelle* palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten mukaan.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

52.

Laki

sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (669/2008) 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 2 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1481/2019 ja 6 §:n 1 momentti laissa 292/2018 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tehtävät

Viraston tehtävänä on huolehtia:

1) terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994), sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015), kansanterveyslaissa (66/1972), työterveyshuoltolaissa (1383/2001), *erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989),* terveydenhuoltolaissa (1326/2010), mielenterveyslaissa (1116/1990), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990), tartuntatautilaissa (1227/2016), terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007), sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007), sosiaalihuoltolaissa (1301/2014), yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011), kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977), terveydensuojelulaissa (763/1994), alkoholilaissa (1102/2017), tupakkalaissa (549/2016) ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) sille säädetystä lupahallinnosta, ohjauksesta ja valvonnasta;

— — — — — — — — — — — — — —

6 §

Tietojen antaminen

Valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, potilasvahinkolauta-

Ehdotus

2 §

Tehtävät

Viraston tehtävänä on huolehtia:

1) terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994), sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015), *hyvinvointialueesta annetussa laissa (/), sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/),* työterveyshuoltolaissa (1383/2001), (kumotaan) terveydenhuoltolaissa (1326/2010), mielenterveyslaissa (1116/1990), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990), tartuntatautilaissa (1227/2016), terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007), sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007), sosiaalihuoltolaissa (1301/2014), yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011), kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977), terveydensuojelulaissa (763/1994), alkoholilaissa (1102/2017), tupakkalaissa (549/2016) ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) sille säädetystä lupahallinnosta, ohjauksesta ja valvonnasta;

— — — — — — — — — — — — — —

6 §

Tietojen antaminen

Valtion ja *hyvinvointialueen* viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, potilasva-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
kunta, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai laitos, yksityisten sosiaalipalvelujen tuottaja sekä apteekki ovat velvollisia pyynnöstä antamaan maksutta virastolle 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään.	hinkolautakunta, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai laitos, yksityisten sosiaalipalvelujen tuottaja sekä apteekki ovat velvollisia pyynnöstä antamaan maksutta virastolle 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

53.

Laki

sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain (1230/2001) 1 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 1558/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta	*Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta*
Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tarkoituksena on luoda ja ylläpitää koko maan kattava alueellinen yhteistyörakenne sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen edistämiseksi sekä sosiaalialan alueellista yhteistyötä edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen turvaamiseksi. Toiminnasta vastaavat alueelliset sosiaalialan osaamiskeskukset (*osaamiskeskus*), joiden toimialueet kattavat kaikki kunnat. Ruotsinkielisen väestön tarpeita varten on lisäksi ruotsinkielinen osaamiskeskus. Osaamiskeskuksista ja niiden toimialueista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.	Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tarkoituksena on luoda ja ylläpitää koko maan kattava alueellinen yhteistyörakenne sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen edistämiseksi sekä sosiaalialan alueellista yhteistyötä edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen turvaamiseksi. Toiminnasta vastaavat alueelliset sosiaalialan osaamiskeskukset (*osaamiskeskus),* joiden toimialueet kattavat *hyvinvointialueet*. Ruotsinkielisen väestön tarpeita varten on lisäksi ruotsinkielinen osaamiskeskus. Osaamiskeskuksista ja niiden toimialueista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.
Osaamiskeskuksen voivat muodostaa kunkin toimialueen kunnat ja kuntayhtymät yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten, maakunnan liittojen, aluehallintovirastojen, järjestöjen ja yritysten sekä muiden sosiaali- ja terveysalalla toimivien eri tahojen kanssa.	Osaamiskeskuksen voivat muodostaa kunkin toimialueen *hyvinvointialueet* yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten, maakunnan liittojen, aluehallintovirastojen, järjestöjen ja yritysten sekä muiden sosiaali- ja terveysalalla toimivien eri tahojen kanssa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

54.

Laki

vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010) 13 §:n 3 momentti, 23 §:n 1 momentin 1 kohta ja 24 §:n 6 kohta, sellaisena kuin niistä on 24 §:n 6 kohta laissa 1330/2010 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
13 §	13 §
Tulkkauspalvelun hakeminen ja puhevallan käyttö	*Tulkkauspalvelun hakeminen ja puhevallan käyttö*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Alaikäisen henkilön puolesta puhevaltaa voi käyttää lapsen edunvalvoja, huoltaja, kunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin tai se, jonka hoidossa lapsi tosiasiallisesti on. Lisäksi 15 vuotta täyttänyt lapsi voi itse käyttää puhevaltaa.	Alaikäisen henkilön puolesta puhevaltaa voi käyttää lapsen edunvalvoja, huoltaja*, hyvinvointialue* tai se, jonka hoidossa lapsi tosiasiallisesti on. Lisäksi 15 vuotta täyttänyt lapsi voi itse käyttää puhevaltaa.
23 §	23 §
Oikeus tietojen saamiseen	*Oikeus tietojen saamiseen*
Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä saada maksutta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:	Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä saada maksutta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:
1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;	1) valtion ja *hyvinvointialueen* viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
24 §	24 §
Oikeus tietojen luovuttamiseen	*Oikeus tietojen luovuttamiseen*
Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:	Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6) apuvälineitä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan järjestävälle kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon viranomaiselle pyynnöstä tiedot Kansaneläkelaitoksen etätulkkausta varten järjestämistä välineistä ja laitteista;	6) apuvälineitä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan järjestävälle *hyvinvointialueelle* pyynnöstä tiedot Kansaneläkelaitoksen etätulkkausta varten järjestämistä välineistä ja laitteista;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

55.

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b §:n 1 ja 2 momentti, 27 §:n 2 momentti ja 40 §, sellaisina kuin niistä ovat 23 b §:n 1 ja 2 momentti laissa 533/2019 sekä 40 § laissa 1550/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 b §

Rajattu lääkkeenmääräämi nen

Kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulle kuuluvassa terveydenhuollon avohoidon toimintayksikössä työskentelevällä sairaanhoitajalla, jolla on riittävä käytännön kokemus ja joka on suorittanut tarvittavan lisäkoulutuksen, on rajattu oikeus määrätä apteekista hoidossa käytettäviä lääkkeitä hoitamalleen potilaalle. Sairaanhoitaja saa määrätä lääkettä silloin, kun kyseessä on potilaan ennalta ehkäisevä hoito, lääkärin määräämän lääkehoidon jatkaminen tai sairaanhoitajan toteamaan hoidon tarpeeseen perustuva lääkehoito (*rajattu lääkkeenmääräämi nen*).

Rajattu lääkkeenmääräämi nen voidaan ottaa käyttöön myös kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulle kuuluvissa sopimuksen perusteella tai kunnan tai kuntayhtymän lukuun muulla tavalla hankittavissa terveydenhuollon avohoidon palveluissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

27 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valtion tai kunnan taikka kuntayhtymän virassa oleva terveydenhuollon ammattihenkilö on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viralta pantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

40 §

Ehdotus

23 b §

Rajattu lääkkeenmääräämi nen

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvassa terveydenhuollon avohoidon toimintayksikössä työskentelevällä sairaanhoitajalla, jolla on riittävä käytännön kokemus ja joka on suorittanut tarvittavan lisäkoulutuksen, on rajattu oikeus määrätä apteekista hoidossa käytettäviä lääkkeitä hoitamalleen potilaalle. Sairaanhoitaja saa määrätä lääkettä silloin, kun kyseessä on potilaan ennalta ehkäisevä hoito, lääkärin määräämän lääkehoidon jatkaminen tai sairaanhoitajan toteamaan hoidon tarpeeseen perustuva lääkehoito (*rajattu lääkkeenmääräämi nen*).

Rajattu lääkkeenmääräämi nen voidaan ottaa käyttöön myös *hyvinvointialueen* järjestämisvastuulle kuuluvissa sopimuksen perusteella tai *hyvinvointialueen* lukuun muulla tavalla hankittavissa terveydenhuollon avohoidon palveluissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

27 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valtion, kunnan, kuntayhtymän taikka *hyvinvointialueen* virassa oleva terveydenhuollon ammattihenkilö on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viralta pantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

40 §

Voimassa oleva laki

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavalta yhteisöltä tai laitokselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Ehdotus

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan, kuntayhtymän ja *hyvinvointialueen* viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläke-laitokselta, vakuutuslaitokselta, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavalta yhteisöltä tai laitokselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset välttämättömät tiedot ja selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

56.

Laki

sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 27 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

27 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläke-turvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköltä, Potilasvakuutuskeskukselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset.

Ehdotus

27 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan, kuntayhtymän *ja hyvinvointialueen* viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköltä, Potilasvakuutuskeskukselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

57.

Laki

yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 3 §:n 4 kohta, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §, 12 §, 13 §, 17:n 2 momentti, 34 §:n 2 momentti sekä 35 §:n 2 ja 3 momentti sellaisina kuin niistä ovat 11 § osaksi laissa 543/2018 ja 13 § laissa 1321/2014 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

4) *valvontaviranomaisella* sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua kunnan toimielintä tai sen määräämää viranhaltijaa, aluehallintovirastoa sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa.

5 §

Vastuu palvelujen laadusta

Yksityisten sosiaalipalvelujen on perustuttava sopimukseen tai kunnan tekemään hallintopäätökseen sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:n mukaisesti laadittuun palvelu-, hoito-, huolto- tai kuntoutussuunnitelmaan taikka muuhun vastaavaan suunnitelmaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Omavalvontasuunnitelma

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut palvelukokonaisuudet. Palvelujen tuottajan on pidettävä omavalvontasuunnitelma julkisesti nähtävänä ja seurattava sen toteutumista.

Ehdotus

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

4) *valvontaviranomaisella hyvinvointialuetta* ja sen määräämää viranhaltijaa, aluehallintovirastoa sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa.

5 §

Vastuu palvelujen laadusta

Yksityisten sosiaalipalvelujen on perustuttava sopimukseen tai *hyvinvointialueen* tekemään hallintopäätökseen sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:n mukaisesti laadittuun palvelu-, hoito-, kuntoutus- tai muuhun vastaavaan suunnitelmaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Omavalvontasuunnitelma

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut palvelukokonaisuudet. Palvelujen tuottajan on pidettävä omavalvontasuunnitelma julkisesti nähtävänä ja seurattava sen toteutumista. *Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on lisäksi noudatettava omavalvonnassa, mitä sosiaali-*

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Lupahakemuksen johdosta tehtävä tarkastus

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen toimintaedellytysten varmistamiseksi aluehallintoviraston on tarkastettava ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja antava toimintayksikkö mahdollisimman pian sen jälkeen, kun toiminnan aloittamista tai muuttamista koskeva lupahakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa. Lisäksi aluehallintoviraston on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä tarkastettava sellainen toimintayksikkö, jota koskeva lupahakemus on tullut vireille Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa. Tarkastukseen voi osallistua aluehallintoviraston pyynnöstä sen kunnan edustaja, jonka alueella sosiaalipalveluja on tarkoitus tuottaa.

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

Ilmoituksenvaraiset palvelut

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka tuottaa muita kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista kunnan toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan. Ilmoituksessa on mainittava vastaavat tiedot kuin lupahakemuksessa. Palvelujen tuottajan, joka on hakenut 7 §:ssä tarkoitettua lupaa, ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta tuottamistaan muista kuin ympärivuorokautisista sosiaalipalveluista, jos ne ilmenevät lupahakemuksesta.

12 §

Ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta

Palvelujen tuottajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta luvan myöntäneelle lu-

Ehdotus

ja terveydenhuollon järjestämisestä (/) annetun lain 40 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Lupahakemuksen johdosta tehtävä tarkastus

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen toimintaedellytysten varmistamiseksi aluehallintoviraston on tarkastettava ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja antava toimintayksikkö mahdollisimman pian sen jälkeen, kun toiminnan aloittamista tai muuttamista koskeva lupahakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa. Lisäksi aluehallintoviraston on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä tarkastettava sellainen toimintayksikkö, jota koskeva lupahakemus on tullut vireille Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa. Tarkastukseen voi osallistua aluehallintoviraston pyynnöstä sen *hyvinvointialueen* edustaja, jonka alueella sosiaalipalveluja on tarkoitus tuottaa.

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

Ilmoituksenvaraiset palvelut

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka tuottaa muita kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista *sille hyvinvointialueelle*, jossa palveluja tuotetaan. Palvelujen tuottajan, joka on hakenut 7 §:ssä tarkoitettua lupaa, ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta tuottamistaan muista kuin ympärivuorokautisista sosiaalipalveluista, jos ne ilmenevät lupahakemuksesta.

12 §

Ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta

Palvelujen tuottajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta luvan myöntäneelle lu-

Voimassa oleva laki

paviranomaiselle tai 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneelle kunnan toimielimelle.

13 §

Kunnan velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle

Kunnan toimielimen on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja.

17 §

Tarkastusoikeus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Lupaviranomainen voi lisäksi pyytää kunnan toimielintä perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön.

34 §

Alue- ja paikallishallinto

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan toimielin ohjaa ja valvoo alueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja.

35 §

Valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava tämän lain mukaisessa valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle. Lisäksi

Ehdotus

paviranomaiselle tai 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneelle *hyvinvointialueelle*.

13 §

***Hyvinvointialueen** velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle*

Hyvinvointialueen on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja.

17 §

Tarkastusoikeus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Lupaviranomainen voi lisäksi pyytää h*yvinvointialuetta* perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön.

34 §

Alue- ja paikallishallinto

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialue ohjaa ja valvoo alueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja *noudattaen, mitä hyvinvointialueista annetussa laissa (/) ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (/) säädetään.*

35 §

Valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on heti ilmoitettava tämän lain mukaisessa valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle. Lisäksi

Voimassa oleva laki

kunnan toimielimen on ilmoitettava aluehallintovirastolle 17 §:n perusteella tekemistään tarkastuksista ja niitä koskevista johtopäätöksistään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava 17–23 §:n perusteella toteuttamistaan valvontatoimista asianomaisille aluehallintovirastoille. Aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimistaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos palvelujen tuottaja on saanut luvan tai hakenut sitä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimistaan niiden kuntien toimielimille, joiden alueella palveluja tuotetaan.

Ehdotus

hyvinvointialueen on ilmoitettava aluehallintovirastolle 17 §:n perusteella tekemistään tarkastuksista ja niitä koskevista johtopäätöksistään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava 17 – 23 §:n perusteella toteuttamistaan valvontatoimista asianomaiselle aluehallintovirastolle. Aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimistaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos palvelujen tuottaja on saanut luvan tai hakenut sitä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimistaan *niille hyvinvointialueille*, joiden alueella palveluja tuotetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

58.

Laki

yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 13 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1549/2009 ja;

muutetaan 6 §:n 1 momentti, 7 §, 18 §, ja 19 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti laissa 377/2009, 7 § laissa 928/2009 ja 18 § laissa 1549/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Vastaavan johtajan tehtävät

Vastaava johtaja vastaa siitä, että terveydenhuollon palveluja annettaessa toiminta täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset. Palvelujen tuottajan toimiessa useammassa kuin yhdessä toimipaikassa vastaavan johtajan on laadittava toiminnan laadun varmistamiseksi palvelujen tuottajan ja sen erillisten toimipaikkojen toiminnan kattava omavalvontasuunnitelma. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä ja laatimisesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Käyttöönottotarkastus

Palvelujen tuottajan on esitettävä terveydenhuollon palvelujen antamiseen käytettävät tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus toimintakunnossa terveyslautakunnan tarkastettaviksi ennen niiden käyttöönottoa.

Terveyslautakunnan alaisen viranhaltijan tulee tarkastaa tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus sekä antaa tarkastuskertomus viipymättä palvelujen tuottajalle.

Ehdotus

6 §

Vastaavan johtajan tehtävät

Vastaava johtaja vastaa siitä, että terveydenhuollon palveluja annettaessa toiminta täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset. Palvelujen tuottajan toimiessa useammassa kuin yhdessä toimipaikassa vastaavan johtajan on laadittava toiminnan laadun varmistamiseksi palvelujen tuottajan ja sen erillisten toimipaikkojen toiminnan kattava omavalvontasuunnitelma. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä ja laatimisesta. *Vastaavan johtajan on lisäksi noudatettava omavalvonnassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (/) annetun lain 40 §:ää.*

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Käyttöönottotarkastus

Palvelujen tuottajan on esitettävä terveydenhuollon palvelujen antamiseen käytettävät tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus toimintakunnossa *hyvinvointialueen* tarkastettavaksi ennen niiden käyttöönottoa.

Hyvinvointialueen viranhaltijan tulee tarkastaa tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus sekä antaa tarkastuskertomus viipymättä palvelujen tuottajalle. *Hyvinvointialueen velvollisuudesta ohjata ja valvoa yksityistä palveluntuottajaa säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	annetun lain 41 §:ssä. Hyvinvointialueen viranomaisen oikeudesta tarkastaa yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 10 §:ssä.
13 §	(kumotaan)
Ohjaus ja valvonta	
— — — — — — — — — — — — — — — —	
Kunnassa valvontaviranomaisena toimii kansanterveyslain (66/1972) 6 §:ssä tarkoitettu monijäseninen toimielin.	
18 §	18 §
Tietojen antaminen toiselle viranomaiselle	*Tietojen antaminen toiselle viranomaiselle*
Terveyslautakunnan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle.	*Hyvinvointialueen* tulee ilmoittaa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle *noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 44 §:n säädetään.*
19 §	19 §
Virka-apu	*Virka-apu*
Poliisi on velvollinen antamaan valvontaviranomaiselle virka-apua 16 ja 17 §:ssä tarkoitetun valvontatehtävän suorittamisessa *sekä 21 §:ssä tarkoitetun keskeyttämisen ja käyttökiellon täytäntöönpanemisessa*.	Poliisi on velvollinen antamaan valvontaviranomaiselle virka-apua 16 ja 17 §:ssä tarkoitetun valvontatehtävän suorittamisessa.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

59.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 1 §, 2 a §:n 1 momentin johdantokappale, 2 b §:n 1 momentin johdantokappale, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 8 kohta, 6 a §:n 3 momentin 2 kohta sekä 6 ja 8 momentti, 6 b §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale, 7 c §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 d §:n 1 momentti, 10 e §:n 1 momentti, 10 f §:n 1 momentti, 10 h §:n 1 momentti, 10 i §:n 2 momentti, 10 j §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta, 10 k §, 11 §:n 2 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §, 14 a §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 18 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 2 a §:n 1 momentin johdantokappale, 2 b §:n 1 momentin johdantokappale, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 6 a §:n 3 momentin 2 kohta sekä 6 ja 8 momentti, 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin johdantokappale, 7 c §:n 1 ja 3 momentti, 10 d §:n 1 momentti, 10 e §:n 1 momentti, 10 f §:n 1 momentti, 10 h §:n 1 momentti, 10 i §:n 2 momentti, 10 j §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta, 10 k §, 11 §:n 4 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §, 14 a §:n 1 ja 3 momentti sekä 15 §:n 1 momentti laissa 1201/2020, 6 b §:n 1 momentti laissa 387/2008, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti laissa 1329/2010, 9 §:n 1 momentti laissa 858/2004, 11 §:n 2 momentin johdantokappale laissa 221/2003, 12 §:n 2 momentti laissa 570/2009 sekä 18 §:n 2 momentti laissa 125/1995 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Palvelusta perittävä maksu	*Palvelusta perittävä maksu*
Kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan.	*Hyvinvointialueen* sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan.
2 a §	2 a §
Maksun periminen	*Maksun periminen*
Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku. Laskussa on oltava ainakin seuraavat tiedot:	*Hyvinvointialueen* on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku. Laskussa on oltava ainakin seuraavat tiedot:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
2 b §	2 b §
Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta	*Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta*

Voimassa oleva laki

Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Käyttämättä jätetystä ajasta perittävä maksu

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalta enintään 50,80 euroa. Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja kunta tai kuntayhtymä on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä pykälässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun kunta tai kuntayhtymä on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Maksuttomat sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) avioliittolaissa (234/29), isyyslaissa (700/75), lapseksiottamisesta annetussa laissa (153/85), lapsen elatuksesta annetussa laissa

Ehdotus

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, *hyvinvointialue* saa periä asiakkaalta enintään 50,80 euroa. Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja *hyvinvointialue* on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä pykälässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun *hyvinvointialue* on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Maksuttomat sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) avioliittolaissa (234/29), isyyslaissa (11/2015), *adoptiolaissa (22/2012)*, lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/75), lapsen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(704/75), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/83), lapsen elatuksen turvaamisesta annetussa laissa (122/77) ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (660/66) kunnan tehtäväksi säädetyt palvelut; sekä	huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/83), *elatustukilaissa (580/2008)* ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (583/2008) *hyvinvointialueen* tehtäväksi säädetyt palvelut; sekä
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
6 a §	6 a §
Maksukatto	*Maksukatto*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, maksukaton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:	Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, maksukaton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
2) maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n ja erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 3 §:n 1 momentin mukaan rinnastetaan kunnan asukkaaseen.	2) maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 56 §:n* mukaan rinnastetaan *hyvinvointialueen* asukkaaseen.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse. Kun maksukatto on ylittynyt, kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen saamiseksi asiakkaan on pyydettäessä esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista.	Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse. Kun maksukatto on ylittynyt, *hyvinvointialueen* on annettava asiakkaalle maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen saamiseksi asiakkaan on pyydettäessä esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Kunta tai kuntayhtymä saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi kunnalla tai kuntayhtymällä on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.	*Hyvinvointialue* saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi *hyvinvointialueella* on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
6 b §	6 b §
Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut	*Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut*

Voimassa oleva laki

Niistä palveluista, joita kunta järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 9,90 euroa päivältä sen estämättä, mitä muualla laissa tai asetuksessa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Lastensuojelun maksut

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa tässä pykälässä tarkoitettuja perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 b §

Palvelun pitkäaikaisuus

Kunta tai kuntayhtymä saa periä 7 c §:ssä tarkoitetun maksun:

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunta tai kuntayhtymä saa periä 10 e §:ssä tarkoitetun maksun:

— — — — — — — — — — — — — — —

7 c §

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Kunta tai kuntayhtymä saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Niistä palveluista, joita *hyvinvointialue* järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 9,90 euroa päivältä sen estämättä, mitä muualla laissa tai asetuksessa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Lastensuojelun maksut

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, *jolta* lapsi saa tässä pykälässä tarkoitettuja perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja, sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 b §

Palvelun pitkäaikaisuus

Hyvinvointialue saa periä 7 c §:ssä tarkoitetun maksun:

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialue saa periä 10 e §:ssä tarkoitetun maksun:

— — — — — — — — — — — — — — —

7 c §

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Työterveyshuollon maksut

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen ja korvausten perusteet on valtioneuvoston asetuksella määrättävä sellaisiksi, että maksut ja korvaukset peittävät kunnalle keskimäärin aiheutuvat todelliset kustannukset.

9 §

Erityispoliklinikkatoiminnan maksu

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän sairaaloissa voidaan järjestää arkisin kello 16.00 jälkeen sekä lauantaisin ja sunnuntaisin erityispoliklinikkatoimintaa, jonka yhteydessä tehdyistä tutkimuksista ja annetusta hoidosta perittäviin maksuihin ei sovelleta 2 §:n 2 momentin eikä 6, 6 a ja 11 §:n säännöksiä.

Erityispoliklinikkatoiminnan palvelujen käytön tulee perustua siihen, että palvelun käyttäjä on itse vapaaehtoisesti hakeutunut tutkittavaksi tai hoidettavaksi poliklinikalle ja että potilas on tietoinen erityispoliklinikan maksukäytännöstä. Potilaalla tulee halutessaan olla mahdollisuus päästä terveydenhuoltolain perusteella sairaanhoitopiirin järjestämisvastuulla olevaan hoitoon siten, että maksu määräytyy tämän pykälän sijasta muiden tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 d §

Ehdotus

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Työterveyshuollon maksut

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen ja korvausten perusteet on valtioneuvoston asetuksella määrättävä sellaisiksi, että maksut ja korvaukset peittävät *hyvinvointialueelle* keskimäärin aiheutuvat todelliset kustannukset.

9 §

Erityispoliklinikkatoiminnan maksu

Hyvinvointialueen sairaaloissa voidaan järjestää arkisin kello 16.00 jälkeen sekä lauantaisin ja sunnuntaisin erityispoliklinikkatoimintaa, jonka yhteydessä tehdyistä tutkimuksista ja annetusta hoidosta perittäviin maksuihin ei sovelleta 2 §:n 2 momentin eikä 6, 6 a ja 11 §:n säännöksiä.

Erityispoliklinikkatoiminnan palvelujen käytön tulee perustua siihen, että palvelun käyttäjä on itse vapaaehtoisesti hakeutunut tutkittavaksi tai hoidettavaksi poliklinikalle ja että potilas on tietoinen erityispoliklinikan maksukäytännöstä. Potilaalla tulee halutessaan olla mahdollisuus päästä terveydenhuoltolain perusteella *hyvinvointialueen* järjestämisvastuulla olevaan hoitoon siten, että maksu määräytyy tämän pykälän sijasta muiden tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 d §

Voimassa oleva laki

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa

Sen lisäksi, mitä 10 c §:ssä säädetään, kunnan tai kuntayhtymän on pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta perittävän maksun suuruudesta päättäessään vähennettävä maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta aiheutuu. Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 e §

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu

Kunta tai kuntayhtymä saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 f §

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Kunnan tai kuntayhtymän on otettava huomioon 10 e §:ssä tarkoitettuna kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä 10 i §:ssä tarkoitettu laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 h §

Ehdotus

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa

Sen lisäksi, mitä 10 c §:ssä säädetään, *hyvinvointialueen* on pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta perittävän maksun suuruudesta päättäessään vähennettävä maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta aiheutuu. Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 e §

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu

Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 f §

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Hyvinvointialueen on otettava huomioon 10 e §:ssä tarkoitettuna kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä 10 i §:ssä tarkoitettu laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 h §

Voimassa oleva laki

Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut

Kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista. Tässä laissa asiakassuunnitelmalla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 39 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 a §:ssä, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä ja lastensuojelulain (417/2007) 30 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 i §

Laskennallinen metsätulo

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan tai kuntayhtymän on asiakkaan tai hänen edustajansa vaatimuksesta alennettava laskennallista metsätuloa, jos tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on Suomen metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen antaman lausunnon perusteella vähintään kymmenen prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

10 j §

Maksun määrääminen ja tarkistaminen

Kunta tai kuntayhtymä päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka kunnan tai kuntayhtymän aloitteesta silloin, jos:

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut

Hyvinvointialue saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista. Tässä laissa asiakassuunnitelmalla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 39 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 a §:ssä, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä ja lastensuojelulain (417/2007) 30 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 i §

Laskennallinen metsätulo

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on asiakkaan tai hänen edustajansa vaatimuksesta alennettava laskennallista metsätuloa, jos tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on Suomen metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen antaman lausunnon perusteella vähintään kymmenen prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

10 j §

Maksun määrääminen ja tarkistaminen

Hyvinvointialue päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka *hyvinvointialueen* aloitteesta silloin, jos:

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

6) kunnan tai kuntayhtymän maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 k §

Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Kunta tai kuntayhtymä saa periä 7 c ja 10 e §:ssä säädetyn maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy kunnasta tai kuntayhtymästä johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

11 §

Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Palvelun tuottava kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että:

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä 1—3 momentissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelu-tapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Ostopalvelu ja palveluseteli

Jos kunta tai kuntayhtymä järjestää palveluja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain

Ehdotus

6) *hyvinvointialueen* maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 k §

Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Hyvinvointialue saa periä 7 c ja 10 e §:ssä säädetyn maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy *hyvinvointialueesta* johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

11 §

Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Palvelun *järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue* voi päättää, että:

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä 1—3 momentissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Ostopalvelu ja palveluseteli

Jos *hyvinvointialue* järjestää palveluja *hyvinvointialueesta annetun lain (/) 9 §:ssä* tarkoitetulla tavalla ostopalveluna, palvelun

Voimassa oleva laki

(733/1992) 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla osto-palveluna, palvelun käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin kunnan tai kuntayhtymän itse järjestämistä vastaavista palveluista.

Jos palveluja järjestetään 1 momentissa mainitun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla palvelusetelillä, palvelun käyttäjältä ei saa periä asiakasmaksua.

— — — — — — — — — — — — — — —

13 §

Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Kunta tai kuntayhtymä saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta kunnan asukkaaseen siten kuin kansanterveyslain 14 §:ssä ja erikoissairaanhoitolain 3 §:n 1 momentissa säädetään, enintään palvelusta kunnalle tai kuntayhtymälle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalle maksettavan eläkkeen, elinkoron, elatusavun, avustuksen tai muun jatkuvan tai kertakaikkisen tulon, korvauksen tai saamisen siltä ajalta, jolloin asiakas saa kunnan tai kuntayhtymän järjestämää tehostettua palveluasumista, perhehoitoa, laitoshoitoa tai laitospalvelua. Kunta tai kuntayhtymä voi käyttää 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen ja saamisen asiakkaalle määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä tulosta, korvauksesta ja saamisesta muualla laissa tai lain nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Kunnan tai kuntayhtymän on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tulo, korvaus tai

Ehdotus

käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin *hyvinvointialueen* itse järjestämistä vastaavista palveluista.

Jos palveluja järjestetään 1 momentissa mainitun lain *9§:ssä* tarkoitetulla tavalla palvelusetelillä, palvelun käyttäjältä ei saa periä asiakasmaksua.

— — — — — — — — — — — — — — —

13 §

Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Hyvinvointialue saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta *hyvinvointialueen* asukkaaseen siten kuin *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 56 §:ssä* säädetään, enintään palvelusta *hyvinvointialueelle* aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Tulojen, korvausten tai saamisten periminen ***hyvinvointialueelle***

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, *hyvinvointialue* saa periä asiakkaalle maksettavan eläkkeen, elinkoron, elatusavun, avustuksen tai muun jatkuvan tai kertakaikkisen tulon, korvauksen tai saamisen siltä ajalta, jolloin asiakas saa *hyvinvointialueen* järjestämää tehostettua palveluasumista, perhehoitoa, laitoshoitoa tai laitospalvelua. *Hyvinvointialue* voi käyttää 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen ja saamisen asiakkaalle määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä tulosta, korvauksesta ja saamisesta muualla laissa tai lain nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Hyvinvointialueen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle viimeistään kaksi viikkoa

Voimassa oleva laki

saaminen suoritetaan kunnalle tai kuntayhtymälle. Tällöin suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain kun-nalle tai kuntayhtymälle.

Jos kunta tai kuntayhtymä perii asiakkaalle maksettavan tulon, korvauksen tai saamisen, kunnan tai kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on tehostettua palveluasumista saavalle asiakkaalle, perhehoitoa saavalle asiakkaalle ja laitoshoitoa tai laitospalvelua saavalle asiakkaalle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn käyttövaran suuruinen.

14 a §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Valtion viranomainen, kunnallinen viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, työnantaja ja työttömyyskassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottaja ovat velvollisia kunnallisen viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat asiakkaan taloudellista asemaa koskevat ja asiakasmaksun suuruuden määräämistä varten välttämättömät tiedot ja selvitykset, jos maksun määräävä kunta tai kuntayhtymä ei ole saanut asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan riittäviä ja luotettavia tietoja maksun määräämistä varten.

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetty velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos kunta tai kuntayhtymä ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä 1 momentissa tarkoitetuilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö on esitettävä kirjallisena rahalaitokselle, ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään kuntalain (410/2015) 14 §:ssä tarkoitetun valtuuston asettaman lautakunnan nimeämä viranhaltija. Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on sille, jonka tietoja pyydetään, annettava siitä tieto.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Ehdotus

ennen maksupäivää, että tulo, korvaus tai saaminen suoritetaan *hyvinvointialueelle*. Tällöin suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain *hyvinvointialueelle*.

Jos *hyvinvointialue* perii asiakkaalle maksettavan tulon, korvauksen tai saamisen, hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on tehostettua palveluasumista saavalle asiakkaalle, perhehoitoa saavalle asiakkaalle ja laitoshoitoa tai laitospalvelua saavalle asiakkaalle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn käyttövaran suuruinen.

14 a §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Valtion viranomainen, *hyvinvointialueen* viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, työnantaja ja työttömyyskassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottaja ovat velvollisia *hyvinvointialueen* viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat asiakkaan taloudellista asemaa koskevat ja asiakasmaksun suuruuden määräämistä varten välttämättömät tiedot ja selvitykset, jos maksun määräävä *hyvinvointialue* ei ole saanut asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan riittäviä ja luotettavia tietoja maksun määräämistä varten.

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetty velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos *hyvinvointialue* ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä 1 momentissa tarkoitetuilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö on esitettävä kirjallisena rahalaitokselle, ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään *hyvinvointialueen* nimeämä viranhaltija. Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on sille, jonka tietoja pyydetään, annettava siitä tieto.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Voimassa oleva laki

Muutoksenhaku

Maksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia laskuun, joka koskee 2 b §:ssä tarkoitettua päätöstä. Oikaisuvaatimus tehdään sille toimielimelle, joka vastaa asianomaisen palvelun järjestämisestä kunnassa. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa määräykset laitoshoidon määrittelystä ja siihen liittyvästä kansaneläkelaitoksen ja kuntien välisestä neuvottelu- ja lausuntomenettelystä.

Ehdotus

Muutoksenhaku

Maksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia laskuun, joka koskee 2 b §:ssä tarkoitettua päätöstä. Oikaisuvaatimus tehdään *hyvinvointialueelle*. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa määräykset laitoshoidon määrittelystä ja siihen liittyvästä kansaneläkelaitoksen ja *hyvinvointialueen* välisestä neuvottelu- ja lausuntomenettelystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

60.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 1 ja 2 §, 3 §:n 2 – 4 kohta, 4 §, 5 §:n 1 momentin johdantokappale, 3 ja 5 kohta sekä 2 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 7 §:n 1 momentti sekä 9, 11 §, ja 13 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 kohta laissa 1202/2020 ja 13 § laissa 1023/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain tarkoitus	*Lain tarkoitus*
Tämän lain tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelin avulla lisätä asiakkaan ja potilaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä.	Tämän lain tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelin avulla lisätä asiakkaan ja potilaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää *hyvinvointialueen* sosiaali- ja terveystoimen sekä *alueen* elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä.
2 §	2 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tätä lakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen kuntien järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa. *Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää.*	Tätä lakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen *hyvinvointialueiden* järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa.
3 §	3 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) *palvelusetelillä* järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveyspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti;	2) *palvelusetelillä* järjestämisvastuussa olevan *hyvinvointialueen* sosiaali- ja terveyspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset *hyvinvointialueen* ennalta määräämään arvoon asti.
3) *tulosidonnaisella* palvelusetelillä palveluseteliä, jonka arvo määräytyy kunnan määrittelemien asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai jonka arvo perustuu tulojen huomioon ottamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain	3*) tulosidonnaisella palvelusetelillä* palveluseteliä, jonka arvo määräytyy *hyvinvointialueen* määrittelemien asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai jonka arvo perustuu tulojen huomioon ottamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

Voimassa oleva laki

(734/1992) 10 b—10 d, 10 f, 10 g tai 10 i §:ssä säädetyllä tavalla;

4) *omavastuuosuudella* sitä osuutta yksityisen palvelujen tuottajan palvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi.

4 §

Palvelut ja palvelujen tuottajat

Kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Kunnan tulee hyväksyä ne yksityiset palvelujen tuottajat, joiden palvelujen maksamiseen asiakas voi käyttää kunnan myöntämää palveluseteliä.

Kunnan on pidettävä luetteloa hyväksymistään palvelujen tuottajista. Tiedot palvelujen tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalla tavalla. Tarkempia säännöksiä julkistettavista tiedoista voidaan antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Kunnan tulee peruuttaa palvelujen tuottajan hyväksyminen ja poistaa palvelujen tuottaja luettelosta, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palvelujen tuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista.

5 §

Palvelujen tuottajien hyväksymisen edellytykset

Kunta voi hyväksyä vain palvelujen tuottajan:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jonka tuottamat palvelut vastaavat vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta;

— — — — — — — — — — — — — — —

5) joka täyttää kunnan erikseen asettamat asiakkaiden tai asiakasryhmien tarpeisiin, pal-

Ehdotus

annetun lain (734/1992) 10 b—10 d, 10 f, 10 g tai 10 i §:ssä säädetyllä tavalla;

4) *omavastuuosuudella* sitä osuutta yksityisen palvelujen tuottajan palvelun hinnasta, jota *hyvinvointialueen* myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi.

4 §

Palvelut ja palvelujen tuottajat

Hyvinvointialue päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä *hyvinvointialueesta annetun lain (/) 9 §:n 1 momentin* mukaisesti.

Hyvinvointialueen tulee hyväksyä ne yksityiset palvelujen tuottajat, joiden palvelujen maksamiseen asiakas voi käyttää *hyvinvointialueen* myöntämää palveluseteliä.

Hyvinvointialueen on pidettävä luetteloa hyväksymistään palvelujen tuottajista. Tiedot palvelujen tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalla tavalla. Tarkempia säännöksiä julkistettavista tiedoista voidaan antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Hyvinvointialueen tulee peruuttaa palvelujen tuottajan hyväksyminen ja poistaa palvelujen tuottaja luettelosta, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palvelujen tuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista.

5 §

Palvelujen tuottajien hyväksymisen edellytykset

Hyvinvointialue voi hyväksyä vain palvelujen tuottajan:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jonka tuottamat palvelut vastaavat vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta *hyvinvointialueen* toiminnalta;

— — — — — — — — — — — — — — —

5) joka täyttää *hyvinvointialueen* erikseen asettamat asiakkaiden tai asiakasryhmien tar-

Voimassa oleva laki

velujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen kunnan asettamien vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

6 §

Asiakkaan asema

Asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon silloin, kun kunnassa käytetään palveluseteliä asiakkaan tarvitseman palvelun järjestämiseen. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

— — — — — — — — — — — — — —

Kunnan on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palvelujen tuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan mää-räytyvä asiakasmaksu.

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

Palvelusetelin arvon määräytyminen

Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Kunnan vastuun rajaus

Ehdotus

peisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai *hyvinvointialueen* olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen *hyvinvointialueen* asettamien vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

6 §

Asiakkaan asema

Asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon silloin, kun *hyvinvointialueella* käytetään palveluseteliä asiakkaan tarvitseman palvelun järjestämiseen. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin *hyvinvointialueen* tulee ohjata hänet *hyvinvointialueen* muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

— — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palvelujen tuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

Palvelusetelin arvon määräytyminen

Hyvinvointialueen tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat *hyvinvointialueelle* vastaavan palvelun tuottamisesta *hyvinvointialueen* omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

***Hyvinvointialueen** vastuun rajaus*

Voimassa oleva laki

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan.

11 §

Rekisterinpito

Kunta on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien potilas- ja asiakasasiakirjojen henkilötietolaissa (523/1999) tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palvelujen tuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä kunnan asiakirjojen käsittelystä säädetään.

13 §

Muutoksenhaku

Tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään toimielimelle, joka vastaa asianomaisen palvelun järjestämisestä kunnassa.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ehdotus

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, *hyvinvointialue* on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan.

11 §

Rekisterinpito

Hyvinvointialue on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien potilas- ja asiakasasiakirjojen *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 4 artiklassa* tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palvelujen tuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä *hyvinvointialueen* asiakirjojen käsittelystä säädetään.

13 §

Muutoksenhaku

Tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään *hyvinvointialueelle*.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen *noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

61.

Laki

potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohta sekä 3 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 4 kohta laissa 1636/2015, 3 §:n 1 momentti laissa 1230/2016 ja 3 §:n 4 momentti laissa 1335/2010 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) *terveydenhuollon toimintayksiköllä* kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitettua terveyskeskusta ja muita kunnan toimintayksiköitä, jotka hoitavat kansanterveyslain mukaisia tehtäviä, erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitettua sairaalaa ja siitä erillään olevaa sairaanhoidon toimintayksikköä sekä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän päättämää muuta hoitovastuussa olevaa kokonaisuutta, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä, työterveyslaitosta siltä osin kuin se tuottaa työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetussa laissa (159/1978) tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluita, valtion mielisairaaloista annetussa laissa (1292/1987) tarkoitettuja valtion mielisairaaloita, terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987) tarkoitettua terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevaa puolustusvoimien yksikköä siltä osin kuin se tuottaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluita, ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) tarkoitettua Vankiterveydenhuollon yksikköä;	4) terveydenhuollon toimintayksiköllä hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköitä, jotka hoitavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) mukaisia terveydenhuollon tehtäviä, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä, työterveyslaitosta siltä osin kuin se tuottaa työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetussa laissa (159/1978) tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, valtion mielisairaaloista annetussa laissa (1292/1987) tarkoitettuja valtion mielisairaaloita, terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987) tarkoitettua terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevaa puolustusvoimien yksikköä siltä osin kuin se tuottaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) tarkoitettua Vankiterveydenhuollon yksikköä;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun	*Oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun*

Voimassa oleva laki

Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä. Suomessa tilapäisesti oleskelevien henkilöiden oikeudesta hoitoon on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai valtioiden välillä vastavuoroisesti sovitaan. Kunnan ja valtion velvollisuudesta järjestää terveydenhuollon palveluja on lisäksi voimassa, mitä kansanterveyslaissa, erikoissairaanhoitolaissa, terveydenhuoltolaissa (1326/2010), tartuntatauti-laissa (1227/2016), mielenterveyslaissa (1116/1990), Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa sekä terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Potilaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. Kuntien ja kuntayhtymien velvollisuudesta järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalveluja suomen ja ruotsin kielellä säädetään terveydenhuoltolain 6 §:ssä.

Ehdotus

Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä. Suomessa tilapäisesti oleskelevien henkilöiden oikeudesta hoitoon *sovelletaan*, mitä siitä erikseen säädetään tai valtioiden välillä vastavuoroisesti sovitaan. *Hyvinvointialueen* ja valtion velvollisuudesta järjestää terveydenhuollon palveluja *sovelletaan* lisäksi, mitä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa,* terveydenhuoltolaissa (1326/2010), tartuntatautilaissa (1227/2016), mielenterveyslaissa (1116/1990), Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa sekä terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Potilaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. *Hyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalveluja suomen ja ruotsin kielellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

62.

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 3 momentti, 10 §:n 3 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 ja 18 §, 4 luvun otsikko, 20, 21, 22 §, 24 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5) kohta, 27 §:n 1 momentti, 28 §, 29 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 428/2003, 18 § osaksi laeissa 270/2015 ja 555/2019, 21 § laissa 935/2019 ja 29 §:n 3 momentti laissa 491/2011 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön	*Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kunnan velvollisuus järjestää sosiaalihuoltoa ja osoittaa siihen voimavaroja määräytyy sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.	*Hyvinvointialueen* velvollisuus järjestää sosiaalihuoltoa ja osoittaa siihen voimavaroja määräytyy sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.
4 §	4 §
Oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun	*Oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. Kuntien ja kuntayhtymien velvollisuudesta järjestää sosiaalihuoltoa suomen ja ruotsin kielellä säädetään sosiaalihuoltolaissa.	Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. *Hyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää sosiaalihuoltoa suomen ja ruotsin kielellä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 5 §:ssä.*
10 §	10 §
Alaikäisen asiakkaan asema	*Alaikäisen asiakkaan asema*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos alaikäisen henkilöä koskevassa yksittäisessä sosiaalihuollon asiassa on perusteltu syy olettaa, että huoltaja ei voi puolueettomasti valvoa lapsen etua, tulee sosiaalihuoltolain 6	Jos alaikäisen henkilöä koskevassa yksittäisessä sosiaalihuollon asiassa on perusteltu syy olettaa, että huoltaja ei voi puolueettomasti valvoa lapsen etua, tulee *hyvinvointialueen* tehdä holhoustoimesta annetun lain 72 §:ssä

Voimassa oleva laki

§:ssä tarkoitetun toimielimen tehdä holhoustoimesta annetun lain 72 §:ssä tarkoitettu hakemus tai 91 §:ssä tarkoitettu ilmoitus edunvalvojan määräämiseksi alaikäiselle, jos se on tärkeää alaikäisen edun turvaamiseksi. Alaikäisen toivomukset ja mielipide asiassa on selvitettävä 1 momentissa tarkoite-tulla tavalla.

12 §

Asiakkaan ja hänen edustajansa tietojenantovelvollisuus

Asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa on annettava sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitetulle toimielimelle ne tiedot, joita tämä tarvitsee sosiaalihuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa.

— — — — — — — — — — — — — —

13 §

Informointi tietojen käsittelystä

Ennen kuin asiakas tai hänen edustajansa antaa sosiaalihuollon järjestäjälle ja toteuttajalle tietoja, hänellä on oikeus saada tietää, miksi hänen antamiaan tietoja tarvitaan, mihin tarkoitukseen niitä käytetään, mihin niitä säännönmukaisesti luovutetaan sekä minkä henkilötietolaissa tarkoitetun rekisterinpitäjän henkilörekisteriin tiedot talletetaan.

Asiakkaalle ja hänen lailliselle edustajalleen on annettava tieto siitä, miten hän voi käyttää henkilötietolaissa tarkoitettuja oikeuksiaan, jollei asiakas ole jo saanut tätä tietoa.

18 §

Ehdotus

tarkoitettu hakemus tai 91 §:ssä tarkoitettu ilmoitus edunvalvovan määräämiseksi alaikäiselle, jos se on tärkeää alaikäisen edun turvaamiseksi. Alaikäisen toivomukset ja mielipide asiassa on selvitettävä 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

12 §

Asiakkaan ja hänen edustajansa tietojenantovelvollisuus

Asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa on annettava *hyvinvointialueelle* ne tiedot, joita tämä tarvitsee sosiaalihuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa.

— — — — — — — — — — — — — —

13 §

Informointi tietojen käsittelystä

Ennen kuin asiakas tai hänen edustajansa antaa sosiaalihuollon järjestäjälle ja toteuttajalle tietoja, hänellä on oikeus saada tietää, miksi hänen antamiaan tietoja tarvitaan, mihin tarkoitukseen niitä käytetään ja mihin niitä säännönmukaisesti luovutetaan. *Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitetusta rekisterinpitäjästä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneiden sekä hyvinvointialueelle kuntien ja kuntayhtymien hallinnasta siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen osalta säädetään sosiaali- terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 58 §:ssä.*

Asiakkaalle ja hänen lailliselle edustajalleen on annettava tieto siitä, miten hän voi käyttää *tietosuoja-asetuksessa* tarkoitettuja *rekisteröidyn* oikeuksiaan, jollei asiakas ole jo saanut tätä tietoa.

18 §

Voimassa oleva laki

Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan suostumuksesta riippumatta eräissä muissa tilanteissa

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai henkilötietolaissa säädetään, sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa, jos se on välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi, antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta asiakkaan tai tämän laillisen edustajan suostumuksesta riippumatta tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle asiassa, jossa sosiaalihuollon viranomaiselle on laissa säädetty oikeus tai velvollisuus panna asia vireille taikka osallistua vireillä olevan asian käsittelyyn tai toimeenpanoon antamalla lausunto tai selvitys taikka muulla vastaavalla tavalla. Lisäksi tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa sosiaalietuuksia käsittelevälle viranomaiselle tai laitokselle etuutta koske-van väärinkäytöksen selvittämiseksi, jos väärinkäytöstä on perusteltua syytä epäillä.

Sosiaalihuollon järjestäjän tai toteuttajan tulee pyydettäessä antaa asiakkaan tai tämän laillisen edustajan suostumuksesta riippumatta tieto salassa pidettävästä asiakirjasta poliisille, syyttäjäviranomaiselle ja tuomioistuimelle, jos se on tarpeen sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta säädetään ilmoitusvelvollisuus rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä, taikka jonka enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta.

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään edellä 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttaja arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi. Lisäksi sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttaja saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joi-

Ehdotus

Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan suostumuksesta riippumatta eräissä muissa tilanteissa

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai tietosuojalaissa säädetään, *hyvinvointialue* saa, jos se on välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi, antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta asiakkaan tai tämän laillisen edustajan suostumuksesta riippumatta tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle asiassa, jossa hyvinvointialueelle on laissa säädetty oikeus tai velvollisuus panna asia vireille taikka osallistua vireillä olevan asian käsittelyyn tai toimeenpanoon antamalla lausunto tai selvitys taikka muulla vastaavalla tavalla. Lisäksi tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa sosiaalietuuksia käsittelevälle viranomaiselle tai laitokselle etuutta koskevan väärinkäytöksen selvittämiseksi, jos väärinkäytöstä on perusteltua syytä epäillä.

Hyvinvointialueen tulee pyydettäessä antaa asiakkaan tai tämän laillisen edustajan suostumuksesta riippumatta tieto salassa pidettävästä asiakirjasta poliisille, syyttäjäviranomaiselle ja tuomioistuimelle, jos se on tarpeen sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta säädetään ilmoitusvelvollisuus rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä, taikka jonka enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta.

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään edellä 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos *hyvinvointialue* arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi. Lisäksi *hyvinvointialue* saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos *tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa on saatu* tietoja olosuhteista, joiden perusteella on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Voimassa oleva laki

den perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Sosiaalihuollon viranomainen saa 1–3 momentissa tarkoitettujen tapausten lisäksi antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos se on välttämätöntä tarkistettaessa sosiaalihuollon viranomaiselle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi olennaisen tärkeää tietoa tilanteissa, joissa viranomaisella itsellään on oikeus saada tieto.

4 luku

Sosiaalihuollon viranomaisen oikeudesta salassa pidettäviin tietoihin ja virka-apuun

20 §

Velvollisuus antaa sosiaalihuollon viranomaiselle salassapidettäviä tietoja

Valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, kansaneläkelaitos, eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, koulutuksen järjestäjä, sosiaalipalvelun tuottaja, terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö sekä terveydenhuollon ammattihenkilö ovat velvollisia antamaan sosiaalihuollon viranomaiselle sen pyynnöstä maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat sosiaalihuollon asia-kassuhteeseen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka viranomaiselle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi, sosiaalihuollon järjestämiseksi ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos sosiaalihuollon viranomainen ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä edellä mainituilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää kirjallisena rahalaitokselle ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitetun toimielimen määräämä sosiaalihuollon viranhaltija.

Ehdotus

Hyvinvointialue saa 1 – 3 momentissa tarkoitettujen tapausten lisäksi antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos se on välttämätöntä tarkistettaessa *hyvinvointialueelle* laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi olennaisen tärkeää tietoa tilanteissa, joissa *hyvinvointialueella* itsellään on oikeus saada tieto.

4 luku

***Hyvinvointialueen* oikeudesta salassa pidettäviin tietoihin ja virka-apuun**

20 §

*Velvollisuus antaa **hyvinvointialueelle** salassapidettäviä tietoja*

Valtion ja *hyvinvointialueen* viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, kansaneläkelaitos, eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, koulutuksen järjestäjä, sosiaalipalvelun tuottaja, terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö sekä terveydenhuollon ammattihenkilö ovat velvollisia antamaan *hyvinvointialueelle* sen pyynnöstä maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat sosiaalihuollon asiakassuhteeseen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka *hyvinvointialueelle* laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi, sosiaalihuollon järjestämiseksi ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus koskee myös rahalaistosta, jos *hyvinvointialue* ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä edellä mainituilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää kirjallisena rahalaitokselle ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään h*yvinvoin-*

Voimassa oleva laki

Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on asiakkaalle annettava siitä tieto.

21 §

Tietojen luovuttaminen

Sosiaalihuollon viranomainen voi saada veroviranomaisilta ja Kansaneläkelaitokselta näiden henkilörekistereissä olevia edellä 20 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä henkilötietoja asiakkaan suostumuksesta riippumatta maksun määräämistä ja tietojen tarkistamista varten. Sosiaalihuollon viranomaisen tulee etukäteen ilmoittaa asiakkaalle tietojen luovuttamisesta.

22 §

Sosiaalihuollon viranomaisen oikeus saada virka-apua

Sosiaalihuollon viranomaisella on oikeus saada laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellista virka-apua muilta viranomaisilta.

Virka-avun antajan tulee salassapitovelvollisuuden estämättä ilmaista sosiaalihuollon viranomaiselle virka-aputehtävän edellyttämät tiedot.

24 §

Sosiaaliasiamies

Kunnan on nimettävä sosiaaliasiamies. Kahdella tai useammalla kunnalla voi olla yhteinen sosiaaliasiamies.

Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvitys vuosittain kunnanhallitukselle.

27 §

Tietosuojaa ja virka-apua koskevien säännösten soveltamisala

Mitä 3 ja 4 luvussa säädetään sosiaaliviranomaisen oikeudesta saada ja luovuttaa salassa

Ehdotus

tialueen määräämä sosiaalihuollon viranhaltija. Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on asiakkaalle annettava siitä tieto.

21 §

Tietojen luovuttaminen

Hyvinvointialue voi saada veroviranomaisilta ja Kansaneläkelaitokselta näiden henkilörekisterissä olevia edellä 20 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä henkilötietoja asiakkaan suostumuksesta riippumatta maksun määräämistä ja tietojen tarkistamista varten. *Hyvinvointialueen* tulee etukäteen ilmoittaa asiakkaalle tietojen luovuttamisesta.

22 §

***Hyvinvointialueen** oikeus saada virka-apu*

Hyvinvointialueella on oikeus saada laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellista virka-apua muilta viranomaisilta.

Virka-avun antajan tulee salassapitovelvollisuuden estämättä ilmaista *hyvinvointialueelle* virka-aputehtävän edellyttämät tiedot.

24 §

Sosiaaliasiamies

Hyvinvointialueen on nimettävä sosiaaliasiamies.

Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä *hyvinvointialueella* ja antaa siitä selvitys vuosittain hyvinvointialueelle.

27 §

Tietosuojaa ja virka-apua koskevien säännösten soveltamisala

Mitä 3 ja 4 luvussa säädetään *hyvinvointialueen* oikeudesta saada ja luovuttaa salassa

Voimassa oleva laki

pidettäviä tietoja sekä virka-avusta, koskee myös *sosiaalihuoltolain 3 §:ssä mainittuja* sosiaalihuollon ohjauksesta ja valvonnasta vastaavia viranomaisia niiden hoitaessa yksittäistä henkilöä koskevia ja valvontaan liittyviä tehtäviään.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Merkintä tietojen hankinnasta tai antamisesta

Sosiaalihuollon järjestäjän ja toteuttajan on tehtävä asiakirjaan merkintä, kun tietoja hankitaan ulkopuolisilta tai annetaan 16–22 tai 27 §:n nojalla.

29 §

Rangaistusvastuu

— — — — — — — — — — — — — — —

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 2 momentissa tarkoitetusta teosta, ellei sosiaalihuollon viranomainen ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Ehdotus

pidettäviä tietoja sekä virka-avusta, koskee myös sosiaalihuollon ohjauksesta ja valvonnasta vastaavia viranomaisia niiden hoitaessa yksittäistä henkilöä koskevia ja valvontaan liittyviä tehtäviään.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Merkintä tietojen hankinnasta tai antamisesta

Hyvinvointialueen ja palveluntuottajan on tehtävä asiakirjaan merkintä, kun tietoja hankitaan ulkopuolisilta tai annetaan 16 – 22 tai 27 §:n nojalla.

29 §

Rangaistusvastuu

— — — — — — — — — — — — — — —

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 2 momentissa tarkoitetusta teosta, ellei *hyvinvointialue* ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

———

63.

Laki

ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 2 §:n 2 momentti ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 2 momentti laissa 267/2015,

muutetaan 1 §:n 2 kohta, 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 luvun otsikko, 4−11 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti sekä 3 momentin 5 kohta, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 14 a §, 15 §:n 1 momentti ja 2 momentin 2 ja 5 kohta, 15 a §, 15 b §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentti, 24 §, 25 §:n 1 ja 2 momentti sekä 26 ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § laissa 1346/2016, 11 § laissa 416/2015, 14 §:n 1 momentti, 14 a § ja 15 b §:n 1 momentti laissa 1351/2014, 15 §:n 1 momentti laissa 294/2016 ja 15 a § laissa 565/2020, sekä

lisätään 23 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain tarkoitus	*Lain tarkoitus*
Lain tarkoituksena on:	Lain tarkoituksena on:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa;	2) parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa *ja hyvinvointialueella*;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2 §	2 §
Soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön	*Soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön*
Tässä laissa säädetään:	Tässä laissa säädetään:
1) kunnan velvollisuudesta huolehtia ikääntyneen väestönsä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemisesta sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisesta kunnassa;	1) kunnan *ja hyvinvointialueen* velvollisuudesta huolehtia ikääntyneen väestönsä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemisesta sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisesta *hyvinvointialueella*;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, sovelletaan myös kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa (169/2007) tarkoitettuun yhteistoiminta-alueeseen.	(kumotaan)

Voimassa oleva laki

2 Luku

Kunnan yleiset velvollisuudet

4 §

Yhteistyö

Kunnan eri toimialojen on toimittava yhteistyössä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.

Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten sekä ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.

5 §

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelma on laadittava osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava valtuustokausittain.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa suunnitelmassa on:

1) arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä;

2) määriteltävä tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä ikääntyneelle väestölle tarjottavien palvelujen määrän ja laadun kehittämiseksi;

Ehdotus

2 luku

Kunnan *ja hyvinvointialueen* yleiset velvollisuudet

4 §

Yhteistyö

Kunnan yhteistyövelvoitteista ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 §:n 4 momentissa.

Hyvinvointialueen 1 momentissa tarkoitetuista yhteistyövelvoitteista säädetään 1 momentissa mainitun lain 7 §:n 4 momentissa.

5 §

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi *osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa.*

Hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3) määriteltävä toimenpiteet, joilla kunta vastaa 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumisesta, sekä arvioitava voimavarat, jotka kunnassa tarvitaan toimenpiteiden toteuttamiseksi;	
4) määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut 3 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa; sekä	
5) määriteltävä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tahojen kanssa.	
Kunnan on otettava suunnitelma huomioon valmisteltaessa ikääntyneen väestön asemaan ja iäkkäiden henkilöiden tarvitsemiin palveluihin vaikuttavaa kunnan päätöksentekoa, kuntalain (365/1995) 65 §:ssä tarkoitettua talousarviota ja -suunnitelmaa sekä terveydenhuoltolain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua raporttia ja hyvinvointikertomusta.	(kumotaan)
6 §	6 §
Palvelujen riittävyyden ja laadun arviointi	*Palvelujen riittävyyden ja laadun arviointi*
Sen lisäksi, mitä 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään, kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on vuosittain arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan.	Sen lisäksi, mitä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momentissa* säädetään, *hyvinvointialueen* on vuosittain arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan.
Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi kunnan on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä. Lisäksi kunnan on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon sosiaaliasiamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.	Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi *hyvinvointialueen* on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä *hyvinvointialueen* henkilöstöltä. Lisäksi *hyvinvointialueen* on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon sosiaaliasiamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.
7 §	7 §
Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus	*Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus*
Kunnan on järjestettävä ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnan ikääntyneen väestön hyvinvointi, sosiaalinen turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Palvelut on	*Ikääntyneen väestön sosiaalipalvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 §:ssä.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
järjestettävä niin, että ne ovat kunnan ikääntyneen väestön saatavissa yhdenvertaisesti.	
Kunnan on järjestettävä 1 momentissa tarkoitetut sosiaalipalvelut lähellä asiakkaita, jollei palvelujen keskittäminen ole perusteltua niiden laadun ja turvallisuuden kannalta.	(kumotaan)
8 §	8 §
Palvelujen kieli	*Palvelujen kieli*
Yksikielisen kunnan ja kuntayhtymän on järjestettävä tässä laissa tarkoitetut ikääntyneen väestön hyvinvointia edistävät palvelut sekä iäkkään henkilön palveluntarpeiden selvittämiseen ja niihin vastaamiseen liittyvät palvelut kunnan tai kuntayhtymän kielellä. Kaksikielisen kunnan ja kaksi-kielisiä tai sekä suomen- että ruotsinkielisiä kuntia käsittävän kuntayhtymän on järjestettävä nämä palvelunsa suomen ja ruotsin kielellä siten, että palvelujen käyttäjä saa palvelut valitsemallaan kielellä. Oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjat suomen tai ruotsin kielellä sekä oikeudesta tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä.	*Tässä laissa tarkoitettujen ikääntyneen väestön hyvinvointia edistävien palvelujen sekä iäkkään henkilön palveluntarpeiden selvittämiseen ja niihin vastaamiseen liittyvien palvelujen kielestä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä.*
Kunnan ja kuntayhtymän on lisäksi huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset voivat 1 momentissa tarkoitettuja palveluja käyttäessään tarvittaessa käyttää omaa kieltään, suomen, islannin, norjan, ruotsin tai tanskan kieltä. Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on tällöin mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset saavat tarvittavan tulkkaus- ja käännösavun.	(kumotaan)
Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään saamen kielilaissa (1086/2003).	(kumotaan)
9 §	(kumotaan)
Kunnan voimavarat	
Sen lisäksi, mitä terveydenhuoltolain 4 §:n 1 momentissa säädetään voimavarojen osoittamisesta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä terveydenhuollon palveluihin, kunnan on osoitettava tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman toteuttamiseksi riittävät	

Voimassa oleva laki

voimavarat ikääntyneen väestön toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseen sekä iäkkäille henkilöille järjestettäviin sosiaalipalveluihin, jotka ovat kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena.

Lisäksi kunnan on tuettava ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itse-näistä suoriutumista osoittamalla voimavaroja muihinkin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin toimintoihin.

10 §

Asiantuntemus

Kunnan käytettävissä on oltava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemista sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen laadukasta järjestämistä varten riittävästi monipuolista asiantuntemusta.

11 §

Vanhusneuvosto

Kunnan vanhusneuvostosta säädetään kuntalain (410/2015) 27 §:ssä. Vanhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun *ja 6 §:ssä tarkoitettuun arviointiin*.
(lisätään)

12 §

Hyvinvointia edistävät palvelut

Kunnan on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi kunnan on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikään-

Ehdotus

10 §

Asiantuntemus

Hyvinvointialueen käytettävissä on oltava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemista sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen laadukasta järjestämistä varten riittävästi monipuolista asiantuntemusta.

11 §

Vanhusneuvosto

Kunnan vanhusneuvostosta säädetään kuntalain (410/2015) 27 §:ssä. *Kunnan v*anhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun.

Hyvinvointialueen vanhusneuvostosta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 32 §:ssä. Hyvinvointialueen vanhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun ja 6 §:ssä tarkoitettuun arviointiin.

12 §

Hyvinvointia edistävät palvelut

Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi *hyvinvointialueen* on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti

Voimassa oleva laki

tyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämänkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) ohjaus kunnassa tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

13 §

Palveluntarpeisiin vastaamista ohjaavat yleiset periaatteet

Kunnan on järjestettävä iäkkäälle henkilölle laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka ovat hänen tarpeisiinsa nähden oikea-aikaisia ja riittäviä.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet

Kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. Hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa pitkäaikaisena laitoshoitona vain tässä laissa säädetyillä perusteilla.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan on turvattava iäkkään henkilön pitkäaikaisen hoitojärjestelyn pysyvyys, jollei järjestelyä ole aiheellista muuttaa iäkkään henkilön toivomuksen tai hänen palveluntarpeidensa muutoksen johdosta taikka muusta erityisen painavasta ja perustellusta syystä.

14 a §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset

Ehdotus

niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämänkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) ohjaus kunnassa *ja hyvinvointialueella* tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

13 §

Palveluntarpeisiin vastaamista ohjaavat yleiset periaatteet

Hyvinvointialueen on järjestettävä iäkkäälle henkilölle laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka ovat hänen tarpeisiinsa nähden oikea-aikaisia ja riittäviä.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet

Hyvinvointialueen on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. Hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa pitkäaikaisena laitoshoitona vain tässä laissa säädetyillä perusteilla.

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on turvattava iäkkään henkilön pitkäaikaisen hoitojärjestelyn pysyvyys, jollei järjestelyä ole aiheellista muuttaa iäkkään henkilön toivomuksen tai hänen palveluntarpeidensa muutoksen johdosta taikka muusta erityisen painavasta ja perustellusta syystä.

14 a §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset

Voimassa oleva laki

Kunta voi vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen pitkäaikaisella laitoshoidolla vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai asiakasturvallisuuteen tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet.

15 §

Palveluntarpeiden selvittäminen

Kunta vastaa siitä, että iäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaa iäkkään henkilön tarpeiden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, jolla on laaja-alaista asiantuntemusta. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaavan työntekijän on toimittava iäkkään henkilön tarpeita vastaavasti yhteistyössä muiden tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden kanssa.

Selvittäminen on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) iäkäs henkilö on tehnyt kunnalle sosiaalipalveluja koskevan hakemuksen saadakseen sosiaalipalveluja toimintakykynsä tukemiseksi tai suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista;

— — — — — — — — — — — — — — —

5) kunnan järjestämiä sosiaalipalveluja säännöllisesti saavan iäkkään henkilön olosuhteissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 a §

RAI-arviointivälineistön käyttäminen

Kunnan on käytettävä RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön toimintakyvyn arvi-

Ehdotus

Hyvinvointialue voi vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen pitkäaikaisella laitoshoidolla vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai asiakasturvallisuuteen tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet.

15 §

Palveluntarpeiden selvittäminen

Hyvinvointialue vastaa siitä, että iäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaa iäkkään henkilön tarpeiden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, jolla on laaja-alaista asiantuntemusta. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaavan työntekijän on toimittava iäkkään henkilön tarpeita vastaavasti yhteistyössä muiden tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden kanssa.

Selvittäminen on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) iäkäs henkilö on tehnyt *hyvinvointialueelle* sosiaalipalveluja koskevan hakemuksen saadakseen sosiaalipalveluja toimintakykynsä tukemiseksi tai suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista;

— — — — — — — — — — — — — — —

5) *hyvinvointialueen* järjestämiä sosiaalipalveluja säännöllisesti saavan iäkkään henkilön olosuhteissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 a §

RAI-arviointivälineistön käyttäminen

Hyvinvointialueen on käytettävä RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa, jos hän 15 §:n 1 momentissa

Voimassa oleva laki

oinnissa, jos hän 15 §:n 1 momentissa tarkoitetun ammattihenkilön alustavan arvion mukaan tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja hoitonsa ja huolenpitonsa turvaamiseksi. Lisäksi kunnan on huolehdittava, että RAI-arviointivälineistöä käytetään myös silloin, kun iäkäs henkilö saa edellä tarkoitettuja kunnan järjestämiä palveluja ja hänen olosuhteissaan tapahtuu olennaisia muutoksia. RAI-arviointivälineistö kuuluu 15 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin luotettaviin toimintakyvyn arviointivälineisiin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava siitä, että kunnilla on maksutta käytettävissä RAI-arviointivälineistö ja saatavilla koulutusta välineistön käyttöön. Lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava siitä, että sopimusteksti sekä arviointivälineistön sisältö siltä osin, kuin sitä ei ole suojattu tekijänoikeudella, ovat julkisesti saatavilla suomeksi ja ruotsiksi.

15 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten selvittäminen

Ennen hoidon ja huolenpidon toteuttamista pitkäaikaisena laitoshoitona kunnan on selvitettävä 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla mahdollisuudet vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Palvelusuunnitelma

Kunta vastaa siitä, että iäkkäälle henkilölle laaditaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu suunnitelma (palvelusuunnitelma). Suunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun iäkkään henkilön palveluntarve on selvitetty, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

tarkoitetun ammattihenkilön alustavan arvion mukaan tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja hoitonsa ja huolenpitonsa turvaamiseksi. Lisäksi *hyvinvointialueen* on huolehdittava, että RAI-arviointivälineistöä käytetään myös silloin, kun iäkäs henkilö saa edellä tarkoitettuja *hyvinvointialueen* järjestämiä palveluja ja hänen olosuhteissaan tapahtuu olennaisia muutoksia. RAI-arviointivälineistö kuuluu 15 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin luotettaviin toimintakyvyn arviointivälineisiin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava siitä, että *hyvinvointialueilla* on maksutta käytettävissä RAI-arviointivälineistö ja saatavilla koulutusta välineistön käyttöön. Lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava siitä, että sopimusteksti sekä arviointivälineistön sisältö siltä osin, kuin sitä ei ole suojattu tekijänoikeudella, ovat julkisesti saatavilla suomeksi ja ruotsiksi.

15 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten selvittäminen

Ennen hoidon ja huolenpidon toteuttamista pitkäaikaisena laitoshoitona h*yvinvointialueen* on selvitettävä 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla mahdollisuudet vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Palvelusuunnitelma

Hyvinvointialue vastaa siitä, että iäkkäälle henkilölle laaditaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu suunnitelma (*palvelusuunnitelma*). Suunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun iäkkään henkilön palveluntarve on selvitetty, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

18 §

Päätös sosiaalipalvelujen myöntämisestä ja oikeus palveluihin

Kunnan on tehtävä päätös iäkkään henkilön kiireellisesti tarvitsemien sosiaalipalvelujen myöntämisestä kirjallisen tai suullisen hakemuksen johdosta ja järjestettävä myönnetyt palvelut viipymättä siten, ettei iäkkään henkilön oikeus välttämättömään huolenpitoon vaarannu.

— — — — — — — — — — — — — — —

23 §

Omavalvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

24 §

Viranomaisvalvonta

Iäkkäille henkilöille tarkoitettujen palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan, mitä sosiaalihuoltolain 55–57 §:ssä, yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa*, kansanterveyslain (66/1972) 42–45 §:ssä* ja yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 ja 5 luvussa säädetään.

25 §

Ilmoittaminen iäkkään henkilön palveluntarpeesta

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö taikka kunnan sosiaalitoimen, alueen pelastustoimen, hätäkeskuksen tai poliisin palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkäästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten

Ehdotus

18 §

Päätös sosiaalipalvelujen myöntämisestä ja oikeus palveluihin

Hyvinvointialueen on tehtävä päätös iäkkään henkilön kiireellisesti tarvitsemien sosiaalipalvelujen myöntämisestä kirjallisen tai suullisen hakemuksen johdosta ja järjestettävä myönnetyt palvelut viipymättä siten, ettei iäkkään henkilön oikeus välttämättömään huolenpitoon vaarannu.

— — — — — — — — — — — — — — —

23 §

Omavalvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

Omavalvontaan sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ssä säädetään.

24 §

Viranomaisvalvonta

Iäkkäille henkilöille tarkoitettujen palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan, mitä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 41−49 §:ssä,* yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa ja yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 ja 5 luvussa säädetään.

25 §

Ilmoittaminen iäkkään henkilön palveluntarpeesta

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö taikka *hyvinvointialueen* sosiaalitoimen tai pelastustoimen, hätäkeskuksen tai poliisin palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkäästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai

Voimassa oleva laki

estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, terveydenhuollon ammattihenkilön on ilmoitettava kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle iäkkään henkilön kotiuttamisesta terveydenhuollon laitoshoidosta. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen kotiuttamista.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Odotusaikojen julkaiseminen

Kunnan on julkaistava ainakin puolivuosittain tiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut. Tiedot on julkaistava sellaisia menetelmiä käyttäen, että iäkkäillä henkilöillä on tosiasiallinen mahdollisuus tietojen saamiseen.

27 §

Suunnittelu ja rahoitus

Jollei lailla toisin säädetä, kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009).

Ehdotus

turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä *hyvinvointialueen* sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, terveydenhuollon ammattihenkilön on ilmoitettava *hyvinvointialueen* sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle iäkkään henkilön kotiuttamisesta terveydenhuollon laitoshoidosta. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen kotiuttamista.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Odotusaikojen julkaiseminen

Hyvinvointialueen on julkaistava ainakin puolivuosittain tiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut. Tiedot on julkaistava sellaisia menetelmiä käyttäen, että iäkkäillä henkilöillä on tosiasiallinen mahdollisuus tietojen saamiseen.

27 §

Rahoitus

Jollei lailla toisin säädetä, *hyvinvointialueen* tämän lain nojalla järjestämän toiminnan *rahoitukseen sovelletaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

64.

Laki

rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 ja 2 momentti sekä 12 b § ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 13 § laissa 1040/1997, 4 §:n 1 momentti laissa 977/1998, 5 §:n 3 momentti laissa 1227/1993, 7 §:n 1 momentti laissa 1339/2010 ja 12 b § laissa 54/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Kuntoutukseen hyväksyminen	*Kuntoutukseen hyväksyminen*
Kuntoutukseen otettavat hyväksyy se rintamaveteraanin kotikunnan monijäseninen toimielin, joka huolehtii kansanterveystyön toimeenpanoon kuuluvista tehtävistä. Toimielin voi määrätä alaisensa viranhaltijan päättämään kuntoutukseen hyväksymisestä vahvistamiensa perusteiden ja ohjeiden mukaan. Rintamaveteraanin, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, hyväksyy kuntoutukseen Valtiokonttori.	Kuntoutukseen otettavat hyväksyy se *hyvinvointialue, jonka alueella rintamaveteraanin kotikunta sijaitsee*. Rintamaveteraanin, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, hyväksyy kuntoutukseen Valtiokonttori.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
4 §	4 §
Palvelujen tuottajat	*Palvelujen tuottajat*
Kuntoutusta voi antaa yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu palvelujen tuottaja ja 3 momentissa tarkoitettu itsenäinen ammatinharjoittaja, terveyskeskus, erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitettu sairaala ja siitä erillään oleva sairaanhoidon toimintayksikkö sekä Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annetussa laissa (1064/1989) tarkoitettu toimintayksikkö.	Kuntoutusta voivat antaa yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu palvelujen tuottaja ja 3 momentissa tarkoitettu itsenäinen ammatinharjoittaja *sekä hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksiköt*.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Määräraha	*Määräraha*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Valtiokonttori jakaa 1 momentissa tarkoitetun määrärahan kunnille kunnan 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen käyttöön 9 §:ssä tarkoitettuja matkakustannuksia lukuun ottamatta. Määrärahan myöntäminen perustuu Valtiokonttorin arvioon kunnassa asuvien rintamaveteraanien määrästä.

Kunta voi järjestää palvelut itse tai hankkia kuntoutuspalvelut 4 §:n mukaan kuntoutuspalveluja antamaan oikeutetuilta palvelujen tuottajilta.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Valtion korvauksen maksaminen

Kunnille jaettava määräraha suoritetaan kunnan 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle ennakkona. Ennakko maksetaan neljännesvuosittain yhtä suurina erinä helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa Valtiokonttorin arvioon perustuvan kuntakohtaisen kiintiön mukaisena.

Valtiokonttori vahvistaa kunnilta saamansa selvityksen perusteella kunnittain korvauksen lopullisen määrän. Kunnan on palautettava ennakkona liikaa saamansa määrä Valtiokonttorille sen asettamassa määräajassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Korvausten perusteet

Kunnalle korvataan terveyskeskuksessa järjestetystä kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset noudattaen, mitä terveydenhuoltolain (1326/2010) 58 §:ssä säädetään. Kunnan terveyskeskukselle suoritettavaa korvausta laskettaessa palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja ei kuitenkaan lueta korvauksesta vähennettäviksi toimintatuloiksi.

Valtiokonttori vahvistaa muille laitoskuntoutusta antaville toimintayksiköille kuin terveyskeskuksille valtion varoista kunnan suoritettavien korvausten määrät ja perusteet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Valtiokonttori jakaa 1 momentissa tarkoitetun määrärahan *hyvinvointialueille* 9 §:ssä tarkoitettuja matkakustannuksia lukuun ottamatta. Määrärahan myöntäminen perustuu Valtiokonttorin arvioon *hyvinvointialueella* asuvien rintamaveteraanien määrästä.

Palvelujen järjestämisestä itse tai niiden hankkimisesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 12 §:ssä.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Valtion korvauksen maksaminen

Hyvinvointialueille jaettava määräraha suoritetaan *ennakkoina*. Ennakko maksetaan neljännesvuosittain yhtä suurina erinä helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa Valtiokonttorin arvioon perustuvan hyvinvointialuekohtaisen kiintiön mukaisena.

Valtiokonttori vahvistaa *hyvinvointialueilta* saamansa selvityksen perusteella korvauksen lopullisen määrän. *Hyvinvointialueen* on palautettava ennakkona liikaa saamansa määrä Valtiokonttorille sen asettamassa määräajassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Korvausten perusteet

Hyvinvointialueelle korvataan *terveydenhuollon toimintayksikössä* järjestetystä kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset noudattaen, mitä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:ssä* säädetään. *Hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikölle* suoritettavaa korvausta laskettaessa palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja ei kuitenkaan lueta korvauksesta vähennettäviksi toimintatuloiksi.

Valtiokonttori vahvistaa muille laitoskuntoutusta antaville toimintayksiköille kuin *terveydenhuollon toimintayksiköille* valtion varoista *hyvinvointialueen* suoritettavien korvausten määrät ja perusteet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

12 b §

Kotona asumista tukevien palvelujen korvaukset kunnille ja kuntayhtymille

Kunnalle tai kuntayhtymälle korvataan kustannukset, jotka ovat aiheutuneet 12 a §:ssä tarkoitettujen palvelujen järjestämisestä. Sairaanhoitopalveluista aiheutuneet kustannukset korvataan kuitenkin vain siltä osin kuin kysymyksessä on koti-, päivä- tai yösairaanhoito taikka lääkinnällinen kuntoutus.

Valtiokonttori korvaa kotona asumista tukevien palveluiden järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ennakkona. Kunnan tai kuntayhtymän on tehtävä selvitys määrärahan käytöstä ja palautettava ennakkona liikaa saamansa määrä Valtiokonttorille sen asettamassa määräajassa.

(lisätään)

13 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuihin Valtiokonttorin, 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen ja kansaneläkelaitoksen päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla muussa kuin 10 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

Jos 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle sanotun lainkohdan nojalla kuuluva asia on siirretty viranhaltijan päätettäväksi, viranhaltijan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Viranhaltijan on saatettava asia toimielimen ratkaistavaksi, jos päätökseen tyytymätön 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan vaatii sitä kirjallisesti. Päätökseen on liitettävä ohjeet, joista ilmenee, miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä asian saattamiseksi toimielimen käsiteltäväksi.

Ehdotus

12 b §

Kotona asumista tukevien palvelujen korvaukset ***hyvinvointialueille ja Ahvenanmaan kunnille***

Hyvinvointialueelle korvataan kustannukset, jotka ovat aiheutuneet 12 a §:ssä tarkoitettujen palvelujen järjestämisestä. Sairaanhoitopalveluista aiheutuneet kustannukset korvataan kuitenkin vain siltä osin kuin kysymyksessä on koti-, päivä- tai yösairaanhoito taikka lääkinnällinen kuntoutus.

Valtiokonttori korvaa kotona asumista tukevien palveluiden järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ennakkona. *Hyvinvointialueen* on tehtävä selvitys määrärahan käytöstä ja palautettava ennakkona liikaa saamansa määrä Valtiokonttorille sen asettamassa määräajassa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kotona asumista tukevien palvelujen kustannusten korvaamisesta sekä korvaukseen liittyvän selvityksen tekemisestä ja ennakon palauttamisesta, koskee Ahvenanmaalla Ahvenanmaan maakunnan kuntia.

13 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuihin Valtiokonttorin, 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun *hyvinvointialueen* ja Kansaneläkelaitoksen päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla muussa kuin 10 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

Jos 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulle *hyvinvointialueelle* sanotun lainkohdan nojalla kuuluva asia on siirretty *hyvinvointialueen* viranhaltijan päätettäväksi, viranhaltijan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Viranhaltijan on saatettava asia toimielimen ratkaistavaksi, jos päätökseen tyytymätön 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan vaatii sitä kirjallisesti. Päätökseen on liitettävä ohjeet, joista ilmenee, miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä asian saattamiseksi toimielimen käsiteltäväksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

65.

Laki

perhehoitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan perhehoitolain (263/2015) 3 §, 10 §:n 1 momentin johdantokappale ja 9 kohta sekä 3 momentti, 11 §:n 1 momentin johdantokappale, 12 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 15, 15 a, 20 ja 21 § sekä 22 §:n otsikko ja 1, 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 1 momentin 9 kohta ja 15 a § laissa 510/2016, 13 § osaksi laissa 510/2016 sekä 20 § osaksi laissa 1645/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Perhehoito	*Perhehoito*
Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tai kuntayhtymä tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.	Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. *Hyvinvointialue* tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.
10 §	10 §
Toimeksiantosopimus	*Toimeksiantosopimus*
Perhehoitajan ja kunnan tai kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:	Perhehoitajan ja *hyvinvointialueen* välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
9) yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken.	9) yhteistyöstä *hyvinvointialueen* ja perhehoitajan kesken.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tässä laissa tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään.	Tässä laissa tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen *hyvinvointialueeseen*.
11 §	11 §
Sopimus perhehoidon järjestämisestä	*Sopimus perhehoidon järjestämisestä*
Kunnan tai kuntayhtymän ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:	*Hyvinvointialueen* ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

12 §

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

13 §

Oikeus vapaaseen

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, kunnan tai kuntayhtymän tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

14 §

Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Sijais-

Ehdotus

12 §

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan *hyvinvointialueen* tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

13 §

Oikeus vapaaseen

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, *hyvinvointialueen* tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan *hyvinvointialueen* tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

14 §

Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Hyvinvointialue voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen *hyvinvointialueeseen*. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen

Voimassa oleva laki

hoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20 §:ää.

15 §

Koulutus ja tuki

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä vastaa toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää.

15 a §

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.

20 §

Sosiaaliturva

Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaissa (549/2003).

Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan tai kuntayhtymän on vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.

21 §

Ehdotus

sovelletaan 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20 §:ää.

15 §

Koulutus ja tuki

Perhehoidon järjestämisestä vastaava *hyvinvointialue* vastaa toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää.

15 a §

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Hyvinvointialueen on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.

20 §

Sosiaaliturva

Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään *julkisten alojen eläkelaissa (81/2016)*.

Toimeksiantosopimuksen tehneen h*yvinvointialueen* on vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä *mainitussa* laissa säädetään työntekijästä, ja *hyvinvointialueeseen* sovelletaan, mitä *mainitussa* laissa säädetään työnantajasta.

21 §

Voimassa oleva laki

Ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle siihen kuntaan, joka on sijoittanut hoidettavan sekä kuntaan, jossa perhekoti sijaitsee.

22 §

Valvonta

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään.

Ehdotus

Ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle *sille hyvinvointialueelle*, joka on sijoittanut hoidettavan sekä *hyvinvointialueelle*, jossa perhekoti sijaitsee.

22 §

***Ohjaus ja** valvonta*

Hoidettavan sijoittaneen *hyvinvointialueen* tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen hyvinvointialueen toimesta, jonka alueelle henkilö on sijoitettu. Sekä *sijoituksen tehnyt hyvinvointialue, että se hyvinvointialue, jonka alueelle sijoitus on tehty,* voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, *hyvinvointialueen* on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, *hyvinvointialueen* on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 6 luvussa säädetään omavalvonnasta ja valvonnasta*.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

66.

Laki

omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 2 §:n 2 kohta, 3 §:n johdantokappale, 3 a §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 4 a §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti sekä 11 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a § ja 4 §:n 2 momentti laissa 511/2016, 4 a § laissa 318/2011, 10 §:n 3 momentti laissa 1646/2015 sekä 12 § laissa 1317/2014 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) *omaishoitosopimuksella* hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä;	2) *omaishoitosopimuksella* hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan *hyvinvointialueen* välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Tuen myöntämisedellytykset	*Tuen myöntämisedellytykset*
Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:	*Hyvinvointialue* voi myöntää omaishoidon tukea, jos:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 a §	3 a §
Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut	*Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut*
Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtäväänsä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja.	*Hyvinvointialueen* on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. *Hyvinvointialueen* on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtäväänsä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja.
4 §	4 §
Omaishoitajalle järjestettävä vapaa	*Omaishoitajalle järjestettävä vapaa*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Kunta ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää 1 momentissa tarkoitetun vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksona. Kunta voi järjestää omaishoitajalle 1 momentissa säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

4 a §

Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos omaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seu-

Ehdotus

Hyvinvointialue ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää 1 momentissa tarkoitetun vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksona. *Hyvinvointialue* voi järjestää omaishoitajalle 1 momentissa säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

4 a §

Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Hyvinvointialue voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos omaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja *hyvinvointialueen* välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Hyvinvointialue voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua.

Voimassa oleva laki

raavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

— — — — — — — — — — — — — — —

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaissa (549/2003).

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitauti-lain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

11 §

Palvelun järjestäjä

Omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa se kunta, joka sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 luvun mukaan on velvollinen järjestämään hoidettavalle sosiaalipalveluja.

12 §

Muutoksenhaku ja omaishoitosopimusta koskevan riidan käsittely

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on voimassa, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään. Omaishoitosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ehdotus

Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

— — — — — — — — — — — — — — —

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään *julkisten alojen eläkelaissa (81/2016)*.

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen *hyvinvointialueen* on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä *mainitussa laissa* säädetään työntekijästä, ja *hyvinvointialueeseen* sovelletaan, mitä *mainitussa laissa* säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä *mainitun lain* 71–78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään tämän lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuodessa. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

11 §

Palvelun järjestäjä

Omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa se *hyvinvointialue, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 8 §:n* mukaan velvollinen järjestämään hoidettavalle sosiaalipalveluja.

12 §

Muutoksenhaku ja omaishoitosopimusta koskevan riidan käsittely

Muutoksenhakuun tässä laissa tarkoitetuissa asioissa *sovelletaan*, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään. Omaishoitosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. *Muutoksen-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	hausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

67.

Laki

vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 18 ja 19 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1545/2009, ja

muutetaan 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 1 momentti, 5 ja 6 §, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 8 d §:n otsikko ja 1 momentti sekä 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 9 §:n 2 momentti, 12 §, 13 § 1 momentti sekä 15 ja 17 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a §:n 1 momentti, 8 d §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta sekä 9 §:n 2 momentti laissa 981/2008, 5 § laissa 1718/2009, 8 §:n 2 momentti laissa 134/2010, 13 § 1 momentti laissa 417/2015, 15 § laissa 958/2019 ja 17 § laissa 1309/2014 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Vastuu palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä	*Vastuu palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä*
Kunnan on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.	*Hyvinvointialueen* on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin *hyvinvointialueella* esiintyvä tarve edellyttää.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 a §	3 a §
Palvelutarpeen selvittäminen ja palvelusuunnitelma	*Palvelutarpeen selvittäminen ja palvelusuunnitelma*
Tämän lain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammainen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomainen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnan viranomaiseen palvelujen saamiseksi.	Tämän lain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammainen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomainen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan *hyvinvointialueen* viranomaiseen palvelujen saamiseksi.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Suunnittelu ja rahoitus	*Suunnittelu ja rahoitus*
Tässä laissa tarkoitettuun kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja ter-	Tässä laissa tarkoitettuun *hyvinvointialueen* järjestämään toimintaan sovelletaan *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua*

Voimassa oleva laki

veydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009), jollei lailla toisin säädetä.

6 §

Elinolojen kehittäminen

Sosiaalilautakunnan ja kunnan muiden viranomaisten on edistettävä ja seurattava vammaisten henkilöiden elinoloja sekä pyrittävä toiminnallaan ehkäisemään epäkohtien syntymistä ja poistamaan haittoja, jotka rajoittavat vammaisen henkilön toimintamahdollisuuksia ja osallistumista.

7 §

Palvelujen kehittäminen

Kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan yleiset palvelut soveltuvat myös vammaiselle henkilölle.

Vammaisuuden perusteella järjestettäviä palveluja ja tukitoimia kehittäessään kunnan tulee ottaa huomioon vammaisten henkilöiden esittämät tarpeet ja näkökohdat.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Vammaisille tarkoitetut palvelut

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, päivätoimintaa, henkilökohtaista apua sekä palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta palveluasumisen eikä henkilökohtaisen avun järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

lakia (/), hyvinvointialueen rahoituksesta annettua lakia (/) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (/).

6 §

Elinolojen kehittäminen

Hyvinvointialueen ja kunnan on edistettävä ja seurattava vammaisten henkilöiden elinoloja sekä pyrittävä toiminnallaan ehkäisemään epäkohtien syntymistä ja poistamaan haittoja, jotka rajoittavat vammaisen henkilön toimintamahdollisuuksia ja osallistumista.

7 §

Palvelujen kehittäminen

Kunnan *ja hyvinvointialueen* on huolehdittava siitä, että *niiden* yleiset palvelut soveltuvat myös vammaiselle henkilölle.

Vammaisuuden perusteella järjestettäviä palveluja ja tukitoimia kehittäessään *hyvinvointialueen* tulee ottaa huomioon vammaisten henkilöiden esittämät tarpeet ja näkökohdat.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Vammaisille tarkoitetut palvelut

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, päivätoimintaa, henkilökohtaista apua sekä palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. *Hyvinvointialueella* ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta palveluasumisen eikä henkilökohtaisen avun järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

8 d §

Henkilökohtaisen avun järjestämistavat

Henkilökohtaisen avun järjestämistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä kunnan on otettava huomioon vaikeavammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä palvelusuunnitelmassa määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan.

Kunta voi järjestää henkilökohtaista apua:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) hankkimalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluita julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta tai järjestämällä palvelun itse taikka sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Taloudelliset tukitoimet

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuulu-vien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Yhteistyö

Kunnan tulee vammaisten henkilöiden olosuhteiden edistämiseksi toimia yhteistyössä eri viranomaisten, laitosten, vammaisjärjestöjen sekä muiden sellaisten yhteisöjen kanssa, joiden toiminta läheisesti liittyy vammaisten henkilöiden elinoloihin.

Ehdotus

8 d §

Henkilökohtaisen avun järjestäminen

Henkilökohtaisen avun järjestämistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä *hyvinvointialueen* on otettava huomioon vaikeavammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä palvelusuunnitelmassa määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan.

Hyvinvointialue voi järjestää henkilökohtaista apua:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) hankkimalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluita julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta tai *tuottamalla* palvelun itse taikka sopimuksin yhdessä yhden tai useamman *hyvinvointialueen* kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Taloudelliset tukitoimet

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. *Hyvinvointialueella* ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Yhteistyö

Hyvinvointialueen ja kunnan tulee vammaisten henkilöiden olosuhteiden edistämiseksi toimia yhteistyössä eri viranomaisten, laitosten, vammaisjärjestöjen sekä muiden sellaisten yhteisöjen kanssa, joiden toiminta läheisesti liittyy vammaisten henkilöiden elinoloihin.

Voimassa oleva laki

13 §

Vammaisneuvosto

Kunnan vammaisneuvostosta säädetään kuntalain (410/2015) 28 §:ssä.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Vakuutuslaitoksen korvaus

Jos vakuutuslaitoksen tulee suorittaa vammaiselle henkilölle korvausta tapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien tapaturma- ja ammattilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016), tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain (1522/2016), sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006), liikennevakuutuslain (460/2016) tai näitä vastaavan aikaisemman lain nojalla ja kunta on antanut hänelle samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kohdistuvia tämän lain 8 ja 9 §:ssä tarkoitettuja palveluja tai tukitoimia, siirtyy oikeus korvaukseen kunnalle tilitystä vastaan sellaisena kuin vakuutuslaitoksen olisi tullut suorittaa korvaus vammaiselle henkilölle, jollei kunta olisi tätä palvelua tai tukitointa antanut. Kunnan oikeudesta korvaukseen liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) perusteella on säädetty erikseen.

Jos 1 momentissa mainittu tilitys on tullut korvauksenmaksajan tietoon niin myöhään, että muun lain mukainen korvaus on jo suoritettu vammaiselle henkilölle, kunnalla on oikeus periä tätä korvausta vastaava määrä takaisin vammaiselta henkilöltä. Korvauksen takaisinperimisestä on voimassa, mitä toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 21 ja 22 §:ssä on säädetty.

Hakemus takaisinperinnästä on tehtävä hallinto-oikeudelle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vakuutuslaitoksen korvaus on maksettu.

Ehdotus

13 §

Vammaisneuvosto

Kunnan vammaisneuvostosta säädetään kuntalain (410/2015) 28 §:ssä. *Hyvinvointialueen vammaisneuvostosta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 32 §:ssä.*

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Vakuutuslaitoksen korvaus

Jos vakuutuslaitoksen tulee suorittaa vammaiselle henkilölle korvausta *työ*tapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), *maatalousyrittäjän työ*tapaturma- ja ammatti*tauti*lain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016), tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain (1522/2016), sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006), liikennevakuutuslain (460/2016) tai näitä vastaavan aikaisemman lain nojalla ja *hyvinvointialue* on antanut hänelle samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kohdistuvia tämän lain 8 ja 9 §:ssä tarkoitettuja palveluja tai tukitoimia, siirtyy oikeus korvaukseen *hyvinvointialueelle* tilitystä vastaan sellaisena kuin vakuutuslaitoksen olisi tullut suorittaa korvaus vammaiselle henkilölle, jollei *hyvinvointialue* olisi tätä palvelua tai tukitointa antanut. *Hyvinvointialueen* oikeudesta korvaukseen liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) perusteella on säädetty erikseen.

Jos 1 momentissa *tarkoitettu* tilitys on tullut korvauksenmaksajan tietoon niin myöhään, että muun lain mukainen korvaus on jo suoritettu vammaiselle henkilölle, *hyvinvointialueella* on oikeus periä tätä korvausta vastaava määrä takaisin vammaiselta henkilöltä. Korvauksen *takaisinperimiseen sovelletaan* toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 21 ja 22 *§:ää.*

Hakemus takaisinperinnästä on tehtävä hallinto-oikeudelle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vakuutuslaitoksen korvaus on maksettu.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(lisätään)	*Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
17 §	17 §
Muutoksenhaku	*Muutoksenhaku*
Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on voimassa, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa on säädetty sekä mitä jäljempänä tässä laissa säädetään.	*Muutoksenhakuun sovelletaan*, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa *säädetään*.
18 §	(kumotaan)
Muutoksenhaku sosiaalilautakunnan päätökseen	
Sosiaalilautakunnan päätökseen, joka koskee tässä laissa henkilölle tarkoitettua palvelua ja taloudellista tukitoimea, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös sosiaalilautakunnalle, jonka tulee se oman lausuntonsa ohella toimittaa hallinto-oikeudelle.	
19 §	(kumotaan)
Muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen	
Hallinto-oikeuden tämän lain 8 §:n 2 momentin mukaista palvelua tai 9 §:n 2 momentin mukaista taloudellista tukitoimea koskevassa asiassa antamaan päätökseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskirja liitteineen voidaan antaa myös hallinto-oikeuteen korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimitettavaksi. *Muuhun kuin 1 momentissa säädettyyn hallinto-oikeuden tämän lain nojalla valituksen johdosta antamaan henkilölle tarkoitettua palvelua tai taloudellista tukitoimea koskevaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta, ellei korkein hallinto-oikeus myönnä valituslupaa.*	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Valituslupaa haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos valituksella on erittäin suuri merkitys asianomaiselle tai jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtäläisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi.	——— *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20* *.* ———

68.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 3 §:n 1-4 momentti, 6, 11, 14, 17 ja 18 §, 26 ja 27 §, 4 luku, 43 §, 5 luku, 6 luku, 9 luku, 81 c ja d §, 83 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1-4 momentti laissa 1539/2009, 6 § laeissa 26/1984 ja 1539/2009, 11 § laissa 26/1984, 14 § laeissa 702/1982, 26/1984 ja 739/1992, 27 § osaksi laissa 26/1984, 6 luvun otsikko laissa 702/1982 sekä 81 c ja d § laissa 381/2016, sekä

muutetaan 9 ja 15 §, 16 §:n 2 momentti, 2 luvun otsikko, 23 ja 31 §, 32 §:n 3 ja 4 momentti, 33 §:n 1 ja 3 momentti, 34, 36 ja 37 §, 38 §:n 2 momentti, 39, 42 c ja 42 e §, 65 §:n 1 momentti, 66, 67, 74, 75-77, 79-81 ja 81 a §, 81 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 82 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 § laissa 1369/1996, 23 § osaksi laissa 739/1992, 31 § osaksi laissa 952/1980, 32 §:n 3 ja 4 momentti, 33 §:n 1 ja 3 momentti, 34 ja 37 §, 38 §:n 2 momentti, 39, 42 c, 42 e, 80, 81 ja 81 a § sekä 81 b §:n johdantokappale laissa 381/2016, 36, 76 ja 77 § sekä 82 §:n 1 momentti laissa 1539/2009, 66 § osaksi laissa 702/1982, 75 § osaksi laeissa 672/2008 ja 1539/2009 sekä 79 § laissa 702/1982, sekä

lisätään lakiin uusi 1 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
(lisätään)	*1 b §*
	Siltä osin kuin tämän lain säännökset koskevat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 24 kohdan mukaista hallinnollista puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin ja mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueen monijäsenisestä toimielimestä, Ahvenanmaan maakunnassa vastaavaan toimielimeen.
3 §	3 §
Erityishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.	(kumotaan 1-4 momentit)
Aluehallintovirastolle kuuluu erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan. Jos erityishuoltopiiri sijaitsee kahden tai useamman aluehallintoviraston toimialueella, aluehallintovirastojen tulee toimia keskenään yhteistyössä.	

Voimassa oleva laki | *Ehdotus*

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallinto-virastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi erityishuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo erityishuoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoa tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

— — — — — — — — — — — — — —

6 § | (kumotaan)

Erityishuollon järjestämistä varten maa jaetaan erityishuoltopiireihin, joiden alueet määrää valtioneuvosto. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, piirit on muodostettava aluehallintovirastojen toimialuejakoon sopeutuviksi ottaen kuitenkin huomioon aluehallintovirastojen toimialajaon kehittämisen tarve.

Erityishuoltopiiriin kuuluvat kunnat ovat jäseninä erityishuoltopiirin kuntainliitossa, jonka tulee järjestää kuntien velvollisuudeksi säädetty erityishuolto, mikäli tämän lain säännöksistä ei muuta johdu.

Jos kunnan väestöpohja tai muut erityiset syyt vaativat, voi kunta yksin muodostaa erityishuoltopiirin. Kunnasta on tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä erityishuoltopiirin kuntainliitosta on säädetty.

Jos erityishuolto tai osa siitä sen vaativuuden, siinä tarvittavien erityisten edellytysten taikka muiden vastaavanlaisten syiden vuoksi on tarkoituksenmukaista järjestää suurempaa kuin yhden erityishuoltopiirin väestömäärää varten, valtioneuvosto voi piirijaosta riippumatta määrätä erityishuollon kokonaan tai

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
osittain yhden tai useamman kuntainliiton järjestettäväksi. *Kaksikieliset ja ruotsinkieliset kunnat ovat lisäksi jäseninä erityishuollon kuntainliitossa, jonka tehtävänä on piirijaosta riippumatta jäsenkuntiensa ruotsinkielisen väestön erityishuollon järjestäminen. Erityishuollon kuntainliitosta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa erityishuoltopiirin kuntainliitosta säädetään, kuitenkin niin, että liittovaltuuston jäsenten lukumäärästä ja äänivallan perusteista määrätään perusäännössä.* *Jos maakuntalailla niin säädetään, Ahvenanmaan maakunta voi olla 4 momentissa tarkoitetun erityishuollon kuntainliiton jäsenenä tai sopia kuntainliiton kanssa sen laitosten käyttämisestä. Maakunnan oikeuksista ja velvollisuuksista kuntainliiton jäsenenä on tällöin voimassa, mitä jäsenkunnasta tässä laissa säädetään ja kuntainliiton perussäännössä määrätään. Erityishuollon järjestämisestä Ahvenanmaan maakunnassa on muutoin voimassa, mitä maakuntalailla säädetään.*	
9 §	9 §
Erityishuollon järjestämistä varten erityishuoltopiirin kuntayhtymällä tulee olla toiminnan kannalta tarpeellisia toimintayksiköitä.	Erityishuollon järjestämistä varten *hyvinvointialueella* tulee olla toiminnan kannalta tarpeellisia toimintayksiköitä.
11 §	(kumotaan)
Erityishuoltopiirin kuntainliitto voi tehdä toisen erityishuoltopiirin kuntainliiton kanssa sopimuksen toimintayksikön käyttämisestä muun kuin 6 §:n 4 momentissa tarkoitetun erityishuollon järjestämiseen.	
14 §	(kumotaan)
Sen estämättä, mitä 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään myös kunta voi järjestää erityishuoltoa. *Edellä 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa kunnasta on soveltuvin osin voimassa, mitä 32, 33, 35, 39 ja 42 §:ssä sekä 4–6 ja 10 luvussa säädetään erityishuoltopiirin kuntainliitosta.* *Kunnan erityishuoltoviranomaisena toimii sosiaalilautakunta, jonka kanssa erityishuoltopiirin kuntainliiton tulee toimia yhteistyössä*	

Voimassa oleva laki

silloinkin, kun paikallisen erityishuollon järjestäminen on kuntainliiton tehtävänä. Kunnan järjestämän erityishuollon osalta on sosiaalilautakunnan tehtävistä erityishuoltoa koskevissa asioissa soveltuvin osin voimassa, mitä erityishuollon johtoryhmästä on säädetty.

15 §

Kunnallisten erityishuollon toimintayksiköiden lisäksi voi valtiolla olla erityishuollon toimintayksiköitä valtion velvollisuudeksi säädetyn erityishuollon järjestämistä sekä valtakunnallista tutkimus-, kokeilu- tai muuta niihin verrattavaa erityishuoltotoimintaa varten.

16 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Yksityiset erityishuollon toimintayksiköt voivat tuottaa erityishuoltopalveluksia kuntainliitolle tai kunnalle taikka muille palveluksia haluaville.

2 luku

Erityishuoltopiirin kuntainliiton hallinto

17 §

Erityishuoltopiiriin kuntainliiton liittovaltuustoon valitsevat jäsenkuntien valtuustot jäseniä seuraavasti:

Kunnan asukasluku viimeksi toimitetun henkikirjoituksen mukaan	*Jäsenten lukumäärä*
enintään 8 000	*2*
8 001– 25 000	*3*
25 001–100 000	*4*
100 001–400 000	*5*
400 001 tai enemmän	*6*

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Ehdotus

15 §

Hyvinvointialueen erityishuollon toimintayksiköiden lisäksi voi valtiolla olla erityishuollon toimintayksiköitä valtion velvollisuudeksi säädetyn erityishuollon järjestämistä sekä valtakunnallista tutkimus-, kokeilu- tai muuta niihin verrattavaa erityishuoltotoimintaa varten.

16 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Yksityiset erityishuollon toimintayksiköt voivat tuottaa erityishuoltopalveluksia *hyvinvointialueelle* tai muille palveluksia haluaville.

2 luku

Erityishuollon hallinto

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
18 §	(kumotaan)
Jäsenkuntaa edustavien jäsenten äänimäärä liittovaltuustossa määräytyy kunnan viimeksi toimitettuun henkikirjoitukseen perustuvan asukasluvun mukaan siten, että kuntaa edustavilla jäsenillä on yksi ääni jokaista alkavaa 1 000 asukasta kohti. Äänimäärä voi kuitenkin olla enintään kolmannes kaikkien jäsenkuntia edustavien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä. Kuntaa edustavien jäsenten äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.	
23 §	23 §
Erityishuollon yksilöllistä järjestämistä varten erityishuoltopiirin kuntainliitossa on erityishuollon johtoryhmä. Erityishuollon johtoryhmän jäseninä on vähintään kolme kuntainliiton johtavaa viranhaltijaa siten, että johtoryhmässä on edustettuna lääketieteellinen, kasvatustieteellinen ja sosiaalihuollollinen asiantuntemus. Asioiden käsittelystä erityishuollon johtoryhmässä on soveltuvin osin voimassa mitä kunnallislaissa kunnanhallituksen jaostosta säädetään.	*Erityishuollon yksilöllistä järjestämistä varten hyvinvointialueella on monijäseninen toimielin.* *Monijäsenisen toimielimen jäseninä on vähintään kolme hyvinvointialueen johtavaa viranhaltijaa siten, että toimielimessä ovat edustettuina lääketieteellinen, kasvatustieteellinen ja sosiaalihuollollinen asiantuntemus.*
26 §	(kumotaan)
Erityishuoltopiirin kuntainliittoon sovelletaan tässä laissa säädetyin poikkeuksin kunnallislain säännöksiä.	
27 §	(kumotaan)
Erityishuoltopiirin kuntainliitto antaa erityishuoltoa ensisijaisesti kuntainliittoon kuuluvista kunnista oleville henkilöille, jollei 6 §:n 4 momentin mukaisista järjestelyistä tai 11–13 §:n nojalla tehdyistä sopimuksista taikka 12 §:n 3 momentin tai 13 §:n 2 momentin nojalla annetuista määräyksistä muuta johdu. *Milloin erityishuoltopiirin kuntainliiton toimintayksikössä erityishuollossa olevan henkilön kotipaikka muuttuu tai milloin hänen erityishuoltonsa järjestäminen ei 1 momentin säännöksistä johtuen muutoin kuuluisi sille erityishuoltopiirin kuntainliitolle, jonka toimintayksikössä hän on, tulee tämän kuntainliiton ilmoittaa asiasta sille erityishuoltopiirin*	

Voimassa oleva laki

kuntainliitolle, jolle henkilön erityishuollon järjestäminen 1 momentin säännösten mukaan kuuluisi. Viimeksi mainitun kuntainliiton tulee ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin henkilön erityishuollon järjestämiseksi. Erityishuollon antamista on kuitenkin jatkettava entisessä paikassa siihen asti, kunnes se voidaan tarkoituksenmukaisesti ja henkilön erityishuoltomahdollisuuksia heikentämättä järjestää muualla.

31 §

Erityishuoltoon pyrkimistä koskeva aloite tulee tehdä erityishuoltopiirin kuntainliitolle tai henkilön kotikunnan sosiaalilautakunnalle.

Erityishuollon antamisesta ja lopettamisesta päättää erityishuollon johtoryhmä, jollei erityishuoltopiirin johtosäännössä toisin määrätä.

32 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Henkilön määräämisestä erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta on tehtävä erityishuollon johtoryhmälle kirjallinen hakemus. Hakemuksen on oikeutettu tekemään henkilön laillinen edustaja taikka hänen omaisensa tai muu läheisensä.

Jollei 3 momentissa tarkoitettuja hakemuksen tekemiseen oikeutettuja ole tai jolleivät he suostu hakemuksen tekemiseen, hakemuksen voi tehdä myös se sosiaalilautakunta tai muu sosiaalihuollosta vastaava toimielin, jonka alueella henkilö oleskelee, taikka lautakunnan tai muun sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tehtävään määräämä viranhaltija. Vastaavin edellytyksin voi hakemuksen rangaistuslaitoksessa olevan osalta tehdä laitoksen johtaja.

33 §

Jos erityishuollon johtoryhmä 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen ja muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimusten ja selvitysten johdosta katsoo olevan ilmeistä, että edellytykset henkilön määräämiselle erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta ovat olemassa, johtoryhmän on

Ehdotus

31 §

Erityishuoltoon pyrkimistä koskeva aloite tulee tehdä *hyvinvointialueelle*.

Erityishuollon antamisesta ja lopettamisesta päättää *hyvinvointialueen monijäseninen toimielin*, jollei *hyvinvointialueen hallintosäännössä* toisin määrätä.

32 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Henkilön määräämisestä erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta on tehtävä *hyvinvointialueen monijäseniselle toimielimelle* kirjallinen hakemus. Hakemuksen on oikeutettu tekemään henkilön laillinen edustaja taikka hänen omaisensa tai muu läheisensä.

Jollei 3 momentissa tarkoitettuja hakemuksen tekemiseen oikeutettuja ole tai jolleivät he suostu hakemuksen tekemiseen, hakemuksen voi tehdä myös *sen hyvinvointialueen hallintosäännössä määrätty viranhaltija,* jonka alueella henkilö oleskelee. Vastaavin edellytyksin voi hakemuksen rangaistuslaitoksessa olevan osalta tehdä laitoksen johtaja.

33 §

Jos *hyvinvointialueen monijäseninen toimielin* 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen ja muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimusten ja selvitysten johdosta katsoo olevan ilmeistä, että edellytykset henkilön määräämiselle erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta ovat ole-

Voimassa oleva laki

määrättävä henkilö toimitettavaksi tutkimukseen 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityishuollon toimintayksikköön. Tutkimukseen määräämisestä on tehtävä kirjallinen päätös kiireellisissä tilanteissa viivytyksettä ja muulloin viimeistään seitsemän päivän kuluessa 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen saapumisesta. Ennen tutkimukseen määräämistä on selvitettävä henkilön oma mielipide. Henkilön ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kuulemisesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Jollei täysi-ikäisellä henkilöllä ole laillista edusta-jaa, on sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000), jäljempänä sosiaalihuollon asiakaslaki, 9 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa henkilön palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvalle omaiselle tai muulle läheiselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa säädetyllä tavalla. Lisäksi alaikäisen henkilön vanhemmille ja henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tutkimukseen määräämistä, on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa säädetyllä tavalla.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kun tutkimus on suoritettu, erityishuollon johtoryhmän on päätettävä, määrätäänkö henkilö erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta. Päätös on tehtävä kirjallisesti viimeistään 14 päivän kuluessa tutkimukseen määräämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Päätöksen on sisällettävä perusteltu kannanotto siitä, ovatko edellytykset henkilön määräämiselle erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta olemassa. Päätös henkilön määräämisestä erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta on välittömästi, kuitenkin viimeistään 14 päivän kuluessa sen tekemisestä, alistettava hallinto-oikeuden vahvistettavaksi. Hallinto-oikeuden tulee käsitellä asia kiireellisenä.

34 §

Erityishuollon yksilölliseksi toteuttamiseksi erityishuollon johtoryhmän tai sen määräämissä rajoissa toimintayksikön vastaavan johtajan tulee hyväksyä erityishuolto-ohjelma jo-

Ehdotus

massa, *sen* on määrättävä henkilö toimitettavaksi tutkimukseen 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityishuollon toimintayksikköön. Tutkimukseen määräämisestä on tehtävä kirjallinen päätös kiireellisissä tilanteissa viivytyksettä ja muulloin viimeistään seitsemän päivän kuluessa 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen saapumisesta. Ennen tutkimukseen määräämistä on selvitettävä henkilön oma mielipide. Henkilön ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kuulemisesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Jollei täysi-ikäisellä henkilöllä ole laillista edustajaa, on sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000), jäljempänä sosiaalihuollon asiakaslaki, 9 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa henkilön palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvalle omaiselle tai muulle läheiselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa säädetyllä tavalla. Lisäksi alaikäisen henkilön vanhemmille ja henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tutkimukseen määräämistä, on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa säädetyllä tavalla.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kun tutkimus on suoritettu, *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* on päätettävä, määrätäänkö henkilö erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta. Päätös on tehtävä kirjallisesti viimeistään 14 päivän kuluessa tutkimukseen määräämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Päätöksen on sisällettävä perusteltu kannanotto siitä, ovatko edellytykset henkilön määräämiselle erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta olemassa. Päätös henkilön määräämisestä erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta on välittömästi, kuitenkin viimeistään 14 päivän kuluessa sen tekemisestä, alistettava hallinto-oikeuden vahvistettavaksi. Hallinto-oikeuden tulee käsitellä asia kiireellisenä.

34 §

Erityishuollon yksilölliseksi toteuttamiseksi *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* tai sen määräämissä rajoissa toimintayksikön vastaavan johtajan tulee hyväksyä erityis-

Voimassa oleva laki

kaista erityishuollon tarpeessa olevaa henkilöä varten. Ohjelma on mahdollisuuksien mukaan laadittava yhteistyössä henkilön itsensä ja hänen laillisen edustajansa tai sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön laillisen edustajan taikka hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvan omaisensa tai muun läheisensä sekä sosiaalilautakunnan tai muun sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen kanssa. Ohjelmaa on tarpeen mukaan tarkistettava.

36 §

Aluehallintovirasto voi määrätä erityishuolto-ohjelmaa oikaistavaksi tarpeellisiksi katsomiltaan osin, milloin henkilö itse tai hänen huoltajansa tai muu edunvalvojansa taikka sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin katsoo, ettei ohjelma ole tarkoituksenmukainen.

37 §

Jos erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta määrättyä henkilöä tutkittaessa tai hänen hoitoaan ja huolenpitoaan järjestettäessä käy ilmi, että edellytykset määrätä henkilö erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta puuttuvat, erityishuollon johtoryhmän tai mielenterveyslain (1116/1990) 19 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on erityishuollon johtoryhmän esityksestä heti tehtävä päätös tahdosta riippumattoman erityishuollon lopettamisesta.

38 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Erityishuollon toimintayksikköön tahdosta riippumatta määrätyllä henkilöllä ja hänen laillisella edustajallaan on oikeus saada tahdosta riippumattoman erityishuollon jatkamisen edellytykset erityishuollon johtoryhmän arvioitavaksi erityishuollon kestäessä myös ennen puolen vuoden enimmäisajan täyttymistä. Jollei täysi-ikäisellä henkilöllä ole lail-

Ehdotus

huolto-ohjelma jokaista erityishuollon tarpeessa olevaa henkilöä varten. Ohjelma on mahdollisuuksien mukaan laadittava yhteistyössä henkilön itsensä ja hänen laillisen edustajansa tai sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön laillisen edustajan taikka hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvan omaisensa tai muun läheisensä sekä *monijäsenisen toimielimen* kanssa. Ohjelmaa on tarpeen mukaan tarkistettava.

36 §

Aluehallintovirasto voi määrätä erityishuolto-ohjelmaa oikaistavaksi tarpeellisiksi katsomiltaan osin, *jos* henkilö itse tai hänen huoltajansa tai muu edunvalvojansa taikka *hyvinvointialueen monijäseninen toimielin* katsoo, ettei ohjelma ole tarkoituksenmukainen.

37 §

Jos erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta määrättyä henkilöä tutkittaessa tai hänen hoitoaan ja huolenpitoaan järjestettäessä käy ilmi, että edellytykset määrätä henkilö erityishuollon toimintayksikköön tahdostaan riippumatta puuttuvat, *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* tai mielenterveyslain (1116/1990) 19 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* esityksestä heti tehtävä päätös tahdosta riippumattoman erityishuollon lopettamisesta.

38 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Erityishuollon toimintayksikköön tahdosta riippumatta määrätyllä henkilöllä ja hänen laillisella edustajallaan on oikeus saada tahdosta riippumattoman erityishuollon jatkamisen edellytykset *monijäsenisen toimielimen* arvioitavaksi erityishuollon kestäessä myös ennen puolen vuoden enimmäisajan täyttymistä. Jollei täysi-ikäisellä henkilöllä ole lail-

Voimassa oleva laki

lista edustajaa, on mainittu oikeus sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön lisäksi hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvalla omaisellaan tai muulla läheisellään. Mikäli aiemmin tehdystä arvioinnista on kulunut alle kuukausi, ja on ilmeistä, että muutosta henkilön tilassa ei ole tapahtunut, voidaan arvio jättää tekemättä. Arvion tekemättä jättämisen peruste on kirjattava asiakasasiakirjoihin.

39 §

Erityishuoltopiirin kuntayhtymän tai erityishuoltoa järjestävän kunnan on huolehdittava tutkimukseen määrätyn tai järjestämässään erityishuollossa olevan henkilön kuljetuksesta kuntayhtymän tai kunnan toimintayksiköiden välillä. Lisäksi kuntayhtymän tai kunnan on huolehdittava henkilön erityishuollon saamiseksi välttämättömistä kuljetuksista tai korvattava niistä aiheutuvat kustannukset.

3 a luku

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja rajoitustoimenpiteiden käyttö erityishuollossa

42 c §

Virkavastuu

Tämän luvun nojalla julkista valtaa käyttävään henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä silloinkin, kun hän ei ole virkasuhteessa valtioon, kuntaan tai kuntayhtymään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

42 e §

Rajoitustoimenpiteiden käytön arviointi ja vähentäminen

Jos erityishuoltoa annettaessa on käytetty 42 f–42 n §:ssä tarkoitettua rajoitustoimenpidettä, toimintayksikössä on viipymättä arvioitava rajoitustoimenpiteen käyttöön johtaneita

Ehdotus

lista edustajaa, on mainittu oikeus sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön lisäksi hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvalla omaisellaan tai muulla läheisellään. Mikäli aiemmin tehdystä arvioinnista on kulunut alle kuukausi, ja on ilmeistä, että muutosta henkilön tilassa ei ole tapahtunut, voidaan arvio jättää tekemättä. Arvion tekemättä jättämisen peruste on kirjattava asiakasasiakirjoihin.

39 §

Erityishuoltoa järjestävän hyvinvointialueen on huolehdittava tutkimukseen määrätyn tai järjestämässään erityishuollossa olevan henkilön kuljetuksesta *hyvinvointialueen* toimintayksiköiden välillä. Lisäksi *hyvinvointialueen* on huolehdittava henkilön erityishuollon saamiseksi välttämättömistä kuljetuksista tai korvattava niistä aiheutuvat kustannukset.

3 a luku

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja rajoitustoimenpiteiden käyttö erityishuollossa

42 c §

Virkavastuu

Tämän luvun nojalla julkista valtaa käyttävään henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä silloinkin, kun hän ei ole virkasuhteessa valtioon *tai hyvinvointialueeseen*. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

42 e §

Rajoitustoimenpiteiden käytön arviointi ja vähentäminen

Jos erityishuoltoa annettaessa on käytetty 42 f–42 n §:ssä tarkoitettua rajoitustoimenpidettä, toimintayksikössä on viipymättä arvioitava rajoitustoimenpiteen käyttöön johtaneita

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
syitä ja keinoja, joiden avulla voidaan jatkossa vähentää rajoitustoimenpiteiden käyttöä yksikössä. Jos muussa kuin tahdosta riippumattomassa erityishuollossa olevan henkilön erityishuollossa on käytetty toistuvasti tai pitkäaikaisesti 42 j, 42 l tai 42 m §:ssä tai 42 n §:n 2 momentissa tarkoitettua rajoitustoimenpidettä, toimintayksikössä on arvioitava, täyttyvätkö henkilön kohdalla 32 §:n 1 momentissa tarkoitetut edellytykset henkilön määräämiselle tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon, ja saatettava kysymys tarvittaessa 32 §:n 4 momentissa tarkoitetun sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen arvioitavaksi.	syitä ja keinoja, joiden avulla voidaan jatkossa vähentää rajoitustoimenpiteiden käyttöä yksikössä. Jos muussa kuin tahdosta riippumattomassa erityishuollossa olevan henkilön erityishuollossa on käytetty toistuvasti tai pitkäaikaisesti 42 j, 42 l tai 42 m §:ssä tai 42 n §:n 2 momentissa tarkoitettua rajoitustoimenpidettä, toimintayksikössä on arvioitava, täyttyvätkö henkilön kohdalla 32 §:n 1 momentissa tarkoitetut edellytykset henkilön määräämiselle tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon, ja saatettava kysymys tarvittaessa 32 §:n 4 momentissa tarkoitetun *hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* arvioitavaksi.
4 luku	(kumotaan 4 luku)
Maksut	
43 §	(kumotaan)
Erityishuollosta voidaan periä maksuja siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/92) säädetään.	
5 luku	(kumotaan 5 luku)
Korvaukset	
44 §	(kumotaan)
Erityishuoltopiirin kuntainliiton muulle kuin sanottuun kuntainliittoon kuuluvasta kunnasta olevalle henkilölle järjestämän erityishuollon aiheuttamista kustannuksista on sen kuntainliiton, johon henkilön kotikunta kuuluu, suoritettava korvaus.	
45 §	(kumotaan)
Jollei toisin ole sovittu, 44 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu korvaus lasketaan siten, kuin tässä pykälässä säädetään. Sama koskee soveltuvin osin 44 §:n 3 momentin mukaan suoritettavan korvauksen määräämistä.	
Korvauksen määräämiseksi toimintayksikön edellisen varainhoitovuoden käyttökustannusten kokonaismäärään lisätään 10 prosenttia. Näin saadusta määrästä vähennetään 43 §:n mukaiset maksut ja korvaukset ja toi-	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
mintayksikön muut käyttötulot, lukuun ottamatta korkotuloja, valtionosuutta ja kuntien maksuosuuksia käyttökustannuksiin sekä muita tässä laissa säädettyjä erityishuollon korvauksia samoin kuin tuloja, jotka kunta tai kuntainliitto saa sellaisesta toiminnasta, minkä kustannuksiin valtionosuutta ei suoriteta. Erotus jaetaan luvulla, jona käytetään käyttöpäivien tai käyntikertojen kokonaismäärää toiminnan laadusta riippuen, minkä jälkeen osamäärä kerrotaan kysymyksessä olevan henkilön käyttöpäivien tai käyntikertojen luvulla. Saatuun määrään lisätään kutakin käyttöpäivää tai käyntikertaa kohti henkilön suoritettavaksi säädetyn korvauksen määrä, milloin korvausta tai maksua ei peritä.	
46 §	(kumotaan)
Milloin toimintayksikön edellisen vuoden tilinpäätöstä ei vielä ole hyväksytty, voidaan 45 §:ssä tarkoitetuista korvauksista periä ennakkona määrä, joka vastaa toimintayksikön edellisen vuoden arvioituja käyttökustannuksia, sanotun pykälän 2 momentissa tarkoitetuin tavoin käyttöpäivää tai käyntikertaa kohti laskettuna.	
6 luku	(kumotaan 6 luku)
Suunnittelu ja valtionosuus	
48 §	(kumotaan)
Tämän lain nojalla järjestettävään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009), jollei lailla toisin säädetä.	
8 luku	8 luku
Erityishuoltoalan koulutus- ja tutkimustoiminnan järjestäminen	**Erityishuoltoalan koulutus- ja tutkimustoiminnan järjestäminen**
65 §	65 §

Voimassa oleva laki

Erityishuoltoalan henkilökunnan koulutuksesta tai erityishuollon tutkimuksesta huolehtivalla korkeakoululla tai muulla viranomaisella on oikeus käyttää erityishuoltopiirin kuntainliiton toimintayksiköitä erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan järjestämiseen.

— — — — — — — — — — — — — — —

66 §

Korkeakoulu tai muu viranomainen suorittaa erityishuoltopiirin kuntainliitolle täyden korvauksen perustamiskustannuksista, jotka ovat aiheutuneet sen koulutus- tai tutkimuskäytössä olevien, erityishuoltopiirin kuntainliiton toimintayksikössä sijaitsevien huonetilojen rakentamisesta, perusparannuksesta, laajentamisesta tai rakenteellisesti uudelleen järjestämisestä, kiinteät kojeet ja laitteet mukaan luettuina, sekä käyttökustannuksista, jotka aiheutuvat sanottujen huonetilojen kunnossapidosta. Mikäli huonetiloja kuitenkin käytetään osittain myös erityishuoltopiirin kuntainliiton toiminnassa, on korvausta tältä osin soviteltava.

Mitä 1 momentissa on sanottu, sovelletaan muihinkin erityishuoltopiirin kuntainliiton perustamis- ja käyttö-kustannuksiin, jotka aiheutuvat pääasiallisesti erityishuoltoalan opetus- tai tutkimustoiminnan järjestämisestä erityishuoltopiirin kuntainliiton toimintayksikössä.

67 §

Edellä 65 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintojen järjestämisestä sekä 66 §:ssä tarkoitettujen korvausten määräytymisperusteista tulee korkeakoulun tai muun viranomaisen sopia erityishuoltopiirin kuntainliiton kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimus, joka on asetuksella säädettävissä tapauksissa alistettava valtioneuvoston hyväksyttäväksi, on laadittava siten, että siinä otetaan tasapuolisesti huomioon toisaalta erityishuoltopiirin kuntainliiton velvollisuus erityishuollon järjestämiseen sekä toisaalta korkeakoulun tai muun viranomaisen säännöksiin tai määräyksiin taikka vahvistettuihin koulutus- ja tutki-

Ehdotus

Erityishuoltoalan henkilökunnan koulutuksesta tai erityishuollon tutkimuksesta huolehtivalla korkeakoululla tai muulla viranomaisella on oikeus käyttää *erityishuollon* toimintayksiköitä erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan järjestämiseen.

— — — — — — — — — — — — — — —

66 §

Korkeakoulu tai muu viranomainen suorittaa *hyvinvointialueelle* täyden korvauksen perustamiskustannuksista, jotka ovat aiheutuneet sen koulutus- tai tutkimuskäytössä olevien, *erityishuollon* toimintayksikössä sijaitsevien huonetilojen rakentamisesta, perusparannuksesta, laajentamisesta tai rakenteellisesti uudelleen järjestämisestä, kiinteät kojeet ja laitteet mukaan luettuina, sekä käyttökustannuksista, jotka aiheutuvat *kyseisten* huonetilojen kunnossapidosta. *Jos* huonetiloja kuitenkin käytetään osittain myös *erityishuollon* toiminnassa, on korvausta tältä osin soviteltava.

Mitä 1 momentissa *säädetään*, sovelletaan muihinkin *erityishuollon* perustamis- ja käyttökustannuksiin, jotka aiheutuvat pääasiallisesti erityishuoltoalan opetus- tai tutkimustoiminnan järjestämisestä erityishuollon toimintayksikössä.

67 §

Edellä 65 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintojen järjestämisestä sekä 66 §:ssä tarkoitettujen korvausten määräytymisperusteista tulee korkeakoulun tai muun viranomaisen sopia *hyvinvointialueen* kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimus, on laadittava siten, että siinä otetaan tasapuolisesti huomioon *hyvinvointialueen* velvollisuus *järjestää erityishuolto* sekä *korkeakoulua tai muuta viranomaista koskeviin* säännöksiin tai määräyksiin taikka vahvistettuihin koulutus- ja tutkimussuunnitelmiin perustuva velvollisuus *järjestää* erityishuoltoalan koulutus- tai *tutkimustoiminta.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
mussuunnitelmiin perustuva velvollisuus erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan järjestämiseen. Jollei 1 momentissa tarkoitettua sopimusta saada aikaan, valtioneuvosto voi, jos järjestely erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan tahi erityishuollon tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta on välttämätöntä, määrätä erityishuoltopiirin kuntainliiton toimintayksiköiden käyttämisestä sanottuihin tarkoituksiin sekä siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Tällöin on noudatettava, mitä 2 momentissa sekä 66 §:ssä säädetään.	Jollei 1 momentissa tarkoitettua sopimusta saada aikaan, valtioneuvosto voi, jos järjestely erityishuoltoalan koulutus- tai tutkimustoiminnan *tai* erityishuollon tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta on välttämätöntä, määrätä *hyvinvointialueen* toimintayksiköiden käyttämisestä sanottuihin tarkoituksiin sekä siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Tällöin on noudatettava, mitä 2 momentissa sekä 66 §:ssä säädetään.
9 luku	(kumotaan 9 luku)
Erityishuollon järjestämisestä eräissä tapauksissa	
68 §	(kumotaan)
Erityishuoltopiirin kuntainliitto voi sopia sellaisen terveydenhuoltoalan kuntainliiton kanssa, jonka toimialue käsittää erityishuoltopiirin alueen, että erityishuoltopiirin kuntainliiton varat ja velat siirtyvät terveydenhuoltoalan kuntainliitolle.	
69 §	(kumotaan)
Edellä 68 §:ssä mainitun sopimuksen voimaantulosta lukien terveydenhuoltoalan kuntainliitosta on soveltuvin osin voimassa, sen lisäksi mitä muuten on säädetty, mitä erityishuoltopiirin kuntainliitosta tässä laissa säädetään.	
10 luku	
Erinäisiä säännöksiä	
73 §	(kumotaan)
Jollei toisin ole sovittu, jäsenkuntien osuudet erityishuoltopiirin kuntainliiton varoihin ja vastuu sen veloista määräytyvät niiden osuuksien suhteessa, joilla jäsenkunnat ovat osallistuneet kuntainliiton perustamiskustannuksiin. Maksuosuudet muunnetaan kuitenkin	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään jäsenkuntien osuuksien määräämisajankohdan rahanarvoon huomioon ottaen kohtuullinen arvonvähennys.	
Milloin erityishuoltopiirijakoa muutettaessa erityishuoltopiirin kuntainliiton jäsenkunta siirtyy toiseen erityishuoltopiiriin, luovuttavan kuntainliiton on suoritettava vastaanottavalle kuntainliitolle korvaus kunnan osuudesta kuntainliiton varoihin velat vähennettyinä.	
74 §	74 §
Kelpoisuudesta erityishuoltopiirin kuntainliiton ja erityishuoltoa järjestävän kunnan virkoihin voidaan säätää asetuksella.	Kelpoisuudesta *virkoihin, joissa hoidetaan erityishuoltoon liittyviä tehtäviä,* voidaan säätää *valtioneuvoston* asetuksella.
75 §	75 §
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.	*Tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävien toimintayksiköiden ja toimitilojen tarkastamisesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/), jäljempänä järjestämislaki, 46 §:ssä.*
Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimipaikan tiloihin. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on myös oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.	(kumotaan)
Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.	(kumotaan)
Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.	(kumotaan)
Tarkastuksessa erityisesti huomioon otettavista asioista ja tarkastusmenettelyn tarkemmasta sisällöstä sekä tarkastuksessa pidettävästä pöytäkirjasta ja sen säilyttämisestä ja	(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
säilyttämisajasta voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.	
76 §	76 §
Jos kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.	*Valvontaviranomaisen keinoista asiakasturvallisuutta vaarantavien puutteiden korjaamiseksi ja epäkohtien poistamiseksi säädetään järjestämislain 48 §:ssä sekä viranomaisten välisestä yhteistyöstä, ilmoitusvelvollisuudesta ja lääkelaissa (395/1987) tarkoitetun toiminnan valvonnasta järjestämislain 44 §:ssä.*
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.	(kumotaan)
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.	(kumotaan)
Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.	(kumotaan)
77 §	77 §
Jos kehitysvammaisten erityishuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveys-	*Hallinnollisesta ohjauksesta säädetään järjestämislain 47 §:ssä.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
alan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.	
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.	(kumotaan)
Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.	(kumotaan)
79 §	79 §
Erityishuoltoa järjestävä kunta sekä 16 §:ssä tarkoitettu yksityinen erityishuollon järjestäjä on velvollinen antamaan erityishuoltopiirin kuntainliitolle tämän tarpeelliseksi katsomia tietoja ja selvityksiä.	*Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään järjestämislain 49 §:ssä.*
80 §	80 §
Muuhun sosiaalilautakunnan tai muun sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen päätökseen kuin 81 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.	Muuhun *kuin 81 a §:ssä tarkoitettuun hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen* päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)* annetussa laissa säädetään.
81 §	(kumotaan)
Erityishuoltopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuuston tai yhtymäkokouksen, yhtymähallituksen, lautakunnan, johtokunnan, yhteisjohtokunnan, erityishuollon johtoryhmän tai muun kunnallisen toimielimen tai viranhaltijan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.	
81 a §	81 a §

Voimassa oleva laki

Muun kuin tahdosta riippumattoman erityishuollon antamista tai lopettamista koskevaan päätökseen taikka muuhun kuin tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvään yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

81 b §

Hallinto-oikeudelta saa hakea valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään:

— — — — — — — — — — — — — — —

81 c §

Jos kunnallisen toimielimen tai viranhaltijan päättämä asia voidaan kuntalain 92 §:n nojalla ottaa ylemmän toimielimen käsiteltäväksi, päätökseen saa hakea muutosta siten kuin kuntalaissa säädetään.

82 §

Muutoksenhausta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, aluehallintoviraston ja hallinto-oikeuden päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

83 §

Erityishuoltopiirin kuntainliiton liittovaltuuston, liittohallituksen, lautakunnan, johtokunnan, yhteisjohtokunnan, erityishuollon johtoryhmän tai viranhaltijan päätös voidaan panna täytäntöön, ennen kuin se on saanut lainvoiman, siten kuin kunnallislain 146 §:ssä säädetään. Sanotun säännöksen estämättä voidaan päätös muutoksenhausta huolimatta panna täytäntöön, jos se on laadultaan sellainen, että se on viivytyksettä täytäntöönpantava, tai jos päätöksen voimaantulemista ei

Ehdotus

Muuhun kuin tahdosta riippumattoman erityishuollon antamista tai lopettamista koskevaan päätökseen *ja* muuhun kuin tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvään yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkännistä hallinto-asioissa annetussa laissa säädetään.

81 b §

Hallinto-oikeudelta saa hakea valittamalla muutosta:

— — — — — — — — — — — — — — —

(kumotaan)

82 §

Muutoksenhausta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, aluehallintoviraston ja hallinto-oikeuden päätökseen säädetään *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*

— — — — — — — — — — — — — — —

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
voida erityishuollollisista syistä siirtää tuonnemmaksi ja mainittu toimielin on määrännyt päätöksen heti täytäntöönpantavaksi.	_____ *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20* . _____

69.

Laki

lastensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lastensuojelulain (417/2007) 3 a §:n 1 momentti, 11§:n 1 ja 3 momentti, 12 §, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 16 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 16 a – 16 c §, 17 §:n 1-3 momentti, 18 §, 22 §:n 2 ja 3 momentti, 23 §, 24 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentin johdantokappale, 25 d §:n 1 momentti, 27 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 §:n 2 ja 3 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentin johdantokappale, 38 §:n 4 momentti, 40 §:n 1 momentin johdantokappale, 41 §:n 2 momentti, 45 §:n 1 momentti, 46 §:n 2 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentti, 56 §, 61 b §:n 3 momentti, 75 §:n 1 ja 3 momentti, 76 §:n 1 momentti, 76 a §, 77 §:n 2-4 momentti, 78, 79 ja 81 §, 90 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti sekä 92 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 a §:n 1 momentti, 25 d §:n 1 momentti, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentin johdantokappale, 38 §:n 4 momentti ja 76 a § laissa 1302/2014, 12 § osaksi laissa 1292/2013, 13 §:n 1 ja 2 momentti sekä 27 a §:n 1 momentti 297/2016, 16 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 16 a, 16 c ja 18 § laissa 88/2010, 16 b § ja 79 § laissa 1380/2010, 17 §:n 1-3 momentti laissa 437/2009, 22 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1198/2019, 24 §:n 2 momentti laissa 1242/2020, 25 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 1111/2016, 27 a §:n 2 momentti laissa 598/2013, 35 § osaksi laissa 1302/2014, 56 § laissa 264/2015, 61 b §:n 3 momentti ja 75 §:n 1 ja 3 momentti laissa 542/2019, 77 §:n 2-4 momentti, 90 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti sekä 92 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta laissa 1489/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 93 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3a §	3a §
Ehkäisevä lastensuojelu	*Ehkäisevä lastensuojelu*
Lastensuojelun lisäksi kunta järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.	*Kunta ja hyvinvointialue* järjestävät lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11 §	11 §
Lastensuojelun järjestäminen ja kehittäminen	*Lastensuojelun järjestäminen ja kehittäminen*
Kunnan on huolehdittava siitä, että ehkäisevä lastensuojelu *sekä lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu* järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina sitä tarvitaan.	Kunnan on huolehdittava siitä, että ehkäisevä lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. *Hyvinvointialueen on huolehdittava ehkäisevästä lastensuojelusta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissaan sekä siitä, että lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin hyvinvointialueella*

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnassa lastensuojelun toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä vastaa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin (sosiaalihuollosta vastaava toimielin). Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on lastensuojelua järjestäessään oltava tarvittaessa yhteistyössä kunnan eri hallintokuntien, muiden viranomaisten samoin kuin muiden kuntien ja kuntayhtymien sekä muiden palveluja järjestävien yhteisöjen ja laitosten kanssa riittävien ja tarvetta vastaavien palvelujen järjestämiseksi ja asiantuntemuksen turvaamiseksi kunnassa.

12 §

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi *ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi* kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Suunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
3) lastensuojelun tarpeesta kunnassa;

4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
5) lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;

Ehdotus

esiintyvä tarve edellyttää. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina sitä tarvitaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialue vastaa lastensuojelun toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä. Sen on lastensuojelua järjestäessään oltava tarvittaessa yhteistyössä *hyvinvointialueen ja sen alueella olevien kuntien eri toimialojen,* muiden viranomaisten samoin kuin muiden *hyvinvointialueiden, ja niiden alueilla sijaitsevien kuntien* sekä muiden palveluja järjestävien yhteisöjen ja laitosten kanssa riittävien ja tarvetta vastaavien palvelujen järjestämiseksi ja asiantuntemuksen turvaamiseksi *hyvinvointialueella*.

12 §

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain *(410/2015) 110 §:n* mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. *Suunnitelma on osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (xx/xxxx) 6 §:ssä tarkoitettua kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.*

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
3) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
4) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä 7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.	
(lisätään)	*Hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään hyvinvointialueen alueevaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon hyvinvointialueesta annetun lain (xx/xxx) 115 §:n mukaista talousarviota ja suunnitelmaa sekä mainitun lain 41 §:n mukaista palvelustrategiaa laadittaessa. Suunnitelma on osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaa.* *Edellä 3 momentissa tarkoitetun alueellisen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:* *1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta alueella;* *2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista alueella;* *3) lastensuojelun tarpeesta alueella;* *4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista;* *5) lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;* *6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä* *7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.* *Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä tässä pykälässä tarkoitettujen suunnitelmien laadinnassa noudattaen, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädetään.*
13 §	13 §
Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltija	*Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltija*

Voimassa oleva laki

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämä virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä käyttää päätöksentekovaltaa asioissa, jotka koskevat 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta ja 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen lopettamista.

Kunnan johtosäännön mukaan määräytyvä sosiaalihuollon johtava viranhaltija, joka täyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 46 a §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset tai johtavan viranhaltijan määräämä muu virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä tekee päätöksen asioissa, jotka koskevat tämän lain 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista, 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa, 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista ja 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista. Johtava viranhaltija tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee myös 28 §:ssä tarkoitetun lapsen tutkimusta ja 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa koskevan hakemuksen.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Moniammatillisen asiantuntemuksen turvaaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi.

15 §

Terveydenhuollon erityiset velvollisuudet

Ehdotus

Hyvinvointialueen määräämä virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä käyttää päätöksentekovaltaa asioissa, jotka koskevat 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta ja 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen lopettamista.

Hyvinvointialueen määräämä sosiaalihuollon johtava viranhaltija, joka täyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 46 a §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset tai johtavan viranhaltijan määräämä muu virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä tekee päätöksen asioissa, jotka koskevat tämän lain 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista, 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa, 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista ja 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista. Johtava viranhaltija tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee myös 28 §:ssä tarkoitetun lapsen tutkimusta ja 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa koskevan hakemuksen.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Moniammatillisen asiantuntemuksen turvaaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi.

15 §

Terveydenhuollon erityiset velvollisuudet

Voimassa oleva laki

Terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin on annettava lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa asiantuntija-apua ja tarvittaessa järjestettävä lapsen tutkimus sekä hoito- ja terapiapalveluja lapselle. Lasten tarvitsemat seksuaalisen hyväksikäytön tai pahoinpitelyn epäilyn selvittämiseen liittyvät palvelut on järjestettävä kiireellisinä.

16 §

Lastensuojelun järjestämisestä vastuussa oleva kunta

Lastensuojelun järjestämisestä vastaa lapsen tai nuoren kotikunta. Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain (201/1994) 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, lastensuojelun järjestämisestä vastaa lapsen tai nuoren asuinkunta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vastaa 38 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiireellistä sijoitusta koskevan päätöksen tekemisestä lapsen tilapäinen oleskelukunta, jos lapsen koti- tai asuinkunta ei ole päätöstä tehtäessä tiedossa tai päätöksen tekemistä ei voida viivyttää vaarantamatta kiireellisen sijoituksen tarkoituksen toteutumista. Kiireellisen sijoituksen tekemisen jälkeen järjestämisvastuu siirtyy lapsen koti- tai asuinkunnalle, jossa tehdään tarvittaessa 43 §:n 3 momentin mukainen sijaishuoltopaikan muuttamista koskeva päätös ottaen huomioon, mitä 50 ja 54 §:ssä säädetään. Jos lapsi muuttaa pois koti- tai asuinkunnastaan kiireellisen sijoituksen ai-kana, ei järjestämisvastuu siirry uuteen asuinkuntaan ennen kiireellisen sijoituksen lakkaamista.

— — — — — — — — — — — — — —

16 a §

Lastensuojelun kustannuksista vastaava kunta

Ehdotus

Hyvinvointialueen terveydenhuollosta vastaavan viranomaisen on annettava lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa asiantuntija-apua ja tarvittaessa järjestettävä lapsen tutkimus sekä hoito- ja terapiapalveluja lapselle. Lasten tarvitsemat seksuaalisen hyväksikäytön tai pahoinpitelyn epäilyn selvittämiseen liittyvät palvelut on järjestettävä kiireellisinä.

16 §

Lastensuojelun järjestämisestä vastuussa oleva ***hyvinvointialue***

Lastensuojelun järjestämisestä vastaa *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren kotikunta on*. Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain (201/1994) 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, lastensuojelun järjestämisestä vastaa *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren asuinkunta on*.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vastaa 38 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiireellistä sijoitusta koskevan päätöksen tekemisestä *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tilapäinen oleskelukunta on*, jos *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen koti- tai asuinkunta on,* ei ole päätöstä tehtäessä tiedossa tai päätöksen tekemistä ei voida viivyttää vaarantamatta kiireellisen sijoituksen tarkoituksen toteutumista. Kiireellisen sijoituksen tekemisen jälkeen järjestämisvastuu siirtyy *hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen koti- tai asuinkunta on*, jossa tehdään tarvittaessa 43 §:n 3 momentin mukainen sijaishuoltopaikan muuttamista koskeva päätös ottaen huomioon, mitä 50 ja 54 §:ssä säädetään. Jos lapsi muuttaa *kiireellisen sijoituksen aikana pois hyvinvointialueelta, jonka alueella hänen koti- tai asuinkuntansa on*, ei järjestämisvastuu siirry *uudelle hyvinvointialueelle, jonka alueella asuinkunta on,* ennen kiireellisen sijoituksen lakkaamista.

— — — — — — — — — — — — — —

16 a §

Lastensuojelun kustannuksista vastaava ***hyvinvointialue***

Voimassa oleva laki

Lastensuojelun kustannuksista vastaa lapsen kotikunta, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, vastaa lastensuojelun avohuollon tukitoimena järjestetyn laitoshuollon tai perhehoidon kustannuksista lapsen tai nuoren asuinkunta lukuun ottamatta yli 14 vuorokautta kestävää laitoshuoltoa tai perhehoitoa, jonka kustannuksista vastaa lapsen tai nuoren kotikunta.

Lapsen sijaishuollon kustannuksista vastaa se kunta, jossa lapsen sijaishuollon järjestämisen tarve on syntynyt. Jälkihuollon kustannuksista vastaa se kunta, joka on vastannut sijaishuollon kustannuksista. Jos jälkihuolto järjestetään 75 §:n 1 momentissa tarkoitetun yli puoli vuotta kestäneen avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen perusteella, vastaa jälkihuollon kustannuksista se kunta, joka on lapsen kotikunta sijoituksen päättyessä. Jos jälkihuolto järjestetään harkinnanvaraisesti 75 §:n 2 momentin mukaisesti, vastaa kustannuksista se kunta, jossa jälkihuoltopäätös tehdään.

16 b §

Sijoituskunnan järjestämisvastuu

Kunnan, jossa lapsi tai nuori on avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettuna taikka jälkihuollossa (sijoituskunta), on järjestettävä yhteistyössä 16 §:n 1 momentin tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan kunnan (sijoittajakunta) kanssa lapselle tai nuorelle hänen huollon tai hoidon tarpeensa edellyttämät palvelut ja tukitoimet. Järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset sijoituskunta on oikeutettu perimään sijoittajakunnalta.

Ehdotus

Lastensuojelun kustannuksista vastaa *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen kotikunta on,* ellei muualla laissa toisin säädetä.

Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, vastaa lastensuojelun avohuollon tukitoimena järjestetyn laitoshuollon tai perhehoidon kustannuksista *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren asuinkunta on* lukuun ottamatta yli 14 vuorokautta kestävää laitoshuoltoa tai perhehoitoa, jonka kustannuksista vastaa *hyvinvointialue, jonka alueella lapsen tai nuoren kotikunta on.*

Lapsen sijaishuollon kustannuksista vastaa se *hyvinvointialue*, jossa lapsen sijaishuollon järjestämisen tarve on syntynyt. Jälkihuollon kustannuksista vastaa se *hyvinvointialue*, joka on vastannut sijaishuollon kustannuksista. Jos jälkihuolto järjestetään 75 §:n 1 momentissa tarkoitetun yli puoli vuotta kestäneen avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen perusteella, vastaa jälkihuollon kustannuksista se *hyvinvointialue, jonka alueella on lapsen kotikunta* sijoituksen päättyessä. Jos jälkihuolto järjestetään harkinnanvaraisesti 75 §:n 2 momentin mukaisesti, vastaa kustannuksista se *hyvinvointialue*, jossa jälkihuoltopäätös tehdään.

16 b §

Sijoitushyvinvointialueen *järjestämisvastuu*

Hyvinvointialueen, jossa lapsi tai nuori on avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettuna taikka jälkihuollossa (*sijoitushyvinvointialue*), on järjestettävä yhteistyössä 16 §:n 1 momentin tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan *hyvinvointialueen* (*sijoittajahyvinvointialue*) *sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan* kanssa lapselle tai nuorelle hänen huollon tai hoidon tarpeensa edellyttämät palvelut ja tukitoimet. Järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset *sijoitushyvinvointialue sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunta ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunta* on oikeutettu perimään *sijoittajahyvinvointialueelta.*

Voimassa oleva laki

Sijoituskunnan velvollisuudesta järjestää *edellä* 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren tarvitsemat terveydenhuollon palvelut sekä terveydenhuollon palveluista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 69 §:ssä. Sijoituskunnan velvollisuudesta järjestää avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen perusopetus säädetään perusopetuslaissa ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 41 §:ssä.

16 c §

Kuntien keskinäiset korvaukset

Milloin kunta on tämän lain nojalla antanut perhehoitoa tai laitoshuoltoa muulle kuin sosiaalihuoltolain 14 §:ssä tarkoitetulle asukkaalleen, sovelletaan kuntien keskinäisiin korvauksiin mainitun lain 42 §:n 1 ja 3 momenttia.

17 §

Lastensuojelun järjestäminen eräissä erityistilanteissa

Jos lapsen sijoittamista perhehoitoon tai laitoshoitoon koskeva asia tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 tai Suomea sitovan valtiosopimuksen nojalla on ratkaistava Suomessa, mutta mikään kunta ei ole 16 §:n mukaan velvollinen järjestämään kyseistä hoitoa tai huoltoa, sen järjestämisestä

Ehdotus

Sijoitushyvinvointialueen velvollisuudesta järjestää 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren tarvitsemat terveydenhuollon palvelut sekä terveydenhuollon palveluista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 69 §:ssä. *Lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan* velvollisuudesta järjestää avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen perusopetus säädetään perusopetuslaissa ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain *(xx/xxxx) 38 §:ssä. Lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan velvollisuudesta järjestää varhaiskasvatus säädetään varhaiskasvatuslaissa (540/2018).*

16 c §

***Hyvinvointialueiden** keskinäiset korvaukset*

Milloin *hyvinvointialue* on tämän lain nojalla antanut perhehoitoa tai laitoshuoltoa muulle kuin *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa* tarkoitetulle asukkaalleen, sovelletaan *hyvinvointialueiden* keskinäisiin korvauksiin mainitun lain *57 §:n 1 ja 3 momenttia*.

17 §

Lastensuojelun järjestäminen eräissä erityistilanteissa

Jos lapsen sijoittamista perhehoitoon tai laitoshoitoon koskeva asia tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 tai Suomea sitovan valtiosopimuksen nojalla on ratkaistava Suomessa, mutta mikään *hyvinvointialue* ei ole 16 §:n mukaan velvollinen järjestämään kyseistä hoitoa tai huoltoa, sen

Voimassa oleva laki

päättäminen kuuluu lapsen viimeisimmän asuin- tai oleskelukunnan viranomaisille. Jos lapsella ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu sen kunnan viranomaisille, jossa lapsen vanhemmat tai toinen heistä asuu tai oleskelee taikka, jos kumpikaan vanhemmista ei asu eikä oleskele Suomessa, vanhempien tai toisen heistä viimeisimmän asuin- tai oleskelukunnan viranomaisille. Jos kummallakaan vanhemmista ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu Helsingin kaupungin viranomaisille. Jos lapselle päätetään järjestää perhehoitoa tai laitoshuoltoa Suomessa, vastaa sen järjestämisestä ja tästä aiheutuvista kustannuksista se kunta, jonka viranomainen on edellä sanotun mukaisesti päättänyt asiasta.

Lastensuojelun järjestäminen sellaiselle lapselle, jonka vanhemmat tai toinen heistä on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta jolla ei ole sosiaali- ja terveysministeriön selvityksen mukaan asuin- tai oleskelukuntaa Suomessa ja jonka sosiaali- ja terveysministeriö saamiensa alustavien tietojen perusteella ei katso saavan asianmukaista huoltoa asuin- tai oleskelumaassaan, kuuluu 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan määräytyvälle kunnalle. Lastensuojelua voidaan tämän momentin nojalla järjestää vain, jollei 1 momentissa mainitusta asetuksesta tai Suomea sitovasta valtiosopimuksesta muuta johdu.

Asianomainen kunta voi pyytää ulkoasiainministeriön välityksellä virka-apua lastensuojelutarpeen selvittämiseksi ulkomailla. Selvityksen voi ulkomailla tehdä myös sellainen henkilö, joka konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n mukaan voi suorittaa julkiselle notaarille kuuluvia tehtäviä.

— — — — — — — — — — — — — —

18 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain nojalla kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta

Ehdotus

järjestämisestä päättäminen kuuluu *sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella lapsen asuin- tai oleskelukunta viimeksi on ollut*. Jos lapsella ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu sen *hyvinvointialueen* viranomaisille*, jonka alueella* lapsen vanhemmat tai toinen heistä asuu tai oleskelee taikka, jos kumpikaan vanhemmista ei asu eikä oleskele Suomessa*, sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella vanhempien tai toisen heistä asuin- tai oleskelukunta viimeksi on ollut*. Jos kummallakaan vanhemmista ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu Helsingin kaupungin viranomaisille. Jos lapselle päätetään järjestää perhehoitoa tai laitoshuoltoa Suomessa, vastaa sen järjestämisestä ja tästä aiheutuvista kustannuksista se *hyvinvointialue*, jonka viranomainen on edellä sanotun mukaisesti päättänyt asiasta.

Lastensuojelun järjestäminen sellaiselle lapselle, jonka vanhemmat tai toinen heistä on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta jolla ei ole sosiaali- ja terveysministeriön selvityksen mukaan asuin- tai oleskelukuntaa Suomessa ja jonka sosiaali- ja terveysministeriö saamiensa alustavien tietojen perusteella ei katso saavan asianmukaista huoltoa asuin- tai oleskelumaassaan, kuuluu 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan määräytyvälle *hyvinvointialueelle*. Lastensuojelua voidaan tämän momentin nojalla järjestää vain, jollei 1 momentissa mainitusta asetuksesta tai Suomea sitovasta valtiosopimuksesta muuta johdu.

Asianomainen *hyvinvointialue* voi pyytää ulkoasiainministeriön välityksellä virka-apua lastensuojelutarpeen selvittämiseksi ulkomailla. Selvityksen voi ulkomailla tehdä myös sellainen henkilö, joka konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n mukaan voi suorittaa notaaripalveluja.

— — — — — — — — — — — — — —

18 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain nojalla *hyvinvointialueen* järjestämään toimintaan sovelletaan *hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (xx/xxxx) ja kunnan järjestämään toimintaan kunnan*

Voimassa oleva laki

annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia, jollei lailla toisin säädetä.

22 §

Edunvalvojan määrääminen huoltajan sijaiseksi

— — — — — — — — — — — — — — —

Hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi voi tehdä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettu holhousviranomainen, sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai huoltaja itse.

Edunvalvojan määrää tuomioistuin. Myös holhousviranomainen voi määrätä edunvalvojan, jos huoltaja ja sosiaalihuollosta vastaava toimielin yhdessä sitä hakevat. Edunvalvojan määräämiseen sovelletaan, mitä holhoustoimesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään sijaisen määräämisestä edunvalvojalle.

23 §

Edunvalvojan palkkio ja kustannukset

Edellä 22 §:ssä tarkoitetusta edunvalvojan määräämisestä aiheutuneista kustannuksista sekä edunvalvojan palkkiosta ja kustannuksista vastaa se kunta, joka on 16 ja 17 §:n mukaisesti vastuussa lastensuojelun järjestämisestä.

24 §

Vastuu lapsen edun turvaamisesta

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna lapsen tekemäksi ilmoitetun rangaistavan teon esitutkinnassa ja tuomioistuinkäsittelyssä sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta tai oppilaitoksesta erottamista koskevaa asiaa opetustoimesta vastaavassa toimielimessä tai oppivelvollisuuslain (1214/2020) 4 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän toimielimessä, jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee tarvittaessa ohjata lapsi rikosasioiden ja eräiden

Ehdotus

peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (xx/xxxx), jollei lailla toisin säädetä.

22 §

Edunvalvojan määrääminen huoltajan sijaiseksi

— — — — — — — — — — — — — — —

Hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi voi tehdä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettu holhousviranomainen, *hyvinvointialue* tai huoltaja itse.

Edunvalvojan määrää tuomioistuin. Myös holhousviranomainen voi määrätä edunvalvojan, jos huoltaja ja *hyvinvointialue* yhdessä sitä hakevat. Edunvalvojan määräämiseen sovelletaan, mitä holhoustoimesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään sijaisen määräämisestä edunvalvojalle.

23 §

Edunvalvojan palkkio ja kustannukset

Edellä 22 §:ssä tarkoitetusta edunvalvojan määräämisestä aiheutuneista kustannuksista sekä edunvalvojan palkkiosta ja kustannuksista vastaa se *hyvinvointialue*, joka on 16 ja 17 §:n mukaisesti vastuussa lastensuojelun järjestämisestä.

24 §

Vastuu lapsen edun turvaamisesta

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen tulee olla edustettuna lapsen tekemäksi ilmoitetun rangaistavan teon esitutkinnassa ja tuomioistuinkäsittelyssä sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta tai oppilaitoksesta erottamista koskevaa asiaa opetustoimesta vastaavassa toimielimessä tai oppivelvollisuuslain (1214/2020) 4 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän toimielimessä, jollei *hyvinvointialue* arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta. *Hyvinvointialueen* tulee tarvittaessa ohjata lapsi ri-

Voimassa oleva laki

riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaiseen sovitteluun.

25 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jonkin seuraavista tahoista palveluksessa tai luottamustoimessa oleva, vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva sekä kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä:

— — — — — — — — — — — — — —

25 d §

Lastensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

Jos lapsi muuttaa pois kunnasta 26 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutarpeen selvittämisen aikana tai ollessaan lastensuojelun asiakkaana, sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoitettava muutosta lapsen uudelle kotikunnalle tai 16 §:n 1 momentissa tarkoitetulle asuinkunnalle. Uudelle koti- tai asuinkunnalle on tarvittaessa toimitettava viipymättä myös ne asiaan liittyvät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lastensuojelutoimenpiteiden järjestämiseksi. Lapsen uuden koti- tai asuinkunnan on jatkettava selvityksen tekemistä tai muita lastensuojelutoimenpiteitä ottaen huomioon, mitä 16 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

27 a §

Määräaikojen noudattamisen seuranta

Ehdotus

kosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaiseen sovitteluun.

25 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jonkin seuraavista tahoista palveluksessa tai luottamustoimessa oleva, vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva sekä kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan *hyvinvointialueelle*, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä:

— — — — — — — — — — — — — —

25 d §

Lastensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

Jos lapsi muuttaa pois *hyvinvointialueelta* 26 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutarpeen selvittämisen aikana tai ollessaan lastensuojelun asiakkaana, *hyvinvointialueen* on salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoitettava muutosta lapsen *sille uudelle hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen uusi kotikunta on* tai 16 §:n 1 momentissa tarkoitetulle *hyvinvointialueelle, jonka alueella lapsen uusi asuinkunta on*. Uudelle *hyvinvointialueelle* on tarvittaessa toimitettava viipymättä myös ne asiaan liittyvät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lasten-suojelutoimenpiteiden järjestämiseksi. Lapsen *uuden hyvinvointialueen* on jatkettava selvityksen tekemistä tai muita lastensuojelutoimenpiteitä ottaen huomioon, mitä 16 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

27 a §

Määräaikojen noudattamisen seuranta

Voimassa oleva laki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee pyytää kunnilta tai kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa *tämän lain* 26 §:n 5 momentissa ja sosiaalihuoltolain 36 §:n 3 momentissa säädettyjen määräaikojen toteutumisen ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot. Tiedot eivät saa sisältää yksittäistä henkilöä koskevia tunnistetietoja.

Kuntien ja kuntayhtymien tulee luovuttaa maksutta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Lapsen läheisverkoston kartoittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee ryhtyä toimenpiteisiin lapsen huollon järjestämiseksi vanhempien välisellä sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä, jos tätä on lapsen edun kannalta pidettävä aiheellisena.

Henkilölle, jolle on uskottu lapsen huolto lapsen vanhempien ohella tai sijasta ja jonka luona lapsi asuu, tulee tarvittaessa turvata perhehoitajalain (312/1992) 4 §:n 1 ja 2 momentissa mainitut edellytykset lapsen hoitamiseksi ja kasvattamiseksi.

34 §

Velvollisuus ryhtyä avohuollon tukitoimiin

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on ryhdyttävä tämän luvun mukaisiin avohuollon tukitoimiin viipymättä, kun lastensuojelun tarve on todettu.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Toimeentulon ja asumisen turvaaminen

Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisoloista tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä

Ehdotus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee pyytää *hyvinvointialueilta* kaksi kertaa kalenterivuodessa 26 §:n 5 momentissa ja sosiaalihuoltolain 36 §:n 3 momentissa säädettyjen määräaikojen toteutumisen ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot. Tiedot eivät saa sisältää yksittäistä henkilöä koskevia tunnistetietoja.

Hyvinvointialueiden tulee luovuttaa maksutta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Lapsen läheisverkoston kartoittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen tulee ryhtyä toimenpiteisiin lapsen huollon järjestämiseksi vanhempien välisellä sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä, jos tätä on lapsen edun kannalta pidettävä aiheellisena.

Henkilölle, jolle on uskottu lapsen huolto lapsen vanhempien ohella tai sijasta ja jonka luona lapsi asuu, tulee tarvittaessa turvata *perhehoitolain (263/2015) 16 §:n 3 momentissa tarkoitetut* edellytykset lapsen hoitamiseksi ja kasvattamiseksi.

34 §

Velvollisuus ryhtyä avohuollon tukitoimiin

Hyvinvointialueen on ryhdyttävä tämän luvun mukaisiin avohuollon tukitoimiin viipymättä, kun lastensuojelun tarve on todettu.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Toimeentulon ja asumisen turvaaminen

Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisoloista tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, *hyvinvointialueen* on viivytyksettä järjestettävä

Voimassa oleva laki

taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

36 §

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet

Sosiaalihuoltolain 3 luvussa mainittujen sosiaalipalvelujen, kuten kotipalvelun, vertaisryhmätoiminnan, tukihenkilön tai -perheen sekä toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen sekä opetustoimen alaisen lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) mukaisen lasten päivähoidon lisäksi lastensuojelun asiakkuudessa olevalle perheelle on järjestettävä tarvittaessa lapsen ja perheen tuen tarpeisiin perustuva asiakassuunnitelma huomioon ottaen lastensuojelun avohuollon tukitoimina:

— — — — — — — — — — — — — —

38 §

Lapsen kiireellinen sijoitus

— — — — — — — — — — — — — —

Kiireellisen sijoituksen aikana sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus päättää lapsen asioista kiireellisen sijoituksen tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa siten kuin 45 §:ssä säädetään.

40 §

Velvollisuus huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen

Lapsi on otettava sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos:

— — — — — — — — — — — — — —

41 §

Huostaanoton ja sijaishuollon valmistelu

— — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentissa mainitulla sosiaalityöntekijällä on sen lisäksi, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun

Ehdotus

riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

36 §

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet

Sosiaalihuoltolain 3 luvussa mainittujen sosiaalipalvelujen, kuten kotipalvelun, vertaisryhmätoiminnan, tukihenkilön tai -perheen sekä toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen sekä *varhaiskasvatuslain* mukaisen lasten päivähoidon lisäksi lastensuojelun asiakkuudessa olevalle perheelle on järjestettävä tarvittaessa lapsen ja perheen tuen tarpeisiin perustuva asiakassuunnitelma huomioon ottaen lastensuojelun avohuollon tukitoimina:

— — — — — — — — — — — — — —

38 §

Lapsen kiireellinen sijoitus

— — — — — — — — — — — — — —

Kiireellisen sijoituksen aikana *hyvinvointialueella* on oikeus päättää lapsen asioista kiireellisen sijoituksen tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa siten kuin 45 §:ssä säädetään.

40 §

Velvollisuus huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen

Lapsi on otettava *hyvinvointialueen* huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos:

— — — — — — — — — — — — — —

41 §

Huostaanoton ja sijaishuollon valmistelu

— — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentissa mainitulla sosiaalityöntekijällä on sen lisäksi, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun

Voimassa oleva laki

lain 20 §:ssä säädetään sosiaalihuollon toimielimen tietojensaantioikeudesta, oikeus saada mainitussa säännöksessä tarkoitetuilta tahoilta lausunnot, jos niitä tarvitaan huostaanoton valmistelussa, huostaanotosta päätettäessä tai sijaishuoltoa järjestettäessä.

45 §

Huostaanotetun lapsen huolto

Kun lapsi on otettu huostaan, sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus huostaanoton tarkoituksen toteuttamiseksi päättää lapsen olinpaikasta sekä hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta ja näiden toteuttamiseksi tarpeellisesta opetuksesta ja terveydenhuollosta.

— — — — — — — — — — — — — — —

46 §

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos lapsen huolto on lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla uskottu vanhempien sijasta perhehoitajalain mukaisen toimeksiantosopimuksen tehneille henkilöille, voi sosiaalihuollosta vastaava toimielin edelleen maksaa näille lapsen ylläpidosta ja hoidosta aiheutuvaa korvausta sekä tarvittaessa palkkiota ja tukea lapsen hoitoa ja kasvatusta muutoinkin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee, ennen kuin se tekee hakemuksen tai antaa tuomioistuimelle selvityksen lapsen huollon siirtämisestä toimeksiantosopimuksen tehneille henkilöille, sopia heidän kanssaan tässä momentissa tarkoitetuista tukitoimista sekä palkkiosta ja korvauksesta. Samalla tulee arvioida, onko lapselle tarpeen määrätä erillinen edunvalvoja.

54 §

Ihmissuhteet ja yhteydenpito

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen ja lapsen sijaishuoltopaikan on tuettava ja edistettävä lapsen ja hänen vanhempiensa sekä

Ehdotus

lain 20 §:ssä säädetään sosiaalihuollon *viranomaisen* tietojensaantioikeudesta, oikeus saada mainitussa säännöksessä tarkoitetuilta tahoilta lausunnot, jos niitä tarvitaan huostaanoton valmistelussa, huostaanotosta päätettäessä tai sijaishuoltoa järjestettäessä.

45 §

Huostaanotetun lapsen huolto

Kun lapsi on otettu huostaan, *hyvinvointialueella* on oikeus huostaanoton tarkoituksen toteuttamiseksi päättää lapsen olinpaikasta sekä hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta ja näiden toteuttamiseksi tarpeellisesta opetuksesta ja terveydenhuollosta.

— — — — — — — — — — — — — — —

46 §

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos lapsen huolto on lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla uskottu vanhempien sijasta perhehoitajalain mukaisen toimeksiantosopimuksen tehneille henkilöille, voi *hyvinvointialue* edelleen maksaa näille lapsen ylläpidosta ja hoidosta aiheutuvaa korvausta sekä tarvittaessa palkkiota ja tukea lapsen hoitoa ja kasvatusta muutoinkin. *Hyvinvointialueen* tulee, ennen kuin se tekee hakemuksen tai antaa tuomioistuimelle selvityksen lapsen huollon siirtämisestä toimeksiantosopimuksen tehneille henkilöille, sopia heidän kanssaan tässä momentissa tarkoitetuista tukitoimista sekä palkkiosta ja korvauksesta. Samalla tulee arvioida, onko lapselle tarpeen määrätä erillinen edunvalvoja.

54 §

Ihmissuhteet ja yhteydenpito

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen ja lapsen sijaishuoltopaikan on tuettava ja edistettävä lapsen ja hänen vanhempiensa sekä lapsen ja muiden hänelle

Voimassa oleva laki

lapsen ja muiden hänelle läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Lapsen sijaishuolto on järjestettävä niin, että sijoituspaikan etäisyys ei ole este yhteydenpidolle lapselle läheisiin henkilöihin.

55 §

Käyttövarat

Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle sijoitusta avohuollon tukitoimena, sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, kunnan on huolehdittava, että hänen opintojaan ja harrastuksiaan tuetaan tarvittaessa taloudellisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

56 §

Sijaishuollon järjestäminen perhehoitona

Perhehoitoon sovelletaan, mitä perhehoitolaissa *(263/2015)* säädetään.

61 b §

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa ja sen tarkistamisessa on kuultava toimintayksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Valmis suunnitelma tulee käydä yhdessä läpi yksikköön sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle kunnalle ja yksikköön sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sekä se tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain.

75 §

Lapsen ja nuoren oikeus jälkihuoltoon

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on järjestettävä lapselle tai nuorelle tämän luvun mukainen jälkihuolto 40 §:ssä tarkoitetun sijaishuollon päättymisen jälkeen. Jälkihuolto

Ehdotus

läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Lapsen sijaishuolto on järjestettävä niin, että sijoituspaikan etäisyys ei ole este yhteydenpidolle lapselle läheisiin henkilöihin.

55 §

Käyttövarat

Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle sijoitusta avohuollon tukitoimena, sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, *hyvinvointialueen* on huolehdittava, että hänen opintojaan ja harrastuksiaan tuetaan tarvittaessa taloudellisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

56 §

Sijaishuollon järjestäminen perhehoitona

Perhehoitoon sovelletaan, mitä perhehoitolaissa säädetään.

61 b §

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa ja sen tarkistamisessa on kuultava toimintayksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Valmis suunnitelma tulee käydä yhdessä läpi yksikköön sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle *hyvinvointialueelle* ja yksikköön sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sekä se tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain.

75 §

Lapsen ja nuoren oikeus jälkihuoltoon

Hyvinvointialueen on järjestettävä lapselle tai nuorelle tämän luvun mukainen jälkihuolto 40 §:ssä tarkoitetun sijaishuollon päättymisen jälkeen. Jälkihuolto on järjestettävä myös 37

Voimassa oleva laki

on järjestettävä myös 37 §:ssä tarkoitetun avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on ollut 1 momentissa tarkoitetun kodin ulkopuolisen sijoituksen päättymisen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta.

76 §

Jälkihuollon sisältö

Kunnan on järjestettävä jälkihuolto lapsen tai nuoren tuen tarpeisiin perustuva 30 §:n 4 momentin mukainen asiakassuunnitelma huomioon ottaen tukemalla lasta tai nuorta sekä hänen vanhempiaan ja huoltajiaan sekä henkilöä, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on, siten kuin tämän lain avohuollon tukitoimia koskevassa 7 luvussa, perhehoitajien tukemista huollon siirron jälkeen koskevassa 46 §:n 2 momentissa, ihmissuhteita ja yhteydenpitoa koskevassa 54 §:ssä sekä tässä luvussa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

76 a §

Asumisen ja toimeentulon turvaaminen jälkihuollossa

Kun riittämätön toimeentulo, puutteelliset asumisolot tai asunnon puuttuminen ovat olennaisena esteenä jälkihuollon piirissä olevan lapsen tai nuoren kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

77 §

Itsenäistymisvarat

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

§:ssä tarkoitetun avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin.

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on ollut 1 momentissa tarkoitetun kodin ulkopuolisen sijoituksen päättymisen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta.

76 §

Jälkihuollon sisältö

Hyvinvointialueen on järjestettävä jälkihuolto lapsen tai nuoren tuen tarpeisiin perustuva 30 §:n 4 momentin mukainen asiakassuunnitelma huomioon ottaen tukemalla lasta tai nuorta sekä hänen vanhempiaan ja huoltajiaan sekä henkilöä, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on, siten kuin tämän lain avohuollon tukitoimia koskevassa 7 luvussa, perhehoitajien tukemista huollon siirron jälkeen koskevassa 46 §:n 2 momentissa, ihmissuhteita ja yhteydenpitoa koskevassa 54 §:ssä sekä tässä luvussa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

76 a §

Asumisen ja toimeentulon turvaaminen jälkihuollossa

Kun riittämätön toimeentulo, puutteelliset asumisolot tai asunnon puuttuminen ovat olennaisena esteenä jälkihuollon piirissä olevan lapsen tai nuoren kuntoutumiselle*, hyvinvointialueen* on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

77 §

Itsenäistymisvarat

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamisia taikka jos ne ovat riittämättömät, sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä ole-valle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 25 vuotta.

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on annettava selvitys itsenäistymisvarojen kertymisestä ja maksamisesta sijoituksen päätyttyä ja huoltajan, edunvalvojan tai 15-vuotiaan lapsen sitä pyytäessä myös sijoituksen aikana.

78 §

Kunnan ilmoitus sijoitettavasta lapsesta

Tämän lain 16 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa lapsi on sijoitettu jonkin muun kuin sijoituksen tehneen kunnan alueelle, sijoittajakunnan tulee ilmoittaa tarvittavien lapsen palvelujen ja tukitoimien järjestämiseksi sekä sijaishuoltopaikan valvonnan toteuttamiseksi lapsen sijoituksesta ja sen päättymisestä sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jonka on pidettävä rekisteriä alueelleen sijoitetuista lapsista.

79 §

Sijaishuollon valvonta

Lapsen sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshuoltoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja lapsi saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka sijoituskunnan on 16 b §:n mukaisesti järjestettävä.

Ehdotus

Jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamisia taikka jos ne ovat riittämättömät, *hyvinvointialueen* on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Hyvinvointialueella on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 25 vuotta.

Hyvinvointialueen on annettava selvitys itsenäistymisvarojen kertymisestä ja maksamisesta sijoituksen päätyttyä ja huoltajan, edunvalvojan tai 15-vuotiaan lapsen sitä pyytäessä myös sijoituksen aikana.

78 §

Hyvinvointialueen *ilmoitus sijoitettavasta lapsesta*

Edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa lapsi on sijoitettu jonkin muun kuin sijoituksen tehneen *hyvinvointialueen* alueelle, *sijoittajahyvinvointialueen* tulee ilmoittaa tarvittavien lapsen palvelujen ja tukitoimien järjestämiseksi sekä sijaishuoltopaikan valvonnan toteuttamiseksi lapsen sijoituksesta ja sen päättymisestä *sijoitushyvinvointialueelle*, jonka on pidettävä rekisteriä alueelleen sijoitetuista lapsista.

79 §

Sijaishuollon valvonta

Sijoittajahyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshuoltoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja lapsi saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, *jotka sijoitushyvinvointialueen* on 16 b §:n mukaisesti järjestettävä.

Voimassa oleva laki

Sijaishuoltopaikan toimintaa valvovat lisäksi sijoituskunta ja aluehallintovirasto. Valvontaa toteuttaessaan niiden tulee toimia yhteistyössä *1 momentissa mainitun* sijoittajakunnan kanssa.

Jos lapsen sijoittanut kunta havaitsee sijaishuoltopaikan toiminnassa sellaisia epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaikuttaa sijoitettujen lasten hoitoon tai huolenpitoon, sen tulee salassapito-velvoitteiden estämättä ilmoittaa asiasta viipymättä *2 momentissa tarkoitetuille* sijoituskunnalle ja aluehallintovirastolle sekä tiedossaan oleville muille lapsia samaan sijaishuoltopaikkaan sijoittaneille kunnille.

81 §

Yksityisesti sijoitettujen lasten hoidon valvonta

Lapsesta, jonka muu kuin sosiaalihuollosta vastaava toimielin on sijoittanut pysyväisluonteisesti yksityiskotiin, on viipymättä ilmoitettava sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle. Ilmoituksen on velvollinen tekemään sekä lapsen huoltaja että henkilö, jonka hoitoon lapsi on sijoitettu. Ilmoituksen sisällöstä voidaan säätää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Ilmoituksen saatuaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on selvitettävä sopiiko yksityiskoti olosuhteiltaan lapsen hoitoon ja kasvatukseen, kykeneekö lapsen luokseen ottanut henkilö huolehtimaan lapsesta sekä onko sijoitus lapsen edun mukainen. Sijoituksen hyväksymisestä on tehtävä päätös.

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on selvitettävä lapsen hoitoonsa ottaneelle henkilölle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä tuettava tarvittaessa hoitajaa järjestämällä 7 luvun mukaisia tukitoimia lapsen hoidon ja kasvatuksen edistämiseksi.

Edellä 2 momentissa mainittuja edellytyksiä sijoituksen jatkumiselle ja 3 momentin mukaisten tukitoimien tarvetta on tarpeen mukaan seurattava. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on pidettävä rekisteriä kunnassa yksityisesti sijoitetuista lapsista.

Jos yksityiskoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puut-

Ehdotus

Sijaishuoltopaikan toimintaa valvovat lisäksi *sijoitushyvinvointialue* ja aluehallintovirasto. Valvontaa toteuttaessaan niiden tulee toimia yhteistyössä *sijoittajahyvinvointialueen* kanssa.

Sijoittajahyvinvointialue havaitsee sijaishuoltopaikan toiminnassa sellaisia epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaikuttaa sijoitettujen lasten hoitoon tai huolenpitoon, sen tulee salassapitovelvoitteiden estämättä ilmoittaa asiasta viipymättä *sijoitushyvinvointialueelle* ja *2 momentissa tarkoitetulle* aluehallintovirastolle sekä tiedossaan oleville muille lapsia samaan sijaishuoltopaikkaan sijoittaneille *hyvinvointialueille*.

81 §

Yksityisesti sijoitettujen lasten hoidon valvonta

Lapsesta, jonka muu kuin *hyvinvointialue* on sijoittanut pysyväisluonteisesti yksityiskotiin, on viipymättä ilmoitettava *hyvinvointialueelle*. Ilmoituksen on velvollinen tekemään sekä lapsen huoltaja että henkilö, jonka hoitoon lapsi on sijoitettu. Ilmoituksen sisällöstä voidaan säätää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Ilmoituksen saatuaan *hyvinvointialueen* on selvitettävä, sopiiko yksityiskoti olosuhteiltaan lapsen hoitoon ja kasvatukseen, kykeneekö lapsen luokseen ottanut henkilö huolehtimaan lapsesta sekä onko sijoitus lapsen edun mukainen. Sijoituksen hyväksymisestä on tehtävä päätös.

Hyvinvointialueen on selvitettävä lapsen hoitoonsa ottaneelle henkilölle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä tuettava tarvittaessa hoitajaa järjestämällä 7 luvun mukaisia tukitoimia lapsen hoidon ja kasvatuksen edistämiseksi.

Edellä 2 momentissa *tarkoitettuja* edellytyksiä sijoituksen jatkumiselle ja 3 momentin mukaisten tukitoimien tarvetta on tarpeen mukaan seurattava. *Hyvinvointialueen* on pidettävä rekisteriä lapsista, jotka se on sijoittanut yksityisesti.

Jos yksityiskoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, *hyvinvointialueen* on yritettävä

Voimassa oleva laki

teelliseksi, sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on yritettävä saada aikaan korjaus. Jollei korjausta saada aikaan, toimielin voi kieltää lapsen pitämisen tässä yksityiskodissa. Toimielimen on tällöin huolehdittava, että lapsen hoito ja kasvatus järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaan.

90 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen alaisen viranhaltijan tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta suoraan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään asioissa, jotka koskevat:

— — — — — — — — — — — — — — —

Muun henkilön kuin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen alaisen viranhaltijan rajoituksia ja rajoitustoimenpiteitä koskeviin päätöksiin saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

92 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta *siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään asioissa, jotka koskevat:*

1) 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua kuntien välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta;

— — — — — — — — — — — — — — —

16 Luku

Erityiset säännökset

(lisätään)

Ehdotus

saada aikaan korjaus. Jollei korjausta saada aikaan, *hyvinvointialue* voi kieltää lapsen pitämisen tässä yksityiskodissa. *Hyvinvointialueen* on tällöin huolehdittava, että lapsen hoito ja kasvatus järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaan.

90 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Hyvinvointialueen alaisen viranhaltijan tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta suoraan hallinto-oikeudelta asioissa, jotka koskevat:

— — — — — — — — — — — — — — —

Muun henkilön kuin hyvinvointialueen alaisen viranhaltijan rajoituksia ja rajoitustoimenpiteitä koskeviin päätöksiin saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

92 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta asioissa, jotka koskevat:

1) 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua *hyvinvointialueiden* välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta;

— — — — — — — — — — — — — — —

16 Luku

Erityiset säännökset

93 a §

Lain soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin, jos kyseessä on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n *1) 4 kohdassa tarkoitettu suhde ulkovaltoihin;* *2) 7 kohdassa tarkoitettu lapsen oikeudellinen asema tai* *3) 24 kohdassa tarkoitettu hallinnollinen puuttuminen henkilökohtaiseen vapauteen.* *Mitä 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa säädetään lastensuojelutoimenpiteistä päättävästä viranhaltijasta ja muusta toimivaltaisesta virkasuhteessa olevasta henkilöstä, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan kunnan vastaavaan virkasuhteessa olevaan henkilöön.* ——— *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .* ———

70.

Laki

korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) 11 §:n 3 momentin 4 kohta ja 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
11 §	11 §
Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta	*Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnan tehtävänä on:	Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnan tehtävänä on:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) edistää Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottaman opiskeluterveydenhuollon ja kuntien järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun terveydenhuollon yhteensovittamista;	4) edistää Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottaman opiskeluterveydenhuollon ja *hyvinvointialueiden* järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun terveydenhuollon yhteensovittamista;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
12 §	12 §
Palvelujen yhteensovittaminen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa	*Palvelujen yhteensovittaminen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa*
Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on sovitettava yhteen opiskeluterveydenhuollon palvelut muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä kuntoutuspalveluihin yhteistyössä kuntien ja muiden palveluja järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on turvattava palvelukokonaisuuden ja sujuvien palveluketjujen toteutuminen yhteistyössä kunnan järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuspalvelujen järjestäjien kanssa.	Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on sovitettava yhteen opiskeluterveydenhuollon palvelut muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä kuntoutuspalveluihin yhteistyössä *hyvinvointialueiden* ja muiden palveluja järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on turvattava palvelukokonaisuuden ja sujuvien palveluketjujen toteutuminen yhteistyössä *hyvinvointialueen* järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuspalvelujen järjestäjien kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

71.

Laki

työterveyshuoltolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työterveyshuoltolain (1383/2001) 7 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti ja 24 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti laissa 1271/2009 ja 24 §:n 1 momentti laissa 1559/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Palvelujen tuottaminen

Työnantaja voi järjestää tässä laissa tarkoitetut työterveyshuollon palvelut:

1) hankkimalla tarvitsemansa palvelut kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitetulta terveyskeskukselta;

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettu työterveyshuollon palvelujen tuottaja voi hankkia työterveyshuoltoon kuuluvat laboratorio- ja kuvantamispalvelut, kliinisfysiologiset tutkimukset sekä kliiniset neurofysiologiset tutkimukset myös sairaanhoitopiirin toimintayksiköltä tai yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä.

24 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien *terveyskeskusten,* työterveyshuoltopalveluja tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle siten kuin siitä erikseen säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

7 §

Palvelujen tuottaminen

Työnantaja voi järjestää tässä laissa tarkoitetut työterveyshuollon palvelut:

1) hankkimalla tarvitsemansa palvelut *hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköltä*;

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentissa tarkoitettu työterveyshuollon palvelujen tuottaja voi hankkia työterveyshuoltoon kuuluvat laboratorio- ja kuvantamispalvelut, kliinisfysiologiset tutkimukset sekä kliiniset neurofysiologiset tutkimukset myös *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksiköltä* tai yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä.

24 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien työterveyshuoltopalveluja tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle siten kuin siitä erikseen säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

72.

Laki

laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 3 §:n 4 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
4) *merimiesterveyskeskuksella* kansanterveyslain (66/1972) 14 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja työterveyshuoltopalveluita tarjoavaa terveyskeskusta;	4) *merimiesterveyskeskuksella terveydenhuoltolain (1326/2010) 19 §:ssä tarkoitettuja työterveyshuoltopalveluita tarjoavaa hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikköä*;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	———

73.

Laki

työturvallisuuslain 40 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työturvallisuuslain (738/2002) 40 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 927/2017 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
40 a §	40 a §
Luettelo biologisille tekijöille altistuneista työntekijöistä	*Luettelo biologisille tekijöille altistuneista työntekijöistä*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Työsuojeluviranomaisella, työterveyshuollolla, kunnan tartuntataudeista vastaavalla lääkärillä, sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalla lääkärillä ja työsuojeluhenkilöstöllä on oikeus saada luettelo nähtäväkseen. Työntekijällä on oikeus saada nähtäväkseen itseään koskevat tiedot luettelosta.	Työsuojeluviranomaisella, työterveyshuollolla, *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavalla lääkärillä sekä* työsuojeluhenkilöstöllä on oikeus saada *tässä pykälässä tarkoitettu* luettelo nähtäväkseen. Työntekijällä on oikeus saada nähtäväkseen itseään koskevat tiedot luettelosta.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

74.

Laki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Sopimusten tekeminen

Laitos voi tehdä sopimuksia tutkimushankkeiden ja -ohjelmien toteuttamisesta ja toimintaansa liittyvien tehtävien ja tutkimusten suorittamisesta sekä toimeksiantajana että työn suorittajana. Laitos voi talousarvionsa rajoissa käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Laitos ei saa antaa kunnille eikä kuntayhtymille maksullisia konsultaatiopalveluja, jotka kohdistuvat sellaisiin kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistehtäviin, joita laitos suorittaa lain, 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ministeriön määräyksen tai tulossopimuksen perusteella.

Ehdotus

6 §

Sopimusten tekeminen

Laitos voi tehdä sopimuksia tutkimushankkeiden ja -ohjelmien toteuttamisesta ja toimintaansa liittyvien tehtävien ja tutkimusten suorittamisesta sekä toimeksiantajana että työn suorittajana. Laitos voi talousarvionsa rajoissa käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Laitos ei saa antaa kunnille, *hyvinvointialueille eikä HUS-yhtymälle* maksullisia konsultaatiopalveluja, jotka kohdistuvat sellaisiin *hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän järjestämisvastuulla oleviin* sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistehtäviin, joita laitos suorittaa lain, 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ministeriön määräyksen tai tulossopimuksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

75.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan pelastuslain (379/2011) 23—25, 28, 29, 44 ja 85 § sellaisina kuin niistä ovat 23 § laissa 1387/2019 ja 24 § osaksi laissa 415/2015, sekä

muutetaan 2 a §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 16 §:n 3 momentti, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 3 momentti, 20 ja 21 §, 4 luvun otsikko, 26 §:n 2 momentti, 27, 30 ja 33 §, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti ja 2 momentin 12 kohta, 47 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 50 §:n 1 momentti, 65 §:n 1 ja 3 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 §, 79 §:n 3 momentti, 80 §, 81 §:n 1 ja 2 momentti, 82 ja 83 §, 87 §:n 1 momentti, 88 §, 89 §:n 6 momentti sekä 96, 99, 104, 108 ja 109 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 a §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 26 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 27 §, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti ja 2 momentin 12 kohta, 47 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 65 §:n 1 ja 3 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 ja 80 §, 87 §:n 1 momentti, 89 §:n 6 momentti, 96 ja 109 § laissa 1353/2018 sekä 104 § laeissa 928/2015, 1078/2018 ja 1387/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *pelastustoimella* tehtäväalaa, joka koostuu tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoiminnasta;

2) *pelastustoiminnalla* kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia;

3) *suojaväistöllä* ihmisten ja omaisuuden kiireellistä evakuointia, joka tapahtuu pelastusviranomaisen määräyksestä tulipalon tai muun onnettomuuden tai niiden välittömän uhan vuoksi;

4) *väestönsuojelulla* valmiuslain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusolojen aikana tapahtuvaa humanitaaristen tehtävien suorittamista, joiden tarkoituksena on siviiliväestön suojelu vihollisuuksien ja onnettomuuksien vaaroja vastaan ja siviiliväestön auttaminen selviytymään niiden välittömiltä vaikutuksilta sekä välittömien edellytysten luominen eloonjäämiselle;

Ehdotus

2 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *pelastustoimella* tehtäväalaa, joka koostuu tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoiminnasta;

2) *pelastustoiminnalla* kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia;

3) *suojaväistöllä* ihmisten ja omaisuuden kiireellistä evakuointia, joka tapahtuu pelastusviranomaisen määräyksestä tulipalon tai muun onnettomuuden tai niiden välittömän uhan vuoksi;

4) *väestönsuojelulla* valmiuslain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusolojen aikana tapahtuvaa humanitaaristen tehtävien suorittamista, joiden tarkoituksena on siviiliväestön suojelu vihollisuuksien ja onnettomuuksien vaaroja vastaan ja siviiliväestön auttaminen selviytymään niiden välittömiltä vaikutuksilta sekä välittömien edellytysten luominen eloonjäämiselle;

Voimassa oleva laki

5) *sopimuspalokunnalla* pelastustoimen järjestelmään kuuluvaa vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa tai sotilaspalokuntaa, joka on tehnyt pelastuslaitoksen kanssa sopimuksen pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Avotulen teko

— — — — — — — — — — — — — — —

Alueen pelastusviranomainen voi perustellusta syystä kieltää avotulen teon pelastustoimen alueella tai osassa sitä määräajaksi. Päätöksestä tulee tiedottaa tarpeellisessa laajuudessa.

16 §

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

— — — — — — — — — — — — — — —

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle. Alueen pelastusviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä, että yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma toimitetaan sille tiedoksi edellä mainitun määräajan jälkeen. Jos 2 momentissa tarkoitettu selvitys ja arvio tilaisuuden vaaroista ja riskeistä tai niiden perusteella määritellyt turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet ovat alueen pelastusviranomaisen arvion mukaan puutteelliset, alueen pelastusviranomainen voi palauttaa suunnitelman täydennettäväksi. Alueen pelastusviranomaisen tulee myös tarvittaessa suorittaa kohteessa 80 §:n mukainen palotarkastus ja ryhtyä 81 ja 82 §:n mukaisiin toimenpiteisiin. Alueen pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa sille toimitetusta suunnitelmasta poliisille ja ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle. Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena

Ehdotus

5) ***pelastuslaitoksella*** *pelastustoimen tehtäväalaan kuuluvien palveluiden omasta tuotannosta vastaavaa hyvinvointialueen organisaatiota;*

6) *sopimuspalokunnalla* pelastustoimen järjestelmään kuuluvaa vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa tai sotilaspalokuntaa, joka on tehnyt *hyvinvointialueen* kanssa sopimuksen pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Avotulen teko

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi perustellusta syystä kieltää avotulen teon *hyvinvointialueella* tai osassa sitä määräajaksi. Päätöksestä tulee tiedottaa tarpeellisessa laajuudessa.

16 §

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

— — — — — — — — — — — — — — —

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi *hyvinvointialueen* pelastusviranomaiselle. *Hyvinvointialueen* pelastusviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä, että yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma toimitetaan sille tiedoksi edellä mainitun määräajan jälkeen. Jos 2 momentissa tarkoitettu selvitys ja arvio tilaisuuden vaaroista ja riskeistä tai niiden perusteella määritellyt turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet ovat *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen arvion mukaan puutteelliset, *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen voi palauttaa suunnitelman täydennettäväksi. *Hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen tulee myös tarvittaessa suorittaa kohteessa 80 §:n mukainen palotarkastus ja ryhtyä 81 ja 82 §:n mukaisiin toimenpiteisiin. *Hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa sille toimitetusta suunnitelmasta poliisille ja ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle.

Voimassa oleva laki

tulee ilmoittaa etukäteen alueen pelastusviranomaiselle siten kuin asiasta säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä.

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentin mukaisella toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa kuntaa ja muuta julkisoikeudellista yhteisöä. Toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan myös yritystä ja muuta yhteisöä, joka kunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tai muutoin vastaa tai huolehtii hoitolaitoksen ylläpidosta tai palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä.

19 §

Poistumisturvallisuusselvitys

— — — — — — — — — — — — — — —

Poistumisturvallisuusselvitys ja sen muutokset on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle 20 §:n 1 momentissa tarkoitetun arvion tekemistä varten. Poistumisturvallisuusselvitys on toimitettava lisäksi tiedoksi rakennusvalvontaviranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Poistumisturvallisuuden arviointi ja poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma

Alueen pelastusviranomaisen tulee arvioida poistumisturvallisuusselvityksen perusteella, täyttääkö poistumisturvallisuus 18 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun asian ratkaisemista alueen pelastusviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan määräajassa

Ehdotus

Velvollisuudesta ilmoittaa pelastusviranomaiselle räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä.

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentin mukaisella toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa *hyvinvointialuetta*, kuntaa ja muuta julkisoikeudellista yhteisöä. Toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan myös yritystä ja muuta yhteisöä, joka *hyvinvointialueen*, kunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tai muutoin vastaa tai huolehtii hoitolaitoksen ylläpidosta tai palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä.

19 §

Poistumisturvallisuusselvitys

— — — — — — — — — — — — — — —

Poistumisturvallisuusselvitys ja sen muutokset on toimitettava *hyvinvointialueen* pelastusviranomaiselle 20 §:n 1 momentissa tarkoitetun arvion tekemistä varten. Poistumisturvallisuusselvitys on toimitettava lisäksi tiedoksi rakennusvalvontaviranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Poistumisturvallisuuden arviointi ja poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee arvioida poistumisturvallisuusselvityksen perusteella, täyttääkö poistumisturvallisuus 18 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun asian ratkaisemista *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan

Voimassa oleva laki

täydentämään 19 §:ssä tarkoitettua poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa kohteessa poistumiskokeen.

Jos poistumisturvallisuus ei täytä 18 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia alueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

21 §

Poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys

Jos toiminnanharjoittajan 20 §:n 3 momentin mukaisesti suunnittelemilla toimenpiteillä ei voida saattaa kohteen poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, alueen pelastusviranomaisen on annettava 81 §:n mukainen korjausmääräys, jonka yhteydessä voidaan myös määrätä 82 §:n mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia.

4 luku

Pelastustoimen organisaatio ja vastuu pelastustoimen tehtävistä

23 §

Sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävät

Sisäministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo pelastustointa ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa, huolehtii pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä, yhteensovittaa eri ministeriöiden ja toimialojen toimintaa pelastustoimessa ja sen kehittämisessä sekä huolehtii muista sisäministeriölle tässä laissa säädetyistä tehtävistä.

Aluehallintovirasto valvoo pelastustointa sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan. Aluehallintovirasto tukee lisäksi sisäministeriötä 1 momentissa säädetyissä tehtävissä sekä huolehtii muista aluehallintovirastolle tässä laissa säädetyistä tehtävistä.

Ehdotus

määräajassa täydentämään 19 §:ssä tarkoitettua poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa kohteessa poistumiskokeen.

Jos poistumisturvallisuus ei täytä 18 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

21 §

Poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys

Jos toiminnanharjoittajan 20 §:n 3 momentin mukaisesti suunnittelemilla toimenpiteillä ei voida saattaa kohteen poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen on annettava 81 §:n mukainen korjausmääräys, jonka yhteydessä voidaan myös määrätä 82 §:n mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia.

4 luku

Vastuu pelastustoimen tehtävistä

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävistä pelastustoimessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.	
24 §	(kumotaan)
Kuntien vastuu pelastustoimesta	
Kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla (alueen pelastustoimi) siten kuin tässä laissa jäljempänä tarkemmin säädetään.	
Valtioneuvosto päättää maan jakamisesta pelastustoimen alueisiin ja vahvistetun aluejaon muuttamisesta. Päätöksen aluejaon muuttamisesta valtioneuvosto tekee omasta tai pelastustoimen alueen kuntien kuntalain (410/2015) 57 §:n 1 momentin mukaisella enemmistöllä tekemästä aloitteesta. Aluejaon muuttamisen yhteydessä valtioneuvosto asettaa määräajan 3 momentissa tarkoitettujen voimassa olevien sopimusten muuttamiselle. Aluejakoa ja sen muuttamista koskevaa päätöstä tehtäessä on kuultava kuntia, joita aluejako tai sen muutos koskee.	
Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Sopimuksen hyväksymiseen ja muuttamiseen sovelletaan, mitä kuntalain 57 §:n 1 momentissa säädetään kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta. Sopimukseen sovelletaan muuten, mitä kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa.	
Jos kunnat eivät 2 momentissa tarkoitetun aluejaon muutoksen yhteydessä sovi pelastustoimen yhteistoiminnan järjestämisestä 3 momentissa tarkoitetulla tavalla valtioneuvoston asettamassa määräajassa, valtioneuvosto päättää kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista 1 momentissa tarkoitetun yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston päätös on voimassa, kunnes asianomaisilla kunnilla on sopimus pelastustoimen järjestämisestä.	
25 §	(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Pelastuslaitos sekä sopimuspalokunnat ja muut vastaavat yhteisöt

Pelastustoimen tehtävien hoitamista varten alueen pelastustoimella tulee olla pelastuslaitos. Alueen pelastustoimi voi käyttää 32 §:n mukaisessa pelastustoiminnassa apunaan vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa, sotilaspalokuntaa (sopimuspalokunnat) tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan kuin niiden kanssa sovitaan.

26 §

Pelastusviranomaiset

— — — — — — — — — — — — — — —

Alueen pelastustoimen pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä alueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin.

27 §

Alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävät

Alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä muista tässä laissa sille säädetyistä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;

2) pelastustoimen valvontatehtävistä;

3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;

4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä 2 momentissa säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

Ehdotus

26 §

Pelastusviranomaiset

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä *hyvinvointialueen* asianomainen monijäseninen toimielin.

27 §

***Hyvinvointialueen** pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävät*

Pelastustoimen järjestämisestä hyvinvointialueella säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa (/) ja pelastustoimen järjestämisestä annetussa laissa (/).

Hyvinvointialue päättää, millä tavoin pelastuslaitos huolehtii alueellaan:

1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;

2) pelastustoimen valvontatehtävistä;

3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;

4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä 2 momentissa *ja muussa laissa* säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1) voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella;	1*) tuottaa* ensihoitopalveluun kuuluvia *palveluita siten kuin hyvinvointialue siitä päättää;*
2) tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu*;*	2) *osallistuu 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon*;
3) huolehtii muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä.	3) huolehtii muistakin muussa laissa *hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle* säädetyistä tehtävistä.
	Tämän lain 32 §:n mukaisessa pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna sopimuspalokuntaa tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan kuin hyvinvointialue niiden kanssa sopii.
Alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.	*Hyvinvointialueen,* pelastuslaitoksen *ja pelastusviranomaisten* tehtävistä *pelastustoimessa* voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.
28 §	(kumotaan)
Alueen pelastustoimen palvelutaso	
Pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.	
Pelastuslaitokselle 27 §:n 2 momentissa säädetyt tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen.	
29 §	(kumotaan)
Alueen pelastustoimen palvelutasopäätös	
Alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee	

Voimassa oleva laki

myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä.

Päätös on voimassa määräajan.

Palvelutasopäätös on toimitettava aluehallintovirastolle. Jos palvelutasopäätös on puutteellinen, aluehallintovirasto voi palauttaa asiakirjan täydennettäväksi.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta.

30 §

Sammutusvesi

Pelastuslaitoksen tulee tehdä suunnitelma sammutusveden hankinnasta ja toimittamisesta (*sammutusvesisuunnitelma*) yhteistyössä pelastustoimen alueeseen kuuluvien kuntien ja pelastustoimen alueella toimintaa harjoittavien vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettujen vesihuoltolaitosten sekä näille vettä toimittavien vesilaitosten kanssa. Sammutusvesisuunnitelma on laadittava siten, että sammutusveden hankinta ja toimittaminen vastaavat 29 §:ssä palvelutasopäätöksessä määriteltyjä onnettomuusuhkia. Sammutusvesisuunnitelman hyväksyy alueen pelastustoimi.

Kunnan tulee huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Kunnan tulee ottaa sammutusveden hankinta huomioon *vesihuoltolain mukaisessa* vesihuollon kehittämissuunnitelmassa sekä hyväksyessään vesihuoltolaitokselle vesihuoltolaissa tarkoitetun toiminta-alueen. Kunnan vastuulla olevaan sammutusveden hankintaan kuuluu lisäksi velvollisuus huolehtia sammutusvesisuunnitelmassa määriteltävistä sammutusveden ottopaikoista luonnonvesilähteisiin. *Pelastustoimen alueeseen kuuluvat kunnat voivat edellä tässä momentissa säädetystä poiketen sopia siitä, että sammutusveden hankinnasta huolehtii alueen pelastustoimi. Sopimuksen hyväksymiseen ja muuttamiseen sovelletaan, mitä kuntalain 79 §:n 1 momentissa säädetään kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta. Sopimukseen sovelletaan muuten, mitä kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa.*

Ehdotus

30 §

Sammutusvesi

Pelastuslaitoksen tulee tehdä suunnitelma sammutusveden hankinnasta ja toimittamisesta (*sammutusvesisuunnitelma*) yhteistyössä *hyvinvointialueeseen* kuuluvien kuntien ja hyvinvointialueen alueella toimintaa harjoittavien vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettujen vesihuoltolaitosten sekä näille vettä toimittavien vesilaitosten kanssa. Sammutusvesisuunnitelma on laadittava siten, että sammutusveden hankinta ja toimittaminen vastaavat *pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitetussa* palvelutasopäätöksessä määriteltyjä onnettomuusuhkia. Sammutusvesisuunnitelman hyväksyy *aluevaltuusto*.

Kunnan tulee huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Kunnan tulee ottaa sammutusveden hankinta huomioon vesihuollon kehittämisen suunnittelussa sekä hyväksyessään vesihuoltolaitokselle vesihuoltolaissa tarkoitetun toiminta-alueen. Kunnan vastuulla olevaan sammutusveden hankintaan kuuluu lisäksi velvollisuus huolehtia sammutusvesisuunnitelmassa määriteltävistä sammutusveden ottopaikoista luonnonvesilähteisiin.

Voimassa oleva laki

Vesihuoltolaissa tarkoitetun vesihuoltolaitoksen ja tälle vettä toimittavan vesilaitoksen tulee toimittaa sammutusvettä vesijohtoverkostosta sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla pelastuslaitoksen tarpeisiin. Sammutusveden toimittamiseen kuuluu vedenhankinta ja johtaminen vesihuoltolaitoksen verkostoon kuuluviin paloposteihin ja sammutusvesiasemille. Lisäksi sammutusveden toimittamiseen kuuluu palopostien ja sammutusvesiasemien kunnossapito ja huolto. Sammutusveden toimittamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisen perusteista sovitaan sammutusvesisuunnitelmassa sammutusveden hankinnasta 2 momentin mukaisesti vastaavan kunnan *tai alueen pelastustoimen* ja sammutusvettä toimittavan vesihuoltolaitoksen kesken.

33 §

Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten sekä Hätäkeskuslaitoksen kanssa laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä. Hälytysohjeessa tulee ottaa huomioon myös pelastuslaitosten 44 §:n mukainen yhteistoiminta ja 45 §:n mukainen avunanto.

Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä alueelta ne ovat.

Pelastuslaitosten on huolehdittava hälytysohjeiden valtakunnallisesta yhteensovittamisesta sekä pelastuslaitosten kesken että Hätäkeskuslaitoksen kanssa.

34 §

Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoiminnan johtaja on siltä pelastustoimen alueelta, jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei toisin ole sovittu. *Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen*. Pelastustoimintaa voi kuitenkin

Ehdotus

Vesihuoltolaissa tarkoitettu vesihuoltolaitos ja tälle vettä toimittava vesilaitos toimittavat sammutusvettä vesijohtoverkostosta sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla pelastuslaitoksen tarpeisiin. Sammutusveden toimittamiseen kuuluu vedenhankinta ja johtaminen vesihuoltolaitoksen verkostoon kuuluviin paloposteihin ja sammutusvesiasemille. Lisäksi sammutusveden toimittamiseen kuuluu palopostien ja sammutusvesiasemien kunnossapito ja huolto. Sammutusveden toimittamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisen perusteista sovitaan sammutusvesisuunnitelmassa sammutusveden hankinnasta 2 momentin mukaisesti vastaavan kunnan ja sammutusvettä toimittavan vesihuoltolaitoksen kesken.

33 §

Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten sekä Hätäkeskuslaitoksen kanssa laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä. Hälytysohjeessa tulee ottaa huomioon myös pelastuslaitosten hyvinvointialueesta annetun lain *8 luvussa tarkoitettuun sopimukseen perustuva* yhteistoiminta *ja jäljempänä 45 §:ssä pelastuslaitokselle säädetty velvollisuus antaa apua toiselle pelastuslaitokselle*.

Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä *hyvinvointialueelta* ne ovat.

Pelastuslaitosten on huolehdittava hälytysohjeiden valtakunnallisesta yhteensovittamisesta sekä pelastuslaitosten kesken että Hätäkeskuslaitoksen kanssa.

34 §

Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoiminnan j*ohtajana toimii sen hyvinvointialueen pelastusviranomainen,* jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei *hyvinvointialueesta annetun lain*

Voimassa oleva laki

tilapäisesti johtaa muu pelastuslaitoksen palveluksessa oleva tai sopimuspalokuntaan kuuluva siihen saakka, kun toimivaltainen pelastusviranomainen ottaa pelastustoiminnan johtaakseen. Pelastustoiminnan johtaja toimii virkavastuun alaisena.

— — — — — — — — — — — — — — —

36 §

Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet

Tulipalon sammuttamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi sekä muun onnettomuuden torjumiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi sekä vaaran välttämiseksi alueen pelastusviranomaisella ja sisäministeriön pelastusviranomaisella on oikeus, jos tilanteen hallitseminen ei muutoin ole mahdollista:

1) määrätä ihmisiä suojautumaan sekä panna toimeen suojaväistö;

2) ryhtyä sellaisiin välttämättömiin toimenpiteisiin, joista voi aiheutua vahinkoa kiinteälle tai irtaimelle omaisuudelle;

3) määrätä antamaan käytettäväksi rakennuksia, viesti- ja tietoliikenneyhteyksiä ja välineitä sekä pelastustoiminnassa tarvittavaa kalustoa, välineitä ja tarvikkeita, elintarvikkeita, poltto- ja voiteluaineita ja sammutusaineita;

4) ryhtyä muihinkin pelastustoiminnassa tarpeellisiin toimenpiteisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

40 §

Jälkiraivaus ja -vartiointi sekä jälkitorjunta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos kohteen omistajaa ei tavoiteta tai tämä ei huolehdi jälkiraivauksen ja -vartioinnin suorittamisesta, alueen pelastusviranomaisella on oikeus teettää välttämättömät toimenpiteet omistajan kustannuksella.

42 §

Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä

Ehdotus

8 luvun nojalla toisin ole *sovittu tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 5 §:n nojalla säädetty*. Pelastustoimintaa voi kuitenkin tilapäisesti johtaa muu *hyvinvointialueen* pelastuslaitoksen palveluksessa oleva tai sopimuspalokuntaan kuuluva siihen saakka, kun toimivaltainen pelastusviranomainen ottaa pelastustoiminnan johtaakseen. Pelastustoiminnan johtaja toimii virkavastuun alaisena.

— — — — — — — — — — — — — — —

36 §

Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet

Tulipalon sammuttamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi sekä muun onnettomuuden torjumiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi sekä vaaran välttämiseksi *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisella ja sisäministeriön pelastusviranomaisella on oikeus, jos tilanteen hallitseminen ei muutoin ole mahdollista:

1) määrätä ihmisiä suojautumaan sekä panna toimeen suojaväistö;

2) ryhtyä sellaisiin välttämättömiin toimenpiteisiin, joista voi aiheutua vahinkoa kiinteälle tai irtaimelle omaisuudelle;

3) määrätä antamaan käytettäväksi rakennuksia, viesti- ja tietoliikenneyhteyksiä ja välineitä sekä pelastustoiminnassa tarvittavaa kalustoa, välineitä ja tarvikkeita, elintarvikkeita, poltto- ja voiteluaineita ja sammutusaineita;

4) ryhtyä muihinkin pelastustoiminnassa tarpeellisiin toimenpiteisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

40 §

Jälkiraivaus ja -vartiointi sekä jälkitorjunta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos kohteen omistajaa ei tavoiteta tai tämä ei huolehdi jälkiraivauksen ja -vartioinnin suorittamisesta, *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisella on oikeus teettää välttämättömät toimenpiteet omistajan kustannuksella.

42 §

Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.	Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta *hyvinvointialueen* pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös *hyvinvointialuetta*, kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.
44 §	(kumotaan)
Pelastuslaitosten yhteistoiminta	
Alueen pelastustoimi voi sopia tämän lain mukaisten tehtävien hoitamisesta myös toisella pelastustoimen alueella.	
46 §	46 §
Yhteistyö pelastustoiminnassa	*Yhteistyö pelastustoiminnassa*
Valtion ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun *siten kuin 47 §:ssä säädetään* sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti. Edellä 1 momentissa säädetyssä tarkoituksessa:	Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti. Edellä 1 momentissa säädetyssä tarkoituksessa:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
12) valtion eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset sekä kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti.	12) valtion eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset, *hyvinvointialueen* sekä kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
47 §	47 §
Pelastustoimen suunnitelmat	***Pelastustoiminnan** suunnitelmat*

Voimassa oleva laki

Pelastuslaitoksen tulee laatia pelastustoimen alueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat.

— — — — — — — — — — — — — — —

49 §

Velvollisuus antaa virka-apua ja asiantuntija-apua pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle

Sen lisäksi, mitä 46 §:ssä säädetään viranomaisten yhteistyöstä pelastustoiminnassa, valtion ja kunnan viranomaiset ja laitokset sekä Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa (418/2011) tarkoitettu Suomen metsäkeskus ovat velvollisia antamaan pyynnöstä pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle toimialaansa kuuluvaa tai siihen muuten soveltuvaa virka-apua pelastusviranomaisten ja Rajavartiolaitoksen tässä laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Sama velvollisuus on valtion omistamilla liikelaitoksilla ja yhtiöillä.

— — — — — — — — — — — — — — —

50 §

Pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille

Pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

65 §

Yhteistoiminta väestönsuojeluun varautumisessa

Valtion ja kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat niissä palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsopimussuhteessa olevan henkilön teh-

Ehdotus

Pelastuslaitoksen tulee laatia *hyvinvointialueen* onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat.

— — — — — — — — — — — — — — —

49 §

Velvollisuus antaa virka-apua ja asiantuntija-apua pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle

Sen lisäksi, mitä 46 §:ssä säädetään viranomaisten yhteistyöstä pelastustoiminnassa, valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaiset ja laitokset sekä Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa (418/2011) tarkoitettu Suomen metsäkeskus ovat velvollisia antamaan pyynnöstä pelastusviranomaisille ja Rajavartiolaitokselle toimialaansa kuuluvaa tai siihen muuten soveltuvaa virka-apua pelastusviranomaisten ja Rajavartiolaitoksen tässä laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Sama velvollisuus on valtion omistamilla liikelaitoksilla ja yhtiöillä.

— — — — — — — — — — — — — — —

50 §

Pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille

Pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, *hyvinvointialueen* tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

65 §

Yhteistoiminta väestönsuojeluun varautumisessa

Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat niissä palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsopimussuhteessa

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
täviin. Edellä sanottu koskee myös näiden tehtävien suorittamista varten tarpeelliseen koulutukseen osallistumista.	olevan henkilön tehtäviin. Edellä sanottu koskee myös näiden tehtävien suorittamista varten tarpeelliseen koulutukseen osallistumista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Pelastustoimen viranomaiset huolehtivat niiden vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta.	Pelastustoimen viranomaiset huolehtivat niiden vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta. *Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtii yleisesti Ahvenanmaan maakuntaa koskevien väestönsuojeluvalmistelujen ja -järjestelyjen yhteensovittamisesta*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
66 §	66 §
Geneven yleissopimusten mukainen suojelu	*Geneven yleissopimusten mukainen suojelu*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sisäministeriö päättää asianomaisen ministeriön tai alueen pelastusviranomaisen esityksestä, mitä henkilöitä, materiaalia ja tiloja 1 momentissa tarkoitettu suojelu koskee.	Sisäministeriö päättää asianomaisen ministeriön tai *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen esityksestä, mitä henkilöitä, materiaalia ja tiloja 1 momentissa tarkoitettu suojelu koskee. *Ahvenmaan maakunnassa esityksen tekee Ahvenanmaan valtionvirasto*.
67 §	67 §
Velvollisuus osallistua väestönsuojelukoulutukseen	*Velvollisuus osallistua väestönsuojelukoulutukseen*
Sisäministeriö ja aluehallintovirasto voivat asianomaisen ministeriön tai alueen pelastusviranomaisen esityksestä määrätä väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön osallistumaan Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen enintään kymmeneksi vuorokaudeksi vuodessa.	Sisäministeriö ja aluehallintovirasto voivat asianomaisen ministeriön tai *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisen esityksestä määrätä väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön osallistumaan Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen enintään kymmeneksi vuorokaudeksi vuodessa. *Ahvenmaan maakunnassa esityksen tekee Ahvenanmaan valtionvirasto.*
79 §	79 §
Valvontasuunnitelma	*Valvontasuunnitelma*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma on toimitettava tiedoksi aluehallintovirastolle.	Valvontasuunnitelman tulee perustua *hyvinvointialueen* pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma on toimitettava tiedoksi aluehallintovirastolle.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

80 §

Palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittaminen

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa alueen pelastusviranomainen.

Palotarkastus saadaan suorittaa rakennuksessa ja rakennelmassa, niihin kuuluvissa huoneistoissa ja asunnoissa sekä muissa kohteissa. Palotarkastuksen suorittaja on päästettävä kaikkiin tarkastettaviin tiloihin ja kohteisiin. Tarkastettavan kohteen edustajan on esitettävä säädöksissä vaaditut suunnitelmat, muut asiakirjat ja järjestelyt.

Kiinteistön omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on pyynnöstä toimitettava alueen pelastusviranomaiselle maksutta 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma, 22 b ja 22 c §:ssä tarkoitettu suunnitelma ja mahdolliset muut sellaiset kohteen palo- ja poistumisturvallisuudesta laaditut asiakirjat, joita alueen pelastusviranomainen tarvitsee 78 §:n mukaisessa valvontatehtävässään.

Palotarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, jossa tulee riittävästi yksilöidä tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut. Pöytäkirja on myös laadittava, jos alueen pelastusviranomainen muutoin valvonnan yhteydessä antaa 81 §:ssä tarkoitetun korjausmääräyksen tai keskeyttää välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaraa aiheuttavan toiminnan. Pöytäkirja on viipymättä annettava tiedoksi asianosaisille.

81 §

Korjausmääräys ja toiminnan keskeyttäminen

Jos alueen pelastusviranomainen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita tässä laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa, pelastusviranomaisen on määrättävä ne korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, korjaamiselle tulee antaa määräaika.

Ehdotus

80 §

Palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittaminen

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen.

Palotarkastus saadaan suorittaa rakennuksessa ja rakennelmassa, niihin kuuluvissa huoneistoissa ja asunnoissa sekä muissa kohteissa. Palotarkastuksen suorittaja on päästettävä kaikkiin tarkastettaviin tiloihin ja kohteisiin. Tarkastettavan kohteen edustajan on esitettävä säädöksissä vaaditut suunnitelmat, muut asiakirjat ja järjestelyt.

Kiinteistön omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on pyynnöstä toimitettava *hyvinvointialueen* pelastusviranomaiselle maksutta 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma, 22 b ja 22 c §:ssä tarkoitettu suunnitelma ja mahdolliset muut sellaiset kohteen palo- ja poistumisturvallisuudesta laaditut asiakirjat, joita *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen tarvitsee 78 §:n mukaisessa valvontatehtävässään.

Palotarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, jossa tulee riittävästi yksilöidä tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut. Pöytäkirja on myös laadittava, jos *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen muutoin valvonnan yhteydessä antaa 81 §:ssä tarkoitetun korjausmääräyksen tai keskeyttää välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaraa aiheuttavan toiminnan. Pöytäkirja on viipymättä annettava tiedoksi asianosaisille.

81 §

Korjausmääräys ja toiminnan keskeyttäminen

Jos *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita tässä laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa, pelastusviranomaisen on määrättävä ne korjattaviksi. Jos puutteita ei

Voimassa oleva laki

Jos alueen pelastusviranomainen tämän lain mukaista valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita muussa laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa ja arvioi puutteiden aiheuttavan vakavaa vaaraa henkilöturvallisuudelle, pelastusviranomainen voi määrätä puutteet korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, asiasta tulee ilmoittaa asianomaiselle valvontaviranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

82 §

Erityiset turvallisuusvaatimukset

Kohteeseen, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran, alueen pelastusviranomainen voi, jos se on välttämätöntä, määrätä toiminnanharjoittajan hankkimaan tarkoituksenmukaista sammutuskalustoa ja muita pelastustyötä helpottavia laitteita tai asentamaan automaattisen sammutuslaitteiston taikka ryhtymään kohteessa muihin välttämättömiin toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä ihmisten ja omaisuuden turvaamiseksi onnettomuuden varalta.

Alueen pelastusviranomaisen tulee kuulla maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä tarkoitettua kunnan rakennusvalvontaviranomaista valmisteltaessa 1 momentissa tarkoitettua määräystä kohteessa edellytettävistä turvallisuusvaatimuksista, jos turvallisuusvaatimusten toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

83 §

Puolustusvoimien salassa pidettävät kohteet

Mitä 78 §:ssä säädetään, ei koske sellaisia puolustusvoimien hallinnassa olevia kohteita, jotka valtakunnan turvallisuuden vuoksi on pidettävä salassa ja joiden valvontatehtävästä puolustusvoimat on alueen pelastusviranomaiselle ilmoittanut pitävänsä huolta. Puolustusvoimat vastaa näiden kohteiden palotar-

Ehdotus

voida heti korjata, korjaamiselle tulee antaa määräaika.

Jos *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen tämän lain mukaista valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita muussa laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa ja arvioi puutteiden aiheuttavan vakavaa vaaraa henkilöturvallisuudelle, pelastusviranomainen voi määrätä puutteet korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, asiasta tulee ilmoittaa asianomaiselle valvontaviranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

82 §

Erityiset turvallisuusvaatimukset

Kohteeseen, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran, *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen voi, jos se on välttämätöntä, määrätä toiminnanharjoittajan hankkimaan tarkoituksenmukaista sammutuskalustoa ja muita pelastustyötä helpottavia laitteita tai asentamaan automaattisen sammutuslaitteiston taikka ryhtymään kohteessa muihin välttämättömiin toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä ihmisten ja omaisuuden turvaamiseksi onnettomuuden varalta.

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee kuulla maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä tarkoitettua kunnan rakennusvalvontaviranomaista valmisteltaessa 1 momentissa tarkoitettua määräystä kohteessa edellytettävistä turvallisuusvaatimuksista, jos turvallisuusvaatimusten toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

83 §

Puolustusvoimien salassa pidettävät kohteet

Mitä 78 §:ssä säädetään, ei koske sellaisia Puolustusvoimien hallinnassa olevia kohteita, jotka valtakunnan turvallisuuden vuoksi on pidettävä salassa ja joiden valvontatehtävästä Puolustusvoimat on *hyvinvointialueen* pelastusviranomaiselle ilmoittanut pitävänsä huolta. Puolustusvoimat vastaa näiden kohteiden palotarkastuksista. Tarkastustoiminnasta

Voimassa oleva laki

kastuksista. Tarkastustoiminnasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä puolustusministeriön asetuksella.

85 §

Alueen pelastustoimen palvelutason valvonta

Aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että alueen pelastustoimen palvelutaso on riittävä. Tässä tarkoituksessa aluehallintovirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta alueen pelastustoimelta tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

Jos palvelutasossa on huomattavia epäkohtia eikä niitä korjata aluehallintoviraston asettamassa määräajassa, aluehallintovirasto voi 105 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla velvoittaa alueen pelastustoimen saattamaan palvelut tässä laissa vaaditulle tasolle.

87 §

Velvollisuus tilastotietojen antamiseen

Alueen pelastusviranomaisen tulee toimittaa pelastustoimen suoritteista, voimavaroista, järjestelyistä ja muusta varautumisesta sekä toimenpiderekisteristä maksutta sisäministeriölle, *aluehallintovirastolle* ja Pelastusopistolle tietoja, jotka ovat tarpeen tilastojen tekemistä varten. Tiedot voidaan tarvittaessa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla, ja ne voivat sisältää myös salassa pidettäviä tietoja.

— — — — — — — — — — — — — — —

88 §

Tiedonsaantioikeus palon- ja onnettomuuden tutkinnassa

Tämän lain 41 §:n mukaista palontutkintaa suorittavalla alueen pelastusviranomaisella ja 107 §:n mukaista onnettomuuden tutkintaa suorittamaan määrätyllä tutkintalautakunnan jäsenellä ja asiantuntijalla on oikeus päästä onnettomuuskohteeseen ja ottaa näytteitä sekä saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tutkinnassa välttämättömiä tietoja ja asiakirjoja onnettomuuskohteen edustajalta ja viranomaisilta.

Ehdotus

voidaan antaa tarkempia säännöksiä puolustusministeriön asetuksella.

(kumotaan)

87 §

Velvollisuus tilastotietojen antamiseen

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tulee toimittaa pelastustoimen suoritteista, voimavaroista, järjestelyistä ja muusta varautumisesta sekä toimenpiderekisteristä maksutta sisäministeriölle, aluehallintovirastolle ja Pelastusopistolle tietoja, jotka ovat tarpeen tilastojen tekemistä varten. Tiedot voidaan tarvittaessa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla, ja ne voivat sisältää myös salassa pidettäviä tietoja.

— — — — — — — — — — — — — — —

88 §

Tiedonsaantioikeus palon- ja onnettomuuden tutkinnassa

Edellä 41 §:ssä tarkoitettua palontutkintaa suorittavalla *hyvinvointialueen* pelastusviranomaisella ja 107 §:n mukaista onnettomuuden tutkintaa suorittamaan määrätyllä tutkintalautakunnan jäsenellä ja asiantuntijalla on oikeus päästä onnettomuuskohteeseen ja ottaa näytteitä sekä saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tutkinnassa välttämättömiä tietoja ja asiakirjoja onnettomuuskohteen edustajalta ja viranomaisilta.

Voimassa oleva laki

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa alueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

96 §

Eräiden suoritteiden maksullisuus

Pelastuslaitos voi periä maksun:

1) 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;

2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta;

3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Perittävien maksujen suuruudesta päättää alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa. Alueen pelastustoimen tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun maksun perimisen edellytyksenä on, että paloilmoitin on aikaisemmin aiheuttanut erheellisen ilmoituksen ja alueen pelastusviranomainen on kirjallisesti kehottanut kohteen omistajaa, haltijaa tai toiminnanharjoittajaa korjaamaan laitteen tai ryhtymään muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin erheellisten paloilmoitusten estämiseksi. Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut maksut saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta.

Ehdotus

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa *hyvinvointialueen* pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

96 §

Eräiden suoritteiden maksullisuus

Tässä laissa tarkoitetuista hyvinvointialueen pelastusviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää aluevaltuusto siten kuin hyvinvointialueesta annetussa laissa säädetään. Maksu voidaan periä:

1) 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;

2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta;

3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

(kumotaan)

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun maksun perimisen edellytyksenä on, että paloilmoitin on aikaisemmin aiheuttanut erheellisen ilmoituksen ja *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen on kirjallisesti kehottanut kohteen omistajaa, haltijaa tai toiminnanharjoittajaa korjaamaan laitteen tai ryhtymään muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin erheellisten paloilmoitusten estämiseksi. Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut maksut saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta.

Voimassa oleva laki

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

99 §

Metsä- ja maastopalojen sammutuskustannukset

Jos metsä- tai maastopalo on ulottunut useammalle pelastustoimen alueelle, sammutuskustannukset maksaa se pelastuslaitos, jonka toimialueella palo on saanut alkunsa, jollei toisin sovita. Muiden pelastuslaitosten on korvattava näistä kustannuksista osuutensa palaneen pinta-alan tai muun kohtuullisen perusteen mukaan.

104 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn hallintopäätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädetä.

Hallintopäätöstä on noudatettava heti muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Rakennusluvan myöntävän viranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään.

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

99 §

Metsä- ja maastopalojen sammutuskustannukset

Jos metsä- tai maastopalo on ulottunut *useamman hyvinvointialueen* alueelle, sammutuskustannukset maksaa se *hyvinvointialue*, jonka *alueella* palo on saanut alkunsa, jollei toisin sovita. Muiden *hyvinvointialueiden* on korvattava näistä kustannuksista osuutensa palaneen pinta-alan tai muun kohtuullisen perusteen mukaan.

104 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimelta sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Muutoksenhakuun hyvinvointialueen viranomaisen 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä hyvinvointialueesta annetun lain 16 luvussa säädetään.

Muutoksenhakuun rakennusluvan myöntävän viranomaisen päätökseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään.

Muutoksenhakuun uhkasakon asettamista ja teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista sekä täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Voimassa oleva laki

Edellä 29 §:ssä tarkoitettuun alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen ja 96 §:n 2 momentissa tarkoitettuun perittävien maksujen suuruutta koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin kuntalaissa säädetään.

108 §

Pelastustoimen laitteiden sijoittaminen rakennukseen

Alueen pelastusviranomaisella on oikeus sijoittaa rakennukseen tai rakennelmaan pelastustoimen tarvitsemia laitteita. Rakennuksen tai rakennelman omistajaa ja haltijaa tulee kuulla ennen laitteiden sijoittamista. Laitteiden sijoittamiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 161-163 §:ssä säädetään yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta.

109 §

Viranomaisverkon käytettävyyttä koskevat erityiset vaatimukset

Jos sähköisen viestinnän palveluista annetun lain *(917/2014)* 250 §:n 1 momentissa tarkoitetun viranomaisverkon käytettävyys rakennuksessa tai rakennelmassa, jossa on tavanomaista suurempi henkilöturvallisuusriski, on estynyt rakennuksesta tai rakennelmasta johtuvasta rakenteellisesta syystä ja viranomaisverkon käytettävyys ei ole riittävä pelastustoiminnan asianmukaiseksi suorittamiseksi, alueen pelastusviranomainen voi määrätä rakennuksen tai rakennelman omistajan hankkimaan välttämättömiä viranomaisverkon käytettävyyttä varmistavia laitteita ja pitämään ne toimintakunnossa.

Ehdotus

Päätöstä on 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa noudatettava heti muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

108 §

Pelastustoimen laitteiden sijoittaminen rakennukseen

Hyvinvointialueen pelastusviranomaisella on oikeus sijoittaa rakennukseen tai rakennelmaan pelastustoimen tarvitsemia laitteita. Rakennuksen tai rakennelman omistajaa ja haltijaa tulee kuulla ennen laitteiden sijoittamista. Laitteiden sijoittamiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 161—163 §:ssä säädetään yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta.

109 §

Viranomaisverkon käytettävyyttä koskevat erityiset vaatimukset

Jos sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 250 §:n 1 momentissa tarkoitetun viranomaisverkon käytettävyys rakennuksessa tai rakennelmassa, jossa on tavanomaista suurempi henkilöturvallisuusriski, on estynyt rakennuksesta tai rakennelmasta johtuvasta rakenteellisesta syystä ja viranomaisverkon käytettävyys ei ole riittävä pelastustoiminnan asianmukaiseksi suorittamiseksi, *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen voi määrätä rakennuksen tai rakennelman omistajan hankkimaan välttämättömiä viranomaisverkon käytettävyyttä varmistavia laitteita ja pitämään ne toimintakunnossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleet alueen pelastuslaitoksen ylimmän viranhaltijan määräykset pelastuslaitoksen viranhaltijoista pysyvät voimassa, jollei hyvinvointialueen pelastuslaitoksen ylin viranhaltija toisin määrää.

76.

Laki

palosuojelurahastolain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on laissa 1057/2006 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
14 §	14 §
Avustukset ja muu rahoitus	*Avustukset ja muu rahoitus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, *pelastustoimen alueille* ja sopimuspalokunnille.	Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, *hyvinvointialueille* ja sopimuspalokunnille.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

77.

Laki

meripelastuslain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan meripelastuslain (1145/2001) 4 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1356/2018 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat	*Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat*
Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu alueen pelastusviranomainen, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, poliisi, Puolustusvoimat, sosiaali- ja terveysviranomaiset, Tulli ja ympäristöviranomaiset (*muu meripelastusviranomainen*) ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.	Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu *hyvinvointialueen* pelastusviranomainen, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, poliisi, Puolustusvoimat, sosiaali- ja terveysviranomaiset, Tulli ja ympäristöviranomaiset (*muu meripelastusviranomainen*) ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.
Muiden meripelastusviranomaisten tehtävät meripelastustoimessa ovat seuraavat:	Muiden meripelastusviranomaisten tehtävät meripelastustoimessa ovat seuraavat:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5) alueen pelastusviranomainen, poliisi ja Tulli osallistuvat etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi niille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa; alueen pelastustoimi osallistuu pelastustoimen erikoiskoulutetun meritoimintaryhmän toimintaan, jos tästä on alueen pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken erikseen sovittu;	5) *hyvinvointialueen pelastustoimi*, poliisi ja Tulli osallistuvat etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi niille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa; *hyvinvointialueen* pelastustoimi osallistuu pelastustoimen erikoiskoulutetun meritoimintaryhmän toimintaan, jos tästä on *hyvinvointialueen* pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken erikseen sovittu;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

78.

Laki

rahankeräyslain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 5 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Rahankeräyksen järjestäjä	*Rahankeräyksen järjestäjä*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Valtiolle, kunnalle ja kuntayhtymälle ei myönnetä rahankeräyslupaa, eivätkä ne saa järjestää pienkeräystä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat järjestää rahankeräyksen valtion, kunnan tai kuntayhtymän toimintaan.	Valtiolle, *hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle*, kunnalle ja kuntayhtymälle ei myönnetä rahankeräyslupaa, eivätkä ne saa järjestää pienkeräystä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat järjestää rahankeräyksen valtion, *hyvinvointialueen, HUS-yhtym*än, kunnan tai kuntayhtymän toimintaan.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

79.

Laki

isyyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan isyyslain (11/2015) 5 §, 16 §:n 2, 3, 5 ja 6 momentti, 19 §:n 4 momentti ja 59 §, sellaisina kuin niistä ovat 16 §:n 2, 3, 5 ja 6 momentti laissa 1596/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 59 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Isyyden selvittämisen toimeenpanija

Isyyden selvittää äidin kotikunnan lastenvalvoja. Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta, lapsen äiti on kuollut tai äidillä ei ole Suomessa kotikuntaa, isyyden selvittää kuitenkin lapsen kotikunnan lastenvalvoja tai, jos lapsella ei ole täällä kotikuntaa, sen kunnan lastenvalvoja, jossa lapsi oleskelee.

Jos mies haluaa tunnustaa isyytensä, eikä isyyden selvittäminen kuulu minkään 1 momentissa tarkoitetun kunnan lastenvalvojalle, isyyden selvittää miehen kotikunnan lastenvalvoja.

Jos isyyden selvittäminen ei 1 ja 2 momentin mukaan kuulu minkään kunnan lastenvalvojalle, isyyden selvittää Helsingin kaupungin lastenvalvoja.

16 §

Isyyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää

— — — — — — — — — — — — — — —

Ilmoitus on annettava henkilökohtaisesti ja tulevan äidin läsnä ollessa terveydenhoitajalle tai kätilölle sen kunnan äitiysneuvolassa tai neuvolapalveluita kunnan toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa syntyvän lapsen äidille ja miehelle on annettu raskaudenaikaisia neu-

Ehdotus

5 §

Isyyden selvittämisen toimeenpanija

Isyyden selvittää lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella äidillä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta*. Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta, lapsen äiti on kuollut tai äidillä ei ole Suomessa kotikuntaa, isyyden selvittää kuitenkin lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsella on kotikunta* tai, jos lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa, *sillä hyvinvointialueella*, jonka alueella lapsi oleskelee.

Jos mies haluaa tunnustaa isyytensä, eikä isyyden selvittäminen kuulu minkään 1 momentissa tarkoitetun *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, isyyden selvittää lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella miehellä on kotikunta.*

Jos isyyden selvittäminen ei 1 ja 2 momentin mukaan kuulu minkään *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, isyyden selvittää Helsingin kaupungin lastenvalvoja.

16 §

Isyyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää

— — — — — — — — — — — — — — —

Ilmoitus on annettava henkilökohtaisesti ja tulevan äidin läsnä ollessa terveydenhoitajalle tai kätilölle sen *hyvinvointialueen* äitiysneuvolassa tai neuvolapalveluita *hyvinvointialueen* toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa syntyvän lapsen äidille ja miehelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille

Voimassa oleva laki

volapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

Tunnustamislausuma, jota 2 momentissa tarkoitetaan, voidaan antaa myös äidin kotikunnan lastenvalvojalle äidin esitettyä todistuksen raskaudestaan. Tällöin noudatetaan, mitä 2 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tunnustamisesta laadittavasta asiakirjasta säädetään 22 §:ssä. Äidin hyväksyttyä tunnustamisen kirjallisesti asiakirja on viipymättä toimitettava sen kunnan lastenvalvojalle, jolle isyyden selvittäminen 5 §:n mukaan kuuluu.

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.

19 §

Tunnustamisen hyväksyminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyväksyminen, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, annetaan sen kunnan lastenvalvojalle, joka selvittää isyyden. Hyväksymisen voi vastaanottaa myös se, joka 18 §:n 2 momentin mukaan voi ottaa vastaan tunnustamisen. Hyväksyminen on annettava sen vastaanottajalle henkilökohtaisesti.

59 §

Virka-apu

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen kunnan lastenvalvojalle isyyden selvittämisessä ja vahvistamisessa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

(lisätään)

Ehdotus

on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

Tunnustamislausuma, jota 2 momentissa tarkoitetaan, voidaan antaa myös lastenvalvojalle *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella äidillä on kotikunta, jos äiti esittää* todistuksen raskaudestaan. Tällöin noudatetaan, mitä 2 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tunnustamisesta laadittavasta asiakirjasta säädetään 22 §:ssä. Äidin hyväksyttyä tunnustamisen kirjallisesti asiakirja on viipymättä toimitettava sen *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, jolle isyyden selvittäminen 5 §:n mukaan kuuluu.

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa *hyvinvointialueeseen*.

19 §

Tunnustamisen hyväksyminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Hyväksyminen, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, annetaan sen *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, joka selvittää isyyden. Hyväksymisen voi vastaanottaa myös se, joka 18 §:n 2 momentin mukaan voi ottaa vastaan tunnustamisen. Hyväksyminen on annettava sen vastaanottajalle henkilökohtaisesti.

59 §

Virka-apu

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle isyyden selvittämisessä ja vahvistamisessa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

59 a §

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa
	Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

80.

Laki

äitiyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan äitiyslain (253/2018) 5 §, 14 §:n 2, 3, 5 ja 6 momentti ja 51 § sekä
lisätään lakiin uusi 51 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Äitiyden selvittämisen toimeenpanija	*Äitiyden selvittämisen toimeenpanija*
Jos äitiyden selvittämisen tarve todetaan isyyden selvittämisen yhteydessä, äitiyden selvittää sen kunnan lastenvalvoja, jossa isyyden selvittäminen on toimitettu.	Jos äitiyden selvittämisen tarve todetaan isyyden selvittämisen yhteydessä, äitiyden selvittää lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella,* jossa isyyden selvittäminen on toimitettu.
Jos äitiyden selvittäminen tapahtuu muussa yhteydessä, äitiyden selvittää lapsen synnyttäneen äidin kotikunnan lastenvalvoja. Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta tai jos lapsen synnyttänyt äiti on kuollut taikka hänellä ei ole Suomessa kotikuntaa, äitiyden selvittää kuitenkin lapsen kotikunnan lastenvalvoja tai, jos lapsella ei ole täällä kotikuntaa, sen kunnan lastenvalvoja, jossa lapsi oleskelee.	Jos äitiyden selvittäminen tapahtuu muussa kuin isyyden selvittämisen yhteydessä, äitiyden selvittää lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsen synnyttäneellä äidillä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.* Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta, lapsen synnyttänyt äiti on kuollut tai hänellä ei ole Suomessa kotikuntaa, äitiyden selvittää kuitenkin lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsella on kotikunta* tai, jos lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa, *sillä hyvinvointialueella,* jonka alueella lapsi oleskelee.
Jos nainen haluaa tunnustaa äitiytensä eikä äitiyden selvittäminen kuulu minkään 1 tai 2 momentissa tarkoitetun kunnan lastenvalvojalle, äitiyden selvittää naisen kotikunnan lastenvalvoja.	Jos nainen haluaa tunnustaa äitiytensä eikä äitiyden selvittäminen kuulu minkään 1 tai 2 momentissa tarkoitetun *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, äitiyden selvittää lastenvalvoja *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella naisella on kotikunta.*
Jos äitiyden selvittäminen ei 1–3 momentin mukaan kuulu minkään kunnan lastenvalvojalle, äitiyden selvittää Helsingin kaupungin lastenvalvoja.	Jos äitiyden selvittäminen ei 1–3 momentin mukaan kuulu minkään *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, äitiyden selvittää Helsingin kaupungin lastenvalvoja.
14 §	14 §
Äitiyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää	*Äitiyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Tunnustajan on annettava ilmoitus henkilökohtaisesti ja raskaana olevan läsnä ollessa	Tunnustajan on annettava ilmoitus henkilökohtaisesti ja raskaana olevan läsnä ollessa

Voimassa oleva laki

terveydenhoitajalle tai kätilölle sen kunnan äitiysneuvolassa tai neuvolapalveluita kunnan toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa perheelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

Tunnustamislausuma, jota 2 momentissa tarkoitetaan, voidaan antaa myös raskaana olevan kotikunnan lastenvalvojalle hänen esitettyä todistuksen raskaudestaan. Tällöin noudatetaan, mitä 2 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tunnustamisesta laadittavasta asiakirjasta säädetään 20 §:ssä. Raskaana olevan hyväksyttyä tunnustamisen kirjallisesti asiakirja on viipymättä toimitettava sen kunnan lastenvalvojalle, jolle äitiyden selvittäminen 5 §:n mukaan kuuluu.

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.

51 §

Virka-apu

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen kunnan lastenvalvojalle äitiyden selvittämisessä ja vahvistamisessa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

(lisätään)

Ehdotus

terveydenhoitajalle tai kätilölle sen *hyvinvointialueen* äitiysneuvolassa tai neuvolapalveluita *hyvinvointialueen* toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa perheelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

Tunnustamislausuma, jota 2 momentissa tarkoitetaan, voidaan antaa myös lastenvalvojalle *sillä hyvinvointialueella, jonka alueella raskaana olevalla on kotikunta, jos tämä esittää* todistuksen raskaudestaan. Tällöin noudatetaan, mitä 2 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tunnustamisesta laadittavasta asiakirjasta säädetään 20 §:ssä. Raskaana olevan hyväksyttyä tunnustamisen kirjallisesti asiakirja on viipymättä toimitettava sen *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle, jolle äitiyden selvittäminen 5 §:n mukaan kuuluu.

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa *hyvinvointialueeseen*.

51 §

Virka-apu

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle äitiyden selvittämisessä ja vahvistamisessa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

51 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

81.

Laki

adoptiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan adoptiolain (22/2012) 14 §:n 1 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 24 §:n 3 momentti, 32 §:n 1 momentti, 61 §:n 1 momentti, 63 §:n 1 momentti, 80 §, 87 §:n 1 ja 2 momentti, 92 §:n 3 momentti ja 94 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 63 §:n 1 momentti laissa 197/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 97 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
14 §	14 §
Suostumuksen antaminen	*Suostumuksen antaminen*
Vanhemman ja 13 §:ssä mainitun henkilön suostumus adoptioon on annettava sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitetulle kunnan määräämälle toimielimelle (kunnan sosiaalihuollon toimielin) tai tämän lain 22 §:n 1 momentissa tarkoitetulle adoptiotoimistolle. Ulkomailla suostumus on annettava sille, joka konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n mukaan voi suorittaa julkiselle notaarille kuuluvia tehtäviä, tai tämän lain 67 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.	Vanhemman ja 13 §:ssä tarkoitetun henkilön suostumus adoptioon on annettava *hyvinvointialueelle* tai 22 §:n 1 momentissa tarkoitetulle adoptiotoimistolle. Ulkomailla suostumus on annettava sille, joka konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n mukaan *voi antaa notaaripalveluita edustustossa,* tai tämän lain 67 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
21 §	21 §
Adoptioneuvonnan pyytäminen	*Adoptioneuvonnan pyytäminen*
Lapsen vanhemman, joka aikoo antaa alaikäisen lapsensa adoptiolapseksi, ja henkilön, joka aikoo adoptoida alaikäisen lapsen, on pyydettävä adoptioneuvonnan järjestämistä kotikuntansa sosiaalihuollon toimielimeltä tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston luvan saaneelta adoptiotoimistolta.	Lapsen vanhemman, joka aikoo antaa alaikäisen lapsensa adoptiolapseksi, ja henkilön, joka aikoo adoptoida alaikäisen lapsen, on pyydettävä adoptioneuvonnan järjestämistä *siltä hyvinvointialueelta,* jonka alueella hänen kotikuntansa sijaitsee, tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston luvan saaneelta adoptiotoimistolta.
22 §	22 §
Adoptioneuvonnan antajat	*Adoptioneuvonnan antajat*
Adoptioneuvontaa saavat antaa kuntien sosiaalihuollon toimielimet sekä adoptiotoimistot, jotka ovat saaneet Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston luvan harjoittaa	Adoptioneuvontaa saavat antaa *hyvinvointialueet* sekä adoptiotoimistot, jotka ovat saa-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
adoptioneuvontaa (*adoptioneuvonnan antajat*).	neet Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston luvan harjoittaa adoptioneuvontaa (*adoptioneuvonnan antajat*).
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
24 §	24 §
Adoptioneuvonnan tehtävät	*Adoptioneuvonnan tehtävät*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Jos adoptioneuvontaa antaa adoptiotoimisto, sen on hankittava lapsen ja hakijoiden kotikunnan sosiaalihuollon toimielimeltä lausunto heidän olosuhteistaan.	Jos adoptioneuvontaa antaa adoptiotoimisto, sen on hankittava lausunto lapsen ja hakijoiden olosuhteista *siltä hyvinvointialueelta,* jonka alueella heidän kotikuntansa sijaitsee.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
32 §	32 §
Palvelunantajat	*Palvelunantajat*
Kansainvälistä adoptiopalvelua saavat antaa ne kuntien sosiaalihuollon toimielimet ja muut yhteisöt, jotka ovat saaneet adoptiolautakunnan luvan tähän toimintaan (*palvelunantajat*).	Kansainvälistä adoptiopalvelua saavat antaa *ne hyvinvointialueet* ja muut yhteisöt, jotka ovat saaneet adoptiolautakunnan luvan tähän toimintaan (*palvelunantajat*).
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
61 §	61 §
Vireillepano	*Vireillepano*
Yhteydenpitoa koskeva asia pannaan vireille käräjäoikeudessa kirjallisella hakemuksella, jonka voi tehdä lapsen aikaisempi vanhempi, adoptiovanhempi, lapsen huoltaja tai kunnan sosiaalihuollon toimielin.	Yhteydenpitoa koskeva asia pannaan vireille käräjäoikeudessa kirjallisella hakemuksella, jonka voi tehdä lapsen aikaisempi vanhempi, adoptiovanhempi, lapsen huoltaja tai *hyvinvointialue*.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
63 §	63 §
Selvityksen hankkiminen, lapsen kuuleminen ja väliaikainen määräys	*Selvityksen hankkiminen, lapsen kuuleminen ja väliaikainen määräys*
Lapsen toivomusten ja mielipiteen sekä muiden yhteydenpitoa koskevan asian ratkaisemiseen vaikuttavien olosuhteiden selvittämiseksi tuomioistuimen on tarvittaessa hankittava selvitys lapsen, hänen aikaisemman vanhempansa ja adoptiovanhemman kotikunnan sosiaalihuollon toimielimeltä. Jos tällaisella henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa,	Lapsen toivomusten ja mielipiteen sekä muiden yhteydenpitoa koskevan asian ratkaisemiseen vaikuttavien olosuhteiden selvittämiseksi tuomioistuimen on tarvittaessa hankittava selvitys *niiltä hyvinvointialueilta,* joiden alueella lapsen, hänen aikaisemman vanhempansa ja adoptiovanhemman kotikunta si-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
selvitys on hankittava sen kunnan sosiaalihuollon toimielimeltä, jossa henkilö oleskelee.	jaitsee. Jos tällaisella henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa, selvitys on hankittava *siltä hyvinvointialueelta,* jonka alueella henkilö oleskelee.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
80 §	80 §
Sosiaalihuollon toimielimen lausunto	***Hyvinvointialueen** lausunto*
Tuomioistuin tai muu viranomainen voi käsitellessään 68–75 §:ssä tarkoitettua asiaa, joka koskee alle 18-vuotiasta lasta, tarvittaessa pyytää lausunnon asiaan osallisen olosuhteista tämän kotikunnan sosiaalihuollon toimielimeltä.	Tuomioistuin tai muu viranomainen voi käsitellessään 68–75 §:ssä tarkoitettua asiaa, joka koskee alle 18-vuotiasta lasta, tarvittaessa pyytää lausunnon asiaan osallisen olosuhteista siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella lapsen kotikunta sijaitsee.
87 §	87 §
Lupa adoptiotoimiston ylläpitämiseen ja kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen	*Lupa adoptiotoimiston ylläpitämiseen ja kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen*
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi hakemuksesta myöntää luvan adoptiotoimiston ylläpitämiseen kuntayhtymälle tai muulle kuntien yhteenliittymälle, Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle taikka muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidylle yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle.	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi hakemuksesta myöntää luvan adoptiotoimiston ylläpitämiseen *hyvinvointialueelle,* Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle sekä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidylle yhdistykselle ja muulle vastaavalle yhteisölle.
Adoptiolautakunta voi hakemuksesta myöntää luvan kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen kunnan sosiaalihuollon toimielimelle, kuntayhtymälle tai muulle kuntien yhteenliittymälle, Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle taikka muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidylle yhdistykselle tai muulle vastaavalle yhteisölle.	Adoptiolautakunta voi hakemuksesta myöntää luvan kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen *hyvinvointialueelle,* Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle sekä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidylle yhdistykselle ja muulle vastaavalle yhteisölle.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
11 luku	**11 luku**
Erinäiset säännökset	**Erinäiset säännökset**
92 §	92 §
Asiakirjojen säilyttäminen ja siirtäminen	*Asiakirjojen säilyttäminen ja siirtäminen*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Jos adoptiotoimisto tai palvelunantaja lopettaa tässä laissa tarkoitetun toimintansa, 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on siirrettävä sen kunnan sosiaalihuollon toimielimen säilytettäviksi, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto antaa tehtäväksi ottaa vastaan asiakirjat.

94 §

Tietopyynnön käsittely

Jos adoptiolautakunnalle toimitetaan Euroopan neuvoston sopimuksen 15 artiklassa tarkoitettu tietopyyntö, lautakunnan tulee pyytää asiassa selvitystä siltä kunnan sosiaalihuollon toimielimeltä, joka lautakunnan arvion mukaan parhaiten kykenee hankkimaan pyydetyt tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

Ehdotus

Jos adoptiotoimisto tai palvelunantaja lopettaa tässä laissa tarkoitetun toimintansa, 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on siirrettävä sen *hyvinvointialueen* säilytettäviksi, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto antaa tehtäväksi ottaa vastaan asiakirjat.

94 §

Tietopyynnön käsittely

Jos adoptiolautakunnalle toimitetaan Euroopan neuvoston sopimuksen 15 artiklassa tarkoitettu tietopyyntö, lautakunnan tulee pyytää asiassa selvitystä siltä *hyvinvointialueelta,* joka lautakunnan arvion mukaan parhaiten kykenee hankkimaan pyydetyt tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

97 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

82.

Laki

avioliittolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan avioliittolain (234/1929) 22 §:n 2 momentti, 32 §:n 3 momentti ja 50 §, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 2 momentti laissa 1387/2009, 32 §:n 3 momentti laissa 411/1987 ja 50 § laissa 1078/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 32 a § ja 50 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1078/2010, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
22 §	22 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Perheasioiden sovittelun järjestämisestä kunnassa huolehtii sosiaalilautakunta. Sovittelua voivat antaa lisäksi ne yhteisöt, yhtymät ja säätiöt sekä henkilöt, jotka ovat saaneet aluehallintoviraston luvan tähän toimintaan.	Perheasioiden sovittelun järjestämisestä huolehtii *hyvinvointialue.* Sovittelua voivat antaa lisäksi ne yhteisöt, yhtymät ja säätiöt sekä henkilöt, jotka ovat saaneet aluehallintoviraston luvan tähän toimintaan.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
I OSA	I OSA
AVIOLIITON SOLMIMINEN JA PURKAMINEN	**AVIOLIITON SOLMIMINEN JA PURKAMINEN**
6 luku	6 luku
Yhteiselämän lopettaminen ja avioero	**Yhteiselämän lopettaminen ja avioero**
32 §	32 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Lapsen vanhemman tai sosiaalilautakunnan vaatimuksesta tuomioistuimen tulee antaa päätös huollosta ja tapaamisoikeudesta siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/83) säädetään.	Lapsen vanhemman tai *hyvinvointialueen* vaatimuksesta tuomioistuimen tulee antaa päätös huollosta ja tapaamisoikeudesta siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983) säädetään.
(lisätään)	*32 a §*
	Mitä 22 ja 32 §:ssä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
50 §	50 §
Puolisot voivat tehdä keskenään sopimuksen 47 tai 48 §:n nojalla toiselle puolisolle	Puolisot voivat tehdä keskenään sopimuksen 47 tai 48 §:n nojalla toiselle puolisolle

Voimassa oleva laki

suoritettavasta elatusavusta. Sopimus on tehtävä kirjallisesti sekä esitettävä sen kunnan sosiaalilautakunnan vahvistettavaksi, jossa puolisolla tai toisella heistä on asuinpaikka.

Jos kummallakaan puolisolla ei ole Suomessa asuinpaikkaa, mutta Suomen tuomioistuin on toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 3 tai 6 artiklan mukaan toimivaltainen elatusta koskevassa asiassa, sosiaalilautakunta voi vahvistaa 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen, jos osapuolet ovat elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn pöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti sopineet, että elatusvelvoitteeseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimus on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnalle.

Ennen sopimuksen vahvistamista sosiaalilautakunnan on harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena ottaen huomioon puolison elatuksen tarve, toisen puolison maksukyky sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Sopimus, jonka sosiaalilautakunta on vahvistanut, voidaan panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen antama lainvoimainen päätös.

Ehdotus

suoritettavasta elatusavusta. Sopimus on tehtävä kirjallisesti sekä esitettävä sen *hyvinvointialueen* vahvistettavaksi, jonka alueella puolisolla tai toisella heistä on asuinpaikka.

Jos kummallakaan puolisolla ei ole Suomessa asuinpaikkaa, mutta Suomen tuomioistuin on toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 3 tai 6 artiklan mukaan toimivaltainen elatusta koskevassa asiassa, *hyvinvointialue* voi vahvistaa 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen, jos osapuolet ovat elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn pöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti sopineet, että elatusvelvoitteeseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimus on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungille.

Ennen sopimuksen vahvistamista *hyvinvointialueen* on harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena ottaen huomioon puolison elatuksen tarve, toisen puolison maksukyky sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Sopimus, jonka *hyvinvointialue* on vahvistanut, voidaan panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen antama lainvoimainen päätös.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

83.

Laki

hedelmöityshoidoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hedelmöityshoidoista annetun lain (1237/2006) 2 §:n 6 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6) *terveydenhuollon toimintayksiköllä* kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitettua terveyskeskusta, erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitettua sairaalaa ja siitä erillään olevaa sairaanhoidon toimintayksikköä, sairaanhoitopiirin kuntayhtymän päättämää muuta hoitovastuussa olevaa kokonaisuutta sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä.	6) *terveydenhuollon toimintayksiköllä* terveyskeskusta, sairaalaa ja siitä erillään olevaa sairaanhoidon toimintayksikköä, *hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän päättämää* muuta hoitovastuussa olevaa kokonaisuutta sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

84.

Laki

lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen elatuksesta annetun lain (704/1975) 8, 8 a ja 8 b § ja 13 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 § osaksi laissa 1079/2010, 8 a § laissa 1079/2010, 8 b § laissa 15/2015 sekä 13 a §:n 1 momentti laissa 1307/2014, sekä

lisätään lakiin uusi 8 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 luku

Elatusavun vahvistaminen sopimuksella

8 §

Elatusavusta tehty sopimus on esitettävä vahvistettavaksi sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jossa lapsella on asuinpaikka tai, jos lapsella ei ole Suomessa asuinpaikkaa, sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jossa elatusvelvollisella on asuinpaikka. Jos kummallakaan heistä ei ole Suomessa asuinpaikkaa, sopimuksen vahvistamisesta on voimassa, mitä 8 a §:ssä säädetään.

Sosiaalilautakunnan on vahvistettava elatusavusta tehty sopimus, jos sopimuksen sisältö on tämän lain mukainen ja sopimus on tehty säädetyssä muodossa sekä muutoin tämän lain säännöksiä noudattaen. Ennen sopimuksen vahvistamista sosiaalilautakunnan on erityisesti harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena ottaen huomioon lapsen oikeus riittävään elatukseen, vanhempien maksukyky sekä muut asiaan vaikuttavat seikat siten kuin edellä 1–3 §:ssä sekä 6 §:ssä on säädetty.

Elatusavusta tehty sopimus, jonka sosiaalilautakunta on vahvistanut, voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

8 a §

Sosiaalilautakunta voi vahvistaa elatusavusta tehdyn sopimuksen, vaikka lapsella tai elatusvelvollisella ei ole Suomessa asuinpaikkaa, jos Suomen tuomioistuin on asiassa toimivaltainen toimivallasta, sovellettavasta

Ehdotus

3 luku

Elatusavun vahvistaminen sopimuksella

8 §

Elatusavusta tehty sopimus on esitettävä vahvistettavaksi sille *hyvinvointialueelle*, jonka alueella lapsella on asuinpaikka tai, jos lapsella ei ole Suomessa asuinpaikkaa, sille *hyvinvointialueelle*, jonka alueella elatusvelvollisella on asuinpaikka. Jos kummallakaan heistä ei ole Suomessa asuinpaikkaa, sopimuksen vahvistamiseen sovelletaan, mitä 8 a §:ssä säädetään.

Hyvinvointialueen on vahvistettava elatusavusta tehty sopimus, jos sopimuksen sisältö on tämän lain mukainen ja sopimus on tehty säädetyssä muodossa sekä muutoin tämän lain säännöksiä noudattaen. Ennen sopimuksen vahvistamista *hyvinvointialueen* on erityisesti harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena ottaen huomioon lapsen oikeus riittävään elatukseen, vanhempien maksukyky sekä muut asiaan vaikuttavat seikat siten kuin 1–3 ja 6 §:ssä säädetään.

Elatusavusta tehty sopimus, jonka *hyvinvointialue* on vahvistanut, voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

8 a §

Hyvinvointialue voi vahvistaa elatusavusta tehdyn sopimuksen, vaikka lapsella tai elatusvelvollisella ei ole Suomessa asuinpaikkaa, jos Suomen tuomioistuin on asiassa toimivaltainen toimivallasta, sovellettavasta laista,

Voimassa oleva laki

laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 3 tai 6 artiklan mukaan ja osapuolet ovat elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn pöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti sopineet, että elatusvelvoitteeseen sovelletaan Suomen lakia.

Sopimus, jota 1 momentissa tarkoitetaan, on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungin *sosiaalilautakunnalle*. Jos sopimus tehdään samanaikaisesti lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta tehtävän sopimuksen kanssa, sopimuksen vahvistamista on kuitenkin pyydettävä sen kunnan sosiaalilautakunnalta, joka on toimivaltainen vahvistamaan lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta tehdyn sopimuksen.

8 b §

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen kunnan lastenvalvojalle elatusavun vahvistamista koskevissa asioissa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

(lisätään)

13 a §

Jos lapsi on joutunut tai on vaarassa joutua elatuksen puutteeseen eikä vanhemman velvollisuutta suorittaa elatusapua ole vahvistettu tai jos vahvistettu elatusapu on lapsen elatukseen riittämätön, sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulla toimielimellä on oikeus ajaa lapsen puolesta kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 3 tai 6 artiklan mukaan ja osapuolet ovat elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn pöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti sopineet, että elatusvelvoitteeseen sovelletaan Suomen lakia.

Sopimus, jota 1 momentissa tarkoitetaan, on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungille. Jos sopimus tehdään samanaikaisesti lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta tehtävän sopimuksen kanssa, sopimuksen vahvistamista on kuitenkin pyydettävä siltä *hyvinvointialueelta*, joka on toimivaltainen vahvistamaan lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta tehdyn sopimuksen.

8 b §

Lastenvalvoja on pyynnöstä velvollinen antamaan virka-apua toisen *hyvinvointialueen* lastenvalvojalle elatusavun vahvistamista koskevissa asioissa lastenvalvojalle kuuluvissa tehtävissä. Tällöin lastenvalvoja on velvollinen myös edustamaan toista lastenvalvojaa käsiteltäessä tämän toimeen kuuluvaa asiaa toimialueensa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona.

8 c §

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

13 a §

Jos lapsi on joutunut tai on vaarassa joutua elatuksen puutteeseen eikä vanhemman velvollisuutta suorittaa elatusapua ole vahvistettu tai jos vahvistettu elatusapu on lapsen elatukseen riittämätön, *hyvinvointialueella* on oikeus ajaa lapsen puolesta kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

85.

Laki

lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 8 §:n 1—3 ja 5 momentti, 9 b §:n 1 ja 2 momentti, 11 a §:n 1 ja 2 momentti, 12 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti, 17 b §:n 1 momentti, 17 d §, 19 §:n 2 momentti, 35 §:n 2 momentti, 39 §:n 2 momentti, 46 §:n 3 momentti ja 49 §:n 1 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat, 8 §:n 1-3 ja 5 momentti, 9 b §:n 1 ja 2 momentti, 11 a §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti, 17 b §:n 1 momentti, 17 d §, 39 §:n 2 momentti ja 49 §:n 1 kohta laissa 190/2019, 19 §:n 2 momentti ja 35 §:n 2 momentti laissa 186/1994 sekä 46 §:n 3 momentti laissa 662/2015, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 190/2019 kumotun 8 a §:n tilalle uusi 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Sopimuksen vahvistaminen	*Sopimuksen vahvistaminen*
Sopimus lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on tehtävä kirjallisesti ja se on esitettävä vahvistettavaksi sen kunnan sosiaalilautakunnalle tai muulle sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jäljempänä sosiaalilautakunta, jossa lapsella on asuinpaikka. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vahvistaa sopimuksessa käytettävien lomakkeiden kaavan.	Sopimus lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on tehtävä kirjallisesti ja se on esitettävä vahvistettavaksi sille *hyvinvointialueelle*, jonka alueella lapsella on asuinpaikka. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vahvistaa sopimuksessa käytettävien lomakkeiden kaavan.
Jos lapsella ei ole asuinpaikkaa Suomessa, sopimus on esitettävä vahvistettavaksi sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jossa lapsella on viimeksi ollut Suomessa asuinpaikka tai, jos lapsella ei ole ollut Suomessa asuinpaikkaa, sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jossa lapsen vanhemmilla tai jommallakummalla vanhemmista on asuinpaikka. Jos minkään kunnan sosiaalilautakunta ei edellä säädetyn nojalla ole toimivaltainen, sopimus on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungin *sosiaalilautakunnalle.*	Jos lapsella ei ole asuinpaikkaa Suomessa, sopimus on esitettävä vahvistettavaksi sille *hyvinvointialueelle, jonka alueella* lapsella on viimeksi ollut Suomessa asuinpaikka tai, jos lapsella ei ole ollut Suomessa asuinpaikkaa, sille *hyvinvointialueelle, jonka alueella* lapsen vanhemmilla tai jommallakummalla vanhemmista on asuinpaikka. Jos mikään hyvinvointialue ei edellä säädetyn nojalla ole toimivaltainen, sopimus on esitettävä vahvistettavaksi Helsingin kaupungille.
Sosiaalilautakunnan on harkitessaan, voidaanko sopimus vahvistaa, otettava huomioon lapsen etu sekä lapsen omat toivomukset ja mielipide siten kuin 10 ja 11 §:ssä säädetään. Lastenvalvojan tai sen, joka on määrätty valmistelemaan sopimusten vahvistamista, tulee keskustella lapsen kanssa henkilökohtaisesti, jos lapsi tähän suostuu ja tämä on tarpeen lapsen toivomusten ja mielipiteen selvittämiseksi. Sopimus on jätettävä vahvistamatta,	*Hyvinvointialueen* on harkitessaan, voidaanko sopimus vahvistaa, otettava huomioon lapsen etu sekä lapsen omat toivomukset ja mielipide siten kuin 10 ja 11 §:ssä säädetään. Lastenvalvojan tai sen, joka on määrätty valmistelemaan sopimusten vahvistamista, tulee keskustella lapsen kanssa henkilökohtaisesti, jos lapsi tähän suostuu ja tämä on tarpeen lapsen toivomusten ja mielipiteen selvittämiseksi. Sopimus on jätettävä vahvistamatta,

Voimassa oleva laki

jos kumpikaan lapsen vanhemmista ei ole lapsen huoltaja.

— — — — — — — — — — — — — — —

Sopimus, jonka sosiaalilautakunta on vahvistanut, on voimassa ja voidaan panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen lainvoimainen päätös.

(lisätään)

9 b §

Tuetut ja valvotut tapaamiset sekä valvotut vaihdot

Vanhemmat voivat sopia, että lapsen ja vanhemman väliset tapaamiset toteutetaan tuettuina tai valvottuina taikka että tapaamiset aloitetaan ja lopetetaan valvotusti (*valvotut vaihdot*). Sosiaalilautakunta voi vahvistaa sopimuksen siten kuin 8 §:ssä säädetään, jos tuki tai valvonta on tarpeen lapsen edun kannalta perustellusta syystä. Tapaamiset voidaan vahvistaa valvotuiksi vain, jos tapaamisten tukeminen tai valvotut vaihdot eivät riitä turvaamaan lapsen etua.

Samoin edellytyksin kuin sosiaalilautakunta voi vahvistaa sopimuksen tuomioistuin voi päättää, että tapaamiset toteutetaan tuettuina tai valvottuina taikka valvotuin vaihdoin.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 a §

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian ratkaisemisesta huostassapidon aikana säädetään lastensuojelulain (417/2007) 46 §:ssä. Jos asian ratkaiseminen on huostassapidon takia lapsen edun kannalta tarpeetonta, sosiaalilautakunta voi jättää sopimuksen vahvistamatta tai tuomioistuin hylätä hakemuksen.

Ehdotus

jos kumpikaan lapsen vanhemmista ei ole lapsen huoltaja.

— — — — — — — — — — — — — — —

Sopimus, jonka *hyvinvointialue* on vahvistanut, on voimassa ja voidaan panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen lainvoimainen päätös.

8 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

9 b §

Tuetut ja valvotut tapaamiset sekä valvotut vaihdot

Vanhemmat voivat sopia, että lapsen ja vanhemman väliset tapaamiset toteutetaan tuettuina tai valvottuina taikka että tapaamiset aloitetaan ja lopetetaan valvotusti (*valvotut vaihdot*). *Hyvinvointialue* voi vahvistaa sopimuksen siten kuin 8 §:ssä säädetään, jos tuki tai valvonta on tarpeen lapsen edun kannalta perustellusta syystä. Tapaamiset voidaan vahvistaa valvotuiksi vain, jos tapaamisten tukeminen tai valvotut vaihdot eivät riitä turvaamaan lapsen etua.

Samoin edellytyksin kuin *hyvinvointialue* voi vahvistaa sopimuksen, tuomioistuin voi päättää, että tapaamiset toteutetaan tuettuina tai valvottuina taikka valvotuin vaihdoin.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 a §

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassapidon aikana

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian ratkaisemisesta huostassapidon aikana säädetään lastensuojelulain (417/2007) 46 §:ssä. Jos asian ratkaiseminen on huostassapidon takia lapsen edun kannalta tarpeetonta, *hyvinvointialue* voi jättää sopimuksen vahvistamatta tai tuomioistuin hylätä hakemuksen.

Voimassa oleva laki

Sosiaalilautakunnan vahvistama sopimus tai tuomioistuimen päätös lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta ei vaikuta huostaanottoon eikä sen sisältöön.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Sopimuksen ja päätöksen muuttaminen

Sosiaalilautakunnan vahvistamaa sopimusta tai tuomioistuimen päätöstä lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta voidaan muuttaa, jos olosuhteet ovat sopimuksen vahvistamisen tai päätöksen antamisen jälkeen muuttuneet taikka jos tähän muutoin on aihetta.

14 §

Vireillepano ja puhevalta

Lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskeva asia pannaan vireille hakemuksella, jonka voivat tehdä lapsen vanhemmat yhdessä, toinen vanhemmista, lapsen huoltaja tai sosiaalilautakunta.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Selvityksen hankkiminen sosiaalilautakunnalta

Lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevassa asiassa tuomioistuimen on tarvittaessa hankittava selvitys sen kunnan sosiaalilautakunnalta, jossa lapsella taikka lapsen vanhemmilla tai muulla asiaan osallisella on asuinpaikka. Jos tällaisella henkilöllä ei ole asuinpaikkaa Suomessa, selvitys on hankittava sen kunnan sosiaalilautakunnalta, jossa henkilö oleskelee. Selvitystä pyytäessään tuomioistuimen on yksilöitävä, mistä kysymyksistä selvitystä erityisesti tarvitaan.

Selvityksen tarkoituksena on antaa tuomioistuimelle tietoja perheen tilanteesta, lapsen elinolosuhteista ja muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista. Jos selvitystä tehtäessä käy ilmi, että asia on ratkaistavissa sosiaalilautakunnan vahvistamalla sopimuksella, sosiaalilautakunnan on annettava tarvittavaa apua sopimuksen tekemisessä.

Ehdotus

Hyvinvointialueen vahvistama sopimus tai tuomioistuimen päätös lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta ei vaikuta huostaanottoon eikä sen sisältöön.

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Sopimuksen ja päätöksen muuttaminen

Hyvinvointialueen vahvistamaa sopimusta tai tuomioistuimen päätöstä lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta voidaan muuttaa, jos olosuhteet ovat sopimuksen vahvistamisen tai päätöksen antamisen jälkeen muuttuneet taikka jos tähän muutoin on aihetta.

14 §

Vireillepano ja puhevalta

Lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskeva asia pannaan vireille hakemuksella, jonka voivat tehdä lapsen vanhemmat yhdessä, toinen vanhemmista, lapsen huoltaja tai *hyvinvointialue*.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Selvityksen hankkiminen ***hyvinvointialueelta***

Lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevassa asiassa tuomioistuimen on tarvittaessa hankittava selvitys siltä *hyvinvointialueelta*, *jonka alueella* lapsella taikka lapsen vanhemmilla tai muulla asiaan osallisella on asuinpaikka. Jos tällaisella henkilöllä ei ole asuinpaikkaa Suomessa, selvitys on hankittava siltä *hyvinvointialueelta*, *jonka alueella* henkilö oleskelee. Selvitystä pyytäessään tuomioistuimen on yksilöitävä, mistä kysymyksistä selvitystä erityisesti tarvitaan.

Selvityksen tarkoituksena on antaa tuomioistuimelle tietoja perheen tilanteesta, lapsen elinolosuhteista ja muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista. Jos selvitystä tehtäessä käy ilmi, että asia on ratkaistavissa *hyvinvointialueen* vahvistamalla sopimuksella, *hyvinvointialueen* on annettava tarvittavaa apua sopimuksen tekemisessä.

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — — —

Tuomioistuimen on asetettava määräaika selvityksen toimittamiselle. Jos tuomioistuin katsoo, että sosiaalilautakunnan antama selvitys on puutteellinen, tai jos asiaa käsiteltäessä on tullut esiin uusia seikkoja, joiden johdosta lisäselvitys on tarpeen, tuomioistuin voi pyytää aikaisemman selvityksen täydentämistä tai muuta selvitystä.

— — — — — — — — — — — — — — —

17 b §

Asiantuntijapalveluiden järjestäminen

Kunnan, jonka alueella käräjäoikeuden hallinnollinen kanslia sijaitsee, tulee huolehtia siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on riittävä määrä riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuja asiantuntija-avustajia lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevien riitojen sovittelua ja tämän lain 15 a §:ssä tarkoitettua lapsen kuulemisessa avustamista varten. Kaksikielisessä tuomiopiirissä kunnan on huolehdittava siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on asiantuntijapalveluita sekä suomen että ruotsin kielellä. *Kunnassa asiantuntijapalveluiden järjestämisestä vastaa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu sosiaalihuollosta vastaava toimielin.*

— — — — — — — — — — — — — — —

17 d §

Asiantuntijapalveluiden korvaaminen

Valtio maksaa asiantuntijapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevalle kunnalle korvauksen asiantuntija-avustajan käyttämisestä huoltoriitojen tuomioistuinsovittelussa ja lapsen kuulemisessa. Korvaus maksetaan laskennallisena päiväkohtaisena korvauksena istunnossa avustamisesta ja tuntiperusteisena korvauksena istunnon ulkopuolella suoritetuista toimenpiteistä. Jos sovittelu toimitetaan tai lasta kuullaan käräjäoikeuden hallinnollisen kanslian sijaintikunnan tai erikseen sovitun asiantuntija-avustajan pääasiallisen työskentelypaikan ulkopuolella, kunnalle korvataan

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — — —

Tuomioistuimen on asetettava määräaika selvityksen toimittamiselle. Jos tuomioistuin katsoo, että *hyvinvointialueen* antama selvitys on puutteellinen, tai jos asiaa käsiteltäessä on tullut esiin uusia seikkoja, joiden johdosta lisäselvitys on tarpeen, tuomioistuin voi pyytää aikaisemman selvityksen täydentämistä tai muuta selvitystä.

— — — — — — — — — — — — — — —

17 b §

Asiantuntijapalveluiden järjestäminen

Hyvinvointialueen, jonka alueella käräjäoikeuden hallinnollinen kanslia sijaitsee, tulee huolehtia siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on riittävä määrä riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuja asiantuntija-avustajia lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevien riitojen sovittelua ja tämän lain 15 a §:ssä tarkoitettua lapsen kuulemisessa avustamista varten. Kaksikielisessä tuomiopiirissä *hyvinvointialueen* on huolehdittava siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on asiantuntijapalveluita sekä suomen että ruotsin kielellä.

— — — — — — — — — — — — — — —

17 d §

Asiantuntijapalveluiden korvaaminen

Valtio maksaa asiantuntijapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevalle *hyvinvointialueelle* korvauksen asiantuntija-avustajan käyttämisestä huoltoriitojen tuomioistuinsovittelussa ja lapsen kuulemisessa. Korvaus maksetaan laskennallisena päiväkohtaisena korvauksena istunnossa avustamisesta ja tuntiperusteisena korvauksena istunnon ulkopuolella suoritetuista toimenpiteistä. Jos sovittelu toimitetaan tai lasta kuullaan käräjäoikeuden hallinnollisen kanslian sijaintikunnan tai erikseen sovitun asiantuntija-avustajan pääasiallisen työskentelypaikan ulkopuolella, *hyvinvointialueelle* korvataan sovittelusta tai lapsen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sovittelusta tai lapsen kuulemisesta aiheutuneet matka- ja majoituskustannukset ja asiantuntijalle maksettava päiväraha. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä päivä- ja tuntiperusteisen korvauksen määrästä, toimenpiteistä, joista tuntiperusteinen korvaus maksetaan sekä korvattavista kuluista.	kuulemisesta aiheutuneet matka- ja majoituskustannukset ja asiantuntijalle maksettava päiväraha. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä päivä- ja tuntiperusteisen korvauksen määrästä, toimenpiteistä, joista tuntiperusteinen korvaus maksetaan, sekä korvattavista kuluista.
19 §	19 §
Toimivalta lapsen asuinpaikan perusteella	*Toimivalta lapsen asuinpaikan perusteella*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sosiaalilautakunta voi vahvistaa sopimuksen lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta, jos lapsella on Suomessa asuinpaikka.	*Hyvinvointialue* voi vahvistaa sopimuksen lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta, jos lapsella on Suomessa asuinpaikka.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
35 §	35 §
Keskusviranomainen	*Keskusviranomainen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Valtion ja kunnan sosiaalihuollon viranomaisten sekä poliisiviranomaisten tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi, vieraassa valtiossa annetun lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon ja lapsen palauttamisen turvaamiseksi sekä lapsen luvattoman poisviemisen ehkäisemiseksi.	Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisten sekä poliisiviranomaisten tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi, vieraassa valtiossa annetun lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon ja lapsen palauttamisen turvaamiseksi sekä lapsen luvattoman poisviemisen ehkäisemiseksi.
39 §	39 §
Lapsen kuuleminen	*Lapsen kuuleminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Lapsen mielipiteen selvittämiseen sovelletaan, mitä 15 a, 16 ja 16 a §:ssä säädetään. Lapsen mielipiteen selvittämistä koskeva pyyntö on osoitettava sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jossa lapsi oleskelee.	Lapsen mielipiteen selvittämiseen sovelletaan 15 a, 16 ja 16 a §:ää. Lapsen mielipiteen selvittämistä koskeva pyyntö on osoitettava sille *hyvinvointialueelle*, jonka alueella lapsi oleskelee.
46 §	46 §
Lapsen palauttamisesta annetun määräyksen täytäntöönpano	*Lapsen palauttamisesta annetun määräyksen täytäntöönpano*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Määräys lapsen palauttamisesta on pantava täytäntöön siitä riippumatta, mitä lapsen huollosta tai lapsen ottamisesta sosiaalilautakunnan huostaan on mahdollisesti päätetty. Palauttamiseen ei kuitenkaan saa ryhtyä sen jälkeen kun lapsi on täyttänyt 16 vuotta.

49 §

Asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin:

1) tässä laissa sosiaalilautakunnalle säädetyistä tehtävistä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Määräys lapsen palauttamisesta on pantava täytäntöön siitä riippumatta, mitä lapsen huollosta tai *lapsen huostaanotosta* on mahdollisesti päätetty. Palauttamiseen ei kuitenkaan saa ryhtyä sen jälkeen, kun lapsi on täyttänyt 16 vuotta.

49 §

Asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin:

1) tässä laissa *hyvinvointialueelle* säädetyistä tehtävistä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

86.

Laki

lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain (619/1996) 1 §:n 2 momentti, 9 §, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 14 §:n 4 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 ja 2 momentti ja 32 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä on 12 §:n 2 momentti laissa 379/2007, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 191/2019, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sopimus, jonka sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin (*sosiaalihuollon viranomainen*) on vahvistanut lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 8 §:n mukaisesti, pannaan täytäntöön tämän lain mukaisessa järjestyksessä kuten tuomioistuimen päätös, joka on saanut lainvoiman.	Sopimus, jonka *hyvinvointialue* on vahvistanut lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 8 §:n mukaisesti, pannaan täytäntöön tämän lain mukaisessa järjestyksessä kuten tuomioistuimen päätös, joka on saanut lainvoiman.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(lisätään)	*Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.*
9 §	9 §
Sovittelijan nimeäminen	*Sovittelijan nimeäminen*
Sosiaalihuollon viranomaisen tulee nimetä riittävä määrä henkilöitä hoitamaan tämän lain 6–8 §:ssä tarkoitettuja sovittelutehtäviä kunnassa. Sovittelijaksi voidaan nimetä ainoastaan lasten ja perheiden kanssa tehtävään psykologiseen, psykiatriseen tai sosiaalityöhön taikka lastensuojeluun perehtynyt henkilö. Nimeämisestä ja sen peruuttamisesta on viipymättä ilmoitettava käräjäoikeudelle.	*Hyvinvointialueen* tulee nimetä riittävä määrä henkilöitä hoitamaan tämän lain 6–8 §:ssä tarkoitettuja sovittelutehtäviä *hyvinvointialueella*. Sovittelijaksi voidaan nimetä ainoastaan lasten ja perheiden kanssa tehtävään psykologiseen, psykiatriseen tai sosiaalityöhön taikka lastensuojeluun perehtynyt henkilö. Nimeämisestä ja sen peruuttamisesta on viipymättä ilmoitettava käräjäoikeudelle.
12 §	12 §
Muu selvitys	*Muu selvitys*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Milloin asian selvittämiseksi on tarpeellista, tuomioistuimen tulee hankkia valtion tai kunnan viranomaisen lausunto asiasta ja kuulla henkilöitä, jotka voivat antaa asiasta tietoja. Henkilö, jota kuullaan tuomioistuimessa, voi ilmaista tiedon, joka on säädetty tai määrätty pidettäväksi salassa, jos tieto on otettu tai olisi voitu ottaa 8 §:n 4 momentin nojalla sovittelijan kertomukseen. Oikeudenkäynnin julkisuudesta on voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa (370/2007) säädetään.

Tuomioistuin voi myös määrätä, että lapsi on sosiaalihuollon viranomaisen osoittaman lääkärin tai muun asiantuntijan tutkittava. Määräyksen noudattamiseksi huoltajalle asetettavasta velvoituksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä eräistä veri- ja muita periytyviä ominaisuuksia koskevista tutkimuksista annetussa laissa (702/75) säädetään.

14 §

Hakemuksen hylkääminen lapsen edun vuoksi

— — — — — — — — — — — — — — —

Kun käräjäoikeus on 1 tai 2 momentin nojalla hylännyt hakemuksen, voidaan lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta taikka lapsen luovuttamista koskeva asia panna vireille tuomioistuimessa hakijan tai sosiaalilautakunnan tekemällä hakemuksella lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaisesti, jollei asia jo ole vireillä tuomioistuimessa. Myös hakijan vastapuoli voi panna asian vireille. Käräjäoikeuden on ilmoitettava vireillepano-oikeudesta asianosaisille ja sosiaalilautakunnalle. Jos asia on jo vireillä tuomioistuimessa, käräjäoikeuden on ilmoitettava päätöksestään sanotulle tuomioistuimelle.

24 §

Nouto

Noutamisessa on henkilön, joka on toimittanut asiassa tämän lain mukaisen sovittelun, tai sosiaalihuollon viranomaisen edustajan oltava

Ehdotus

Milloin asian selvittämiseksi on tarpeellista, tuomioistuimen tulee hankkia valtion tai *hyvinvointialueen* viranomaisen lausunto asiasta ja kuulla henkilöitä, jotka voivat antaa asiasta tietoja. Henkilö, jota kuullaan tuomioistuimessa, voi ilmaista tiedon, joka on säädetty tai määrätty pidettäväksi salassa, jos tieto on otettu tai olisi voitu ottaa 8 §:n 4 momentin nojalla sovittelijan kertomukseen. Oikeudenkäynnin julkisuudesta säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa (370/2007).

Tuomioistuin voi myös määrätä, että lapsi on *hyvinvointialueen* osoittaman lääkärin tai muun asiantuntijan tutkittava. Tutkimusmääräyksen lisäksi asetettavaan uhkasakkoon ja tutkimusmääräyksen noudattamatta jättämisen seurauksiin sovelletaan, mitä *oikeusgeneettisistä isyystutkimuksista annetun lain (378/2005) 11 §:n 2 momentissa ja 12 §:ssä säädetään uhkasakosta ja tutkimusmääräyksen noudattamatta jättämisestä oikeusgeneettisissä isyystutkimuksissa.*

14 §

Hakemuksen hylkääminen lapsen edun vuoksi

— — — — — — — — — — — — — — —

Kun käräjäoikeus on 1 tai 2 momentin nojalla hylännyt hakemuksen, voidaan lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta taikka lapsen luovuttamista koskeva asia panna vireille tuomioistuimessa hakijan tai *hyvinvointialueen* tekemällä hakemuksella lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaisesti, jollei asia jo ole vireillä tuomioistuimessa. Myös hakijan vastapuoli voi panna asian vireille. Käräjäoikeuden on ilmoitettava vireillepano-oikeudesta asianosaisille ja *hyvinvointialueelle*. Jos asia on jo vireillä tuomioistuimessa, käräjäoikeuden on ilmoitettava päätöksestään sanotulle tuomioistuimelle.

24 §

Nouto

Noutamisessa on henkilön, joka on toimittanut asiassa tämän lain mukaisen sovittelun, tai

Voimassa oleva laki

läsnä. Sovittelijan tai sosiaalihuollon edustajan on pyydettävä paikalle saatavilla oleva lapselle läheinen henkilö sekä tarvittaessa kutsuttava paikalle myös lääkäri tai muu asiantuntija.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Väliaikaiset turvaamistoimet huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanossa

Milloin on aihetta otaksua, että lapsi täytäntöönpanon estämiseksi viedään maasta tai muutetaan paikasta toiseen taikka jos asia muutoin on kiireellinen, täytäntöönpanoasiaa käsittelevä tuomioistuin voi huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon turvaamiseksi välittömästi vastapuolta kuulematta määrätä, että sosiaalihuollon viranomaisen on sijoitettava lapsi väliaikaisesti valtion, kunnan tai kuntayhtymän omistamaan tai ylläpitämään laitokseen taikka muuhun sopivaan hoitoon tai määrätä väliaikaisista 17 §:n mukaisista täytäntöönpanon turvaamistoimista (*väliaikainen turvaamistoimi*).

Erittäin kiireellisessä 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, jossa ei ole mahdollisuutta pyytää tuomioistuinta määräämään asiasta, ulosottomies tai poliisiviranomainen voi huoltajan vaatimuksesta lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon turvaamiseksi ottaa lapsen välittömästi haltuunsa siitä riippumatta, onko tämän lain mukainen täytäntöönpanoasia vireillä. Sosiaalihuollon viranomaisen on tällöin sijoitettava lapsi 1 momentin mukaisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Virka-apu

Ulosottomiehen pyynnöstä sosiaalihuollon viranomaisen on annettava täytäntöönpanon suorittamiseksi tarpeellista virka-apua.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

hyvinvointialueen viranomaisen edustajan oltava läsnä. Sovittelijan tai *hyvinvointialueen* viranomaisen edustajan on pyydettävä paikalle saatavilla oleva lapselle läheinen henkilö sekä tarvittaessa kutsuttava paikalle myös lääkäri tai muu asiantuntija.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Väliaikaiset turvaamistoimet huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanossa

Milloin on aihetta otaksua, että lapsi täytäntöönpanon estämiseksi viedään maasta tai muutetaan paikasta toiseen taikka, jos asia muutoin on kiireellinen, täytäntöönpanoasiaa käsittelevä tuomioistuin voi huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon turvaamiseksi välittömästi vastapuolta kuulematta määrätä, että *hyvinvointialueen* viranomaisen on sijoitettava lapsi väliaikaisesti valtion tai *hyvinvointialueen* omistamaan tai ylläpitämään laitokseen taikka muuhun sopivaan hoitoon tai määrätä väliaikaisista 17 §:n mukaisista täytäntöönpanon turvaamistoimista (*väliaikainen turvaamistoimi*).

Erittäin kiireellisessä 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, jossa ei ole mahdollisuutta pyytää tuomioistuinta määräämään asiasta, ulosottomies tai poliisiviranomainen voi huoltajan vaatimuksesta lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon turvaamiseksi ottaa lapsen välittömästi haltuunsa siitä riippumatta, onko tämän lain mukainen täytäntöönpanoasia vireillä. *Hyvinvointialueen* viranomaisen on tällöin sijoitettava lapsi 1 momentin mukaisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Virka-apu

Ulosottomiehen pyynnöstä *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisen on annettava täytäntöönpanon suorittamiseksi tarpeellista virka-apua.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

87.

Laki

ulosottokaaren 7 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 7 luvun 3 ja 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 luku

Muun kuin maksuvelvoitteen täytäntöönpano

3 §

Ilmoitus asunto- ja sosiaaliviranomaisille

Jos ulosottomiehen tiedossa on, että ulosottoperusteessa tarkoitetuissa tiloissa asuu lapsia, joiden asumisen järjestyminen on epäselvää, tai välittömän huolenpidon tarpeessa olevia henkilöitä, häätöasian vireilletulosta ja siinä ilmenneistä olosuhteista on salassapitosäännösten estämättä mahdollisimman pian ilmoitettava paikkakunnan asunto- ja sosiaaliviranomaisille.

5 §

Häädön toimittaminen

Häätö toimitetaan poistamalla ulosottoperusteessa tarkoitetuista tiloista häädettävät ja siellä oleva omaisuus.

Jos häätöä toimitettaessa asunnossa on 3 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä, häätöä ei saa panna täytäntöön ennen kuin asunto- ja sosiaaliviranomaisille on varattu tilaisuus järjestää asuminen tai selvittää sosiaalihuollon palvelujen tarve.

Ehdotus

7 luku

Muun kuin maksuvelvoitteen täytäntöönpano

3 §

Ilmoitus ***kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle***

Jos ulosottomiehen tiedossa on, että ulosottoperusteessa tarkoitetuissa tiloissa asuu lapsia, joiden asumisen järjestyminen on epäselvää, tai välittömän huolenpidon tarpeessa olevia henkilöitä, häätöasian vireilletulosta ja siinä ilmenneistä olosuhteista on salassapitosäännösten estämättä mahdollisimman pian ilmoitettava *kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.*

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

5 §

Häädön toimittaminen

Häätö toimitetaan poistamalla ulosottoperusteessa tarkoitetuista tiloista häädettävät ja siellä oleva omaisuus.

Jos häätöä toimitettaessa asunnossa on 3 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä, häätöä ei saa panna täytäntöön ennen kuin *kunnan asumisesta vastaavalle viranomaiselle ja hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle* on varattu tilaisuus järjestää asuminen tai selvittää sosiaalihuollon palvelujen tarve.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

88.

Laki

toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (435/2009)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (435/2009) 3 §, 9 §:n 1 momentti ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 10 § laissa 201/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Virka-apu

Valtion ja kunnan sosiaalihuollon viranomaisten, poliisiviranomaisten ja rajavartiolaitoksen tulee antaa keskusviranomaisen pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä holhousviranomaisten lapsen edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi.

9 §

Salassa pidettävän tiedon antaminen

Sosiaalihuollon viranomainen saa sopimuksen 34 artiklassa mainituin edellytyksin antaa Suomen keskusviranomaiselle tai tietoa sopimuksen nojalla pyytävälle vieraan valtion viranomaiselle sellaisen salassa pidettävän tiedon, jonka se saisi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 1 momentin mukaan antaa Suomen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

Lausunto tapaamisoikeutta koskevassa asiassa

Ehdotus

3 §

Virka-apu

Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisten, poliisiviranomaisten ja rajavartiolaitoksen tulee antaa keskusviranomaisen pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä holhousviranomaisten lapsen edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi.

9 §

Salassa pidettävän tiedon antaminen

Sosiaalihuollon *järjestäjä tai toteuttaja* saa sopimuksen 34 artiklassa mainituin edellytyksin antaa Suomen keskusviranomaiselle tai tietoa sopimuksen nojalla pyytävälle vieraan valtion viranomaiselle sellaisen salassa pidettävän tiedon, jonka se saisi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 1 momentin mukaan antaa Suomen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

Lausunto tapaamisoikeutta koskevassa asiassa

Voimassa oleva laki

Jos lapsen tapaamisoikeutta koskeva asia tulee ratkaistavaksi sopimuksen osapuolena olevassa vieraassa valtiossa ja asia koskee lapsen ja tämän Suomessa asuvan vanhemman välistä yhteydenpitoa, viimeksi mainittu voi pyytää sosiaalilautakunnan lausuntoa niistä olosuhteista, jotka ovat merkittäviä tapaamisoikeuden myöntämisen tai käyttämisen kannalta. Lausunnossa saa ilmaista myös salassa pidettäviä tietoja soveltaen, mitä lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 16 §:n 5 momentissa säädetään.

Lausunnon antaa sen kunnan sosiaalilautakunta, jossa lausuntoa pyytävällä henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta. Lausunto toimitetaan Suomen keskusviranomaiselle tai suoraan sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa asia tulee ratkaistavaksi.

Tämän pykälän nojalla kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/1992), jollei lailla toisin säädetä.

Ehdotus

Jos lapsen tapaamisoikeutta koskeva asia tulee ratkaistavaksi sopimuksen osapuolena olevassa vieraassa valtiossa ja asia koskee lapsen ja tämän Suomessa asuvan vanhemman välistä yhteydenpitoa, viimeksi mainittu voi pyytää *hyvinvointialueen* lausuntoa niistä olosuhteista, jotka ovat merkittäviä tapaamisoikeuden myöntämisen tai käyttämisen kannalta. Lausunnossa saa ilmaista myös salassa pidettäviä tietoja soveltaen lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 16 §:n 5 momenttia.

Lausunnon antaa se *hyvinvointialue*, jonka alueella lausuntoa pyytävällä henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta. Lausunto toimitetaan Suomen keskusviranomaiselle tai suoraan sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa asia tulee ratkaistavaksi.

Tämän pykälän nojalla *hyvinvointialueen* järjestämään toimintaan sovelletaan *hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (/)*, jollei lailla toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

89.

Laki

etu- ja sukunimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan etu- ja sukunimilain (946/2017) 22 §:n 3 momentti, 23 §:n 3 momentti ja 27 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1154/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 luku	3 luku
Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset	**Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset**
22 §	22 §
Etunimen ilmoittaminen	*Etunimen ilmoittaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos ilmoitusta alaikäisen etunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jonka alueella lapsi asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.	Jos ilmoitusta alaikäisen etunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä *sille hyvinvointialueelle*, jonka alueella lapsi asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.
23 §	23 §
Sukunimen ilmoittaminen	*Sukunimen ilmoittaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos ilmoitusta alaikäisen sukunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, alaikäinen saa hänet synnyttäneen vanhemman sukunimen tai, ellei se ole tiedossa, hänen toisen vanhempansa sukunimen. Jos kummankaan vanhemman sukunimi ei ole tiedossa, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle,	Jos ilmoitusta alaikäisen sukunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, alaikäinen saa hänet synnyttäneen vanhemman sukunimen tai, jollei se ole tiedossa, hänen toisen vanhempansa sukunimen. Jos kummankaan vanhemman sukunimi ei ole tiedossa, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä *sille hyvinvointialueelle*, jonka alueella alaikäinen asuu

Voimassa oleva laki

jonka alueella alaikäinen asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

27 §

Huostaanotetun lapsen nimiasian ratkaiseminen

Ennen huostaanotetun lapsen etu- tai sukunimeä koskevan asian ratkaisemista Digi- ja väestötietoviraston on pyydettävä lausunto nimen muuttamisen edellytyksistä sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalta toimielimeltä, jonka huostassa lapsi on.

(lisätään)

Ehdotus

ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

27 §

Huostaanotetun lapsen nimiasian ratkaiseminen

Ennen huostaanotetun lapsen etu- tai sukunimeä koskevan asian ratkaisemista Digi- ja väestötietoviraston on pyydettävä lausunto nimen muuttamisen edellytyksistä *siltä hyvinvointialueelta*, jonka huostassa lapsi on.

33 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

90.

Laki

valmiuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmiuslain (1552/2011) 12 §, 70 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 88 §, 94 §:n 1 ja 3 momentti, 101 §:n 1 momentti, 106 §:n 3 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 126 §, sellaisena kuin niistä on 88 § osaksi laissa 1322/2014, sekä

lisätään lakiin uusi 108 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Varautumisvelvollisuus	*Varautumisvelvollisuus*
Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.	Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä *hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien*, kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.
70 §	70 §
Polttonesteen käyttölupa	*Polttonesteen käyttölupa*
Polttonesteen käyttölupa voidaan myöntää: 1) valtion viranomaisille ja valtion liikelaitoksille sekä kunnallisille viranomaisille niiden omistamia tai niiden hallinnassa taikka niiden käytössä olevia moottoriajoneuvoja varten; ja — — — — — — — — — — — — — — — —	Polttonesteen käyttölupa voidaan myöntää: 1) valtion viranomaisille ja valtion liikelaitoksille, *hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille sekä* kunnallisille viranomaisille niiden omistamia tai niiden hallinnassa taikka niiden käytössä olevia moottoriajoneuvoja varten; ja — — — — — — — — — — — — — — — —
Liikenne- ja viestintäministeriö myöntää käyttöluvan valtion viranomaisille ja valtion liikelaitoksille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenteen polttoaineyksikkö myöntää käyttöluvan kunnallisille viranomaisille sekä liikenteenharjoittajalle tai muulle yritykselle tai yhteisölle. — — — — — — — — — — — — — — — —	Liikenne- ja viestintäministeriö myöntää käyttöluvan valtion viranomaisille ja valtion liikelaitoksille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenteen polttoaineyksikkö myöntää käyttöluvan *hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille,* kunnallisille viranomaisille sekä liikenteenharjoittajalle ja muulle yritykselle ja yhteisölle. — — — — — — — — — — — — — — — —
88 §	88 §

Voimassa oleva laki

Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä terveydensuojelu

Väestön sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi 3 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että kunta voi luopua:

1) terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä;

2) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:ssä tarkoitetuista palvelutarpeen arvioinneista;

3) lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) mukaisen päivähoidon järjestämisvastuusta, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon muutoin;

4) terveydensuojelulain (763/1994) mukaisen ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvien ilmoitusten käsittelystä ja päätöksenteosta sekä asuntojen terveyshaittojen selvittämiseen liittyvistä tehtävistä.

(lisätään)

94 §

Irtisanomisoikeuden rajoittaminen

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa työnantajan oikeutta irtisanoa työ- tai virkasuhde voidaan valtioneuvoston asetuksella rajoittaa siitä, mitä irtisanomisoikeuden perusteista työsopimuslain (55/2001) 7 luvussa, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 8 luvussa ja valtion virkamieslain (750/1994) 27 §:n 1 momentissa säädetään, jos tällainen rajoittaminen on tarpeen

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä terveydensuojelu

Väestön sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi 3 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että *hyvinvointialue ja hyvinvointiyhtymä* voi luopua:

1) terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä;

2) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:ssä tarkoitetuista palvelutarpeen arvioinneista;

(kumotaan)

3) terveydensuojelulain (763/1994) mukaisen ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvien ilmoitusten käsittelystä ja päätöksenteosta sekä asuntojen terveyshaittojen selvittämiseen liittyvistä tehtävistä.

Väestön sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi 3 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että kunta voi luopua varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisen varhaiskasvatuksen järjestämisvastuusta, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon muutoin.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

94 §

Irtisanomisoikeuden rajoittaminen

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa työnantajan oikeutta irtisanoa työ- tai virkasuhde voidaan valtioneuvoston asetuksella rajoittaa siitä, mitä irtisanomisoikeuden perusteista työsopimuslain (55/2001) 7 luvussa, kunnan ja *hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003)* 8 luvussa ja valtion virkamieslain (750/1994) 27 §:n 1

Voimassa oleva laki

maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, miltä osin irtisanomisoikeutta rajoitetaan ja mitä tuotantotoiminnan aloja rajoittaminen koskee.

— — — — — — — — — — — — — — —

Maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa työntekijän, virkamiehen ja kunnallisen viranhaltijan irtisanoessa palvelussuhteensa irtisanomisaika on vähintään kuukauden pidempi kuin se lain taikka työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan muutoin olisi, enintään kuitenkin kuusi kuukautta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin irtisanomisajan pituudesta eri tehtäväryhmissä.

— — — — — — — — — — — — — — —

101 §

Työvelvollisuussuhteen ehdot

Työvelvollisuussuhteessa sovellettavat ehdot määräytyvät työnantajaa työehtosopimuslain (436/1946) tai työsopimuslain 2 luvun 7 §:n mukaan sitovan työehtosopimuksen tai työnantajaa valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) tai kunnallisen virkaehtosopimuslain (669/1970) mukaan sitovan virkaehtosopimuksen mukaan. Jollei tällaista työehtosopimusta ole, työvelvolliselle on maksettava palkka, joka kohtuudella vastaa hänen suoritettavakseen määrättyjä tehtäviä.

— — — — — — — — — — — — — — —

106 §

Hallintoviranomaisten viestintä poikkeusoloissa

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

momentissa säädetään, jos tällainen rajoittaminen on tarpeen maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, miltä osin irtisanomisoikeutta rajoitetaan ja mitä tuotantotoiminnan aloja rajoittaminen koskee.

— — — — — — — — — — — — — — —

Maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa työntekijän, virkamiehen ja kunnan tai *hyvinvointialueen* viranhaltijan irtisanoessa palvelussuhteensa irtisanomisaika on vähintään kuukauden pidempi kuin se lain taikka työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan muutoin olisi, enintään kuitenkin kuusi kuukautta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä irtisanomisajan pituudesta eri tehtäväryhmissä.

— — — — — — — — — — — — — — —

101 §

Työvelvollisuussuhteen ehdot

Työvelvollisuussuhteessa sovellettavat ehdot määräytyvät työnantajaa työehtosopimuslain (436/1946) tai työsopimuslain 2 luvun 7 §:n mukaan sitovan työehtosopimuksen tai työnantajaa valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) tai kunnan ja *hyvinvointialueen* virkaehtosopimuksista annetun lain (669/1970) mukaan sitovan virkaehtosopimuksen mukaan. Jollei tällaista työehtosopimusta ole, työvelvolliselle on maksettava palkka, joka kohtuudella vastaa hänen suoritettavakseen määrättyjä tehtäviä.

— — — — — — — — — — — — — — —

106 §

Hallintoviranomaisten viestintä poikkeusoloissa

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa valtioneuvoston kanslia ja Valtion viestintäkeskus voivat velvoittaa valtioneuvoston alaisen viranomaisen tai kunnallisen viranomaisen omassa viestinnässään julkaisemaan tietynsisältöisen viestin tai kieltää tietynsisältöisen viestin julkaisemisen.

(lisätään)

120 §

Pelastustoimen ja väestönsuojelun erityisjärjestelyt

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa väestön suojaamiseksi ja väestönsuojelun johtamisen tehostamiseksi pelastustoimen viranomaiset ja kunnat perustavat johtokeskuksia sekä sammutus-, pelastus-, ensiapu-, huolto-, raivaus- ja puhdistustehtäviä tai muita näihin rinnastettavia, väestön suojaamiseksi välttämättömiä tehtäviä varten väestönsuojelumuodostelmia.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa valtioneuvoston kanslia ja Valtion viestintäkeskus voivat velvoittaa valtioneuvoston alaisen viranomaisen, *hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisen* tai kunnallisen viranomaisen omassa viestinnässään julkaisemaan tietynsisältöisen viestin tai kieltää tietynsisältöisen viestin julkaisemisen.

108 a §

Hyvinvointialueen hallinto

Sen estämättä, mitä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 99 §:n 4 momentissa säädetään, aluevaltuusto voidaan poikkeusoloissa kutsua koolle välittömästi. Aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuutetuista on läsnä.

Jos aluevaltuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, on aluehallituksella oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat hallinnon järjestämistä, hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota sekä muista aluevaltuuston päätettäväksi säädetyistä asioista.

Aluehallituksen on mahdollisimman pian saatettava 2 momentissa tarkoitetut päätökset aluevaltuuston päätettäväksi. Aluehallituksen päätös on voimassa, kunnes aluevaltuusto on päättänyt asiasta.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan myös hyvinvointiyhtymään.

120 §

Pelastustoimen ja väestönsuojelun erityisjärjestelyt

Edellä 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa väestön suojaamiseksi ja väestönsuojelun johtamisen tehostamiseksi pelastustoimen viranomaiset, *hyvinvointialueet* ja kunnat perustavat johtokeskuksia sekä sammutus-, pelastus-, ensiapu-, huolto-, raivaus- ja puhdistustehtäviä tai muita näihin rinnastettavia, väestön suojaamiseksi välttämättömiä tehtäviä varten väestönsuojelumuodostelmia.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

126 §

Tiedotusten julkaisuvelvollisuus

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan tai lähettämään valtioneuvoston, ministeriön, aluehallintoviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, kunnanhallituksen, poliisin sekä sotilas- tai pelastusviranomaisen tämän lain soveltamista tai noudattamista koskevat tiedotukset, jotka tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi on saatettava nopeasti koko väestön tai tietyn alueen asukkaiden tietoon. Tällainen tiedotus on viivytyksettä sellaisenaan julkaistava asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa.

Ehdotus

126 §

Tiedotusten julkaisuvelvollisuus

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan tai lähettämään valtioneuvoston, ministeriön, aluehallintoviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, *aluehallituksen,* kunnanhallituksen, poliisin sekä sotilas- tai pelastusviranomaisen tämän lain soveltamista tai noudattamista koskevat tiedotukset, jotka tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi on saatettava nopeasti koko väestön tai tietyn alueen asukkaiden tietoon. Tällainen tiedotus on viivytyksettä sellaisenaan julkaistava asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

91.

Laki

tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain (1153/2004) 5 §:n 2 momentti ja 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Keskusviranomainen

— — — — — — — — — — — — — — —

Valtion ja kunnan sosiaalihuollon viranomaisten sekä poliisiviranomaisten tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi, toisessa jäsenvaltiossa annetun vanhempainvastuuta koskevan tuomion täytäntöönpanon ja lapsen palauttamisen turvaamiseksi sekä muutoin keskusviranomaiselle asetuksen 55 artiklassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

6 §

Lapsen sijoittamista koskeva asia

Jos oikeusministeriölle toimitetaan asetuksen 56 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pyyntö, joka koskee lapsen sijoittamista hoitolaitokseen tai sijaisperheeseen Suomessa, oikeusministeriön on siirrettävä pyyntö sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitetulle kunnan määräämälle toimielimelle siinä kunnassa, jonka alueelle lapsen sijoittamista suunnitellaan, tai, jos sijoituspaikkaa ei ole pyynnössä yksilöity, siinä kunnassa, joka lastensuojelulain (683/1983) 45 §:n mukaan päättää lapsen sijoittamisen järjestämisestä.

Jos oikeusministeriölle toimitetaan asetuksen 56 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmoitus lapsen sijoittamisesta sijaisperheeseen Suomessa, oikeusministeriön on siirrettävä ilmoitus 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle

Ehdotus

5 §

Keskusviranomainen

— — — — — — — — — — — — — — —

Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisten sekä poliisiviranomaisten tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi, toisessa jäsenvaltiossa annetun vanhempainvastuuta koskevan tuomion täytäntöönpanon ja lapsen palauttamisen turvaamiseksi sekä muutoin keskusviranomaiselle asetuksen 55 artiklassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

6 §

Lapsen sijoittamista koskeva asia

Jos oikeusministeriölle toimitetaan asetuksen 56 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pyyntö, joka koskee lapsen sijoittamista hoitolaitokseen tai sijaisperheeseen Suomessa, oikeusministeriön on siirrettävä pyyntö sille *hyvinvointialueelle*, jonka alueelle lapsen sijoittamista suunnitellaan, tai, jos sijoituspaikkaa ei ole pyynnössä yksilöity, sille *hyvinvointialueelle*, joka lastensuojelulain *(417/2007)* 16 §:n mukaan päättää lapsen sijoittamisen järjestämisestä.

Jos oikeusministeriölle toimitetaan asetuksen 56 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmoitus lapsen sijoittamisesta sijaisperheeseen Suomessa, oikeusministeriön on siirrettävä ilmoi-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
siinä kunnassa, jonka alueelle lapsi on päätetty sijoittaa.	tus sille 1 momentissa tarkoitetulle *hyvinvointialueelle*, jonka alueelle lapsi on päätetty sijoittaa. *Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.* ——— *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .* ———

92.

Laki

aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aikuisten kansainvälisestä suojelusta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (779/2010) 3 §, 5 §:n 2 kohta ja 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 2 kohta laissa 1146/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Virka-apu	*Virka-apu*
Valtion ja kunnan sosiaalihuollon viranomaisten, poliisiviranomaisten ja rajavartiolaitoksen tulee antaa keskusviranomaisen pyynnöstä virka-apua aikuisen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä holhousviranomaisten aikuisen edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi.	Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisten, poliisiviranomaisten ja rajavartiolaitoksen tulee antaa keskusviranomaisen pyynnöstä virka-apua aikuisen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä holhousviranomaisten aikuisen edunvalvontaa ja omaisuutta koskevien seikkojen selvittämiseksi.
5 §	5 §
Pyynnön esittäminen toisen sopimusvaltion viranomaiselle	*Pyynnön esittäminen toisen sopimusvaltion viranomaiselle*
Aikuisen tai hänen omaisuutensa suojelua koskevan pyynnön esittämisestä sopimuksen 8 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetulle toisen sopimusvaltion viranomaiselle tai 8 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun hakemuksen tekemisestä päättää:	Aikuisen tai hänen omaisuutensa suojelua koskevan pyynnön esittämisestä sopimuksen 8 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetulle toisen sopimusvaltion viranomaiselle tai 8 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun hakemuksen tekemisestä päättää:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) jos pyyntö koskee muuta asiaa, sosiaalilautakunta aikuisen kotikunnassa tai, jos aikuisella ei ole kotikuntaa Suomessa, kunnassa, jossa aikuisella viimeksi oli Suomessa kotikunta tai johon aikuisella kaikki seikat huomioon ottaen on läheisin yhteys.	2) jos pyyntö koskee muuta asiaa, *hyvinvointialue*, *jonka alueella aikuisen kotikunta sijaitsee,* tai, jos aikuisella ei ole kotikuntaa Suomessa, se *hyvinvointialue, jonka alueella* aikuisella viimeksi oli Suomessa kotikunta tai johon aikuisella kaikki seikat huomioon ottaen on läheisin yhteys.
9 §	9 §
Salassa pidettävän tiedon antaminen	*Salassa pidettävän tiedon antaminen*

Voimassa oleva laki

Sosiaalihuollon viranomainen saa sopimuksen 32 artiklassa mainituin edellytyksin antaa Suomen keskusviranomaiselle tai tietoa sopimuksen nojalla pyytävälle vieraan valtion viranomaiselle sellaisen salassa pidettävän tiedon, jonka se saisi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 1 momentin mukaan antaa Suomen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

(lisätään)

Ehdotus

Hyvinvointialueen ja kunnan viranomainen saa sopimuksen 32 artiklassa mainituin edellytyksin antaa Suomen keskusviranomaiselle tai tietoa sopimuksen nojalla pyytävälle vieraan valtion viranomaiselle sellaisen salassa pidettävän tiedon, jonka se saisi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 1 momentin mukaan antaa Suomen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 a §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

93.

Laki

vankeuslain 4 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vankeuslain (767/2005) 4 luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 393/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 luku	4 luku
Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan	**Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan**
7 §	7 §
Suunnitelman laatimismenettely	*Suunnitelman laatimismenettely*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä vankeuteen tuomitun kanssa. Rangaistusajan suunnitelmaa ja siihen sisältyvää vapauttamissuunnitelmaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä tuomitun suostumuksella hänen koti- tai asuinkuntansa sosiaali-, terveys-, asunto- sekä työvoimaviranomaisten, muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.	Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä vankeuteen tuomitun kanssa. Rangaistusajan suunnitelmaa ja siihen sisältyvää vapauttamissuunnitelmaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä tuomitun suostumuksella *niiden viranomaisten kanssa, jotka tuomitun koti- tai asuinkunnan perusteella* vastaavat hänen sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimapalveluistaan samoin kuin muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

94.

Laki

yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 8 §:n 4 momentti ja 9 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Rangaistusajan suunnitelma ja aikataulu	*Rangaistusajan suunnitelma ja aikataulu*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Rangaistusajan suunnitelmaa valmisteltaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä vangin koti- tai asuinkunnan sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimaviranomaisten, muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.	Rangaistusajan suunnitelmaa valmisteltaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä *niiden viranomaisten kanssa, jotka vangin koti- tai asuinkunnan perusteella vastaavat hänen sosiaali-, terveys-, asunto- ja työvoimapalveluistaan samoin kuin* muiden viranomaisten sekä yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
9 §	9 §
Valvonta-ajan täytäntöönpanon valmistelu	*Valvonta-ajan täytäntöönpanon valmistelu*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Yhdistelmärangaistukseen kuuluvan valvonta-ajan tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa kunta vastaa kunnallisten peruspalveluiden kustannuksista. Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.	Yhdistelmärangaistukseen kuuluvan valvonta-ajan tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa *hyvinvointialue vastaa hyvinvointialueelle kuuluvien peruspalveluiden kustannuksista. Mitä edellä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.* Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

95.

Laki

yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 12 ja 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 12 §:n 2 momentti ja 71 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Tukitoimenpiteet	*Tukitoimenpiteet*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa kunta vastaa kunnallisten peruspalveluiden kustannuksista. Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.	Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tukitoimenpiteitä yhteen sovitettaessa *hyvinvointialue* vastaa *hyvinvointialueelle kuuluvien* peruspalveluiden kustannuksista. *Mitä edellä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.* Rikosseuraamuslaitos vastaa yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimintojen kustannuksista.
71 §	71 §
Valvonnan sisältö	*Valvonnan sisältö*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos vanki asetetaan 70 §:n 1 momentin nojalla valvontaan, Rikosseuraamuslaitos laatii hyvissä ajoin ennen ehdonalaiseen vapauteen päästämistä yhteistyössä vangin kanssa valvontaa koskevan rangaistusajan suunnitelman. Tämä suunnitelma on sovitettava yhteen vankeusaikaisen rangaistusajan suunnitelman kanssa. Suunnitelmaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä vangin koti- ja asuinkunnan sekä muiden viranomaisten, yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.	Jos vanki asetetaan 70 §:n 1 momentin nojalla valvontaan, Rikosseuraamuslaitos laatii hyvissä ajoin ennen ehdonalaiseen vapauteen päästämistä yhteistyössä vangin kanssa valvontaa koskevan rangaistusajan suunnitelman. Tämä suunnitelma on sovitettava yhteen vankeusaikaisen rangaistusajan suunnitelman kanssa. Suunnitelmaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin oltava yhteistyössä vangin *kotitai asuinkunnan* sekä muiden viranomaisten, yksityisten yhteisöjen ja henkilöiden kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

96.

Laki

oikeusapulain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusapulain (257/2002) 10 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
10 §	10 §
Oikeusavun hakeminen	*Oikeusavun hakeminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Valtion ja kunnan viranomainen, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos sekä vakuutuslaitos ovat velvollisia antamaan oikeusaputoimistolle sen pyynnöstä ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat tiedot, jotka oikeusaputoimistolle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä sen selvittämiseksi, onko hakija taloudellisen asemansa perusteella oikeutettu oikeusapuun ja onko hakijalla asian kattava oikeusturvavakuutus. Tämä velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos oikeusaputoimisto ei saa edellä mainituilta tahoilta riittäviä tietoja ja on perusteltua aihetta epäillä hakijan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää rahalaitokselle kirjallisena ja siitä on etukäteen annettava hakijalle tieto.	Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomainen, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos sekä vakuutuslaitos ovat velvollisia antamaan oikeusaputoimistolle sen pyynnöstä ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat tiedot, jotka oikeusaputoimistolle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä sen selvittämiseksi, onko hakija taloudellisen asemansa perusteella oikeutettu oikeusapuun ja onko hakijalla asian kattava oikeusturvavakuutus. Tämä velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos oikeusaputoimisto ei saa edellä mainituilta tahoilta riittäviä tietoja ja on perusteltua aihetta epäillä hakijan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää rahalaitokselle kirjallisena ja siitä on etukäteen annettava hakijalle tieto.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

97.

Laki

holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 72 §:n 2 momentti, 90 §:n 1 ja 2 momentti ja 92 §:n 3 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 90 §:n 1 momentti laissa 780/2010, sekä

lisätään 84 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1135/2019, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
72 §	72 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Asian, joka koskee edunvalvojan määräämistä alaikäiselle, voi panna vireille myös alaikäisen huoltaja ja sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettu toimielin.	Asian, joka koskee edunvalvojan määräämistä alaikäiselle, voi panna vireille myös alaikäisen huoltaja ja *hyvinvointialue*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
84 §	84 §
Holhousviranomaisena toimii Digi- ja väestötietovirasto. Ahvenanmaan maakunnassa holhousviranomaisena toimii kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto silloin, kun sillä, jonka etua on valvottava, on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Ahvenanmaan maakunnassa tai kun sillä, jonka etua on valvottava, ei ole kotikuntaa Suomessa, mutta hän oleskelee pääasiallisesti Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan valtionvirasto toimii holhousviranomaisena myös silloin, jos edunvalvonta koskee poissa olevan tai tulevan omistajan oikeutta, ja Ahvenanmaan valtionvirasto olisi 2 momentin mukaan ollut toimivaltainen valvomaan perittävälle määrätyn edunvalvojan toimintaa. Ahvenanmaan valtionvirasto on myös toimivaltainen toimimaan holhousviranomaisena, jos jonkun muun etua on muutoin valvottava 10 §:n nojalla ja edunvalvonnan tarve ilmenee Ahvenanmaan maakunnassa.	
(lisätään)	— — — — — — — — — — — — — — —
	Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Voimassa oleva laki

90 §

Valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, pankki tai muu rahalaitos, sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö ja terveydenhuollon ammattihenkilö sekä yksityinen sosiaalipalvelun tuottaja ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia pyynnöstä antamaan holhousviranomaiselle ja tuomioistuimelle ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen vireillä olevan asian ratkaisemiseksi, ja holhousviranomaiselle lisäksi ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen vieraassa valtiossa vireillä olevan aikuisen tai lapsen suojelua koskevan sellaisen asian ratkaisemiseksi, jossa vieraan valtion viranomainen on valtiosopimuksen nojalla pyytänyt tietoja.

Holhousviranomainen tai tuomioistuin voi pyytää kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon toimielimeltä lausunnon, jos selvityksen saaminen asianomaisen olosuhteista on tarpeen tässä laissa tarkoitetussa asiassa. Pyyntö on osoitettava sen kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon toimielimelle, jossa asianomaisella on kotikunta, tai jos hänellä ei ole kotikuntaa Suomessa, jossa hän pääasiallisesti oleskelee.

— — — — — — — — — — — — — — — —

92 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei estä asian ilmaisemista:

1) valtion tai kunnan viranomaisille taikka muulle henkilölle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

90 §

Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, pankki tai muu rahalaitos, sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö ja terveydenhuollon ammattihenkilö sekä yksityinen sosiaalipalvelun tuottaja ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia pyynnöstä antamaan holhousviranomaiselle ja tuomioistuimelle ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen vireillä olevan asian ratkaisemiseksi, ja holhousviranomaiselle lisäksi ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen vieraassa valtiossa vireillä olevan aikuisen tai lapsen suojelua koskevan sellaisen asian ratkaisemiseksi, jossa vieraan valtion viranomainen on valtiosopimuksen nojalla pyytänyt tietoja.

Holhousviranomainen tai tuomioistuin voi pyytää *hyvinvointialueelta* lausunnon, jos selvityksen saaminen asianomaisen olosuhteista on tarpeen tässä laissa tarkoitetussa asiassa. Pyyntö on osoitettava sille *hyvinvointialueelle*, jonka alueella asianomaisella on kotikunta, tai jos hänellä ei ole kotikuntaa Suomessa, jonka alueella hän pääasiallisesti oleskelee.

— — — — — — — — — — — — — — — —

92 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei estä asian ilmaisemista:

1) valtion, *hyvinvointialueen* tai kunnan viranomaisille taikka muulle henkilölle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

— — — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

98.

Laki

Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetun lain (1156/2019) 10 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
10 §	10 §
Rekisterien tietojen luovuttaminen	*Rekisterien tietojen luovuttaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Valtion tai kunnan viranomaisella ja Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot holhousasioiden rekisteristä.	Valtion, *hyvinvointialueen* ja kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot holhousasioiden rekisteristä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

99.

Laki

liikuntalain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikuntalain (390/2015) 5 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Kunnan vastuu	*Kunnan vastuu*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee arvioida asukkaittensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.	Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee arvioida asukkaittensa liikunta-aktiivisuutta osana *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (/) 6 §:ssä tarkoitettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä*.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

100.

Laki

opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain (956/2011) 12 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Oikeus saada tietoja ja virka-apua	*Oikeus saada tietoja ja virka-apua*
Valtion ja kunnan viranomaiset ja julkista tehtävää hoitavat yksityiset yhteisöt ja säätiöt ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua lautakunnalle. Vastaava velvollisuus on myös laillistetulla lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä.	*Viranomaiset* ja julkista tehtävää hoitavat yksityiset yhteisöt ja säätiöt ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua lautakunnalle. Vastaava velvollisuus on myös laillistetulla lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

101.

Laki

kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
7 §	7 §
Yhteistyö	*Yhteistyö*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kunnan tulee paikalliset olosuhteet ja voimavarat huomioon ottaen edistää tämän lain tavoitteiden ja tehtävien mukaista toimintaa yhteistyössä muiden kuntien, viranomaisten ja maakunnan sekä kulttuuri- ja taidealan ja muiden toimialojen toimijoiden kanssa.	Kunnan tulee paikalliset olosuhteet ja voimavarat huomioon ottaen edistää tämän lain tavoitteiden ja tehtävien mukaista toimintaa yhteistyössä muiden kuntien, *hyvinvointialueiden,* viranomaisten ja maakunnan sekä kulttuuri- ja taidealan ja muiden toimialojen toimijoiden kanssa.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

102.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 6 §:n 21 kohta ja 131 §, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 21 kohta laissa 358/2015, ja *lisätään* 126 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 795/2020, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
21) *pelastusviranomaisella* pelastuslaissa tarkoitettua alueen pelastustoimen pelastusviranomaista	21) *pelastusviranomaisella* pelastuslai*n 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua* pelastusviranomaista
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
126 §	126 §
Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätöksistä	*Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätöksistä*
(lisätään)	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämän lain 131 §:n 2 momentissa tarkoitetusta pelastusviranomaisen suoritteista perittävien maksujen suuruutta koskevasta päätöksestä ja sitä koskevasta muutoksenhausta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (/) 16 luvussa.
131 §	131 §
Maksut	*Maksut*
Tämän lain mukaisten viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).	*Tässä laissa tarkoitettujen valtion* viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).
Tämän lain nojalla säädetyistä pelastusviranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää kuitenkin alueen pelastustoimi noudattaen valtion maksuperustelaissa säädettyjä periaatteita.	*Tässä laissa tarkoitetuista* pelastusviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää kuitenkin *aluevaltuusto siten kuin hyvinvointialueesta annetussa laissa säädetään.*

Voimassa oleva laki

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Ehdotus

Tässä laissa tarkoitetut maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen *täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007)* säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

103.

Laki

eläintautilain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläintautilain (76/2021) 22 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
22 §	22 §
Eläinterveysviranomaisen ilmoitusvelvollisuus	*Eläinterveysviranomaisen ilmoitusvelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kunnaneläinlääkärin ja aluehallintoviraston on ilmoitettava asianomaiselle kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille sellaisista eläintaudeista, joista voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle.	Kunnaneläinlääkärin ja aluehallintoviraston on ilmoitettava asianomaiselle *hyvinvointialueen* tartuntataudeista vastaavalle lääkärille sellaisista eläintaudeista, joista voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

105.

Laki

Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (1096/2008) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1060/2018 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Asiakkaat	*Asiakkaat*
Yhtiön asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot. Yhtiön asiakkaita ovat myös eduskunta sekä sen alaisuudessa, valvonnassa ja yhteydessä toimivat yksiköt. Yhtiön asiakkaita voivat olla lisäksi kunnat, kuntayhtymät, evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä näiden seurakunnat.	Yhtiön asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot. Yhtiön asiakkaita ovat myös eduskunta sekä sen alaisuudessa, valvonnassa ja yhteydessä toimivat yksiköt. Yhtiön asiakkaita voivat olla lisäksi kunnat, kuntayhtymät, *hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät,* evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä näiden seurakunnat.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

108.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 78 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 78 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 81/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
78 §	78 §
Viittaukset muuhun lainsäädäntöön	*Viittaukset muuhun lainsäädäntöön*
Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukeen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 96–100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä ja eläkkeen lakkauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästymisen johdosta, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaiselle toimielimelle, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta ja 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä.	Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukeen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 96–100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä ja eläkkeen lakkauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästymisen johdosta, *119 §:ssä*, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai *hyvinvointialueelle*, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta ja 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

109.

Laki

hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1314/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Tukipalvelujen käyttö julkisessa tehtävässä

Seuraavat julkisen hallinnon viranomaiset ovat velvollisia käyttämään 3 §:n 1 momentin 1–4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tukipalveluja sekä asiointivaltuuspalvelusta saatavaa tietoa henkilön toimivallasta laillisena edustajana, kun tukipalvelu on käytettävissä ja kyseistä tukipalvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus on päättynyt, jollei viranomaisen ole teknisistä tai toiminnallisista tai kustannustehokkuuteen taikka tietoturvallisuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua:

1) valtion hallintoviranomaiset, virastot, laitokset ja liikelaitokset;

2) kunnalliset viranomaiset niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä;

3) tuomioistuimet ja muut lainkäyttöelimet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

5 §

Tukipalvelujen käyttö julkisessa tehtävässä

Seuraavat julkisen hallinnon viranomaiset ovat velvollisia käyttämään 3 §:n 1 momentin 1–4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tukipalveluja sekä asiointivaltuuspalvelusta saatavaa tietoa henkilön toimivallasta laillisena edustajana, kun tukipalvelu on käytettävissä ja kyseistä tukipalvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus on päättynyt, jollei viranomaisen ole teknisistä tai toiminnallisista tai kustannustehokkuuteen taikka tietoturvallisuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua:

1) valtion hallintoviranomaiset, virastot, laitokset ja liikelaitokset;

2) hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaiset;

3) kunnalliset viranomaiset niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä;

4) tuomioistuimet ja muut lainkäyttöelimet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .